Η ΣΤΙΓΜΗ ΤΟΥ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΟΥ ΧΩΡΟΥ ΣΕ ΑΝΕΝΕΡΓΟ ΚΕΛΥΦΟΣ

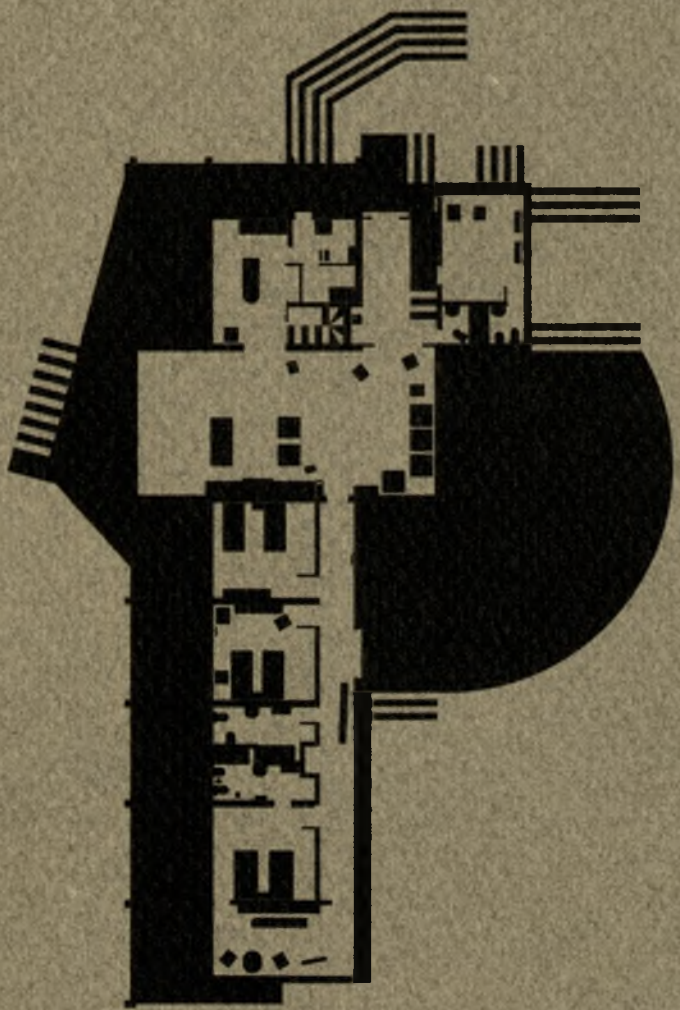

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΚΡΙΤΟΥ

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΕΣ: ΦΟΙΒΗ ΓΙΑΝΝΙΣΗ_ΙΡΙΣ ΛΥΚΟΥΡΙΩΤΗ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ_ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ_ΜΠΣ ΣΥΜΒΙΩΣΕΙΣ_ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2011

Δ
728.3
ΚΡΙ
τ.1
Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ & ΚΕΝΤΡΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ «ΓΚΡΙΖΑ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ»

Αριθ. Εισ.:	10200/1 τ.1
Ημερ. Εισ.:	19-12-2011
Δωρεά:	Συγγραφέας
Ταξιθετικός Κωδικός:	Δ
	728.3
	ΚΡΙ

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 17:37:06 EEST - 13.59.63.151

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ι. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	2
ΙΙ. ΟΡΙΣΜΟΣ ΕΓΚΑΤΑΛΕΛΕΙΜΜΕΝΩΝ ΧΩΡΩΝ	5
α. Συλλογή παραδειγμάτων από τη λογοτεχνία και τον κινηματογράφο	7
ΙΙΙ. ΕΓΚΑΤΑΛΕΛΛΕΙΜΜΕΝΕΣ ΠΟΛΕΙΣ-ΧΩΡΙΑ	9
V.Η ΕΓΚΑΤΑΛΕΛΕΙΜΜΕΝΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ	12
IV. μεθοδολογία ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ / ΕΞΙΧΝΙΑΣΗ	14
α. Αρχαιολογία	14
β. Εξιχνίαση	15
VI.. Το παράδειγμα της κατοικίας Κατσίγρα	16
α. Αρχαιολογία	18
β. Εξιχνίαση	22
VII. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ –ΦΙΛΜΟΓΡΑΦΙΑ -ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ	26
VIII. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	28

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Μέσα από την βιβλιογραφική ανίχνευση στην έννοια της εγκατάλειψης και την συλλογή χωρικών και μη παραδειγμάτων θα δημιουργηθεί το θεωρητικό υπόβαθρο που θα υποστηρίξει την έρευνα με σκοπό την κατανόηση της μετάβασης από τον ενεργό χώρο σε ανενεργό κέλυφος. Παραθέτοντας κάποια 'παραδείγματα[1]' εγκαταλελειμμένων χώρων, θα προσπαθήσουμε να καταλάβουμε τις έννοιες «κτίζω» και «κατοικώ» και τι ρόλο παίζουν οι άνθρωποι ως θνητοί στην ουσία του *κατοικείν* καθώς επίσης και την έννοια της λίστας, του καταλόγου, της συλλογής. Οι ιδέες του Martin Heidegger στο βιβλίο του *'Κτίζειν, Κατοικείν, Σκέπτεσθαι'* και οι ιδέες του Umberto Eco στο βιβλίο του *'Η ομορφιά της λίστας'* θα μας βοηθήσουν στην καλύτερη κατανόηση του θέματος.

Οι προϋποθέσεις της κατοίκησης μέσα στον χρόνο είναι μεταβλητές. Η ανάλυση του Heidegger ανταποκρίνεται σ' αυτή τη διαπίστωση, αφού δεν εμφανίζεται να υπονοεί ότι «η συγκέντρωση γης και ουρανού, των θεοτήτων και των θνητών» σε έναν τόπο γινόταν, γίνεται και θα γίνεται πάντα με έναν συγκεκριμένο τρόπο, υπό συγκεκριμένες μόνο συνθήκες[2]. Αντιθέτως, είναι σαφές ότι η ικανότητα κατοίκησης δεν είναι ενδιάθετη και παγιωμένη στον άνθρωπο, αλλά αποτελεί μια στάση ζωής σε συγκεκριμένο κάθε φορά τόπο και χρόνο[3]. Το τρίπτυχο του Αριστοτέλη: *Ποιείν- Πράπειν- Νοείν* στο έργο του *«Μετά τα Φυσικά»*, θα μπορούσαμε να θεωρήσουμε ότι ίσως να αντιστοιχιζόταν με το τρίπτυχο του Heidegger: Κτίζειν- Κατοικείν- Σκέπτεσθαι. Η αρχιτεκτονική σκέψη σαν γλώσσα (νοείν-σκέπτεσθαι) είναι το ποιείν (κατασκευάζω-κτίζειν).

Ο Umberto Eco στο βιβλίο του *'Η ομορφιά της λίστας'* γράφει για τη σημασία και τη λειτουργία των καταλόγων στη διαμόρφωση του γούστου και στον τρόπο μέσω του οποίου συντίθενται τα δημιουργήματα της παγκόσμιας ευαισθησίας από τον καιρό του Ομήρου ως τις ημέρες μας. Μέσα από την έρευνα και την ανάλυση των παραδειγμάτων προσπάθησε να συνθέσει έναν κατάλογο- μια συλλογή[4], παρά τη

---

[1] το παράδειγμα με την έννοια του προτύπου, ως υπόδειγμα

[2] Λέφας, Παύλος, Αρχιτεκτονική και Κατοίκηση, Από τον Heidegger στον Koolhaas, Αθήνα: Πλέθρον, 2008,σελ.106

[3] ό.π., σελ 106

[4] Με τον όρο **συλλογή** εννοείται η συγκέντρωση αντικειμένων που μοιράζονται κοινά χαρακτηριστικά - φυσικά ή νοηματικά.

Λεξικό Τριανταφυλλίδη

συλλογή, η : **I.**η ενέργεια του συλλέγω. **1.** το κόψιμο ή η απόσπαση καρπών από δέντρο ή φυτό.**2α.** συγκέντρωση μιας ουσίας, ενός υλικού σε δοχείο, συσκευή κτλ. **β.** συγκέντρωση υλικών αγαθών από συνεισφορές. **γ.** συγκέντρωση ομοειδών αντικειμένων που έχουν καλλιτεχνική ή επιστημονική αξία ή που αποκτούν αξία από τη σπανιότητά τους ή από λόγους προσωπικού ενδιαφέροντος. **3.** συγκέντρωση στοιχείων. **II.** το αποτέλεσμα του συλλέγω. **1.** το σύνολο των συγκεντρωμένων αντικειμένων που είναι προϊόν

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

δαιδαλώδη και κάποιες φορές χαοτική αλλά ταξινομητική κατά τ' άλλα σκέψη του. Οργανώνει το περιεχόμενο του βιβλίου του κατά κατηγορίες και είδη. Αυτό λοιπόν που τον ενδιαφέρει πρωτίστως είναι ο κατάλογος, η λίστα, η ταξινόμηση, το αθροιστικό αποτέλεσμα που παράγεται όταν φτιάχνουμε έναν κατάλογο, μια συντεταγμένη δηλαδή, έστω και αν κάποιοι τη θεωρήσουν αυθαίρετη. Συνθέτοντας τα κείμενα παράλληλα με την εικονογράφηση κατάφερε να μας δώσει μια «ποιητική» της λίστας, το δικό του δηλαδή σύστημα ερμηνείας, που σημαίνει τον τρόπο του να οικειοποιείται το έργο των άλλων και να το μεταμορφώνει σε ένα ευφυές παιχνίδι συνειρμών.

Τα κτήρια είναι μηχανές που έχτισαν οι άνθρωποι για να ζήσουν, αλλά όταν τα εγκαταλείπουν μένουν ερείπια. Επομένως είναι σαν να εγκαταλείπεται η ιδέα, το νοείν και κατ' επέκταση το σκέπτεσθαι. Μέσα από την παρουσίαση ενός συγκεκριμένου παραδείγματος μιας εγκαταλελειμμένης κατοικίας του 1960 (εικ. 1) στόχος είναι να εξιχνιαστούν οι προθέσεις των αρχιτεκτόνων του μοντέρνου κινήματος και να αποδοθούν μέσα από το φίλτρο του συσσωρευμένου χρόνου[5]. Η ιδέα ήταν η δημιουργία ενός *αρχείου* ανάγνωσης εγκαταλελειμμένων χώρων μέσα από το ποιητικό λεξιλόγιο του μοντερνισμού. Ποια είναι τα στοιχεία που κατασκευάζουν μια ταυτότητα 'λογικής'; Η ταυτότητα μπορεί να ορίζεται μέσα σ' ένα ορισμένο πλαίσιο και επίσης κάθε φορά μπορούμε να ορίζουμε μια νέα ταυτότητα με νέους όρους. Το αρχείο λειτουργεί από μόνο του σαν ένα είδος γραμματικής, μια αποφασιστική επερώτηση, μια τελεστική πράξη. Ο Derrida ξεκινώντας τη διάλεξη του με τίτλο *«Η έννοια του αρχείου»* αναφέρει ότι η *αρχή*, ονομάζει την *έναρξη* και συνάμα την *επιταγή*[6] . Αυτή η λέξη συναρμόζει δύο αρχές σε μία: α. την αρχή ως εκκίνηση της φυσικής, της ιστορίας, αρχή του πολιτισμού, εκεί που συναντιέται ο πολιτισμός με την ιστορία, εκεί που όλα *αρχίζουν* και β. την αρχή σύμφωνα με το *νόμο* με την οποία συγκροτείται η κοινωνία με βάση το *νόμο*, *«εκεί όπου* άνθρωποι και θεοί διατάσσουν, *εκεί όπου* ασκείται η *αυθεντία*, η κοινωνική τάξη, *στον τόπο* όπου μετά τη θέσπιση του δόθηκε η τάξη-νομολογική αρχή[7]». Το αρχείο σχετίζεται με την έναρξη του πολιτισμού (δηλαδή η έννοια της καταγραφής, η οποία συγκροτείται με την αυθεντία). Σε όλα αυτά σημαντικό ρόλο παίζει η διατήρηση της μνήμης, που θα μπορούσε να πει κανείς πως είναι και η θεμελιακή λειτουργία της φωτογραφίας. Το τελευταίο βλέμμα σε χώρους που αργά ή

της συλλογής. **2.** βιβλίο όπου είναι συγκεντρωμένα λογοτεχνικά ή επιστημονικά έργα, έγγραφα κτλ. **3α.** ποικιλία σε εμπορεύματα του ίδιου ή διαφορετικού είδους. **β.** (παρωχ.) κολεξιόν.

[5] **χρόνος**, ο: **1.**(χωρίς πληθ.) η συνεχής εξέλιξη και διαδοχή φαινομένων, καταστάσεων ή ενεργειών. **2.** (χωρίς πληθ.) **α.** το διάστημα ανάμεσα σε δύο χρονικά σημεία που είναι διαθέσιμο για κάτι. **β.** ημερομηνία ή χρονολογία. **3.** (πληθ.) ορισμένη χρονική περίοδος, μέσα στην εξελικτική πορεία της ανθρωπότητας ή μέσα στη ζωή ενός ατόμου.

[6] Ντεριντά, Ζακ, *Η έννοια του αρχείου*, Αθήνα: Εκκρεμές, 1996, μετάφρ. Παπαγιώργης, Κωστής,σελ.15

[7] ό.π., σελ.15

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

γρήγορα θα γκρεμιστούν, θα ανακαινιστούν ή θα μείνουν αόριστα σφραγισμένοι-καταγράφοντας το κενό ανάμεσα σε μια ζωή και στα πράγματα που στοιχειώνουν μετά το τέλος της. Ο χρόνος έχει αναλάβει από καιρό τη λεπτεπίλεπτη εργολαβία της φθοράς τυλίγοντας αθόρυβα την ύλη με μια λεπτή επιδερμίδα σκόνης που θαμπώνει τα πάντα. Ίχνη κατοίκησης, σοβάς, αλλοιωμένο χρώμα, ρωγμές, έπιπλα, διακόσμηση, ταπετσαρίες, ρούχα, παπούτσια, πιάτα, ποτήρια. Η τεκμηριωτική πρόθεση ενισχύεται όταν σε κάθε φωτογραφία-σχέδιο καταγράφεται ο τόπος, η χρήση του χώρου, η ημερομηνία λήψης, δημιουργώντας ένα μικρό μητρώο πληροφοριών. Ξαφνικά οι εγκαταλελειμμένοι χώροι είναι σαν μια αποθήκη αναμνήσεων και παράδοσης. Επιπλέον, μια σκηνή εγκατάλειψης στήνεται σε χρόνια και όχι σε ημέρες για να μεταλλαχθεί και να αλλοιωθεί ένα κτήριο. Είναι μια στιγμή ενός τεράστιου slow-motion. Είναι μια ακινητοποιημένη στιγμή του τότε και όχι του σήμερα, είναι η βύθιση σε μια χρονοδίνη. Ένα εγκαταλελειμμένο σπίτι γίνεται κιβωτός χρόνου και μνήμης.

εικ.1_ εγκαταλελειμμένη κατοικία

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

ΙΙ. ΟΡΙΣΜΟΣ ΕΓΚΑΤΑΛΕΛΕΙΜΜΕΝΩΝ ΧΩΡΩΝ

Τι είναι όμως οι εγκαταλελειμμένοι χώροι; Είναι χώροι που βρίσκονται μεταξύ ζωής και θανάτου. Σύμφωνα με το ερμηνευτικό /εννοιολογικό *λεξικό του Γ. Μπαμπινιώτη*, η λέξη εγκαταλείπω [ετυμ.: εν + καταλείπω< κατά + λείπω(αρχ.= αφήνω)] σημαίνει ότι αφήνω (κάποιον/ κάτι) οριστικά και αμετάκλητα, αδιαφορώ για την τύχη του(εικ. 2). Ποιοι μπορεί να είναι οι λόγοι εγκατάλειψης μιας κατοικίας; Σύμφωνα με μια έρευνα του γεωγραφικού Ινστιτούτου, οι εξωγενείς παράγοντες εγκατάλειψης κατοικίας είναι:

1. οικονομικοί λόγοι (μεγάλα έξοδα συντήρησης του κτηρίου)
2. φυσικές καταστροφές (πλημμύρα, πυρκαγιές)
3. ανεξάρτητοι παράγοντες (κληρονομιές, κληροδοτήματα και περιούσια δημοσίων οργανισμών)
4. αλλαγή κοινωνικών προτύπων
5. περιβαλλοντικοί παράγοντες (μόλυνση, ατμοσφαιρική ρύπανση)
6. δημογραφικοί λόγοι
7. έλλειψη σχεδιασμού στην συγκοινωνιακή υποδομή
8. κοινωνικά προβλήματα(π.χ. αρρώστιες, ανεργία, φτώχεια, κτλ..)
9. αποβιομηχάνιση
10. μετανάστες και χαμηλού βιοτικού επιπέδου κάτοικοι
11. πολιτικοί λόγοι (π.χ. μεταναστεύσεις, αλλαγή πολιτεύματος κ.τ.λ.)

Στα εγκαταλελειμμένα κτήρια υπάρχουν ακόμη κάποια σημάδια (παρ' όλη τη φθορά του χρόνου) ότι κάποιος έμενε εκεί. Το ερείπιο είναι η δεύτερη φάση της εγκατάλειψης, αφού συχνά σε αυτό δεν υπάρχουν ίχνη ανθρώπινης ζωής. Η στέγη είναι το κομβικό σημείο σε ένα κτήριο, από την στιγμή που πέφτει, το κτήριο περνάει στο στάδιο του ερειπίου. Τότε η φύση και οι διάφοροι μικροοργανισμοί αρχίζουν να κυριεύουν και να «κατοικούν» το κτήριο. Το ερείπιο γίνεται σιγά σιγά ένα με το τοπίο. Το ερείπιο δεν ανήκει σε κανέναν δηλαδή είναι κοινό για όλους, ενώ τα εγκαταλελειμμένα έχουν ιδιοκτήτη, ανήκουν σε κάποιον, υπάρχει ακόμη κάποιο ιδιοκτησιακό καθεστώς έστω και τυπικά.

Η απουσία της παρουσίας της ανθρώπινης ζωής γίνεται αισθητή αμέσως μόλις επισκεφτείς ένα τέτοιο χώρο. Το ίχνος της ζωής αρχίζει και γίνεται πιο ισχυρό από τη μορφή. 'Το να ζεις, είναι το να αφήνεις ίχνη' έγραψε ο Walter Benjamin γράφοντας για την γέννηση του interior[8]. Στο εσωτερικό του κτηρίου όλα είναι μεγεθυσμένα. Υπάρχει

---

[8] Colomina, Beatriz, Privacy and Publicity, Modern Architecture as Mass Media, USA: The MIT press, 1998, σελ. 233

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

αφθονία σε καλύμματα, σεντόνια, θήκες στην οποία τα ίχνη καθημερινών αντικειμένων είναι αποτυπωμένα[9]. Τα ίχνη του κατοίκου σφραγίζουν το εσωτερικό του κτηρίου.

Ο πολιτισμός μας είναι ένας πολιτισμός της λίστας, υπονοεί ο Eco και αυτό που τον ενώνει με το παρελθόν, είναι η ιδέα του αρχείου και του καταλόγου. Η λίστα γίνεται ένας τρόπος για να επανεξεταστεί ο κόσμος, για να δημιουργήσουμε νέες σχέσεις ανάμεσα σε άσχετα μεταξύ τους πράγματα, σε κάθε περίπτωση για να αμφισβητούμε όσα γίνονται αποδεκτά από την κοινή λογική. Υπάρχουν λίστες που γράφονται για πρακτικούς σκοπούς και είναι πεπερασμένες, όπως η λίστα όλων των βιβλίων μιας βιβλιοθήκης· υπάρχουν όμως και λίστες που θέλουν να περιλάβουν ποσότητες μη μετρήσιμες, λίστες που δεν ολοκληρώνονται ποτέ, που φτάνουν στα όρια του άπειρου. Πρόκειται για καταλόγους που συχνά φτιάχνονται για να συνδέει κανείς στοιχεία που δεν έχουν καμιά ιδιαίτερη σχέση μεταξύ τους.

εικ. 2_ εσωτερικό από συγκρότημα κατοικιών, Moisei Ginzburg & Ignatii Milinis, Μόσχα, Ρωσία (πηγή Lost Vanguard Found)

[9] ο.π., σελ. 233

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

α. Συλλογή παραδειγμάτων από τη λογοτεχνία και τον κινηματογράφο

- *Ροδογύνη_* André Pieyre de Mandiargues

Ο συγγραφέας ξεκινά την αφήγηση με την περιγραφή ενός παρατημένου υπόστεγου. 'Οι πόρτες δεν κλείνουν, μιας και τίποτα δεν κινδυνεύει να κλαπεί.... το μέταλλο είναι διαβρωμένο από σκουριά και ξεκολλά σε φαρδιές πλάκες, μουσκεμένες κι αυτές[10]....'

- *Οι σημειώσεις του Μάλτε Λάουριντς Μπρίγκε_* Ράινερ Μαρία Ρίλκε

Καθώς κάνει μια βόλτα στο δρόμο, αρχίζει να παρατηρεί και να περιγράφει τα σπίτια που υπέστησαν αλλαγές στο πέρασμα του χρόνου, όπως το χρώμα των τοίχων που με τον καιρό γινόταν από γαλάζιο σε μουχλιασμένο πράσινο, το πράσινο σε γκρίζο και το κίτρινο σ' ένα παλιό, εφθαρμένο άσπρο που σήπτεται[11].

- *Η πτώση του οίκου των Άσερ_* Edgar Allan Poe

Ο αφηγητής εξιστορεί πως φτάνει στο σπίτι του φίλου του έπειτα από μια ολόκληρη μέρα ταξιδιού με το άλογο του και ποια είναι η πρώτη εντύπωση που έχει για το σπίτι' την πελιδνή του πρόσοψη, τα παράθυρα του, που ήτανε σαν μάτια αδειανά[12]... Στο τέλος είναι συμβολικό πως το σπίτι «πεθαίνει» όταν αγκαλιάζονται και πεθαίνουν τα δυο αδέρφια Ώσερ, η αποσύνθεση της οικογένειας των Ώσερ.

- *The architectural uncanny_*Anthony Vidler

Ο Victor Hugo περιγράφει ένα «στοιχειωμένο» σπίτι στο Gernsey Village το οποίο φαίνεται καθ' όλα λειτουργικό (χωρίς φθορές) αλλά τα άδεια παράθυρα π.χ. δίνουν έναν ανθρωπομορφικό αέρα. Συνήθως τα εγκαταλελειμμένα σπίτια (και στην περίπτωση του Hugo) γίνονται σπίτια από κλέφτες, φυγάδες, αποστάτες... Το σπίτι όπως και ο άνθρωπος μπορεί να γίνει σκελετός[13].

- *Goodbye Lenin_* Wolfgang Becher

Ο Άλεξ με τη φίλη του βρίσκουν ένα εγκαταλειμμένο διαμέρισμα στο Ανατολικό Βερολίνο και μπαίνουν μέσα. Σκοπός τους είναι να βρουν τρόφιμα και προϊόντα από την εποχή πριν πέσει το τείχος και όλα δυτικοποιηθούν. Ο χρόνος έχει παγώσει, όλα είναι σκονισμένα, αλλά στη θέση τους και ψάχνουν για να βρουν κονσέρβες, κουτιά από τρόφιμα κτλ. ώστε να τα δώσουν στην μητέρα του Άλεξ για να την προστατέψουν από τα νέα της ενοποίησης, επειδή η υγεία της είναι εύθραυστη και μπορεί να πεθάνει.

- *Ο γιος του φύλακα_* Δημήτρης Κουτσιαμπασάκος-

---

[10] Pieyre de Mandiargues, André, *Ροδογύνη*, Αθήνα: 1985, Άγρα, μετάφρ. Παλλαντίου, Λήδα, σελ.79

[11] Ράινερ Μαρία Ρίλκε, *Οι σημειώσεις του Μάλτε Λαουρίντς Μπρίγκε*, Αθήνα: Το Ροδακιό, μετ. Δημ. Δήμου, σελ.33

[12] Poe, Edgar Allan, *Οίκος των Ώσερ,* Αθήνα:Γράμματα, 1979, μετάφρ. Πολίτης, Κοσμάς

Rasmussen, Steen Eiler, *Experiencing Architecture*, USA: The MIT press, 1997, σελ. 89

[13] Vidler, Anthony, The architectural Uncanny: Essays in the modern unhomely, USA: The MIT press, 1992,σελ.20

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Σε μια απεγνωσμένη προσπάθεια αναζήτησης του Ηλία, ο Μάρκος φτάνει στο χωριό της μητέρας του, ένα από τα εγκαταλειμμένα χωριά της Πίνδου. «Εγκλωβισμένος» στο χωριό, ο Μάρκος αρχίζει να συναναστρέφεται με τους λιγοστούς κατοίκους του: τον Ηλία, τον πατέρα του -επί πληρωμή «φύλακα» του έρημου χωριού, τον κωφάλαλο αδερφό του, την κυρα-Δήμητρα και τον μπάρμπα-Κώστα, την Τίνα, που ήρθε με τον αδερφό της Σπύρο από την Αθήνα για να τον βοηθήσει να απεξαρτηθεί από τα ναρκωτικά. Στο μικρό διάστημα που μεσολαβεί γνωρίζει τα μικρά και μεγάλα προβλήματά τους, μετέχει στις χαρές και τις λύπες τους, «ανακαλύπτει» το σπίτι της γιαγιάς του και κοινωνεί τη μνήμη μιας κοινότητας που ψυχορραγεί.

- *Great Expectations*_ Alfonso Cuaron

Σε μια μικρή πόλη της Φλόριντα, ο μικρός Φιν ζει με την αδελφή του Μάγκι και τον Τζό. Κάποια στιγμή, ο Φιν δέχεται μια πρόσκληση από τη μισότρελη Νόρα Ντίνζμουρ, τη πλουσιότερη γυναίκα της περιοχής- την οποία «εγκατέλειψε» ο άντρας λίγο πριν παντρευτούν -για να επισκεφθεί το αρχοντικό της. Μέσα σ' ένα επιβλητικό οίκημα, που βρίσκεται στα όρια της κατάρρευσης- τοίχοι ξεφλουδισμένοι, ξηλωμένα πατώματα- ο Φιν θα συναντήσει την ανιψιά της Νόρας, την Εστέλα, την οποία και θα ερωτευτεί.

- *Stalker* _ Andrei Tarkovsky- 58: 36'

-Δεν ξέρω τι συμβαίνει εδώ με την απουσία των ανθρώπων, αλλά την στιγμή που κάποιος εμφανίζεται όλα αρχίζουν να κινούνται, λέει ο στάλκερ(κυνηγός) προς τους άλλους δυο συνοδοιπόρους του όταν συναντάνε μια κατοικία εγκαταλελειμμένη στην πορεία τους προς τη «ζώνη» αναζητώντας ένα σημείο που λένε ότι εκπληρώνει όλες τις επιθυμίες του ανθρώπου.

Ο ρόλος του αρχιτέκτονα είναι να σχεδιάζει κάτι το οποίο το «*εγκαταλείπει*» αφού περνάει στα χέρια κάποιου άλλου ανθρώπου. Ο Hunderwasser στο μανιφέστο του ενάντια στον ορθολογισμό της αρχιτεκτονικής το 1958 λέει μεταξύ άλλων ότι ο αρχιτέκτονας δεν έχει καμία σχέση με το κτίσμα, αφού ακόμα κι αν είναι η μεγαλύτερη ιδιοφυΐα, δεν μπορεί να προβλέψει τι είδους άνθρωπος θα έρθει να κατοικήσει μέσα[14]. Το λεγόμενο ανθρώπινο μέτρο στην αρχιτεκτονική είναι μια εγκληματική απάτη, συμπληρώνει.

---

[14] Κόνρατς, Ούλριχ, *Μανιφέστα και προγράμματα της αρχιτεκτονικής του 20ου αιώνα*, Αθήνα: Επίκουρος,1977, μετάφρ. Βαμβαλής Γιώργος, σελ. 145

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

III. ΕΓΚΑΤΑΛΕΛΕΙΜΜΕΝΕΣ ΠΟΛΕΙΣ- ΧΩΡΙΑ

Ο Siegfried Giedion στο βιβλίο του 'Space, Time and Architecture' , αφηγείται την ιστορία της αρχιτεκτονικής θεωρώντας ότι τα κτίσματα και οι διαμορφώσεις ανήκουν σε έναν εξωτερικό κόσμο του ανθρώπου, ο οποίος συλλαμβάνεται από τις αισθήσεις και οργανώνεται στο νου με βάση τον χωροχρόνο. Η κατοίκηση προϋποθέτει κατά τον Heidegger, τη διαθεσιμότητα των ανθρώπων να κατοικήσουν, διαθεσιμότητα που διαμορφώνεται σε ένα συλλογικό πολιτιστικό περιβάλλον[15]. Η μοντέρνα αρχιτεκτονική μπορεί να ενταχθεί σε ένα τέτοιο περιβάλλον. Τα κτίσματα συμβάλλουν με την παρουσία τους στη δημιουργία ενός νέου πολιτιστικού περιβάλλοντος, το οποίο ασφαλώς δεν είναι ποτέ οριστικό. Το ίδιο γίνεται και με τη διατήρηση τους στον χρόνο[16].

Ποιο θα ήταν αυτό το τόσο σπουδαίο γεγονός που θα προκαλούσε μια ολόκληρη πόλη να εγκαταλειφθεί; Για παράδειγμα, κάποιες πόλεις γίνονται μη βιώσιμες εξαιτίας κάποιας περιβαλλοντικής καταστροφής όπως σεισμοί, μεγάλα κύματα τσουνάμι αλλά και πυρηνική καταστροφή. Χαρακτηριστικό παράδειγμα μιας τέτοιας πόλης είναι το Πριπυάτ στο Τσερνόμπιλ της Ουκρανίας (εικ. 3). Το πυρηνικό ατύχημα του Τσερνόμπιλ τον Απρίλιο του 1986 ήταν της τάξης του μέγιστου προβλεπόμενου ατυχήματος στην Διεθνή Κλίμακα Πυρηνικών Γεγονότων, διατάραξε σοβαρότατα τις οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες που επικρατούσαν στις γύρω περιοχές και είχε σημαντικές επιπτώσεις τόσο στο περιβάλλον όσο και στην υγεία. 24 ώρες μετά την έκρηξη, η επιτροπή, αντιμέτωπη με πλήθος αποδείξεων για ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα ραδιενέργειας και αριθμό περιπτώσεων έκθεσης σε ακτινοβολία, αναγκάστηκε να παραδεχτεί την καταστροφή του αντιδραστήρα και να δώσει την εντολή για εκκένωση της κοντινής πόλης του Πριπυάτ. Η εκκένωση ξεκίνησε στις 2:00μμ της 27ης Απριλίου. Για να μειωθούν οι αποσκευές, ειπώθηκε στους κατοίκους ότι η εκκένωση ήταν προσωρινή, διάρκειας περίπου τριών ημερών. Ως αποτέλεσμα, στο Πριπυάτ παραμένουν ακόμα προσωπικά αντικείμενα, τα οποία δεν θα μπορέσουν ποτέ να μετακινηθούν λόγω της ραδιενέργειας[17].

Τι γίνεται όταν ένας τόπος θυσιάζεται προς όφελος μίας ολόκληρης χώρας; Όταν κάποιοι άνθρωποι αναγκάζονται να αφήσουν τον τόπο που μεγάλωσαν, ώστε οι πολλοί να μπορούν να έχουν τα απαραίτητα; Σε αυτές τις σπάνιες περιπτώσεις πόλεις-χωριά φαντάσματα γεννιούνται, άνθρωποι προκύπτουν δίχως *πατρίδα* μέσα στην ίδια τους τη χώρα.

---

[15] ό.π., σελ185

[16] ό.π., σελ. 185

[17] http://el.wikipedia.org/wiki/Πυρηνικό_ατύχημα_του_Τσερνόμπιλ

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Η παλιά Χαραυγή (εικ. 4) είναι ένα προσφυγικό χωριό που θυσιάστηκε στον ενεργειακό βωμό αυτής της χώρας, όπως και ένα μεγάλο κομμάτι του Νομού Κοζάνης. Η απαλλοτρίωση του χωριού έγινε κάτω από την πίεση της πολιτείας, προς χάριν του ενεργειακού μονόδρομου της εποχής του λιγνίτη. Η παλιά Χαραυγή είναι ένα χωριό φάντασμα που εδώ και εικοσιπέντε χρόνια βρίσκεται *εγκαταλειμμένο* μέσα στα ορυχεία της ΔΕΗ. Τόπος βουτηγμένος στην τέφρα του λιγνίτη, λιώνει καθημερινά καθώς ενσωματώνεται με τη γη σε ένα αργό φυσικό πάντρεμα των υλικών του. Η εκκλησία, ο κεντρικός δρόμος, τα μαγαζιά, τα σπίτια έχουν κατακλυστεί από τα φυτά που έχουν μεγαλώσει, άδειες πλατείες, άδειοι δρόμοι, παντού μαύρη σκόνη (προερχόμενη από το εργοστάσιο λιγνίτη της περιοχής) να έχει σκεπάσει τα πάντα και γενικά, ένα τοπίο βομβαρδισμένο, εγκαταλελειμμένο, έρημο, σε μια αδιέξοδη αναμονή.

Το αν τα κτήρια με την ανέγερση ή τη διατήρηση τους, συμβάλλουν στο να είναι η εξέλιξη του υλικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος ομαλή, προσφέροντας στον άνθρωπο δυνατότητα επίτευξης κατοίκησης ή αν δημιουργεί χάσματα που αφήνουν τον άνθρωπο ανέστιο και σε απορία, δεν είναι, προφανώς, κάτι αντικειμενικά μετρήσιμο αλλά εξαρτάται στο πώς προσλαμβάνεται η εξέλιξη αυτή[18].

[18] ό.π., σελ 187

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

εικ. 3 _ γενική άποψη της πόλης Πρίπυατ, Ουκρανία

εικ. 4_άποψη του χωριού Χαραυγή, φωτ. Βρεττάκος (Photo Biennale *Topos*- Μουσείο Φωτογραφίας Θεσσαλονίκης)

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

IV. Η ΕΓΚΑΤΑΛΕΛΕΙΜΕΝΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ

Τι είναι, όμως, εκείνο που διακινείται συμβολικά και μας γοητεύει σήμερα στο εγκαταλελειμμένο κτήριο; Η απογυμνωμένη απλότητα και η απόλυτη αυστηρότητά του; Περισσότερο θα εστιάζαμε στα αρχιτεκτονικά σημεία και τις χωρικές ενδείξεις μιας νεωτερικής ουτοπίας που δεν γνωρίσαμε ποτέ. Πάνω απ' όλα όμως μας έλκει η παράξενη δύναμη ενός εν ενεργεία και σε πλήρη λειτουργία «αντίστροφου ερειπίου[19]».

Σύμφωνα με τον Le Corbusier το σπίτι είναι μια μηχανή για να κατοικείς[20]. Στην περίπτωση των εγκαταλελειμμένων κτηρίων η απουσία του ανθρώπινης ζωής είναι το λάδι μηχανής που έχει σωθεί και επομένως είναι σταματημένη. Ψάχνοντας να βρούμε μηχανισμούς για το πώς αποδεικνύεται η "απουσία" της ζωής σε αυτές τις συγκεκριμένες κατοικίες, αρχίσαμε να παρατηρούμε κάποια στοιχεία που δείχνουν ότι ένα σπίτι κατοικείται. Μερικά από αυτά είναι τα εξής: η γήρανση του ίδιου του κτηρίου, τα κλειστά πατζούρια όλες τις ώρες της ημέρας, η απουσία κάθε είδους ζωής (φυτά, κατοικίδια ζώα), η ανυπαρξία του ονόματος στο κουδούνι, το άδειο ή παραγεμισμένο γραμματοκιβώτιο είναι μερικές από τις υποθέσεις που μας δείχνουν την ύπαρξη ζωής σε μια κατοικία (εικ. 5).

Με τον τρόπο αυτό το κτήριο, οι υπαίθριες διαμορφώσεις και η οργανωμένη αλλά και η άτακτη βλάστηση που το περιβάλλουν γίνονται λανθάνον έκθεμα και ιδεώδης μεταφορά για το πολιτιστικό ασυνείδητο του σύγχρονου πολιτισμού, αναδιατάσσοντας το νοηματικό συντακτικό της κριτικής, της αρχιτεκτονικής και της καλλιτεχνικής πράξης. Κατά έναν περίεργο τρόπο, το σύγχρονο φαντασιακό θεμελιώνεται πάνω σε αυτή την κουλτούρα του υπολείμματος και του ερειπίου. Η εγκατάλειψη ενός χώρου έχει να κάνει με τον άνθρωπο και τα ίχνη ζωής που αφήνει σε αυτόν, όπως μια φωτογραφία- μια μαρτυρία, μια φωτογράφηση ενός συμβάντος, που αναγνωρίζουμε που κοιμόταν, τι κρεμούσε στον τοίχο του κτλ.

Η κατοίκηση λοιπόν κατά τον Heidegger δεν είναι απλώς προϊόν της εκδήλωσης μιας προϋπάρχουσας δυνατότητας κατοίκησης αλλά εξαρτάται και από το χτίσιμο, νοούμενο όχι μόνον ως διαδικασία αλλά και ως παραγωγό του ολοκληρωμένου τεχνήματος[21]. Κατά τον φιλόσοφο Levinas, 'ο προνομιούχος ρόλος του σπιτιού δεν έγκειται στο ότι είναι ο σκοπός της ανθρώπινης δραστηριότητας, αλλά

---

[19] Το ερείπιο που εμπεριέχεται δυνητικά σε κάθε διεργασία μεταβολής του περιβάλλοντος και όχι το ερείπιο που δημιουργείτε στο πέρασμα του χρόνου. Ο Robert Smithson αναφέρεται σε μια φράση του Ναμπόκοφ: *Το μέλλον δεν είναι παρά το πεπαλαιωμένο ιδωμένο αντίστροφα.*

[20] Τουρνικιώτης, Παν.(μετάφρ.), *Για μια αρχιτεκτονική*, Αθήνα: Εκκρεμές, 2005, σελ.73

[21] Λέφας, Παύλος, Αρχιτεκτονική και Κατοίκηση, Από τον Heidegger στον Koolhaas, Αθήνα: Πλέθρον, 2008, σελ. 56

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

στο ότι αποτελεί την προϋπόθεσή της και, υπό αυτήν την έννοια, έναρξη της...[22]'. Ο άνθρωπος για να φτάσει στο σημείο να «εγκαταλείψει» την *κατοικία* του μπορεί να το κάνει για διαφόρους λόγους: είτε κοινωνικούς(για παράδειγμα πεθαίνει ο ιδιοκτήτης- οι γονείς δηλαδή και τα παιδιά δεν ενδιαφέρονται να συνεχίσουν να μένουν εκεί λόγω αναμνήσεων ή αλλαγή εργασιακού περιβάλλοντος) είτε για οικονομικούς λόγους (λόγου χάρη μεγάλα έξοδα συντήρησης της κατοικίας) κ.ο.κ. Και στις δυο όμως περιπτώσεις αυτό που τελικά φαίνεται να πεθαίνει και επομένως να *εγκαταλείπεται* είναι η *ιδέα* της κατοίκησης.

Ο Cedric Price ήταν ο πρώτος που αντιλήφθηκε και είπε ότι το κτήριο δεν έχει καμιά σημασία αλλά αυτά που γίνονται στο εσωτερικό του, η διαδικασία. Το κέλυφος του κτηρίου είναι σαν την επιδερμίδα του ανθρώπου και το εσωτερικό του (έπιπλα, προσωπικά αντικείμενα κτλ.) είναι τα ζωτικά του όργανα. Έτσι, τα εγκαταλειμμένα κτήρια μας δείχνουν την ιστορία μιας οικογένειας αλλά και γενικότερα το πλαίσιο της εποχής, κάποια στοιχεία για την περιοχή και τον τόπο που βρίσκεται.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

εικ. 5_ εγκαταλελειμμένη κατοικία στα Παλιά, Βόλος

[22] ό.π., σελ. 81

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

V. Μεθοδολογία: ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ / ΕΞΙΧΝΙΑΣΗ

α. Αρχαιολογία

Τις περισσότερες φορές η άνεση του να μπει κάποιος τρίτος-ξένος σε ένα τέτοιο χώρο είναι το γεγονός ότι τα εγκαταλελειμμένα κτήρια παύουν να είναι ιδιωτικά (private) και γίνονται δημόσια (public), παρόλο που το ιδιοκτησιακό καθεστώς παραμένει και ανήκουν σε έναν. Με την δομή της αρχαιολογίας προσδιορίζονται χαρακτηριστικά στοιχεία (ένα είδος ανασκαφής) της εποχής, γίνεται επανάκτηση και καταγραφή των μαρτυριών μιας άλλης εποχής. Στα εγκαταλελειμμένα κτήρια υπάρχει κάτι το αναντικατάστατο. Υπάρχει το αποτύπωμα της ανθρώπινης δράσης και η ταυτόχρονη απουσία του.

Η αρχαιολογία λοιπόν είναι η "μελέτη των αρχαίων πραγμάτων". Λειτουργικά η αρχαιολογία σημαίνει τη μελέτη των κοινωνιών του παρελθόντος και του περιβάλλοντός τους μέσω της συστηματικής συγκέντρωσης και ανάλυσης ευρημάτων. Συνεπώς πρωταρχικοί στόχοι της είναι: η περισυλλογή, η καταγραφή, η ανάλυση και η ταξινόμηση του αρχαιολογικού υλικού ή αρχαιολογικής μαρτυρίας, όπως αποκαλείται ενίοτε. Αρχικά η αρχαιολογία ήταν μάλλον περιγραφική επιστήμη με κύριο στόχο την τεκμηρίωση, τον καθορισμό και την αρχειοθέτηση των ευρημάτων της. Υπάρχουν τέσσερις κύριες κατηγορίες αρχαιολογικής μαρτυρίας: α) τα τέχνεργα, ή τεχνουργήματα (*artefacts*) δηλαδή όλα τα κινητά αντικείμενα που έχουν κατασκευαστεί και χρησιμοποιηθεί από τον άνθρωπο, όπως όπλα, εργαλεία, αγγεία κ.λπ. β) τις κατασκευές, δηλαδή μη κινητά ευρήματα κατασκευασμένα από τον άνθρωπο, όπως τάφοι, τάφροι, πηγάδια κλπ., γ) τα κτίσματα, δηλαδή οικοδομήματα κατασκευασμένα από τον άνθρωπο, όπως κατοικίες, ναοί, δημόσια κτήρια κ.λπ. και δ) τα οικοδεδομένα ή οικουργήματα, (*ecofacts*), δηλαδή διάφορα οργανικά και ανόργανα κατάλοιπα του φυσικού περιβάλλοντος που σχετίζονται με την ανθρώπινη συμπεριφορά, όπως οστά ζώων, σπόροι και καρποί, ιζήματα, μεταλλεύματα κλπ[23].

Αντίστοιχα χρησιμοποιώντας τις μεθόδους της αρχαιολογίας και για να αποκωδικοποιήσουμε την εγκαταλελειμμένη κατοικία, μπορούμε να χωρίσουμε τα ευρήματα σε τρεις κατηγορίες που έχουν ενδιαφέρον:

α. τα προσωπικά αντικείμενα – ποτήρια, πιάτα, ρούχα, έντυπα, φαγητά

β. τα 'σταθερά' αντικείμενα- έπιπλα, κρεβάτια, καναπέδες

γ. το ίδιο το κτήριο αρχιτεκτονικά- οι χώροι του, πότε κτίστηκε, ποια υλικά χρησιμοποιήθηκαν κτλ.

Σ' ένα προκλητικό βιβλίο του, ο φιλόσοφος και ιστορικός Κριστόφ Πομιάν υπενθύμισε ότι η αρχαιολογία δεν είναι παρά ένας κλάδος συλλογής και ότι στον βαθμό που μπορούμε να σκιαγραφήσουμε την πορεία της ιστορίας, συνυπάρχει με

---

[23] http://el.wikipedia.org/wiki/Αρχαιολογία

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

την ιδέα της ανθρωπότητας: από τότε που μπορούμε να ορίσουμε τους ανθρώπους ως οντότητες, είναι προφανές με τον έναν ή τον άλλον τρόπο, είχαν περισυλλέξει, διατηρήσει και αποθησαυρίσει αντικείμενα που δεν είχαν άλλη χρησιμότητα πέρα από τα ίχνη ενός λιγότερου ή περισσότερο μακρινού παρελθόντος[24]. Εν τούτοις, εκείνο που συνδέει την αρχαιολογία με το έργο της συλλογής δεν είναι η πραγματική ή τεκμαρτή αρχαιότητα του αντικειμένου- είναι πιθανόν να είμαστε συλλέκτες σύγχρονων αντικειμένων. Αυτό που κάνει την αρχαιολογία παραπλήσια με τη συλλογή είναι η υφιστάμενη κατάσταση του αντικειμένου που συλλέγεται ή αναλύεται, απομονώνεται από άλλα αντικείμενα, βάσει ιδιαίτερων χαρακτηριστικών που προκύπτουν μέσω μιας αναλυτικής εξέτασης[25].

β. Εξιχνίαση

Όταν το αντικείμενο αντιμετωπίζεται ως σημείο, ως σημάδι, τότε μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο συλλογής[26], σύμφωνα με τον Πομιάν. Ο Ντομπρόφκι, ως ειδήμων, έλεγε πως ο αρχαιολόγος προτιμούσε να θεωρείται ως αστυνομικός, παρά ως συλλέκτης[27]. Στις αστυνομικές ιστορίες υπάρχει πάντα το εσωτερικό ενός κτηρίου και κρυμμένοι μηχανισμοί λένε πάντα μια ιστορία ανίχνευσης και συλλογής πληροφοριών για τον τρόπο ζωής του κατοίκου[28]. Οι μέθοδοι που χρησιμοποιεί ο Σέρλοκ Χολμς για παράδειγμα είναι φοβερά έξυπνες. Όταν βρίσκεται στον τόπο του εγκλήματος εξετάζει τα πάντα και προσέχει την κάθε λεπτομέρεια. Είναι αρκετά υπομονετικός αλλά πολλές φορές παθιάζεται με μια υπόθεση με αποτέλεσμα να μην τον ενδιαφέρει τίποτα, ούτε και το φαγητό. Η σημειολογία είναι η γενική μελέτη των σημείων από τα οποία συντίθεται η κοινωνική ζωή. Είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την ίδια μας την ύπαρξη, την κοινωνία και τον πολιτισμό μας, καθώς αντιλαμβανόμαστε την πραγματικότητα μέσα από το φίλτρο των σημείων, τα οποία προσδιορίζουν την ταυτότητά μας και καθορίζουν τη θέση μας στην κοινωνία. Καταλυτικό ρόλο στη διαμόρφωση μιας απλοποιημένης προσέγγισης της σημειολογίας διαδραματίζουν οι εικόνες οι οποίες, χάρη στη δύναμη της αμεσότητάς τους, λειτουργούν ως παραδείγματα που «μεταφράζουν» τη γλώσσα της θεωρίας.

---

[24] Schnapp, Alain, *Η κατάκτηση του παρελθόντος*, Κρήτη: Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης,1998, μετάφρ. Δελούκα, Κατερίνα, ,σελ. 4

[25] ό.π., σελ.4

[26] Schnapp, Alain, *Η κατάκτηση του παρελθόντος*, Κρήτη: Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης,1998, μετάφρ. Δελούκα, Κατερίνα, ,σελ. 4

[27] Schnapp, Alain, *Η κατάκτηση του παρελθόντος*, Κρήτη: Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης,1998, μετάφρ. Δελούκα, Κατερίνα, ,σελ. 5

[28] Colomina, Beatriz, Privacy and Publicity, Modern Architecture as Mass Media, USA: The MIT press, 1998, σελ. 233

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

VI. Το παράδειγμα της κατοικίας Κατσίγρα

Το παράδειγμα που θα μας απασχολήσει είναι η εξοχική κατοικία Κατσίγρα στον Πλαταμώνα Πιερίας. Η κατοικία Κατσίγρα εκφράζει πολύ έντονα την εποχή της, και φτιάχτηκε με τρόπο τέτοιο ώστε να εκπλήρωνε το φαντασιακό των διακοπών στην ελληνική εξοχή του 1960 και που θα εσώκλειε ένα ιδεατό κομφορμιστικό μοντέλο κατοίκησης μιας μεγαλοαστικής οικογένειας. Ο μοντερνισμός επιχείρησε να επιλύσει το ζήτημα της αισθητικής μορφής μέσα από την ιδεώδη σύνθεση λειτουργίας και τεχνολογίας. Κατανοεί την ανθρώπινη κατοίκηση με όρους λειτουργίας και ένταξης στο χώρο. Ο μοντερνισμός είναι κατάβαση ένας λειτουργισμός που επιτάσσει να καθορίζεται η μορφή ενός κτηρίου αποκλειστικά από πρακτικούς παράγοντες λ.χ. τη χρήση, το υλικό και τη δομή , ώστε να αποφεύγονται τα περιττά στοιχεία και καθετί που μειώνει την τέλεια απόδοση των υλικών[29]. Η κατοικία αυτή φτιάχτηκε για την πενταμελή οικογένεια του χειρούργου Γ. Ι. Κατσίγρα (1914-1998), που έζησε και εργάστηκε στη Λάρισα. Ο Γ. Ι. Κατσίγρας ήταν συλλέκτης έργων τέχνης και η συλλογή του συγκαταλέγεται στις αξιολογότερες της χώρας μετά τη συλλογή της εθνικής πινακοθήκης και τη συλλογή Κουτλίδη και είναι μοναδική για τα δεδομένα της ελληνικής περιφέρειας (βλ. Παράρτημα ΙΙ. 2)

Περιγραφή κτηρίου

Το 1960 ο πολιτικός μηχανικός Σπυρίδων Μπλάνας υπογράφει την άδεια για την εξοχική κατοικία- *"Επαυλις'* του γιατρού Κατσίγρα. Το κτήριο βρίσκεται στο υψηλότερο σημείο ενός λόφου ανάμεσα στον Παντελεήμονα και τον Πλαταμώνα, τοποθετημένο με προσανατολισμό βορειοανατολικό ανάμεσα σε δέντρα, όπως φοινικιές, πεύκα, κυπαρίσσια κ.α. Στον περιβάλλοντα χώρο υπάρχουν παγκάκια ξεκούρασης, μια υπαίθρια ψησταριά και τραπέζι φαγητού-βωμός. Στην είσοδο και κατά την ανάβαση προς το κεντρικό κτήριο υπάρχει δεξιά ένα ακόμη κτήριο- κατοικία του φύλακα ή σοφέρ που αποτελείται από δυο υπνοδωμάτια και μπάνιο. Στο ισόγειο του κτηρίου υπάρχουν ένα υπνοδωμάτιο, ένας βοηθητικός χώρος της κουζίνας με ένα ψυγείο, ένα κελάρι με κρασιά, ένα μπάνιο και το λεβητοστάσιο. Στην πίσω πλευρά του ισογείου είναι ο χώρος στάθμευσης αυτοκινήτου και αποθηκευτικός χώρος. Στον πρώτο όροφο η είσοδος γίνεται από τα νότια μέσω κλιμακωτής μαρμάρινης σκάλας. Ο διαχωρισμός των λειτουργιών της κατοικίας είναι εμφανής. Η κάτοψη (εικ. 6) σε σχήμα σταυρού ξεχωρίζει και απομονώνει τον ξενώνα και την κουζίνα από την μια πλευρά και τα δωμάτια από την άλλη δημιουργώντας έτσι μια διαβάθμιση ιδιωτικότητας καθώς προχωράς προς το εσωτερικό. Το σαλόνι- καθιστικό βρίσκεται

---

[29] Ξηροπαΐδης, Γιώργος, *Χάιντεγκερ και αρχιτεκτονική, Παρατηρήσεις γύρω από ένα αμφιλεγόμενο θέμα*, σελ.5

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

στο κέντρο του κτηρίου με ένα επιβλητικό πέτρινο τζάκι. Οι χώροι αναλυτικά είναι οι εξής: ο χώρος υποδοχής, ένα υπνοδωμάτιο- ξενώνας με μπάνιο, ένα W.C., το σαλόνι με ένα επιβλητικό πέτρινο τζάκι, η κουζίνα με island και δύο επιπλέον βοηθητικά δωμάτια παρασκευής φαγητού και καθαρισμού των πιάτων, τρία υπνοδωμάτια, εκ των οποίων το ένα έχει ένα ακόμη χώρο- καθιστικό ιδιωτικό για το ζευγάρι και ξεχωριστό μπάνιο, και ένα μπάνιο για τα παιδιά. Το κτήριο έχει φτιαχτεί από οπλισμένο σκυρόδεμα. Η είσοδος είναι επενδυμένη με πέτρα. Τέλος, στην ανατολική όψη υπάρχει ένα εξωτερικό πέτρινο τζάκι επενδυμένο και αυτό με πέτρα.

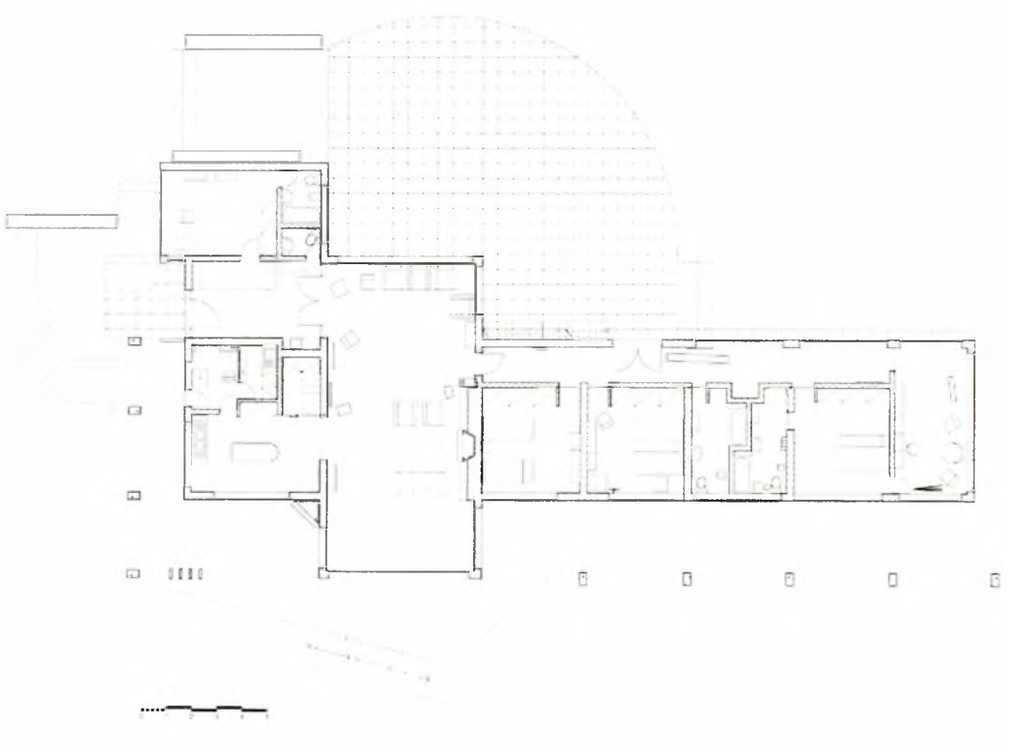

εικ.6_ κάτοψη 1ου ορόφου

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

α. Αρχαιολογία

Σύμφωνα με μαρτυρίες της γύρω περιοχής, ο λόγος εγκατάλειψης της συγκεκριμένης κατοικίας τη δεκαετία του '90, είναι 2 σενάρια: α. αδυναμία μεταβίβασης του ακινήτου στις κόρες του εξαιτίας της θέσης του ακινήτου σε δασική έκταση και β. κληρονομικές διαφορές, δηλαδή ο γιατρός δεν ήθελε να μεταβιβάσει το ακίνητο στις κόρες του.

Η συγκυρία του ότι δεν μπορεί να επαναληφθεί κάτι και η καταγραφή των ιχνών που έχουν τυχόν διατηρηθεί κάνει την εγκατάλειψη σημαντική. Επιπλέον, στα εγκαταλειμμένα κτήρια όταν δεν υπάρχουν αντικείμενα δεν μπορεί να ανασυσταθεί η πιθανή ιστορία της ζωής που έζησε εκεί. Η φωτογράφηση και αποτύπωση αυτών των χώρων, εξοικειώνει το παρόν με το παρελθόν. Κάνοντας λοιπόν, μερικές επισκέψεις-*αυτοψίες* στο χώρο, και αρχειοθετώντας τα με βάση την μεθοδολογία της αρχαιολογίας σε τρεις κατηγορίες τα ευρήματα στη σημερινή κατάσταση της κατοικίας είναι τα εξής:

α. *προσωπικά αντικείμενα:* Βρέθηκαν 35 πιάτα, 18 ποτήρια, μια συλλογή από 102 ποτά-ουίσκι, 1 βάζο, 1 κανάτα, 1 φόρμα για κέικ, 1 θήκη ψωμιού, ένα ζευγάρι τιράντες, 11 κρεμάστρες, όλα τα φωτιστικά του σπιτιού και όλες οι κουρτίνες , 9 περιοδικά της εποχής με χρονολογική σειρά (*Ράδιο πρόγραμμα*_ Φεβρουάριος 1963, *Εικόνες*_ Ιούλιος 1963, *Βεντέτα*_ Σεπτέμβριος 1967, *Διάπλασις Παίδων*_ Ιούλιος 1968, *Ταχυδρόμος* τ. 742_ Αύγουστος 1968, *Ταχυδρόμος* τ. 745_ Αύγουστος 1968, *Άλφα*_ Αύγουστος 1968, *Κλασσικά Εικονογραφημένα*_ 1968, *Ραδιοτηλεόρασις*_ Ιούλιος 1973) (εικ. 7-8)

β. *'σταθερά' αντικείμενα:* 6 κρεβάτια μονά, 3 κομοδίνα, 2 στρώματα ύπνου, 3 βιβλιοθήκες, 1 σαλονάκι αποτελούμενο από 2 πολυθρόνες και 1 καναπέ, 1 πλυντήριο πιάτων Westinghouse, 1 ψυγείο Philco, 2 ντουλαπάκια μπάνιου, όλα τα είδη υγιεινής, 6 μπλε δερμάτινες πολυθρόνες με ξύλινο σκελετό, 4 μπεζ πολυθρόνες, 2 μπεζ σκαμπό. Στο υπόγειο βρέθηκαν 1 ψυγείο Philco, 2 τραπέζι, 1 συρταριέρα με 13 ποτά πάνω της, 1 διπλό κρεβάτι με φλοκάτες, 1 χριστουγεννιάτικο δέντρο, 1 ντουλάπα, 1 κουβάς πλαστικος, ένα δωμάτιο-κάβα με πάνω από 200 μπουκάλια κρασιά. Στο πάρκινγ βρέθηκαν 4 λευκές μεταλλικές καρέκλες, 6 ροζ ξύλινες καρέκλες, 1 τραπέζι με εργαλεία, 4 λευκά κουφώματα- πόρτες και 2 ποδήλατα New Yorker (εικ.9)

γ. *το ίδιο το κτήριο αρχιτεκτονικά.* Με το πέρασμα του χρόνου, οι υφές της κατοικίας έχουν αλλάξει. Τα υλικά έχουν αλλοιωθεί, το ξύλινο πάτωμα έχει σπάσει σε κάποια σημεία και έχει φύγει από τη θέση του. Στους τοίχους των δωματίων υπάρχει υγρασία και μια μεγάλη ρωγμή σχίζει οριζόντια το 3ο υπνοδωμάτιο (εικ.10). Στην κουζίνα έχουν ξεκολλήσει κάποια πλακάκια από τον τοίχο πάνω από το ψυγείο. Το ξύλινο πάτωμα στο διάδρομο και στα δωμάτια έχει ξεκολλήσει σε μερικά σημεία από την υγρασία (εικ.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

11). Όλα τα υλικά παρόλο που έχουν χαλάσει και έχουν χάσει την αρχική τους λάμψη, δίνουν την ατμόσφαιρα μιας αίγλης που κάποτε υπήρχε σε αυτή την κατοικία.

Τα παραπάνω αταίριαστα μεταξύ τους αντικείμενα και μη, συγκροτούν από μόνα τους έναν κατάλογο, μια λίστα και δίνουν πληροφορίες για ένα πράγμα- τη ζωή της συγκεκριμένης οικογένειας. Φτιάχνουν μια λίστα κατά ιδιότητα, σύμφωνα με τον Αριστοτέλη, δηλαδή «κατά συμβεβηκό[30]». Ένας κατά ιδιότητα ορισμός λαβαίνει υπόψη κάθε πιθανό «συμβεβηκός» γνώρισμα[31]. Τελικά, οι λίστες που προσδιορίζουν κάτι, λέει ο Eco, μέσω μιας μη περαιωμένης σειράς ιδιοτήτων μοιάζουν να προσεγγίζουν καλύτερα τον τρόπο με τον οποίο αναγνωρίζουμε στην καθημερινότητα τα πράγματα[32].

Εκτός από έργα τέχνης, βιβλία, έπιπλα (γραφείο Σλήμαν) ο γιατρός Κατσίγρας συγκέντρωνε κρασιά, ποτά. Αυτές τις 2 συλλογές τις *«εγκατέλειψε»* στην εξοχική του κατοικία (εικ.12). Φαίνεται πως θα πίστευε ότι ανήκαν εκεί ή μπορεί να ήλπιζε ότι μια μέρα θα ξαναγυρνούσε σε αυτό το σπίτι. Αυτό το κάνει πιο ισχυρό μια συνέντευξη που είχε δώσει ο γιατρός το 1982 στην εκπομπή «Εικαστικά» της Ερτ μιλώντας για τη συλλογή του και πως καταγράφοντας τα έργα του, δημιούργησε το δικό του *'αρχείο'*. *«Μια μεγάλη συλλογή, δεν μπορεί να είναι κτήμα ατομικό ή κτήμα οικογένειας, δεν είναι υπόθεση οικογένειας πια τελικά γιατί αν μείνει στην οικογένεια κατακερματίζεται, δίνεται στα παιδιά, τα παιδιά στα παιδιά τους και στην τρίτη γενιά υπάρχουν από 15 πίνακες σε κάθε άτομο[33]»*, λέει. Και συμπληρώνει λέγοντας: *«...αν θέλει κανείς η συλλογή να διατηρηθεί, να δει κανείς και την προϊστορία των ζωγράφων θα πρέπει να γίνει μόνο έτσι – ή να κάνεις ένα μουσείο δικό σου(δεν έχω τις δυνατότητες) ή να το δώσεις στο δήμο, πάλι είναι τι ίδιο γιατί γίνεται κτήμα όλων...θα πρέπει να είναι έτσι γιατί σήμερα το αισθητικό κριτήριο του κόσμου δεν είναι πολύ υψηλό...»*.

---

[30] Λεξικό Τριανταφυλλίδη

συμβεβηκός, το: (φιλοσ.) το συμπτωματικό, αυτό που συμβαίνει κατά συγκυριακό ή τυχαίο τρόπο

[31] Eco, Umberto, *Η ομορφιά της λίστας*, Αθήνα: Καστανιώτη, 2009, μετάφρ. Δότση Δήμ.- Χρυσοστομίδης Ανταίος, σελ. 221

[32] ο.π., σελ. 221

[33] http://www.ert-archives.gr/V3/public/pop-view.aspx?tid=35346&tsz=0&act=mMainView, 12:35:11

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

α)

εικ. 7_ ποτήρια, πιάτα

εικ. 8_ποτήρια, πιάτα, έντυπα εποχής

β)

εικ.9_ βιβλιοθήκη, πολυθρόνα, πλυντήριο πιάτων, μπιντές

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

γ)

εικ. 10_ φωτογραφική όψη του 3ου υπνοδωματίου με τη ρωγμή

εικ. 11_ γενική άποψη του διαδρόμου προς το σαλόνι

εικ.12_ συλλογή από ποτά

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

β. Εξιχνίαση

Από την δομή του κτηρίου και τα ευρύματα που βρήκαμε μπορούμε να κάνουμε ένα σενάριο κατοίκησης. Σε κάθε υπνοδωμάτιο υπήρχε στον τοίχο ανάμεσα από τα φωτιστικά ένα '*κουδουνάκι υπηρεσίας*' που θα ειδοποιούσε την οικιακή βοηθό για οτιδήποτε χρειαζόταν ο γιατρός και η οικογένειά του. Το γεγονός ότι στο ισόγειο υπήρχε ένα υπνοδωμάτιο με μπάνιο το επιβεβαιώνει ακόμα περισσότερο.

Η αρχειοθέτηση παράγει καθόσον καταγράφει το συμβάν[34]. Το συμβάν στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι η εγκατάλειψη της κατοικίας. Αυτά που λείπουν από την κατοικία είναι όλα τα προσωπικά αντικείμενα της οικογένειας, όλα τα κινητά αντικείμενα που έχουν χρησιμοποιηθεί από τον άνθρωπο δηλαδή ρούχα, παπούτσια, μαξιλάρια, σεντόνια, πετσέτες, κατσαρόλες μαγειρικής, πιρούνια, μαχαίρια, κουτάλια, διακοσμητικά στοιχεία, βιβλία. Επίσης λείπει μια τραπεζαρία με καρέκλες.

Υπάρχουν κάποια στοιχεία που προσδίδουν χρονικά την πιθανή εγκατάλειψη του κτηρίου την δεκαετία του '90(εικ. 13):

α. η τηλεφωνική συσκευή του ΟΤΕ (μοντέλο 1980-90)

β. το καθαριστικό ΑΖΑΧ (συσκευασία της δεκαετίας του '80)

γ. το χαρτί τουαλέτας SOFTEX (συσκευασία της δεκαετίας του '80)

δ. το υγρό για τα πιάτα ΑΥΑ (συσκευασία της δεκαετίας του '80)

ε. τηλεφωνικός κατάλογος Κεντρικής και Ανατολικής Μακεδονίας 1987

στ. τηλεφωνικός κατάλογος Θεσσαλίας 1988

Τέλος, σε ένα υπνοδωμάτιο υπάρχει μια σκούπα- είναι σαν να κάποιος να πήγε για τελευταία φορά και να προσπάθησε να το σώσει ή ακόμη και να το κατοικήσει καθαρίζοντάς το.

Το κτίζειν είναι ο τρόπος με τον οποίο ο άνθρωπος κατοικεί στη γη. Η κατοίκηση αφορά τη συγκρότηση της ταυτότητας μας. Στο παράδειγμα της εξοχικής κατοικίας Κατσίγρα, ο γιατρός ήταν συλλέκτης, δημιουργούσε «*αποθήκες*», *δεξαμενές* υλικού και τα αρχειοθετούσε. Μέσα από την προσωπικότητα του φαινόταν και η σχέση του με την αρχιτεκτονική την οποία και πίστευε. Για παράδειγμα την κλινική του στη Λάρισα την σχεδίασε ο αρχιτέκτονας Ανδρέας Κριεζής το 1954-55. Ο Heidegger φαίνεται να θεωρεί ότι ίσως έρθει κάποια μέρα που η κατοίκηση δεν θα λαμβάνει χώρα σε συγκεκριμένο τόπο. Τότε ο άνθρωπος θα «εγκατέλειπε κάθε αξίωση για πατρίδα» και θα αρκείτο στην «ερημιά μιας απέραντης ταξιδιωτικής ιδιότητας». Ίσως έρθει κάποια μέρα που η

---

[34] Ντεριντά, Ζακ, *Η έννοια του αρχείου,* Αθήνα: Εκκρεμές, 1996, μετάφρ. Παπαγιώργης, Κωστής, σελ. 35

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

κατοίκηση, θα αντικατασταθεί από το αίσθημα ότι ο άνθρωπος είναι «σπίτι του[35]». Ο γιατρός μάλλον ήταν ένας άνθρωπος που δεν ήθελε να αφήσει πίσω του *'συντρίμμια'* αλλά κάτι ενιαίο. Έτσι αποφασίζει να δωρίσει την κλινική του στο πανεπιστήμιο Θεσσαλίας με τον όρο να στεγάσει το τμήμα της ιατρικής. Η ιδιωτική συλλογή εξαρτάται από την προσωπικότητα του συλλέκτη και το πλαίσιο στο οποίο αναπτύσσεται. Ο Freud είχε μια μεγάλη συλλογή από αρχαιότητες- αποτελούνταν δυο χιλιάδες κομμάτια, τα οποία είχε τοποθετήσει και αρχειοθετήσει στο γραφείο του με τον δικό του τρόπο. Το πάθος του για την αρχαιολογία εξηγείται καθώς η επίδραση όλων των μεγάλων ανασκαφών, τον έκανε να πιστεύει ότι η επιστήμη της αρχαιολογίας συνδεόταν με την επιστήμη της ψυχανάλυσης[36]. Πίστευε ότι ακριβώς αυτά τα λείψανα του παρελθόντος, ήταν «πηγές ανανέωσης, αναζωογόνησης και ψυχικής τόνωσης», προσφέροντας παρηγοριά και ανακούφιση[37]. Η συλλογή χρησιμοποιεί το παρελθόν για να δικαιολογήσει την παρουσία της ως σώμα από αυθεντικά κομμάτια[38].

εικ.13_ εξιχνίαση

---

[35] Λέφας, Παύλος, *Αρχιτεκτονική και Κατοίκηση, Από τον Heidegger στον Koolhaas*, Αθήνα: Πλέθρον, 2008, σελ 100, σελ 210

[36] Τζωρτζάκη, Ντέλλα, Φετιχισμός και συλλεκτική μανία: η συλλογη Freud, *Περιοδικό Αρχαιολογία*, τ. 49, 1993, σελ. 88

[37] ό.π, σελ. 88

[38] ό.π, σελ. 92

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Κατά τον Heidegger οι άνθρωποι είναι θνητοί, δηλαδή δύνανται να θνήσκουν[39]. Όπου θνήσκω σημαίνει: δύναμαι τον θάνατο[40]. Ίσως να μπορούσαμε να πούμε ότι και το κτήριο θνήσκει ή ακόμη πιο συγκεκριμένα η *ιδέα* του κτηρίου θνήσκει, καθώς πρώτα θνήσκει ο άνθρωπος που την υποστήριξε και την μοιράστηκε, με αποτέλεσμα να αφήνει, να *εγκαταλείπει* το ίδιο το κτήριο. Βέβαια, τα κτήρια ούτως ή άλλως έχουν μεγαλύτερη διάρκεια ζωής από ότι ο βιολογικός κύκλος του ανθρώπου. Ο άνθρωπος προσπαθεί να αντιστρέψει το κτήριο από την εντροπία στην οποία πέφτουν όλα τα αντικείμενα. Εντροπία είναι η «απώλεια ενέργειας» που ταυτίζεται με το σκάρτο, το πλεόνασμα, το υπόλειμμα[41]. Μια τέτοια ενεργειακή ανάγνωση της αρχιτεκτονικής και των αντικειμένων εστιάζει στην πρωταρχική εντροπική τους συνθήκη, η οποία εκμηδενίζει εκείνο που η ίδια η ενέργεια παράγει, οδηγώντας το στο διαμελισμό τους και στη σιωπηρή κατάσταση της μάζας, σ' εκείνο το «όλον που τα εμπεριέχει όλα[42]». Άρα, η ιδιαιτερότητα κάθε αντικειμένου δεν βρίσκεται πλέον στην «παράδοση», ή στη μορφολόγησή του, αλλά στην αμείλικτη κατάσταση που μετατρέπει τη χαώδη μορφή της ζωής και της φύσης σε αποκρυσταλλωμένη μάζα[43]. Η καθυστέρηση δηλαδή της εντροπικής κατάστασης του ίδιου του κτηρίου γίνεται από τον άνθρωπο, ο οποίος ζει εκεί. Με αυτό το σκεπτικό η εντροπία συνδέεται με το γεωλογικό χρόνο της πόλης και τους μετασχηματισμούς του μεταβιομηχανικού περιβάλλοντος και γίνεται φανερή σαν ένα νέο είδος «αρχαιολογίας[44]».

Το γεγονός ότι κάποιοι από τους εγκαταλελειμμένους χώρους δεν κατεδαφίζονται και κανείς δεν θέλει να τους απομακρύνει μπορεί να σημαίνει ότι η αρχιτεκτονική τους ακόμα και το εσωτερικό τους είναι κάτι περισσότερο από την ίδια τη φόρμα τους και την υλικότητα. Οι χώροι αυτοί έχουν μια ιστορία, ένα τοπικό μύθο, ένα συναίσθημα, μια συγκίνηση. Οι ιδέες αρνούνται να σβήσουν παρ' όλη τη φθορά ενός κτηρίου. Είναι σαν να στήνεται ένα ιδιωτικό θέατρο με σκηνικό από άλλη ζωή. Στο βιβλίο *Experiencing Architecture*, ο συγγραφέας θεωρεί ότι ο αρχιτέκτονας είναι ένας θεατρικός παραγωγός, ο άνθρωπος που σχεδιάζει το σκηνικό για τις ζωές μας[45]. Ο αρχιτέκτονας θέτει το '*σκηνικό*' για μια μελλοντική μακροχρόνια εκτέλεση της ζωής.

Ένα κτήριο αν δεν έχει σταθερή συντήρηση, δεν μπορεί να είναι βιώσιμο. Τίποτα δεν μπορεί να σταθεί από μόνο του για πάντα χωρίς την ανθρώπινη επέμβαση, κατά συνέπεια έτσι γίνεται μια ανώφελη προσπάθεια να καταγραφεί το παρόν για το μέλλον. Στους εγκαταλελειμμένους χώρους, βρίσκεται η ομορφιά των νεκρών μέσων. Οι σκηνές

---

[39] Heidegger, Martin, *Κτίζειν, Κατοικείν, Σκέπτεσθαι,* Αθήνα: Πλέθρον, 2004,σελ.37

[40] ό.π., σελ.37

[41] http://www.arch.uth.gr/mps/course4/CADAVRE_EXQUIS_lexicon.pdf- Εντροπία

[42] ό.π.

[43] ό.π.

[44] ό.π.

[45] Rasmussen, Steen Eiler, *Experiencing Architecture*, USA: The MIT press, 1997, σελ. 10

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

ανακαλούν τον Κωστή Παπαγιώργη «Ζώντες και τεθνεόντες», αναφερόμενος στη μεταθανάτια ατμόσφαιρα, σημείωνε ότι μοιάζει κανείς 'να περιστοιχίζεται από άναυδους μάρτυρες που ανακαλούν τη φευγαλέα παρουσία με δυσνόητους μαγνητισμούς. Ενδύματα που δεν λένε να σωπάσουν, προσωπικά αντικείμενα που αίφνης δεν ανήκουν σε κανέναν[46]'. Η έντονη επιθυμία για συλλογή και συσσώρευση είναι πανάρχαια. Εκφράζει ανασφάλεια για το τέλος του κόσμου και ελπίδα για το μέλλον, έγραφε μεταξύ άλλων ο Umberto Eco στο Travels in Hyperreality[47].

Όλα αυτά τελικά γίνονται μέρος του εαυτού σου και γίνονται δικά σου χωρίς να είναι. Όταν μπει κάποιος άλλος στη συλλογή σου ή στο αρχείο σου τότε αρχίζεις και το διεκδικείς και προσπαθείς να το σώσεις.

---

[46] Παυλίδης, Αβραάμ, *Το Τελευταίο Βλέμμα*, Θεσσαλονίκη: Ευρόδι, 2010, σελ.30

[47] ό.π, σελ. 88

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

VII. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ- ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Δημοτική Πινακοθήκη Λάρισας- Μουσείο Γ.Ι. Κατσίγρα, *Συλλογή Κατσίγρα*, Λάρισα, 2005

Κόνρατς, Ούλριχ, *Μανιφέστα και προγράμματα της αρχιτεκτονικής του 20ου αιώνα,* Αθήνα: Επίκουρος,1977, μετάφρ. Βαμβαλής Γιώργος

Κοτιώνης, Ζήσης, *Η τρέλα του τόπου, Αρχιτεκτονική στο Ελληνικό Τοπίο,* Αθήνα: Εκκρεμές, 2004

Λέφας, Παύλος, *Αρχιτεκτονική και Κατοίκηση, Από τον Heidegger στον Koolhaas,* Αθήνα: Πλέθρον, 2008

Ντεριντά, Ζακ, *Η έννοια του αρχείου,* Αθήνα: Εκκρεμές, 1996, μετάφρ. Παπαγιώργης, Κωστής

Ξηροπαΐδης, Γιώργος, *Χάιντεγκερ και αρχιτεκτονική, Παρατηρήσεις γύρω από ένα αμφιλεγόμενο θέμα*

Παπαϊωάννου, Η., Τσαντσάνογλου Μ., Cohen, J.-L.,Lodder, C., *Lost Vanguard Found, Σύνθεση Αρχιτεκτονικής και τέχνης στη Ρωσία 1915-1935,* Αθήνα: Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης,2008

Παυλίδης, Αβραάμ, *Το Τελευταίο Βλέμμα,* Θεσσαλονίκη: Ευρόδι, 2010

Ράινερ Μαρία Ρίλκε, *Οι σημειώσεις του Μάλτε Λαουρίντς Μπρίγκε*, Αθήνα: Το Ροδακιό, μετ. Δημ. Δήμου

Τζωρτζάκη, Ντέλλα, Φετιχισμός και συλλεκτική μανία: η συλλογη Freud, *Περιοδικό Αρχαιολογία*, τ. 49, 1993, σελ. 88-92

Τουρνικιώτης, Παν.(μτφρ.), *Για μια αρχιτεκτονική,* Αθήνα: Εκκρεμές, 2005

Colomina, Beatriz, *Privacy and Publicity, Modern Architecture as Mass Media*, USA: The MIT press, 1998

Eco, Umberto, *Η ομορφιά της λίστας,* Αθήνα: Καστανιώτη, 2009, μετάφρ. Δότση Δήμ.-Χρυσοστομίδης Ανταίος

Giedeon, Sigfried, *Space, Time and Architecture: The Growth of a New Tradition,*, USA: Harvard University Press, 1982

Heidegger, Martin, *Κτίζειν, Κατοικείν, Σκέπτεσθαι,* Αθήνα: Πλέθρον, 2004

Pieyre de Mandiargues, André, *Ροδογύνη*, Αθήνα: 1985, Άγρα, μετάφρ. Παλλαντίου, Λήδα

Poe, Edgar Allan, *Οίκος των Ώσερ,* Αθήνα:Γράμματα, 1979, μετάφρ. Πολίτης, Κοσμάς

Rasmussen, Steen Eiler, *Experiencing Architecture*, USA: The MIT press, 1997

Schnapp, Alain, *Η κατάκτηση του παρελθόντος,* Κρήτη: Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης,1998, μετάφρ. Δελούκα, Κατερίνα

Vidler, Anthony, *The architectural Uncanny: Essays in the modern unhomely*, USA: The MIT press, 1992

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

ΦΙΛΜΟΓΡΑΦΙΑ

Ο γιος του φύλακα (2006)[δράμα] σκηνοθεσία Δημήτρης Κουτσιαμπασάκος, Ελλάδα: CL Productions, Greek Film Center

A clockwork orange (1971) [crime, sci-fi] directed by Stanley Kubrick, UK: Warner Bros Pictures

Der Himmel uber Berlin (1987) [fantasy, romance] directed by Wim Wenders, West Germany: Road Movies Filmproduktion, Argos Films

Good bye Lenin (2003) [drama, romance], directed by Wolfgang Becher, Germany: X-Filme Creative Pool, Westdeutscher Rundfunk (WDR)

Great Expectations (1998) [drama, romance] directed by Alfonso Cuaron, USA: 20th century Fox Film Corporation

Stalker (1979) [adventure, drama, fantasy] directed by Andrei Tarkovsky, Soviet Union: Mosfilm

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

http://inactivespace.blogspot.com/?zx=dcc6013ecf5831bb

http://www.robertsmithson.com/essays/entropy_and.htm

http://www.mgl-katsigrasmuseum.gr/site/index.php?option=com_content&view=article&id=64&Itemid=54

http://www.ert-archives.gr/V3/public/pop-view.aspx?tid=35346&tsz=0&act=mMainView

http://www.arxaiologia.gr/site/content.php?artid=1166

http://www.derelictlondon.com/home_page.htm

http://www.ert-archives.gr/V3/public/pop-view.aspx?tid=72432&tsz=0&act=mMainView

http://www.wasabandoned.com/english/idea.html

http://www.dinfo.gr/?p=19511

http://www.greekarchitects.gr/gr/αρχιτεκτονικες-ματιες/οδοιπορικό-στο-ξενοδοχείο-radion-id3266

http://www.spitoskylo.gr/2009/02/23/abandonment/

http://www.benkar.se/glomdarum/galleri/Utomlands/Kroatien/TitoVilla/index.html

http://architectsconcerns.blogspot.com/2010/09/blog-post.html

http://weburbanist.com/2008/07/27/abandoned-buildings-property-and-other-places/

http://bldgblog.blogspot.com/2009/05/saddams-palaces-interview-with-richard.html

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Βιογραφικό Γεώργιου Ι. Κατσίγρα

Ο Γεώργιος Ι. Κατσίγρας γεννήθηκε στη Λάρισα το 1914. Σπούδασε ιατρική στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, όπου αναγορεύθηκε διδάκτωρ της Χειρουργικής. Το 1940 υπηρέτησε στο Στρατιωτικό Νοσοκομείο Λάρισας και από το 1941 έως το 1948 εργάστηκε στην Αθήνα στο νοσοκομείο Ευαγγελισμός ως επιμελητής και στην κλινική Σμπαρούνη ως βοηθός του Νικόλαου Σμπαρούνη. Στην κατοχή συνελήφθη από τους Ιταλούς και φυλακίσθηκε στη Λάρισα και στην Αθήνα. Το 1946 παντρεύτηκε την Καίτη Καζαντζή, διευθύνουσα του νοσοκομείου Ευαγγελισμός και απέκτησαν τρεις κόρες. Στο διάστημα 1948-49 διετέλεσε διευθυντής χειρουργικής μονάδας στην περιοχή της Καστοριάς. Το 1949 εγκαταστάθηκε στη Λάρισα και ίδρυσε τη Χειρουργική Κλινική Γ. Ι. Κατσίγρα, η οποία λειτούργησε ως το 1987. Από το 1990 στεγάζεται εκεί η Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Παράλληλα, ενδιαφέρθηκε για την ελληνική ζωγραφική και δημιούργησε συλλογή 750 έργων των σημαντικότερων Ελλήνων δημιουργών της περιόδου 1850-1950. Το 1983 βραβεύτηκε από την Ακαδημία Αθηνών με το βραβείο της Τάξεως των Ηθικών και Πολιτικών Επιστημών. Το 1984 ο Δήμος Λάρισας του απένειμε το χρυσό μετάλλιο της πόλης. Το 1987 η Ανανεωτική Κίνηση Επιστημόνων Λαρίσης τον τίμησε με το Βραβείο ΑΝΚΕΛ 1986. Το 1994 ο Ροταριανός Όμιλος Θεσσαλονίκης του έδωσε βραβείο ευποιίας και χρυσό μετάλλιο, το 1997 τιμήθηκε από τον Ιατρικό Σύλλογο Λάρισας, στον οποίο κληροδότησε την ιατρική του βιβλιοθήκη, ενώ το 1998 του απονεμήθηκε μετάλλιο από την Κοινότητα Ζαππείου. Πέθανε στη Λάρισα το 1998.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

2. Συλλογή Κατσίγρα

Η συλλογή Κατσίγρα περιλαμβάνει 781 έργα ζωγραφικής, χαρακτικά και σχέδια σπουδαίων Ελλήνων καλλιτεχνών από τα μέσα του 19ου ως τα μέσα του 20ου αιώνα, μεταξύ άλλων έργα του Νικηφ. Λύτρα, του Ν. Χατζηκυριάκο-Γκίκα, του Γ. Μόραλη, του Γ. Ψυχοπαίδη. Το 1981 ο γιατρός, συλλέκτης Γ. Ι. Κατσίγρας κάνει δωρεά στο Δήμο της Λάρισας την συλλογή του. Μετά το θάνατό του, η συλλογή του συμπληρώνεται με 57 επιπλέον έργα, 1170 βιβλία εικαστικού περιεχομένου, καθώς και με τα ανεκτίμητης αξίας έπιπλα του γραφείου του Ερρίκου Σλήμαν τα οποία χρονολογούνται στα τέλη του 19ου αιώνα και που αγόρασε ο συλλέκτης το 1955 τα χρησιμοποίησε στο ιατρείο του έως το θάνατό του. Σχεδιάστηκαν το 1881 από τον αρχιτέκτονα Ερνέστο Τσίλλερ (Ernst Ziller) και είναι κατασκευασμένα από ξύλο καρυδιάς. Η μορφή τους είναι χαρακτηριστική των προσπαθειών αναβίωσης της αρχαιότητας στα τέλη του 19ου αιώνα διεθνώς. Το σύνολο των επίπλων του Σλήμαν που αγόρασε ο Γ. Ι. Κατσίγρας αποτελούνται από τα εξής κομμάτια: 1. Ένα γραφείο, 2. Ένα κάθισμα γραφείου με ερεισίνωτο και ερεισίχειρα, 3. Δύο καθίσματα με ερεισίνωτο και ερεισίχειρα, 4.Τέσσερα καθίσματα τύπου «κλισμός», 5. Ένα βοηθητικό τραπέζι σε σχήμα ορθογώνιο παραλληλόγραμμο, 6. Δύο βοηθητικά τραπέζια σε σχήμα «τριπόδιου», 7. Δύο βιβλιοθήκες από τις οποίες η μία, μεγαλύτερη σε έκταση, σχηματίζει γωνία, 8. Δύο βάθρα, σε σχήμα δωρικής κολόνας, για την τοποθέτηση αγαλματιδίων, 9. Δύο κουρτινόξυλα, 10. Ένας καναπές, ο οποίος δεν υπάρχει σήμερα, διότι διαλύθηκε και κομμάτια του χρησιμοποιήθηκαν για άλλες κατασκευές[48].

[48] http://www.mgl-katsigrasmuseum.gr/site/index.php?option=com_content&view=article&id=64&Itemid=54

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

3. ΕΡΓΟ ΤΕΧΝΗΣ

Πρόκειται για το πρώτο έργο που απέκτησε ο Γεώργιος Κατσίγρας, δώρο της θείας του, Άννας, για το γάμο του το 1946. Εικονίζεται η προγιαγιά του, Χρυσή Κατσιάσογλου, η οποία γεννήθηκε το 1820 στη Φιλιππούπολη. Απεικονίζεται σχεδόν μετωπικά και το βλέμμα της συναντά αυτό του θεατή. Τα φυσιογνωμικά χαρακτηριστικά έχουν αποδοθεί εντελώς γενικευτικά από τον ζωγράφο. Την έλλειψη εκφραστικότητας στο πρόσωπο, αντισταθμίζει η αριστουργηματική απόδοση του ενδύματος και κυρίως του κεφαλόδεσμου. Με μικρογραφική λεπτομέρεια έχει αποτυπωθεί ο πλούτος των διακοσμητικών μοτίβων στο μαντήλι και στο φόρεμα, ενώ ιδιαίτερη έμφαση έχει επίσης δοθεί στην απεικόνιση των κοσμημάτων: των σκουλαρικιών, του βραχιολιού και των δαχτυλιδιών. Το εκφραστικό ιδίωμα του καλλιτέχνη συνδυάζει στοιχεία της δυτικοευρωπαϊκής αλλά και της μεταβυζαντινής εικαστικής παράδοσης.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

THE MOMENT OF TRANSFORMATION ACTIVE SPACE INTO INACTIVE PLACE

Buildings are machines built by humans to live in, but when they abandoned them the only left that remains are ruins. Time has undertaken since its delicate contractors wear silently wrapping the material with a thin skin of dust that dims everything. The traces of habitation are, plaster, tainted paint, cracks, furniture, decoration, wallpaper, clothes, shoes, dishes and glasses. Suddenly the abandoned spaces are like a warehouse of memories and tradition. A scene of neglect set ups in years rather than days. It is a moment of a long slow-motion. It is a stopped moment of time then and not today. It is like sinking into a time hole.

In abandoned buildings there are still some evident that someone had lived there. The trace of life begins to become more powerful than the form. Walter Benjamin wrote about the birth of the interior "to live, is to leave traces". The reasons that a man "*abandons*" his house are various: 1. economical reasons (high costs of maintenance of the building), 2.Physical disasters (flood, fire), 3.independent factors (inheritance legacies) 4. environmental factors (pollution, air pollution), 5.political reasons (e.g migration, change of government, etc.) 6.Death.

Cedric Price has noticed that only the building is not important but what is happening inside of it, the process. The shell of the building is like the human skin and the interior (furniture, personal items, etc.) are the internal organs. Thus, the abandoned building, show us the story of a family and the general context of the time and also gives us some information about the local area. Most often the convenience of entering as a stranger in such a space is the fact that the abandoned buildings are no longer private and made public, although the ownership remains and the building has an owner. By using archaeological discipline (a kind of an "excavation") for spotting sociological characteristics of the time, is recovered and recorded the testimony of a past era. At the derelict buildings there is something irreplaceable. There is the imprint of human activity and the simultaneous absence.

Considering that Umberto Eco predicates that our culture is a culture of lists and what links us with the past is the idea of a list and a catalogue, we create an archive of abandoned spaces and a list of findings in them. The list is a way to rethink the civilization, in order to create links between irrelevant issues and question anything acceptable from the common sense.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Τα κτήρια είναι μηχανές που έχτισαν οι άνθρωποι για να ζήσουν, αλλά όταν τα εγκαταλείπουν μένουν ερείπια. Ο χρόνος έχει αναλάβει από καιρό τη λεπτεπίλεπτη εργολαβία της φθοράς τυλίγοντας αθόρυβα την ύλη με μια λεπτή επιδερμίδα σκόνης που θαμπώνει τα πάντα. Ίχνη κατοίκησης, σοβάς, αλλοιωμένο χρώμα, ρωγμές, έπιπλα, διακόσμηση, ταπετσαρίες, ρούχα, παπούτσια, πιάτα, ποτήρια. Ξαφνικά οι εγκαταλελειμμένοι χώροι είναι σαν μια αποθήκη αναμνήσεων και παράδοσης. Μια σκηνή εγκατάλειψης στήνεται σε χρόνια και όχι σε ημέρες, είναι μια στιγμή ενός τεράστιου slow-motion, είναι μια ακινητοποιημένη στιγμή του τότε και όχι του σήμερα, είναι η βύθιση σε μια χρονοδίνη.

Στα εγκαταλελειμμένα κτήρια υπάρχουν ακόμη κάποια σημάδια ότι κάποιος έμενε εκεί. Το ίχνος της ζωής αρχίζει και γίνεται πιο ισχυρό από τη μορφή. 'Το να ζεις, είναι το να αφήνεις ίχνη' έγραψε ο Walter Benjamin γράφοντας για την γέννηση του interior[1]. Ο άνθρωπος για να φτάσει στο σημείο να «εγκαταλείψει» την *κατοικία* του μπορεί να το κάνει για διαφόρους λόγους: 1.οικονομικοί λόγοι (μεγάλα έξοδα συντήρησης του κτηρίου), 2.φυσικές καταστροφές (πλημμύρα, πυρκαγιές), 3.ανεξάρτητοι παράγοντες (κληρονομιές, κληροδοτήματα) 4.περιβαλλοντικοί παράγοντες (μόλυνση, ατμοσφαιρική ρύπανση), 5.πολιτικοί λόγοι (π.χ. μεταναστεύσεις, αλλαγή πολιτεύματος κ.τ.λ.).

Ο Cedric Price ήταν ο πρώτος που αντιλήφθηκε και είπε ότι το κτήριο δεν έχει καμιά σημασία αλλά αυτά που γίνονται στο εσωτερικό του, η διαδικασία. Το κέλυφος του κτηρίου είναι σαν την επιδερμίδα του ανθρώπου και το εσωτερικό του (έπιπλα, προσωπικά αντικείμενα κτλ.) είναι τα ζωτικά του όργανα. Έτσι, τα εγκαταλειμμένα κτήρια μας δείχνουν την ιστορία μιας οικογένειας αλλά και γενικότερα το πλαίσιο της εποχής, κάποια στοιχεία για την περιοχή και τον τόπο που βρίσκεται. Τις περισσότερες φορές η άνεση του να μπει κάποιος τρίτος-ξένος σε ένα τέτοιο χώρο είναι το γεγονός ότι τα εγκαταλελειμμένα κτήρια παύουν να είναι ιδιωτικά και γίνονται δημόσια, παρόλο που το ιδιοκτησιακό καθεστώς παραμένει και ανήκουν σε έναν. Με την δομή της αρχαιολογίας προσδιορίζονται χαρακτηριστικά στοιχεία (ένα είδος ανασκαφής) της εποχής, γίνεται επανάκτηση και καταγραφή των μαρτυριών μιας άλλης εποχής. Στα εγκαταλελειμμένα κτήρια υπάρχει κάτι το αναντικατάστατο. Υπάρχει το αποτύπωμα της ανθρώπινης δράσης και η ταυτόχρονη απουσία του.

Λαμβάνοντας υπόψη την άποψη του Eco ότι ο πολιτισμός μας είναι ένας πολιτισμός της λίστας και αυτό που τον ενώνει με το παρελθόν είναι η ιδέα του αρχείου και του καταλόγου, διερευνήθηκε η δημιουργία ενός *αρχείου* εγκαταλελειμμένων χώρων και μια *λίστα* με τα ευρήματα. Η λίστα είναι ένας τρόπος για να επανεξεταστεί ο κόσμος, για να δημιουργήσουμε νέες σχέσεις ανάμεσα σε άσχετα μεταξύ τους πράγματα, σε κάθε περίπτωση για να αμφισβητούμε όσα γίνονται αποδεκτά από την κοινή λογική.

---

[1] Colomina, Beatriz, *Privacy and Publicity, Modern Architecture as Mass Media*, USA: The MIT press, 1998, σελ. 233

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
004000109081

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly

Κρίτου Κατερίνα
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ
"Η στιγμή του μετασχημα-
ΤΙΤΛΟΣ
τισμού του ενεργού χώρα..."

ΛΗΞΗ	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΔΑΝΕΙΖΟΜΕΝΟΥ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Τηλ.: 24210 [redacted]
06300-1

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.57.253

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2025 14:47:05 EEST - 137.108.70.13

Η ΣΤΙΓΜΗ ΤΟΥ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΟΥ ΧΩΡΟΥ ΣΕ ΑΝΕΝΕΡΓΟ ΚΕΛΥΦΟΣ

ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΩΝ ΕΓΚΑΤΑΛΕΛΕΙΜΜΕΝΩΝ ΧΩΡΩΝ

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΚΡΙΤΟΥ

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΕΣ: ΦΟΙΒΗ ΓΙΑΝΝΙΣΗ_ΙΡΙΣ ΛΥΚΟΥΡΙΩΤΗ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ_ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ_ΜΠΣ ΣΥΜΒΙΩΣΕΙΣ_ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2011

Δ
728.3
ΚΡΙ
τ.2
Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 3.59.53.101

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ & ΚΕΝΤΡΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ «ΓΚΡΙΖΑ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ»

Αριθ. Εισ.:	10200/2 τ.2
Ημερ. Εισ.:	19-12-2011
Δωρεά:	Συγγραφέας
Ταξιθετικός Κωδικός:	Δ
	728.3
	ΚΡΙ

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας - Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης
Ειδική Συλλογή «Γκρίζα Βιβλιογραφία»

III ἐγκαρδία, ἡ, λίθος τις τῶν τιμίων, Πλίν. Η. Ν. XXXVII 58, ἔνθα τρία εἴδη αὐτῆς καταλέγονται, ἔχοντα πάντα ἄλλο ἄλλου χρώματος εἰκόνα καρδίας.

ἔγκαρις, ὁ, (κάρ, κάρα) ὁ ἐντὸς τῆς κάρας, κεφαλῆς, μυελός, ὡς τὸ ἐγκέφαλος, Ἀλκαῖος ἐν Ἀνθ. Π. 9. 519, 3, Λυκόφρ. 1104.

ἐγκαρπίζω, καθιστῶ καρποφόρον, πληρῶ, τοὺς δὲ ὑπνώοντας ἐῆς ἐνεκάρπισεν ἀλκῆς Συνέσ. 135Β.

ἐγκάρπιος, ον, ἐπὶ καρποῦ, ὁ περιέχων σπόρους ἐντός, Ἱππ. 360. 11.

ἔγκαρπος, ον, ὁ περιέχων καρπόν, κάλυξιν ἐγκάρποις χθονὸς Σοφ. Ο. Τ. 25· καρποφόρος, σπέρματα Πλάτ. Φαῖδρ. 276Β· τὸ τέλη ἔγκαρπα ἐν Σοφ. Τρ. 238, πιθ. σημαίνει πολλοστόν τι μέρος ἢ δέκατον τῆς παραγωγῆς ἢ τοῦ καρποῦ τοῦ τεμένους πληρωτέον εἰς τὸν Δία, πρβλ. στίχ. 754 καὶ ἴδε σημείωσιν Jebb ἐν τόπῳ.

2) καρποφόρος, χρήσιμος, Πλούτ. 776Β. II. ἔγκαρπα, τά, συμπλέγματα ἢ στέφανοι ἐκ καρπῶν, ἐπὶ τῶν ζωοφόρων ἢ τῶν κιονοκράνων, Λατ. encarpa, Βιτρούβ. 4. 1.

ἐγκάρσιος, α, ον, πλάγιος, λοξός, Λατ. transversus, Θουκ. 2. 76., 6. 99· ἐπὶ τῆς ἐλλειπτικῆς, Ἀριστ. Κόσμ. 2. 7. — Ἐπίρρ. -ως, Ἐκκλ.· ἴδε τὴν λέξιν ἐπικάρσιος ἐν τέλ.

ἐγκαρτερέω, μέλλ. -ήσω, ἐπιμένω ἢ ἐμμένω ἔν τινι πράγματι, τινὶ Ξεν. Ἀπομν. 2. 6, 22· ἐγκαρτερεῖν [τούτοις] ἃ ἔγνωτε

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΛΕΞΙΚΟΝ ΑΝΕΣΤΗ ΕΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ

ἐγκατακοιμάομαι, = ἐγκοιμάομαι, Πρόδ. 6. 154.

ἐγκατακρούω, καρφώνω, ἥλους Κλήμ. Ἀλ. 240. 2) ἐγκ. χορείαν τοῖς μύσταις, κτυπῶ τὸ μέτρον τοῦ χοροῦ (διὰ τοῦ ποδὸς ἢ ἄλλως) ἐν τοῖς μύσταις, Ἀριστοφ. Βάτρ. 330.

ἐγκατακρύπτω, κρύπτω ἔν τινι, ἐγκατακρύψεις ζόφῳ Λυκόφρ. 1231· τινὰ βυθοῖς Ἐπιγράμμ. Ἑλλ. 863.

ἐγκαταλαμβάνω: μέλλ. -λήψομαι, καταλαμβάνω ἔν τινι τόπῳ, Θουκ. 4. 116, πρβλ. 3. 33· ἐγκ. τινὰ ὅρκοις, περιορίζω, ἐξαναγκάζω δι' ὅρκων, ἐὰν λογισμὸς ἐγκαταλαμβάνῃ αὐτὸν Αἰσχίν. 62. 17: — Παθ., Ἀριστ. Προβλ. 20. 34.

ἐγκαταλέγω, μέλλ. -ξω, συνοικοδομῶ ἐν, πολλαὶ στῆλαι ἐγκατελέγησαν, ᾠκοδομήθησαν ἐντὸς τοῦ τείχους, Θουκ. 1. 93 (πρβλ. λέγω Π. λογάς, λογάδην). 2) ὑπολογίζω, συγκαταλέγω, Λουκ. Παράσ. 3· στρατολογῶ, Ἀνθ. Π. 11. 265. II. Παθ., κεῖμαι ἔν τινι ἢ ἐπί τινος, Ἐπ. ἀόρ. ἐγκατέλεκτο Ἀριστοφ. Βάτρ. 4. 431.

ἐγκατάλειμμα, τό, ὑπόλοιπον, κατάλοιπον, Ἀριστ. Ἀποσπ. 2., Ἐπίκουρ. παρὰ Διογ. Λ. 10. 50.

ἐγκαταλείπω, μέλλ. -ψω, καταλείπω, ἀφίνω, παῖδα Ἡσ. Ἔργ. κ. Ἡμ. 376· ἐγκ. φρουρὰν ἐν τῇ νήσῳ Θουκ. 2. 51· ἐγκ. τὸ κέντρον, ἐπὶ μελίσσης, Πλάτ. Φαίδων 91C· ἐνεῦδεν ἐπὶ τοῦ Περικλέους. τὸ κέντρον ἐγκατέλιπε τοῖς ἀκροωμένοις Εὔπολ.

ΤΟΜ. Β'.—2

ἐν «Δήμοις» 6· ἐγκ. τὴν μάχαιραν τῇ σφαγῇ Ἀντιφῶν 137. 28.

2) ἐγκαταλείπω, ἀφίνω τινὰ ἐν δυσκολίαις, «'ς τὴν λάσπην», Λατ. derelinquere, Θουκ. 4. 44, Πλάτ. Συμπ. 159Α, Λυκοῦργ. 148. 7, κτλ. 3) ἀφίνω, παραλείπω, Ἡρόδ. 3. 119. II. Παθ., ἀφίνομαι ὀπίσω, μένω ὀπίσω, ὑπολείπομαι ἐν ἀγῶνι δρόμου, ὁ αὐτ. 8. 59. 2) δὲν κατορθώνω, ἀποτυγχάνω, Ἱππ. 1169C.

ἐγκατ-άλειψις: μέλλ. -ψω, ἐναλείφω πανταχόθεν, λίπος Ἱππ. 402. 28.

ἐγκατάλειψις, εως, ἡ, τὸ ἐγκαταλείπειν, Ἐκκλ. II. τὸ νὰ ἔχῃ ἐγκαταλειφθῇ τι, ἴδε ἔπομ.

ἐγκατάληπτος, ον, κατειλημμένος, ἐγκατάληπτον πνεύματι Πύθωνος γύναιον Ἰω. Γενέσ. σ. 70. 5, ἔκδ. Β.

ἐγκατάληψις, εως, ἡ, τὸ καταλαμβάνειν ἢ καταλαμβάνεσθαι ἔν τινι τόπῳ, αἰχμαλώτισις, Θουκ. 5. 72· ἡ ἐπίσχεσις τῶν οὔρων, Ἱππ. 1169Ε (ἔνθα ὅμως ἡ ἔννοια ἀπαιτεῖ τὴν λέξιν ἐγκατάλειψις).

ἐγκαταλιμπάνω, = ἐγκαταλείπω, Ἱππ. Ἀφ. 1244, Ἀριστ. Ῥητ. 1. 10. 4.

ἐγκαταλογίζομαι, ἀποθ. συγκαταλογίζω, Ἰσαῖος 88. 36.

ἐγκατασφάττω, σφάζω ἐντός, ἐγκατέσφαξεν αὐτοῦ τῷ κόλπῳ τὸν υἱὸν Πλουτ. Δημ. 31.

ἐγκατασχάζω, ἐγχαράττω, μνημονεύεται ἐκ τοῦ Διοσκ.

ἐγκατατατάσσω, κατατάσσω μεταξὺ ἄλλων, ἐγκατατεταραγμένην καὶ ἀνώμαλον Πλούτ. 2. 592Β.

ἐγκατατάσσω, Ἀττ. -ττω, μέλλ. -ξω, κατατάσσω ἢ τοποθετῶ εἰς, Λογγῖνος 10. 7, κτλ. II. ἐπιδοκιμάζω, ἐγκρίνω, κυρῶ, Κλήμ. Ἀλ. 227.

ἐγκατατέμνω, κατακόπτω τὸ ἔμβρυον ἐντὸς τῆς μήτρας, Ἱππ. 914C. II. κατατέμνω μεταξὺ ἄλλων, Πλάτ. Πολ. 565D.

ἐγκατατίθημι: μέλλ. -θήσω, τοποθετῶ ἔν τινι, ἐντίθημι, τινί τι Ὀρφ. Ὑμν. 24. 6· Ἐριχθόνιον.. νηῷ ἐγκατέθηκε Ἐπιγράμμ. Ἑλλ. 1046. 90. II. παρ' Ὁμήρ. μόνον κατὰ μέσον τύπον, ἱμάντα τεῷ ἐγκάτθεο κόλπῳ, ἐγκατάθου, «κατάκρυψον τῷ ἰδίῳ κόλπῳ» (Σχόλ.), Ἰλ. Ξ. 219, πρβλ. 223· τὴν δ' ἄτην οὐ πρόσθεν ἐῷ ἐγκάτθετο θυμῷ, «οὐ πρὸ τοῦ παθεῖν ἔγνω τὴν φρενοβλάβειαν» (Σχόλ.), δὲν ὑπελόγισεν, Ὀδ. Ψ. 223· ὃς κεῖνον τελαμῶνα ἐῇ ἐγκάτθετο τέχνῃ, ὅστις ἐκεῖνον τὸν τελαμῶνα ἐπεξειρ-

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

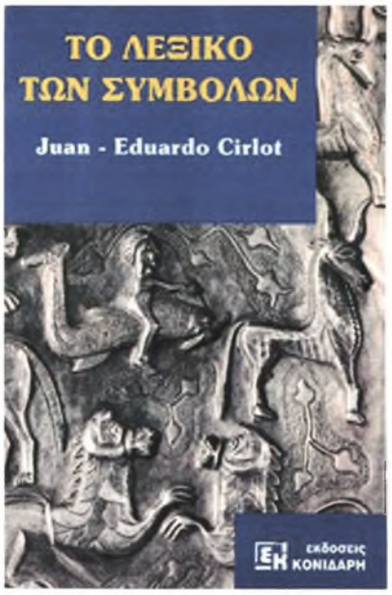

Ε

Εβδομάδα: Η κατάταξη της εβδομάδας σχετίζεται μ' εκείνη των εφτά κατευθύνσεων του χώρου, δύο για την κάθε διάσταση συν το κέντρο που, σαν «αμετάβλητο μέσον» και σαν εικόνα του «κινούντος ακινήτου» του Αριστοτέλη, ανταποκρίνεται στην ημέρα της ανάπαυσης. Το γεγονός πως αυτό το χωρο-χρονικό αρχέτυπο, βασισμένο στον αριθμό εφτά, συμπεριέλαβε το πλανητικό σύστημα και τις κύριες θεότητες του κάθε πανθέου, φαίνεται στον τρόπο που ο καθένας από τους πλανήτες (συμπεριλαμβανομένων του Ήλιου και της Σελήνης) έδωσε το όνομά του σε μία από τις μέρες της εβδομάδας (ο Σιρλότ αναφέρεται ασφαλώς στη λατινική σημασία). Σαν συνέπεια της επίδρασης των πλανητικών θεών (που συγκρίνονται στην αρνητική τους όψη με τα εφτά θανάσιμα αμαρτήματα), το εφτακέφαλο τέρας πολλών μύθων και λαϊκών παραμυθιών αναφέρεται επίσης στους κινδύνους του πειρασμού, που μεγαλώνουν μέρα με την ημέρα καθώς προχωράει η βδομάδα.

Εβδομαδιαία ανάπαυση: Οπως πολλές άλλες υπαρξιακές καταστάσεις (είτε πρόκειται για έθιμα είτε για όργανα), η ιδέα της εβδομαδιαίας «ανάπαυσης» δε γεννήθηκε από μία υλική ή εμπειρική ανάγκη. Για τους Εβραίους, κατά τον Έρικ Φρομ, το Sabbat δε σημαίνει μόνο ανάπαυση, αλλά κάτι πολύ βαθύτερο. Πράγματι, αν η εργασία υπονοεί μια κατάσταση μετριασμού του πολέμου ανάμεσα στον άνθρωπο και στον κόσμο, η ανάπαυση καθορίζει την ειρήνη ανάμεσα στον άνθρωπο και στη φύση. Με το να μην εργάζεται, ο άνθρωπος προσκολλάται στην τάξη των μεταβολών που ορίζει η ιστορία και, κατά συνέπεια, ελευθερώνεται από το χώρο και το χρόνο, επιστρέφοντας σε μία παραδείσια κατάσταση[23]. Αυτός ο συμβολισμός εξηγεί με αντίθετο τρόπο αυτό που ο Bell θα ονόμαζε «φλογερή δραστηριότητα του επαναστάτη», δηλαδή την ενστικτώδη αντίθεση σε κάθε μορφή ξεκούρασης στο πολεμοχαρές πνεύμα που εχθρεύεται τη φύση και τον κόσμο γενικότερα.

Εγκατάλειψη, Η: Ο συμβολισμός της εγκατάλειψης αντιστοιχεί εικονιστικά με τον συμβολισμό του «χαμένου αντικειμένου». Και οι δύο είναι παράλληλοι με τον συμβολισμό του θανάτου και της ανάστασης[24]. Το να αισθανθεί κανείς εγκαταλειμμένος είναι, στην ουσία, σαν να είναι «λησμονημένος ανάμεσα μας» από τον ίδιο το Θεό, δηλαδή από το αιώνιο συστατικό του πνεύματος, προβάλλοντας σε μια υπαρξιακή κατάσταση εκείνο το συναίσθημα της παρεκτροπής, που είναι επίσης σχετικό με το θέμα του λαβύρινθου.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

ἑλλ. *εἶα* (G. Soyter, Untersuch. neugr. Sprachkomöd. 23, A. Maidhof, Neugr. Rückwand. roman. 13) + ἰταλ. *mola*.

ἐγκάθετος ἐπίθ., λόγ., ἀρχ. *ἐγκάθε-τος* < *ἐγ-καθίημι*.

ἐγκαθιστῶ λόγ., ἀρχ. *ἐγ-καθίστημι*.

ἐγκαίνια τά, λόγ., μεταγν. *ἐγκαίν-ια* < *ἐν* πρόθ. + *καινὸς* (=καινούριος).

ἐγκαινιάζω λόγ., μεταγν. *ἐγκαινιάζομαι* παρὰ τὸ *ἐγκαινίζω*.

ἔγκαιρος ἐπίθ., ἀρχ. *ἔγ-καιρος*.

ἐγκαλῶ λόγ., ἀρχ. *ἐγ-καλῶ*.

ἔγκαρδα τά, ἐνδόμυχες σκέψεις· ἀπὸ τὸ ἀρχ. ἐπίθ. *ἐγ-κάρδιος*.

ἐγκάρδιος ἐπίθ., λόγ., ἀρχ. *ἐγ-κάρδιος*.

ἐγκαρδιώνω λόγ., νεώτ., ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *ἐγ-κάρδιος* + κατάλ. *-ώνω*.

ἐγκάρσιος ἐπίθ., λόγ., ἀρχ. *ἐγκάρσιος*.

ἔγκατα τά, βάθη· λόγ., ἀρχ. *ἔγ-κατα* (**ἐντόσθια**).

ἐγκαταλείπω λόγ., νεώτ., μεταγν. *ἐγ-καταλιμπάνω*.

ἐγκατάλειψη ἡ, λόγ., νεώτ. *ἐγκατάλειψις* < *ἐγ-καταλείπω*.

ἐγκατάσταση ἡ, λόγ., νεώτ. *ἐγκατάστα-σις* < ἀρχ. *ἐγ-καθίστημι*.

ἔγκαυμα τό, λόγ., ἀρχ. *ἔγκαυ-μα* < *ἐγ-καίω*.

ἔγκειται ἀπρόσ., λόγ., ἀρχ. *ἔγ-κειμαι*.

ἐγκέφαλος ὁ, λόγ., ἀρχ. *ἐγ-κέφαλος* < *ἐν* πρόθ. + *κεφαλή*.

ἔγκλημα τό, λόγ., ἀρχ. *ἔγκλη-μα* (=κατηγορία) < *ἐγ-καλῶ*.

ἐγκληματίας ὁ, λόγ., νεώτ., ἀπὸ τὸ οὐσ. *ἔγκλημα* + κατάλ. *-ίας*.

ἐγκληματίζω -ῶ λόγ., νεώτ. *ἐγκληματῶ* < *ἔγκλημα*.

ἐγκληματικὸς ἐπίθ., λόγ., ἀρχ. *ἐγκληματ-ικός*.

ἔγκληση ἡ, *ἔγκλη-σις* < *ἐγ-καλῶ*.

ἐγκλιματίζω λόγ., νεώτ. *ἐγ-κλιματίζω* < *κλίμα*.

ἐγκλίνομαι ἀνεβάζω τὸν τόνο μου στὴν προηγούμενη λέξη· λόγ., ἀρχ. *ἐγ-κλίνομαι*.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

εγερτήριο (το) ουσ. **1.** (στρατ.) ΑΝΤΩΝ. σιωπητήριο: *η σάλπιγγα σήμανε εγερτήριο* **2.** ΣΥΝΩΝ. ξύπνημα: *είχαμε εγερτήριο από τα άγρια χαράματα, για να προλάβουμε την πτήση.*

εγκάθειρκτος, -η, -ο επίθ. ΣΥΝΩΝ φυλακισμένος.

εγκάθετος, -η, -ο επίθ. ΣΥΝΩΝ βαλτός: *εγκάθετοι αποδοκίμασαν τον υπουργό.*

εγκαθιστώ, -άς, -ά ρ. ΣΥΝΩΝ τοποθετώ: *εγκατέστησαν σύστημα κλιματισμού.*

έγκαιρος, -η, -ο επίθ. ΑΝΤΩΝ άκαιρος, καθυστερημένος: *έγκαιρη ενημέρωση - προειδοποίηση.*

εγκαλλώπισμα (το) ουσ. ΣΥΝΩΝ καύχημα, αγλάισμα.

εγκαλώ, -είς, -εί ρ. ΣΥΝΩΝ καταγγέλλω.

εγκάρδιος, -α, -ο επίθ. **1.** ΣΥΝΩΝ θερμός, ειλικρινής: *εγκάρδιος χαιρετισμός* ΑΝΤΩΝ. ψυχρός, τυπικός **2.** (κ. για πρόσ.) ΣΥΝΩΝ. διαχυτικός, εκδηλωτικός, ανοιχτόκαρδος ΑΝΤΩΝ βλοσυρός, κουμπωμένος.

εγκαρδιότητα (η) ουσ. ΣΥΝΩΝ. διαχυτικότητα, θέρμη ΑΝΤΩΝ. ψυχρότητα, τυπικότητα.

εγκαρδιώνω ρ. ΣΥΝΩΝ. εμψυχώνω, ενθαρρύνω ΑΝΤΩΝ αποκαρδιώνω, αποθαρρύνω.

εγκαρδίωση (η) ουσ. ΣΥΝΩΝ. εμψύχωση, ενθάρρυνση ΑΝΤΩΝ. αποκαρδίωση, αποθάρρυνση.

εγκαρτέρηση (η) ουσ. ΣΥΝΩΝ. επιμονή, καρτερία, υπομονή.

εγκαταλείπω ρ. **1.** ΣΥΝΩΝ. παρατώ: *εγκατέλειψε τα παιδιά του* **2.** ΣΥΝΩΝ. απομακρύνομαι: *εγκατέλειψε το χωριό του* **3.** ΣΥΝΩΝ. παραιτούμαι: *αναγκάστηκε να εγκαταλείψει τις προσπάθειές του.*

εγκατάλειψη (η) ουσ. **1.** ΣΥΝΩΝ. απομάκρυνση: *εγκατάλειψη της συζυγικής στέγης* **2.** ΣΥΝΩΝ. παραμέληση: *η εγκατάλειψη των ορεινών χωριών* ΑΝΤΩΝ. μέριμνα, φροντίδα.

εγκατάσταση (η) ουσ. **1.** ΣΥΝΩΝ. τοποθέτηση, εγκαθίδρυση: *εγκατάσταση συσκευών - μηχανισμών* **2.** ΣΥΝΩΝ. διορισμός: *εγκατάσταση αρχών.*

εγκατεσπαρμένος, -η, -ο μτχ. ως επίθ. ΣΥΝΩΝ. διασκορπισμένος.

έγκειται ρ. ΣΥΝΩΝ. ενυπάρχει, βρίσκεται, συνίσταται: *πού έγκειται το λάθος μου;*

εγκεφαλικός, -ή, -ό επίθ. ΣΥΝΩΝ. διανοητικός, λογικός ΑΝΤΩΝ. συναισθηματικός.

εγκληματίας (ο, η) ουσ. ΣΥΝΩΝ. κακούργος.

εγκλιματίζομαι ρ. ΣΥΝΩΝ. εξοικειώνομαι, προσαρμόζομαι.

εγκλιματισμός (ο) ουσ. ΣΥΝΩΝ. προσαρμογή, εξοικείωση.

εγκλωβίζω ρ. ΣΥΝΩΝ. παγιδεύω ΑΝΤΩΝ. απεγκλωβίζω.

εγκλωβισμός (ο) ουσ. ΣΥΝΩΝ. παγίδευση ΑΝΤΩΝ. απεγκλωβισμός.

εγκολπώνομαι ρ. ΣΥΝΩΝ. ενστερνίζομαι, ασπάζομαι, υιοθετώ: *εγκολπώθηκε τις αρχές του σοσιαλισμού.*

εγκόσμιος, -α, -ο επίθ. ΣΥΝΩΝ. επίγειος, γήινος ΑΝΤΩΝ. υπερκόσμιος, ουράνιος.

εγκράτεια (η) ουσ. ΑΝΤΩΝ. ακράτεια, ασωτία.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

ΥΠΕΡΛΕΞΙΚΟ

ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

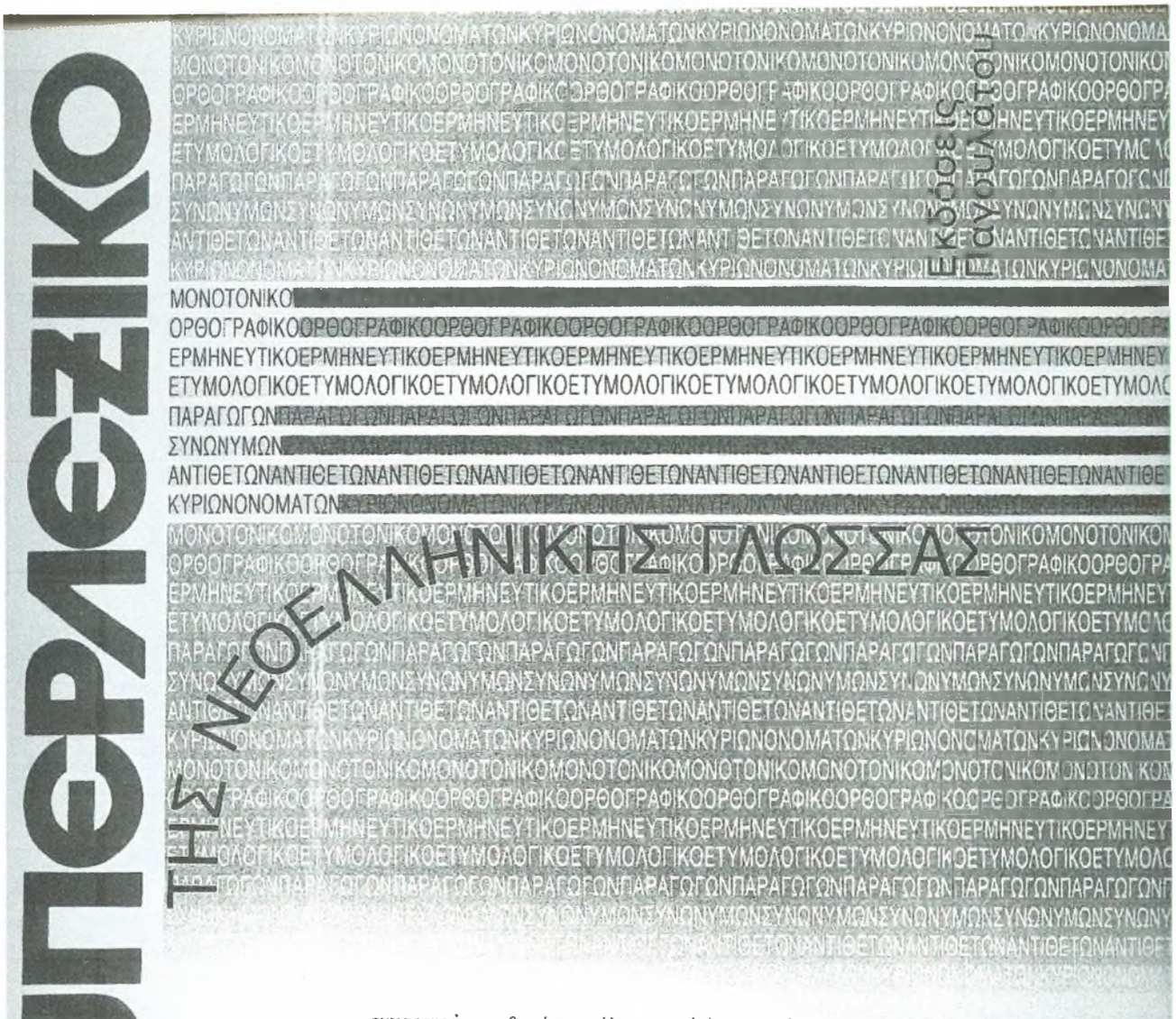

εγκαρτερώ, ρ. μτβ.: κάνω μεγάλη υπομονή, *έχω καρτερία* (βλ.λ.) σε κάτι.

ετυμ.: εν + καρτερώ. παράγ.: εγκαρτέρηση. συνών.: υπομονεύω, ανέχομαι, υπομένω, νταγιαντώ, βαστώ. αντίθ.: απαυδώ, αποκά(μ)νω.

έγκατα (τα), ουσ.: 1) αυτά που βρίσκονται μέσα στον οργανισμό, τα εντόσθια. 2) αυτά που είναι εσωτερικά, απόκρυφα. 3) ειδ. φράσ.: *τα έγκατα της γης*: τα βαθύτερα μέρη της γης. *γι' αυτό έχουνε ρίζες βαθιές τα λόγια του μέσα στα έγκατα της γης και μέσα στα έγκατα του καιρού* (Φ. Κόντογλου).

συνών.: 1) έντερα, σωθικά, σπλάχνα. 2) μύχια. 3) κατάβαθα, τρίσβαθα.

εγκαταλείπω, ρ. μτβ.: 1) αφήνω κάτι ή κάποιον κάπου αβοήθητον ή απροστάτευτον, παρότι ξέρω πως βρίσκεται σε κίνδυνο ή ταλαιπωρείται. 2) δείχνω αδιαφορία για κάτι. 3) φεύγω για πάντα από μια περιοχή: *κι ίσαμε τις 16 έπρεπε όλος ο πληθυσμός της Τρίπολης να έχει εγκαταλείψει σπίτια, χωράφια και πλεούμενα* (Τατ. Γκρίτση Μιλλιέξ). 4) παραιτούμαι από κάποιες σκέψεις ή σχέδιά μου.

γραμμ.: αόρ.: εγκατάλειψα, παθ.: εγκαταλείφτηκα, μτχ. παθ. παρακ.: εγκαταλειμμένος. ετυμ.: εν + καταλείπω< κατά + λείπω (αρχ.=αφήνω). παράγ.: εγκατάλειψη, εγκατάλειμμα. συνών.: 1) παρατώ. 2) αφήνω. 3) φεύγω, μισεύω, απομακρύνομαι. 4) αποβάλλω. αντίθ.: 3) παραμένω, επιστρέφω. 4) αποστερούμαι.

εγκατάλειψη (η), ουσ.: 1) το να εγκαταλείπει κανείς κάτι ή κάποιον στην τύχη του. 2) παραμέληση, αδιαφορία για κάτι ή κάποιον.

ετυμ.: *εγκαταλείπω* (βλ.λ.) συνών.: 1) και 2) παράτημα, παραμέληση, παρατημός, παραμέλημα, αδιαφορία. αντίθ.: φροντίδα, μέριμνα.

εγκατασταίνω, ρ. μτβ.: *εγκαθιστώ* (βλ.λ.1).

γραμμ.: αόρ.: εγκατάστησα, παθ.: εγκαταστάθηκα, μτχ. παθ. παρακ.: εγκαταστημένος. ετυμ.: εν + κατά + σταίνω<στήνω<ίστημι.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

S. Bebbington 2002, Siegel A. 2009.
BIBA.: Fontana D. (μτφρ. Χ. Παπαζήση) 1974, Καστορίδου-Ιφιαδέλλη Α. 1996, Laine S. χχ.

εγγενής, E. native, inborn, F. natif, D. angeboren

Αυτές που υπάρχει εκ γενετής. Ο όρος χρησιμοποιείται για τα έμφυτα χαρακτηριστικά δομής ή λειτουργίας. Το σύνολο των έμφυτων ικανοτήτων ενός ανθρώπου είναι γνωστό ως «έγγενής κληρονομιά». Κάθε έμφυτο χαρακτηριστικό είναι γνωστό σαν «έγγενές χαρακτηριστικό» και συχνά σχετίζεται με συγγενή νοσήματα.

έγγραμμα (μη γραπτού), E. engram, F. engramme, D. Engramm

Σήμα, αισθησιακές τρες (συχνά) από τις λέξεις σε γράμμα. Μνημονικό ίχνος που αποθηκεύεται στον εγκέφαλο. Το έγγραμμα ή εγγράφημα μνήμης υποτίθεται ότι είναι βραχύχρονη διαδικασία της μνήμης, σποτελεί δηλαδή η ανάκληση μεταβολή του ιατρικού ιστού που επιτρέπει σε όλα όσα έχει μάθει κανείς. Οι έρευνες σχετικά με το έγγραμμα δεν έχουν φέρει κανένα αποτέλεσμα μέχρι τώρα. Έτσι ο όρος χρησιμοποιείται σαν είδος βιολογικής μεταφοράς γι' αυτό που πρέπει να υπάρχει κάπου στον εγκέφαλο. Κάθε έγγραμμα ίσως να έχει συγκεκριμένη θέση, αλλά μπορεί να είναι και διάχυτο. > *μνήμη, βιοχημική θεωρία.*

εγγραφή, E. inputting, > αποτύπωση

εγγύτητα, E. nearness/proximity, F. proximité, D. Nähe/Intimität

Είναι η συνειδητή ή μικρή απόσταση δύο ατόμων. Στην ψυχολογία χρησιμοποιείται ως συνώνυμο η προσέγγιση ερεθισμάτων στο χρόνο ή στο χώρο. > *αρχή εγγύτητας.*

εγκάρσιος έρευνας μέθοδος, > μέθοδος εγκάρσιας έρευνας

εγκαταλειμμένος (B. abandoned, F. abandonné, D. verlassen

Αυτός που, ανεξάρτητα από το αν είναι στην πραγματικότητα εγκαταλειμμένος, ζει με ένα διαρκές συναίσθημα ανασφάλειας, ζει μέσα στο φόβο της εγκατάλειψης. Το πρόβλημα παρουσιάζεται κυρίως στην περίπτωση των εγκαταλειμμένων παιδιών. Κύριο χαρακτηριστικό των εγκαταλειμμένων παιδιών είναι συνήθως το συναίσθημα έλλειψης προσωπικής αξίας και ταυτόχρονα η εκδήλωση υπερβολικής συναισθηματικής απληστίας. Τα εγκαταλειμμένα παιδιά δεν είναι εύκολο να ανατραφούν και να εκπαιδευτούν σωστά. Κάθε είδους φροντίδα, ότη αγάπη και ενδιαφέρον και αν περιελείει, είναι πολύ δύσκολο να ικανοποιήσει την έντονη ανάγκη τους για αγάπη. Ορισμένα αντιδρούν στη συνεχή τους αγωνία με επιθετικότητα και αρνητισμό, ενώ άλλα -περισσότερο κοινωνικά- είναι πιο αγωνιά, αλλά και έντονα εξαρτημένα από πρόσωπα του περιβάλλοντός τους.

Γενικά, ο φόβος της εγκατάλειψης συνδέεται συχνά με λυπηρά γεγονότα των πρώτων παιδικών χρόνων, όπως με την εικόνα ασυμφωνίας των γονέων, την προσωρινή απομάκρυνση από το σπίτι ή τον ερχομό ενός νέου παιδιού. Αυτά τα δεδομένα αναβιώνουν και βασανίζουν τον «εγκαταλειμμένο», που είναι συνήθως εξαιρετικά ευαίσθητος και ψυχικά «εύθραυστος».

Ένας τύπος αναλυτικής ψυχοθεραπείας κατά την οποία ο ψυχοθεραπευτής ανεβάζει το κοσσστό θετικής αυτοεκτίμησης του ασθενή, δηλαδή ενδυναμώνει το Εγώ του, μπορεί να βοηθήσει στην εξάλειψη αυτού του συναισθήματος εγκατάλειψης. Κύριος σκοπός αυτού του είδους θεραπείας είναι να αποδεχτεί τελικά ο ασθενής το παρελθόν του, χωρίς να υποφέρει γι' αυτό. > *εγκατάλειψη.*

εγκατάλειψη, B. abandonment, F. déréliction, D. Verlassenheit

Γενικά, η απομάκρυνση από συγκεκριμένο χώρο ή συγκεκριμένα άτομα. Το συναίσθημα της εγκατάλειψης είναι σύνθετο και είναι δυνατό να προκληθεί από ποικίλες καταστάσεις. Κάθε κατάσταση που χαρακτηρίζεται από ένα «σπάσιμο», μια χαλάρωση των συναισθηματικών δεσμών μεταξύ ατόμων μπορεί να γίνει αισθητή σαν εγκατάλειψη.

Ο αποχωρισμός ή ο >θάνατος των γονέων τους και η τοποθέτηση ενός παιδιού σε οικοτροφείο συνήθως ακολουθούνται από το δυσάρεστο συναίσθημα της δίχως υποστήριξη

εγκατάλειψης μέσα σε έναν κόσμο επικίνδυνο και εχθρικό. Σε παιδιά με δυσκολίες προ σαρμογής συνήθως το συναίσθημα της εγκατάλειψης και της ανασφάλειας κα καθορίζει την συμπεριφορά τους. Επίσης στον ενήλικο, η αποδοκιμασία από ένα αγαπη μένο πρόσωπο, η έλλειψη ή ο περιορισμός της αγάπης, η απομάκρυνση ή το πένθος μπο ρεί να βιωθούν ως καταστάσεις εγκατάλειψης.

Το εγκαταλειμμένο άτομο αισθάνεται ξαφνικά υποτιμημένο και μπορεί να αντιδράσ είτε με τα να βυθιστεί στην κατάθλιψη, είτε επιθετικά. Αυτοκτονίες ή και εγκλήματα κα διαφαίτονται μετά από διάλυση αρραβώνων ή από συζυγική εγκατάλειψη εξηγούνται όχι σπάνια, με βάση μια ψυχική πορεία στην οποία κυριαρχούν η υποτίμηση κα. τα σχ τικά με αυτήν συναισθήματα. Η αναβίωση τραυματικών παιδικών εμπειριών εξαιτία μιας δυσάρεστης ψυχοπιστικής κατάστασης (διαζύγιο, απόλυση από την εργασία) μπο ρεί να προκαλέσει οξείες νευρωτική αντίδραση, της οποίας η δομή υπήρχε «δυνάμει». Αι τού του είδους οι ψυχικές ταραχές αντιμετωπίζονται με ψυχοθεραπεία. > *εγκαταλειμμ νος, συναίσθημα, Ψυχολογία Κινήτρων.*

LIT.: Robertson I., Marshall J. 1993.

εγκεφαλικό (επεισόδιο), αποπληξία, E. apoplexy, F. apoplexie, D. Schlaganfall Apoplexie

Διακοπή των λειτουργιών του εγκεφάλου που προκαλείται από βλάβη των αιμοφόρων αγγείων ή από προβληματική κυκλοφορία του αίματος. Οι τυπές είναι αιματώματα στον εγκεφαλο ή έλλειψη οξυγόνου. Αν παύουν ανωμαλίες των αγγείων στον εγκέφαλο (ανευρύσματα) το εγκεφαλικό επεισόδιο μπορεί να παρουσιαστεί και σε νεα άτομα.

εγκεφαλικός, E. cerebral, F. cerebral, D. zerebral

Όρος της παλαιότερης κυρίως ψυχολογίας για το άτομο στο οποίο κυριαρχεί η νοητική λειτουργία. Με αυτον τον όρο περιγράφηκε ο εγκεφαλικός τύπος από διάφορους ερευνητές και χαρακτηρίζεται από λιπτό ή υπάλγνο σωμα και από διτή γενικά στάση. Ο εγκεφαλικός τύπος αντιστοιχεί στο νευρικό τύπο του Παυλοφ και στο λεπτόσωμο τύπο της τυπολογίας του >Κρέτσμερ.

Σήμερα, ο όρος αναφέρεται στον καλλιεργημένο και γενικά το Ευφυέστερο.

(Deschênes F. A., Psychologie, 2001, 518)

Εγκεφαλικό επεισόδιο. Η πλάκα στο κρανίο δείχνει στο αντίστοιχο μέρος του εγκεφάλου τη διακοπή της παροχής αίματος στην περιοχή. Με τη βοήθεια του εγκεφαλικού επεισοδίου τα άτομα συχνά χάνουν τη δυνατότητα κινητικότητας ή ομιλίας.

εγκεφαλική μικροδυσπείδυση, > μικροδυσπείδυση, εγκεφαλική

εγκέφαλος, E. brain, F. encephale, D. Gehirn

Μέρος του Κ.Ν.Σ. που βρίσκεται μέσα στο κρανίο και αποτελεί συνέχεια του νωτιαίου μυελού. Περιβάλλεται από τις τρεις μήνιγγες και έχει βάρος περίπου 1400 γραμμάρια. Διαχωρίζεται σε επιμέρους περιοχές: δάκος των ημισφαιρίων, τη γέφυρα, την παρεγκεφαλίδα, το μεσο εγκέφαλο, τον διencéphalo και τα 2 ημισφαίρια. Αποτελείται από διάφορα όργανα και κέντρα.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Aalborg Charter The outcome of the first European Conference on Sustainable Cities and Towns, held in Aalborg, Denmark in 1994. The charter declares that: 'Our towns have existed within and outlasted empires, nation states and regimes, and have survived as centres of social life, carriers of our economies, and guardians of culture, heritage and tradition... Our present urban lifestyle, in particular our patterns of division of labour and functions, land-use, transport, industrial production, agriculture, consumption and leisure activities, and hence our standard of living, make us essentially responsible for many environmental problems humankind is facing... Present levels of resource consumption in the industrialised countries can not be achieved by all people currently living, much less by future generations, without destroying the natural capital... Sustainable human life on this globe cannot be achieved without sustainable local communities'.

abandoned city See INVADED CITY.

Abbess of Chicago PATRICK GEDDES' name for JANE ADDAMS, no doubt due to the somewhat monastic nature of her settlement HULL HOUSE.

Abbey of Thélème An ideal city conceived by François Rabelais (c 1495–1553).

ABC community A SATELLITE settlement to Stockholm, Sweden, providing for three functions: Arbete (workplace), Bostad (dwelling) and Centrum (centre) (Hall, 1998).

ABC principle (Netherlands) The practice of locating intense passenger-generating activity at 'A' locations on public transport nodes; activity needing a great deal of space and few people at 'C' locations where public transport is worse; and activity lying between these extremes at intermediate 'B' locations.

Abercrombie, Patrick (Sir) (1879–1957) Town and regional planner. Abercrombie led the development of town and regional planning practice in the UK for 60 years. Trained as an architect, he joined the Department of Civic Design at Liverpool University. In 1915 he succeeded STANLEY ADSHEAD as professor of civic design there. For 20 years Abercrombie combined academic life at Liverpool with private practice as a town and

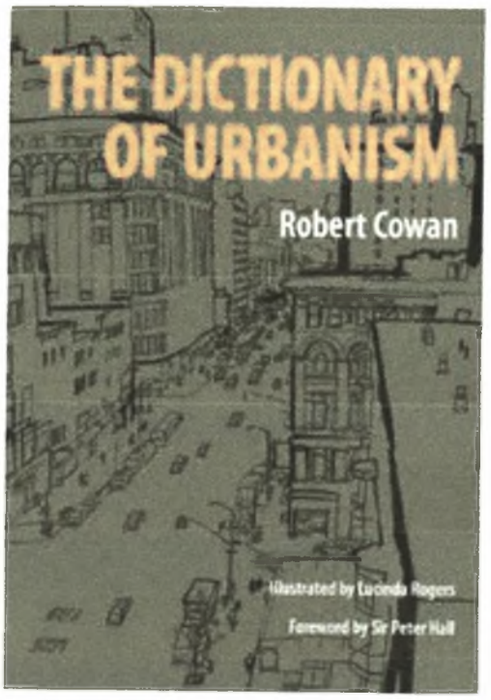

intimate distance The distance (0 to 45 cm) at which intense feelings are expressed. The term featured in the work of EDWARD T HALL. *Personal distance* (0.45 to 1.30m) is the conversation distance between close friends and family; *social distance* (1.30 to 3.75m) the distance for doing business and talking with strangers; and *public distance* the distance used in more formal situations. The urban designer JAN GEHL uses the concepts in his own work.

intra-locational equity Allowing people in different places fair access to resources.

intra-mural *adj.* Within the walls (of a town or city). The opposite is *extra-mural*.

introductory tenancy A legal agreement enabling local authorities to evict unruly residents in the first year of a tenancy.

introversion A building looking inwards, rather than outwards towards the street.

intrusion An element that disrupts the townscape or landscape.

invaded city One whose public spaces have been taken over by cars. An *abandoned city* is one whose public spaces are deserted due to the number of cars that have invaded them, and a *reconquered city* one whose public spaces have been recovered from the cars. The three terms are used by the urban designer JAN GEHL.

invented place One that is almost wholly designed to have a specific character. Model communities such as POUNDBURY and themed shopping malls are examples. See also SIMULACRUM.

inventorisation Keeping lists, for instance, of buildings of historical or cultural value.

investment property Owner-occupied or rented land or buildings.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

εγκαινιάζω
εγκαίνιαση
εγκαίνιασμος
έγκαιρος
εγκαιρότητα
εγκαιροφλεγής
εγκαλώ
εγκαλώδιμος
εγκάρδιος
εγκαρδιότητα
εγκαρδιώνω
εγκαρδίωση
εγκαρδιωτικός
εγκάρσιος
εγκαρσιόγραμμα
εγκαρσιοτομή
εγκαρτέρηση
εγκαρτερώ
εγκατα-
εγκαταβιώνω
εγκαταβίωση

εγκαταλείπω ρ. μετβ. κ. αμετβ. (αορ.) (εγκατέλ-ειψα, εγκαταλ-έφθηκα) επιτ.ενν.: (λάθ. εγκαταλελειμμένος)] ◆ (μετβ.) **1.** αφήνω (κάποιον/κάτι) οριστικά και αμετάκλητα· αδιαφορώ για την τύχη του: *~ την οικογένειά μου / ένα παιδί / το βυθιζόμενο σπάρος* ‖ *~ την πόλη στον εχθρό* ‖ το κράτος έχει εγκαταλείψει την περιοχή αυτή στην τύχη της ΣΥΝ. παρατώ **2.** απομακρύνομαι από συγκεκριμένο τόπο, δεν γυρίζω πίσω: *~ τη χώρα* ‖ *εγκατέλειψε την Ελλάδα για πάντα* ‖ *~ τα εγκόσμια* ΦΡ. **εγκαταλείπω τον μάταιο τούτο κόσμο** πεθαίνω **3.** παραιτούμαι από (σκέψεις, ενέργειες ή συναισθήματα), αφήνω κατά μέρος: *~ μια προσπάθεια / ιδέα / απόφαση / τις φιλοδοξίες μου / τις απόψεις μου / κάθε ελπίδα / τις συνήθειές μου / την ενεργό δ*
◆ **4.** (αμετβ.) παραιτούμαι, αφήνω στη μέση προσπάθεια που βρίσκεται σε εξέλιξη: *πολλοί αθλητές εγκατέλειψαν ήδη στη μέση τη διαδρομής* ◄ ΣΥΝ.Ι λ. πεθαίνω.

εγκατάλειψη (η) (μτγν.) [-ης κ. -είψεως | χαρ. πληθ.] **1.** το να εγκαταλείπει κανείς (κάποιον/κάτι): *η ~ της οικογένειας από τον σύζυγο* / *τού σκάφους από το πλήρωμα* / *μιας περιοχής από τους κατοίκους της* ‖ *~ θέσεως* (από στρατιώτη) ΑΝΤ. παραμονή **2.** το να μη συνεχίζει κανείς (προσπάθεια, διαδικασία): *η ~ τού αγώνα* / *της διενέργειας μιας δίκης* / *της προσπάθειας υλοποίησης ενός σχεδίου* ΑΝΤ. συνέχιση, ολοκλήρωση, (απο)περάτωση **3.** η απουσία μέριμνας, φροντίδας, το να αφήνει κανείς (κάποιον/κάτι) στην τύχη του: *η ~ και ο μαρασμός της υγαλέρου* ‖ *η ~ των αναξιοπαθούντων από την πολιτεία* ΣΥΝ. παραμέληση, αδιαφορία

εγκατασκευάζω
εγκατάσταση
εγκατάστατος
εγκατάσταση
εγκαταστάτης
εγκαταστατικός
εγκατάστημα
εγκαταστήνω
εγκατεσπαρμένος
εγκατεστημένος
εγκατίστησα
εγκατοίκηση
εγκατοικώ
εγκαυμα
εγκαυματίας
εγκαυστικός
εγκαύχηση
εγκαυχώμαι
έγκειται

έγκειται - συνίσταται: Λανθασμένες χρήσεις του ρ. *έγκειται* αντί του ρ. *συνίσταται* ή του ρ. *υπάρχουν* ή *συνδέονται*: *Το έγκειται* δεν έχει τη σημασία του *συνίσταται* ή του *υπάρχουν* ή *συνδέονται*. Η διαφορά είναι μεγάλη: *Η ουσία της υπόθεσης έγκειται στο γεγονός ότι...* σημαίνει ότι η ουσία της υπόθεσης συνίσταται στο γεγονός ότι... Αν όμως κάποιος πει *Η ουσία της υπόθεσης έγκειται στο γεγονός ότι...* εννοεί ότι η ουσία της υπόθεσης βρίσκεται μόνο σε αυτό το στοιχείο του. Η σωστή χρήση του ρ. *έγκειται* απαιτεί να μπορεί να αντικατασταθεί με το ρ. *βρίσκεται*: *Η ουσία της υπόθεσης βρίσκεται στο γεγονός ότι...* Αν δεν μπορεί να αντικατασταθεί, τότε δεν είναι σωστή η χρήση του ρ. *έγκειται*. Ας σημειωθεί ακόμη ότι το ρ. *έγκειται* δεν έχει ενεργητική φωνή: *Η ουσία της υπόθεσης έγκειται στο γεγονός ότι...* ◄ ΣΥΝ.Ι λ. εξαρτώμαι, συνίσταμαι

εγκεκριμένος

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

ρεκόρ σε πολύ λίγο χρόνο, πολύ λιγότερο από τον αναμενόμενο, τον συνήθη: *χθες δεν βρήκα κίνηση στον δρόμο κι έφθασα σπίτι ~* || *δουλέψαμε πολύ εντατικά και συστηματικά και τελειώσαμε το έργο ~* **6.** (ειδικότ.) το έτος (βλ.λ.): *από χρόνο σε χρόνο οι νέοι αλλάζουν* || *χρόνο με τον χρόνο τα πράγματα γίνονται ολοένα και χειρότερα* || *πηγαίνω στο χωριό μου μια φορά τον ~* || *~ μπαίνει ~ βγαίνει, η οικονομική κατάσταση τής χώρας δεν βελτιώνεται* || *τα έργα θα συνεχιστούν ανελλιπώς όλο τον ~, χωρίς ούτε μιας ημέρας διακοπή* || *ο προηγούμενος / ο επόμενος / ο μεθεπόμενος ~* || *το έθιμο αυτό υπάρχει από αμνημονεύτων ~* (δηλ. από πολύ παλιά) || *από αρχαιοτάτων ~* || *χρόνια είχα να τον δω και τον συνάντησα σήμερα* || *βρε, πώς περνούν τα ~!* ΣΥΝ. χρονιά· ΦΡ. (α) (ευχή) ***και τού χρόνου!*** μακάρι να είσαι καλά και να γιορτάσεις και το επόμενο έτος: *ωραίο περάσαμε· άντε, ~!* || (παροιμ.-ειρων.) *«πάρ' τον στον γάμο σου, να σου πει ~»* (για όσους μιλούν εντελώς ασυλλόγιστα, λέγοντας πράγματα που είναι εντελώς ανάρμοστα για τη συγκεκριμένη περίσταση) (β) ***χρόνια πολλά!*** ευχή που δίνεται σε κάθε εορταστική περίσταση ΣΥΝ. έτη πολλά (γ) (κατάρα) ***κακό χρόνο να χεις!*** βλ. λ. *κακός* (δ) (κατάρα) ***να μη σ' εύρει ο χρόνος*** να πεθάνεις μέσα στο τρέχον έτος, να μη ζεις την άλλη χρονιά (ε) ***χρόνια και ζαμάνια*** πολλά χρόνια, πολύς καιρός: *~ έχω να τον δω* || *~ έχω να πάω στο θέατρο* (στ) ***σφήνω χρόνους*** φεύγω από τη ζωή, πεθαίνω: *ο παππούς μάς άφησε χρόνους* (ζ) (παροιμ.) ***όσα φέρνει η ώρα, δεν τα φέρνει ο χρόνος όλος*** σε μία και μόνη στιγμή μπορεί να επέλθει η μεγαλύτερη συμφορά (η) (παροιμ.) ***μέρας χαρά και χρόνου λύπη*** για κάθε στιγμιαία απόλαυση, που προκαλεί ταλαιπωρία για πολύ καιρό (θ) (παροιμ.) ***τα χρόνια φέρνουν τη φρόνια*** (τη φρόνηση) όσο προχωρεί η ηλικία γίνεται κανείς σοφότερος (ι) ***τού χρόνου*** το επόμενο έτος: *~ σχεδιάζουμε να αγοράσουμε αυτοκίνητο* || *από ~ θα ισχύσει η νέα φορολογική διάταξη για τα αντικειμενικά κριτήρια* (πβ. κ. λ. *εφέτος, πέρσι*) (ια) ***πάλι με χρόνους, με καιρούς, πάλι δικά μας θα 'νοι*** (ο τελευταίος στίχος από λαϊκό θρήνο για την Άλωση τής Πόλης, στον οποίο εκφράζεται η προσδοκία τής επανάκτησης των περιοχών που χάθηκαν) ως προτροπή σε κάποιον να κάνει υπομονή, έχοντας την ελπίδα ότι με την πάροδο τού χρόνου θα αποκτήσει πάλι αυτά που έχασε **7.** μονάδα μέτρησης τής ηλικίας, έτος: *~Πόσων χρόνων / χρονών είσαι; ~Σαράντα* || *τον επόμενο μήνα θα γίνω τριάντα χρόνων* || *έχει μία κόρη δέκα χρόνων* **8.** (στον πληθ.) ορισμένη χρονική περίοδος, εποχή: *συνέγραψε ιστορία των νεοτέρων χρόνων* || *αρχαίοι / ιστορικοί / προϊστορικοί ~* || *οι Έλληνες υπέφεραν στα ~ τής Τουρκοκρατίας* || *τα πράγματα ήταν αλλιώτικα στα ~ μου* || (λογοτ.) *τα ~ τής θύελλας / τής φωτιάς / τής αθωότητας* ΣΥΝ. εποχή, περίοδος· ΦΡ. (α) ***πέτρινα χρόνια*** περίοδος ταλαιπωρίας, βασάνων ή αποτυχιών (β) ***άγουρα χρόνια*** βλ. λ. *άγουρος* **9. χρόνια** (τα) (α) η ηλικία: *όταν είχα τα ~ σου, δούλευα από το πρωί μέχρι το βράδυ* || *τα ~ δεν κρύβονται* ΦΡ. ***παίρνουν (κάποιον) τα χρόνια*** γερνάει (κάποιος), μεγαλώνει πολύ στην ηλικία: *Γιατί δεν βγαίνεις να διασκεδάσεις λίγο; Δεν σε πήραν πια και τα χρόνια!* (β) (χωρίς άρθρο) για χρονικό διάστημα αρκετών ετών, επί σειρά ετών: *~ τώρα διδάσκει σε σχολεία τής επαρχίας* || *~ και ~ τριγυρνά στα ξένα* **10.** ΓΛΩΣΣ. (α) γραμματική κατηγορία που περιλαμβάνει κάθε σχηματισμό των ρηματικών τύπων, ο οποίος δηλώνει τη χρονική βαθμίδα (παρελθόν – παρόν – μέλλον), κατά την οποία η ρηματική ενέργεια έλαβε, λαμβάνει ή θα λάβει χώρα: *στη Νέα Ελληνική οι ~ τού ρήματος είναι ο ενεστώτας, ο παρατατικός, ο μέλλοντας (στιγμιαίος και εξακολουθητικός), ο αόριστος, ο παρακείμενος, ο υπερσυντέλικος και ο συντελεσμένος μέλλοντας* || *ενεστωτικός / μελλοντικός / συντελικός* (βλ.λ.) / *παρελθοντικός ~* || *αρκτικός / ιστορικός ~* || *περιφραστικός / απλός ~* || *συντελεσμένοι χρόνοι* (βλ. λ. *συντελώ*) (β) η ποσότητα φωνήεντος ή συλλαβής στην προσωδία: *μακρός / βραχύς ~* ΦΡ. (α) ***ακολουθία των χρόνων*** βλ. λ. *ακολουθία* (β) ***αντιμετάθεση χρόνου / αντιμεταχώρηση*** βλ. λ. *αντιμεταχώρηση* **11.** ΜΕΤΡ. η ελάχιστη μονάδα, στην οποία διαιρείται μετρικός πους: *βραχύς ~* **12.** ΜΟΥΣ. (α) μονάδα μετρήσεως τής χρονικής διάρκειας αξίας, βλ. λ.) των φθογγοσημών· στην ευρωπαϊκή μουσική, συνηθισμένη μονάδα μέτρησης τού χρόνου είναι το τέταρτο, χρησιμοποιούνται όμως επίσης το μισό (αλά μπρέβε), το όγδοο και το δέκατο έκτο: *αυτή η νότα βαστάει (διαρκεί) τρεις ~* (β) θέση (μέρος) τού μουσικού μέτρου· διακρίνονται σε χρόνους ισχυρούς (θέσεις, βλ.λ.) και χρόνους ασθενείς (άρσεις, βλ.λ.): *πρώτος ~ τού μέτρου* (γ) το μέτρο, η βάση τής περιοδικής ρυθμικής διάρθρωσης ενός μουσικού κομματιού: *αυτό το κομμάτι είναι σε χρόνο 3/4* (δ) ρυθμική αγωγή, κοινώς τέμπο: *~ αργός / γρήγορος* (ε) (στη βυζαντινή μουσική) η καταμέτρηση τού μουσικού διαστήματος κατά την απαγγελία (εκτέλεση, ψάλσιμο) των μουσικών φθόγγων· εκτελείται με ισόχρονες κινήσεις τού χεριού προς τα πάνω *(άρσις)* και προς τα κάτω *(θέσις)* **13.** ΓΕΩΛ. μονάδα μέτρησης τής ηλικίας των γεωλογικών σχηματισμών, η οποία αντιπροσωπεύει συγκεκριμένο χρονικό διάστημα κατά το οποίο αποτέθηκε ορισμένη επαλληλία πετρωμάτων ● **14.** μονάδα μέτρησης τού κύκλου λειτουργίας μιας μηχανής. — (υποκ.) **χρονάκια** (τα) (βλ.λ.) κ. **χρονάκος** (ο) (σημ. 6). ☛ ΣΧΟΛΙΟ λ. *βράχος, εγώ, πεθαίνω, ποιόν.*

[ΕΤΥΜ. αρχ., αβεβ. ετύμου. Έχει προτοθεί η ανάλυση *χρ-όνος* (με επίθημα *-όνος*, πβ. κ. *θρ-όνος, κλ-όνος*) < *ghr-onos, που ανάγεται στη μηδενισμ. βαθμ. τού I.E. *gher- «αποκτώ, κρατώ» (βλ. κ. *χόρτος*), με τη σημ. τού χρόνου που μας περιβάλλει (άποψη σημασιολογικώς δυσχερής). Η επιχειρηθείσα σύνδεση με το ρ. *κείρω* «κόβω» προσκρούει στην έννοια τής διάρκειας που κυριαρχεί στη λ. *χρόνος*. Τέλος, συζητείται η σύνδεση με τα αβεστ. zrvan-, zrun- «χρόνος, διάρκεια» (< I.E. *gre/*ger- «ώριμος, παλιός»), καθώς και με την ετυμολ. οικογένεια τού ουσ. *γέρων*, αλλά η μορφολογική και σημασιολογική απόσταση είναι μεγάλη. Η λ. δήλωσε εξαρχής τόσο την έννοια τού χρό-

νου γενικά όσο και συγκεκριμένες περιόδους του (συνοδευόμενη από προσδιοριστικά). Επίσης αρχ. είναι η σημ. «ηλικία», ενώ μτγν. είναι ο γραμμ. όρος. Στην ίδια περίοδο εμφανίζεται και η σημ. «έτος». Εξάλλου, μεταφρ. δάνεια αποτελούν οι φρ. *σε ανύποπτο χρόνο* (< γαλλ. en temps insoupçonnable), *κερδίζω / χάνω χρόνο* (< γαλλ. gagner / perdre du temps), *ο χρόνος είναι χρήμα* (< αγγλ. time is money) κ.ά.]

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Μ. ΧΑΙΝΤΕΓΚΕΡ ΚΑΙ Α. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ: ΓΙΑ ΤΟ ΜΟΝΤΕΡΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΟΙΚΕΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΟΠΙΟΥ

Αν επισκεφθεί κανείς σήμερα το Μοτέλ Ξενία που σχεδιασε ο Άρης Κωνσταντινίδης και χτίστηκε στην Ολυμπία το 1963, θα αντιμετωπίσει ένα ιδιάζον θέαμα: Το ίδιο το κτήριο εγκαταλελειμμένο από χρόνια καθώς είναι, αν και έχει υποστεί αρκετές ζημιές είναι απολύτως αναγνωρίσιμο, σιωπηλό αλλά πιστό, παρά την ερειπιώδη του κατάσταση, στις αρχικές προθέσεις του αρχιτέκτονα, καθώς ακόμη και σήμερα τα βαθυπράσινα και πορτοκαλιά αλλά ακόμη και τα μαύρα χρώματα των τοίχων υποδηλώνουν τη θαμπή λάμψη κάποιων αρχικών προθέσεων (εικ.84). Όμως είναι ενδιαφέρον ότι ένα είδος αυτοφυούς αναρριχητικού φυτού έχει με τα χρόνια κατακλείσει το κτήριο, τον κεντρικό του υπαίθριο χώρο, έχει σκαρφαλώσει από τις σκάλες και έχει συχνά εισχωρήσει μέσα στα παραβιασμένα δωμάτια για να εξέλθει από πόρτες και παράθυρα στα μπαλκόνια και τις όψεις του κτηρίου. Αυτό το εκτεταμένο πράσινο, το αυτοφυές, είναι μια νέα λεπτή κρούστα της γης πάνω στο ερειπωμένο κτήριο, προσωρινή ασφαλώς, που με την προσωρινότητα και την ευθραυστότητά της, όμως, καταδεικνύει ακόμη πιο τραγικά την ευθραυστότητα του ίδιου του σκληρού κτηρίου, που κάλλιστα μια επιλογή κατεδάφισής του θα το σάρωνε τόσο τυχαία και τόσο εύκολα όσο εύκολο είναι να απλωθεί επάνω του και να το καλύψει οριστικά ο αυτοφυής κισσός της Ολυμπίας.

Αν αυτό είναι ένα στιγμιότυπο από τη σύγχρονη ιστορία του κτηρίου, υπάρχει για να βάλουμε πλάι του ένα άλλο στιγμιότυπο, από την εποχή της οικοδόμησής του το 1963, έτσι όπως αναδύεται σε μια σύντομη αναφορά από το σύντομο πέρασμα του Γερμανού φιλοσόφου Μάρτιν Χάιντεγκερ από την Ολυμπία, το 1962. Ο φιλόσοφος, στο φιλοσοφικό του χρονικό από το ταξίδι του στην Ελλάδα, με τίτλο *Διαμονές*, σημειώνει καθ' οδόν προς τον αρχαιολογικό χώρο της Ολυμπίας: «Πρώτα όμως βρήκαμε μόνον ένα άσχημο χωριό παραμορφωμένο από ημιτελείς οικοδομές τουριστικών ξενοδοχείων για Αμερικάνους».[109] Είναι σχεδόν βέβαιο ότι η χρονολογική σύμπτωση του ταξιδιού του φιλοσόφου με το χρόνο της έγερσης του ξενοδοχείου πιστοποιεί την ταύτιση της εικόνας των «ημιτελών οικοδομών τουριστικών ξενοδοχείων για Αμερικάνους», που παραμόρφωναν το χωριό με το κτήριο του Μοτέλ Ξενία του Κωνσταντινίδη. Μέσα σε αυτή την τροχιά των σαράντα σχεδόν χρόνων από τότε μέχρι σήμερα, που είναι και ο χρόνος ζωής του ερειπωμένου ξενοδοχείου, έχουμε μια συμμετρική κατάσταση σε επανάληψη. Το ημιτελές τότε, πριν ολοκληρωθούν οι οικοδομικές εργασίες, είναι ένα σύμμετρο ατελές τώρα, όπου το εγκαταλειμμένο κτήριο τελεί σε κατάσταση ριζικής ερείπωσης. Βέβαια αυτή η σύμμετρη, μοίρα ανάμεσα στο γιαπί και το ερείπιο, δεν είναι μια μοίρα, ένα πεπρωμένο, τυχαία συλλαμβανόμενο μέσα από την εικόνα της αρχιτεκτονικής του Κωνσταντινίδη. Το αντίθετο μάλιστα: Θα μπορούσαμε να υποστηρίξουμε ότι το ιδιοσυστασιακό στοιχείο της αρχιτεκτονικής του, έτσι όπως το συνέλαβε με τη διαλεκτική του καννάβου και των συντετμημένων λίθινων τοιχίων, την εναλλαγή του κενού με το πλήρες –όπως γίνεται σε ένα σπασμένο διάτρητο δοχείο– ή την επικυριαρχία του σκελετού ως δομικού στοιχείου –που προϋπάρχει του κτηρίου και της πραγματικής κατοίκησής του, όλα αυτά εν συντομία αποτελούν τη στοιχειοθέτηση μιας αρχιτεκτονικής που ήθελε να ορίζεται μέσα σε ένα χρονικό ορίζοντα. Σ' αυτό τον ορίζοντα συναιρείται η προϊστορία του κτηρίου ως οικοδομή με τον τελικό του προορισμό ως ερείπιο του εαυτού του.

Και ήδη εδώ, αν έπρεπε να αναζητήσουμε ένα ιδεολογικό βάθος μέσα από το οποίο αυθεντικά αναφαίνονται οι αρχιτεκτονικές μορφές του Άρη Κωνσταντινίδη, σίγουρα θα περνούσαμε μέσα από τον γερμανικό ρομαντισμό και τη μεγάλη του προσήλωση στον κόσμο των ερειπίων της εν απωλεία αρχαιότητας. Αλλά εδώ κατά τρόπο απρόσμενο, σε σχέση με μια εχθρότητα που εντοπίσαμε από την αρχή, επέρχεται μια σύγκλιση και μια οικειότητα. Ο Χάιντεγκερ και ο

109. Μ. Χαιντεγγερ. *Διαμονές*. μτφρ. Γ. Φαράκλας. Κριτική, 1998. σ. 43.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

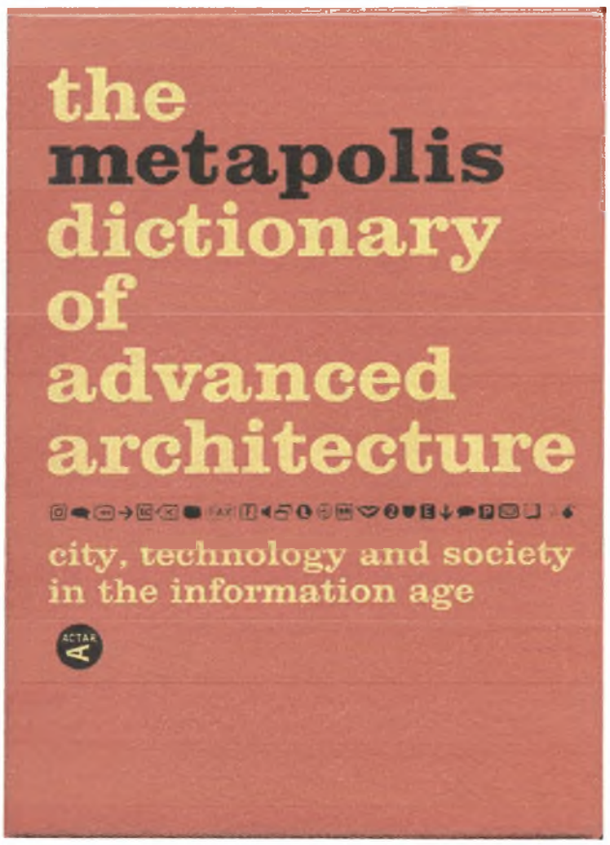

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

×●▲ time

→ 'action', 'action', 'informal', 'animation', 'architecture', 'chaos', 'dynamism', 'ephemeral', 'evolutionary', 'impermanences', 'information', 'information(ation)', 'memory', 'nomad', 'no-places', 'order', 'past', 'progress', 'relationships, transitive', 'simultaneity', 'systemodynamical', 'trip'

[VG] Time is a new material in the project. Architecture as an open process, as a non-finite act, has to be able to incorporate time into the score of its organisation.

[MG] *"We could imagine the flow of time as taking the form of fibrous bundles, each fibre corresponding to a need in to particular theatre of action, and the lengths of the fibres varying according to the duration of each need and the solution of its problems. The cultural bundles therefore consist of multicoloured fibrous lengths of events. They are mostly juxtaposed by chance, and rarely by conscious premeditation or rigorous planning."*

(KUBLER, George, *The Shape of Time*, New Haven, Conn.: Yale University Press, 1967)

[FP] In time, things do not have a physical representation because they exist as ways of thinking and types of language that occur in the present and are located in the narration and the prediction of events; that is, in linguistic acts.

For this reason, we cannot say there are past things, nor future ones, but a number of thinking attitudes that have to do with what is present; the psychical skills that have to do with remembering and foreseeing.

The three representations of time, are nothing but the present time in a triple dimension.

Meaning that who is thinking/speaking is in charge of outlining the sense of time and of organising the layout of events.

This obviously is made relative by every person and can fluctuate depending on the intentions and perceptions of whom is thinking it. The line of time enhances or condenses depending on what is reached by the intellectual skills; the memory skills, to be able to reconstruct and revive the situations; the attention skills, to be able to be attentive; and the ability of the imagination to represent the future.

Time, is by no means subject to an objective pattern (for example, the rotation of planets), but is revealed as something elastic and subjective.

For this reason, calculations, measures and numbers related to time, only make sense having identified the point of view of whom is talking about them; and as the intellectual motivations are very diverse, time also is; this is why it is unmeasurable.

[MG] **(information-time-space)**

Today, we are conscious of a radical change in our interpretation of space (and in its associated idea of order), associated with the recent understanding of the theories of chaos and quantum physics.

Classical (absolute) time and space and modern (relative) time-space have been succeeded by "information-time-space," open to the action of the local upon the global, and which gives rise to greater indetermination (and instability) in our understanding of the universe.

At the same time, it has enabled us to introduce, definitively, the influence

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

of combinatorial and diversified, universal and individual information (and its dynamical effects) into the spatial manifestation of processes.

The Newtonian paradigm, and much of the Einsteinian paradigm now face the challenge of an "elusive" universe – nervous, unsettled, more undisciplined – in which most processes, including those of more stable appearance, prove to be extraordinarily undisciplined and whose behaviours ultimately follow non-linear trajectories, the result of their own dynamic and interactive character.

In such processes, the – global – position in space must be combined with the incidence of the – local – information that each particular situation (or event) brings.

Such information has a major effect upon the whole, continually modifying its trajectories. The global system varies as the received local information varies – and accumulates.

The theory of dynamic systems consists in the study of those temporal-spatial processes, in movement.

These are systems that demonstrate stable behaviour across a broad spectrum and which, suddenly, faced with a minor variation, shift to wholly new behaviours.

The system, homogeneous in its original state, gives rise to unusual structures which break down the old (more or less harmonious) symmetry of the starting phase.

Dynamic systems thus manifest themselves (mostly) as virtually unstable temporal-spatial configurations (dynamic dispositions).

Their trajectories present oscillating and combinatorial movements that give rise to fluctuating situations of equilibrium: ("while linear systems almost always have a single point of equilibrium, non-linear systems have more than one state of equilibrium that includes points of bifurcation, as well as transitions from a stable trajectory towards another, fostering major changes at very brief intervals").

[FPI] **(tenses, verb)**

See 'relationships, transitive.'

"*They met, they will meet, the three of them meet, but it is useless.*

Although they seem to look at each other, they do not see each other: although they seem to speak, they have never communicated anything; although they seem to touch, X and Z are hermetic prisoners.

They are caught, they swim inside the fishbowls formed by the rounded glass of their watches. I'll have a hell of a time, he notes, while stirring his coffee. X, doing likewise, doesn't listen, doesn't speak. Time slips away as he thinks about how good coffee tasted in the old days.

How times have changed, she says to herself, meditating on what once was a lump and is now a little bag of sugar that she finds ugly and dull. The only one that was, that will be, that is in the cafe is Y, although she neither thinks nor speaks. She only emits a whimper of pleasure each time she takes a sip from the cup."

(F.M., *Cuentos de X, Y y Z*, Madrid: Ediciones Lengua de Trapo, 1997)

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

SPACE AND TIME	SPACE-TIME	SPACE-TIME-INFORMATION
CLASSIC	MODERN	CONTEMPORARY
<AB>: ABSOLUTE	<RE>: RELATIVE	<IN>: INTERACTIVE
FIXED	STABLE	DYNAMIC
META-PHYSICAL AND PHYSICAL	PHYSICAL-REAL	REAL-VIRTUAL
ESSENCE (ESSENTIAL)	MATTER (MATTERIAL)	INFORMATION (INFORMATIONAL)
SINGLE	DIVIDED	DIVERS
ANALOGICAL	MECHANICAL	DIGITAL
RITUAL	FUNCTIONAL	OPERATIVE
SYMBOLIC	DOGMATIC	OPPORTUNIST (CONTINGENT)
HARMONIOUS	AUTONOMOUS	ACCORDED
EVOCATIVE	ABSENT	REACTIVE
HIERARCHICAL RELATIONSHIP	POSITIONAL RELATIONSHIP	TACTICAL RELATIONSHIP
CONTINUOUS	DISCONTINUOUS	INTERMITTENT
COMPACT	FRAGMENTED	FRACTAL
UNIFORM	VARIABLE	EVOLUTIONAL
EXACT	PRECISE	COMBINATORY
PREDICTABLE	MESURABLE	DIFFERENTIAL
NORM	TYPE	GENE
PROTO-LOGICAL	TYPO-LOGICAL	TOPO-LOGICAL
FORMAL	ABSTRACT	MIXED
FIGURATIVE	STRUCTURAL	INFRASTRUCTURAL
SOLEMN	SEVERE	EASYGOING
CEREMONIAL	STRICT	UNINHIBITED
PURE	PURIST	CROSSBRED
CODE	RELATIONSHIP	COMBINATION
CONTROL	ORDER	SYNERGY
FLAT (2D)	VOLUME (3D)	LANDSCAPE (4D)
COMPOSITION	POSITION	DISPOSITION
(REGULATION)	(CORRELATION)	(DECISION-COMBINATION)

NEW MECHANISMS:
BEYOND LINKS- EXTROVERTED FORMS

Fragment of the diagram by GAUSA, Manolo, "Dynamic time - <in>formal order: <un>disciplined trajectories", in *Quaderns* 222, 1999

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

22.00 ΝΕΤ

ΟΙ ΩΡΕΣ
ΠΑΡΑΓΩΓΗ 2002 ★★★

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΔΡΑΜΑ: Στις αρχές της δεκαετίας του 1920 η συγγραφέας Βιρτζίνια Γουλφ ζει με ένα πρόσωπο του Λονδίνου.

ΣΚΗΝ.: Σηβεν Ντάλντρι. ΠΡΟΤ.: Νικόλ Κίντμαν, Τζέρι Στρίτ

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ

CONN-X TV: Ντοκιμαντέρ Σκανδιναβίας

ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟ ΚΤΙΡΙΩΝ
Εκπομπή ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ

Τα κτίρια είναι μηχανές που έχτισαν οι άνθρωποι για να κατοικούν, αλλά, όταν τα εγκαταλείπουν, μένουν ερείπια και η τελική λύση είναι η κατεδάφιση.

24.00 ΕΤ-1

ΣΤΑΧΤΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΜΑΝΤΙΑ
ΠΑΡΑΓΩΓΗ 1958 ★★★

ΙΣΤΟΡΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΚΗ: Στις 8 Μαΐου 1945, μια ομάδα νεαρών Πολωνών στήνει ενέδρα σε λάθος άνθρωπο.

ΣΚΗΝ.: Άντζε Βάιντα. ΠΡΟΤ.: Ζαν Σιμπαιλακι, Ζιτα Κρζιζβικα

CONN-X TV

KIDSCO

11.00 Σονικ Γκρουπ.
11.45 Το κλαμπ του Μπέβερλι Χιλς.
12.10 Σαμπρίνο, τα κινούμενα σχέδια.
12.35 Νέες περιπέτειες του καρτσιού του ωκεανού.
13.00 Απόδραση απ' το Γουάιλντ Κατ Κανιον.
14.40 Πουλιά.
16.45 Νέες περιπέτειες του καρτσιού του ωκεανού.
17.10 Το μέλλον είναι άγριο.
17.35 Ήρωες διάσωσης.

UNIVERSAL CHANNEL

11.50 Αγόρι γνωρίζει κορίτσι.
13.30 Οκτω μερες ζωης.
15.10 Flashpoint.
16.00 Ντετέκτιβ Μονκ.
16.50 And she was.
18.30 Νομος και τάξη.
20.10 Flashpoint.
20.55 Replay.
21.00 The wives he forgot.
22.40 Flipping out.
23.30 Εύρηκα.

FX

13.20 Battlestar Galactica (κ2).
14.15 Law & order (κ12).
15.10 Criminal minds (κ3).
16.05 Stargate universe (κ1).
17.00 Dollhouse (κ1).
17.50 Battlestar Galactica (κ2).
18.40 The X-Files (κ2).
19.30 The amazing race (κ7).
20.20 Line of fire (κ1).
21.10 Criminal minds (κ3).

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

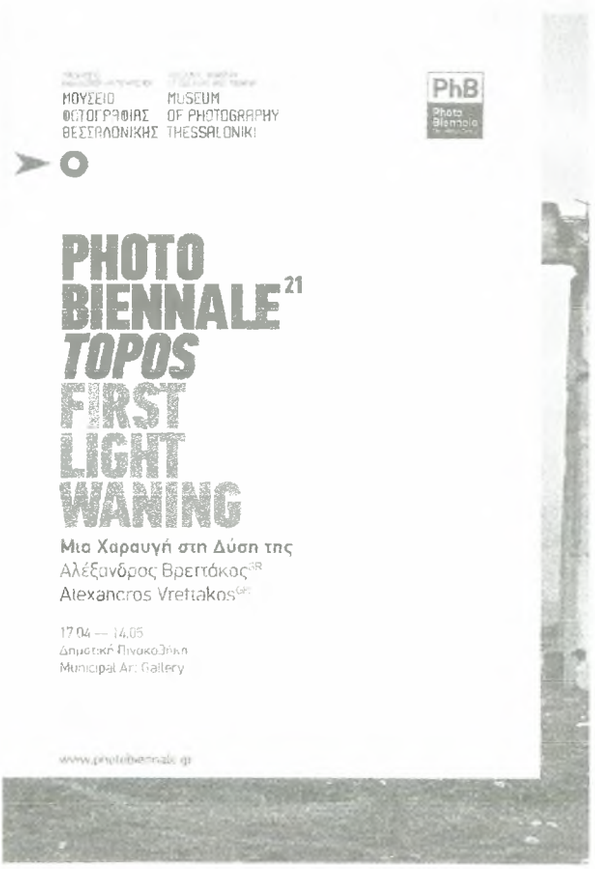

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

εσωτερικό από συγκρότημα κατοικιών,
Moisei Ginzburg & Ignatii Milinis,Μόσχα, Ρωσία

LOST VANGUARD FOUND

Έκθεση αρχιτεκτονικής φωτογραφίας του φωτογράφου Richard Pare που παρουσιάζουν τη σημερινή κατάσταση κάποιων κονστρουκτιβιστικών κτηρίων στο Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης
09/05-28/09/2008

εσωτερικό από συγκρότημα κατοικιών,
Moisei Ginzburg & Ignatii Milinis,Μόσχα Ρωσία

εργοστάσιο υφασμάτων " Κόκκινη Σημαία"
Erich Mendelson, Αγία Πετρούπολη,Ρωσία

οικία Μέλνικοφ,
Konstantin Melnikov,Μόσχα, Ρωσία

κτήριο Centrosoyuz, Le Corbusier,
Pierre Jeanneret & Nikolai Kolli, Μόσχα, Ρωσία

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

η " εγκαταλελειμμένη" κατοικία της "εγκαταλελειμμένης" κ. Ντίνσμορ

Great Expectations, director_ Alfonso Cuaron, 1998

αποσπάσματα
περιγραφής ...
από το βιβλίο "Μεγάλες
Προσδοκίες"
του Charles Dickens

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

το εγκαταλελειμμένο καζίνο στο Λονδίνο γίνεται πεδίο μάχης για 2 συμμορίες

A clockwork orange, director_ Stanley Kubrick, 1971

το εγκαταλελειμμένο εργοστάσιο στο Βερολίνο είναι ο χώρος γυρισμάτων μιας ταινίας

Der Himmer uber Berlin, director_ Wim Wenders, 1987

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

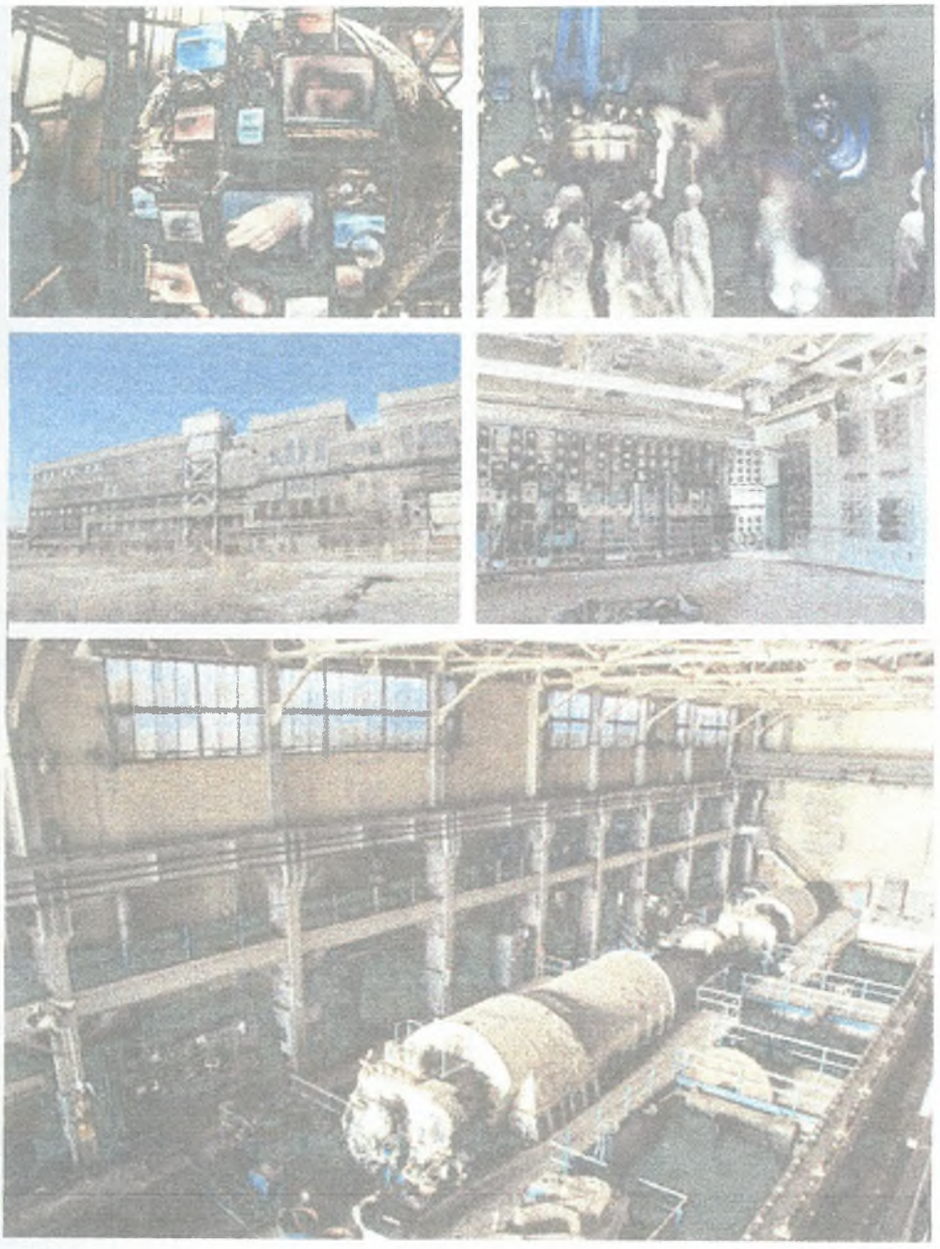

12 Monkeys: This retrofuturistic film was shot across a number of prominent locations from mansions and power plants in Baltimore, Maryland to jails and convention centers in Philadelphia, Pennsylvania. One of its more eerie settings, however, was the Westport Power Generation Station. This site was used to create some of the more chilling interior shots set in the post-apocalyptic future from which the movie's protagonist originates. Even from these seemingly benign shots it is easy to see how they could create the steampunkish settings required for the film. [Article update: other power station locations used in the filming of 12 Monkeys can be found here, here and here. Thanks Dave!]

12 Monkeys, director_ Terry Gilliam, 1995

http://weburbanist.com/abandoned_buildings_towns_and_cities/

visited 23 Mai'ou 2010

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

ΞΕΝΙΑ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ

Αρχιτέκτων_ Άρης Κωνσταντινίδης

1960

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ • ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Εγκαταλείφθηκε το 1995?

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

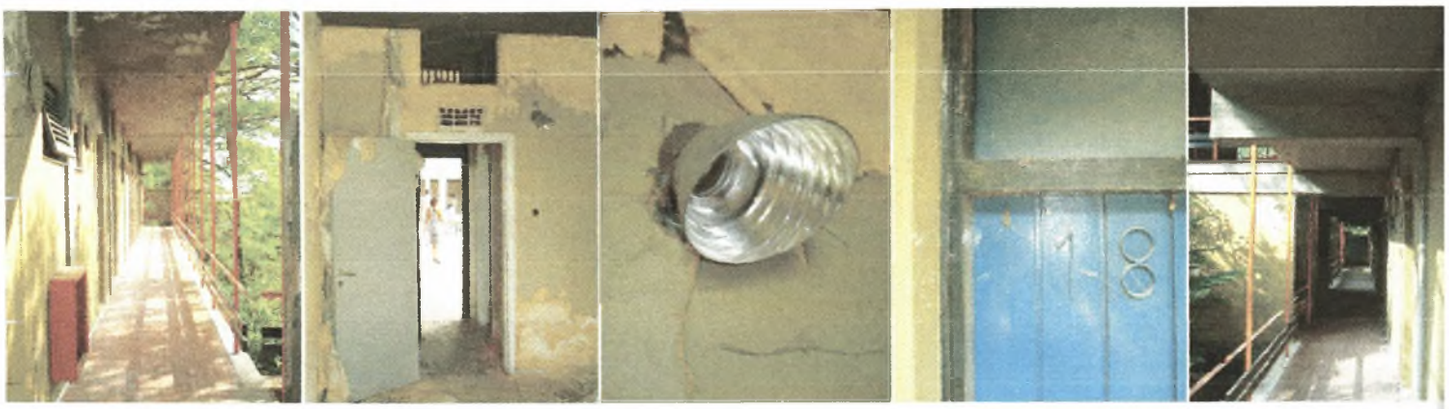

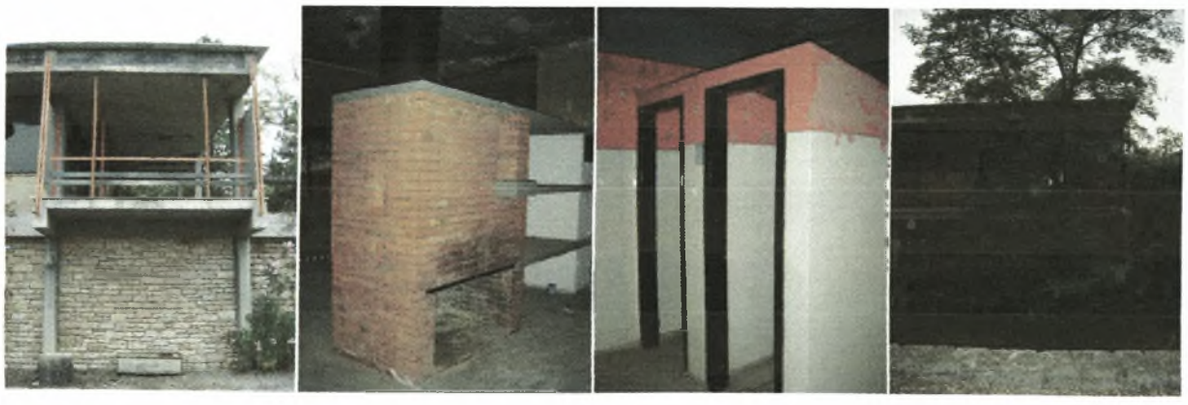

1η επίσκεψη
30/06/ 2007
ημερίδα "Ξενία Ξανά

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Το κτήριο του Εθνικού Οργανισμού Καπνού, είναι ένα κτήριο στο κέντρο του Βόλου χτισμένο στις αρχές της δεκαετίας του ΄60.

Εγκαταλείφθηκε το 1990.

Στο εσωτερικό του κτηρίου παραμένουν από τότε μηχανήματα, εργαλεία υπολείμματα της χρήσης του και αρχειακό υλικό.

Σήμερα μέρος του κτηρίου χρηδιμοποιείται ως γραφεία της Νομαρχίας Μαγνησίας.

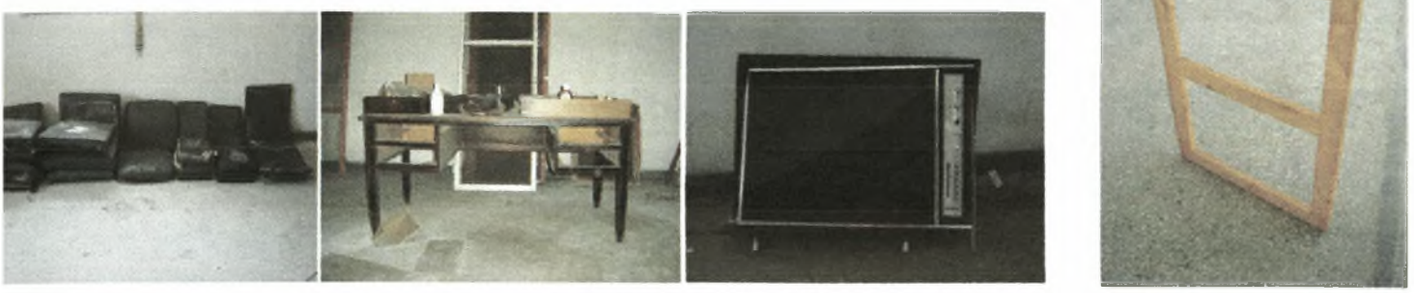

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

ὁρυγμάτων συγκοινωνίας. Προστατεύονται ἀπὸ τῆς ἐπιγείου παρατηρήσεως καὶ τῆς βολῆς τοῦ ἐχθρικοῦ πυροβολικοῦ διὰ τῆς ἐπικαλύψεως διὰ χωμάτων καὶ ἀφομοιώσεως των (παραλλαγῆς, camouflage) πρὸς τὸ πέριξ ἔδαφος. Εἰς ὁρεινὰ ἐδάφη τοποθετοῦνται ὀπισθεν ἐδαφικῶν ἀνωμαλιῶν.

Π. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ἐγκαταλείπω, ἀόρ. ἐγκατέλιπον καὶ ἐγκατέλειψα — ἐγκατελείφθην· καταλείπω τι ἐντελῶς, ἀφίνω τι εἰς τὴν τύχην του: «ἐγκατέλειψε τὴν γυναικά του,—τὰ παιδιά του,—τὸ ἔργον του».

ἐγκατάλειψις,—εως (ἡ) ἡ ἐνέργεια τοῦ ἐγκαταλείπειν, παραμέλησις, ἀδιαφορία περὶ τῆς τύχης τινός: «ἐγκατάλειψις τέκνου,—συζύγου κτλ.».

— [Ἀστ. Δίκ.] Ἐγκατάλειψις (derelictio) εἶναι ἡ μὴ περιβαλλομένη νομικόν τινα τύπον παραίτησις ἀπὸ τοῦ δικαιώματος τῆς κυριότητος ἄνευ προνοίας, βουλήσεως δηλονότι περὶ μεταβιβάσεως αὐτοῦ εἰς ἕτερον. Ἡ ἐγκατάλειψις εἶναι ἀπαλλοτρίωσις ὑπὸ τὴν εὐρυτέραν ἔννοιαν. Ἐν τῇ τελευταίᾳ δὲ ταύτῃ ἐκδοχῇ ἀποτελεῖ ἀντίθεσιν πρὸς τὴν ἀπαλλοτρίωσιν ἐν στενῇ ἐννοίᾳ, ἥτις εἶναι διαρκὴς ἢ προσωρινὴ μετάθεσις τοῦ δικαιώματος τῆς κυριότητος τῇ βουλήσει ἢ καὶ ἐναντίον τῆς βουλήσεως τοῦ τέως κυρίου, περιβαλλομένη ἀπαραιτήτως νομικόν τινα τύπον. Ἡ ἐγκατάλειψις περιλαμβάνει καὶ τὴν ἔκουσιαν ἀπώλειαν τῆς νομῆς καὶ κυριολεκτεῖται ἐν ταύτῃ. Ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ ποινικοῦ δικαίου ἐγκατάλειψις εἶναι ἡ ἔκθεσις προσώπου ἀβοηθήτου ὑπὸ προσώπων ὑποχρέων πρὸς περίθαλψιν, τὸ ὁποῖον, λόγῳ νεαρᾶς ἡλικίας, νόσου ἢ ἀναπηρίας, δὲν δύναται νὰ σῶρῃ ἐν ἑαυτῷ βοήθειαν. Ἡ ἔκθεσις τιμωρεῖται ἀναλόγως τοῦ κινδύνου, ὃν πιθανῶς διέτρεξεν ὁ ἐγκαταλειφθεὶς καὶ τῆς ἐλπίδος σωτηρίας κατὰ τρεῖς διαφόρους διαιρέσεις. Συμφώνως δὲ ταύταις τὸ μὲν ἀνώτατον ὅριον ποινῆς τὸ ἐπιβαλλόμενον εἶναι εἴκοσι ἐτῶν πρόσκαιρα δεσμὰ (§ 1 ἄρθρ. 306 Π. Ν.), τὸ δὲ κατώτερον φυλάκισις τὸ πολὺ ἓξ μηνῶν (§ 3 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρ.).

ι. κ. π.

— [Ναυτ. Δίκ.] Ἐγκατάλειψις (γαλ. délaissement, γερ. abandon, ἀγγλ. abandonnement, ἰταλ. abbandono), εἶναι ἡ πρᾶξις, διὰ τῆς ὁποίας ὁ ἠσφαλισμένος ἐγκαταλείπει εἰς τὸν ἀσφαλιστὴν τὰ ἠσφαλισμένα ἀντικείμενα καὶ προσκαλεῖ οὐτὸν νὰ πληρώσῃ τὸ ποσόν, δι' ὃ ταῦτα ἠσφαλίσθησαν. Περὶ τῆς ἐγκαταλείψεως ὡς θεσμοῦ διέποντος τὴν σύμβασιν τῆς ναυτικῆς ἀσφαλείας πραγματεύονται τὰ ἄρθρα 492—506 τοῦ ἑλληνικοῦ ἐμπορικοῦ νόμου. Ἐφαρμόζεται δ' αὕτη ἐπὶ πάσης ναυτικῆς ἀσφαλείας, ὡς κ. χ. ἀσφαλείας ναύλου, ἐλπιζομένου κέρδους, ἀντασφαλίσεως, ἰδίως ὅμως ἐν τῇ πράξει ἐπὶ ἀσφαλείας πλοίου καὶ φορτίου. Περιπτώσεις, καθ' ἃς ἐπιτρέπεται αὕτη, εἶναι αἱ κατωτέρω ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 492 ἀπαριθμούμεναι, μὴ ἐπιδεκτικαὶ αὐξήσεως διὰ τῆς κατ' ἐπέκτασιν ἑρμηνείας τοῦ νόμου, δὲν ἀποκλείεται ὅμως περιορισμὸς ἢ αὔξησις αὐτῶν κατὰ συμφωνίαν τῶν συμβαλλομένων: α) ναυάγιον, β) ἅλωσις, γ) ἐμπόδιος κατὰ διαταγὴν ἀλλοδαπῆς δυνάμεως, δ) ἐμπόδιος κατὰ διαταγὴν τῆς κυβερνήσεως, ε) ἀνικανότης τοῦ πλοίου πρὸς πλοῦν, ἐὰν τὸ πλοῖον δὲν εἶναι ἐπισκευάσιμον ἢ ἐὰν τὰ ἀναγκαιοῦντα ἔξοδα διὰ τὴν ἀνέλκυσιν, ἐπισκευὴν καὶ ἐπανωφορὰν τοῦ πλοίου εἰς κατάστασιν νὰ συνεχίσῃ τὸ πλοῦν ὑπερβαίνουν τοὐλάχιστον τὰ $^3/_4$ τῆς ἀσφαλισθείσης ἀξίας, στ) ἀπώλεια ἢ φθορὰ τῶν ἀσφαλισθέντων πραγμάτων ὑπερβαίνουσα τοὐλάχιστον τὰ $^3/_4$ τῆς ἀξίας των (ἄρθρ. 492). Εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν ἀπωλείας ἢ βλάβης μερικῆς δίδεται εἰς τὸν ἠσφαλισμένον ἡ περὶ ἀβαρίας ἀγωγὴ κατὰ τοῦ ἀσφαλιστοῦ ἐπὶ τῷ σκοπῷ ἀποζημιώσεως διὰ τὴν ζημίαν. Ἡ ἐγκατάλειψις, μέτρον ἐξαιρετικόν, πρέπει νὰ δηλοῦται ὑπὸ τοῦ ἠσφαλισμένου δι' οἱασδήποτε πράξεως, τὸν τύπον τῆς ὁποίας ὁ νόμος δὲν καθορίζει. Συνήθως γίνεται διὰ κοινοποιήσεως τῆς σχετικῆς δηλώσεως εἰς τὸν ἀσφαλιστήν, καὶ διὰ νὰ εἶναι ἀποτελεσματικὴ χρῄζει ἀποδοχῆς ἐκ μέρους αὐτοῦ ρητῆς ἢ καὶ σιωπηρᾶς, ἤ, ἐν ἀρνήσει του, ἐπικυρώσεως ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου, τὰ δὲ ἀποτελέσματα, ἤτοι ἡ ἐπὶ τῶν ἐγκαταλειφθέντων πραγμάτων κυριότης τοῦ ἀσφαλιστοῦ, ἀνατρέχει εἰς τὸν χρόνον τῆς δηλώσεως.

Ἡ ἀπὸ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐγκαταλείψεως παραίτησις δυνατὸν νὰ εἶναι καὶ σιωπηρά, ἀλλὰ πρέπει νὰ προκύπτῃ ἐκ μὴ ἀμφιβόλων γεγονότων. Μερικὴ ἢ ὑπὸ αἵρεσιν ἐγκατάλειψις τῶν ἠσφαλισμένων ἀντικειμένων δὲν ἐπιτρέπεται (ἄρθρ. 499), οὐδ' ἀποτεδήποτε, ἀλλ' ἐντὸς τῶν προθεσμιῶν τῶν ἄρθ. 496 καὶ 497, ποικιλλουσῶν ἀναλόγως τοῦ τόπου τοῦ ἀτυχήματος καὶ ἀρχομένων ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν περιῆλθεν εἰς γνῶσιν αὐτοῦ τούτου τοῦ ἠσφαλισμένου κατὰ τρόπον βέβαιον ἡ τοῦ ἀτυχήματος εἴδησις. Τὴν εἴδησιν ὁ ἠσφαλισμένος ὀφείλει νὰ γνωστοποιήσῃ εἰς τὸν ἀσφαλιστὴν τὸ ταχύτερον, δηλῶν συγχρόνως τὴν ἐγκατάλειψιν ἢ καὶ ἐπιφυλασσόμενος νὰ ἀσκήσῃ αὐτὴν μεταγενεστέρως, ἐντὸς ὅμως τῆς νομίμου προθεσμίας. Παρερχομένης ἀπράκτου τῆς προθεσμίας, ἐντὸς τῆς ὁποίας πρέπει νὰ γίνεται ἢ ἐγκατάλει-

ψις, ὑπολείπεται εἰς τὸν ἠσφαλισμένον ἡ τῆς ἀβαρίας ἀγωγή, ἣν δύναται ν' ἀσκήσῃ ἐὰν ἀπομένῃ αὐτῷ χρόνος ἐκ τῆς τριετοῦς προθεσμίας τοῦ ἄρθρου 511, μεθ' ἣν παραγράφεται καὶ αὕτη. Ὁ νόμος ὑποχρεώνει τὸν θέλοντα νὰ κάμῃ τὴν ἐγκατάλειψιν νὰ δηλοῖ εἰς τὸν ἀσφαλιστὴν ὅλας τὰς ἀσφαλείας, ἃς ἔχει συνομολογήσει ἐπὶ τῶν πραγμάτων, ὡς καὶ ἐκείνας, ἃς γνωρίζει, ὅτι ἄλλοι ἔχουν κάμει ἐπ' αὐτῶν, διὰ νὰ δύναται ὁ ἀσφαλιστὴς νὰ ἐλέγξῃ μὴ τυχὸν ὑπάρχῃ διπλῆ ἀσφάλεια. Ἡ γενομένη ἐγκατάλειψις ἄνευ τῆς συναφοῦς αὐτῆς δηλώσεως εἶναι μὲν ἰσχυρά, πλὴν ὁ ἀσφαλιστὴς δύναται ν' ἀρνηθῇ τὴν πληρωμὴν τῆς ἀποζημιώσεως μέχρι τῆς εἰς αὐτὸν κοινοποιήσεως τῆς δηλώσεως. Δυλία δήλωσις τοῦ ἠσφαλισμένου στεροῖ αὐτὸν παντὸς δικαιώματος ἐκ τῆς ἀσφαλείας (ἄρθρ. 498). Γενομένης ἀποδεκτῆς τῆς ἐγκαταλείψεως ἢ ἐπικυρωθείσης δικαστικῶς, δὲν δύναται πλέον ὁ ἀσφαλιστὴς προβάλλων τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ πλοίου ν' ἀπαλλαγῇ τῆς πληρωμῆς τῆς ἀποζημιώσεως (ἄρθρ. 500).

Π. ΠΑΠΑΦΩΤΕΙΝΟΣ

— ἐγκατάλειψις τοῦ σχήματος [Κανον. Δίκ.]. Τὴν ἐγκατάλειψιν τοῦ σχήματος, ἐξωτερικῶς δηλουμένην μάλιστα διὰ τῆς ἀποβολῆς τοῦ κληρικοῦ ἢ μοναχικοῦ ἐνδύματος καὶ ἀναλήψεως κοσμικοῦ ἀξιώματος, ἀπαγορεύει ἡ Ἐκκλησία εἰς τοὺς κληρικοὺς καὶ μοναχούς. Οἱ τοῦτο πράττοντες ἀναθεματίζονται κατὰ τὸν κανόνα ζ' τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς συνόδου. Κατὰ τὸ εἰς τὸν κανόνα τοῦτον ὑπόμνημα τοῦ Βαλσαμῶνος, οἱ οὕτω μετασχηματισθέντες στρατευσάμενοι μὲν ἀναθεματίζονται, μὴ στρατευσάμενοι δὲ τιμωροῦνται ἠπιώτερον, οὐδέποτε δὲ δύνανται νὰ ἐπιληφθῶσιν ἱερατικοῦ τινος. Κατὰ Νικηφόρον τὸν Ὁμολογητήν, ἀπαγορεύεται νὰ δέχηταί τις ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ νὰ χαιρετίζῃ τὸν ἀθετήσαντα τὸ σχῆμα αὐτοῦ κληρικόν, ὡς καὶ νὰ συνεσθίῃ μετ' αὐτοῦ. Τὸ πλημμέλημα τοῦτο τιμωρεῖ καὶ ἡ βυζαντινὴ κοσμικὴ νομοθεσία. Οὕτως οἱ κληρικοὶ οἱ ἀποθέμενοι τὸ κληρικὸν σχῆμα καὶ γινόμενοι λαϊκοί, καὶ ἄκοντες ἀποκαθίστανται αὖθις κληρικοί, ἢ ἐκπίπτοντες τοῦ ἀξιώματος παραδίδονται τῇ τάξει τῆς ἰδίας πόλεως, κατὰ τὴν ἰουστινιάνειον νεαρὰν ρηγ' κεφ. ιε'. Κατὰ δὲ τὸ κεφ. μβ' τῆς αὐτῆς νεαρᾶς οἱ καταλικόντες τὸ μοναστήριον μοναχοὶ καὶ γενόμενοι κοσμικοί, ἐκπίπτοντες τοῦ ἀξιώματος ὃ ἔχουσιν, ἐγκλείονται ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου τοῦ τόπου καὶ τοῦ ἄρχοντος τῆς ἐπαρχίας εἰς μοναστήριον, εἰς ὃ προσκυροῦνται καὶ τὰ ὑπ' αὐτῶν κτηθέντα πράγματα· ἐγκαταλείπόντας δὲ καὶ αὖθις τὸ μοναστήριον κατατάσσει αὐτοὺς ὁ τῆς ἐπαρχίας ἄρχων τῇ τάξει. Κατὰ δὲ τὸν η' νεαρὰν τοῦ Λέοντος, οἱ μοναχοὶ οἱ ἀποβαλόντες τὸ μοναχικὸν σχῆμα «οἴστρῳ δὲ κοσμικῆς ἡδονῆς» λαϊκοὶ μετασχηματισθέντες, καὶ ἄκοντες ἀποκαθίστανται εἰς ἐκεῖνα καὶ παραδίδονται τῇ μονῇ ἐξ ἧς ἀπέδρασαν.

Παρ' ἡμῖν κατὰ τὸ ἄρθρον κη' τοῦ ἀπὸ 1845 νομοσχεδίου περὶ τῆς διοικήσεως καὶ τῶν σχέσεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν, οἱ ἀποβαλόντες τὸν βαθμὸν τῆς ἱερωσύνης καὶ ἀπορρίψαντες τὸ σχῆμα τῆς ἑαυτῶν ἐπαγγελίας κληρικοί, οὔτε εἰς στρατιωτικήν, οὔτε εἰς διδασκαλικήν, οὔτε εἰς ἄλλην τινὰ πολιτικὴν θέσιν θὰ καθίστανται ὡσαύτως δὲν θὰ ἐλογίζετο ἀξιόπιστος ἡ μαρτυρία αὐτῶν. Τὴν ἐγκατάλειψιν τοῦ μοναχικοῦ σχήματος ἀποδοκιμάζει καὶ ὁ κῶδιξ τοῦ κανονικοῦ δικαίου τῆς ρωμαϊκῆς ἐκκλησίας (ὅρα κανόνας 643—645 αὐτοῦ).

[Πρβλ. Κ. Μ. Ῥάλλη, Ποινικὸν δίκαιον τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας (1907), σ. 380—383.] Κ. Μ. ΡΑΛΛΗΣ

ἐγκαταριθμῶ (—έω), ἀόρ. ἐγκατηρίθμησα — ἐγκατηριθμήθην, ἐγκατηριθμημένος· καταριθμῶ, καταλέγω μεταξὺ ἄλλων, συγκαταριθμῶ, συγκαταλέγω.

ἐγκατάσκευος λόγος [Ῥητορ.] βλ. λ. γλαφυρότης.

ἐγκατασπείρω, ἀόρ. ἐγκατέσπειρα — ἐγκατεσπάρην, παθ. μετχ. ἐγκατεσπαρμένος· σπείρω, διασπείρω δὲ καὶ ἐκεῖ, διαφκορπίζω: «βιβλία ἐγκατεσπαρμένα καὶ ἀτακτοποίητα» || μεταφ. «ἐγκατασπείρω λόγους,—ὅμας,—διαβολάς».

ἐγκατάστασις, εως (ἡ) τοποθέτησις, ἐγκαθίρυσις· «ἡ ἐκίσημος ἐγκατάστασις τῶν ἀρχῶν», «ἡ ἐγκατάστασις τῶν μηχανημάτων», «ἔξοδα ἐγκαταστάσεως» || ἐγκατοίκησις, ἡ ἔν τινι τόπῳ μόνιμος διαμονή τινος: «ἀπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις ἐγκαταστάσεώς του».

— ἐγκατάστασις κληρονόμου [Νομ.] βλ. λ. κληρονόμος καὶ διαθήκη.

ἐγκατατέμνω κατατέμνω, κομματιάζω.

ἐγκατεστημένοι (οἱ) (établis) [Διεθν. Δίκ.] βλ. λ. ἀνταλλαγὴ πληθυσμῶν καὶ Ἑλλὰς [Προσφυγικὸν ζήτημα].

ἐγκατοίκησις,—εως (ἡ) κατοίκησις, ἐγκατάστασις ἔν τινι τόπῳ.

ἐγκάτοικος (ὁ, ἡ) ὁ κατοικῶν ἔν τινι τόπῳ ἢ ἔρῳ, κάτοικος: «οἱ ἐγκάτοικοι τοῦ ξενοδοχείου,—οἰκίας».

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

ἐγκατάλειψη σέ κίνδυνο. Σύμφωνα μέ τό σοβιετικό ποινικό δίκαιο εἶναι τό ἔγκλημα πού συνίσταται στή μή παροχή τῆς ἀναγκαίας καί καταφανῶς μή ἐπιδεχόμενης ἀναβολῆς βοήθειας, σέ πρόσωπο πού ἡ ζωή του βρίσκεται σέ κίνδυνο. Ἡ ποινική εὐθύνη ὑφίσταται ἐδῶ ὅταν συντρέχουν οἱ ὅροι πού προβλέπονται ἀπό τό νόμο. Κατά τήν παροχή τῆς βοήθειας δέν πρέπει νά δημιουργεῖται σοβαρός κίνδυνος τόσο γι' αὐτόν πού τήν παρέχει, ὅσο καί γιά ἄλλα ἄτομα. Εὐθύνη ὑπέχουν καί τά ἱδρύματα ἤ τά ἀντίστοιχα ὄργανα, ἄν δέν ἀνακοινώσουν τήν ἀνάγκη γιά ἄμεση βοήθεια. Γιά τό ἔγκλημα τῆς ἐγκατάλειψης ἀτόμου σέ κίνδυνο προβλέπεται ἡ ποινή τῆς σωφρονιστικῆς ἐργασίας (μέχρι 6 μῆνες) ἤ δημόσια μομφή ἤ διάφορα ἄλλα μέτρα κοινωνικῆς ἐπίδρασης. Πιό αὐστηρή τιμωρία (στέρηση τῆς ἐλευθερίας μέχρι 2 χρόνια ἡ σωφρονιστική ἐργασία ἕως ἕνα χρόνο) προβλέπεται, ὅταν ἐγκαταλείπεται χωρίς βοήθεια ἕνα ἄτομο, πού μόνο του δέν ἔχει τή δυνατότητα νά προστατευθεῖ, ἐξαιτίας τῆς νεαρῆς ἡλικίας του, τοῦ γήρατος ἤ ἀσθένειας, ἐνῶ ὁ ὑπαίτιος εἶχε τή δυνατότητα νά προσφέρει βοήθεια στόν παθόντα ἤ τήν ὑποχρέωση νά φροντίσει γιά τό θῦμα (π.χ. ὁ παιδαγωγός σέ σχέση μέ τούς μαθητές κατά τήν ἐκδρομή), ἀκόμα καί ἄν ὁ παθών βρέθηκε ἀπό ὑπαιτιότητά του σέ ἐπικίνδυνη γιά τή ζωή του κατάσταση (βλ. Π.Κ τῆς ΣΟΣΔΡ, ἄρθρ. 127 καί τά ἀντίστοιχα ἄρθρα τοῦ Π.Κ τῶν ἄλλων Ἑνωσιακῶν Δημοκρατιῶν).

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

εγκατάλειμμα : εγκατάλειμμα, το (ΑΜ) 1. ό,τι έχει απομείνει, το κατάλοιπο 2. ό,τι απέμεινε από τα αχνάρια κάποιου 3. υπόλειμμα, κατακαθι, θόρβορας 4. δοχείο όπου συγκέντρωναν όσα προϊόντα περίσσευαν.

εγκαταλείπω (ΑΜ έγκαταλείπω) 1. αφήνω κάποιον ή κάτι εντελώς, παρατώ 2. αφήνω κάποιον αβοήθητο ή απροστάτευτο σε δύσκολη στιγμή («Θεέ μου, Θεέ μου, ίνα τί μέ ἐγκατέλιπες; ΚΔ) 3. αφήνω πίσω το καθήκον, άστοργα (α. «εγκατέλειψε τα παιδιά του, το χωράφι του») 4. παραιτούμαι από σκέψη ή συναίσθημα (α. «εγκατέλειψε τους στόχους του» β. «οὐδ' ἐγκατέλιπον τὰς ἐν αὐτοῖς ἐλπίδας». Πολύβ.) ‖ (μσν.) 1. παύω 2. κληροδοτώ 3. (μέσ. για αριθμητική πράξη) απομένω ‖ (αρχ.) 1. (παθ.) μένω πίσω 2. (ιατρ.) αφήνω συμπτώματα.

εγκαταλείφω / εγκαταλείφω (Α) αλείφω παντού.

εγκατάλειψη, η (ΑΜ εγκατάλειψις) 1. απομάκρυνση από πρόσωπο ή πράγμα 2. παραμέληση 3. αδιαφορία ‖ (μσν.- νεοελλ.) «εγκατάλειψις σχήματος» η αποβολή τού ράσου από κληρικό ή μοναχό, πράξη που τιμωρείται σύμφωνα με το κανονικό δίκαιο ‖ (νεοελλ.) (φρ.) 1. «εγκατάλειψη θέσεως» (για στρατιωτικούς και δημόσιους υπαλλήλους) αυτόβουλη, συνήθως κακόβουλη, αποχώρηση από τη θέση στην οποία έχει ταχθεί κάποιος να εκτελεί συγκεκριμένη υπηρεσία 2. «εγκατάλειψη δημόσιου πράγματος» παραμέληση δημόσιου πράγματος από τον υπεύθυνο για τη φύλαξή του 3. «εγκατάλειψη υπηρεσίας» καθυστερημένη προσέλευση ή πρόωρη αποχώρηση υπαλλήλου από την υπηρεσία του 4. «εγκατάλειψη ανηλίκου» αδιαφορία για την τύχη ανηλίκου από τους γονείς του για ικανό χρονικό διάστημα.

εγκατάληψις / εγκατάληψις, η (Α) σύλληψη αιχμαλώτων, αιχμαλώτιση.

εγκαταλιμπάνω : εγκαταλιμπάνω (ΑΜ) εγκαταλείπω.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

εγκατάλειψη *(Νομ.)*. Όρος που χρησιμοποιούν πολλοί κλάδοι του Δικαίου. Στο οικογενειακό Δίκαιο, άλλοτε η «εγκατάλειψη» επί διετία αποτελούσε λόγο διαζυγίου κατά το άρ. 1441 Α.Κ., ενώ ο Π.Κ. (αρ. 359) τιμωρούσε με φυλάκιση την «εγκατάλειψη εγκυμοσύνης». Η ε. της νομής ενός κινητού πράγματος με πρόθεση παραίτησης από την κυριότητά του έχει, εξάλλου ως αποτέλεσμα να το καθιστά αδέσποτο (άρ. 1076 Α.Κ.). Επίσης, η κοίτη ποταμού όχι πλωτού, που εγκαταλείφθηκε ανήκει στους κύριους των παραποτάμιων κτημάτων. Ιδιαίτερες διατάξεις περιέχονται στον Κ.Ι.Ν.Δ. για ό,τι αφορά την ε. πλοίου (άρ. 281 - 285). Η ε. είναι επίσης όρος που συναντάται στο πτωχευτικό Δίκαιο (ε. περιουσίας πτωχεύσαντος άρ. 614 Ε.Ν.), και ακόμη συχνότερα στο στρατιωτικό ποινικό Δίκαιο. Βαρύ κολάσιμο αδίκημα αποτελεί και η ε. θέσης φυλακής ή αρχηγίας (άρ. 79, 81, 131 Σ.Π.Κ.) με απειλή βαρυτάτων ποινών απαγορεύεται η εγκατάλειψη πλοίου ή ναυάγιου χωρίς διαταγή της αρμόδιας αρχής, ενώ ο κυβερνήτης πλοίου είναι υποχρεωμένος να το εγκαταλείψει τελευταίος (άρ. 135, 138, 134 Σ.Π.Κ.). Αξιόποινο αδίκημα αποτελεί και η ε. νηοπομπής καθώς και η «ε. πυρας» κλπ. σε ναυσταθμούς, λιμάνια κλπ. (άρ. 138, 152). Ανάλογες διατάξεις ισχύουν και στο αεροπορικό Δίκαιο: ε. αρχηγίας (άρ. 174ε Σ.Π.Κ.), ε. αεροσκάφους ή τόπου προσγείωσης, ε. συνοδείας αεροσκαφών κλπ. (άρ. 174ζ, ιδ΄, ιε΄ Σ.Π.Κ.). Ο όρος ε. απαντάται επίσης στο Δίκαιο των σωματείων και των επιτροπών εράνων (Α.Κ. 105, 125). Η ε. του σκοπού ενός σωματείου είναι ένας από τους λόγους της διάλυσής του.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

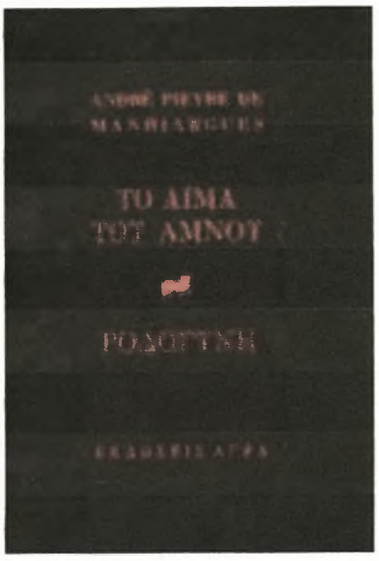

ΣΤΑ ΠΑΡΑΤΗΜΕΝΑ ΥΠΟΣΤΕΓΑ, τώρα ποὺ δὲν ὑπάρχει πιὰ δουλειὰ στὶς ἁλυκές, καθένας μπορεῖ νὰ μπαίνει ἐλεύθερα. Οἱ πόρτες δὲν κλείνουν, μιᾶς καὶ τίποτα δὲν κινδυνεύει νὰ κλαπεῖ (ἴσως ἔχουν κλέψει ἀκόμα καὶ τὶς κλειδαριές τους), κι ἐκεῖ, κάτω ἀπὸ μιὰ στέγη καλαφατισμένη μὲ καλάμια, στουπὶ καὶ κατράμι, ὅλοι σεργιανοῦν κατὰ πῶς θέλουν, ἀνάμεσα σὲ ἐξαρτήματα ἄχρηστων καζανιῶν, βαγονέτα χωρὶς ρόδες, θρυψαλιασμένα κεραμικὰ καὶ μεγάλα κομμάτια ξύλου, ξασπρισμένα ἀπ' τὸ νερὸ κι ἀπ' τὸν ἄνεμο, ποὺ θαρρεῖς καὶ φαντάζουν μὲς στὸν ἴσκιο σὰ σκελετὸς προϊστορικοῦ ζώου. Ἡ ὑγρασία στάζει ἀπὸ παντοῦ, ἀκόμα καὶ τὸ καλοκαίρι, γιατὶ τὸ ἁλάτι ἔχει τόσο ἔντονα ποτίσει τὴν πέτρα καὶ τὸ ξύλο, ποὺ φτάνουν στὸ σημεῖο νὰ συγκρατοῦν ἀπεριόριστα καὶ τὴν ἐλάχιστη πρωινὴ δροσιά. Τὸ μέταλλο εἶναι διαβρωμένο ἀπὸ σκουριὰ καὶ ξεκολλᾶ σὲ φαρδιὲς πλάκες, μουσκεμένες κι αὐτές, ἐνῶ τὸ χῶμα κολλάει στὶς σόλες.

Ἂν, ὅπως εἶναι πιθανό, βρίσκονται σ' αὐτὰ τὰ

φωτισμένα θραύσματα ἑνὸς βιτράιγ, ὁμολογῶ πὼς εἶμαι καὶ θὰ μείνω μὲς στὴν ἄγνοια τῆς ἐξέλιξής του, τοῦ πρωτότυπου χρονοδιαγράμματός του, ἢ τῆς αἰτίας ποὺ τὸ προκάλεσε, ἀφοῦ τὸ μοναδικὸ πρόσωπο ποὺ εἶναι σὲ θέση νὰ μὲ πληροφορήσει, ἡ δεσποινὶς Ροδογύνη, ἔχει περισσότερο ἀπ' ὅλες ὅσες πλησίασα στὴ διάρκεια τῆς περιπλανώμενης ζωῆς μου τὸ στόμα τὸ πιὸ σφαλιστό, τὴν ὄψη τὴν πλέον ἐσωστρεφὴ καὶ τὴν πλέον ἀπωθητικὴ γιὰ τοὺς περίεργους.

Τὴ Ροδογύνη Ρού τὴν εἶδα γιὰ πρώτη φορὰ πρὶν λίγα χρόνια. Γιὰ νὰ φωτίσω τὴν εἰκόνα της πρέπει νὰ μάθετε πῶς ἤμουν ἐγὼ κείνη τὴν ἐποχή, πράγμα ποὺ προκαλεῖ μιὰν ἄλλη ἐρώτηση γιὰ νὰ μάθετε πῶς εἶμαι τώρα. Ὡστόσο, ἀνάμεσα σ' αὐτὰ τὰ πολυποίκιλα συντρίμμια ποὺ ἀπαρτίζουν ὁλάκερη τὴν κινητὴ περιουσία τοῦ ὑποστέγου μου ἀπὸ ἁλάτι, θά 'γιωθα ἀμήχανος βρίσκοντας ἔστω κι ἕνα θραῦσμα ἀπὸ καθρέφτη· κι ἐπιπλέον, θά 'βλεπα μὲ θλίψη μου ἕνα περίσσιο ἀπομεινάρι τοῦ πιὸ ἄχρηστου εἴδους. Ὅσο γιὰ τὴν ἐσώτερη ζωὴ τοῦ ἀνθρωπάκου, γιὰ ὅσο θὰ τὴ διαφεντεύω, δὲν θὰ τῆς ἐπιτρέψω παρὰ μονάχα τρεῖς διαθέσεις: τὸν κάματο, τὴ μέθη καὶ τὸν ρεμβασμό. Φτάνει γι' αὐτά: ἂς γυρίσουμε μὲ σύνεση στὸ παρελθόν.

Λοιπόν... Ἤμουν πιὸ ἀδύνατος ἀπ' ὅ,τι σήμερα, εἶχα περισσότερα μαλλιὰ στὸ μέτωπο, λιγότερη κούραση στὸ βλέμμα. Ἤμουν ἀναμφισβήτητα καθαρός. Φοροῦσα ἴσως τὰ ἴδια ροῦχα ποὺ φορῶ καὶ σήμερα, ἴσως κι ἄλλα, πάντως σχεδὸν καινούργια. Προπαντός, ἔνιωθα μέσα μου μιὰ ὄρεξη χωρὶς ὅρια κι ὁ ἄνε-

μος ποὺ οἱ ριπές του σήμερα μὲ πονοῦν, μοῦ σφύριζε συμβουλές: νὰ βουτῶ στὸ σμαραγδὶ νερό, νὰ κολυμπῶ πρὸς τὶς τρύπες τῆς μουρούνας, νὰ πέφτω κάτω ἀπὸ τὰ πορφυρένια βάτα καὶ νὰ σέρνομαι ὣς τὰ πουπουλένια κρησφύγετα ὅπου ἐκείνη (ποιά;) θὰ ἐρχόταν νὰ ξαπλώσει πλάι μου, σὲ μιὰ κάμαρα ἀνοιγμένη ἀπὸ ἀλεποῦδες, νὰ σκαρφαλώσει ψηλὰ πάνω στὰ βράχια, καὶ νὰ κοιτάξει τὸν ἥλιο κατάματα ὥσπου νὰ μὴ βλέπει τίποτε πιά, μονάχα τὸ αἷμα μου ποὺ θὰ κοχλάζει κάτω ἀπ' τὴν κάψα τῆς ἀρχέγονης φωτιᾶς. Τί μπορῶ νὰ κάνω; Αὐτὸ ξεπερνᾶ τὶς δυνάμεις μου. Ὅσο κι ἂν προσπαθῶ ν' ἀναλογίζομαι κάτι ἄλλο, ἐπιστρέφω πάντοτε στὸ αἷμα. Αὐτὸ καὶ μόνο συνδέει τὸ παρὸν μὲ τὸ παρελθόν.

Ἐκεῖνο τὸν καιρό, ἐρχόμουν στὸ νησὶ σχεδὸν κάθε πρωὶ ἀπ' τὴ στεριά, ὅπου βρισκόμουν γιὰ διακοπὲς σ' ἕνα πανδοχεῖο τοῦ πευκώνα. Οἱ ἁλυκὲς ἔσφυζαν ἀπὸ ζωὴ καὶ ἁλατωρύχοι Ἰταλοὶ —Σαρδηνοὶ κυρίως— καὶ Καταλανοὶ ξαγρυπνοῦσαν στὰ βαλτοτόπια, ἔσπαζαν τὴν κρούστα κι ἔβγαζαν τὰ λέπια, καθάριζαν τὰ κανάλια, ἔξυναν τὸν πάτο μὲ τσουγκράνες μὲ μακριὲς λαβές, καὶ ξύστριζαν τὸ κρυσταλλικὸ ἀπόθεμα. **Αὐτὰ τὰ ἔργα δὲν ἐπηρέαζαν τὶς λιμπελοῦλες, ποὺ δὲν ἦταν λιγότερες ἀπ' ὅ,τι σήμερα στὶς ἐγκαταλελειμμένες δεξαμενές. Τὸ ὑπόστεγο ὅπου βρίσκομαι δὲν ἦταν ἀνοιχτὸ γιὰ τοὺς ἐπισκέπτες.** Εἶχε ἄφθονο ἁλάτι (ἂν καὶ θυμᾶμαι μὲ σχετικὴ μαγεία πὼς κάποιοι ἁλατωρύχοι ἔδιναν στὸ προϊὸν τὸ παλιό του ὄνομα «μοργκάνα») καὶ πολλὰ ἔντομα. Ὡστόσο, αὐτὸ ποὺ μὲ μαγνή-

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

ΛΑΓΟΡΡΑΧΗ ΠΙΕΡΙΑΣ

Εγκαταλείφθηκε το 1993
Επίσκεψη 21/02/2007

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ ΣΤΑ ΠΑΛΙΑ_ΒΟΛΟΣ
ΜΗΤΡ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ 34Α&Β

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

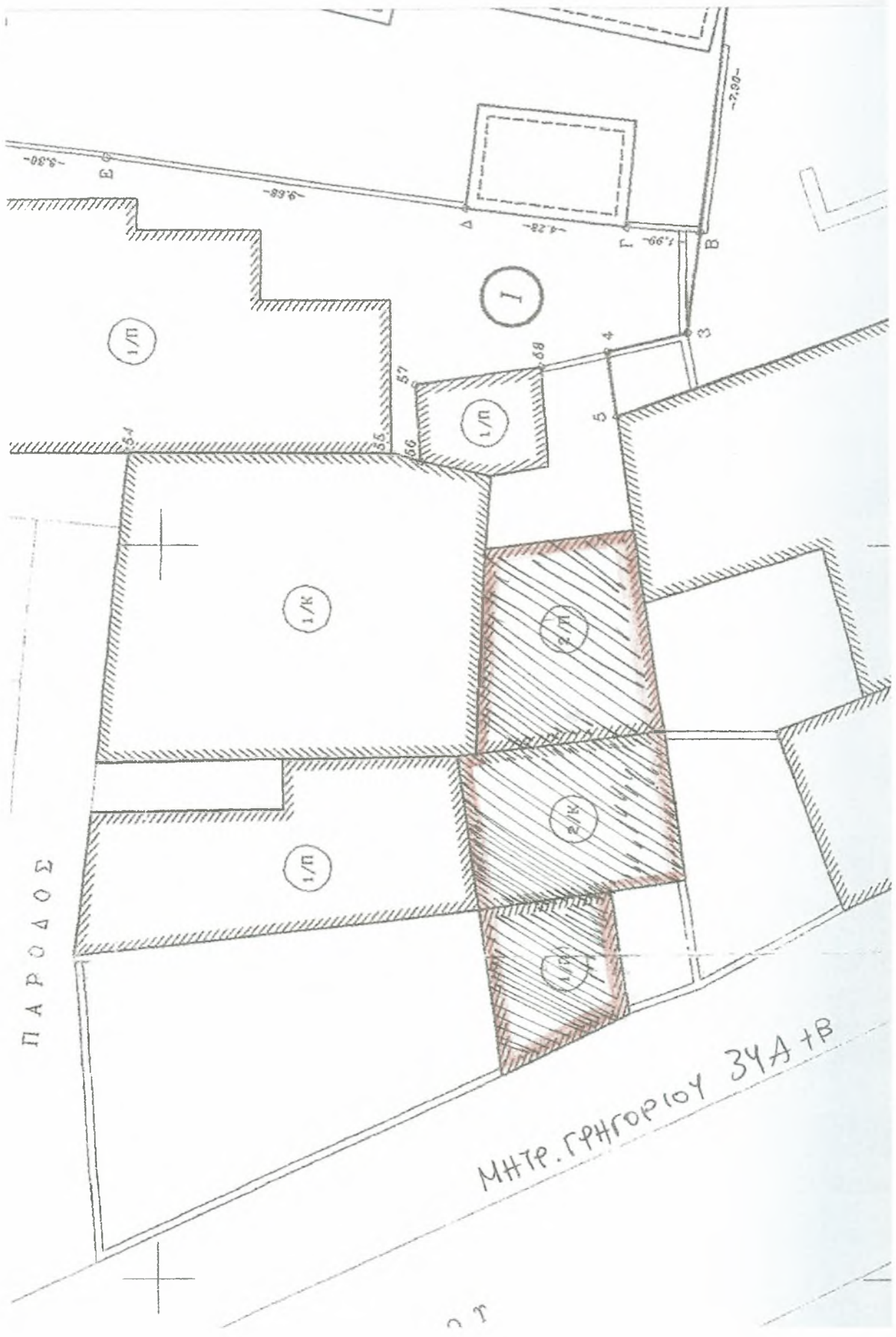

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

ΕΤΑ (Ελληνικά Τουριστικά Ακίνητα)

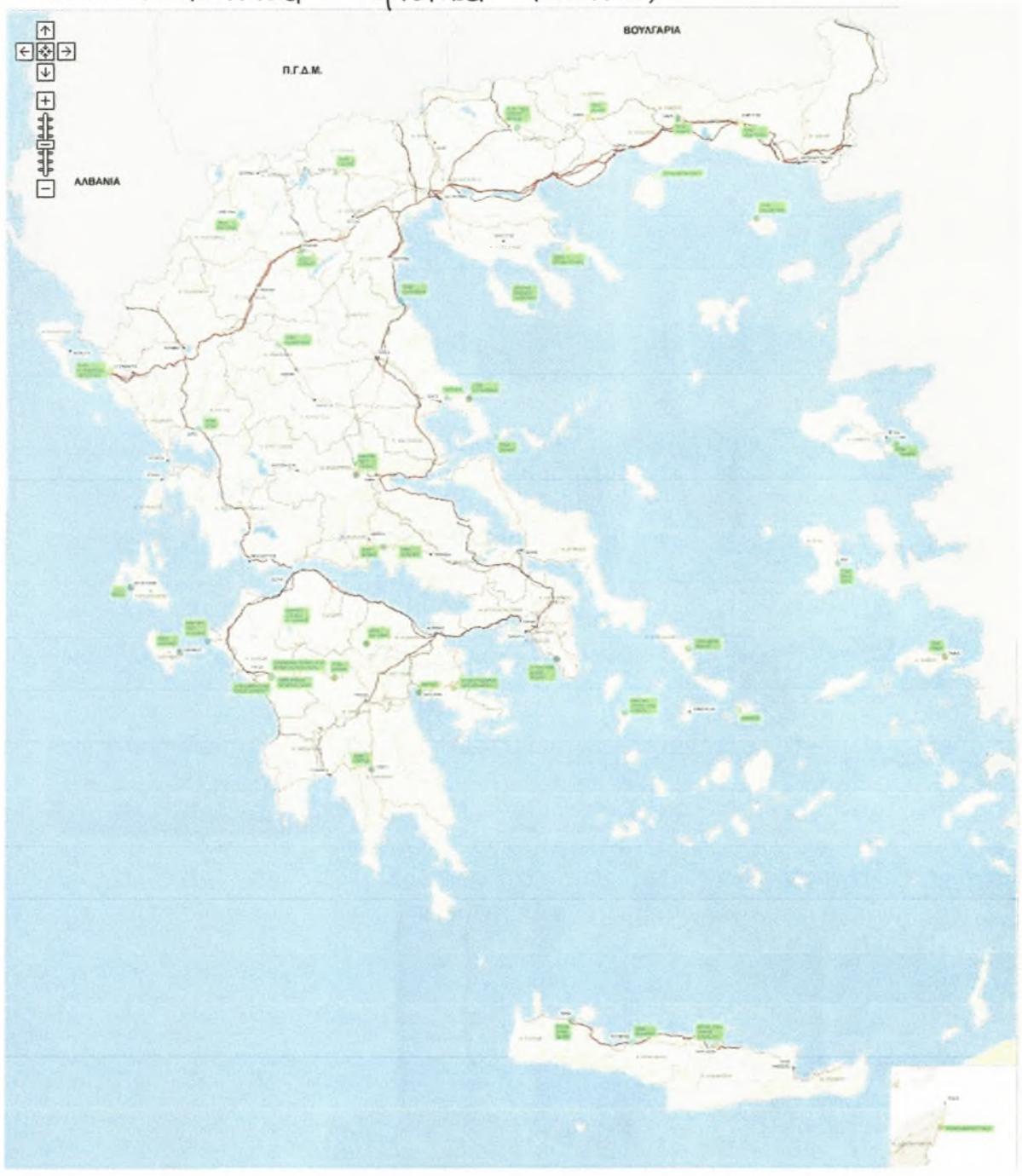

ΧΑΡΤΗΣ ΜΕ ΤΑ ΞΕΝΙΑ
(εγκαταλελειμμένα και μη)

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

ΞΕΝΙΑ _ΠΛΑΤΑΜΩΝΑΣ ΠΙΕΡΙΑΣ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΒΩΚΟΣ

1η επίσκεψη Φεβρουάριος 20
Τελευταία επίσκεψη 08/01/2011

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

ΞΕΝΙΑ _ΚΑΛΑΜΠΑΚΑ ΤΡΙΚΑΛΑ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΑΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

Τελευταία επίσκεψη 30/05/2010

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

CAMPING ΕΟΤ, ΣΚΟΤΙΝΑ ΠΙΕΡΙΑΣ

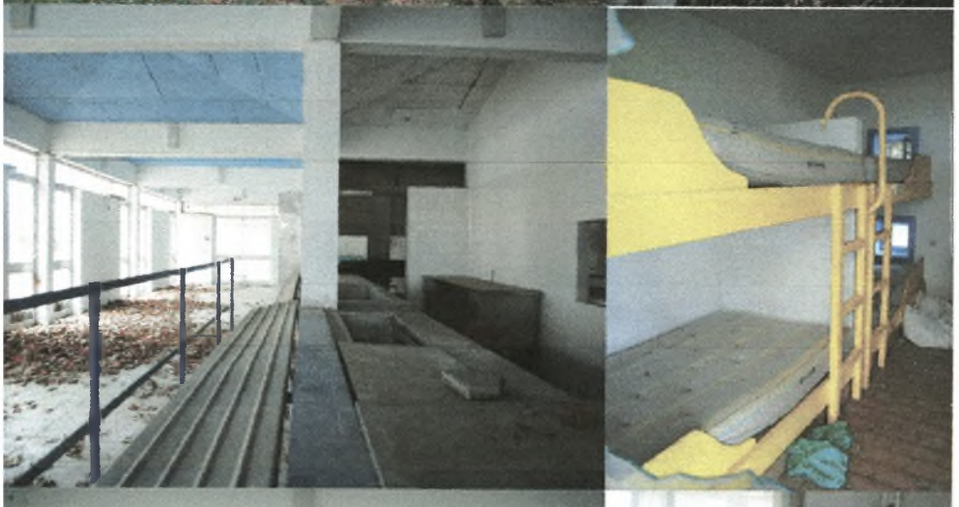

1η επίσκεψη Μάρτιος 2005
τελευταία επίσκεψη 06/03/2011
εγκαταλείφθηκε το 2002 -
καταλήφθηκε το 2008 από
ομάδα "καμπινιτών"

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

ΠΑΛΙΑ ΧΑΡΑΥΓΗ _ΚΟΖΑΝΗ

έκθεση φωτογραφίας στη Καστοριά, 25/07/2

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Μπορεί ένα αποδομημένο περιβάλλον να μην είναι ό,τι καλύτερο για τα... οικιακά, αναθέτουμε όμως ξεχωριστά έπιπλα και αντικείμενα για τη σπίτι

DESPERATE housewife

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

περιοδικό BRAVACASA, τεύχος
Μάϊος 2010

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

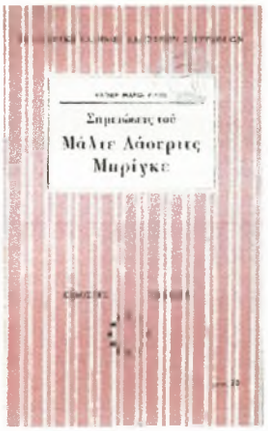

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

ΠΛΑΤΑΜΩΝΑΣ ΠΙΕΡΙΑΣ

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Τα μοντέρνα φαντάσματ

Στον δρόμο της απαξίωσης – μετά το «Φιξ» – τα κτίρια του πρώην υπουργείου Π

Του **ΔΗΜΗΤΡΗ ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ**

Ο μοντερνισμός τα έχει αυτά τα προβλήματα. Δυσκολεύεται να «μιλήσει» στην ψυχή του Αθηναίου. Οι μοντέρνες πολυκατοικίες του Κολωνακίου, των Εξαρχείων, της Νεάπολης απολαμβάνουν πολύ μικρότερη αίγλη σε σχέση με το τελευταίο νεοκλασικό σπίτι της Πλάκας. Κι όσο η κλίμακα μεγαλώνει, τόσο δυσκολεύουν τα πράγματα. Κοιτάξτε το «Φιξ» στη λεωφόρο Συγγρού. Στη δεκαετία του '90, όταν μια χούφτα αρχιτέκτονες έσπευσαν να το υπερασπιστούν μετά τον απροσδόκητο ακρωτηριασμό του από την «Αττικό Μετρό», ελάχιστοι Αθηναίοι καταλάβαιναν γιατί γινόταν όλη αυτή η φασαρία. Ποιος να τους αδικήσει; Εκεί που έ-

νας καθηγητής του Πολυτεχνείου φαντασ
νόταν το μοντέρνο «υπερωκεάνιο» του Τάκη
νέτου, ο κάτοικος του Νέου Κόσμου και του Κ
κακίου αντίκριζε κάθε μέρα ένα θλιβερό κ
φάρι απο τσιμέντο και αμίαντο.

Κι ενώ το Φιξ εξακολουθεί να παραμένει
γκλωβισμένο στις δικές του περιπέτειες, άλ
δύο επώνυμα «τέκνα» του ελληνικού μοντ

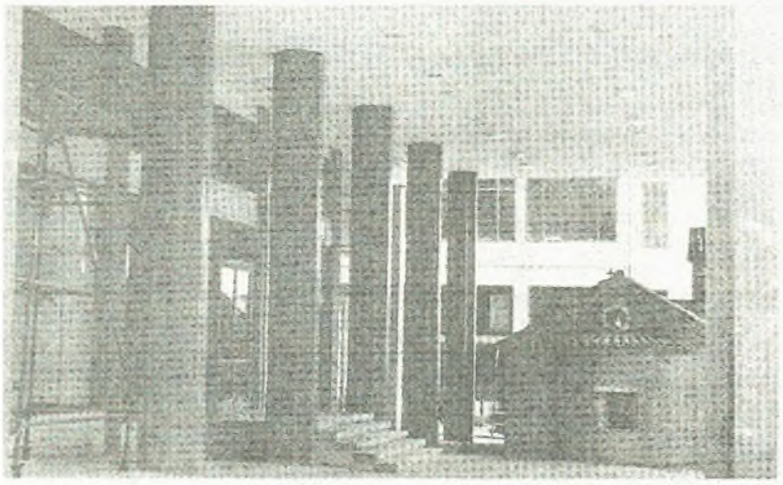

Από άλλες καλύτερες εποχές, όταν ακόμα χτιζόταν το κτίριο του υπουργείου Παιδείας. Τη φωτογραφία έχει βγάλει ο ίδιος ο αρχιτέκτονας του, ο Πάτροκλος Καραντινός. Από το βιβλίο - μονογραφία του Ανδρέα Γιακουμακάτου «Πάτροκλος Καραντινός 1903 - 1976», που εκδόθηκε το 1997.

Αγονοι διαγωνισμοί για μακροχρόνια εκμίσθωση

Τον Ιούνιο συμπληρώνονται τέσσερα χρόνια από τη μετακόμιση του υπουργείου Παιδείας στις νέες εγκαταστάσεις του. Το οκταώροφο κτίριο της Μητροπόλεως, έργο του Πατρόκλου Καραντινού (1903 - 1976), εμβληματικής μορφής του ελληνικού μοντερνισμού, είναι πια μια κακογερασμένη οικοδομή, αλλοιωμένη από την κακή συντήρηση και την ενοχλητική παρουσία δεκάδων κλιματιστικών στην πρόσοψη.

Ο Ανδρέας Γιακουμακάτος, αναπληρωτής καθηγητής Ιστορίας και Θεωρίας της Αρχιτεκτονικής στο ΑΠΘ, είναι ίσως ο άνθρωπος που γνωρίζει τον Πάτροκλο Καραντινό καλύτερα από τον καθένα. Ο κ. Γιακουμακάτος, συγγραφέας της μοναδικής μονογραφίας που υπάρχει στην ελληνική βιβλιογραφία («Πάτροκλος Καραντινός 1903 - 1976»), δεν είχε διστάσει να δηλώσει πριν από οχεδόν δύο χρόνια στην «Καθη-

«Προέχουν η πόλη, οι πολίτες και η ποιότητα της διαβίωσης. Τα λίγα αρχιτεκτονικά αριστουργήματα μπορούν ασφαλώς να διαφυλαχθούν».

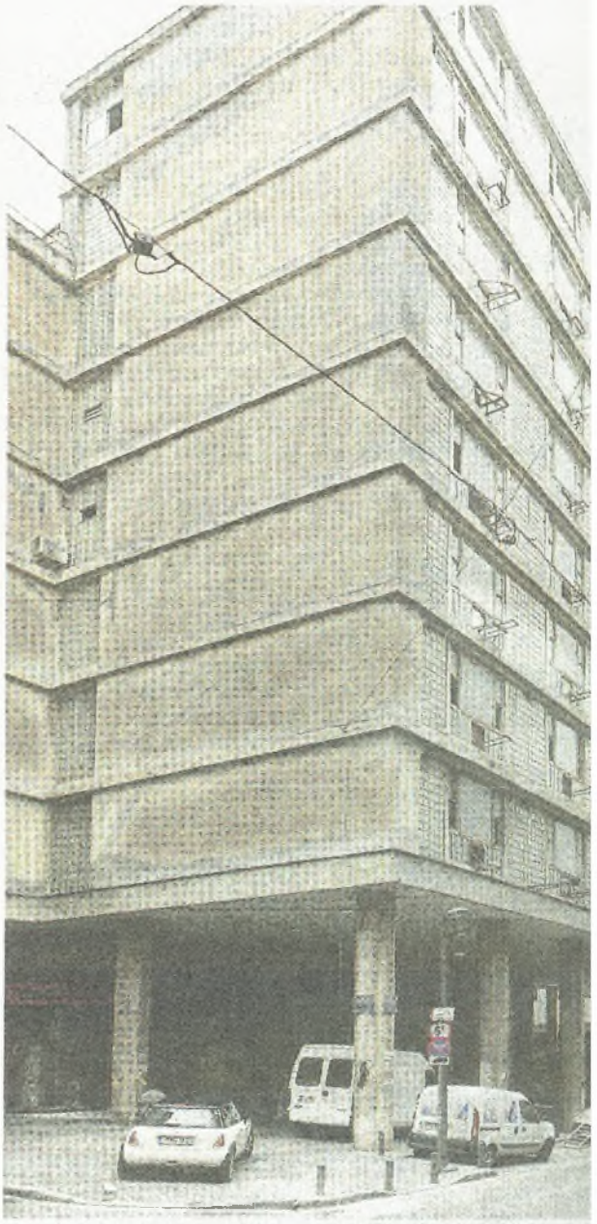

Θλίψη προκαλεί η εικόνα του πρώην υπουργείου Παιδείας και ε
στην οδό Μητροπόλεως, άδειου και σφραγισμένου από τον Ιούνι
μια εστία εγκατάλειψης στο κέντρο της Αθήνας, που δοκιμάζεται
σεις της οικονομικής ύφεσης.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

της Αθήνας

δείας στη Μητροπόλεως και του ΙΚΑ στην Πειραιώς

νισμού, το πρώην υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων στην οδό Μητροπόλεως και το τεράστιο κτίριο του ΙΚΑ στην οδό Πειραιώς, κινδυνεύουν να ακολουθήσουν τον ίδιο δρόμο απαξίωσης. Είναι χαρακτηριστικό ότι στο facebook υπάρχει ομάδα με αίτημα την κατεδάφιση του πρώην υπουργείου Παιδείας, ενώ ο καταθλιπτικός περιβάλλων χώρος του ΙΚΑ στην Πειραιώς οδηγεί στη δημιουργία ενός ανάλογου κλίματος. Σημαντικά περιουσιακά στοιχεία και για τους δύο ιδιοκτήτες (στην πρώτη περίπτωση η Εκκλησία της Ελλάδος) αφήνονται και ρημάζουν στη σκιά της οικονομικής κρίσης, που δείχνει να κάνει ακόμα πιο δύσκολη την αξιοποίηση των χιλιάδων τετραγωνικών τους μέτρων.

Εστία παρακμής και υποβάθμισης το μεγαθήριο του ΙΚΑ στην οδό Πειραιώς. Υποτίθεται ότι βρισκόμαστε σε καλό δρόμο (το έργο είναι υπό δημοπράτηση), αλλά η σκιά της οικονομικής κρίσης πέφτει βαριά.

ευμάτων
2007. Αλλη
ις επιπτώ-

μερινή»: «Το κτίριο του Καραντινού, που σχεδιάστηκε την περίοδο 1952 - 1961, αποτελεί μία από τις πιο προβληματικές στιγμές στην καριέρα του αρχιτέκτονα και ήδη με την αποπεράτωσή του αντιμετώπισε δριμεία κριτική. Οσο για την εκκλησία, πρόκειται για τη μικρή βασιλική της Αγίας Δύναμης, που ανήκει στη Μονή Πεντέλης (μετόχι) και που βρέθηκε, άθελά της, στο εσωτερικό της οικοδομήσιμης επιφάνειας του γηπέδου».

Ο Ανδρέας Γιακουμακάτος ανασυστήνει το κλίμα της εποχής: «Το 1955, ο Καραντινός αναλαμβάνει την οριστική μελέτη του κτιρίου, που προοριζόταν πλέον να στεγάσει δημόσιο οργανισμό. Το θέμα είναι ότι η ανελαστικότητα του πολεοδομικού σχεδίου και κυρίως η βουλιμία και οι πιέσεις της ιδιοκτησίας για μέγιστη εκμετάλλευση ανάγκασαν τον Καραντινό να προχωρήσει στην κάλυψη όλου του οικοπέδου, και μαζί της εκκλησίας. Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι ούτε στον διαγωνισμό του 1939 ούτε μεταγενέστερα προέκυψε μία μελέτη που να διαχειρίζεται διαφορετικά τα δεδομένα του υψομετρικά ανομοιογενούς οικοπέδου και να τολμάει μια διαφορετική μεταχείριση της μικρής εκκλησίας». Η προσωπική σχέση του αρχιτέκτονα με το έργο του Καραντινού δεν τον εμποδίζει να υποστηρίξει ότι η κατεδάφιση οποιουδήποτε κτιρίου δεν μπορεί να είναι ταμπού: «Αν υπάρχουν συγκεκριμένα και εμπνευσμένα προγράμματα ανάπλασης περιοχών μαζί με τους κατάλληλους πόρους. Προέχουν η πόλη, οι πολίτες και η ποιότητα της διαβίωσης. Τα λίγα αρχιτεκτονικά αριστουργήματα μπορούν ασφαλώς να διαφυλαχθούν».

Δυστυχώς για το κέντρο της Αθήνας, την οδό Μητροπόλεως και την Εκκλησία της Ελλάδος, ο διαγωνισμός της Εκκλησιαστικής Κεντρικής Υπηρεσίας Οικονομικών με στόχο τη μακροχρόνια εκμίσθωση του ακινήτου βαίνει άκαρπος, καθώς δεν εμφανίσθηκε κανείς υποψήφιος. Το ετήσιο μίσθωμα που είχε ορίσει η ΕΚΥΟ ανερχόταν στα 1.700.000 ευρώ ετησίως, ενώ είχαν προηγηθεί ανάλογες, εξίσου αποτυχημένες, προσπάθειες στα 2 εκατομμύρια και στα 1.800.000 ευρώ. Αναμένεται νέος διαγωνισμός τους επόμενους μήνες. Οι επιθυμητές (και επιτρεπόμενες) χρήσεις είναι αυτές του ξενοδοχείου (υπήρξε ενδιαφέρον από ξενοδοχειακούς ομίλους χωρίς όμως κάποιο αποτέλεσμα), του κτιρίου γραφείων και του μικρού εμπο-

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Τ.2
Κρίτσα Κατερίνα
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ
"Η συμβολή του μετασχημα-
ΤΙΤΛΟΣ τισμού της ανθρώπινης χώρας..."
ΛΗΞΗ | ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΔΑΝΕΙΖΟΜΕΝΟΥ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Τηλ.: 24210 [redacted]
06300-1

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
004000109080

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
Generated on 2025-06-06 17:59:51 +0300

Ο ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΕ ΑΡΙΘ 745 ΑΘΗΝΑΙ, 19 ΙΟΥΛΙΟΥ 1968 ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 6

ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΟΙ ΠΑΡΑΝΟΜΕΣ ΓΚΑΡΣΟΝΙΕΡΕΣ

Ψαράδες καί ψαρέματα

('Αφιέρωμα)

Περίοδος στασιμότητος γιά τήν 'Αθήνα

ΤΑ ΧΡΥΣΑ, • ΒΕΝΤΕΤΤΙΣΜΟΙ

ΚΑΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΗ ΜΑΣΤΙΖΟΥΝ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

Δ
728.3
ΚΡΙ
τ.3

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ & ΚΕΝΤΡΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ «ΓΚΡΙΖΑ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ»

Αριθ. Εισ.:	10200/3 τ.3
Ημερ. Εισ.:	19-12-2011
Δωρεά:	Συγγραφέας
Ταξιθετικός Κωδικός:	Δ
	728.3
	ΚΡΙ

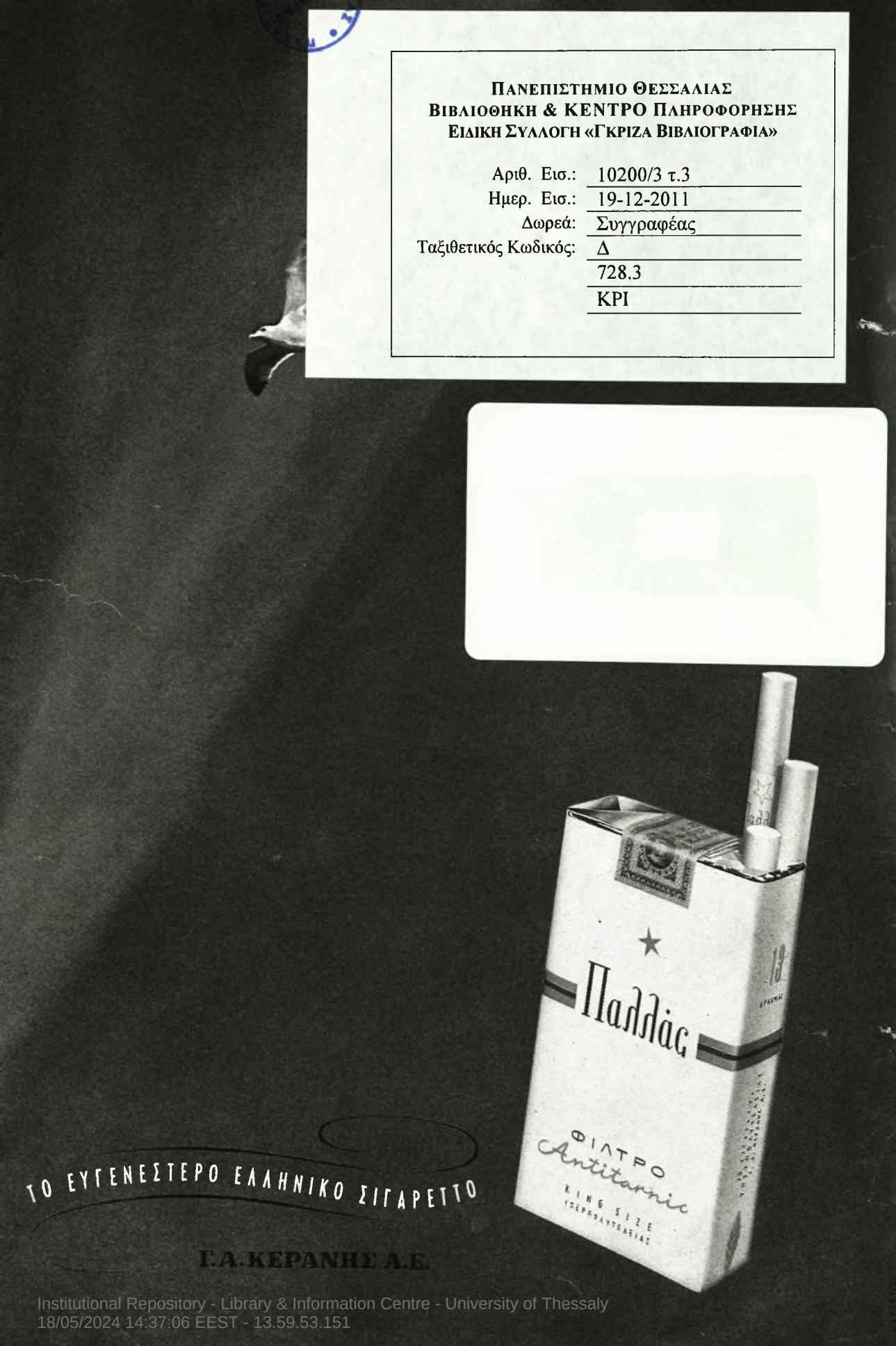

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΚΑΘΕ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ

Ἑβδομαδιαῖο εἰκονογραφημένο περιοδικό
ΓΡΑΦΕΙΑ : ΧΡ. ΛΑΔΑ 3. ΤΗΛ. 230.221] 237.283
ΙΔΡΥΤΗΣ : **ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΛΑΜΠΡΑΚΗΣ**

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ — ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ :
ΧΡΗΣΤΟΣ Δ. ΛΑΜΠΡΑΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ : **ΓΕΩΡΓ. ΡΟΥΣΣΟΣ**

Περιεχόμενα

ΕΤΟΣ ΙΕ' - 19 ΙΟΥΛΙΟΥ 1968 - ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 745

— Τό μεγάλο διπλωματικό παζόρεμα μεταξύ Ἀμερικανῶν καί Ρώσων ... 4
— Ἡ κομματική μηχανή καί τό λαϊκό αἴσθημα ... 5
— Ἀπειλεῖται μέ μείωσι ὁ πληθυσμός τῆς χώρας ... 6
— Ἡ ἀνταρσία τῆς Τσεχοσλοβακίας ... 0
— Μέ ἑλικόπτερα στά νησιά μας ... 8
— Ἡ πρώτη στήν Ἑλλάδα μεταμόσχευσις νεφροῦ ... 9
— Ἡ Ἀθήνα τρώει κάθε μέρα 1.500.000 κιλά φροῦτα ... 10
— Περίοδος στασιμότητος ἀρχίζει γιά τήν Ἀθήνα ... 12
— Νομιμοποιοῦνται οἱ παράνομες γκαρσονιέρες ... 13
— Ὅταν ὁ Ντέ Γκώλ ἦταν ὁ μέγας ἀνεπιθύμητος ... 14
— Ἡ πιό φτωχή ἐπαρχία μέ τά περισσότερα ἱδρύματα — Τοῦ Π. Παλαιολόγου ... 16
— Ἡ ἱστορία τῶν Κέννεντυ ... 19
— Ἡ ρετσίνα ξεκινάει γιά τήν Εὐρώπη ... 22
— Ἡ γελοιογραφική σελίδα — Τοῦ Κ. Μητροπούλου ... 24
— Χιοῦμορ ἁλά ἱσπανικά ... 25
— Ὠνάσης — Γιά πρώτη φορά ἡ πραγματική ἱστορία τῆς ζωῆς του ... 26
— Οἱ Ἰάπωνες θά ἐγκαταστήσουν στήν Ἑλλάδα ἐργοστάσια αὐτοκινήτων ... 30
— Τό νέο νοσοκομειακό συγκρότημα τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ... 31
— Πῶς ὁ Στάλιν ἔπεσε στήν παγίδα τοῦ Χίτλερ καί τουφέκισε τόν ἐπιτελάρχη του ... 32
— Αὐπνία — Ἀπό ποῦ ἔρχεται καί πῶς καταπολεμεῖται ... 34
— Μικρο-δεντετισμοί καί συναλλαγές μαστίζουν τό ἑλληνικό θέατρο ... 36
— 6.000.000 ἐξώγαμα παιδιά θά «κατακτοποιηθοῦν» ... 38
— Ἡ νέα γενιά δέν εἶναι ὑλιστική ... 40
— «Θά ἔπρεπε ἡ γυναίκα μου νά ἀποκτήσῃ νέα καρδιά;» ... 42
— Κοτακτά ἔδαφος ἡ ψυχοσωματική, πού θεωρεῖται ἡ «πλήρης ἰατρική» ... 44
— Οἱ κλεπτομανεῖς κυρίες τῶν Ἀθηνῶν ... 45
— Τά παιδιά σας θά γίνουν μικροί σοφοί ... 48
— Ἐρευνώντας τό Διάστημα ἀνακαλύψαμε τή Γῆ ... 50
— Ἡρωϊνη ἀξίας 10 δισεκατομμυρίων εἰσήχθη στίς Ἡνωμένες Πολιτεῖες ... 53
— Τά χρυσά, δραχνά λαρύγγια ... 56

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

— ΨΑΡΑΔΕΣ ΚΑΙ ΨΑΡΕΜΑΤΑ ... 59-64
Χόμπυ, σπόρ ἤ ψυχαγωγία; — Ψαράτσποι καί δολώματα — Μπορεῖτε νά ψαρέψετε μέ εἴκοσι τρόπους! — Ἡ πιό καλή τροφή — Τά κυριώτερα εἴδη ψαριῶν — Ἔτσι θά γίνετε καλός ψαράς.

— Ὁ Φαντομάς θά πεθάνῃ! ... 65
— Καινούργια Ντόλτσε Βίτα γυρίζει τώρα ὁ Φελλίνι ... 66
— Ἡ μγάλη ὁμορφιά ὁδηγεῖ συχνά στή δυστυχία ... 68
— Τά παλιόπαιδα, τα ἀτίθασα — Τοῦ Νίκου Τσιφόρου ... 70
— Τό ἀστυνομικό διήγημα ... 72
— Ὁ «Ταχυδρόμος» τῆς γυναίκας ... 75
— Τό αἰσθηματικό διήγημα ... 80
— Ὁ «Ταχυδρόμος» καί τό αὐτοκίνητο ... 82
— Οἱ σελίδες γιά τούς φιλάθλους ... 84
— Πέντε λεπτά διαλείμμα ... 86
— Τά ἄστρα μιλοῦν γιά σάς ... 88
— Ραδιόφωνο, τό πρόγραμμα τῆς ἑβδομάδος ... 92

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΑΠΛΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ... 400
ΑΠΛΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ... 540
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ : Κατά χώραν

Χειρόγραφα δέν ἐπιστρέφονται.

Διευθύνσεις ὑπευθύνων :
Χ. Δ. ΛΑΜΠΡΑΚΗΣ
(Ἰδιοκτήτης — Ἐκδότης — Διευθυντής)
Ι. ΑΜΑΞΙΔΗΣ
(Προϊστάμενος τυπογραφείου) : Κρότωνος 3.

ΕΚΤΥΠΩΣΗ : **ΤΕΧΝΟΓΡΑΦΙΚΗ Α. Ε.**

Οἱ συγκλονιστικές ἀποκαλύψεις γιά τήν δολοφονία τοῦ Τζών Κέννεντυ

Ὁ εἰσαγγελέας Τζίμ Γκάρρισον: ὁ ἄνθρωπος πού ἔχει ἀφιερώσει τή ζωή του στήν ὑπόθεσι Κέννεντυ.

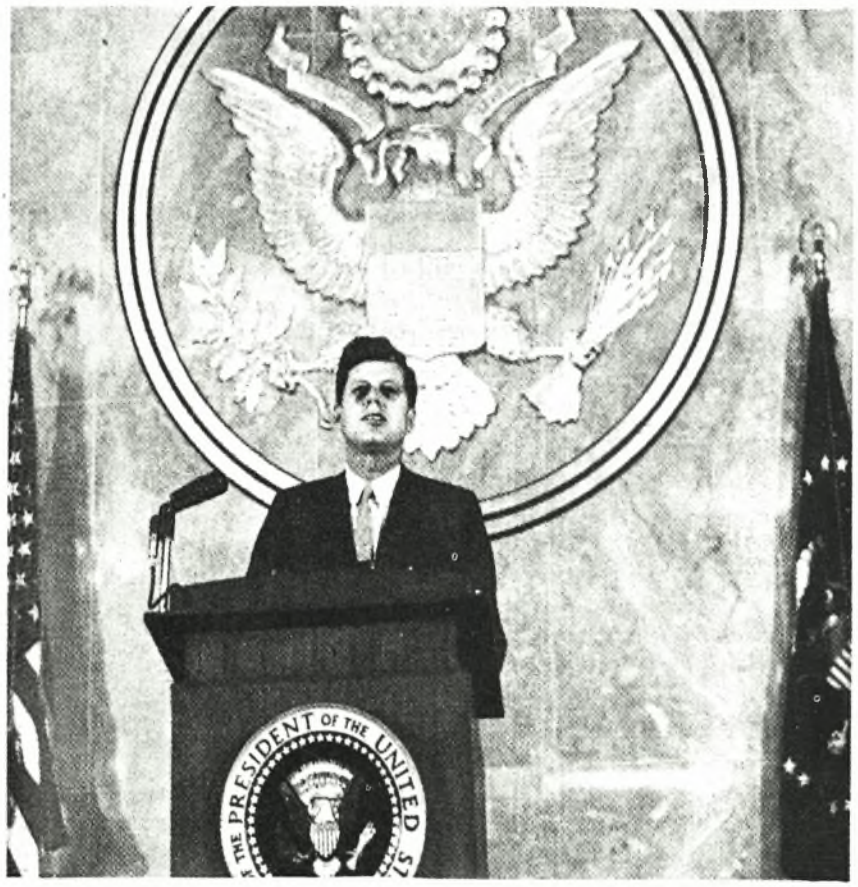

Ὁ πρόεδρος Τζών Κέννεντυ: δολοφονήθηκε ἀπό τά ὠργανωμένα οἰκονομικά συμφέροντα.

ΕΝΩ Η ΚΟΙΝΗ γνώμη δέν ἔχει, ἀκόμη, συνέλθει ἀπό τόν τραγικό θάνατο τοῦ Μπόμπ Κέννεντυ, μιά νέα δραματική ἀποκάλυψι ἦλθε νά τήν συγκλονίσῃ ἀκόμη περισσότερο. Πράγματι ὁ εἰσαγγελεύς τῆς Νέας Ὀρλεάνης Τζίμ Γκάρισσον, «ὁ ἄνθρωπος πού γνώριζε καλύτερα ἀπό κάθε ἄλλον τίς σκοτεινές πτυχές τῆς δολοφονίας τοῦ προέδρου Τζών Κέννεντυ» κατήγγειλε ὅτι ὁ Τζών Κέννεντυ ἐξετελέσθη ἀπό πράκτορες τῆς ἀμερικανικῆς ΚΥΠ κατόπιν ἐντολῆς τῶν πανίσχυρων οἰκονομικῶν τράστ. Ὁ κ. Γκάρισσον διημκρίνησε ὅτι οἱ ὑπηρεσίες πληροφοριῶν εὐρωπαϊκῆς χώρας τοῦ ἔδωσαν πληθώρα λεπτομερειῶν διά τῶν ὁποίων ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ δολοφονία τοῦ μεγάλου Ἀμερικανοῦ προέδρου ἔγινε ἀπό στοιχεῖα τῆς CIA καί ὅτι οἱ ἐπικεφαλῆς αὐτῆς τῆς ὑπηρεσίας δέν ἦσαν ἐν γνώσει. Ὅμως, προσθέτει ὁ κ. Γκάρισσον, μετά τήν ἐκτέλεσι τῆς δολοφονίας, ὅλες οἱ κρατικές ὑπηρεσίες ἐσχημάτισαν κοινό μέτωπο γιά νά συγκαλύψουν τήν ἐνοχή τῶν πρακτόρων τῆς CIA, ἐνῶ οἱ δολοφονίες πού ἐπηκολούθησαν ἦσαν συνήθεις δολοφονίες τῆς CIA. Συνεχίζων τίς ἀποκαλύψεις του ὁ εἰσαγγελεύς τῆς Νέας Ὀρλεάνης εἶπε ὅτι ὁ Λῆ Χάρβεϋ, ὁ φερόμενος ὡς ὁ μόνος δολοφόνος τοῦ προέδρου, «οὐδένα ἐπυροβόλησε». Κατά τόν Γκάρισσον ἡ CIA εἶχε σχηματίσει 4 ὁμάδες δολοφόνων. Τοῦτο ἀποδεικνύεται ἀπό τά τραύματα τοῦ προέδρου καί τοῦ κυβερνήτη Κόνναλυ. Ὁ Γκάρισσον εἶπε τέλος ὅτι τά συμφέροντα πετρελαίων τά ὁποῖα εἶναι ἀναμεμιγμένα εἰς τήν συνωμοσίαν ἔχουν ἐκτεταμένες ἐπιχειρήσεις εἰς τήν Μεσόγειον καί εἶναι ἀναγκασμένα νά συνεργάζωνται στενῶς μέ τήν Ἀμερικανική Κεντρική Ὑπηρεσία Πληροφοριῶν. Ταυτόχρονα μία ἄλλη συνταρακτική ἀποκάλυψι ἔρχεται σέ φῶς. Ὁ Τζαίημς Ἤρλ Ραίϋ, ὁ δολοφόνος τοῦ Μάρτιν Λούθερ Κίνγκ, τήν ἡμέρα τῆς δολοφονίας τοῦ Τζών Κέννεντυ βρισκόταν στό Ντάλλας. Σύμφωνα μέ πολλές μαρτυρίες, ὁ Ραίϋ ἐθεάθη στό δασωμένο λοφίσκο ἀπ' ὅπου ὡς γνωστόν ἐπυροβολήθη ὁ πρόεδρος. Ἡ ἀποκάλυψι ἔγινε ἀπό τόν Οὐΐλλιαμ Τάρνερ, πρώην πράκτορα τοῦ Ἔφ Μπί Ἄϊ, ὁ ὁποῖος βεβαιώνει ὅτι ὑπάρχει σχέσι στή συνωμοσία τῆς δολοφονίας τοῦ προέδρου Κέννεντυ, τοῦ Λούθερ Κίνγκ καί τοῦ Ρόμπερτ Κέννεντυ.

...πρωγραφία ...
...ήσουν μέ δέκα «κόντεινερ»
...κιμαστικές μεταφορές φρούτων.
K. ...

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Νέα ἀποφασιστική φάσις στίς σχέσεις Ἡν. Πολιτειῶν καί

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΟ ΠΑΖΑΡΕΥΜΑ ΜΕΤΑΞΥ ΑΜΕΡΙΚΑΝΩΝ ΚΑΙ ΡΩΣΩΝ

Μετα τήν ὑπογραφή, στήν Μόσχα, τῆς συνθήκης πού ἀπαγορεύει τή διάδοσι τῶν πυρηνικῶν ὅπλων καί πού σημειώνει σταθμό στίς ἀμερικανοσοβιετικές σχέσεις. (Ἀπό τα ἀριστερά πρός τα δεξιά: ὁ Ἀμερικανός πρεσβευτής κ. Λιουάλλιν Τόμπσον, ὁ κ. Κοσύγκιν, ὁ σοβιετικός στρατάρχης Γκρέτσκο, ὁ Ἄγγλος πρεσβευτής κ. Τζέφρι Χάρρισον καί ὁ κ. Γκρομύκο).

Ἔχει ἀρχίσει τό μεγάλο διπλωματικό παζάρεμα ἀνάμεσα στίς Ἡνωμένες Πολιτεῖες καί τή Σοβιετική Ἕνωσι μετά τήν ὑπογραφή τῆς ἱστορικῆς συνθήκης πού ἀπαγορεύει τήν διάδοσι τῶν πυρηνικῶν ὅπλων; Αὐτό διαπιστώνει ὁ διπλωματικός συνεργάτης τοῦ παρισινοῦ «Ἐξπρές», πού ἀποδίδει ἰδιαίτερη σημασία στις τελευταῖες καί παράλληλες πρωτοβουλίες τῆς Οὐάσιγκτον καί τῆς Μόσχας στό διεθνές πεδίον.

ΠΑΡΙΣΙ, Ἰούλιος.

ΧΡΕΙΑΣΘΗΚΑΝ εἴκοσι τρία ὁλόκληρα χρόνια γιά νά μπορέσῃ νά γίνῃ ἕνα πρῶτο σοβαρό βῆμα. Στίς 30 Ὀκτωβρίου 1945 ὁ τότε πρόεδρος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν Χάρρυ Τρούμαν καλοῦσε ἤδη ὅλες τίς χῶρες νά ἐπιζητήσουν μιά συμφωνία, μέ τήν ὁποία θ' ἀνελάμβαναν τήν ὑποχρέωσι νά μή χρησιμοποιήσουν τήν ἀτομική ἐνέργεια, γιά στρατιωτικούς σκοπούς. Πρίν ἀπό λίγες ἡμέρες, τό κείμενο τῆς συνθήκης γιά τήν μή διάδοσι τῶν πυρηνικῶν ὅπλων, πού εἶχε ἐκπονηθῆ, ἔπειτα ἀπό πολυετεῖς συζητήσεις, ἀπό τήν 17μελῆ ἐπιτροπή ἀφοπλισμοῦ τοῦ Ο.Η.Ε. πού συνεδριάζε στή Γενεύη, ὑπογράφηκε ταυτόχρονα στή Μόσχα, στήν Οὐάσιγκτον καί στό Λονδῖνο. Ὡς τήν ὥρα 60 κράτη ὑπέγραψαν τή συνθήκη. Οἱ μεγάλοι ἀπόντες εἶναι ἡ Κίνα, ἡ Δυτική Γερμανία καί ἡ Γαλλία, ἡ ὁποία μάλιστα ἔχει ἐπαναλάβει τίς πυρηνικές δοκιμές της στόν Εἰρηνικό.

Ἀλλά τήν ἡμέρα ἀκριβῶς πού ὑπογραφόταν ἡ ἱστορική αὐτή συνθήκη, ὁ Σοβιετικός πρωθυπουργός κ. Κοσύγκιν ἀπηύθυνε σ' ὅλες τίς χῶρες ἕνα ὑπόμνημα ἀπό 9 σημεῖα, πού ἡ ἀποδοχή τους θά ὁδηγήσῃ «σέ γενικό καί πλήρη ἀφοπλισμό». Τό ὑπόμνημα αὐτό δέν εἶναι ἕνα ἁπλό συμπλήρωμα τῆς συνθήκης, ἀλλά ἀποτελεῖ μιά σημαντικώτατη σοβιετική πρωτοβουλία, ἕνα πρόγραμμα γιά συζήτησι καί ἐργασία πού προτείνεται στίς Ἡνωμένες Πολιτεῖες.

Οἱ Ἀμερικανοί καί οἱ Σοβιετικοί ἔχουν δύο προβλήματα πού τούς ἀκολουθοῦν σάν πιστά σκυλιά: τό διαρκῶς μεγαλύτερο κόστος τῆς στρατιωτικῆς ἰσχύος τους καί τήν ἀνάγκη νά ἐπαναπροσαρμόζουν κάθε τόσο τίς διαταραχές ἰσορροπίας πού ἐπηρεάζουν τό σύστημά τους «παρουσίας» στόν κόσμο.

Ἰσοδύναμες σέ πυρηνικά μέσα, οἱ Ἡν. Πολιτεῖες καί ἡ Σοβ. Ἕνωσι πλήρωναν ἤδη πολύ ἀκριβά τή δυνατότητα νά ἀλληλοκατα-
[illegible] ἕνα ἀκόμα βῆμα καί
[illegible] αὐτήν
[illegible] δύο πυ-

Τά δύο πρῶτα προβλήματα τῶν ὁποίων ἡ λύσις θεωρεῖται ἐπείγουσα καί ἐπιτακτική εἶναι τό ζήτημα τοῦ Βιετνάμ καί ἡ ἀπειλή συρράξεως στήν Μέση Ἀνατολή

Ἄν λυθοῦν αὐτά, ἴσως οἱ δύο μεγάλες Δυνάμεις νά προχωρήσουν σέ πυρηνικό ἀφοπλισμό

ρηνικές ὑπερδυνάμεις σήμερα ἀβάστακτα ἔξοδα. Στίς 10 Νοεμβρίου 1966 ὁ τότε ὑπουργός Ἀμύνης τῶν Ἡν. Πολιτειῶν κ. Ρόμπερτ Μακναμάρα ἀνήγγειλε ὅτι «ἡ Σοβιετική Ἕνωσι ἀρχίζει νά ἐγκαθιστᾶ μιά ζώνη ἀντιπυρηνικῶν πυραύλων». Μέ τούς πυραύλους μέ πυρηνική κεφαλή Νίκη — Ζεύς, πού ἔχουν βεληνεκές 650 χιλιομέτρων καί εἶναι ἱκανοί νά καταστρέψουν ἕνα ἐχθρικό βλῆμα ὅταν ξαναμπαίνῃ στήν ἀτμόσφαιρα, οἱ Ἡν. Πολιτεῖες κατεῖχαν ἤδη κι' αὐτές τό ὄργανο γιά ἀποτελεσματική ἄμυνα.

Ἀλλά μέ βαριά καρδιά ἡ ἀμερικανική κυβέρνησι ἄρχισε νά μελετᾶ τή δημιουργία μιᾶς προστατευτικῆς ζώνης ἐναντίον τῶν ἀποτελεσμάτων μιᾶς κερανυοβόλου ἐπιθέσεως. Συζητήθηκαν δύο ὑποθέσεις: τοῦ «λεπτοῦ συστήματος», πού θά στοίχιζε τουλάχιστον 8 δισεκατομμύρια δολλάρια καί τοῦ «πυκνοῦ» συστήματος, πού θά στοίχιζε 30 ὡς 40 δισεκατομμύρια. Ἀλλά καί τό δεύτερο σύστημα δέν θά περιώριζε τίς ἀνθρώπινες ἀπώλειες κάτω ἀπό 78.000.000 νεκρούς. Ὑπῆρχαν ἔτσι ὅλα τά στοιχεῖα γιά μιά πορεία πρός τό παράλογο, γιατί κάθε νέα ἐπιθετική πρόοδος τοῦ ἀντιπάλου θά ἀπειλοῦσε νά ἐξουδετερώσῃ τά πολυδάπανα ἀμυντικά μέτρα πού εἶχαν παρθῆ στήν προηγούμενη φάσι.

Ἔπειτα ἀπό ἐπανειλημμένες προτάσεις τῆς Οὐάσιγκτον, τά τελευταῖα δύο χρόνια, ἡ χειρονομία τοῦ κ. Κοσύγκιν, περισσότερο ἀκόμα κι' ἀπό τό περιεχόμενο τοῦ ὑπομνήματός του, φαίνεται νά προσφέρῃ ἐπί τέλους τήν ἀναμενάμενη ἐξέλιξι. Αὐτό τό ἀπεκάλυψε ὁ ἴδιος ὁ πρόεδρος Τζόνσον, μόλις ὑπέγραψε τήν συνθήκη γιά τή μή διάδοσι τῶν πυρηνικῶν ὅπλων. Θ' ἀρχίσουν προσεχῶς διαπραγματεύσεις μεταξύ Ἀμερικανῶν καί Σοβιετικῶν: τό θέμα τους θά εἶναι «ἡ ἐλάττωσι τῶν ἐπιθετικῶν καί ἀμυντικῶν πυρηνικῶν ἐξοπλισμῶν». Οἱ ὁμάδες ἐργασίας, πού θά προετοιμάσουν τίς διαπραγματεύσεις, ἔχουν ἤδη συγκροτηθῆ στήν Οὐάσιγκτον. Οἱ Ἀμερικανοί ἐμπειρογνώμονες, μολονότι πολύ ἐπιφυλακτικοί, διαβλέπουν ὡστόσο μιά εὐκαιρία νά συζητηθοῦν τά προγράμματα ἀντιπυραυλικῆς ἄμυνας, ἴσως μάλιστα καί νά σταματήσῃ ἡ ἐκτέλεσί τους σ' ἕνα στοιχειῶδες ἀκόμα στάδιο.

Φόβοι καί ἐπιδιώξεις τῆς Μόσχας

Στήν πραγματικότητα, οἱ δύο ὑπερδυνάμεις ὑποφέρουν ἀπό μιά ἀρρώστια πού τίς προσεγγίζει: τήν πολιτική ἐξασθένισι. Ὄχι μόνο δέν ὑπάρχουν πλέον γιά τίς διπλωματίες τους ἀσφαλεῖς τοποθετήσεις, ἀλλά καί οἱ ἴδιες ἔχουν παύσει νά εἶναι ἀσφαλεῖς τοποθετήσεις γιά τίς μικρότερες χῶρες. Ἡ ἐξασθένισι αὐτή εἶναι περισσότερο αἰσθητή στήν περίπτωσι τῶν Ἡν. Πολιτειῶν, παρά τῆς Σοβ. Ἑνώσεως —γιατί ὁ πόλεμος τοῦ Βιετνάμ ἔχει κάνει κάπως τούς Ἀμερικανούς ἡγέτες ν' ἀδιαφοροῦν γιά τόν ὑπόλοιπο κόσμο— καί οἱ Σοβιετικοί ἀνησυχοῦν προκαταβολικά γιά τό «κενό» πού θά μποροῦσε νά προκύψῃ μιά μέρα. Ἀκριβέστερα, φαίνονται ν' ἀνησυχοῦν ἀπό τήν ἰδέα μήπως, μετά τίς ἀμερικανικές προεδρικές ἐκλογές τοῦ προσεχοῦς Νοεμβρίου, μιά νέα κυβερνητική ἡγεσία δοκιμάσῃ τόν πειρασμό ν' ἀνακτήσῃ τό χαμένο ἔδαφος ἀσκώντας μιά λιγώτερο κομφορμιστική πολιτική. Ἡ πρωτοβουλία πού τρέμουν οἱ Σοβιετικοί περισσότερο ἀπ' αὐτήν τήν ἄποψι, εἶναι ἐκείνη πού θά ἔπαιρναν τόσον ὁ κ. Νέλσον Ροκφέλλερ, ὅσον καί ὁ κ. Χάμφρεϋ γιά ἕνα διακανονισμό μέ τήν Κίνα.

Συντηρητικοί σέ ὅλους τούς τομεῖς, οἱ Σο-

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

βιετικοί θεωροῦν ὅτι, ἄν «κολλήσουν» στούς Ἀμερικανούς, ἄν τούς κάνουν δῶρο τίς πυρηνικές διαπραγματεύσεις πού ἐπιθυμεῖ ἡ Οὐάσιγκτον, θά μπορέσουν νά τούς συγκρατήσουν στά ὅρια ἑνός διαλόγου πού νά διακοσμηθῆ μέ μερικές νέες συμφωνίες. Αὐτή εἶναι μιά ἀπό τίς ἐξηγήσεις γιά τήν ἐκστρατεία εἰρήνης πού ἐξαπέλυσε ξαφνικά ὁ κ. Κοσύγκιν, πού ὁ σχολιαστής τοῦ «Οὐάσιγκτον Πόστ» τόν βλέπει ἐπικεφαλῆς τοῦ εἰρηνοφίλου κόμματος στή Σοβ. Ἕνωσι.

Δύο σημεῖα τοῦ ὑπομνήματος τοῦ κ. Κοσύγκιν γεννοῦν τή σκέψι ὅτι τό κείμενο αὐτό ἀποτελεῖ τήν ἀπαρχή ἑνός διπλωματικοῦ παζαρεύματος σέ πλατιά κλίμακα. Τό σημεῖον 7 τοῦ ὑπομνήματος ἀναφέρεται στήν ἀνάγκη νά διαλυθοῦν οἱ στρατιωτικές βάσεις στό ἐξωτερικό. Τό σημεῖον 8 προτείνει μέτρα γιά τόν περιφερειακό ἀφοπλισμό, ἰδιαίτερα γιά «νά ἐλαττωθῆ ὁ ἐξοπλιστικός ἀνταγωνισμός στή Μέση Ἀνατολή».

Αὐτό σημαίνει ὅτι ἡ γλῶσσα αὐτή, ἄν ἀκουσθῆ, θά μποροῦσε νά διευκολύνη μιά προσπάθεια γιά ἀμερικανοσοβιετική συνεργασία, μέ σκοπό τόν διακανονισμό τῶν δύο κυρίων διενέξεων πού ἐκκρεμοῦν σήμερα καί ἀπειλοῦν τήν παγκόσμια εἰρήνη: τοῦ Βιετνάμ καί τῆς Μέσης Ἀνατολῆς. Ὡστόσο, στούς κύκλους τῶν Ἡν. Πολιτειῶν ἡ ἐπιφυλακτικότητα εἶναι μεγάλη: δέν ἀναμένεται γρήγορη λύσι τῶν δύο αὐτῶν πρωταρχικῆς σημασίας προβλημάτων.

Τό Βιετνάμ καί ἡ Μέση Ἀνατολή

Βρισκόμαστε, πραγματικά, μπροστά στήν ἀκόλουθη κατάστασι: Οἱ Ἀμερικανοί βιάζονται νά κάνουν μιά συμφωνία μέ τό Βόρειο Βιετνάμ, ἀλλά ξέρουν ὅτι ἡ Μόσχα δέν εἶναι σέ θέσι ν' ἀσκῆ στό Ἀνόϊ παρά διακριτική μόνο πίεσι —καί αὐτήν, ἐξ ἄλλου, χωρίς ἀποτέλεσμα. Ἡ Μόσχα, ἀπό τό μέρος της, βιάζεται νά κατευνάση τίς ἀραβικές χῶρες, ἀποκαθιστώντας τήν εἰρήνη στή Μέση Ἀνατολή, ἀλλά ἡ περιοχή αὐτή ἀκριβῶς εἶναι ἐκείνη ὅπου οἱ Ἡν. Πολιτεῖες δέν βιάζονται καί μποροῦν νά περιμένουν.

Πολλοί Ἀμερικανοί ἔχουν συνείδησι τοῦ γεγονότος ὅτι τό χειρότερο δέν ἔχει συμβῆ ἀκόμα στό Βιετνάμ. Τό χειρότερο, εἶναι ἡ στιγμή πού οἱ Ἡν. Πολιτεῖες θά πρέπει νά θυσιάσουν τό καθεστώς τῆς Σαϊγκόν.

Σέ πρόσφατη συνέντευξί του, ὁ πρωθυπουργός τοῦ Νοτίου Βιετνάμ κ. Χουόγκ κατηγόρησε τόν πρόεδρο Τζόνσον γιά ἀναποφασιστικότητα καί παραπονέθηκε ὅτι «ὡρισμένοι Ἀμερικανοί φθάνουν στό σημεῖο ὥστε νά μποροῦν ν' ἀντιμετωπίζουν συμφωνία μέ τούς Βιετκόγκ». Καί εἶναι χαρακτηριστικόν ὅτι ὁ πρόεδρος τοῦ Νοτίου Βιετνάμ στρατηγός Τιού ἀρνήθηκε νά ταξιδέψη στήν Οὐάσιγκτον γιά τίς προκαθωρισμένες συνομιλίες του μέ τόν πρόεδρο Τζόνσον καί ζήτησε νά γίνη ἡ συνάντησί τους κάπου στόν Εἰρηνικό. Ὁ γερουσιαστής Εὐγένιος Μακάρθυ, ὅμως, ἔχει βεβαιώσει δημοσία ὅτι ἡ ἀμερικανική κοινή γνώμη εἶναι ἕτοιμη νά δεχθῆ ἀπό σήμερα κιόλας ἀπόφασι γιά μονόπλευρη ἀποχώρησι τῶν ἀμερικανικῶν στρατευμάτων ἀπό τό Βιετνάμ καί κανένας δέν τόλμησε νά τοῦ πῆ ὅτι γελιέται. Φαίνεται πλέον ὅτι ἡ βιετναμική φωτιά θά σβήση χωρίς τή βοήθεια τῆς Σοβ. Ἑνώσεως.

Στή Μέση Ἀνατολή, ἐπίσης, φαίνεται ὅτι οἱ δύο ὑπερδυνάμεις θά παίξουν ἡ κάθε μιά χωριστά τό παιχνίδι της, ἀφήνοντας στόν ἀντιπρόσωπο τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν κ. Γκούναρ Γιάρριγκ τήν προσπάθεια νά πραγματοποιήση μιά δύσκολη σύνθεσι. Εἶναι χαρακτηριστικόν ὅτι τήν παραμονή τοῦ ταξιδίου τοῦ προέδρου Νάσερ στή Μόσχα, ἡ ἐφημερίδα τοῦ Καΐρου «Ἔλ Ἀχράμ», πού ἐκφράζει τίς ἐπίσημες αἰγυπτιακές ἀπόψεις, δημοσίευσε δήλωσι τοῦ Αἰγυπτίου ἀντιπροσώπου στόν Ο.Η.Ε. ἐχθρική σέ ὁποιοδήποτε «σοβιετοαμερικανικό» διακανονισμό, πού νά ἐπιδιώκη νά ἐπιλύση τήν ἀραβοϊσραηλινή κρίσι. Πέρα ἀπό τήν κρίσι αὐτήν, ἡ στρατιωτική ἡγεσία τοῦ Πενταγώνου μετρᾶ μέ ἀνησυχία τά σκάφη τοῦ σοβιετικοῦ στόλου πού πλέουν ἀπό καιρό τώρα στή Μεσόγειο.

Ὅσο μεγαλώνει ἡ βεβαιότητά τους ὅτι εἶναι τόσο ἰσχυρές κι' οἱ δύο ὥστε νά μήν μποροῦν νά βλάψουν ἡ μιά τήν ἄλλη ἀτιμωρητί, τόσο οἱ Ἡν. Πολιτεῖες καί ἡ Σοβ. Ἕνωσι διαπιστώνουν ὅτι ὅλα τά ἄλλα ξεφεύγουν ἀπό τή συνεννόησί τους. Κι' ὁ κόσμος καθρεφτίζει τήν ἀμηχανία τους.

Οἱ ἀμερικανικές ἐκλογές

Ἡ κομματική μηχανή καί τό λαϊκό αἴσθημα

Ὁ ἀνταποκριτής τοῦ παρισινοῦ «Ἐξπρές» στήν Οὐάσιγκτον ἀναλύει τίς πιθανότητες πού διαμορφώνονται γιά τό χρίσμα τῶν ὑποψηφίων προέδρων στά ἐπικείμενα ἐθνικά συνέδρια τῶν δύο μεγάλων ἀμερικανικῶν κομμάτων.

ΟΥΑΣΙΓΚΤΟΝ, Ἰούλιος.

Ἡ ΩΡΑ τῶν ἐθνικῶν συνεδρίων τῶν δύο κομμάτων πού θά ὑποδείξουν τούς ὑποψηφίους προέδρους τους πλησιάζει. Τό βράδυ τῆς 4ης Αὐγούστου οἱ ρεπουμπλικανοί ἀντιπρόσωποι θά μετάσχουν — πληρώνοντας ὁ καθένας 500 δολλάρια — στόν ἐναρκτήριο χορό πού θά ἐγκαινιάση τίς ἐργασίες τοῦ συνεδρίου τους, στό Μαϊάμι.

Ἀφοῦ ἐλεγχθοῦν τά διαπιστευτήριά τους, ἀφοῦ καταταγοῦν σέ «μερίδες», ἀφοῦ κολσκευθοῦν καί καμμιά φορά ἀπειληθοῦν, ἀφοῦ πιοῦν ἀρκετή σαμπάνια καί καπνίσουν τεράστια ποῦρα, οἱ ἀντιπρόσωποι θά πρέπει νά ξεχάσουν τίς ἐντυπώσεις τοῦ ἐναρκτηρίου χοροῦ καί θ' ἀρχίσουν τή σοβαρή ἐργασία: νά διαλέξουν γιά ὑποψήφιο πρόεδρο ἀνάμεσα στούς δύο πού διεκδικοῦν τό χρίσμα: τόν κ. Νέλσον Ροκφέλλερ, κυβερνήτη τῆς Πολιτείας τῆς Νέας Ὑόρκης, πού ὑποστηρίζεται ἀπό τήν κοινή γνώμη καί τόν κ. Ρίτσαρντ Νίξον, πού ὑποστηρίζεται ἀπό τόν μηχανισμό τοῦ κόμματος. Τό ἴδιο πρόβλημα, ἀλλωστε, θά τεθῆ τρεῖς ἑβδομάδες ἀργότερα στό Σικάγο, ὅπου θά συνέλθη τό Ἐθνικό Συνέδριο τοῦ Δημοκρατικοῦ κόμματος γιά νά διαλέξη ἀνάμεσα στόν κ. Χάμφρεϋ καί τόν κ. Μακάρθυ.

Ροκφέλλερ καί Μακάρθυ

Καί στά δύο κόμματα, ὁ «μηχανισμός», πού ἀποτελεῖται ἀπό κυβερνῆτες Πολιτειῶν, ἀπό γερουσιαστές, ἀπό βουλευτές καί προπάντων ἀπό τοπικούς κομματικούς ταγματάρχες, πού εἶναι ὡς τά κόκκαλα συντηρητικοί, φαίνεται ἀποφασισμένος νά μήν ἀλλάξη τίποτε — δηλαδή νά προτείνη στό ἀμερικανικό ἔθνος ὑποψηφίους προέδρους πού ἀποδοκιμάζονται ἐκ τῶν προτέρων ἀπό τά λαϊκό αἴσθημα.

Τό ρεῦμα γιά ἀνανέωσι ὑπῆρχε πρίν ἀπό τήν ἐκστρατεία τῶν δύο ἀνδρῶν πού σήμερα τό ἐνσαρκώνουν καί τό ἐκφράζουν. Ἂν τό ρεῦμα αὐτό ἀνακοπῆ ἀπό τούς δημοκρατικούς καί ρεπουμπλικανικούς ὑδατοφράκτες, θά ἦταν δυνατόν νά ἐμφανισθοῦν νέες συμμαχίες, νά συγκροτηθοῦν νέοι σχηματισμοί.

Ἔχοντας συνοδεύσει τόν κυβερνήτη Ροκφέλλερ στήν προεκλογική περιοδεία του, βρισκόμουν μαζί του στό ἀεροδρόμιο τῆς Ὀκλαχόμα Σίτυ τή στιγμή πού τό ἀεροπλάνο τοῦ γερουσιαστῆ Μακάρθυ προσγειωνόταν ἐκεῖ. Οἱ δύο ὑποψήφιοι — πού δέν εἶχαν ὡς τότε ποτέ συναντηθῆ, προχώρησαν ὁ ἕνας πρός τόν ἄλλον.

«Κύριε, Μακάρθυ, εἶπε ζωηρά ὁ κ. Ροκφέλλερ, ὅπου κι' ἄν πηγαίνω λέγω ὅτι ἕνας ἄνθρωπος ἔκανε τή νεολαία τῆς χώρας μας νά μπῆ στό ρεῦμα τῆς πολιτικῆς ζωῆς καί ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτός εἶσθε σεῖς».

Χωρίς ν' ἀπομακρυνθῆ ἀπό τήν κάπως παγερή ἠρεμία του, ὁ Μακάρθυ, ἕνα κεφάλι ψηλότερος ἀπό τόν συνομιλητή του, ἀπάντησε:

— Ξέρω ὅτι εἴπατε μερικά καλά λόγια γιά μένα...

— Πραγματικά, εἶπε ὁ Ροκφέλλερ, σκοντάφτουμε στά ἴδια ἐμπόδια, ἐσεῖς κι' ἐγώ...

— Ναί, εἶναι ἀλήθεια. Καλή τύχη στό Μαϊάμι!

— Καλή τύχη στό Σικάγο!

Πρός νέα σχήματα;

Οἱ πιθανότητες εἶναι σχεδόν οἱ ἴδιες. Καί στίς δύο περιπτώσεις τό θέμα εἶναι νά συντριβοῦν οἱ παλιές ρουτίνες, νά πεισθοῦν οἱ ἀμφιρρέποντες ἀντιπρόσωποι στά Συνέδρια ὅτι ἡ ἐκλογή τους μπορεῖ — ὄχι μόνο νά ὑποδείξη ἕνα Ροκφέλλερ κι' ἕνα Μακάρθυ, ἀλλά καί νά δώση τή νίκη στό κόμμα καί νά τό σώση. Καί ὅτι, ἄν τά συνέδρια ἀκολουθήσουν τή συνηθισμένη τακτική πού ἡ διαδικασία της εἶναι τέτοια, ὥστε ν' ἀποκλείη προκαταβολικά τη λαική ἐπιθυμία, θά ἦταν δυνατόν νά προκύψουν ἐντελῶς ἀπροσδόκητα ἀποτελέσματα.

Σχετικά, ὁ Μακάρθυ ἔχει πῆ μερικά ἀποκαλυπτικά λόγια. Σ' ἕνα δημοσιογράφο πού τόν ρωτοῦσε γιά τή δυνατότητα ν' ἀποτύχη στό συνέδριο τοῦ Δημοκρατικοῦ κόμματος, ἀπάντησεν ὅτι «ἐπειδή ἔχει μεγάλη φαντασία, θά μποροῦσε νά συλλάβη τή σκέψι νά ὑποστηρίξη τόν κ. Ροκφέλλερ».

Ἡ δήλωσι αὐτή, πού ὡρισμένοι τήν θρῆκαν ἀδέξια, ἦταν μιά προειδοποίησι. Γιά τόν γερουσιαστή Μακάρθυ πρέπει νά δοθῆ τελος στούς ἀρτηριοσκληρωτικούς πολιτευομένους πού εἶναι τό 1968 γιά τις Ἡνωμ. Πολιτεῖες, ἕνα ἐθνικό κόμμα. Ὁ κ. Μακάρθυ μποροῦσε νά ἐπιτρέψη στόν ἑαυτό του νά πῆ αὐτή τή φράσι, γιατί διαθέτει σημαντικό περιθώριο ἐλιγμῶν.

Ἀντίθετα, ὁ κ. Ροκφέλλερ δέν διαθέτει σάν ἐπιχείρημα παρά μόνο μιάν ὡρισμένη λογική. Ἔχει παραδεχθῆ ὁ ἴδιος ὅτι τό ρεπουμπλικανικό κόμμα βρίσκεται ἀριθμητικά ἀδύνατο ἀπέναντι στό δημοκρατικό. «Δέν μποροῦμε νά ὑπολογίζουμε μέ βεβαιότητα — μοῦ εἶπε — παρά μόνο στά 27% τῶν ψηφων. Γιά νά νικήσουμε χρειαζόμαστε συνεπῶς τίς ψήφους τῶν δημοκρατικῶν καί τῶν ἀνεξαρτήτων. Ὁ Νίξον εἶναι ἀνίκανος νά τίς προσελκύση».

Ὁ κ. Ροκφέλλερ πιστεύει στήν ἀριθμητική τοῦ δρόμου. Σ' αὐτήν νικᾶ ἀδιαφιλονείκητα τόν κ. Νίξον. Οἱ φωνές «Βίβα Ρόκυ» (Ρόκυ εἶναι τό ὑποκοριστικό τοῦ Ροκφέλλερ, ὅπως Ἄικ ἦταν τοῦ Ἄϊζενχάουερ) πού τόν ὑποδέχθηκαν στά μεξικανικά προάστια τοῦ Σάν Ἀντόνιο, ἡ ἐπωδός «Ρόκ μέ τόν Ρόκυ» πού ἐπινοήθηκε γιά τήν προεκλογική ἐκστρατεία καί πού τήν ἐπαναλαμβάνουν οἱ Μαῦροι τοῦ Χάρλεμ (αὐτοί πού ἔκαναν τῆς μόδας τό χορό «ρόκ»), οἱ θρίαμβοι στά Πανεπιστήμια, ἀποδείχνουν ὅπως ὑπογραμμίζει ὁ ἴδιος, ὅτι ἔχει μέ τό μέρος του «τίς ἐθνικές μειονότητες, τούς νέους καί τούς Μαύρους, χωρίς τούς ὁποίους κανένας ρεπουμπλικανός ὑποψήφιος δέν μπορεῖ νά κερδίση τίς ἐκλογές».

Οἱ ἀναποφάσιστοι

Ὁ Ροκφέλλερ ἔχει ὅμως κι' ἕνα ἄλλο ἀτού: τό ὄνομά του. Οἱ παλιές οἰκογένειες τῆς ἀριστοκρατίας τοῦ δολλαρίου εἶναι ἕτοιμες νά τόν βοηθήσουν νά μπῆ στόν Λευκό Ο.κο. Ἤδη ὁ θεῖος του, ὁ δισεκατομμυριοῦχος τραπεζίτης Οὐίνθροπ Ροκφέλλερ, τοῦ διαθέτει τή θαλαμηγο του «Μίλγκριμ», πού θά ἀγκυροβολήση στό λιμάνι τοῦ Μαϊάμι ὅταν θά συνέλθη τό Ρεπουμπλικανικό Συνέδριο γιά νά δεξιωθῆ σέ ἐκθαμβωτική πολυτέλεια, τούς ἀκόμα ἀναποφάσιστους ἀντιπροσώπους, πού μοῦ εἶπαν ἐπανειλημμένα: «Ἀγαποῦμε πολύ τόν κυβερνήτη Ροκφέλλερ, ἀλλά δέν εἴμαστε βέβαιοι ὅτι εἶναι ἄνθρωπος πού νά μπορῆ ν' ἀντιμετωπίση τή σημερινή κατάσταση». Γι' αὐτούς «ὁ ἄνθρωπος τῆς σημερινῆς καταστάσεως» θά ἔπρεπε νά εἶναι ἱκανός νά σβήση μέ μιά μονοκονδυλιά τήν ἀγωνία πού τρώει τήν Ἀμερική, τήν ἀγωνία πού γεννιέται ἀπό τό Βιετνάμ, ἀπό τίς φυλετικές ταραχές, ἀπό τή [illegible] ἀπό τή φτώχεια. Ὁ κ. Ροκφέλλερ βεβ[illegible] δέν θά εἶν[illegible]

Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

ΜΙΑ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ

ΑΠΕΙΛΕΙΤΑΙ ΜΕ ΜΕΙΩΣΗ Ο

Λιγώτερες γεννήσεις,

Τοῦ Σ. ΔΡΟΣΟΥ

ΥΠΑΡΧΕΙ δημογραφικό πρόβλημα στήν χώρα μας; Ἡ φυσική κίνησι τοῦ πληθυσμοῦ (γεννήσεις, μεῖον θάνατοι) καί ἡ μετανάστευσι, θέτουν θέμα μειώσεως — ἤ, ἔστω, μή ἱκανοποιητικῶν ρυθμῶν αὐξήσεώς του; Τί λένε τά στατιστικά στοιχεῖα; Ποιά εἶναι ἡ πορεία τῶν γεννήσεων; Τῶν θανάτων; Τῆς μεταναστεύσεως; Καί, ὡς πρός τήν τελευταία, ποιές ἡλικίες ξενητεύονται περισσότερο; Καί ποιᾶς τάξεως μπορεῖ νά εἶναι οἱ ἐπιδράσεις της στήν σύνθεσι τοῦ ὑπολοίπου πληθυσμοῦ τῆς χώρας; Δηλαδή, ἐλλοχεύει ὁ κίνδυνος νά μεταβληθῆ ἡ Ἑλλάδα σέ χώρα νηπίων καί γερόντων, σέ περίπτωσι πού συνεχισθοῦν οἱ μέχρι χθές ρυθμοί τῆς κινήσεως τοῦ πληθυσμοῦ της;

Ἀπογραφή 1961

«Ἐν ἀρχῇ ἦν αἱ ἀπογραφαί». Ἐξετάζοντας τούς ρυθμούς αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ μεταξύ τῶν 23 ἀπογραφῶν πού ἔγιναν συνολικά στήν χώρα, ἀπό τήν ἐποχή πού ὑπάρχει σάν ἀνεξάρτητο κράτος μέχρι τό 1961, ἔτος τῆς τελευταίας (ἡ ἑπομένη θά γίνη τό 1971), παρατηροῦμε τά ἑξῆς ἐνδιαφέροντα :

● Σέ τρεῖς περιόδους τῆς νεώτερης ἱστορίας μας, ὁ ἑλληνικός πληθυσμός σημείωσε ἐλάττωσι. Ἡ πρώτη τό 1828, ὁπότε καταγράφηκε μείωσι κατά 185.365 ἄτομα ἤ ποσοστό 19,75%, ἔναντι τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ 1821, πού ὑπολογίσθηκε μέ ἐκτιμήσεις. Ἡ δεύτερη τό 1838, ὁπότε οἱ κάτοικοι τῆς χώρας μειώθηκαν κατά 1.328 ἄτομα (ποσοστό 0,18%), σέ σύγκρισι μέ τήν προηγούμενη δεκαετία. Τρίτη παρατηρεῖται τό 1842, ὁπότε σημειώνεται μείωσι κατά 8.014 ἄτομα (0,93%).

● Οἱ ρυθμοί αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ παρουσιάζουν μιά πολύ ὑψηλή κλιμάκωσι. Ἀρχίζουν ἀπό ποσοστό 1,27% (1841) καί τελειώνουν στό 90,61% (1920), μέ συνεχεῖς ἐνδιάμεσες διακυμάνσεις.

Φυσικά, οἱ σημαντικές αὐτές παλινδρομήσεις τῶν ρυθμῶν αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ, συνδέονται — καί ἐκφράζουν, κατά κάποιο τρόπο — μέ βασικῆς σημασίας γιά τήν ζωή τῆς χώρας ἱστορικά γεγονότα : Ἐπανάστασι τοῦ 1821, Βαλκανικοί πόλεμοι, Πρῶτος καί Δεύτερος Παγκόσμιοι Πόλεμοι, Κατοχή. Στό ἐνδιάμεσο, ἡ προσάρτησι τῶν Ἰονίων Νήσων (1864), τῆς Θεσσαλίας καί Ἄρτας (1881), τῆς Θεσσαλονίκης, Μακεδονίας — Θράκης, Ἠπείρου, Κρήτης, τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου (1913), τῆς Δωδεκανήσου (1947). Ἐπίσης συνδέονται μέ τήν μεγάλη ἐθνική τραγωδία, τήν Μικρασιατική Καταστροφή (1922).

Ἡ σημαντικώτερη αὔξησι τοῦ πληθυσμοῦ μεταξύ δύο ἀπογραφῶν (90,61% τό 1920 ἔναντι τοῦ 1907) συμπίπτει μέ τόν διπλασιασμό τῆς ἐδαφικῆς ἐπιφανείας τῆς ἑλληνικῆς ἐπικοατείας (127.000 τετραγωνικά χιλιόμετρα τό 1920, ἔναντι 63.211 τετρ. χλμ. τοῦ 1907). Κι' αὐτό ἐξηγεῖται ἀπό τό γεγονός τῶν κατά τό μεσοδιάστημα προαναφερθεισῶν προσαρτήσεων.

● Ἡ κατά 23,68%, ἐξ ἄλλου, αὔξησι τοῦ πληθυσμοῦ τό 1928, ἔναντι τοῦ 1920, ἀντιπροσωπεύει τήν ἄφιξι στήν χώρα τῶν προσφύγων ἀπό τήν Μ. Ἀσία.

● Τό μικρό ποσοστό τῆς πληθυσμιακῆς αὐξήσεως (3,92% τό 1951 ἔναντι τῆς ἀπογραφῆς τοῦ 1940), παρά τό γεγονός ὅτι στήν πρώτη ἀπό τίς δύο εἶχε περιληφθῆ καί ὁ πληθυσμός τῆς μεταπολεμικῶς προσαρτηθείσης Δωδεκανήσου, ἑρμηνεύεται μέ τίς ἀπώλειες τοῦ πολέμου καί τῆς κατοχικῆς περιόδου.

Ἀντιστοίχως, ἡ ἀνά τετραγωνικό χιλιόμετρο πυκνότης τοῦ πληθυσμοῦ μεταξύ τῶν 23 ἀπογραφῶν — 1828 ἕως 1961 — ἐκφράζει τήν σχέσι πού ὑπάρχει ἀνάμεσα στήν φυσική αὔξησι τοῦ πληθυσμοῦ (γεννήσεις, μεῖον θάνατοι) καί τῆς ἐνσωματώσεως νέων ἐδαφῶν (αὔξ[illegible] ἐδαφικῆς ἐπιφανείας). Ἀπό τήν [illegible] τά ἑξῆς :

[illegible] πυκνότητα [illegible] μέ ὁλι- [illegible] τά

> **Οἱ αὐξομειώσεις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κατοίκων τῆς Ἑλλάδος, ὅπως ἐμφανίζονται συνυφασμένες μέ τά μεγάλα ἐθνικά γεγονότα καί τίς περιπέτειες τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ**

νέες περιοχές ἦταν περισσότερο ἀραιοκατοικημένες ἀπό τήν ὑπόλοιπη χώρα.

Β. Ἡ τελευταία ἀπογραφή τοῦ 1961 δείχνει τήν μεγαλύτερη πυκνότητα (63,58 κάτοικοι ἀνά τετρ. χλμ., ἔναντι 57,85 τοῦ 1951).

Κι' αὐτό ἐκφράζει ἀφ' ἑνός μέν τήν σταθερότητα τοῦ ἑλληνικοῦ ἐδαφικοῦ χώρου κατά τήν μεταξύ τῶν δύο ἀπογραφῶν περίοδο. Καί τήν ὑπό συνθῆκες ὁμαλότητας αὔξησι τοῦ πληθυσμοῦ, στό διάστημα αὐτό. Ὁ κατωτέρω πίνακας δείχνει τήν κατάστασι τοῦ πληθυσμοῦ κατά τίς 23 ἀπογραφές:

Οἱ γάμοι

Ἄς δοῦμε τώρα τίς ἐξελίξεις τῆς φυσικῆς κινήσεως τοῦ πληθυσμοῦ μεταξύ 1921—1966, δηλαδή τούς ρυθμούς τῶν γάμων, τῶν γεννήσεων καί τῶν θανάτων. Ὁ ἀριθμός τῶν γάμων, ἐπί 1.000 κατοίκων, κατά τήν 45ετία αὐτή, παρουσιάζει μιά μεγάλη ποικιλία : Ἀπό 5,61 τοῖς χιλίοις τό 1921, ἔφτασε τούς 8,32 τοῖς χιλίοις τό 1966. Δέν εἶναι ὡστόσο σταθερή ἡ πορεία τους. Ἔτος αἰχμῆς τό 1965, μέ 9,44 τοῖς χιλίοις. Χρόνος - ρεκόρ — πρός τά κάτω — τό 1940, μέ 4,49 τοῖς χιλίοις. Ἄπειρες οἱ ἐνδιάμεσες βαθμίδες τῆς κλίμακος. Τόσες, ὥστε νά γίνεται δυσχερής ἡ συναγωγή συμπερασμάτων σχετικά μέ τούς λόγους, στούς ὁποίους πρέπει νά ἀποδοθῆ ἡ συνεχής καί ἄρρυθμη αὐξομείωσί τους χρόνο μέ τόν χρόνο.

Ὁ μικρότερος ἀριθμός γάμων τελέσθηκε κατά τήν πενταετία 1936—1940, σέ σύγκρισι μέ ὅλες τίς προηγούμενες καί ἑπόμενες (ποσοστά σέ 1.000 κατοίκους : 5,59, 6,52, 6, 5, 6,59, 4,49).

Στίς περιόδους 1949—1953, 1954—1958 καί 1959—1963 παρατηρεῖται σταθερή αὔξησι τῶν γάμων, ἤτοι :

ΠΕΡΙΟΔΟΣ	Κατώτατο ποσοστό ο)οο	Ἀνώτατο ποσοστό ο)οο
1949—1953	5,63	8,27
1954—1958	6,88	8,5
1959—1963	6,98	9,2

Στά τρία, τέλος, πρῶτα χρόνια τῆς πενταετίας 1964—1968, τά κατώτατα - ἀνώτατα ποσοστά εἶναι : 8,32 τοῖς χιλίοις ἕως 9,44 τοῖς χιλίοις.

Γεννήσεις

Ἀπό τήν ἄποψι τῶν γεννήσεων δέν τά πᾶμε καθόλου καλά. Κι' αὐτό προκύπτει ἀπό τά ἀκόλουθα ἐπίσημα στοιχεῖα :

● Ὁ ἀνώτατος ἀριθμός γεννήσεων τῆς 45ετοῦς περιόδου 1921—1966, ἐπί 1.000 κατοίκων, εἶναι : 31,34 (1930).

● Ὁ κατώτατος : 17,48 (1963).

● Οἱ ρυθμοί ἀκολουθοῦν μιά ἀνοδική πορεία κατά τίς περιόδους 1926—1930 καί 1931—1935.

● Ἀντίθετη εἶναι ἡ πορεία τους ἀπό τό 1936 καί ἐντεῦθεν, ὅπως δείχνει ὁ ἑπόμενος πίνακας :

ΠΕΝΤΑΕΤΙΕΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΕ 1.000	ΓΕΝΝΗΣΕΩΝ ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ
	Ἀνώτατος	Κατώτατος
1931—1935	31,06	28,16
1936—1940	27,87	24,53
1949—1953	20,30	18,37
1954—1958	19,7	19,01
1959—1963	19,4	17,48
1964—1966 (τριετία)	18,00	17,71

Ἡ πορεία αὐτή τῶν γεννήσεων δέν εἶναι καθόλου παρήγορη, σχετικά μέ τήν φυσική αὔξησι του πλη-

Η ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΤΗΣ ΑΥΞΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

ΕΤΟΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	Ἀπόλυτοι ἀριθμοί	%	ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ τετρ. χλμ.	ΚΑΤΟΙΚΟΙ ἀνά τ. χλμ.
1821 *	938.765			47.516	19,76
1828	753.765	— 185.365	—19,75	»	15,86
1838	753.400	— 1.328	— 0,18	»	15,83
1839	823.773	71.696	9,53	»	17,34
1840	850.246	26.473	3,21	»	17,89
1841	861.019	10.773	1,27	»	18,12
1842	853.005	— 8.014	— 0,93	»	17,95
1843	915.059	62.054	7,27	»	19,26
1844	930.295	15.236	1,67	»	19,58
1845	960.236	29.941	3,22	»	20,21
1848	986.731	26.495	2,76	»	20,77
1853	1.035.527	48.796	4,95	»	21,79
1856	1.062.627	27.100	2,62	»	22,36
1861	1.096.810	34.183	3,22	»	23,08
1870	1.457.894	361.084	32,92	50.211	29,04
1879	1.679.470	221.576	15,2	»	33,45
1889	2.187.208	507.738	30,23	63.606	34,39
1896	2.433.806	246.598	11,27	»	38,26
1907	2.631.952	198.146	8,14	63.211	41,64
1920	5.016.889	2.384.937	90,61	127.000	39,5
1928	6.204.684	1.187.795	23,68	129.281	47,99
1940	7.344.860	1.140.176	18,38	»	56,81
1951	7.632.801	287.941	3,92	131.944	57,85
1961	8.388.553	755.752	9,9	»	63,58

(*) Καθ' ὑπολογισμό βασει τῆς ἀπογραφῆς του 1828.

Institutional Repository Library of the Hellenic Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

ΟΠΩΣ ΔΙΑΓΡΑΦΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΑΡΙΘΜΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ!

περισσότεροι θάνατοι

Ἡ πορεία τῶν γεννήσεων δέν εἶναι καθόλου παρήγορη, σχετικά μέ τήν φυσική αὔξησι τοῦ πληθυσμοῦ. Οἱ γεννήσεις εἶναι λιγώτερες ἀπό τούς θανάτους

θυσμοῦ. Τόσο περισσότερο, ὅσο καί οἱ ἀπόλυτοι ἀριθμοί μειωνονται σταθερά ἀνόμεσα στίς μετά το 1931—1935 πενταετίες :

ΠΕΝΤΑΕΤΙΕΣ	Ἀπόλυτοι ἀριθμοί
1931—1935	975.789
1936—1940	920.082
1949—1953	739.066
1954—1958	775.657
1959—1963	768.561

"Αν ληφθῆ δέ ὑπ' ὄψιν, ὅτι ὁ μέσος ὅρος τῆς τριετίας 1964—1966 εἶναι κατώτερος τῶν προηγουμένων, θεωρεῖται ὡς πιθανόν ὅτι ἡ μείωσι τοῦ ἀπολύτου ἀριθμοῦ γεννήσεων θά συνεχισθῆ καί κατά τήν πενταετία 1964—1968.

Θάνατοι

Στούς θανάτους, μέχρι τό 1940 οἱ ρυθμοί ἦταν πολύ ὑψηλοί. Τά ποσοστά κυμαίνονταν μεταξύ 18,38 τοις χιλίοις (1929 ἔτος αἴχμῆς) καί 12,82 τοῖς χιλίοις (1940, κατωτάτη βαθμίδα τῆς κλίμακος τῆς 20ετίας 1921—1940). Ἀπό τό 1949 καί ἐντεῦθεν οἱ ρυθμοί τῶν θανάτων σημειώνουν κάθετη πτῶσι. Στήν 18ετία 1949—1966 ἡ πιό χαμηλή τιμή εἶναι 6,87 τοῖς χιλίοις (1955) καί ἡ ἀνωτάτη 8,16 τοῖς χιλίοις (1964).

"Ετσι, ἐνῶ τό πρῶτο συμπέρασμα πού βγαίνει εἶναι ἐνθαρρυντικό κι' εὐχάριστο, τό ἑπόμενο μᾶς κάνει σκεπτικούς καί κόβει τήν χαρά μας.

● Ἀπό τήν πενταετία 1949—1953 καί πέρα, οἱ θάνατοι στά 1.000 ἄτομα μειώνονται ραγδαίως, ἔναντι τῶν προηγουμένων.

● Οἱ πτωτικοί ρυθμοί συνεχίζονται καί στήν ἑπομένη περίοδο 1954—1958.

● Μεταβάλλονται σέ ἀνοδικούς μεταξύ 1959—1963.

● Ἐξακολουθοῦν ν' αὐξάνωνται στά τρία πρῶτα χρόνια τῆς πενταετίας 1964—1968.

Τό ἀγχώδες ἐρώτημα πού γεννιέται εἶναι : Θα συνεχισθοῦν ν' ἀνεβαίνουν τά ποσοστά τῶν θανάτων;

"Οπως καταλαβαίνει καθένας, ἡ πορεία αὐτή ἔχει δημογραφική σημασία. Οἱ γεννήσεις καί οἱ θάνατοι ἀποτελοῦν τίς μεταβολές τοῦ πληθυσμοῦ. Οἱ ὁποιεσδήποτε αὐξομειώσεις τους ἔχουν ἄμεση ἀντανάκλασι στήν κατάστασι τοῦ πληθυσμοῦ. Ἡ μικρή μείωσι τοῦ ποσοστοῦ τῶν γεννήσεων, ἐφ' ὅσον συνοδεύεται ἀπό ταχύτερη μείωσι τοῦ ρυθμοῦ τῶν θανάτων, συνεπάγεται πληθυσμιακή αὔξησι. Ἀντίθετα, ἡ συνέχισι τῆς ἐπιβραδύνσεως τοῦ ρυθμοῦ τῶν γεννήσεων, ἄν παρακολουθῆται ἀπό αὔξησι τοῦ ποσοστοῦ τῶν θανάτων, θά προκαλέση μείωσι τοῦ πληθυσμοῦ.

Μετανάστευσι

Μιά τρίτη μεταβολή τοῦ ὄγκου τῶν κατοίκων εἶναι ἡ μετανάστευσι. Οἱ αὐξομειώσεις της ἐπιδροῦν ὄχι μόνο στήν ἀπογραφή τῶν κατοίκων τῆς χώρας, ἀλλά καί στήν σύνθεσι τοῦ πληθυσμοῦ.

Ἀναφορικά μέ τήν πρώτη ἐπίδρασι τοῦ δημογραφικοῦ αὐτοῦ παράγοντος, κρίνεται σκόπιμο νά ὑπογραμμισθῆ τό ἑξῆς σημαντικό γεγονός : Σέ κάθε χρόνο τῆς τετραετίας 1963—1966, ὁ συνολικός ἀριθμός τῶν μεταναστῶν ξεπερνοῦσε τήν καθαρή αὔξησι τοῦ πληθυσμοῦ (γεννήσεις, μεῖον θάνατοι), ὅπως φαίνεται κατωτέρω :

ΕΤΟΣ	Γεννήσεις	Θάνατοι	Καθαρή αὔξησι	Μεταναστες
1963	148.249	66.813	81.436	100.072
1964	153.109	69.429	83.680	105.569
1965	151.448	67.269	84.179	117 167
1966	154.613	67.912	86.701	86.896
	607.419	271.423	335.996	409.70[illegible]

Ἀπό τό 1967 καί ἐκεῖθεν ἐμειώθη ἡ μετανάστευσις καί τά στοιχεία γίνονται εὐνοϊκά.

Ἀπό τόν πίνακα αὐτόν προκύπτει, ὅτι κατά τήν τετραετία 1963—1966 ἡ μετανάστευσι :

● Ὑπερεκάλυψε τήν φυσική αὔξησι τοῦ πληθυσμοῦ.

● Ἀπετέλεσε τήν αἰτία μειώσεως τοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας κατά 73.708 ἄτομα (409.704—335.996).

Ὑπάρχει καί μιά δεύτερη δυσμενής ἐπίπτωσι τῆς μεταναστεύσεως στήν πληθυσμιακή εἰκόνα τῆς Ἑλλάδος. Κι' αὐτή εἶναι ἡ ἀλλοίωσι τῆς συνθέσεως τῶν ἡλικιῶν τῶν κατοίκων της. Ἀλλοίωσι πού προκαλεῖ ἡ ἀφαίμαξι τῶν δημιουργικῶν ἡλικιῶν. Καί μάλιστα σέ τέτοια ἔκτασι, ὥστε νά παραμονεύη ὁ κίνδυνος νά μεταβληθῆ ἡ Ἑλλάδα, μακροπρόθεσμα, σέ χώρα κατοικουμένη ἀπό νεογέννητα καί ἐφήβους (0—14 χρονῶν), καθώς καί ἀπό ὥριμα ἄτομα ἄνω τῶν 45 χρονῶν. Κι' ὁ κίνδυνος αὐτός γίνεται κατανοητός μέ τά ἑξῆς δεδομένα : Κατά τήν ἀπογραφή τῆς 19ης Μαρτίου 1961, ὁ πληθυσμός τῆς χώρας ἀνερχόταν σέ 8.338.553 ἄτομα. Ἀπ' αὐτά, τά 3.754.898 ἀνῆκαν στήν μεγάλη καί δυναμική ὁμάδα ἡλικιῶν 15—44 χρονῶν. Καί τά ὑπόλοιπα 4.583.655 ἄτομα, στίς ὁμάδες 0—14 χρονῶν καί 45 καί ἄνω χρονῶν. Κατά τήν περίοδο 1961—1966, ἡ μετανάστευσι τροφοδοτήθηκε κυρίως ἀπό τά ἄτομα τῆς ὁμάδος 15—44 χρονῶν. Ἔτσι, σύμφωνα μέ ὑπολογισμούς τῆς Ε.Σ.Υ.Ε., ὁ συνολικός ἀριθμός τῆς ὁμάδος αὐτῆς τόν Ἰούνιο τοῦ 1966 ἀνῆλθε σέ 3.858.804. Δηλαδή αὐξήθηκε μόνο κατά 103.906.

Ἐξ ἄλλου, συνεπεία ἀκριβῶς τοῦ ὀγκώδους μεταναστευτικοῦ κύματος τῆς πενταετίας αὐτῆς ὁ πληθυσμός τῆς χώρας σημείωσε μιά ἀσήμαντη αὔξησι κατά 225.098 ἄτομα καί μόνο. Δηλαδή ἔφθασε τούς 8.613.651 κατοίκους. Κι' αὐτό, παρά τό γεγονός, ὅτι ἡ ὑπεροχή τῶν γεννήσεων (γεννήσεις μεῖον θάνατοι) μεταξύ 1.1.61 καί 31.12.66 ἔφθασε τόν ἀριθμό 508.362, ὅπως φαίνεται ἀπό τόν ἀκόλουθο πίνακα:

Ἔτος	Ὑπεροχή γεννήσεων	Μετανάστες σύνολο	Μετανάστες ὁμάδας 15—44
1961	86.761	58.837	52.251
1962	85.604	84.054	76.100
1963	81.436	100.072	89 273
1964	83.681	105.569	93.599
1965	84.179	117.167	99.976
1966	86.701	86.896	70.113
	508.362	552.595	481.222

Εὐνόητοι οἱ κίνδυνοι ἀπό μιά δημογραφική πορεία αὐτῆς τῆς τάξεως. Δηλαδή:

● Ἀνάσχεσις τῶν ρυθμῶν φυσικῆς αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ, ἤτοι:

α) μείωσις τοῦ ποσοστοῦ γεννήσεων

β) καθήλωσις —ἤ καί μικρί αὔξησις— τοῦ ἀριθμοῦ θανάτων.

● Συνέχισι τοῦ μεταναστευτικοῦ κύματος μέ τήν ἴδια ὁρμή καί σύνθεσι.

Δέν φιλοδοξοῦμε νά παίξουμε τόν ρόλο τοῦ μάντη δυσοίωνων προβλέψεων σχετικά μέ τίς δημογραφικές ἐξελίξεις στή χώρα μας. Ἐξ ἄλλου, δέν εἶναι καθόλου βέβαιο ὅτι θά συνεχισθῆ ἡ πορεία τῆς φυσικῆς κινήσεως τοῦ πληθυσμοῦ, καί τῆς μεταναστεύσεως, μέ βάσι τό πρότυπο τῆς τελευταίας δεκαετίας. "Αλλωστε ἀπό τοῦ 1967 ἡ μετανάστευσις ἤρχισε νά μειώνεται αἰσθητά.

Ἐκεῖνο πού ἐπιχειρήσαμε νά ἐπισημάνουμε εἶναι οἱ δημογραφικές ροπές τῶν τελευταίων χρόνων. Καί νά ὑπογραμμ[illegible] μακροπροθέσ[illegible] τοῦ [illegible]

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Κλονίζεται ἡ σοβιετική ἡγεμονία στήν 'Ανατολική

Η ΑΝΤΑΡΣΙΑ ΤΗΣ ΤΣΕΧΟΣΛΟΒΑΚΙΑΣ

Οἱ πρόσφατες ἐξελίξεις στήν Τσεχοσλοβακία — συνέχεια καί συνέπεια προηγουμένων στήν 'Ανατολική Εὐρώπη — ἔχουν ἱστορική σημασία γιατί εἶναι ἕνα ἀκόμα, καί μεγαλύτερο, ρῆγμα στή μονολιθικότητα τοῦ σοβιετικοῦ συνασπισμοῦ. Ἡ δημοσιευομένη ἰδιαίτερη ἀνταπόκρισι τοῦ «Ταχυδρόμου» ἀπό τό Παρίσι, ἀναλύει τίς ἐξελίξεις αὐτές πού ἐπιβεβαιώνουν τή γενικώτερη τάσι γιά ἀνεξαρτητοποίησι τῶν «δορυφόρων» χωρῶν ἀπό τή Μόσχα.

ΠΑΡΙΣΙ, Ἰούλιος.

ΜΙΑΝ ἰδέα πού ὑποστηρίζει ἐπίμονα ἀπό καιρόν ὁ Ντέ Γκώλ, εἶναι ὅτι τά ἔθνη, σάν ἱστορική συνέχεια, εἶναι ἰσχυρότερα ἀπό τίς ἰδεολογίες («τά ἔθνη εἶναι αἰώνια, οἱ ἰδεολογίες εἶναι πρόσκαιρες» λέει) καί ὅτι ἡ ἐθνική πολιτική εἶναι ἀντίθετη μέ τή συμμετοχή ἑνός ἔθνους σέ συστήματα συμμαχιῶν μόλις περάση ἡ προσωρινή ἀνάγκη πού τήν εἶχεν ἐπιβάλει. Ἡ ἰδέα αὐτή ἐπιβεβαιώνεται ὄχι μόνο στή Δύσι, ὅπου ὅλα σχεδόν τά κράτη ἔχουν ξαναγυρίσει στήν ἀνεξάρτητη ἐθνική πολιτική μόλις πέρασε ὁ κίνδυνος νέου πολέμου καί ὅπου ἡ ἰδεολογική ἑνότητα ἔχει γίνει χαλαρή, ἀλλά καί στήν 'Ανατολή, ὅπου ἡ ἰδεολογική πειθαρχία ἦταν ἡ συνεκτική δύναμι τοῦ σοβιετικοῦ συνασπισμοῦ. Ὄχι μόνον ἡ Σοβιετική Ἕνωσι καί ἡ Λαϊκή Κίνα ἔχουν παύσει νά εἶναι σύμμαχοι, μολονότι κομμουνιστικές καί οἱ δύο, ἀλλά καί οἱ δορυφόρες χῶρες ἔχουν ἀρχίσει ν' ἀνεξαρτητοποιοῦνται ἀπό τή Μόσχα. Ἡ μονολιθικότητα τοῦ κομμουνιστικοῦ στρατοπέδου ἀνήκει πλέον στό παρελθόν — μαζί μέ τόν Στάλιν. Σήμερα τά κράτη τῆς 'Ανατολικῆς Εὐρώπης ἔχουν ἀρχίσει νά ξαναβρίσκουν τήν ἐθνική τους αὐθυπαρξία. Ἡ Ρουμανία δέν ὑπακούει πλέον στή Μόσχα. Ἡ Τσεχοσλοβακία κάνει μιά ἐσωτερική ἐπανάστασι πού τό Κρεμλῖνο δέν μπορεῖ νά τήν ἐμποδίση. Ἡ Οὐγγαρία ἀπομακρύνεται κι' αὐτή σιγά-σιγά ἀπό τήν σοβιετική τροχιά. Στήν Πολωνία ἡ κοινή γνώμη βρίσκεται σέ ἀναταραχή καί οἱ πιέσεις τοῦ καθεστῶτος δέν κατορθώνουν νά τήν ὑποτάξουν. Ἡ 'Αλβανία ἀπό καιρό βρίσκεται σέ πλήρη ρῆξι μέ τή Μόσχα καί ἡ Γιουγκοσλαβία τραβᾶ τό δικό της δρόμο καί τό παράδειγμά της ὑπῆρξε ἀποφασιστικό γιά τίς ἐξελίξεις πού σημειώθηκαν τά τελευταῖα χρόνια στήν 'Ανατολική Εὐρώπη καί πού ἔχουν ἀπολήξει σέ σημαντική ἐλάττωσι τῆς σοβιετικῆς ἐπιβολῆς.

Ἡ ἀπομάκρυνσι ἀπό τή Μόσχα

Ἡ ἐξέλιξι αὐτή — παράλληλη σχεδόν μέ ἀνάλογη στή Δύση — ἄρχισε ἀπό τή στιγμή πού ἔγινε κοινή συνείδησι ὅτι δέν μποροῦσε νά ξεσπάση πόλεμος στήν Εὐρώπη. Τήν ἐποχή τοῦ ψυχροῦ πολέμου οἱ δύο ἀντίπαλοι συνασπισμοί — τό ΝΑΤΟ καί τό Σύμφωνο τῆς Βαρσοβίας — ἦσαν ἀδιάσπαστοι. Ἡ δύναμί τους ἦταν στή συνοχή τους καί, πρό πάντων, στήν πυρηνική προστασία τῶν Ἡνωμ. Πολιτειῶν καί τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως. Ἡ Δυτική Εὐρώπη ἦταν ἀνίκανη ν' ἀμυνθῆ χωρίς τήν ἀμερικανική βοήθεια καί ἡ 'Ανατολική Εὐρώπη χωρίς τή σοβιετική. Ἔτσι ἡ πολιτική καί τῶν δυτικῶν καί τῶν ἀνατολικῶν κρατῶν ἦταν κατ' ἀνάγκην συμμαχική — δηλαδή ἀμερικανική γιά τά πρῶτα, σοβιετική γιά τά δεύτερα — ὄχι ἐθνική. 'Αλλά τά πράγματα ἄλλαξαν ὅταν πέρασε ἡ ἀπειλή τοῦ πολέμου. Ἡ Γαλλία ἐγκατέλειψε τό ΝΑΤΟ, ἡ Ρουμανία ἐγκατέλειψε οὐσιαστικά τήν ΚΟΜΕΚΟΝ καί ἔχει ἀποχωρήσει οὐσιαστικά, ἂν ὄχι τυπικά, ἀπό τό Σύμφωνο τῆς Βαρσοβίας. Ἡ ξένη ἡγεμονία ἄρχισε νά μήν εἶναι πλέον ἀνεκτή. Ἡ Σοβιετική Ἕνωσι ἐκμεταλλευόταν χρόνια ὁλόκληρα τίς δορυφόρες χῶρες καί τίς μεταχειριζόταν σάν φέουδά της. [illegible] εἶχε γίνει παράτη[illegible] Ἡ πολιτική [illegible] τους ἐ[illegible]

Ἡ διεθνής χαλάρωσι δημιούργησε τίς δυνατότητες ἀλλαγῆς. Ἡ Ρουμανία ἄξερε ὅτι ἡ ἀπόπειρά της νά ἀνακτήση τήν ἀνεξαρτησία της ἀπό τή Μόσχα δέν θά εἶχε τώρα τίς τραγικές συνέπειες πού εἶχε ἡ οὐγγρική ἀπόπειρα τοῦ 1956. Ἡ Σοβιετική Ἕνωσι δέν θά τολμοῦσε τώρα νά ἐπέμβη, γιατί δέν ἤθελε μέ κανένα τρόπο νά προκαλέση διεθνῆ κρίσι καί, συνάμα, νά δυσαρεστήση τά μεγάλα κομμουνιστικά κόμματα τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης — ἰταλικό καί γαλλικό — πού εἶχαν ἀποκηρύξει τόν σταλινισμό καί διεκήρυσσαν ὅτι κάθε σοσιαλιστική χώρα πρέπει νά εἶναι ἐλεύθερη νά τραβήξη τό δικό της δρόμο. Ἡ σοβιετική ἀδράνεια ἀπέναντι στή ρουμανική ἀνταρσία ἦταν φυσικό νά ἔχη συνέπειες. Καί οἱ σημαντικώτερες ἐκδηλώθηκαν στήν Τσεχοσλοβακία μέ τά ἱστορικά γεγονότα τῶν τελευταίων μηνῶν.

Μιά ἀποφασιστική ἀλλαγή

Ἕνας παράγοντας πού ἔχει παίξει σημαντικό ρόλο στήν κίνησι ἀνεξαρτητοποιήσεως τῶν ἀνατολικῶν κρατῶν ἀπό τή Μόσχα — παράγοντες πού ἀδρανοῦσε ὅσο ἡ διεθνής κατάστασι ἀπειλοῦσε πόλεμο — εἶναι τά ἀντισοβιετικά (ἤ, ἀκριβέστερα, ἀντιρωσικά) αἰσθήματα πού ἦταν πάντοτε ζωντανά στίς «δορυφόρες» χῶρες. Τό αἴσθημα αὐτό (πού ἔχει καί ἱστορικούς λόγους, πρό πάντων στήν Πολωνία, στήν Οὐγγαρία καί στήν 'Ανατ. Γερμανία) ὀφείλεται στήν ἀμείλικτη οἰκονομική ἐκμετάλλευσι. Ἐξ ἄλλου, μετά τή λήξι τοῦ ψυχροῦ πολέμου, ἡ πύκνωσι τῶν ἐπαφῶν ἀνάμεσα στίς δυτικές καί στίς ἀνατολικές χῶρες ἀποκάλυψε στίς τελευταῖες ὅτι ὁ παράδεισός τους δέν ἦταν καί τόσο παράδεισος ὅσο βεβαίωναν τά καθεστῶτα τους καί ἡ Μόσχα. Ἡ ἀνάγκη περισσότερης ἐλευθερίας, ὑψηλότερου βιοτικοῦ ἐπιπέδου, περισσότερων καταναλωτικῶν ἀγαθῶν καί λιγώτερης ἰδεολογίας, ἔγινεν ἐντονώτερη. Ἡ κομμουνιστική προπαγάνδα δέν ἔπειθε πλέον. 'Ακόμα καί μέσα στό κόμμα ἄρχισε νά ἐκδηλώνεται μιά τάσι γιά ἀνεξαρτητοποίησι ἀπό τή Μόσχα. Πρῶτα στή Ρουμανία. Ἔπειτα, ὡς ἕνα βαθμό, στήν Οὐγγαρία. Κατόπιν — ἀλλά χωρίς ἀποτέλεσμα — στήν Πολωνία. Καί, τέλος, στήν Τσεχοσλοβακία, τή χώρα τῆς 'Ανατολικῆς Εὐρώπης μέ τίς ἰσχυρότερες δημοκρατικές παραδόσεις καί μέ τό μόνο μή δικτατορικό καθεστώς, ὅταν οἱ δικτάτορες κυβερνοῦσαν τό μεγαλύτερο μέρος τῆς Εὐρώπης πρίν ἀπό τόν πόλεμο.

Τό σύνθημα πού κυριάρχησε ἀπό τήν ἀρχή τοῦ χρόνου στήν Τσεχοσλοβακία ἦταν διπλό: ἐσωτερική ἐλευθερία καί ἐθνική ἀνεξαρτησία. Τό πιεστικό καθεστώς τοῦ Προέδρου Νοβότνυ, πού στηριζόταν στήν ὑποστήριξι τῆς Μόσχας καί παρέμενε στολινικό, σαρώθηκε ἔπειτα ἀπό μιά εἰρηνική ἐπανάστασι πού ἀνησύχησε βαθύτατα τή συντηρητική σοβιετική ἡγεσία. Οἱ νέοι ἄνδρες πού κατέλαβαν τήν ἐξουσία στήν Πράγα κατήγγειλαν τίς ὑπερβασίες τῶν προκατόχων τους, ἀναγνώρισαν τά ἐγκλήματα πού ἔγιναν, καταδίκασαν τό σύστημα δπως ἐφαρμοζόταν καί ζήτησαν νά στηριχθοῦν ὄχι πλέον στή Μόσχα, ἀλλά στό λαό τους. Καί βρῆκαν ἀνταπόκρισι πού τούς ἔπεισε ὅτι εἶναι ἀρκετά ἰσχυροί, ὥστε ν' ἀντισταθοῦν στή σοβιετική πίεσι, ξέροντας ὅτι αὐτή δέν θά ἐφθανε ποτέ σέ ἔνοπλη ἐπέμβασι, γιατί τό Κρεμλῖνο δέν θά τήν τολμοῦσε: τά πράγματα εἶχαν ἀλλάξει ριζικά ἀπό τήν ἐπέμβασι στήν Οὐγγαρία τό 1956.

Ἡ νίκη τῆς Πράγας

Ἡ Ρουμανία ἐπιδοκίμασε τήν τσεχοσλοβακικη ἀλλαγή. Ἡ Οὐγγαρία τό ἴδιο. Ἡ Πολωνία τήν ἀπο-

Η ΝΕΑ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑ ΠΟΥ ΕΓΚΑΙΝΙΑΣΘΗΚΕ

Μέ ἑλικόπτερα στά

ΜΙΑ ΝΕΑ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ἄρχισε ἀπό τήν Δευτέρα, 15 Ἰουλίου, γιά τήν συγκοινωνία μέ τά νησιά μας. Τό ἑλικόπτερο γράφει τίς πρῶτες σελίδες τῆς ἱστορίας του στήν Ἑλλάδα σάν ἐπιβατικό μέσον. Καί μέ τόν πιό ἐντυπωσιακό τρόπο:

Σέ 45 λεπτά τῆς ὥρας μεταφέρει καθημερινῶς 34 ἐπιβάτες στή Μύκονο. Ἡ ἴδια ὥρα χρειάζεται γιά τήν διαδρομή Ἀθηνῶν Σκιάθου. Σέ 70 λεπτά τῆς ὥρας βρίσκεται ἀπό τήν 'Αθήνα στή Χίο. Καί σέ 80 λεπτά τῆς ὥρας, κάθε Δευτέρα — Τετάρτη — Παρασκευή ἐκτελεῖ δρομολόγια πρός τήν Σαντορίνη, μέσω Μυκόνου.

Ἐκτός ἀπό τήν ἀσύλληπτη ταχύτητα (πετάει μέ 230 χιλιόμετρα τήν ὥρα), προσφέρει μιά καινούργια, πανοραμική ὄψι τῶν πανέμορφων νησιῶν μας, καθώς πετάει σέ ὕψος μόλις 200 μέτρων. Ἡ νέα δυνατότητα πού προσφέρεται ἔτσι στόν τουρισμό εἶναι ἀνεκτίμητη.

> Γιά νά ὁλοκληρωθῆ ἡ προσφορά πρός τούς ξένους τουρίστες δέν θά ἦταν, ἐλπίζουμε, δύσκολο, νά προστεθῆ, σέ κάθε δρομολόγιο, ἕνας γῦρος ἐπάνω ἀπό τήν 'Αθήνα, ἀμέσως μετά τήν ἀναχώρησι.

Ζήσαμε ἕνα τέτοιο γῦρο καί τόν χαρήκαμε ἰδιαίτερα κατά τήν προχθεσινή ἐπίδειξι τῶν δυνατοτήτων, τοῦ μεγάλου ἑλικοπτέρου τῆς Sud Aviation, πού δρομολόγησε ἡ «Ὀλυμπιακή» καί πιστεύουμε πώς θά ἦταν ἀνεκτίμητη, ὅσο καί ἐλκυστική προσφορά γιά κάθε ἐπιβάτη.

Πῶς εἶναι ἕνα ταξίδι μέ ἑλικόπτερο;

Ὁπωσδήποτε ἄνετο. Προσφέρει τίς δυνατότητες τῆς ἀεροπορικῆς μεταφορᾶς στά νησιά ὅπου δέν εἶναι εὔκολη ἡ κατασκευή ἀεροδρομίων καί πού δέν ἔχουν ἰδιαίτερα μεγάλη ἐπιβατική κίνησι.

Τό ἐσωτερικό τοῦ ἑλικοπτέρου Super Frelon, τύπου SA 321 F, πού δρομολογήθηκε, μοιάζει μέ ἄνετο πούλμαν. Τά παράθυρα τοποθετημένα στό ὕψος τοῦ προσώπου κάθε ἐπιβάτη, προσφέρουν πανοραμική θέα. Καί πάνω ἀπό κάθε παραθυράκι ἕνα μικρό, ἀτομικό ἀνεμιστηράκι μᾶς χαρίζει τήν δροσιά του.

Φυσικά, κάθε πρόοδος ἔχει στήν ἀρχή καί τά κάποια μειονεκτήματά της. Στήν περίπτωσι αὐτή εἶναι τά ναῦλα. Διότι εἶναι ἀνάλογα μέ τό κόστος λειτουργίας τοῦ ἑλικοπτέρου, μέ συνέπεια νά μή εἶναι, πρός τό παρόν, προσιτό στούς πολλούς. (Ἀθήνα

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Εύρώπη

δοκίμασε, γιατί φοβήθηκε τό παράδειγμά της. Η Μόσχα τήν είδε μέ άπροκάλυπτη δυσφορία καί προσπάθησε νά τήν έμποδίση. Άσκησε διάφορες πιέσεις, έπιχείρησε νά διασπάση τή νέα ήγεσία τής Πράγας, νά δυσφημήση τά προσδευτικά στοιχεία της, νά έκφοβίση μέ έμμεσες άπειλές. Έβλεπε δ· κατέρρεεν ή μονολιθικότητα τοῦ σοβιετικοῦ συνα σπισμοῦ, ὅτι οί δορυφόρες χῶρες άρχιζαν νά άνα κτοῦν τήν έθνική άνεξαρτησία τους, ὅτι ή κοινή ίδεολογία δέν τίς συγκρατοῦσε πλέον στή σοβιετι κή συμμαχία. Ή Γιουγκοσλαβία, ή Άλβανία, ή Ρουμανία χθές, ή Τσεχοσλοβακία σήμερα, ξέφευ γαν άπό τόν έλεγχο τοῦ Κρεμλίνου. Καί, στήν Ά σία, ή Κίνα είχε γίνει άμείλικτος έχθρός. Ή σοβιε τική ήγεμονία στόν κομμουνιστικόν κόσμο έπουε ν' άποτελῆ πραγματικότητα. Ή τσεχοσλοβακική άνταρ σία μποροῦσε νά ἦταν ή χαριστική βολή έναν τίον τ ς.

Ώστόσον, ή Μόσχα καί πάλι δέν τόλμησε να έπέμβη: φοβήθηκε τίς συνέπειες. Περιωρίσθηκε σέ μιά άπόπειρα, πού θά έδειχνε ὡς ποῦ μποροῦσε νά προχωρήση. Ή άπόπειρα αὐτή ἦταν τά κοινά στρα τιωτικά γυμνάσια τοῦ Συμφώνου τῆς Βαρσοβίας. Ά πό πέρυσι είχε καθορισθῆ ὅτι θά γίνονταν φέτος στήν Τσεχοσλοβακία. Ἦταν μιά εὐκαιρία γιά ν' ά σκηθῆ πίεσι. Ώστόσο ή νέα ήγεσία τῆς Πράγας, μο λονότι δέν μποροῦσε νά άξιώση νά ματαιωθοῦν έν τελῶς τά προγραμματισμένα γυμνάσια, πέτυχε να περιορισθῆ — έπειτα άπό έπίπονες διαπραγματευ σεις μέ τή Μόσχα — ὁ άριθμός τῶν στρατευμάτων πού θά έπαιρναν μέρος σ' αὐτά. Έτσι μόνο μικρές σοβιετικές δυνάμεις — κάπου 27.000 άνδρες — μπή καν στήν Τσεχοσλοβακία γιά τά γυμνάσια. Ή εὐ καιρία, ὅμως, ἦταν πάντοτε εὐκαιρία γιά τό Κρεμλί νο — εὐκαιρία γιά πίεσι. Τά σοβιετικά στρατεύματα παρέμειναν στήν Τσεχοσλοβακία καί μετά τά γυ μνάσια καί παράλληλα έγιναν πιό έντονες καί ά πειλητικές οί κατηγορίες τῆς Μόσχας κατά τῆς ἀλ λαγῆς πού πραγματοποιήθηκε στήν Τσεχοσλοβακία. Ἦταν φανερόν ὅτι ή άποχώρησι τῶν σοβιετικῶν στρατευμάτων θά έπρεπε νά συνδυασθῆ μέ ὑποχω ρήσεις τῆς νέας τσεχοσλοβακικῆς ήγεσίας προς τη Μόσχα.

Ώστόσο, καί αὐτή ή πίεσι — ή ἰσχυρότερη — δέν σπέδωσε. Ή Πράγα άρνήθηκε νά άλλάξη τή στάσι της καί άζίωσε τήν άμεση άποχώρησι τῶν σοβιετι κῶν στρατευμάτων. Καί ή Μόσχα άντιμετώπισε το δίλημμα: νά κατηγορηθῆ γιά ένοπλη έπέμβασι σε ξένη χώρα ἤ νά ὑποχωρήση. Καί προτίμησε τό δεύ τερο, μέ άντάλλαγμα τήν ὑπόσχεσι τῆς Πράγας ὅτι παραμένει στό Σύμφωνο τῆς Βαρσοβίας καί νά μήν άσκήση άντισοβιετική πολιτική. Καί τά σοβιετι κά στρατεύματα άρχισαν ν' άποχωροῦν, άφήνοντας άνεξάρτητη τήν Τσεχοσλοβακία. Ή νέα ήγεσία τῆς Πράγας νίκησε. Καί νίκησε γιατί ὑπέταξε την ίδεο λογία στήν έννοια τοῦ έθνους. Ὁ Ντέ Γκώλ έχει δίκιο.

ΠΡΟΧΘΕΣ

νησιά μας

— Μύκονος καί Άθήνα — Σκιάθος 630 δρχ., Άθήνα — Χίος καί Άθήνα — Σαντορίνη 960 δραχμές).

Άλλά ή πρώτη αὐτή περίοδος, μέχρι τίς 15 Όκτωβρίου τά δρομολόγια θεωροῦνται έποχικά. Θά καλύψουν κυρίως τίς άνάγ κες τοῦ τουρισμοῦ καί τῶν Έλλήνων πού έχουν άνάγκη νά κάνουν ἕνα ταξίδι - ά στραπή (άπραγματοποίητο μέ άλλα μέσα). Οί προοπτικές είναι, ὅταν έπαναλειτουργήσουν οί γραμμές, άπό τήν 1η Άπριλίου 1969, νά προσφέρουν μεγαλύτερες δυνατό τητες γιά τούς πολλούς.

Τό πρῶτο αὐτό βῆμα είναι άποφασιστι κῆς σημασίας. Τό έλικόπτερο, πού βαφτί σθηκε «Έρμῆς», όδηγοῦν Γάλλοι πιλότοι τῆς Sud Aviation, μέχρι νά έξοικιωθοῦν πλήρως οί Έλληνες τεχνικοί.

Τά έλικοδρόμια στά νησιά είναι κάτι καινούργιο. Άποτελοῦν τόν θεμέλιο λίθο στήν έφαρμογή ένός εὐρυτέρου προγράμματος άεροπορικῆς έξυπηρετήσεως τῆς χώρας μας, πού ένδιαφέρει άπόλυτα ὅσα νησιά καί πό λεις στεροῦνται άεροδρομίων. Γι' αὐτό καί άναμένεται ὅτι ή τύχη τοῦ νέου μεταφορι κοῦ μέσου θά είναι καλή, ἄν έκτιμηθῆ καί άγαπηθῆ ὅσο τοῦ άξίζει.

Κ. Ι. ΜΠΑΖΑΙΟΣ

Ή μεγάλη έπιτυχία τῶν γιατρῶν τῆς Θεσσαλονίκης

Η ΠΡΩΤΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΙ ΝΕΦΡΟΥ

Στό νοσοκομεῖο «ΑΧΕΠΑΝΣ» τῆς Μακεδονικῆς πρωτευούσης πρωτοπόροι έπιστήμονες μετεμό σχευσαν στόν καταδικασμένο στρατιώτη Καρα μανλῆ τό νεφρό ένός ήλικιωμένου άγρότη πού είχε σκοτωθῆ άπό μοτοποδήλατο

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ. Τοῦ άνταποκριτοῦ μας.

Ε ΠΙΣΤΡΕΦΟΝΤΑΣ στό σπίτι του, στό Μελίσσι Γιαννιτσῶν, τήν νύκτα τῆς 8ης Ἰουλίου ὁ Άθανάσιος Κουτσόκω στας παρασύρθηκε άπό ἕνα μοτοποδή λατο καί τραυματίσθηκε σοβαρά στό κεφάλι. Διεκομίσθη άμέσως στό νοσοκομεῖο ΑΧΕΠΑΝΣ τῆς Θεσσαλονίκης ὅπου έπειτα άπό λίγες ὧρες πέθανε.

Στό νεφρολογικό έργαστήριο τοῦ ἰδίου νοσο κομείου ένας στρατιώτης άπό τό Άγγελοχώρι Βεροίας, ὁ Στέφανος Καραμανλῆς έτῶν 22 βρι σκόταν στό τελικό στάδιο χρονίας νεφρικῆς ά νεπαρκείας καί τρεῖς μῆνες τώρα τόν συντη ροῦσαν στήν ζωή μέ τεχνητό νεφρό καί «περι τοναϊκές διϋλίσεις». Ἦταν σχεδόν «ξεγραμμέ νος».

Μία μόνο περίπτωσι ὑπῆρχε γιά νά σωθῆ. Νά τοῦ γίνη μεταμόσχευσι ξένου νεφροῦ. Τό έπιστημονικό προσωπικό τῶν κλινικῶν παθολο γίας καί χειρουργικῆς τό είχαν άποφασίσει καί περίμεναν τήν κατάλληλη στιγμή.

Ὁ θάνατος τοῦ άγρότη ἦταν ἡ εὐκαιρία πού περίμεναν οί γιατροί, πού άμέσως έθεσαν σέ κατάστασι συναγερμοῦ ὁλόκληρο τό νοσοκομεῖο. Τό νεφρό τοῦ Κουτσόκωστα, παρά τήν ήλικία τῶν 64 χρόνων ἦταν ὑγιέστατο καί μποροῦσε νά χρησιμοποιηθῆ γιά τήν μεταμόσχευσι.

Όταν ρωτήθηκε ὁ άρρωστος στρατιώτης ἄν θέλη νά τοῦ γίνη μεταμόσχευσι νεφροῦ άπήντη σε χωρίς δισταγμό καταφατικά. Λίγο άργότε ρα καί ὁ πατέρας του ἔδιδε τήν συγκατάθεσί του καί ὑπέγραφε τήν σχετική δήλωσι.

Τά ξημερώματα τῆς 9ης Ἰουλίου ἄρχισε ἡ μεγάλη μάχη. Ὁ καθηγητής κ. Κ. Τούντας καί ὁ ὑφηγητής κ. Άλ. Μαρσέλος έπί κεφαλῆς ὁ μάδος γιατρῶν (Κ. Χαρσούλας —Μπουντούλας - Πισιώτης) έπιχειροῦσαν τήν πρώτη στήν Έλ λάδα μεταμόσχευσι νεφροῦ άπό ἄνθρωπο σέ ἄνθρωπο. Άφετηρία γιά νέες έξορμήσεις τῆς χειρουργικῆς ἰατρικῆς στήν χώρα τοῦ Άσκλη πιοῦ.

Πέντε ὧρες άργότερα ὁ Στέφανος Καραμανλῆς μεταφερόταν σέ είδικά άποστειρωμένο θάλαμο. Στό πρῶτο στάδιο ἡ έπιτυχία τῆς με ταμοσχεύσεως τοῦ νεφροῦ ἦταν άπόλυτη.

Μετά άπό 24 ὧρες ὁ άρρωστος έπανέκτησε τίς αἰσθήσεις του. Τά πρῶτα λόγια πού φέλλι σε ἦταν «λίγο νερό... λίγο νερό...» Διψοῦσε.... Ἦταν μᾶλλον ἡ δίψα γιά τήν ζωή...

Λακωνικά είναι τά άνακοινωθέντα πού έκδί δει καθημερινῶς τό νοσοκομεῖο «ΑΧΕΠΑΝΣ»; «Ἡ έξέλιξις τῆς μετεγχειρητικῆς πορείας τοῦ λήπτου τοῦ νεφροῦ κρίνεται ὡς ἱκανοποιητική».

Τώρα ἡ προσοχή τῶν γιατρῶν είναι στραμμένη πρός τόν άνοσιοβιολογικό παράγοντα άπό τόν ὁποῖον κρίνονται ὅλες οί παρόμοιες περιπτώσεις μεταμοσχεύσεως ὀργάνων άπό ἄν θρωπο σέ ἄνθρωπο. Οί προσπάθειές του άπο βλέπουν τώρα στήν έξασφάλισι ὁμαλῆς λει τουργίας τοῦ μοσχεύματος καί κατ' έπέκτασι στήν άποφυγή άπορρίψεως αὐτοῦ. Ἄν τό πε τύχουν αὐτό οί γιατροί καί ὁ ὀργανισμός κρα τήση τό ξένο νεφρό ὁ Καραμανλῆς θά ζήση.

Τώρα χορηγοῦνται σ' αὐτόν χημειοθεραπευτι κά φάρμακα καί κορτιζόνη καί έφαρμόζεται ἡ δίαιτα τοῦ καθηγητοῦ Τζοβανέτι πού ἔφερε έ πανάστασι στίς νεφρικές παθήσεις καί συνί σταται στήν χορήγησι πολλῶν λευκωμάτων σέ άντίθεσι μέ τίς παλιές μεθόδους πού άπέφευ γαν τήν χορήγησι λευκωμάτων.

Σέ σχετικές έρωτήσεις ὑπεύθυνοι παράγον τες τοῦ νοσοκομείου «ΑΧΕΠΑΝΣ» άπήντησαν:

Οί κίνδυνοι μολύνσεως τοῦ άσθενοῦς είναι πολύ μεγαλύτεροι άπ' ὅ,τι στίς περιπτώσεις μεταμοσχεύσεως καρδίας καί τοῦτο γιατί τά νεφρά είναι ὄργανα χωρίς δυνατότητες άντι τιστάσεως. Ἄν τελικά ὁ ὀργανισμός τοῦ Κα ραμανλῆ άφομοίωση τό ξένο σῶμα, ὁ στρατιώ της θά πρέπει νά πάρη τό έξιτήριό του μετά ά πό δύο μῆνες. Άργότερα ὁ στρατιώτης θά χρει ασθῆ νά ὑποβληθῆ σέ νέα έπέμβασι γιά νά τοῦ άφαιρεθῆ καί τό δεύτερο κατεστραμμένο νεφρό. Όταν άρχίση νά άποβάλη φυσιολογικά τά οὖρα του ὁ άρρωστος, θά είναι ἔνδειξι ὅτι τό νέο νεφρό λειτουργεί καλά. Ἡ μεταμόσχευσι νεφροῦ παρά τήν πρόοδο τῆς έπιστήμης βρίσκεται ά κόμα σέ πειραματικό στάδιο.

Ὁ τεχνητός νεφρός μπορεῖ γιά μεγάλο χρο νικό διάστημα νά άναλάβη τήν άπαραίτητη γιά τήν ζωή λειτουργία τοῦ φυσιολογικοῦ άνθρωπί νου νεφροῦ.

Τό «μενοῦ» τοῦ άρρώστου είναι γάλα, αὐγά, κρέμα, λεμονάδα καί καρπούζι.

Ὁ λήπτης τοῦ νεφροῦ δέν είχε περάσει μέ χρι τώρα σοβαρές άρρώστιες στήν ζωή του. Κατετάγη στόν στρατό στίς 23 Ἰανουαρίου 1967. Φέτος στίς 11 Άπριλίου αἰσθάνθηκε φο βερούς πόνους καί εἰσήχθη στό 424 στρατιω τικό νοσοκομεῖο. Τέσσερες μέρες άργότερα δι εκομίσθη στό νοσοκομεῖο «ΑΧΕΠΑΝΣ» ὅπου δι απιστώθηκε ἡ καταστροφή καί τῶν δύο νεφρῶν του καί ἄρχισε νά τόν παρακολουθῆ ὁ καθηγη τής κ. Δ. Βαλτῆς.

Ὁ δότης, πατέρας πέντε παιδιῶν, είχε γεν νηθῆ στόν Πολύγυρο Χαλκιδικῆς τό 1904. Δέν είχε άρρωστήσει ποτέ στήν ζωή του, ὑπέφερε δέ μόνο άπό ρευματισμούς.

Καί τώρα άκόμα στό νοσοκομεῖο «ΑΧΕ ΠΑΝΣ» οί γιατροί [illegible] βρίσκων ται σέ κατ[illegible] χη ζωή[illegible]

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Χάρις στούς ἐπαρκεῖς ψυκτικούς χώρους πού διαθέτουμε

Η ΑΘΗΝΑ ΤΡΩΕΙ ΚΑΘΕ ΜΕΡΑ 1.500.000 ΚΙΛΑ ΦΡΟΥΤΑ

ΕΝΑΜΙΣΥ ἑκατομμύριο κιλά φροῦτα τρῶνε τήν ἡμέρα οἱ Ἀθηναῖοι κατά τό καλοκαίρι. Ἕνα κιλό περίπου ὁ κάθε κάτοικος τῆς περιοχῆς πρωτευούσης, κατά μέσον ὅρο.

Γίναμε φρουτοφάγοι, ἤ οἱ καυτές ἡμέρες τοῦ καλοκαιριοῦ μᾶς ὑποχρεώνουν νά βροῦμε παρηγοριά στή θάλασσα, στήν ἐξοχή, στά ἀναψυκτικά καί στήν ἐλαφρά, ὑγιεινή τροφή, στά δροσερα ἑλληνικά φροῦτα;

Ὁποιαδήποτε κι' ἄν εἶναι ἡ ἀπάντηση στό ἐρώτημα, γεγονός εἶναι ὅτι ἡ ἑλληνική φρουτοπαραγωγή ἔχει παρει μεγάλες διαστάσεις. Ἀπό 384.200 τόννους τό 1937, ἔφθασε σήμερα τά 2.000.000 περίπου τόννους τον χρόνο! Ἀντιστοίχως, ηὐξήθη καί ἡ κατανάλωσι. Ἕνα περίπου ἑκατομμύριο τόννοι φροῦτα τρώγονται σ' ὁλοκληρη τήν Ἑλλάδα. Τήν μερίδα τοῦ λέοντος παίρνουν, ἤ μᾶλλον τρῶνε, οἱ Ἀθηναῖοι. Τό ἕνα τρίτο τῆς συνολικῆς καταναλώσεως τῆς χώρας (320.427 τόννοι). Τό ὑπόλοιπο μέρος τῆς παραγωγῆς διατίθεται γιά ἐξαγωγές, χυμούς, κονσερβοποίησι, κ. ἄ.

Ὁ Ἰούλιος, ὁ Αὔγουστος καί ὁ Σεπτέμβριος εἶναι οἱ μῆνες μέ τήν μεγαλύτερη κατανάλωσι στήν Ἀθήνα: 142.579 τόννοι φροῦτα, δηλαδή τό ἥμισυ τῆς ὅλης καταναλώσεως τῆς χρονιάς, τρώγονται μέσα σέ τρεῖς μῆνες. Περισσότερο τόν Ἰούλιο (54.000 τόννοι). Πραγματικά, ἐποχή τῶν φρούτων εἶναι τό καλοκαίρι. Μέ πρῶτα στήν κατανάλωσι τά καρπούζια - πεπόνια, σταφύλια, ροδάκινα. Ἀκολουθοῦν σέ ἀρκετή ἀπόστασι τά ἀχλάδια, τά βερύκοκκα, τά σῦκα, τά κεράσια.

Στήν πραγματικότητα, ὅμως, οἱ ποσότητες σέ φροῦτα πού καταναλώνουν οἱ Ἀθηναῖοι, εἶναι πολύ μεγαλύτερες. Καί τοῦτο γιατί πολλοί φυλᾶνε... τήν ὄρεξί τους γιά τό διάστημα τῶν διακοπῶν τους στήν ἐπαρχία! Ἐκεῖ θά βροῦν ἀφθονώτερα καί φθηνότερα φροῦτα, συνδυάζοντας τίς διακοπές τους μέ φρουτοκατανάλωσι...

Μιλοῦμε φυσικά γιά τό καλοκαίρι, γιατί ὑπάρχει καί τόν ὑπόλοιπο χρόνο ὑψηλό ποσοστό παραγωγῆς καί καταναλώσεως στά πορτοκάλια καί στά μῆλα.

● Τά στοιχεῖα πού ἀναφέρουμε ἀνήκουν στήν περυσινή χρονική περίοδο. Βγαίνουν ὅμως ἀνάλογα συμπεράσματα γιά τήν ἐφετεινή χρονιά, δεδομένου ὅτι ἡ παραγωγή τοῦ 1968 κυμαίνεται στά ἴδια περίπου ἐπίπεδα.

Ἡ ψῦξις πολύτιμος βοηθός

Ὡστόσο, δέν εἶναι μόνο ὁ πολλαπλασιασμός τῆς παραγωγῆς, ὁ λόγος τῆς ἀφθονίας φρούτων στήν ἀγορά. Οἱ περισσότεροι ἀγνοοῦν τό μυστικό, πού δέν εἶναι ἄλλο ἀπό τήν ψυκτική συντήρησί τους, μέσα σέ εἰδικούς ἀποθηκευτικούς χώρους.

Ἡ μεγάλη ὅμως παραγωγή φρούτων δέν ἐξασφαλίζει πάντοτε καί τήν ἀνάλογη ποσότητα στήν ἀγορά. Δέν εἶναι αὐτό ἀρκετό γιά νά φθάσουν τά φροῦτα στόν καταναλωτή. Χωρίς ψυκτικούς χώρους καί ψυκτικά μεταφορικά μέσα θά ἀπ[illegible]νε κάθε π[illegible] κιγι-γι[illegible]

φήση τήν παραγωγή. Πόσες καί πόσες φορές δέν σάπιζαν τά φροῦτα στά χέρια τῶν παραγωγῶν καί σέ ἐποχές πού ἡ φρουτοπαραγωγή δέν εἶχε λάβει τίς σημερινές της διαστάσεις, περιμένοντας τήν διάθεσί τους. Ἤ ἀκόμη καταστρέφονταν κατά τήν μεταφορά τους στίς ἀγορές.

Σήμερα, χάρι στίς ψυκτικές ἐγκαταστάσεις καί τά ψυκτικά μεταφορικά μέσα (αὐτοκίνητα - ψυγεῖα, βαγόνια - ψυγεῖα κλπ.), τά φροῦτα ἀποθηκεύονται καί φθάνουν φρεσκότατα στά καταναλωτικά κέντρα τοῦ ἐσωτερικοῦ καί τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἀνέτως καί ἀσφαλῶς.

Ἡ ψῦξι ἀποτελεῖ πλέον πολύτιμο βοηθό τοῦ φρουτοπαραγωγοῦ, ἀναπόσπαστο στοιχεῖο γιά τήν ἀνάπτυξι τῆς παραγωγῆς.

Τρία πλεονεκτήματα

Πιό συγκεκριμένα, τρεῖς εἶναι οἱ βασικοί σκοποί πού ἐπιτυγχάνονται μέ τήν ψυκτική συντήρησι τῶν φρούτων:

● Σώζονται ἀπό βέβαιη καταστροφή ἑκατοντάδες τόννοι νωπῶν ὀπωροκηπευτικῶν. Ὅταν μάλιστα, στίς περιόδους τῶν αἰχμῶν τῆς παραγωγῆς, ἡ ἀγορά δέν προλαβαίνει νά ἀπορροφήση τήν τεράστια προσφορά φρούτων.

● Προωθοῦνται σέ μεγάλο βαθμό οἱ ἐξαγωγές σέ ἄλλες χῶρες. Δεδομένου ὅτι: ἀφ' ἑνός μέν ἡ μεγάλη ἀπόστασι τῆς Ἑλλάδος ἀπό τά μεγάλα καταναλωτικά κέντρα τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης, ἀφ' ἑτέρου δέ τό θερμό ἑλληνικό κλῖμα — οἱ περισσότερες μεταφορές ἀγροτικῶν προϊόντων γίνονται τήν θερινή περίοδο — ἐπιδροῦσαν παλαιότερα ἀνασταλτικῶς στήν ἐξαγωγική προσπάθεια.

● Διατίθενται φροῦτα ἐκτός ἐποχῆς, πορτοκάλια καί μῆλα τούς θερινούς μῆνες, ἤ ἀχλάδια, ντομάτες, σταφύλια τούς χειμερινούς.

Παλαιότερα, π. χ., θά ἔπρεπε νά κινήσουμε γῆ καί οὐρανό, γιά νά βροῦμε ἕνα πορτοκάλι γιά κάποιον ἄρρωστο, ἤ γιά μικρά παιδιά, καί μάλιστα σέ ἀπρόσιτες τιμές. Σήμερα ὑπάρχουν πορτοκάλια ὅλες τίς ἐποχές.

● Ἁπλῶς καί μόνο ἡ ψῦξι δέν ἐξασφαλίζει τήν συντήρησι. Ἀπαιτεῖται ἡ ψῦξι νά εἶναι καλή, δηλαδή σωστή, ἀνάλογα μέ τό εἶδος καί τήν ποικιλία τοῦ φρούτου. Γιατί τό φροῦτο μόλις κοπῆ ἀπό τό δένδρο ἐξακολουθεῖ νά εἶναι ζῶν ὀργανισμός, πού θέλει εἰδική μεταχείρισι γιά νά διατηρηθῆ.

Διαφέρει, ἐξ ἄλλου, καί ἡ χρονική διάρκεια τῆς συντηρήσεώς τους, πού εἶναι ἀνάλογη μέ τήν εὐπάθεια κάθε φρούτου. Ἡ φράουλα διατηρεῖται 1—5 ἡμέρες, τά βερύκοκκα καί τά σταφύλια 2—4 ἑβδομάδες, τά πορτοκάλια καί τά ροδάκινα 1—4 μῆνες, τά μῆλα 4—7 μῆνες, ἤ καί περισσότερο. Πολλές φορές ἡ ψυκτική συντήρησι τῶν μήλων, ἰδιαίτερα ἐκείνων τῆς Μακεδονίας, διαρκεῖ ἀπό τό τέλος τῆς ἐσοδείας μέχρι τήν ἀρχή τῆς ἑπομένης. Ἐνώ ἡ συντήρησι

ΕΝΑ ΣΥΝΘΗΜΑ ΠΟΥ ΑΚΟΥΓΕΤΑΙ ΟΛΟ ΚΑΙ ΔΥΝΑΤΩΤΕΡΑ.

Κάτω! ἡ «κοινωνία

ΠΑΡΙΣΙ. Ἰούλιος.

ΚΑΤΩ ἡ κοινωνία τῆς καταναλώσεως! Τό σύνθημα αὐτό, πού ἐψιθυρίζετο πρίν ἀπό ἕνα μῆνα μόλις, νά πού διακηρύσσεται τώρα ἐλεύθερα καί γίνεται ἔμβλημα. Περί τίνος πρόκειται; Ἁπλῶς, καταδικάζεται ἕνας πολιτισμός πού ἔχει ἀντικειμενικό σκοπό τήν ἀπαλλαγή τοῦ ἀνθρώπου ἀπό τήν κηδεμονία τῆς φύσεως. Ἡ κοινωνία τῆς συμμετρίας, ἡ ἀντίθετη δηλαδή ἔκφρασις τῆς κοινωνίας τῆς καταναλώσεως, εἶναι φυσικά ἐκείνη πού κρατάει τόν ἄνθρωπο μακρυά ἀπό κάθε προσπάθεια ἀποτινάξεως τῆς κηδεμονίας τῆς φύσεως.

Πρίν εἴκοσι ἕως τριάντα χιλιάδες χρόνια, ὁ ἄνθρωπος ζοῦσε σέ μιά κοινωνία ἀπόλυτα ἐξαρτημένη ἀπό τήν φύσι. Στήν κοινωνία, δηλαδή, τῶν βονάσων, τῶν ταράνδων καί τῶν σπηλαίων, στήν κοινωνία τῆς φυσικῆς ἐπιλογῆς, στήν ὁποία κυριαρχοῦσε ἡ ἐπικράτησι τοῦ ἰσχυροτέρου καί ὁ θάνατος τῶν ἀδυνάτων.

Ὅπως λοιπόν σαφέστατα μᾶς διδάσκει ἡ προϊστορία, ὁ ἄνθρωπος μόλις ἀπέκτησε κάποια δυνατότητα, ἀναζήτησε τρόπο νά ἀπαλλαγῆ ἀπό τήν ὑπερβολική κηδεμονία τῆς φύσεως, ἐξουδετερώνοντας ὅσο τό δυνατόν περισσότερο τίς ἀντιξοότητες τῆς ὑπάρξεώς του, δηλαδή τήν μεγάλη στέρησι τροφῆς, τίς θανατηφόρες ἐπιδημίες, τίς σκληρές κλιματολογικές συνθῆκες κλπ.

Ἡ καλλιέργεια τῆς γῆς πῆρε τήν θέσι τῆς τυχαίας συγκομιδῆς γεννημάτων καί ἀγρίων φρούτων. Ἡ κτηνοτροφία ἀντικατέστησε τό ἀβέβαιο κυνήγι. Ἡ χρησιμοποίησι τοῦ ἀλόγου σάν μεταφορικοῦ μέσου, ὅλα αὐτά ἀποτελοῦν ἀναμφισβήτητα στάδια πρός τήν κοινωνία τῆς καταναλώσεως, πού ἔχει σάν βασική ἀρχή τήν προσφορά στόν ἄνθρωπο τεχνητοῦ περιβάλλοντος, πού νά ἱκανοποιῆ τίς ἀνάγκες καί τίς ἐπιθυμίες του. Βέβαια, ἡ πορεία αὐτή προϋποθέτει μιά προοδευτική ἀπομάκρυνσι τοῦ ἀνθρώπου ἀπό τίς συνθῆκες διαβιώσεως τοῦ ζωϊκοῦ βασιλείου καί τῆς πρωτόγονης ἀνθρωπότητος. Τό ραδιόφωνο, πού μᾶς δίνει τήν δυνατότητα νά ἀκοῦμε ἤχους πού παράγονται σέ ἀπόστασι χιλιάδων χιλιομέτρων, ἡ τηλεόρασι, πού μᾶς παρουσιάζει σκηνές ἀπό τήν ἄλλη ὄκρη τοῦ κόσμου, τό αὐτοκίνητο, πού αὔξησε ἀφάνταστα τήν ταχύτητα μετακινήσεως τοῦ ἀνθρώπου (πού ἀπό τήν φύσι γεννήθηκε γιά νά περπατᾶ μέ ταχύτητα 5—6 χιλιομέτρων τήν ὥρα), ὅλα αὐτά τά φαινόμενα ἀποτελοῦν χαρακτηριστικά γνωρίσματα τῆς κοινωνίας καταναλώσεως.

Πάντοτε πρός τήν πρόοδο

Εἶναι λοιπόν καταδικάσιμη ἡ κοινωνία αὐτή, ὅπως θέλουν νά ὑποστηρίξουν οἱ κατακριτές της στίς μέρες μας;

Ἀπό ὅ,τι εἴμαστε σέ θέσι νά ἀντιληφθοῦμε ἀκολουθώντας τήν πορεία τῆς ἀνθρώπινης ἐξελίξεως, ἡ ἀπάντησι εἶναι «ὄχι». Ἀντίθετα, μάλιστα, δέν ἀμφισβητεῖται τό ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἀναζητεῖ ἐπίμονα νά ἀπαλλαγῆ ἀπό τήν κηδεμονία τῆς φύσεως, δηλαδή ἀπό τήν καθυπόταξί του στούς νόμους της, πού θά ἔπρεπε νά περιωρίζοντο σάν ἀποκλειστικό χαρακτηριστικό τῶν ἀγρίων ζώων.

Ἀπό τά πιό μακρινά χρόνια τῆς προϊστορίας διαπιστώνουμε ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἀγωνιζόταν γιά τήν πρόοδο. Τά λίθινα ἐργαλεία τοῦ πρωτόγονου, ἐδῶ καί ἕνα ἑκατομμύριο χρόνια, ἀναγγέλλουν ἤδη τήν παρουσία τῆς κοινωνίας τῆς καταναλώσεως.

Ὅταν ὁ Γκαλβάνι καί ὁ Βόλτα ἄρχισαν τίς μελέτες τους πάνω στά τινάγματα τοῦ βατράχου, ἤθελαν ἁπλῶς νά ἀνακαλύψουν ποιές ἦταν οἱ νευρικές ἀντιδράσεις τῶν βατραχοειδῶν. Οἱ ἐργασίες τους ὅμως ὡδήγησαν στήν ἐπινόησι καί τήν κατασκευή τῶν ἠλεκτρικῶν γεννητριῶν καί ἄνοιξαν νέους δρόμους στήν τεχνική τοῦ ἠλεκτρισμοῦ πού συγκλόνισε τήν ἀνθρωπότητα στίς ἀρχές τοῦ 19ου αἰώνα.

Ἡ πρόοδος εἶναι μιά προσπάθεια ἀποκλειστικά ἀνθρώπινη. Τό ζῶο δέν αἰσθάνεται τήν ἀνάγκη τῆς προόδου. Ποιοί εἶναι οἱ ἀντικειμενικοί στόχοι τῆς προόδου; Πρῶτα - πρῶτα ἔχουμε τήν ὑλική ζωή, γιά νά χρησιμοποιήσουμε τόν ὅρο τῆς κυριολεξίας.

Γιά νά ἱκανοποιήσουμε ὅλες αὐτές τίς ἀνάγκες καί τίς ἀπαιτήσεις μας, οἱ βιομηχανίες πρέπει νά

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Πρίν ἀπό λίγα χρο... ... μας σάπιζαν.

Τώρα ἔχουμε ψυκτικούς θαλάμους συνολικῆς χωρητικότητος 1.000.000 κυβικῶν μέτρων πού διατηροῦν τίς 300.000 τόννους φροῦτα πού τρώει ὁ πληθυσμός μας κάθε χρόνο.

τῶν πορτοκαλιῶν κρατάει σχετικῶς μικρό χρονικό διάστημα. Αὐτά πού τρῶμε τό καλοκαίρι εἶναι ἀπό τήν τελευταία ἐσοδεία τῆς ἀνοίξεως. Ἄλλωστε ἡ ζήτησι ἐσπεριδοειδῶν ἐκτός ἐποχῆς εἶναι μᾶλλον περιωρισμένη, ἐξ αἰτίας ἴσως τῆς ὑψηλῆς τιμῆς τους.

● Οἱ μεγαλύτερες δυσκολίες στήν συντήρησι συναντῶνται στά ἀχλάδια. Διότι ἐξακολουθοῦν νά ὡριμάζουν καί μέσα στό ψυγεῖο ἀκόμη!

Ἐξ ἄλλου, ἡ φράουλα εἶναι τό πιό εὐαίσθητο φροῦτο. Διατηρεῖται μέ τήν ψῦξι, ὅπως ἀναφέραμε, μόνο 1—5 ἡμέρες. Γι' αὐτό καταβάλλονται προσπάθειες γιά τήν διατήρησί της μέ νέα μέθοδο τῆς κατα ψύξεως, μέσα σέ εἰδικά μικρά κιβώτια, σάν συρτάρια. Τά πρῶτα πειράματα πού ἔγιναν μέ τή νέα μέθοδο, ἐσημείωσαν σημαντική ἐπιτυχία. Οἱ φράουλες διατηρήθηκαν «ζωντανές» καί μετά τήν ἀπόψυξι, ἦσαν φρεσκότατες.

Πειραματισμούς γύρω ἀπό τήν μέθοδο καταψύξεως τῶν ὀπωροκηπευτικῶν ἐνεργεῖ τό ὑπουργεῖο Γεωργίας μέ εἰδικά μηχανήματα, στή Λυκόβρυσι Κηφισιᾶς.

● Ἀπαραίτητες προϋποθέσεις γιά τήν ἐπιτυχία τῆς ψυκτικῆς συντηρήσεως εἶναι δύο : α) ἀποκλεισμός τῶν πολύ ὡρίμων φρούτων καθώς καί τῶν πολύ ἄγουρων, β) ἀποθήκευσι τῶν ὀπωροκηπευτικῶν ἀμέσως μετά τήν συγκομιδή τους. Ὅσο τό γρηγορότερο εἰσέρχονται τά εὐπαθῆ ἀγροτικά προϊόντα στήν πρόψυξι καί ἐν συνεχείᾳ στήν ψῦξι, τόση περισσότερη ζωή μποροῦν νά ἔχουν.

Γιά τόν δεύτερο μάλιστα λόγο οἱ σχετικές ψυκτικές ἐγκαταστάσεις πρέπει νά ἱδρύωνται πλησίον τῶν τόπων παραγωγῆς. Παλαιότερα, τά 60 % τῶν ψυγείων βρίσκονταν στήν Ἀθήνα καί 20 % στίς ἄλλες μεγάλες πόλεις τῆς χώρας. Σήμερα ὅμως ἡ σχέσι αὐτή ἀντιστρέφεται. Οἱ στόχοι, κυρίως τῆς κρατικῆς δραστηριότητος, στρέφονται πρός τά παραγωγικά κέντρα καί ὄχι στά καταναλωτικά, τά ὁποῖα προσπαθεῖ νά ἐξασφαλίσῃ ἡ ἰδιωτική πρωτοβουλία.

Οἱ ψυκτικές ἐγκαταστάσεις στήν Ἑλλάδα

Ὑπάρχουν ὅμως στή χώρα μας ἀρκετές καί κατάλληλες ψυκτικές ἐγκαταστάσεις;

Συστηματική καί —ὀργανωμένη προσπάθεια γιά τήν ψυκτική συντήρησι τῶν ὀπωροκηπευτικῶν, καθώς καί ἄλλων προϊόντων καί τήν μεταφορά τους «ὑπό ψῦξι», ἄρχισε στήν Ἑλλάδα πρίν δεκαπέντε περίπου χρόνια. Μετεκλήθησαν ξένοι εἰδικοί, ἐνισχύθη ἡ ἰδιωτική πρωτοβουλία, ἐνῶ παράλληλα Ἱδρύθη τό 1962 ἡ ἡμικρατική ἑταιρία κοινῆς ὠφελείας Ε.Τ.Ε.Α.Π. (Ἑταιρία Τεχνικοῦ Ἐξοπλισμοῦ Ἀξιοποιήσεως Ἀγροτικῶν Προϊόντων). Σκοπός τῆς Ε.Τ.Ε.Α.Π., ἡ δημιουργία ψυκτικῶν ἐγκαταστάσεων γιά τήν συντήρησι τῶν ἑλληνικῶν φρούτων, τόσο γιά τήν ἐσωτερική, ὅσο καί γιά τήν ἐξωτερική ἀγορά.

Σήμερα, παρ' ὅτι ὑστερούμε ἀκόμη σημαντικά στόν τομέα τῆς ψυκτικῆς συντηρήσεως ἔναντι τῶν προηγμένων χωρῶν, μποροῦμε νά ποῦμε ὅτι ἔχουμε φθάσει σέ ἱκανοποιητικό ἐπίπεδο. Ἤδη, ἡ «ψυκτική ἁλυσίδα» —ὅπως λέγεται στή γλῶσσα τῶν οἰκονομολόγων καί τῶν τεχνικῶν τό πλέγμα τῶν ψυκτικῶν ἐγκαταστάσεων— ἁπλώνεται συνεχῶς σ' ὁλόκληρη τήν χώρα.

● Ἡ συνολική χωρητικότητα τῶν ψυκτικῶν θαλάμων σ' ὁλόκληρη τήν Ἑλλάδα, μαζί μέ τούς ὑπό κατασκευή, ξεπερνᾶ τά 1.000.000 κυβικά μέτρα (Ἰδιωτικά καί ΕΤΕΑΠ). Οἱ ἐγκαταστάσεις τους, λειτουργοῦν μέ ἠλεκτρικό ρεῦμα, τό ὁποῖο παίρνουν ἀπό τήν ΔΕΗ (δέν ἔχουν δηλαδή, δικές τους μηχανές παραγωγῆς ἠλεκτρισμοῦ). Σέ περίπτωσι διακοπῆς τοῦ ρεύματος λόγω βλάβης ἤ ἄλλης αἰτίας, δέν ὑπάρχει κίνδυνος καταστροφῆς τῶν ἀποθηκευμένων φρούτων. Ἡ ψῦξι διατηρεῖται μία ἤ καί δύο ἡμέρες χωρίς ρεῦμα.

● Ἡ μεγαλύτερη ψυκτική ἐγκατάστασι τῆς χώρας, λειτουργεῖ στήν Βέροια. Εἶναι τύπου «Station Frutiere» ἔχει συνολικό ὄγκο 45.000 κυβικά μέτρα καί ἀνήκει στήν ἡμικρατική ἑταιρία ΕΤΕΑΠ. Διαθέτει σταθμό φορτώσεως βαγονιῶν ἐντός σήραγγος «ὑπό ψῦξι», μηχανήματα φορτώσεως, παγοποιεῖο, γιά τόν ἐφοδιασμό τῶν βαγονιῶν μέ πάγο, ἐφ' ὅσον δέν διαθέτουν ἠλεκτροκίνητο μηχάνημα. Κατά τήν περυσινή περίοδο, διεκινήθησαν ἀπό τό ψυγεῖο τῆς Βεροίας, 12.000 τόννοι ροδάκινα, μῆλα, κ.λ.π.

Ἡ ἐπιβάρυνσι γιά τήν ψυκτική συντήρησι εἶναι 150 δραχμές κατά τόννο. Τιμή ὁπωσδήποτε χαμηλή, σέ σύγκρισι μέ τήν ὠφέλεια πού κερδίζει ὁ παραγωγός.

● Δέν εἶναι ὅμως ἀρκετό τό στοιχεῖο τῶν ψυκτικῶν θαλάμων, γιά νά φθάσουν τά φροῦτα στήν ἀγορά. Τά φροῦτα καί γενικῶς ὅλα τά εὐπαθῆ προϊόντα — κρέας, ψάρια, γαλακτοκομικά — εἶναι ἀδύνατο νά διανύσουν μεγάλες ἀποστάσεις, χωρίς ψυκτικά μεταφορικά μέσα. Καί ἐννοοῦμε τά βαγόνια - ψυγεῖα, αὐτοκίνητα - ψυγεῖα, πλοῖα - ψυγεῖα, τά ὁποῖα εἶναι ἀπαραίτητα, κυρίως γιά τίς μεταφορές φρούτων στό ἐξωτερικό ἤ γιά τίς εἰσαγωγές κοσάτων.

Τό δυναμικό τῆς Ἑλλάδος σέ ψυκτικά μεταφορικά μέσα, ἀνέρχεται σέ 1.200 βαγόνια - ψυγεῖα καί 600 αὐτοκίνητα - ψυγεῖα, πού ἐργάζονται συστηματικά, ἰδιαίτερα κατά τήν ὡρίμανσι τῶν ροδακίνων (20 Ἰουλίου — 15 Σεπτεμβρίου).

● Ὁ μηχανισμός τῶν «ὑπό ψῦξι» μεταφορῶν, συμπληρώνεται μέ ἕνα ἀκόμη μέσο. Πρόκειται γιά τά αὐτόματα ἐμπρευματοκιβώτια(κονταίνερς), ἑλληνικῆς ἐπινοήσεως. Ἔχουν χωρητικότητα τεσσάρων τόννων, μεταφέρονται τόσο στόν ὑπωρῶνα, ὅσο καί στά κέντρα καταναλώσεως, μέ ἁπλᾶ ἀνοιχτά αὐτοκίνητα ἤ ἀνοιχτά βαγόνια - πλατφόρμες. Ἐπί πλέον, διαθέτουν δική τους ἠλεκτρική συσκευή ψύξεως καί δέν ἔχουν ἀνάγκη ἀποπαγώσεως κάθε τόσο. Χαρακτηρίζονται γιά τήν εὐελιξία τους, γιατί μεταφέρονται καί στά πιό ἀπρόσιτα σημεῖα.

Παραλαμβάνουν τά προϊόντα ἀπό τούς ὑπωρῶνες καί τά μεταφέρουν, εἴτε στά συσκευαστήρια, εἴτε στά καταναλωτικά κέντρα. Οἱ ΣΕΚ ἔχουν προγραμματίσει νά πραγματοποιήσουν μέ δέκα «κονταίνερς» δοκιμαστικές μεταφορές φρούτων.

Κ. Δ.

ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΑΓΧΟΣ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΖΩΗΣ

τῆς καταναλώσεως»

παράγουν, ἀντίστοιχα, ἐγκαταστάσεις κλιματισμοῦ, κατάλληλα ροῦχα, δέκτες ραδιοφώνου καί τηλεοράσεως, δίκτυα τηλεπικοινωνιῶν, ἐγκαταστάσεις καί συσκευές διατηρήσεως τροφῶν, κέντρα κτηνοτροφίας, ἀεροπλάνα, πλοῖα, τραῖνα, αὐτοκίνητα κλπ.

Ἀδύνατη ἡ ἐπιστροφή

Βέβαια, μποροῦμε νά φανταστοῦμε τόν ἄνθρωπο νά ἀρνῆται ὅλη τήν πανοπλία του καί νά ζῇ ὅπως ζοῦσε στήν πρωτόγονη ἐποχή... Τό κακό εἶναι ὅτι δέν διαθέτουμε πιά τά πλούσια δάση πού συντροῦσαν τά θουβάλια, τά μαμμούθ καί τά ἄλλα θηράματα τῆς προϊστορικῆς ἀνθρωπότητος. Εἴμαστε ἀνίκανοι νά ἐξασφαλίσουμε ζωή σέ περισσότερες ἀπό μερικές χιλιάδες ἀτόμων, μέ τήν παραχώρησι σ' αὐτούς ὅλων τῶν ἄγριων ζώων πού ἔχουν τά δάση τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης τό 1968. Ἡ μαγειρεμένη τροφή, στήν ὁποία ἡ σύγχρονη ἀνθρωπότης ἔχει συνηθίσει, εἶναι γιά μᾶς ἕνα ἀνυπέρβλητο ἐμπόδιο γιά μιά ἐνδεχομένη ἐπιστροφή στήν ἄγρια ζωή καί ἀπό φυσιολογικῆς ἀκόμη ἀπόψεως.

Οἱ χιλιετηρίδες τῆς «πολιτισμένης» ζωῆς πού πέρασαν διαμόρφωσαν τόν ὀργανισμό μας ἔτσι ὥστε νά μή μποροῦμε πιά νά πᾶμε πίσω. Δέν μποροῦμε νά γυρίσουμε πίσω στά «σπήλαια», οὔτε κἄν στόν χειρωνακτικό πολιτισμό. Εἴμαστε πάρα πολλοί καί ἕνας τέτοιος πολιτισμός δέν εἶναι ἱκανός νά μᾶς θρέψη καί νά μᾶς προσφέρη στέγη. Ἡ ἐπιστροφή στόν ἀγροτικό πολιτισμό, πού εὐχονται ὡρισμένοι, θά ἐσήμαινε, σέ ἀδρές γραμμές, τήν ἐξαφάνισι τῆς μισῆς καί περισσότερης ἀνθρωπότητος τῶν ἐκβιομηχανοποιημένων χωρῶν. Εἴμαστε ἑτοιμοι γιά ἕνα τέτοιο ὁλοκαύτωμα; Ὄχι βέβαια. Ἐξ ἄλλου, δέν ἔχουμε τήν δυνατότητα τῆς ἐκλογῆς οὔτε σάν ἄτομα, οὔτε σάν ὁμάδες. Ἡ μοῖρα μας, στό σημερινό στάδιο τῆς ἐξελίξεως, εἶναι νά συγκεντρώνουμε καθημερινῶς καί περισσότερες γνώσεις καί, κατά συνέπεια, νά ἐξοικονομοῦμε περισσότερο χρόνο γιά τή μόρφωσί μας. Εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νά καταφεύγουμε στίς μηχανές καί νά βασιζόμαστε σ' αὐτές γιά τίς ἀνάγκες τῆς διαβιώσεώς μας. Μᾶς εἶναι ἐπίσης ἀπαραίτητο νά διαθέτουμε στό στενό περιβάλλον μας ὅλα τά ἀπαραίτητα συγγράμματα τῆς ἀνθρώπινης κουλτούρας: Πιστά ἀντίγραφα τῶν πιό μεγάλων ἔργων τῆς παγκοσμίου τέχνης, βιβλία τῶν πιό φημισμένων καί διανοητῶν ὅλων τῶν ἐποχῶν καί ἀπό ὅλες τίς χῶρες τοῦ κόσμου, ἐγγραφές μουσικῶν ἔργων κλπ. Εἶναι θησαυροί πού δέν θά ἀπωθοῦσαν βέβαια καί τούς πιό φανατικούς ὀπαδούς τοῦ «πολιτισμοῦ τῆς λιτότητος».

Λοιπόν, δέν ὑπάρχει δυνατότης συμφιλιώσεως τῆς δίψας μας γιά μόρφωσι καί τῆς ἀρνήσεως τοῦ πολιτισμοῦ τῆς καταναλώσεως.

Πράγματι, τό αἰσθανόμαστε πολύ καλά, εἶναι ἀδύνατο καί νά δισνοηθοῦμε πορεία πρός τά πίσω. Ἡ πρόοδος εἶναι συνυφασμένη μέ τό εἶναι μας, μέ ὅ,τι εἶναι πιό ἀκριβό γιά μᾶς, ἀκόμη καί μέ τήν ἀνάγκη πού ἔχουμε νά ζήσουμε, καί νά ζήσουμε μάλιστα καλά μέ ἀκέραιη τήν ὑγεία μας. Πρόοδος εἶναι οἱ ἰατρικές φροντίδες καί ἡ βιομηχανική παρασκευή τῶν φαρμάκων, ὅπως καί τό προνόμιο τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου νά μπορῇ νά κάνη ὁλόκληρο τόν γῦρο τοῦ πλανήτη μας σέ 90 λεπτά. Πρόοδος εἶναι ἀκόμα ἡ μελέτη τοῦ ἀτόμου καί ἡ διερεύνησι τῶν δυνάμεων πού περικλείνει ὁ πυρήνας του. Γιά νά καταλάβη θέσι μέσα στό σύμπαν καί γιά νά καθορίση καλύτερα τήν κατεύθυνσι τῆς μοίρας του, ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἀνάγκη τόν πολιτισμό αὐτόν τῆς ἀπεριόριστης ἐνεργείας, τίς μηχανές, τίς τηλεπικοινωνίες, τίς χημικές μεταβολές, τήν ταχύτητα. Κανείς δέν ἀρνεῖται, βέβαια, ὅτι ἡ ἀναμέτρησι τοῦ ἀνθρώπου μέ τό σύμπαν εἶναι δύσκολη καί σκληρή. Ἄλλωστε, τό ἴδιο σκληρή ἦταν ἡ πορεία ἀπό τόν πολιτισμό τοῦ ξύλου στόν πολιτισμό τοῦ σιδήρου, ἀπό τόν πολιτισμό τῶν βοσκῶν σ' ἐκεῖνον τοῦ ἐμπορίου καί τοῦ πολέμου τῶν κατακτήσεων. Ὅλα τά μεταβατικά στάδια εἶναι ἐπώδυνα, ἀκόμη καί ἐκεῖνα πού διέρχεται ὁ ἄνθρωπος κατά τήν περίοδο τῆς ὑπάρξεώς του. Ἄλλωστε καί ἡ στιγμή ἀκόμα τῆς γεννήσεως εἶναι μιά δοκιμασία πού τήν ὑπογραμμίζουν οἱ σπαρακτικές κραυγές τοῦ νεογέννητου.

Μποροῦμε λοιπόν νά ἀρνηθοῦμε αὐτή τήν τύχη, ἐάν εἴχαμε τό δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς ;

LUCIEN BARNIER

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Περίοδος στασιμότητος ἀρχίζει γιά τήν 'Αθήνα

Η ΑΘΗΝΑ ἑτοιμάζεται νά δεχθῆ τούς πρώτους οὐρανοξύστες. Ἔχουν ἤδη ἐπιλεγῆ τά κατάλληλα οἰκόπεδα μέ τίς διαστάσεις πού ὁρίζει ὁ περίφημος νόμος «περί ὑψῶν τῶν νέων οἰκοδομῶν» καί ἔτσι σέ λίγον καιρό οἱ 'Αθηναῖοι θά θλέπουν νά πυργώνωνται στήν πρωτεύουσα τά σύγχρονα κτιριακά μεγαθήρια.

Μέ τήν ἐμφάνισί τους θά καταφερθῆ τό πλέον ἀποφασιστικό κτύπημα κατά τῶν τελευταίων καταλοίπων τῆς παλαιᾶς ρομαντικῆς ἐποχῆς, οἱ νοσταλγοί τῆς ὁποίας τήν θλέπουν νά φεύγη πλέον ἀνεπιστρεπτί. Θά ἔχουν ὅμως τήν ἱκανοποίησι ὅτι ἡ νέα φυσιογνωμία τῆς πόλεως θά εἶναι τόσο ἀντιαισθητική, ὥστε νά πιστεύουν ἀπό τώρα ὅτι πολύ σύντομα θά πυκνωθοῦν οἱ τάξεις τῶν ὀπαδῶν τους.

'Αλλά, ἄς δοῦμε καλύτερα τά πράγματα πῶς ἐμφανίζονται σήμερα.

Κατ' ἀρχήν πρέπει νά λεχθῆ ὅτι ἡ 'Αθήνα παρά τήν φαινομενική της ἀνάπτυξι, ἔχει εἰσέλθει ἐδῶ καί λίγα χρόνια εἰς μίαν περίοδον παρακμῆς, τήν ὁποίαν εἶναι πολύ δύσκολο νά τήν ξεπεράση.

Ὁ «σωτήριος» νόμος περί ὑψῶν ἦλθε τόσον ἀργά, πού εἶναι ὄχι ἁπλῶς δύσκολο, ἀλλά σχεδόν ἀδύνατον νά θεραπεύση τήν πολεοδομικήν ἀναρχίαν, τουλάχιστον, διά τάς δύο προσεχεῖς γενεάς.

Χάθηκε ἡ εὐκαιρία

Ἔχασε, δηλαδή, ἡ 'Αθήνα κατά τήν τελευταίαν της εἰκοσαετίαν — περίοδον ἀνοικοδομήσεως καί ἀναμορφώσεώς της — τήν εὐκαιρία νά γίνη ἡ πιό ὡραία, ἡ πιό σύγχρονη, ἡ πιό πολιτισμένη πρωτεύουσα τῆς Εὐρώπης, χωρίς νά ἔχη χάσει τίποτε ἀπό τό μοναδικό ἀρχαιολογικό της πλαίσιο, μέ τό ὁποῖο ἀντιθέτως θά συνεδυάζετο κατά τρόπον ἰδανικό.

Δέν εἶναι μακρινή ἡ ἐποχή, πού ὅλοι μας θλέπαμε μέ θαυμασμό καί ἱκανοποίησι νά ἀνυψώνωνται οἱ πρῶτες πολυκατοικίες πού ἀναφιαθήτητο ἐξησφάλιζαν καλύτερες συνθῆκες ὑγιεινῆς καί ἐν γένει διαθιώσεως.

Ὁ ρυθμός τῆς ἀνοικοδομήσεως εἶχε πάρει τήν μορφήν ἑνός φρενήρους καλπασμοῦ καί παρά τίς ἀντιδράσεις καί τήν τροχοπέδη τῶν ἁρμοδίων οἰκονομικῶν παραγόντων ἐξελίχθη χωρίς κανείς νά τό ἀντιληφθῆ σέ μία βιομηχανία ἀπιθανη, ἡ ὁποία παρέσυρε ὅλες τίς ἄλλες βιομηχανίες, ἤτοι τσιμέντων, ξυλείας, χρωμάτων, ὑαλουργίας κλπ., πού ἐγνώρισαν πραγματικήν ἀνθησι καί ἐκινητοποίησε μίαν πληθώραν εἰδικοτήτων ἐργατοτεχνιτῶν, οἱ ὁποῖοι ἐξησφάλισαν πλήρη ἀπασχόλησιν, ἀπηλλάγησαν ἀπό τό φάσμα τῆς ἀνεργίας καί ἀπέκτησαν τήν ψευδαίσθησι ὅτι μποροῦσαν νά ἀτενίσουν ἀκόμη καί αὐτή τήν εὐημερία.

Αἰφνιδίως ὅμως ὅλα κατέρρευσαν ἐξ αἰτίας ἀφυσκολογήτων φορολογικῶν καί ἄλλων μέτρων τῶν κυβερνήσεων τοῦ 1965, τά ὁποῖα ἀνέστειλαν τόν φρενήρη οἰκοδομικόν ὀργασμόν μέ ἄμεσον ἀποτέλεσμα τόν δυσμενῆ οἰκονομικόν ἀντίκτυπον ὅλων τῶν ὡς ἄνω βιομηχανιῶν καί ἐπαγγελμάτων.

Ἐνῶ ὅμως αὐτά συνέβαινον εἰς τήν πρωτεύουσαν, μία ἄλλη κατάστασις πραγμάτων ἐδημιουργεῖτο εἰς τήν ἑλληνικήν ἐπαρχίαν, διά τήν ὁποίαν ἦτο ἀνυποψίαστη ἡ 'Αθήνα. Συγκεκριμένα εἰς τήν ὑπαιθρον χώραν ἐδημιουργεῖτο ἕνα εἰσόδημα ἀπό τήν ἀγροτικήν παραγωγήν, τό ὁποῖον ἐτρέπετο πρός ἀστικοποίησιν εἰς τά μεγάλα ἀστικά κέντρα τῆς ἐπαρχίας, ἀφοῦ τό ὕψος του ἦτο ἀνεπαρκές γιά νά φθάση μέχρι τήν πρωτεύουσαν. Ἀνεπαρκές ἐπίσης ἦτο καί τό ἀποταμιευμένο μέ μυρίας στερήσεις εἰσόδημα τῶν μεταναστῶν ἀγροτῶν εἰς Γερμανίαν, οἱ ὁποῖοι ἐστελναν ἀπό ἐκεῖ κατά μῆνα τά ἐμβάσματά των

Πηγαίνουμε πρός τήν δημιουργία εὐρώστων ἀστικῶν κέντρων στήν ἐπαρχία, πού θά γίνουν «πόλοι ἕλξεως πληθυσμοῦ»

Οἰκοδομικός ὀργασμός στά μεγάλα ἀστικά κέντρα

Ἔτσι τά μεγάλα ἀστικά κέντρα τῆς Μακεδονίας, ἡ ὁποία προσέφερε τό μεγαλύτερο ποσοστόν νέων εἰς τήν μετανάστευσιν, ἐδημιουργήθησαν κυριολεκτικά νέες πόλεις μέ πολυκατοικίες, ὡραῖα καταστήματα, κινηματογράφους, κέντρα ψυχαγωγίας μέ σύγχρονη σχετικῶς ρυμοτομία, πού εἶχαν ὡς κατάληξι τήν καλυτέρευσι τῶν συνθηκῶν οἰκήσεως καί τῆς ἐν γένει ζωῆς τῶν κατοίκων τῶν ἐπαρχιακῶν πόλεων.

Παραλλήλως ἡ κατασκευή τῶν νέων ἐθνικῶν δρόμων καί ἡ διάνοιξις πολλῶν ἐπαρχιακῶν ἔφερε τούς κατοίκους τῶν χωρίων πλησιέστερα εἰς τάς πόλεις καί τούς κατοίκους τῶν πόλεων ἀκόμη ἐγγύτερα πρός τήν πρωτεύουσαν. Ἡ τάσις τῆς ἀστικοποιήσεως τῶν ἀγροτικῶν εἰσοδημάτων εἰς τά μεγάλα ἐπαρχιακά κέντρα συνεχίζεται, πρᾶγμα πού μαρτυρεῖται ἀπό τόν ζωηρόν οἰκοδομικόν ὀργασμόν, ὁ ὁποῖος ἀφήνει ἐκπλήκτους τούς 'Αθηναίους, ὅταν ἐπισκέπτωνται πόλεις τῆς Μακεδονίας, τῆς Θεσσαλίας, τῆς Ἠπείρου, τῆς Κρήτης καί ὡρισμένα ἀστικά κέντρα τῆς Πελοποννήσου, ὅπου δέν παρατηρεῖται ὁ αὐτός ρυθμός οἰκοδομήσεως. Συγχρόνως μέ τά σοβαρά οἰκονομικά κίνητρα πού ἐδόθησαν εἰς τήν ἐπαρχιακήν βιομηχανίαν, ἔχουν ἤδη ἱδρυθῆ καί ἐξακολουθοῦν νά ἀνεγείρωνται μεγάλα ἐργοστάσια, τά ὁποῖα ἐξασφαλίζουν ἀπασχόλησιν εἰς πολλάς ἑκατοντάδας ἄν ὄχι καί χιλιάδας ἐργατῶν. Ἔχουν συνεπῶς ἐξασφαλίσει κατοικίαν καί ἀπασχόλησιν εἰς τήν περιοχήν των καί ἔχει ἐδραιωθῆ ἀναμφιβόλως τό αἴσθημα τῆς ἀσφαλείας. Μέχρι πρό ὀλίγων ἀκόμη ἐτῶν οἱ κάτοικοι τῶν χωρίων ἐσυνήθιζαν νά λέγουν ὅτι ἐκεῖ παραμένουν τράνζιτο καί ἀναμένουν τήν ἡμέρα

Συνέχεια στή σελίδα 87

ΜΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ σοβαρές ἀδυναμίες τῆς ράτσας μας εἶναι ἡ ροπή πρός τήν μικροκομπίνα. Τήν μικροαπάτη. Δηλαδή ἐννοοῦμε τήν ἐκμετάλλευσι νομίμων δικαιωμάτων πέρα ἀπό τά κανονικά ὅρια πού θέτουν οἱ ἀρχές οἱ ὁποίες τά χορήγησαν. Τήν ὑπέρβασι τῶν πλαισίων τῆς δράσεως πού χαράζει μιά ἄδεια. Τό ξεπέρασμα, κοντολογῆς τῶν «ἐσκαμμένων». Δύσκολο τό νά βρῆ κανείς τίς ρίζες αὐτῆς τῆς τάσεως τοῦ Ἕλληνα γιά παρανομία. Ἡ ἀνάλυσι τῶν βασικῶν ἐλαττωμάτων μιᾶς φυλῆς ἀνήκει στήν ἁρμοδιότητα τῶν ἱστορικῶν, τῶν ψυχαναλυτῶν ἤ τῶν ἐθνολόγων.

Ὅποια κι' ἄν εἶναι ἡ ἀλήθεια, γεγονός εἶναι ὅτι ἡ ράτσα μας χαρακτηρίζεται ἀπό μιά γενικώτερη τάσι ξεπεράσματος τῶν ὁρίων. Ἀπό ἕνα εἶδος κοινωνικοῦ ἀντικαμφορμισμοῦ. Κι' εἶναι κάτι πού ἐκδηλώνεται σέ ὅλους τούς τομεῖς τῆς ἀνθρώπινης δράσεως. Τόσο στόν χῶρο τῶν ἰδιωτικῶν σχέσεων. Ὅσο καί στήν περιοχή κάθε δοσοληψίας τοῦ κοινοῦ μέ τήν δημόσια διοίκησι.

Στήν πρώτη περίπτωσι, λόγου χάρι, μόλις ἡ ἐπικοινωνία ἀτόμων κυρίως διαφορετικῆς κοινωνικῆς καί πνευματικῆς κατατάξεως χάση λίγο τόν τυπικό χαρακτῆρα, ἀρχίζει μιά τάσι ἐξοικειώσεως πού ξεπερνάει τά ἐπιτρεπτά πλαίσια. Ἑνικός, μικρό ὄνομα, ἀδιάκριτες ἐρωτήσεις κάθε τάξεως (πάσα κονομᾶς, δικό σου εἶναι τό διαμέρισμα, δέν ἔχεις αὐτοκίνητο, τήν ἀπατᾶς τήν κυρά, πόσο τό πῆρες αὐτό κλπ.). Ἀκολουθοῦν οἱ αἰτήσεις γιά θαλασσοδάνειο, οἱ προτάσεις γιά κρασοκατάνυξι, κατά μόνας ἤ μέ παρδαλές συντροφιές, οἱ ἀκριτομυθίες γιά τόν ἄλφα ἤ βήτα γείτονα ἤ γνωστό.

Ὁ λαός μέ τό σωστό αἰσθητήριό του χαρακτήρισε τήν ροπή αὐτή μέ τό ἀπόφθεγμα: «Δῶσε θάρρος στόν χωριάτη, νά σέ διώξη ἀπ' τό κρεβάτι».

Ἄν διαπράξετε τήν ἀπρονοησία νά δηλώσετε στόν ράφτη σας ὅτι δέν τό θιαζόσαστε ἰδιαίτερα τό κοστούμι πού παραγγείλατε, θά σᾶς παραδώση τό Πάσχα τό χειμωνιάτικο καί τά Χριστούγεννα τό καλοκαιρινό. Τό ἴδιο κι' ὁ ἐπιπλοποιός σας, θά ἑτοιμάση τήν κρεβατοκάμαρα πού τοῦ παραγγείλατε γιά τόν γάμο σας, τήν ὥρα πού θά ξεγεννάη ἡ γυναίκα σας.

Πλέγμα μειονεκτικότητας; Κουτοπονηριά τύπου Κορυγκιόζη, Μπερτόδουλου ἤ Χότζα. Ἔλλειψι κοινωνικῆς ἀγωγῆς, συνέπεια συναισθήσεως εὐθύνης;

Ποιά ἀπό τίς ἑρμηνεῖες αὐτές ἰσχύει; Ποιός μπορεῖ ν' ἀπαντήση μέ βεβαιότητα; Μπορεῖ μιά ἀπ' αὐτές, ἤ λίγο - πολύ ὅλες νά βρίσκωνται ἴσως στό ὑπόθαθρο τῆς ἀντισυμβατικῆς συμπεριφορᾶς μας ἔναντι τῶν συμπατριωτῶν μας, ὅσο καί ἔναντι τῶν φορέων τῆς ἐξουσίας.

Ἡ νοοτροπία αὐτή βρίσκει τήν ἀποθέωσί της στήν ἄσκησι τῶν ἐμπραγμάτων δικαιωμάτων τοῦ Ἕλληνα. Ἀπό τήν πρώτη περίοδο τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας, ὁπότε τά ὅρια τῆς ἐγγείου ἰδιοκτησίας καθορίζονταν «μέ τό μάτι» ἤ «ὅσο φτάνει ἡ πέτρα» μέχρι σήμερα, τόχουν σέ κακό οἱ συμπατριῶτες μας νά σημαδέψουν σωστά τά σύνορα τῶν οἰκοπέδων, τῶν χωραφιῶν ἤ τῶν ἀγροκτημάτων τους. Κάμποσους πόντους ἤ λίγα μέτρα, θά κλέψουν ἀπό τόν γείτονα, ἀπό τούς κοινόχρηστους (τόν δρόμο ἤ τήν πλατεία) ἀπό τό δημόσιο. Σύνεφο, κυρίως πολιτορα, ἀλλά κάποτε καί τώρα, οἱ καταπατήσεις κρατικῶν κτημάτων. Καί βροχή στήν ὕπαιθρο, οἱ καυγάδες, οἱ ξυλοδαρμοί καί οἱ θεντέττες γιά μερικά μέτρα ἤ λίγα στρέμματα γῆς.

Τό ἴδιο καί στίς οἰκοδομές. Σέ κτίσματα παλιά, τό θλέπει κανείς κάθε τόσο. Ἕνα δόντι σέ ἕνα κτίριο 50 — 60 χρόνων, μισοῦ ἤ ἑνός μέτρου, ἔξω ἀπό τήν οἰκοδομική γραμμή. Αὐτά θέβαια θά πῆτε, ἀνάγονται στήν πρώτη 50ετία τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας, ὁπότε ἡ ἄσκησι τῆς ἐξουσίας ἦτανε χαλαρή, λόγω ἐλλιποῦς κρατικῆς ὀργανώσεως. Σήμερα δέν συμβαίνουν πιά. Μερικά μόνο σωστή εἶναι ἡ ἄποψι αὐτή. Ὑπό τήν ἔννοια ὅτι ἡ ἑλληνική κουτοπονηριά μετέθαλε στόχους καί μορφές ἐνεργείας.

Γιά νά περιοριστοῦμε στόν πολεοδομικό χῶρο πού ἀποτελεῖ καί τόν εἰδικώτερο σκοπό τῆς ἔρευνας αὐτῆς, δέν ὑπάρχει κτῖσμα μικρό ἤ μεγάλο, στά ἀστικά κέντρα καί στήν ὕπαιθρο, στίς ἐντός σχεδίου περιοχές, στό ὁποῖο νά μήν ἔχη σημειωθῆ μιά τουλάχιστον ὑπέρθασι τῶν ὁρίων τῆς ἀδείας θάσει τῆς ὁποίας ἀνεγέρθηκε. Οἱ ἄπειρες καί διαφόρου ταξεως παραθάσεις ποικίλλουν κατά τό εἶδος τῆς οἰκοδομῆς.

Στά μικρά κτίρια — μονόροφα, τριώροφα — οἱ ἀνωμαλίες αὐτές ἀφοροῦν στούς ἐξώστες (ὑπέρθασι τοῦ πλάτους κατά 0,20 — 0,40 Μα. Στό ὕψος (ὑπέρθασι κατά 0,30 — 0,50 Μα). Στήν καλυπτομένη ἐπιφάνεια πού ἀναφέρει ἡ ἄδεια (προσθῆκη μέχρι καί ἑνός ὁλοκλήρου δωματίου). Ἤ στήν ὑπέρθασι τοῦ ποσοστοῦ καλύψεως τοῦ οἰκοπέδου πού ἐπιτρέπουν οἱ πολεοδομικοί κανονισμοί.

Σκοπός τῶν παραθάσεων αὐτῶν εἶναι ἡ κατασκευή οἰκοδομῆς περισσοτέρων κυθικῶν ἀπό αὐτά πού ἀναφέρει ἡ ἄδεια, γιά νά καταθληθοῦν μικρότερα δικαιώματα (εἰσφορές ὑπέρ τοῦ Τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου, τοῦ Δημοσίου τοῦ Δήμου κλπ. πού συνοπτικά λέγονται «τά φορολογικά τῆς ἀδείας»

Νομιμοποιοῦνται

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

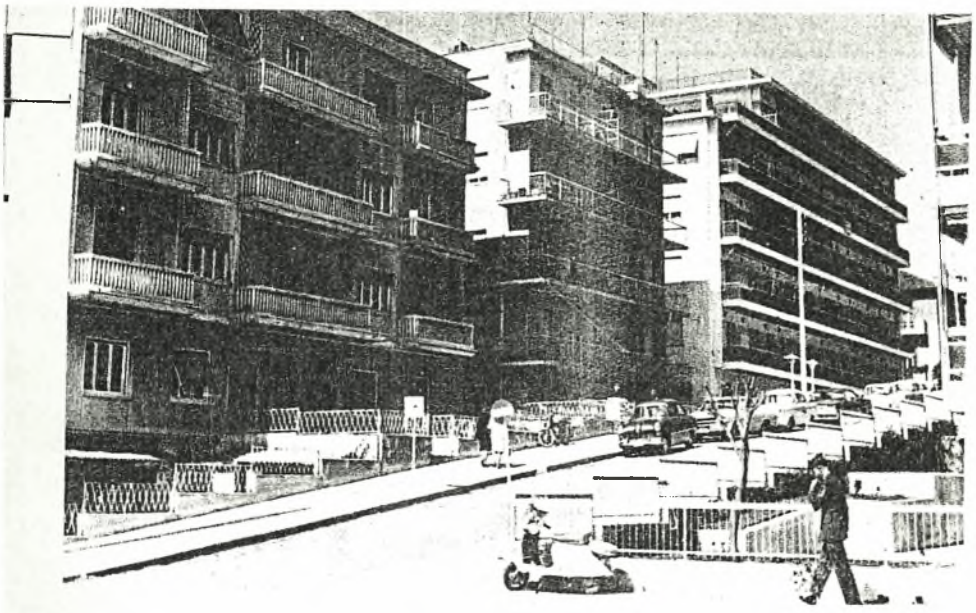

«Πάνω ἀπό 50.000 ὑπόγειες γκαρσονιέρες κατασκευάστηκαν στίς δεκαπέντε τόσες χιλιάδες πολυκατοικίες πού χτίστηκαν μεταπολεμικά σ' ὁλόκληρη τήν χώρα.

Στά σχέδια καί στήν ἄδεια ἀναφέρονταν σάν ἀποθῆκες. Μά ὅλοι τόξεραν ὅτι θά γίνουν διαμερίσματα.

Ἀνήλιες, σκοτεινές, ὑγρές καί χωρίς ἀερισμό, ἐξυπηρετοῦν ὡστόσο μέ τό χαμηλό νοίκι τους τούς νεαρούς καί τά μετρίου εἰσοδήματος ἄτομα ἤ καί ζευγάρια. Μελλοντικά δέν θά χτίζωνται τέτοια «κενοτάφια».

ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΟΙ ΠΑΡΑΝΟΜΕΣ ΓΚΑΡΣΟΝΙΕΡΕΣ

πού ἀποτελοῦν ποσοστό τῆς δαπάνης της πού μέ τήν σειρά της καθορίζεται βάσει τῶν ἀναφερομένων κυβικῶν).

Ὑπερβάσεις στίς πολυκατοικίες

Διαφόρου τάξεως εἶναι οἱ ὑπερβάσεις στίς πολυκατοικίες. Κυριώτερη εἶναι ἐκείνη πού ἀναφέρεται στήν ἀπαγόρευσι κατασκευῆς ὑπογείων διαμερισμάτων. Καί εἶναι πασίγνωστο ὅτι δέν ὑπάρχει σχεδόν πολυώροφο πού νά μή διαθέτη δύο τουλάχιστον γκαρσονιέρες. Καί τό χειρότερο εἶναι ὅτι πολλές ἀπό αὐτές εἶναι τόσο βαθιά χωμένες κάτω ἀπό τήν γῆ, ὥστε νά θυμίζουν κατακόμβες. Κάποτε μάλιστα τό ταβάνι τῶν διαμερισμάτων αὐτῶν εὐθυγραμμίζεται ἀπόλυτα μέ τό πεζοδρόμιο, ἔτσι ὥστε ὁ ὑποτυπώδης φωτισμός καί ἀερισμός νά πραγματοποιεῖται μέ «σχάρα» πάνω σ' αὐτό, διαστάσεων 0,20Χ0,90 Μα!! Ἡ παραβίασι αὐτή — πραγματικά σκανδαλώδης — τῶν πολεοδομικῶν κανονισμῶν εἶχε πάρει τέτοιες διαστάσεις, ὥστε νά μπορῆ νά ὑποστηριχθῆ θετικά ὅτι ἡ ἀνάγκη ρυθμίσεως τῆς σοβαρῆς αὐτῆς ἐκκρεμότητος βρίσκεται στή βάσι τοῦ πράσφατου Α. Ν. 410)1968. Ἡ δεύτερη λύσι πού ἀπέμενε, ἦταν ... νά ἀκυρωθοῦν ὅλες οἱ πωλήσεις ὑπογείων διαμερισμάτων. Νά θεσπισθοῦν αὐστηρές ποινές γιά τήν μή συμμόρφωσι. Καί νά διατεθοῦν σάν ἀποθῆκες τῶν ἰδιοκτητῶν, ἡ ἔλλειψι τῶν ὁποίων εἶναι τόσο αἰσθητή στά σύγχρονα κοινόβια.

Ἐκτός ἀπό τήν παράνομη κατασκευή ὑπογείων διαμερισμάτων καί στίς πολυκατοικίες παρατηροῦνται παραβιάσεις τῶν ὁρίων τῆς ἀδείας πού ἀφοροῦν στό ὕψος τῶν κτιρίων, στό πλάτος τῶν ἐξωστῶν, στό ποσοστό καλύψεως τῶν οἰκοπέδων. Ὡστόσο οἱ παραναμίες αὐτῆς τῆς κατηγορίας στά πολυώροφα, γίνονταν σέ μικρότερη κλίμακα ἀπό ἐκείνη τῶν μικρῶν οἰκοδομῶν.

Παράλληλα ὑπῆρχε καί τό πρόβλημα τῆς αὐθαιρέτου ἀνεγέρσεως κατοικιῶν στίς ἐντός σχεδίου περιοχές, μεγάλων ἤ μικρῶν πόλεων, τελείως χωρίς ἄδεια τῶν ἁρμοδίων πολεοδομικῶν γραφείων. Τέτοιες ἀνωμαλίες σημειώνονταν κυρίως στίς παυρφές τῶν ἐντός σχεδίου περιοχῶν.

Τίς πολεοδομικῆς αὐτῆς τάξεως ἀνωμαλίες ἦρθε νά ρυθμίση πρόσφατος νόμος (ὁ 410)1968). Στόχος του ἡ νομιμοποίησι τῶν ἐν ὅλω ἤ ἐν μέρει αὐθαιρέτων κτισμάτων ἐντός σχεδίου πόλεων.

Στό ἄρθρο 1 ὁρίζει ὅτι ἐξαιροῦνται τῶν περί κατεδαφίσεως διατάξεων αὐθαίρετα κτίσματα ἐντός ἐγκεκριμένου σχεδίου, ἐφ' ὅσον ἡ διατήρησί τους α) δέν θέτει σέ κίνδυνο τήν ἀσφάλεια τῆς κατασκευῆς, β) δέν ἀποβαίνει ὑπέρμετρα σέ βάρος τῆς πόλεως.

"Οπως εἶναι γνωστό, σύμφωνα μέ τούς ἰσχύοντες πολεοδομικούς κανονισμούς, αὐθαίρετα κτίσματα ἐντός ἤ ἐκτός ἐγκεκριμένου σχεδίου (δηλαδή χωρίς τήν χορήγησι ἀδείας πολεοδομικοῦ γραφείου) ὑπόκεινται σέ κατεδάφισι. Μέ τό ἄρθρο αὐτό ὁ νόμος 410 ἐξαιρεῖ ἀπό τίς διατάξεις αὐτές τίς οἰκοδομές πού ἔχουν ἀνεγερθῆ σέ περιοχές ἐντός σχεδίου, χωρίς ἄδεια. Καί καθορίζει τίς προϋποθέσεις νομιμοποιήσεως τόσο αὐτῆς τῆς κατηγορίας τῶν κτισμάτων ὅσο καί κάθε ἄλλη οἰκοδομική αὐθαιρεσία. Κι' αὐτές εἶναι:

● Ἡ κατόπιν δηλώσεως τοῦ κυρίου ἤ συγκυρίου τῆς οἰκοδομῆς, στήν ὁποία ὑπάρχει μερικῶς ἤ ὁλικῶς ἀνωμαλία, ἔκδοσι ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Δημοσίων Ἔργων, κατόπιν γνωμοδοτήσεως τοῦ σχετικοῦ συμβουλίου.

● Ἡ καταβολή εἰσφορᾶς ὑπέρ τοῦ Δημοσίου.

Ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον παρουσιάζει τό ἄρθρο 4 τοῦ Α. Ν. 410 πού εἰσάγει τόν τελικό ἔλεγχο κάθε οἰκοδομῆς πού ἀποπερατώνεται ἤ πού διακόπτονται οἱ ἐργασίες γιά τήν ὁλοκλήρωσί της, γιά οἱονδήποτε λόγο. "Οπως καταλαβαίνει κανείς, σκοπός τῆς διατάξεως αὐτῆς εἶναι ἡ ἀποτροπή τῆς ἐπαναλήψεως παρόμοιων πολεοδομικῶν παραβάσεων. Οἱ αὐστηρές δέ κυρώσεις τόσο σέ βάρος τῶν ἰδιοκτητῶν ὅσο καί κυρίως τῶν τεχνικῶν πού ἔχουν ἀναλάβει τήν ἐποπτεία ἐκτελέσεως κατασκευαστικῶν ἐργασιῶν κατά τήν διάρκεια τῶν ὁποίων σημειώνονται ὑπερβάσεις τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων, ἤ τῶν ὁρίων τῆς ἀδείας, ἀποτελοῦν ἐγγύησι ὅτι οἱ ἀνωμαλίες αὐτές ἄν δέν τερματισθοῦν ὁριστικά καί τελεσίδικα, τουλάχιστον θά περιορισθοῦν στό ἐλάχιστο.

Γιά τόν σκοπό αὐτό τό ἄρθρο 4 τοῦ νόμου ὁρίζει ὅτι οἱ ἰδιοκτῆτες ἀνεγειρομένου ἀκινήτου καί οἱ τεχνικοί πού ἔχουν ἀναλάβει τήν σχετική ἐποπτεία ὑποχρεοῦνται νά γνωστοποιήσουν στήν ἁρμόδια ὑπηρεσία (στό πολεοδομικό γραφεῖο τῆς περιοχῆς τους) α) ὅτι περατώθηκαν οἱ ἐργασίες κατασκευῆς, β) ὅτι διακόπηκαν γιά ὁποιονδήποτε λόγο. Μετά τήν ὑποβολή τῆς δηλώσεως αὐτῆς, τά ἁρμόδια ὄργανα θά διενεργήσουν ἔλεγχο τοῦ κτίσματος γιά νά διαπιστώσουν ἄν κατά τήν ἀνέγερσί του τηρήθηκαν οἱ ἰσχύουσες διατάξεις καί οἱ ὅροι τῆς ἀδείας.

Κυρώσεις

Οἱ ὑπόχρεοι γιά ὑποβολή δηλώσεως ἀποπερατώσεως ἀνεγειρομένης οἰκοδομῆς ἤ διακοπῆς τῶν σχετικῶν ἐργασιῶν (δηλαδή οἱ ἰδιοκτῆτες καί οἱ ἐποπτεύοντες τεχνικοί) τιμωροῦνται σέ περίπτωσι παραλείψεως, α) κατά τό ἄρθρο 458 τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος, β) ἤ δυνάμει ἄλλου ἄρθρου πού ἐπισύρει βαρύτερες ποινές.

Πέραν τούτου, οἱ τεχνικοί τιμωροῦνται ἀκόμα καί πειθαρχικῶς ἀπό τό ἁρμόδιο Συμβούλιο τοῦ Τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου μέ στέρησι τοῦ δικαιώματος ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος, διαρκείας 3 μέχρι 10 μηνῶν. Σέ περίπτωσι ὑποτροπῆς, τά ὅρια τῆς ποινῆς αὐτῆς διπλασιάζονται.

Οἱ ἴδιες πειθαρχικές ποινές ἐπιβάλλονται στούς τεχνικούς:

● Πού ὑπογράφουν μελέτη ἐκδόσεως ἀδείας οἰκοδομήσεως ἐφ' ὅσον τά διαγράμματα καί στοιχεία πού περιέχει δέν ἀποδίδουν τήν πραγματικότητα.

● Πού ἀναλαμβάνουν τήν ἐποπτεία κατασκευαστικῶν ἐργασιῶν ἐφ' ὅσον σημειώνονται παραβάσεις τῶν διατάξεων τῶν σχετικῶν μέ τά ἐγκεκριμένα σχέδια πόλεων καί κωμοπόλεων.

Ὑπόγειες γκαρσονιέρες: τέρμα

Ἡ σοβαρώτερη ἐπίπτωσι τῆς ἐκδόσεως καί ἐφαρμογῆς τοῦ Α. Ν. 410)68 εἶναι ὅτι στό ἑξῆς παύει ἡ κατασκευή ὑπογείων γκαρσονιερῶν. Τά κάποτε συμπαθητικά, συχνά ἀπαράδεκτα καί ἄλλοτε ὑποφερτά αὐτά... καινοτάφια, εἶναι συνήθως τό καταφύγιο ἀτόμων μέ μέτριο εἰσόδημα. Φοιτητάι ἀπό τήν ἐπαρχία, ἐργένηδες μισθωτοί μέ μέτριες ἀποδοχές, κάποτε δέ καί νεαρά ζευγάρια μέ πενιχρό βαλάντιο, ἐξασφάλιζαν τήν στέγασί τους μέ καταβολή φτηνοῦ ἐνοικίου. Τό ἐπίπεδό τους, ἀνάλογα μέ τό... πόσο ὑπόγεια ἦταν τά διαμερίσματα αὐτά, μέ τά τετραγωνικά τους, τίς εὐκολίες πού διέθεταν (πατάρι, ντουλάπια) καί μέ τήν συνοικία, κυμαίνονταν μεταξύ 650 καί 900 δρχ. τόν μῆνα.

Συνέχεια στή σελίδα 87

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

ΡΩΜΗ, Ἰούλιος.

ΕΙΝΑΙ ΑΛΗΘΕΙΑ ἢ ὄχι, ὅτι ὁ Οὐίνστον Τσῶρτσιλ εἶπε στόν στρατηγό Ντέ Γκώλ, ὅταν ὁ τελευταῖος βρισκόταν στήν Ἀγγλία, κατά τόν τελευταῖο πόλεμο: «Ἂν μοῦ ἀντιδράσετε, θά σᾶς καταργήσω»;

Ναί, εἶναι ἀλήθεια. Τό βεβαιώνει κατηγορηματικά ὁ σέρ Χάρολντ Νίκολσον, στόν δεύτερο τόμο τῶν ἀπομνημονευμάτων του, πού κυκλοφόρησαν πρόσφατα στό Λονδῖνο. Προσθέτει ἀκόμη ὅτι — σάν νά μήν ἀρκοῦσε αὐτό — ὁ Τσῶρτσιλ ἔφθασε στό σημεῖο νά δώση ἰδιόχειρες γραπτές ὁδηγίες στίς ἐφημερίδες, νά προβάλουν τήν ἄποψι ὅτι ὁ Ντέ Γκώλ δέν ἦταν «φίλος» τῆς Ἀγγλίας.

Πρίν ὅμως προχωρήσουμε στό περιεχόμενο τοῦ βιβλίου — καί γιά νά δώσουμε μιά ἰδέα τοῦ κύρους του — πρέπει νά ποῦμε λίγα λόγια γιά τόν συγγραφέα του.

Ὁ Νίκολσον, πού πέθανε τελευταίως σέ ἡλικία 81 ἐτῶν, ἦταν ἕνας τζέντλεμαν παλαιοῦ τύπου, μέ ραφιναρισμένους τρόπους καί ἀργή ὁμιλία. Εἶχε ἐξαιρετική μόρφωσι καί γλωσσομάθεια. Ἀκολούθησε τό διπλωματικό στάδιο, ἀπό τό 1909 ὡς τό 1929, καί ὕστερα ἀφιερώθηκε στήν δημοσιογραφία καί τήν πολιτική. Ἐξελέγη βουλευτής τοῦ ἐργατικοῦ κόμματος τό 1939 καί ἔμεινε ὡς τό 1945, ὁπότε συμμάχησε μέ τόν Τσῶρτσιλ καί παρασύρθηκε ἀπό τό ἰσχυρό ρεῦμα τῶν ἐργατικῶν. Ἡ πολιτική θέσι του τοῦ ἐπέτρεψε νά πλησιάση τούς πρωταγωνιστές τῆς ἱστορίας τοῦ Δευτέρου Πολέμου. Καί χάρις στό συγγραφικό του ταλέντο, ἀπέδωσε γλαφυρά καί μέ ζωντάνια τόν ρόλο τοῦ καθενός καί τά παρασκήνια τῆς δράσεώς τους. Τά «Ἀπομνημονεύματά» του δέν εἶναι ἕνα «βαρύ» ἱστορικό ντοκουμέντο, ὅπως τοῦ Τσῶρτσιλ. Ἀποδίδουν ὅμως τήν ἀτμόσφαιρα πού ἐπικρατοῦσε τότε στή Βουλή καί στή Χώρα.

Καί ἡ ἀτμόσφαιρα αὐτή ἦταν κάθε ἄλλο παρά αἰσιόδοξη, ἐπειτα ἀπό τίς ἀλλεπάλληλες ἀτυχίες τῶν Βρεττανῶν καί τήν ἀπομόνωσί τους στόν ἀγῶνα κατά τοῦ Χίτλερ. Ἦταν τόση ἡ γενική ἀπογοήτευσι, ὥστε ἡ ἔξοδος τῶν ΗΠΑ στόν πόλεμο, στό πλευρό τῆς Ἀγγλίας, δέν χαιρετήθηκε κάν στό Λονδῖνο μέ μιά καί μόνη ἀμερικανική σημαία!

Καί τώρα ἄς ξαναγυρίσουμε στό κύριο θέμα μας: στό περιεχόμενο τῶν Ἀπομνημονευμάτων τοῦ Νίκολσον, πού ἀφορᾶ τόν Ντέ Γκώλ.

Ἦταν γνωστό ὅτι ὁ τελευταῖος εἶχε διαφορές καί ἀντιθέσεις μέ τόν Τσῶρτσιλ καί τόν Ρούζβελτ. Κανείς ὅμως δέν θά μποροῦσε νά φαντασθῆ πώς εἶχαν φθάσει σέ τέτοια ὀξύτητα.

Ὅταν ὁ Ντέ Γκώλ ἀναγκάσθηκε νά καταφύγη στό Λονδῖνο, μετά τήν κατάρρευσι τῆς Γαλλίας, τόν ὑποδέχθηκε ὁ σέρ Ἔντουαρντ Σπέρς, πού ἦταν ὁ ἐπίσημος σύνδεσμος μέ τήν γαλλική Κυβέρνησι. Σκόπευε προφανῶς νά χρησιμοποιήση τόν ἄσημο τότε στρατηγό γιά τήν ζωογόνησι τῆς Ἀντιστάσεως τῶν Γάλλων — ἰδίως στό στόλο καί στίς γαλλικές ἀποικίες.

Ὁ Ρούζβελτ δυσανασχετεῖ

Ὡστόσο, στήν ἀρχή, δέν πῆγε καθόλου καλά αὐτή ἡ «συνεργασία». Ὁ Τσῶρτσιλ, γιά νά ἀποφύγη τόν κίνδυνο νά πέσουν στά χέρια τῶν Γερμανῶν τά γαλλικά πολεμικά πού εἶχαν καταφύγει στό λιμένα τοῦ Ὀράν, ἔστειλε τόν ἀγγλικό στόλο νά τούς ἐπιτεθῆ. Στήν ἄνιση αὐτή ναυμαχία βυθίσθηκαν τά σκάφη «Βρετάνη» καί «Δουνκέρκη». Τόν Σεπτέμβριο τοῦ 1940, ἔγινε μιά ἀνάλογη ἀπόπειρα κατά τοῦ Ντακάρ, μέ τόν ἴδιο τόν Ντέ Γκώλ ἐπικεφαλῆς ἑνός μικτοῦ ἀγγλογαλλικοῦ στόλου. Αὐτή ὅμως ἀπέτυχε, γιατί συνάντησε ἰσχυρή ἀντίστασι ἀπό τή γαλλική φρουρά καί ἀπό τά πλοῖα πού ναυλοχοῦσαν στό λιμάνι. Οἱ ἀπώλειες ἦσαν σοβαρές καί ἀπό τίς δύο πλευρές.

Αὐτή λοιπόν ἡ ἀποτυχία δέν αὔξησε βέβαια καθόλου τό γόητρο τοῦ στρατηγοῦ Ντέ Γκώλ. Πρό πάντων ὁ Ρούζβελτ — πού εἶχε ἐλπίσει ὅτι, μέ μόνη τήν ἐμφάνισι τοῦ στρατηγοῦ, τό Ντεκάρ θά πήγαινε ἀμέσως μέ τό μέρος τῆς «Ἐλευθέρας Γαλλίας» — ἔχασε τώρα κάθε ἐμπιστοσύνη σ' αὐτόν. Ἄλλωστε, μεταξύ τῶν Γάλλων πού εἶχαν καταφύγει στήν Ἀγγλία, ἀρκετοί εἶχαν προσχωρήσει μέν στήν Ἀντίστασι, ἀλλά ἀντιπαθοῦσαν τόν Ντέ Γκώλ καί διαφωνοῦσαν μέ τήν προσπάθειά του νά δημιουργήση μιά «προσωπική κίνησι» πάνω στίς στάχτες καί τά ἐρείπια τῆς Ἥττας.

Αὐτό βγαίνει καί ἀπό μιά ἄλλη σπουδαία μαρτυρία: τοῦ Γάλλου δημοσιογράφου, συγγραφέως καί μέλους τῆς Ἀντιστάσεως Ρομπέρ Μανζώ. Ὅπως γράφει σ' ἕνα βιβλίο του πού σημείωσε μεγάλη ἐπιτυχία, ὁ Μανζώ ἦταν τό 1940 ναυτικός ἀκόλουθος τῆς γαλλικῆς πρεσβείας τοῦ Λονδίνου. Τάχθηκε ἀμέσως μέ τό μέρος τῶν «Ἐλευθέρων δυνάμεων». Ἀρνήθηκε ὅμως νά ὑπογράψη τήν «πρᾶξι προσχωρήσεώς» του, γιατί τό κείμενό της θά τόν δέσμευε, ὄχι μόνο ἀπέναντι τῆς πατρίδας του, ὅσο ἀπέναντι τοῦ στρατηγοῦ Ντέ Γκώλ προσωπικά.

Δέν χωρεῖ λιγώτερη ἀμφιβολία ὅτι ὁ Ντέ Γκώλ ἦ[illegible] ἑνός τύ[illegible] πού δημιουργοῦσε ἀπο[illegible] ἐχθρό

ΤΑ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΧΑΡΟΛΝΤ ΝΙΚΟΛΣΟΝ

"Οταν ὁ Ντέ Γκώλ ἦταν ὁ μέγας ἀνεπιθύμητος

λου στήν ἀρχή — μ' ὅλο πού ἔγινε στενός φίλος μέ τούς συνεργάτες του (Μασιλί, Παλέφσκι, Πλεβέν κ.λ.π.) καί ἐξελέγη ἀργότερα πρόεδρος τῆς ἀγγλογαλλικῆς κοινοβουλευτικῆς ὁμάδος. Κι' αὐτό γιατί ὁ στρατηγός, μόλις τόν εἶχε γνωρίσει, τόν κατηγόρησε στήν ἀγγλική Κυβέρνησι, ὅτι συμπαθοῦσε τόν Πεταίν. («Ἐμεῖς συμπαθοῦμε ὁλόκληρη τή Γαλλία», τόν διώρθωσε ὁ Νίκολσον. Καί ὁ Ντέ Γκώλ ἀπάντησε, αὐρλιάζοντας: «Ὁλόκληρη ἡ Γαλλία εἶμαι ἐγώ!»). Ὅπως ἦταν φυσικό, ἡ ἀλαζονική αὐτή φράσι του διέθεσε ἀσχημα ἐναντίον του τόν συνομιλητή του.

Σέ διάφορα σημεῖα τῶν «Ἀπομνημονευμάτων» του, ὁ Νίκολσον χρησιμοποιεῖ τούς ἑξῆς τσουχτερούς χαρακτηρισμούς γιά τόν Ντέ Γκώλ: ἀγέρωχος, φασιστής, ἄπιστος, δικτάτωρ, ἀστός μέ κακούς τρόπους κ.λ.π. Ὡστόσο, ὅταν τόν γνώρισε καλύτερα καί ἀπό κοντά, ἐλαττώθηκε ἡ ἀντιπάθειά του γι' αὐτόν. Κατάλαβε πώς κρυβόταν μιά πραγματική δύναμι, πίσω ἀπό τήν πάντα ἐντατική ἐκείνη θέλησι. Βρῆκε ἀκόμη πώς ὁ Ντέ Γκώλ εἶχε κάτι τό λεπτό, τό ἀριστοκρατικό καί τό πολύ ἀνθρωπιστικό ἀκόμα.

Ὅταν, τόν Ἰούλιο τοῦ 1942, ὁ Ντέ Γκώλ ἔγινε δεκτός στή Βουλή τῶν Κοινοτήτων, εἶπε καθαρά καί κατηγορηματικά ὅτι ἡ «Μαχομένη Γαλλία» ἔπρεπε νά γίνη κάτι περισσότερο ἀπό ἕνα «παραρτημα τοῦ ἀγγλικοῦ στρατοῦ» καί νά ἀσκήση πραγματική πολιτική δύναμι.

Ἀκριβῶς γι' αὐτή τήν πολιτική δύναμι, ἐκδηλώθηκε ἡ ἐπίθεσι τοῦ Γάλλου στρατηγοῦ μέ τόν Ρούζβελτ καί τόν Τσῶρτσιλ. Γιατί ὁ μέν πρῶτος δέν ἤθελε νά τά χαλάση ὁλωσδιόλου μέ τήν κυβέρνησι τοῦ Βισύ, καί ὁ δεύτερος δέν ἦταν διατεθειμένος νά μοιραστῆ τήν ἐξουσία του μέ ὁποιονδήποτε. Ἔτσι ἐξηγεῖται καί ἡ σφοδρή σύγκρουσι μεταξύ Ντέ Γκώλ καί Τσῶρτσιλ, γιά τό θέμα τῶν ἀγγλικῶν ἀποβατικῶν ἐπιχειρήσεων στή Συρία καί τή Μαδαγασκάρη (ἡ δεύτερη ἔγινε χωρίς νά ἔχη προειδοποιηθῆ ὁ Γάλλος στρατηγός). Ἀπό τότε, δέν ἀποκαταστάθηκαν ποτέ, στήν πρᾶξι, οἱ σχέσεις τους.

Γιά νά ἀντιληφθῆ κανείς καλύτερα τίς ταπεινώσεις πού δοκίμασε ὁ Ντέ Γκώλ, στά ταραγμένα ἐκεῖνα χρόνια, πρέπει νά ἔχη ὑπ' ὄψι ὅτι δέν τόν προειδοποίησαν κάν γιά τήν ἀπόβασι στή γαλλική Βό-

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Ὁ Τσῶρτσιλ φαίνεται χαμογελαστός καί φιλικός πρός τόν Ντέ Γκώλ. Ἐν τούτοις, τόν ἀντιπαθοῦσε καί κάθε τόσο τοῦ ὑπενθύμιζε : «Ἄν μοῦ ἀντιδράσετε, θά σᾶς καταργήσω».

ρειο Ἀφρική. Ὅτι οἱ Ἀμερικανοί προτίμησαν, ἀντί γι' αὐτόν, τό ναύαρχο Νταρλάν καί ὕστερα τόν στρατηγό Ζιρώ — πρᾶγμα παράλογο, πού τό κατακρίνει καί ὁ Νίκολσον. Ὅτι, ὅταν τόν Μάρτιο τοῦ 1943 θέλησε νά πάη στήν Συρία, ὁ Τσῶρτσιλ τοῦ το ἀπηγόρευσε (καί μάλιστα τηλεφώνησε στόν Ἄγγλο ἀξιωματικό Τοάρλ Πέϊκ, τόν ἐκπρόσωπο τῆς Βρεταννίας στήν κυβέρνηση Ντέ Γκώλ, πώς θά τόν θεωροῦσε προσωπικά ὑπεύθυνο «ἄν δραπέτευε τό τέρας»). Ὅτι δέν τόν προσκάλεσαν στή Διάσκεψι τῆς Τεχεράνης, οὔτε ρώτησαν καθόλου τή γνώμη του γιά τήν ἀνακωχή μέ τήν Ἰταλία. Ὅτι, ὅταν βρισκόταν στό Ἀλγέρι, δέν τοῦ ἐπιτρέψανε νά τηλεγραφήση μέ «κώδικα» στόν πρεσβευτή του στό Λονδίνο Ὅτι δέν τόν προειδοποίησαν ἐγκαίρως γιά τήν ἀπόβασι στή Νορμανδία, οὔτε καί τοῦ πρόσφεραν μιά κατάλληλη θέσι στήν ηγεσία της.

Ἀμέσως μετά τή συμμαχική ἀπόβασι στή Νορμανδία, ὁ Ντέ Γκώλ ζήτησε ἀπό τόν Τσῶρτσιλ νά στείλη δυνάμεις «Ἐλευθέρων Γάλλων» στήν Γαλλία Ἀλλά τοῦ τό ἀπηγόρευσαν.

Ζήτησε ἀκόμη νά ἀναγνωρισθῆ ὡς «προσωρινή κυβέρνησι» τῆς Γαλλίας ἡ Ἐθνική ἐπιτροπή ἀπελευθερώσεως, πού βρισκόταν ὁ ἴδιος ἐπικεφαλῆς της. Οἱ Ἀμερικανοί ὅμως δέν συμφώνησαν καί ὁ Τσῶρτσιλ τοῦ εἶπε αὐτολεξεί: «Κάθε φορά πού θά πρέπει νά κάνω τήν ἐκλογή μου ἀνάμεσα σέ σᾶς καί τόν Ροὺζβελτ, θά διαλέγω πάντα τόν Ροὺζβελτ». Τοῦ εἶχε μάλιστα ἑτοιμάσει μιά διαταγή νά φύγη ἀμέσως ἀπό τό Λονδῖνο καί νά ἐπιστρέψη στό Ἀλγέρι. Εὐτυχῶς ὅμως, δέν ἐστάλη τό χαρτί αὐτό, πιθανόν κατόπιν ἐπεμβάσεως τοῦ Ἥντεν.

Ὅταν, μερικές μέρες μετά τήν ἀπόβασι, ὁ Ἄγγλος πρωθυπουργός ἐπισκέφθηκε τό προγεφύρωμα τῆς Νορμανδίας, πῆρε μαζί του τόν στρατηγό Σμάτς, ἀντί γιά τόν Ντέ Γκώλ — πρᾶγμα πού χαρακτηρίζεται καί ἀπό τόν Νίκολσον σάν μιά ὄσκοπη ἀπρέπεια.

Ὅλα αὐτά ἐξηγοῦν καί δικαιολογοῦν τή μνησικακία τοῦ Ντέ Γκώλ ἐναντίον τοῦ Τσῶρτσιλ καί τοῦ Ροὺζβελτ, αλλά καί ἐμμέσως κατά τῆς Ἀγγλίας καί τῶν ΗΠΑ. Τελικά, κέρδισε τό παιγνίδι. Γιατί, ἐνῶ στήν Ἀγγλία τόν τορπίλιζαν καί τόν φίμωναν, στή Γαλλία εἶχε γίνει τό σύμβολο τοῦ πατριωτισμοῦ καί τῆς ἀντιστάσεως κατά τοῦ εἰσβολέως.

Τά σφάλματα τοῦ Τσῶρτσιλ καί τοῦ Ροὺζβελτ ἀπέναντι τοῦ Ντέ Γκώλ εἶναι ἀμέτρητα. Καθυστέρησαν π.χ. ἀνόητα τήν ἐπίσημη ἀναγνώρισι τῆς κυβερνήσεώς του ὡς τά τέλη Ὀκτωβρίου 1944. Ὁ Βρεταννός πρεσβευτής στό Παρίσι Ντάφ Κοὔπερ δέν ἤξερε πῶς ἦταν τόσο κοντά στήν ἀλήθεια, ὅταν ἔγραφε μέ παράπονο στό Νίκολσον: «Αὐτές οἱ προωπικές παρεξηγήσεις εἶναι ἀτυχέστατες, γιατί μπορεί νά καταστρέψουν τή θαυμάσια δυνατότητα νά δημιουργηθῆ μιά σταθερή καί διαρκής φιλία μεταξύ τῶν δύο χωρῶν...».

Ὁ Τσῶρτσιλ καί ὁ Ροὺζβελτ ἀγνοοῦσαν συστηματικά τόν Ντέ Γκώλ. Στήν Διάσκεψι τῆς Τεχεράνης (ἄνω) δέν τόν ἐκάλεσαν, οὔτε τόν προειδοποίησαν ἐγκαίρως γιά τήν ἀπόβασι στήν Νορμανδία. Ὅμως ὁ Ντέ Γκώλ εἶχε καταστῆ τό εἰδωλο τῶν μαχομένων Γάλλων καί ἀπεθεώθη, ὅταν εἰσῆλθε στό ἀπελευθερωμένο Παρίσι (μέ τόν Μπιντώ καί τούς ἄλλους συνεργάτες του τότε, φωτογραφία ἀριστερά).

Ὁ Ἥντεν ὑπέρ τοῦ Ντέ Γκώλ

Τό ὅτι δέν ἐφταιγε ἀπόλυτα ὁ Ντέ Γκώλ, ἀποδεικνύεται ἀπό τά γεγονός ὅτι ἀνέλαβε τήν ὑπεράσπισί του ὁ Ἄγγλος ὑπουργός Ἐξωτερικῶν Ἄντονυ Ἥντεν. Ὅπως εἶπε ὁ ἴδιος ὁ Ἥντεν στόν Νίκολσον, συναντοῦσε μεγάλες δυσχέρειες, γιατί ὁ Τσῶρτσιλ ἦταν μισοαμερικανός (ἀπό Ἀμερικανίδα μητέρα) καί ἔβλεπε τόν Ροὺζβελτ μέ ἕνα ἀνάμικτο συνοίσθημα φόβου καί σεβασμοῦ.

Ὁ Ἥντεν δέν συμμερίζόταν αὐτό τό αἴσθημα. Θεωροῦσε τόν Ροὺζβελτ ἔξυπνο καί πανοῦργο πολιτικό, μέ μεγάλη ματαιοδοξία καί πολλή πεῖρα.

Εἶχαν λοιπόν μαλωσει γιά καλά μεταξύ τους, ἐπανειλημμένως, ὁ Οὐίνστον καί ὁ Ἄντονυ, γιά τό θέμα Ντέ Γκώλ. Μιά νύχτα μάλιστα, κατά τίς 2, ὁ Τσῶρτσιλ ἄρχισε νά βριζη τόν Ἥντεν καί νά τόν κατηγορῆ ὅτι εἶχε διαθέσει ἐναντίον του τίς ἐφημερίδες καί τό Κοινοβούλιο. Καί ἔφθασε στό σημεῖο νά ἰσχυρισθῆ ὅτι ἐπεδίωκε ἔτσι νά τόν ἐξαναγκάσῃ σε παραίτησι. Ὁ Ἥντεν ἔδωσε τόπο στήν ὀργή καί ἔφυγε, ἀφήνοντάς τον νά ἀστράφτη καί νά βροντᾶ... Τήν ἄλλη μέρα, ὁ Τσῶρτσιλ τόν κάλεσε, γιά νά τόν διαβεβαιώσῃ ἄλλη μιά φορά γιά τή φιλία του.

Τέτοιος ἦταν αὐτός ὁ ἄνθρωπος. Ἄν δέν γινόταν ὁ πόλεμος, ἴσως δέν θά τόν βλέπαμε ποτέ ἐπικεφαλῆς τῆς Ἀγγλίας. Εἶχε, σάν ἄνθρωπος, ἀπαίσιο χαρακτῆρα — ὅπως ἄλλωστε καί ὁ Ἥντεν. Πολλά ἀποσπάσματα τοῦ βιβλίου τοῦ Νίκολσον τό ἐπιβεβαιώνουν, ἐνῶ ἀντίθετα ἄλλα τόν ἐξυμνοῦν. Πάντως, τονίζει ὁ συγγραφέας, ὅτι ἡ Ἀγγλία ἦταν πολύ δυσαρεστημένη ἐναντίον τοῦ Τσῶρτσιλ στά πρῶτα χρόνια τοῦ πολέμου. Στούς ἀνωτέρους κύκλους, συζητοῦσαν ἀναφανδόν γιά ἀπομάκρυνσί του. Ἢ τουλάχιστον, ἤθελαν νά τοῦ ἀφαιρέσουν τό ὑπουργεῖο Ἀμύνης, μέ τήν κατηγορία ὅτι εἶχε ἀποδειχθῆ ἀνίκανος, τόσο στήν ἐκλογή τῶν συνεργατῶν του (παράδειγμα ὁ λόρδος Μηθερμπρουκ), ὅσο καί στόν ὀργανωτικό καί τόν στρατηγικό τομέα. Τόν κατηγοροῦσαν ὁκόμη ὅτι ἔπινε πολύ.

Ὁ Νίκολσον, πού τόν ἐκτιμοῦσε βαθιά, δέν φαίνεται νά συμφωνοῦσε μέ τίς ἐπικρίσεις τῶν φίλων καί συναδέλφων του. Ἀλλ' εἶναι ὑποχρεωμένος νά ἀναγνωρίση ὅτι ἡ δημοτικότης τοῦ Τσῶρτσιλ δέν ἦταν ποτέ τόσο πεσμένη ὅσο τήν ἐποχή ἐκείνη.

Ὁ σέρ Στάφφορντ Κρίπς ὑποχρεώθηκε νά ἀφήση τήν πρεσβεία τῆς Μόσχας καί νά ἐπιστρέψη διαστικά στήν Ἀγγλία. Ὅταν ἐμφανίσθηκε στή Βουλή τῶν Κοινοτήτων, τόν ἐπευφήμησαν ἀσυγκρίτως θερμότερα παρά ὅσο τόν πρωθυπουργό. Τόν θεωροῦσαν τότε πολλοί σάν τόν ἐνδεδειγμένο ἀντικαταστάτη τοῦ Τσῶρτσιλ.

Ὁ τελευταῖος ἐξουδετέρωσε τόν κίνδυνο μέ μιά ἔξυπνη στρατηγική κίνησι: Ἀναθεώρησε τήν κυβέρνησί του, ὁρίζοντας τόν Ἄττλη ἀντιπρόεδρο καί τόν Κρίπς πρόεδρο τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων. Καί ὅμως, ἡ δημοτικότης του ἐξακολουθοῦσε νά ἐλαττώνεται καί τό κῦρος του νά ἐξασθενῆ σοβαρά.

Σ' αὐτό συνέτεινε ἄλλωστε ἡ γενική ἀπαισιοδοξία γιά τήν πορεία τοῦ πολέμου. Σέ μιά συνεδρίασι τῆς Βουλῆς, ὁ Τσῶρτσιλ μίλησε καθαρά γιά τόν πανικό πού εἶχε καταλάβει ὡρισμένους τομεῖς. Στούς διαδρόμους τοῦ Κοινοβουλίου, κουβέντιαζαν γιά τη «δειλία» διαφόρων μονάδων. Διαπιστώνανε τή δυοαναλογία μεταξύ αἰχμαλώτων καί νεκρῶν τοῦ αγγλικοῦ στρατοῦ (στό Τομπρούκ, π.χ., 33.000 ὑπερασπισταί εἶχαν παραδοθῆ σέ πολύ λιγώτερους ἐχθρούς). Ἀποροῦσαν πῶς τά γερμανικά πολεμικά «Σάρνοστ» καί «Γκναίζενάου» εἶχαν διασχίσει ἀνενόχλητα τή Μάγχη.

Συνέβη στήν Αἴγυπτο

Κάτι πολύ σοβαρό συνέβαινε ἐξ ἄλλου στήν Αἴγυπτο — ὅπου περίμεναν ἀπό μέρα σέ μέρα νά φτάσουν τά στρατεύματα τοῦ Ρόμμελ. Ὁ αἰγυπτιακός πληθυσμός δεχόταν μέ δυσφορία τήν παρουσία τῶν Ἄγγλων καί οἱ φοιτηταί τήν πολεμοῦσαν φανερά. Μεγάλωνε συνεχῶς ὁ ἀριθμός τῶν φίλων τοῦ Ἄξονος. Ὁ φαρούκ δέν μποροῦσε νά μή ὑπολογίση αὐτή τή μεγάλη στροφή τῆς κοινῆς γνώμης. Βρισκόταν λοιπόν σέ κανονική ἐπαφή μέ τή Ρώμη, μέ ἕνα ἰδιωτικό ραδιοπομπό. Προεξοφλώντας ἴσως τήν τελική νίκη τοῦ Ρόμμελ, σκόπευε νά ἀναθέση τήν διακυβέρνησι τῆς χώρας στόν φιλοαξονικό Ἀλῆ Μαχέρ. Ἀρνιόταν νά χρησιμοποιήση τόν Ναχάς πασᾶ, πού τοῦ ὑποδείκνυαν οἱ Ἄγγλοι — τόν ἄνθρωπο δηλαδή πού εἶχε ὑπογράψει τήν ἀγγλοαιγυπτιακή συνθήκη τοῦ 1936.

Τότε ὁ πρεσβευτής τῆς Ἀγγλίας σέρ Μάϊλς Λάμπσον ἔστειλε τίς βρεταννικές δυνάμεις νά περικυκλώσουν τά βασιλικά ἀνάκτορα, καί ὕστερα παρουσιάστηκε στόν φαρούκ καί τοῦ ἐπέβαλε σάν πρωθυπουργό τόν Ναχάς πασᾶ. Φαίνεται ὡστόσο ὅτι ἡ ἐνέργειά του αὐτή ἀποτελοῦσε ἐντελῶς δική του πρωτοβουλία, χωρίς τήν συγκατάθεσι τοῦ Φόρειν Ὄφφις. Πάντως προκάλεσε ζωηρή ἀντίδρασι μεταξύ τῶν Αἰγυπτίων ἀξιωματικῶν, στήν ὁποία πρωτοστατοῦσαν οἱ Ναγκίμπ καί Νασέρ (οἱ μετέπειτα πρωταγωνισταί τῆς ἐπαναστάσεως πού ἀνέτρεψε τόν Φαρούκ καί τή βασιλεία).

Μποροῦμε νά ποῦμε ὅτι, στήν πραγματικότητα, ὁ Φαρούκ ἔχασε ἀπό τότε τό θρόνο του — παράλληλα μέ τήν τρομερή ψυχολογική κατάπτωσι πού εἶχε πάθει. Ἡ «βρεταννική προσβολή» τῆς 4 Φεβρουαρίου 1942 ἔδωσε νέα ὦθησι στήν «ἐπαναστατική ὁμάδα» τῶν Αἰγυπτίων ἀξιωματικῶν, πού ἐπιδιώκανε νά ἀπαλλαγοῦν ἀπό τούς Ἄγγλους καί ἀπό τόν φαρούκ συγχρόνως. Ἀπό κεῖ ξεκίνησαν τά συνταρακτικά γεγονότα πού ἀκολούθησαν, στήν Αἴγυπτο.

Ἡ κατάστασι στήν Ἀγγλία ἄλλαξε βεβαίως ριζικά, μετά τή νίκη τοῦ Ἔλ Ἀλαμέϊν καί τήν αγγλοαμερικανική ἀπόβασι στή Βόρειο Ἀφρική. Πέρασε ὡστόσο καιρός, ὥσπου νά ἀποκατασταθῆ τό κῦρος του ὁ Τσῶρτσιλ. Γιατί ἔχανε στό μεταξύ καί ἄλλα σοβαρά λάθη.

Τόν Φεβρουάριο τοῦ 1944, ὑπῆρχαν ἀκόμη οἱ διάφορους δημόσιους χώρους τοῦ Λονδίνου ἐπιγραφές προσβλητικές κατά τοῦ Τσῶρτσιλ. Ἔτσι ἐξηγεῖται, ἄλλωστε, ἡ παταγώδης ἀποτυχία του στίς ἐκλογές τοῦ 1945.

Γενικά, τό βιβλίο τοῦ Νίκολσον παρουσιάζει ζωηρότατο ἐνδιαφέρον γιά τόν μελετητή μιᾶς ἱστορικῆς περιόδου τόσο θολῆς καί ταραγμένης, τόσο κοντινῆς καί μακρυνῆς συγχρόνως. Πολλά ἀπό τά σημερινά γεγονότα ἐξηγοῦνται μέ ἐκεῖνα πού εἶχαν συμβῆ τότε.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Ο ΠΑΥΛΟΣ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ στὴν ΗΠΕΙΡΟ,

Η ΠΙΟ ΦΤΩΧΗ ΕΠΑΡΧΙΑ ΜΕ

ΠΑΜΒΩΤΙΣ εἶναι ἡ ἐπίσημη ὀναμασία τῆς λίμνης τῶν Ἰωαννίνων. Ὁ ὑγρός διάκοσμος τῆς πόλεως. Χωρὶς αὐτὴν δὲν θὰ ὑπῆρχε. Κι' ἂν ὑπῆρχε, θὰ ἦταν μιὰ ὁποιαδήποτε πόλη. Δὲν θὰ ἦταν τὰ Γιάννινα.

Ἀγνώριστη κι' ἡ λίμνη. Σκουπιδαριό πού σιχαινόσουν νὰ τὰ πλησιάσης, πρὶν ἀπὸ λίγα χρόνια. Ἀσφαλτόστρωτη σήμερα ἡ λεωφόρος Διονυσίου Σκυλοσόφου, μὲ πλατάνους στὶς δυό πλευρές της, μὲ κέντρα, μὲ πλάζ καὶ μὲ τὸ Ναυτικό της Ὅμιλο, μὲ τούς ἱστιοπλοϊκούς καὶ κολυμβητικούς ἀγῶνες. Καθὼς εἶναι ζωσμένη ἀπὸ τὰ γύρω βουνά, θυμίζει ἑλβετική λίμνη. Ὅταν, μάλιστα, συμπληρωθῆ ὁ παραλίμνιος περιφερειακός δρόμος, δὲν θὰ θυμίζη ἁπλῶς. Θὰ εἶναι μιὰ ἀπὸ τὶς γραφικές λίμνες τῆς Εὐρώπης. Πόσοι θρύλοι καὶ ἱστορίες στὴ λίμνη, στὸ νησί καὶ στὸ κάστρο της. Ὀχυρό τοῦ Ἀλῆ πασᾶ τὸ τελευταῖο αὐτό. Διασώζονται ἀκόμα τὰ δυό τζαμιά, τὸ Φετχιὲ τζαμί, χτίσμα τοῦ 1579 καὶ τὸ Ἀσλὰν πασᾶ τζαμί, δημοτικό μουσεῖο σήμερα. Ἐρειπωμένα τὰ μαγειρεῖα ὅπου παρασκευάζονταν 1.200 μερίδες τὴν ἡμέρα γιὰ τὸ προσωπικὸ τῆς Αὐλῆς.

Μένει ἀκόμα ὁ οἰκογενειακὸς τάφος τοῦ Ἀλῆ. Μέσα σ' αὐτὸν ὁ σκελετὸς τῆς Ἐμινὲ χανούμ, πρώτης συζύγου καὶ κορυφαίας τοῦ γυναικωνίτη. Πλούσια ἐφοδιασμένος αὐτὸς σὲ ἔμψυχο ὑλικό. Ἑκατὸ οἱ τρόφιμες τοῦ χαρεμιοῦ. Νὰ μὴ ἀριθμοῦμε δὲ καὶ τούς ἐφήβους τοῦ ἀνδρώνα.

Ἀπὸ τὰ στελέχη τοῦ χαρεμιοῦ ἡ Βασιλική, νόμιμη κι' αὐτὴ σύζυγος. Παιδίσκη ἦταν ὅταν τὴν πῆρε. Ἡ ἔλλειψη γνώσεων καὶ πείρας δὲν τὴν ἐμπόδισε νὰ διατηρήση τὴ θρησκεία της. Τόση δέ ἦταν ἡ προσήλωσή της στὸ Θεό τῶν πατέρων της, ὥστε ν' ἀποσπάση τὴν ἄδεια τοῦ πασᾶ καὶ νὰ χτίση παρεκκλήσι χριστιανικό μέσα στὸ παλάτι, ὅπου οἱ πιστές τοῦ Ἰσλὰμ προσκυνούσανε τὸν Ἀλλάχ.

Ἀλλὰ ἡ Βασιλική δὲν ἔμεινε μόνο δεμένη μὲ τὴ θρησκεία. Ἐκμεταλλεύθηκε καὶ τὴν ἀδυναμία πού τῆς εἶχε ὁ Ἀλῆς γιὰ νὰ βοηθήση τὸ ἔθνος της. Ἴσως γι' αὐτὸ καὶ ἡ Ἐκκλησία δὲν φέρθηκε μὲ αὐστηρότητα ἀπέναντι τῆς ἁμαρτωλῆς.

Ἔξω ἀπὸ τὸ ναό τοῦ Αἰτωλικοῦ εἶδα τὸν τάφο της. Στ' ἀρχεῖα τῆς μικρῆς πολιτείας καὶ ἡ ληξιαρχικὴ πρᾶξη τοῦ θανάτου της.

Στὸν τάφο τοῦ Κάστρου, παράπλευρος τῆς «μπάς καντίν», τῆς πρώτης γυναίκας, λευκαίνεται ὁ σκελετὸς τοῦ Ἀλῆ. Ἀκέφαλος αὐτός. Τὸ κεφάλι τοῦ τὸ ἀπόκοψαν ἀπὸ τὸν κορμὸ κατὰ τὴ θανατικὴ του ἐκτέλεση στὸ νησὶ τῆς λίμνης καὶ τὸ μετέφεραν στὴ Σηλυβρία τῆς Προποντίδας.

Ἄλλο χτίσμα πάνω στὸ Κάστρο — πρόσφατο αὐτὸ — εἶναι τὸ ἀνάκτορο πού χτίσθηκε ἐπὶ βασιλείας Παύλου, γιὰ νὰ χρησιμεύη ὡς κατοικία τῶν βασιλέων ὅταν θὰ ἐπισκέπτονταν τὰ Γιάννινα, κι' ἔτσι νὰ γίνεται πιὸ ἐπιβλητική ἡ παρουσία τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Κράτους στὴν Ἤειρο. Παλάτι μὲ ἠπειρωτικὴ ἀρχιτεκτονική, πού δὲν κατοικήθηκε. Ἀδιαμόρφωτος ὁ γύρω χῶρος του, πού περιβάλλεται ἀπὸ τὴ λίμνη. Ἕνας χωροφύλακας στὸν περίβολο εἶναι ἡ μόνιμη φρουρά του.

«Ἄχ! χαλασμός πού ἐγίνη...»

Γραφικὸ τὸ ἀπέναντι νησάκι. Δὲν εἶναι ἔρημο. Πέντε μονές πάνω σ' αὐτό, 150 οἰκογένειες οἱ κάτοικοί του πού ἀσχολοῦνται μὲ τὴν ἁλιεία. Ἀκόμα καὶ σχολὴ νηπιοκόμων.

Ἡ μορφὴ τῆς κυρὰ Φροσύνης πλανᾶται γύρω στὸ νησί. Κοντὰ σ' αὐτὸ ὁ πνιγμός της.

Ἡ ποίηση πού ἔχει κλίση νὰ ἐξιδανικεύη τὴν ἁμαρτία, περιβάλλει καὶ τὴ Φροσύνη μὲ τὸ στέφανο τῆς δόξας. Βαλαωρίτης, Ραγκαβῆς, Βερναρδάκης, Σκίπης, σὲ στίχους καὶ σὲ πρόζα, τὴν ἔχουν ὑμνήσει καὶ μοιρολογήσει.

«Φυσάει βοριάς, φυσάει θρακιάς· τ' εἶν' τὸ κακὸ πού ἐγίνη, στὰ Γιάννινα στὴ λίμνη ἐπνίξανε τίς δεκαφτὰ μὲ τὴν κυρὰ Φροσύνη. Ἄχ! χαλασμὸς πού ἐγίνη».

Ζωντανὴ ἱστορία τῆς πόλεώς του ὁ κ. Σωτ. Ζούμπος, ἐπὶ τριάντα χρόνια διευθυντὴς τοῦ δημοτικοῦ μουσείου, μαδᾶ τίς δάφνες ἀπὸ τὸ μέτωπο τῆς Φροσύνης Βασιλείου, μόρφης εὐπορης οἰκογενείας καὶ ἀνεψιᾶς μη[illegible] στέφανο ἀφήνει καὶ τ[illegible] Κυρία

Ζαγόρια, ὁ ἄγνωστος τουριστικὸς θησαυρὸς τῆς Ἠπείρου

τοῦ καλοῦ κόσμου καὶ γόησσα τῶν Ἰωαννίνων ἡ Φροσύνη ἀναστάτωνε τὸν ἀνδρικὸ πληθυσμὸ καὶ προκαλοῦσε τὸ φθόνο τῶν γυναικῶν, ὅταν τὴν ἔβλεπαν καβάλλα στ' ἄλογό της. Ὁ Μουχτάρ, γυιὸς τοῦ Ἀλῆ, καλοδεμένος ἄντρας κι' αὐτός, ὁ ἐρωτάς της. Ἡ ἀπουσία τοῦ συζύγου στὴ Βενετιά, ὅπου ἐμπορευόταν, διευκόλυνε τὴν ἀνάπτυξη τοῦ χριστιανομουσουλμανικοῦ εἰδυλλίου. Διπλὸ τὸ ἔγκλημα : μοιχεία καὶ σύνδεσμος μὲ Τοῦρκο. Ἀπὸ τὰ πιὸ ἀποτροπιαστικὰ ὀλισθήματα σὲ ἐποχὴ πού δὲν σήκωνε τέτοιες διασταυρώσεις. Μοναδικὸ ἐλαφρυντικὸ τῆς Φροσύνης εἶναι ὅτι δὲν ὑπέκυψε στὴν ἐπίμονη πρόταση τοῦ Μουχτὰρ ν' ἀσπασθῆ τὸ Μουσουλμανισμὸ καὶ νὰ γίνη νόμιμη σύζυγός του.

Ἡ ἐκδοχὴ ὅτι ὁ Ἀλῆς θέλησε ν' ἀποσπάση ἀπὸ τὸ Μουχτὰρ τὴν ὡραία Γιαννιώτισσα γιὰ δική του χρήση, δὲν φαίνεται νὰ εὐσταθῆ. Τὸ πιθανώτερο εἶναι — ἡ ἄποψη τοῦ κ. Ζούμπου — ὅτι τὴν ἐξαφάνισε γιὰ νὰ προλάβη ἐνδεχόμενες πολιτικὲς ἐπιρροές τῆς Φροσύνης πάνω στὸ γυιό του. Οὔτε τῶν ἄλλων δεκάξη — κατὰ τὸν κ. Ζούμπο πάντα — ἡ διαγωγὴ φαίνεται ὅτι ὑπῆρξε ἄμεμπτη. Οἱ χανούμ τίς πόλεως τίς κατηγοροῦσαν ὅτι ἀποσποῦσαν τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἀντρῶν τους. Γιὰ ἐλαφρότητα ἠθῶν καταδικάσθηκαν ἀπὸ τὸ δικαστήριο στὸ ὁποῖο τίς παρέπεμψε ὁ Ἀλῆς τὸ ἔτος 1801.

Λίμνη τῶν θρύλων καὶ τῆς ἱστορίας ἡ Λίμνη τῶν Ἰωαννίνων θυμίζει —ζωσμένη ἀπὸ τὰ γύρω βουνά— γραφικὴ ἑλβετικὴ λίμνη.

'Η χωρὶς ἔλεος καὶ ποίηση ἱστορία, ὅπως τὴν ἀκούω.

Ὁ σφυγμὸς τῆς πόλεως

Δὲν μᾶς ἔστειλαν ὅμως στὰ Γιάννινα γιὰ ν' ἀνοίξουμε παλιὰ κατάστιχα. Τὸ παρὸν καὶ τὸ σφυγμὸ τῆς πόλεως ἀναζητοῦμε. Τὴν οἰκονομία, τὰ ἤθη, τὰ ἱδρύματα, τὸ ἐπίπεδο τῆς ζωῆς της.

Ἀπὸ τίς πιὸ εὐνοημένες πόλεις. Δὲν προέρχεται ἡ εὔνοια πάντα ἀπὸ τὴν Πολιτεία. Τὸ πλῆθος τῶν δωρητῶν καὶ τῶν εὐεργετῶν εἶναι πού ἱκανοποιεῖ τὶς κοινωνικὲς καὶ ἐκπαιδευτικὲς της ἀνάγκες. Ἀπὸ τὴν περίοδο τῆς Τουρκοκρατίας, τὸ φιλότιμο τῶν κατοίκων καλύπτει τὰ κενὰ πού ἀφήνει ἡ κρατικὴ μέριμνα. Ἡ Ἑταιρία Ἠπειρωτικῶν Μελετῶν, ἐκπολιτιστής καὶ ἐξωραϊστής τῆς πόλεως. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Σπυρίδων, θεμελιωτὴς μεγάλων ἔργων. Ἀλῆ πασᾶς, μὲ σταυρὸ καὶ ράσα. Φανατικοὶ οἱ φίλοι του, φανατικοὶ οἱ πολέμιοί του. Ἄκαμπτος καὶ αὐταρχικός, πού δὲν πειθαρχοῦσε σὲ κυβερνήσεις, δὲν ἤξερε τί θὰ πῆ νόμοι ὅταν δὲν ἐξυπηρετοῦσαν τὴν Ἤπειρό του. Παθιασμένος μ' αὐτὴν τόσο, ὥστε καὶ ἀφοῦ ἀνακηρύχθηκε ἀρχηγὸς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ἀψηφώντας νόμους καὶ παραδόσεις, ἀρνήθηκε νὰ παραιτηθῆ ἀπὸ τὴ διοίκηση τῆς ἐπαρχίας του, καὶ ἦταν συγχρόνως Ἀρχιεπίσκοπος καὶ Μητροπολίτης Ἰωαννίνων. Μαχητὴς τῶν πρόσω, ἔμεινε ὡς τὴν τελευταία του πνοὴ στὶς ἠπειρωτικὲς ἐπάλξεις. Τὰ Γιάννινα τοῦ ὀφείλουν τὸ ὑψηλὸ μορφωτικὸ καὶ πολιτιστικὸ ἐπίπεδό τους.

Δυό προτομὲς τοῦ καλόγερου αὐτοῦ μὲ τὴ σπηλαιώδη φωνή, πού ἦταν ἡ φωνὴ τοῦ Βυζαντίου, μιὰ στὴ σχολὴ Βελλᾶς, ἡ ἄλλη στὸν περίβολο τῆς Ζωσιμαίας, διατηροῦν στὰ χρόνο τὴ μνήμη του. Πάνω ὅμως ἀπὸ τὰ μαρμάρινα ἀναμνηστικά, ὁ Ἱεράρχης ζῆ μέσα σ' αὐτὸ τὸ ἴδιο τὸ ἔργο του.

Νέοι καιροί, νέος Δεσπότης

Στὰ πλαίσια τῶν νέων καιρῶν, πού δὲν σηκώνουν ἀληπασαδισμούς, ὁ Σεβασμιώτατος Σεραφείμ, διάδοχος τοῦ Σπυρίδωνα, συνεχίζει μὲ ψυχὴ καὶ νοῦ τὴν παοάδοση τοῦ προκατόχου του. Δὲν βρέθηκε στὴν ἀνάγκη αὐτός νὰ ξεκινήση ἀπὸ τὸ ἄλφα.

Πλούσια ἐξοπλισμένη ἡ ἐπαρχία σὲ φιλανθρωπικά, καλλιτεχνικά, ἐκπαιδευτικά, κοινωφελῆ ἱδρύματα. Ἡ πιὸ φτωχὴ περιοχὴ μὲ τούς ἰσχυρότερους ὀργανισμούς. Ἀκόμα καὶ πρὶν ἀπὸ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς πόλεως. Ἀφοῦ ὁ κατὰ καιρούς Μητροπολίτης ὡς ἐκπρόσωπος τῶν κληροδοτημάτων εἶναι ἀπὸ τούς κυριωτέρους μετόχους τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης.

Τὰ πάντα : κοαπικά, ἰδιωτικά, δημοτικά. Ἐθνικὸ Ὀρφανοτροφεῖο Θηλέων. Μέκκειο Οἰκοτροφεῖο Θηλέων. Ἐθνικὸ Ἀγροτικὸ Οἰκοτροφεῖο, πού ἀνήκει στὴ δύναμη τοῦ ὑπουργείου Προνοίας. Γηροκομεῖο, Νοσοκομεῖο Χατζηκώστα, Δημοτικὸ Νοσοκομεῖο, Κρατικὸ Ἄσυλο Ἀνιάτων, Κρατικὸ Σανατόριο.

Ἀγροκήπιο, Γεωγοκτηνοτροφικὸς Σταθμός, Δασικὸ Φυτώριο, Σταθμὸς Ἐδαφολογίας καὶ Λιπάνσεως, Φιλαρμονικὴ τοῦ Δήμου, δυό Ὠδεῖα, Σύλλογος Καλλιτεχνῶν.

Γυναικεῖες ὀργανώσεις, ὅπως τὸ Φιλόπτωχον Ταμεῖον, ὁ Πνευματικὸς Φάρος, ὁ Ἀπόστολος Παῦλος (θρησκευτικὰ σωματεῖα αὐτά). Ἡ Παντάνασσα μὲ σκοπὸ τὴν καταπολέμηση τοῦ ἀλκοολισμοῦ.

Πόσα ἀκόμα... Ἴσως περισσότερα ἀπ' αὐτὰ πού ἀνέφερα.

Πέντε ἡμερήσιες ἐφημερίδες ἐλέγχουν τὴ ζωὴ τῆς ἐπαρχίας. Κάπως πολλὲς γιὰ πόλη 45.000, ὅταν ἡ Ἀθήνα μὲ τὰ δυό της περίπου ἑκατομμύρια δὲν ἔχει περισσότερα ἀπὸ ὀχτὼ καθημερινὰ ἔντυπα.

Ὅση ὅμως κι' ἂν εἶναι ἡ ἀνάπτυξη ὑπάρχουν ἀκόμη πολλὰ περιθώρια γιὰ νὰ ἐκδηλώση ὁ σημερινὸς Δεσπότης τὴν δραστηριότητά του. Νέος, ζωντανὸς ἱεράρχης, μὲ πλατειὲς ἀντιλήψεις γιὰ τὰ ἐκκλησιαστικὰ καὶ τὰ κοινωνικὰ προβλήματα, στρέφεται πρὸς κάθε κατεύθυνση. Ἕτοιμο τὸ Οἰκοτροφεῖο, πού εἶναι ἔργο δικό του καὶ προορίζεται γιὰ τὴ σπουδάζουσα νεότητα. Ἔργο του οἱ ὑγειονομικοὶ στα-

...re - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

ΤΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ

Μεγάλα κέντρα, νέες πλάζ καί νέοι ἀσφαλτοστρωμένοι δρόμοι μετομορφώνουν τή Λίμνη τῶν Ἰωαννίνων καί μετοβάλλουν τόν χῶρο τῆς ἱστορικῆς πόλεως σέ θαυμάσιο ἑλβετικό τοπίο.

Τουριστικά ἔργα μεταμορφώνουν τήν Λίμνη τῶν Ἰωαννίνων. Σέ λίγο θά θυμίζη Ἑλβετία

θμοί τῆς ὑπαίθρου. Ζωηρή ἡ κοινωνική καί φιλανθρωπική δράση του.

Ἀπό τά προβλήματα πού ἀντιμετωπίζει ὁ Μητροπολίτης εἶναι οἱ κενές ἐφημεριακές θέσεις. Τριανταπέντε κοινότητες χωρίς παπᾶ. Ὑπάρχει παντοῦ δάσκαλος. Ἀπουσιάζει ὁ παπᾶς. Μή ὑποτιμᾶτε τή σημασία του, ἀκόμη καί ἄν εἶναι ψυχρές οἱ σχέσεις σας μέ τήν ἐκκλησία. Χωριό χωρίς παπᾶ εἶναι χωριό ὑπό διάλυση. Δέν κρατᾶς τό χωρικό ὅταν ξέρη ὅτι στίς δύσκολες καί τίς καλές του ὥρες δέν θά βρεθῆ τό πετραχήλι τοῦ ἱερέα. Νά μή φύγη ἀπό τή ζωή ἀβάφτιστο τό ἄορωστο νήπιο, νά μή ἀποχωρήση ὁ ἴδιος χωρίς τή Θεία Μετάδοση, νά μή μείνη ἄταφος ὁ νεκρός.

Καλύτερα ἕνας παπᾶς, ἔστω καί ἀγράμματος, παρά χωριό χωρίς ἱερέα.

Ἡ ἄποψη τοῦ Μητροπολίτη εἶναι ὅτι γιά νά καλυφθοῦν τά κενά πρέπει νά περιορισθοῦν στό ἐλάχιστο τά προσόντα πού ζητοῦμε ἀπό τούς ἐφημερίους. Ἄς μή εἶναι θεολόγοι. Ποῦ νά τούς βρῆς; Πηγαίνει νά ζήση σέ χωριό μέ τριάντα ὥς σαράντα οἰκογένειες ἀπόφοιτος θεολογικῆς σχολῆς; Οὔτε ἀπόφοιτοι γυμνασίου παρουσιάζονται γιά χειροτονία, κι' ἄς αὐξήθηκαν οἱ ἀποδοχές τῶν Κληρικῶν. Τή χειροτονία ἀποκρούουν καί οἱ δάσκαλοι πού ἤδη ὑπηρετοῦν σέ χωριά καί θά μποροῦσαν νά συνδυάσουν τίς δύο ἰδιότητες.

Δέν ἀπομένουν παρά ὅσοι μοναδικό τους τίτλο σπουδῶν ἔχουν ἀπολυτήριο Δημοτικοῦ. Καί πάλι νά δοῦμε ἄν κι' ἀπ' αὐτούς θά προσέλθουν ὑποψήφιοι γιά τό ἱερατεῖο.

Ἐπιμείναμε στό θέμα γιατί εἶναι ἀπό τά πιό ζωτικά πού συναντᾶ κανείς σέ ὅλες τίς ἀκριτικές περιοχές μας. Ἴσα - ἴσα ἐκεῖ πού δέν ἐπιτρέπονται κενά.

Στά Ζαγοροχώρια

Ὁ Σεβασμιώτατος εἶχε τήν καλωσύνη νά μᾶς δώση τήν εὐκαιρία μιᾶς ἐπισκέψεως στά Ζαγοροχώρια. Τόσο γρήγορης. Σά νά περάσαμε ἀπό πάνω τους μέ ἀεροπλάνο. Ἄλλος κόσμος. Βορειοανατολικά τῶν Ἰωαννίνων, πέρα ἀπό τό ὄρος Μιτσικέλι, ἐκεῖ ὅπου ἡ ἱστορία τοποθετεῖ τήν ἀρχαία Παρωραία. Σαρανταέξη χωριά πού φθίνουν σήμερα, περιμένουν τήν ἀναγέννησή τους. Ἄγνωστοι καί ἐγκαταλελειμμένοι παράδεισοι. Θά μποροῦσαν νά εἶχαν τήν ἀνάπτυξη τῶν χωριῶν τοῦ Πηλίου. Πολλές οἱ ὁμοιότητες. Καί οἱ δύο αὐτές πράσινες ζῶνες ἀναπτύχθηκαν ἀνεξάρτητες ἀπό τόν Τοῦρκο κυρίαρχο. Καί στίς δυό τό μεταναστευτικό συνάλλαγμα ἔγινε δημιουργός τοῦ πολιτιστικοῦ κλίματος πού δύσκολα συναντᾶ κανείς σέ ἄλλα χωριά μας. Οἰκοδομές ἐπιβλητικές, σχολεῖα καί ἐκκλησίες. Μεγάλη στό παρελθόν ἡ οἰκονομική ἀκμή τους. Ἡ μετανάστευση ὅμως πού τά δημιούργησε, ἡ ἴδια μετανάστευση τά νέκρωσε. Καί τό μέν Πήλιο διατηρεῖ καί αὐξάνει τήν εὐρωστία του.

Διαφορετική ἡ μοῖρα στά Ζαγοροχώρια. Ὑπάρχουν χωριά πού ἔπαυσαν νά κατοικοῦνται, κι' ἄλλα, τόσο ἀραιοκατοικημένα σά νά ἔχουν ἐρημωθῆ.

Χωριά ὅπως οἱ Νεγάδες. Ἑκατόν ἑξήντα πέντε οἱ κάτοικοι. Πάλι καλά. Εἶναι ἄλλα μέ λιγώτερους. Δεκαπέντε οἱ μαθητές τοῦ σχολείου. Θά δῆτε καί σχολεῖα μέ τέσσερις. Ὑπάρχουν δέ καί χωριά ὅπου τά σχολεῖα εἶναι κλειστά ἐλλείψει μαθητῶν. Πάντως, ὅπου ὑπάρχει μαθητής, ὑπάρχει καί δάσκαλος.

Σέ μέρα πανηγύρεως φθάνουμε στίς Νεγάδες. Ξαφνική ἡ ἐμφάνιση τοῦ Δεσπότη. Χαρές πού ἔκαναν ὅταν σέ ὥρα λειτουργίας τόν εἶδαν νά μπαίνη ἀνειδοποίητα στό ναό τοῦ Ἁγίου Γεωργίου καί ν' ἀσπάζεται τήν Εἰκόνα. Ναός μεγάλος γιά τόν πληθυσμό τοῦ χωριοῦ, μπορεῖ νά χωρέση τό σύνολο τῶν κατοίκων κι' ἄλλους τόσους. Ἐκκλησία μέ ἀτμόσφαιρα. Τό ἡμίφως στό ἐσωτερικό. Γυναικωνίτης, ὅπου διατηροῦνται ἀκόμα τά καφασωτά του.

Δέν ἀποτελεῖται τό ἐκκλησίασμα ἀπό τούς «χωριανούς» πού νομίζετε. Μέ ἔνδυμα πόλεως ὅλοι· πουκάμισο, σακάκι, γραβάτα οἱ ἄντρες. Τό ἴδιο καί οἱ γυναῖκες: Ἐμφάνιση ἀστική.

Ἀπό κοντά κι' ὁ δάσκαλος, ἥρωας τῆς ὑπαίθρου.

Στόν αὐλόγυρο τό ἐκκλησίασμα σχηματίζει κύκλο γύρω στό Δεσπότη· φιλοῦν τό χέρι του, θωπεύουν τό ράσο του.

Λουλούδια κόβουν ἀπό τούς γειτονικούς κήπους καί τοῦ φέρνουν οἱ γυναῖκες. Προσκλήσεις δεξιά κι' ἀριστερά. Τουλάχιστον γιά ἕνα γλυκό, γιά ἕνα καφέ. Νά μή φύγη χωρίς νά τούς τιμήση, δίχως νά τούς εὐλογήση. Τέτοιο γεγονός καί νά τόν χάσουν στό ἄψε - σβῆσε. Εὐλογεῖ ὁ Δεσπότης, ἀλλά δέν μένει. Οὔτε γιά καφέ. Εἶναι τόσο διαστικός ὁ φιλοξενούμενός του...

Καφέ θά πάρουμε στό παρακάτω χωριά, στούς Κήπους. Μπάγια τό παλιό του ὄνομα. Μεγαλύτερο αὐτό. Διακόσιοι πενήντα οἱ κάτοικοι, 25 οἱ μαθητές.

Θεία γαλήνη. Ποιός νά τή διαταράξη; Τά κουδούνια τῶν ποιμνίων πού βόσκουν συνοδεύουν τό λόγο. Διαπιστώσεις, ἀνησυχίες, ἐλπίδες, προοπτικές γιά τό μέλλον. Ἀναξιοποίητη ἡ εὐλογία τῆς φύσεως. Δάση ἀπό ἔλατα, πεῦκα, ὀξυές, φουντουκιές, βελανιδιές, φλαμουριές. Ἡ ὀρεινή ὁμορφιά. Μεγαλειώδης παραπέρα καί ἐπιβλητική ἡ χαράδρα τοῦ Βίκου, ἐκτείνεται σέ μῆκος εἴκοσι χιλιομέτρων.

Θά ξαναρχίση ἡ ζωή

Χωριά πού ἄλλοτε ἀνθοῦσαν. Τώρα σ' ὅλη αὐτή τήν ὀρεινή κοινωνία δέν ἀπομένουν παρά 6.500 ψυχές. Ἑκατόν πενήντα γιά κάθε χωριό.

Ἡ διαρροή σταμάτησε. Ὅσοι ἦταν νά φύγουν ἔφυγαν. Νέα στοιχεῖα, γύφτοι καί Σαρακατσάνοι, ἄρχισαν νά καλύπτουν τά κενά. Οἱ πλάνητες πού γίνοναι ἀστοί. Τούς εἴδαμε ἀστοποιημένους καί στή Θράκη. Ὑπάρχει κοινότητα στά Ζαγοροχώρια πού ἔχει πρόεδρο γύφτο. Ποῦ νά τό φαντασθῆ ὁ Ἀθηναῖος ἐπισκέπτης, ὅταν καλοῦσε τούς Ζαγοριανούς νά μείνουν στή γῆ τους. «Ἄν φύγετε θά σᾶς πάρουν τά σπίτια οἱ γύφτοι», ἦταν ἡ προειδοποίηση τοῦ ἀπρόσεκτου ἀνθρώπου τῆς πόλεως. Συνέβη ὅμως στό χωριό ἐκεῖνο γύφτος νά εἶναι ὁ πρόεδρος καί νά παρίσταται στήν ἐπί τοῦ ὅρους ἀμιλία....

Δέν χοειάζεται καί μεγάλη προσπάθεια γιά νά συγκρατηθῆ ὁ κόσμος καί ν' ἀναπτυχθῆ ὁ Τουρισμός — ὁ ἐσωτερικός — στήν περιοχή ἐκείνη. Ἄγνωστη στό πλῆθος τῶν Ἑλλήνων. Οὔτε τήν ὑποπτεύονται οἱ μετακινούμενοι. Ἀλλά κι' ἄν τήν ὑποπτευθοῦν, πῶς νά πᾶνε, ποῦ νά μείνουν; Πενιχρά τά αἰτήματα : Ἕνα Δασαρχεῖο στήν δασώδη περιοχή. Ἕνας γιατρός γιά ν' ἀποδημοῦν μέ τή συμπαράστασή του οἱ ἄρρωστοι καί οἱ γέροι. Ἕνας παπᾶς γιά τήν τελετή τῆς προπομπῆς· δρόμοι ἐκεῖ ὅπου δέν ὑπάρχουν ἀκόμα.

Πρός τήν κατεύθυνση τῆς ἀξιοποιήσεως τῶν Ζαγοριῶν ἄρχισε νά κινῆται ἡ Ἑταιρία Ἠπειρωτικῶν Μελετῶν. Δεκάξη ἑκατομμύρια ἔχουν διατεθῆ γιά τό σκοπό αὐτό. Ξενώνας μέ 64 κλίνες στό Μονοδέντρι. Σπίτια ἀγοράζονται σέ ἄλλα χωριά τοῦ ὀρεινοῦ συγκροτήματος γιά νά διασωθοῦν ἀπό τή φθορά καί νά δημιουργηθοῦν τουριστικοί χῶροι. Μιά καλή ἀρχή. Νά αἰσιοδοξήσουμε τόσο, ὥστε νά πιστέψουμε πώς θά ξανανθίση ἡ ζωή καί θά γίνουν κέντρα θερινοῦ καί χειμερινοῦ τουρισμοῦ τά χωριά αὐτά πού τώρα ζοῦνε μακρυά ἀπό τό Θεό καί ἄγνωστα στούς ἀνθρώπους;

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

'Οριάνα Φαλλάτσι

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΚΕΝΝΕΝΤΥ

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟΤΗΣ L'EUROPEO ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΥ

Τό συναρπαστικό άφήγημα τῆς 'Οριάνα Φαλλάτσι γιά τήν οἰκογένεια Κέννεντυ (πού κατ' ἀποκλειστικότητα στήν 'Ελλάδα δημοσιεύει ὁ «Ταχυδρόμος») ἐξιστορεῖ σήμερα τήν ἀρχή τῆς «μαύρης μοίρας» τῆς οἰκογένειας τῶν 'Ιρλανδῶν μεταναστῶν πού ξεκίνησε ἀπό τήν ἄκρα ἀθλιότητα γιά νά φτάση στήν ἀνωτάτη — πολιτική καί οἰκονομική — κορυφή τῶν 'Ηνωμένων Πολιτειῶν. Τρεῖς ἀλλεπάλληλοι θάνατοι σφραγίζουν τήν μοῖρα τῶν Κέννεντυ λίγο πρίν λήξη ὁ δεύτερος παγκόσμιος πόλεμος: Στίς θελγικές ἀκτές βρίσκει τραγικό θάνατο σέ ὥρα πολεμικῆς ἀποστολῆς ἕνας γενναῖος πιλότος: 'Ο Τζό Κέννεντυ — ὁ μεγάλος γυιός. Λίγο ἀργότερα ὁ Οὐΐλλιαμ Κάβεντις, γαμβρός τῶν Κέννεντυ, συναντᾶ τόν θάνατο — οἱ γερμανοί καταρρίπτουν τό ἀεροπλάνο του πάνω ἀπό τήν Μάγχη. Καί ὕστερα ἀπό τέσσερα χρόνια ἡ Καθλήν Κέννεντυ, σύζυγος τοῦ σκοτωμένου Οὐΐλλιαμ Κάβεντις, βρίσκει τραγικό θάνατο σέ ἀεροπορικό δυστύχημα. 'Απτόητοι ὅμως οἱ Κέννεντυ συνεχίζουν. 'Ο Τζών Φίτζεραλντ Κέννεντυ εἰσέρχεται στήν πολιτική μέ βοηθό τόν Μπόμπ Κέννεντυ, ἕνα δυναμικό, τότε, νεαρό «πού δέν ἤξερε νά χάνη!»

Τό θυελλῶδες χρονικό μιᾶς μεγάλης οἰκογένειας πού διαβάζεται σάν μυθιστόρημα. Ἡ ἁλματώδης ἄνοδος μιᾶς φαμίλιας ὀκλητοτράχηλων μεταναστῶν, πού ἔφθασε στήν ἀνώτατη κορυφή, πολιτική καί κοινωνική, τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ὥστε νά τήν ἀποκαλοῦν καί «Δυναστεία».

ΕΤΣΙ βρέθηκαν νά ἔχουν καταταγῆ στόν ἀμερικανικό στρατό τρία ἀπό τά παιδιά τοῦ Τζό Κέννεντυ. Μά ὁ πρῶτος πού ἀψήφησε τήν μοῖρα δέν ἦταν ὁ Τζό ὁ νεώτερος, ἀλλά ὁ Τζών — ὁ μέλλων Πρόεδρος. Τόν ἔτρωγε ἡ ἀνυπομονησία καθώς ἦταν κλεισμένος σ' ἕνα γραφεῖο στήν Οὐάσιγκτον, βαριόταν νά κάθεται ὅλη μέρα σέ μιά καρέκλα καί κατάφερε τόν πατέρα του νά ζητήση τήν μετάθεσί του σάν χάρι ἀπό τόν παλαιό του φίλο τῆς Οὐώλ Στρήτ καί τώρα ὑφυπουργό Ναυτικῶν, τόν Τζέημς Φόρεστερ. Μέσα σέ λιγώτερο ἀπό 10 μέρες ἡ μετάθεσί του ὑπογράφηκε καί στίς ἀρχές [illegible] ὅταν στόν Εἰρηνικό, ὅπου [illegible] σημεία.

Τό τί συνέβη ἐκεῖ τό ξέρουμε πολύ καλά ὅλοι μας. Ἔχει γραφῆ σέ χιλιάδες ἄρθρα καί βιβλία καί ἔγινε ἀκόμη καί ταινία κινηματογράφου. Στίς 2 Αὐγούστου 1943 τό PT 109, πλοῖο, ὅπου ὑπηρετοῦσε ὁ Τζών, τορπιλλίστηκε ἀπό ἕνα γιαπωνέζικο. Δέκα μόνον ἄνδρες τοῦ πληρώματος σώθηκαν καί μαζί μέ τόν Τζών, κατάφεραν, ὕστερα ἀπό δώδεκα ὧρες κολύμπι, νά φθάσουν σ' ἕνα ἔρημο νησάκι. 'Ο Τζών εἶχε τραυματισθῆ σοβαρά στήν σπονδυλική στήλη, καί ὅπ' τό τραῦμα αὐτό τοῦ ἔμεινε γιά πάντα μιά ἀναπηρία. 'Ακόμη καί ὕστερα ἀπό εἴκοσι χρόνια τόν πονοῦσε καί κατά ἐποχές ἀναγκαζόταν νά φορῆ ἕναν σιδερένιο θώρακα. 'Ακριβῶς γι' αὐτόν τόν λόγον, ἐπειδή φοροῦσε αὐτόν τόν θώρακα, δέν κατάφερε νά σκύψη καί νά γλυτώση τίς ὑπόλοιπες σφαῖρες ὕστερα ἀπ' τήν πρώτη ἐκπυρσοκρότησι στό Ντάλλας, στίς 22 Νοεμβρίου 1963.

'Οπωσδήποτε τόν Αὔγουστο τοῦ 1943, ὁ Τζών μολονότι πληγωμένος κατάφερε νά ὁδηγήση τούς ἄνδρες του καί νά φθάσουν σ' ἕνα χωριό ἰθαγενῶν. Ἔγραψε πάνω σ' ἕνα κέλυφος κοκκοφοίνικος ἕνα μήνυμα καί τό μήνυμα αὐτό τό βρῆκε ἕνα ἀμερικανικό περιπολικό πού ἦρθε καί τούς ἔσωσε. Μά ἡ οἰκογένεια Κέννεντυ ἔμαθε τό νέο μιά ἑβδομάδα ἀργότερα. Τό ἔμαθε ἀπό τό ραδιόφωνο, ἐνῶ μέχρις ἐκείνη τήν στιγμή τόν εἶχαν γιά χαμένο. 'Ο Τζό περιορίστηκε νά τηλεγραφήση: «Τζών, ἀγαπημένε μου Τζών, δόξα τῷ Θεῷ!» ἐνῶ ἡ Ρόζ ἔτρεξε στήν ἐκκλησία καί μαζί μέ τόν Μπόμπ ἐξομολογήθηκε καί κοινώνησε. 'Ο Μπόμπ ἦταν ἀνήσυχος. Προτοῦ μάθουν γιά τόν Τζών εἶχε λάβει ἕνα γράμμα ἀπό τόν Τζό τόν νεώτερο: «Κι' ἐσύ τί ἀποφάσισες; 'Εγώ θά σέ συμβούλευα τήν ναυτική ἀεροπορία».

—Δέν φαντάζομαι νά θέλης νά καταταγῆς κι' ἐσύ! ἀγανάκτησε ὁ πατέρας του.

—Ναί, μπαμπά, ἀπάντησε ὁ Μπόμπ.

Στίς 5 'Οκτωβρίου ὁ Ρόμπερτ πῆγε στό στρατολογικό γραφεῖο τῆς Βοστώνης καί κατετάγη ὡς ἔφεδρος ναύτης, καί τόν ἑπόμενο Μάρτιο μπῆκε σέ ἐνεργό ὑπηρεσία σέ ἕνα στρατόπεδο ναυτικῆς ἐκπαιδεύσεως, κοντά στό Πανεπιστήμιο τοῦ Χάρβαρντ. Δέν εἶχε κάν φθάσει τά 18 του χρόνια. Κατατάγηκε ἀπό ἀγάπη γιά τόν Τζό τόν νεώτερο καί τόν Τζών. 'Ο Τέντ, αὐθάδης καί ὀξυδερκής, τόν ἀποκαλοῦσε κοροϊδευτικά «τό κομπλέξ τοῦ Τζό καί τοῦ Τζών». Ὅσοι τόν γνώρισαν ἐκείνη τήν ἐποχή λένε πώς ἦταν ὅμορφος νεαρός, μέ ὡραῖο στρογγυλό προσωπάκι, ξανθά μαλλάκια, ντροπαλός μέχρις ἀπελπισίας. Κοκκίνιζε μέ τό παραμικρό καί δέν σέ κυττοῦσε ποτέ στά μάτια. Δέν ζωντάνευε παρά μόνον ὅταν ἔπαιζε φουτμπώλ καί ἔλεγε ἀποφθεγματικά: «'Εκτός ἀπό τόν πόλεμο, δέν ὑπάρχει τίποτα πού νά ἑτοιμάζη τά 'Αμερικανόπουλα γιά τήν ζωή τόσο καλά ὅσο τό φουτμπώλ».

Τό ἔλεγε ἐπειδή ἦταν ἕνα ἀπόφθεγμα τοῦ Τζό καί τοῦ Τζών.

Ἕνας γάμος δικάζει τούς Κέννεντυ

Καί μετά ἦρθε ἡ σειρά τοῦ Τζό τοῦ νεώτερου. 'Εκπαιδεύθηκε ἕναν χρόνο στήν ἀεροναυτική βάσι τῆς Τζάκσονβιλ καί πῆρε τό δίπλωμα τοῦ πιλότου. Τόν Σεπτέμβριο τοῦ 1943 ἔφυγε ἀπό τήν 'Αμερική σχεδόν μαζί μέ τήν Καθλήν. Ἔφθασαν κι' οἱ δυό στό Λονδίνο. 'Εδῶ ἡ Καθλήν ξανασυναντήθηκε μέ κάποιον πού γνώριζε καί συμπαθοῦσε ἀπό πρίν, τόν

Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Τρία στιγμιότυπα τῶν ἀδελφῶν Κέννεντυ. Ἀριστερά ὁ Τζών καί ὁ Ρόμπερτ ἐξερχόμενοι τοῦ Λευκοῦ Οἴκου. Στή μεσαία καί στή δεξιά φωτογραφία ὁ Τζών καί ὁ Ρόμπερτ ἀνάμεσα στά πλήθη πού τούς λάτρευαν.

Οὐΐλλιαμ Κάβεντις, μαρκήσιο τοῦ Χάριγκτον, διάδοχο τοῦ δεκάτου δουκός τοῦ Ντέβονσάιρ. Ὑπηρετοῦσε τώρα στούς Γκλνστρήμ Γκάρντς. Ἤθελε νά τόν παντρευτῆ καί κανείς δέν τῆς ἔβινε τήν συγκατάθεσί του. Οὔτε οἱ Κάβεντις ἐπειδή ἡ Καθλήν δεν ἦταν διαμαρτυρομένη, οὔτε οἱ Κέννεντυ ἐπειδή ὁ Οὐΐλλιαμ δέν ἦταν καθολικός. Ὁ γέρο Τζό τῆς εἶχε γράψει πώς δέν θά τήν ξαναδεχόταν ποτέ πιά στό σπίτι του. Ἡ Ρόζ τῆς εἶχε γράψει πώς δέν θά τήν θεωροῦσε πιά κόρη της. Ὁ Τζό ὁ νεώτερος ἦταν ὁ μόνος πού τήν ἐνεθάρρυνε νά κάνη «ἄ,τι διάβολο τῆς ἀρέσει καί νά μήν σκοτίζεται γιά νά πάρη ἄδεια ἀπ' τούς ἄλλους». Μερικά χρόνια ἀργότερα ἡ Καθλήν ἔλεγε: «Ὅπως πάντα, ὁ Τζό ὁ νεώτερος ἀποδείχθηκε ὁ πιό ἔξυπνος, ὁ πιό φιλελεύθερος, ὁ πιό ὑψηλόφρων. Ὁ Τζών μέ ἀντιμετώπιζε μέ τήν ἀδιαφορία. Ὁ Τζών, ξέρετε, δέν στάθηκε ποτέ του τύπος ἐγκάρδιος. Ὁ Μπόμπ εὕρισκε πώς ἡ μαμά καί ὁ μπαμπᾶς εἶχαν δίκιο. Ὁ Μπόμπ δέν στάθηκε ποτέ του ἐπαναστάτης. Ὁ Τέντ ἦταν ἀγοράκι δώδεκα χρονῶν κι' ἐξ ἄλλου, ὁ Τέντ δέν ἐκτίθεται ποτέ του. Μά ὁ Τζό ὁ νεώτερος μέ βοήθησε, μέ προστάτεψε, μοῦ παραστάθηκε ἀπ' ὅλες τίς ἀπόψεις. Τό ἠθικό θάρρος του δέν ἦταν λιγώτερο ἀπ' τό φυσικό του θάρρος. Ὄχι, οὔτε καί σ' αὐτήν τήν περίπτωσι δέν παράλειψε νά ἀποδειχθῆ ὁ καλύτερος τῆς οἰκογενείας».

Στόν γάμο, πού ἔγινε τόν Μάϊο τοῦ 1944 καί πού ἦταν μιά σύντομη τελετή στό ληξιαρχεῖο ἀπό τούς Κέννεντυ, μόνον ὁ Τζό ὁ νεώτερος ἦταν παρών. Ὁ Τζών δέν ἐστειλε κάν ἕνα τηλεγράφημα καί ὁ Μπόμπ ξέρουμε τί ἔκανε: ἔτρεχε μέ τήν μαμά του καί ἔκανε δωρεές στά μοναστήρια γιά νά παρακαλοῦν οἱ καλογριές τόν Θεό νά συγχωρήση τήν αἱρετική. Δέν τόν εἶχε ἀλλάξει οὔτε κἄν ὁ πόλεμος, οὔτε κἄν ἡ ἀνακάλυψις τῆς ἀρετῆς, πού λέγεται θάρρος. Στά δεκαοχτώ του χρόνια ἄρχιζε ν' ἀνακαλύπτη τί εἶναι τό φυσικό θάρρος, μά δέν ἤξερε καθόλου τί πράγμα εἶναι τό ἠθικό θάρρος. Ἔμενε φυλακισμένος μέσα στόν στενόχωρο κόσμο του μέ τά κεριά, τίς ρακέττες τοῦ τέννις, τίς μπάλλες καί τίς εἰκονίτσες.

Ὁ τραγικός θάνατος τοῦ Τζό

Καί ξαφνικά, ἡ τραγωδία. Συνέβη τόν Ἰούλιο τοῦ 1944, ὅταν ὁ Τζό εἶχε τελειώσει τήν θητεία του στήν Ἀγγλία καί ἑτοιμαζόταν νά γυρίση στην Ἀμερική.

Κατά τύχην τά V 2 τοῦ Χίτλερ ἄρχισαν ἐκείνη τήν ἐποχή νά πεφτουν πάνω στό Λονδίνο. Κατά τύχην ἐκτοξεύονταν ἀπό μιά βάσι στίς βελγικές ἀκτές, πού δέν μποροῦσε νά βομβαρδισθῆ μέ μιά κανονική ἀεροπορική ἐπιδρομή. Κατά τύχην ἦρθε σέ κάποιον μιά ἀπελπισμένη ἰδέα: νά φορτώσουν ἕνα Λιμπερέητορ PBY4 μέ δεκα τόννους ἐκρηκτικές ὕλες, νά τό ὁδηγήσουν μέχρι τίς βελγικές ἀκτές, ἐκεί οἱ πιλότοι νά πηδήξουν ἔξω καί ἔπειτα τά ἀεροπλάνα πού θά συνόδευαν τήν ἀποστολή νά τό τηλεκατευθύνουν στήν βάσι τῶν V 2. Κατά τύχην δέν βρισκόταν κανείς ἐθελοντής γιά τήν ἀποστολή αὐτή. Κατά τύχην, ὁ Τζό ὁ νεώτερος καί ὁ δεύτερος πιλότος του ὁ Οὐΐλφορντ Οὐΐλυ, πῆγαν νά ὑπογράψουν τά χαρτιά γιά τήν ἐπιστροφή τους στήν Ἀμερική, ἀκριβῶς τήν στιγμή πού ζητοῦσαν τούς δύο ἐθελοντάς. Ὁ Τζό εἶχε τήν πέννα στό χέρι του καί ἔσκυβε στό χαρτί νά ὑπογράψη. Στάθηκε ἀναποφάσιστος μιά στιγμή καί μετά γύρισε στόν Οὐΐλυ καί ρώτησε: «ΟΚ;» Ὁ Οὐΐλυ ἀπάντησε «ΟΚ!» Κι' ἔτσι ξεκίνησαν οἱ δυό τους πάνω σ' ἐκεῖνο τό Λιμπερέητορ. Ὁ Τζό μόλις εἶχε κλείσει τά 29 του χρόνια. Ὁ Οὐΐλυ ἦταν 35 χρονῶν. Ξεκίνησαν συνοδευόμενοι ἀπό τά ἀεροπλάνα πού ἐπρόκειτο νά τηλεκατευθύνουν τό Λιμπερέητορ, ἀφοῦ ἐκεῖνοι θά εἶχαν πηδήξει μέ τό ἀλεξίπτωτο. Ἔφθασαν πάνω ἀπ' τήν Μάγχη. Κατευθυνόνταν πρός ἐκεῖνο τό σημεῖο τῆς βελγικῆς ἀκτῆς. Ἔδεσαν καλά τά ἀλεξίπτωτά τους. Ἄνοιξαν τίς θυρίδες. «Ἕτοιμοι!» εἶπε ὁ ἀρχηγός τοῦ σμήνους. «Ἕνα, δύο...» Τό ἀεροπλάνο ἐξερράγη προτοῦ προφτάσουν νά πηδήξουν. Καί οἱ δυό ἀεροπόροι διαλύθηκαν μαζί του.

Ὁ θάνατος κτυπᾶ καί δεύτερη καί τρίτη φορά

Ἦταν 2 Αὐγούστου 1944, ἐπέτειος τοῦ τραυματισμοῦ τοῦ Τζών καί ἡμερομηνία κατά τήν ὁποία ὁ Τζό ὁ νεώτερος θά ἔπρεπε κανονικά νά γυρίση στήν πατρίδα του. Ἦταν Κυριακή. Ὁλόκληρη ἡ οἰκογένεια ἦταν συναθροισμένη στό Πάνις Πόρτ καί μετά τήν ἄφιξι τοῦ Τζό τοῦ νεώτερου δέν θά ἔλειπε πιά παρά μόνον ἡ Καθλήν, πού ἦταν ἤδη μαρκησία τοῦ Κάβεντις καί τήν εἶχαν ἀποκηρύξει οἱ γονεῖς. Ἦταν κι' ὁ Τζών ἐκεῖ, βρισκόταν σέ ἀνάρρωσι καί ἦταν ξαπλωμένος σ' ἕνα κρεβάτι στήν μέση τοῦ κήπου. Ἦταν κι' ὁ Μπόμπ, μέ στολή πιά. Γιά νά ὑποδεχθοῦν τόν Τζό τόν νεώτερο, εἶχαν καταφθάσει καί οἱ δυό τους, ὁ Μπόμπ μέ εἰδική ἄδεια ἀπ' τήν βάσι ἐκπαιδεύσεως, ὁ Τζών ἀπό τό ναυτικό νοσοκομεῖο. Ἡ Ρόζ εἶχε ἑτοιμάσει νά δειπνήσουν στό ὑπαίθρο. Ἔκανε ζέστη καί ἦταν ὅλοι χαρούμενοι. Μά κατεφθασαν δυό παπάδες καί εἶπαν στόν ὑπηρέτη ὅτι ἤθελαν νά μιλήσουν μέ τόν κύριο Κέννεντυ. Τό θέμα ἦταν σοβαρό. Ὁ Τζό σηκώθηκε καί πῆγε μόνος του νά τούς βρῆ στήν βιβλιοθήκη. Μιά βαρειά σιωπή ἔπεσε στόν κῆπο. Ὅταν γύρισε πίσω ὁ Τζό, τό πρόσωπό του ἦταν γκρίζο. Ὁ Τζών ἀνασηκώθηκε λιγακι στό κρεβάτι του, ἀκουμπώντας στόν ἀγκώνα του. Ἡ Ρόζ ἔφερε καί τά δυό της χέρια στό στόμα. Ὁ Μπόμπ πλησίασε τήν Γιουνίς κι' ἐκείνη τοῦ ἔσφιξε τόν ὦμο. «Ὁ Τζο εἶναι νεκρός», εἶπε ὁ γέρο Κέννεντυ. Μετά, χωρίς νά προσσέξη τίποτα ἄλλο, ἀνέβηκε στήν κάμαρά του καί κλείστηκε ἐκεῖ. Ἔμεινε κλεισμένος ἐκεῖ μέσα οὐσιαστικά ἕναν μῆνα, μέχρι τήν ἡμέρα πού ἦρθε ἕνας ὑπάλληλος τῆς ἀγγλικῆς πρεσβείας καί ζήτησε νά τόν δῆ. Κατέβηκε στήν βιβλιοθήκη καί ἐκεῖ ὁ ὑπάλληλος τῆς πρεσβείας τοῦ εἶπε πώς ὁ Οὐΐλλιαμ Κάβεντις εἶχε πεθάνει κι' αὐτός, εἶχε καταρριφθῆ καί τό δικό του ἀεροπλάνο πάνω ἀπό τήν Μάγχη. Ἡ Καθλήν, μαρκησία τοῦ Κάβεντις, ἦταν χήρα. Καί ὕστερα ἀπ' αὐτό πέρασαν τέσσερα χρόνια πού ἡ Καθλήν τά πέρασε κοντά στά πεθερικά της στό Λονδίνο, ἦταν Κάβεντις καί ὄχι πιά Κέννεντυ. Ὕστερα ἀπ' τά τέσσερα αὐτά χρόνια, καλοκαίρι πάλι, ὁ γέρο Κέννεντυ θέλησε νά τήν ξαναδῆ καί τηλεφώνησε ἀπό τήν Κυανῆ Ἀκτή ὅπου περνοῦσε τίς διακοπές του. Τῆς εἶπε πώς εἶχε πιά τελειώσει ἡ ἐποχή τῶν παρεξηγήσεων, τῆς ζήτησε νά ἔρθη νά τόν βρῆ στίς Κάννες, ὅπου θά ἦταν καί ἡ Ρόζ. Ἡ Καθλήν ἦταν πανευτυχής. Καί γιά νά κάνη πιό γρήγορα παρακάλεσε ἕναν φίλο τους νά τήν πάη ὡς τό ἀεροδρόμιο τῆς Νίκαιας μέ τό ἰδιωτικό του ἀεροσκάφος. Ἦταν μιά νύχτα συννεφιασμένη. Ξαφνικα τό ἀεροπλάνο ἄρχισε νά χάνη ὕψος καί ἔπεσε πάνω σ' ἕνα βράχο. Ὁ γέρο Κέννεντυ δέν ξαναεἶδε ποτέ τήν Καθλήν. Εἶδε τό πτῶμα τῆς Καθλήν. Πάνω στό φορεῖο πού τήν πήγαινε στό νεκροτομεῖο, ἡ Καθλήν ἦταν κομματιασμένη, ἀγνώριστη.

Ἡ ἀπογοήτευσι τοῦ ναύτη Μπόμπ

Τί νοιώθει ἕνας νέος πού δέν εἶναι καλά - καλά οὔτε 19 χρονῶν, ὅταν χάνη τόν ἥρωά του, τόν ἀδερφό του, τό φίλο του; Ἕνας νέος πού, ἀπό πολλές ἀπόψεις εἶναι ἀκόμη παιδί, ὑποφέρει ἀπό χίλιων εἰδῶν ἀναξίες, χίλιων εἰδῶν συμπλέγματα, χίλιων εἰδῶν ἀμφιβολίες;

— Νά σᾶς πῶ ἐγώ τί νοιώθει, λέει ὁ φίλος του Κένεθ Ο' Ντόννελ. Νοιώθει φοβερά ἔνοχος ἐπειδή κάθεται ἐκεί, στόν κῆπο του, ἀντί νά εἶναι στό μέτωπο. Νοιώθει μιά μεγάλη ἀνάγκη νά κάμη κάτι. Κάτι γιά νά ἐξαγοράση τό κρίμα του, κάτι γιά νά ξεχάση. Καί αἰσθάνεται καί λιγάκι πώς θἄθελε νά πεθάνη.

Μαζί μέ τόν πόνο φούσκωνε μέσα στόν Μπόμπ καί ἕνα εἶδος ζήλειας. Ζήλεια πού τόν εἶχε βασανί[illegible] προ-

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΚΕΝΝΕΝΤΥ

Μιά οικογένεια στήν οικογένεια τοῦ θείου τους Μπόμπ εἶχαν βρῆ τά δυό παιδιά τοῦ δολοφονηθέντος Προέδρου Τζων Κέννεντυ ὁ Τζών· Τζών καί ἡ Καρολίν πού εἰκονίζονται στήν κορυφή τῆς φωτογραφίας. Στήν ἰδια φωτογραφία εἰκονίζονται καί τέσσερα ἀπό τά δέκα παιδιά τοῦ Μπόμπ Κέννεντυ. Τώρα μέ τήν δολοφονία καί αὐτοῦ τά ὀρφανά τῶν Κέννεντυ ἐγιναν δώδεκα...

σοχή τοῦ Πάπα. Μιά ἄλλη ζήλεια, ἐποικοδομητική. Καιρός ἦταν πιά νά πάψη νά μένη σάν κομπάρσος στό Χάρβαρντ, καιρός ἦταν νά κάμη κι' αὐτός κάτι. Καί ἀν ὁ μπαμπάς του δέν ἤθελε νά τόν βοηθήση; Ὡραία! Θά τά κατάφερνε μόνος του! Δέν εἶπε λέξι στόν πατέρα του. Γιά πρώτη φορά στήν ζωή του πῆρε μόνος του μιά ἀπόφασι καί τήν ἐξετέλεσε καί μόνος του. Πῆγε μόνος του στήν Οὐάσιγκτον. Ζήτησε νά μιλήση μέ ἐκεῖνον τόν Τζέημς Φόρεσταλ πού εἶχε τακτοποιήσει τίς ὑποθέσεις τοῦ Τζών. Ὁ Φόρεσταλ ἔδειξε μεγάλη κατανόησι καί κανόνισε νά μπαρκάρη ὁ νεαρός στό καταδρομικό πού ἔφερε τό ὄνομα τοῦ ἀδερφοῦ του «Τζόζεφ Κέννεντυ, ὁ νεώτερος». Ὁ Μπόμπ πάτησε ἐκεῖ πάνω γιά πρώτη φορά τό πόδι του στίς 2 Φεβρουαρίου 1945. Καί τόν κατατρόπωσε μιά μοίρα πού δέν στάθηκε ποτέ καλή μαζί του. Τό καταδρομικό δέν βγῆκε ποτέ του ἀπό τήν Καραϊβική καί ὁ Μπόμπ δέν εἶδε ποτέ του μάχη. Δέν εἶδε ποτέ του κανόνι νά ρίχνη, ἄνδρα νά πεθαίνη, δέν γνώρισε ποτέ τόν φόβο, τήν ἀγωνιώδη ἀναμονή τήν ὥρα πού πέφτει κάποιο βλῆμα. Ὅλους τούς ἑπομένους μῆνες καί μέχρι τήν Χιροσίμα, ἔμεινε ναύτης δευτέρας τάξεως. Ἔπλενε καταστρώματα, ἔστρωνε κρεβάτια, καί τό πολύ - πολύ νά ἔψαχνε μέ τά κυάλια τον ὁρίζοντα πού ὅμως παρέμενε διαρκῶς καθαρός, ἀπαλλαγμένος ἀπό κάθε ἐχθρικό πλοῖο, κάθε ἀπειλή. Τόν ἔπνιγε ἡ ἀπογοήτευσι. Κόντεψε ν' ἀρρωστήση ἀπό τό κακό του ὅταν τελείωσε ὁ πόλεμος καί γύρισαν πίσω οἱ βετεράνοι ἀπό τό Ἄντσιο, τήν Νορμανδία, τό Γκουανταλκανάλ. Ἄλλος χωρίς πόδι, ἄλλος χωρίς χέρι, ὁ καθένας μέ μιά συνταρακτική περιπέτεια νά διηγηθῆ, μέ μιά καινούργια ἔκφρασι στά μάτια. Τήν ἔκφρασι τοῦ ἀνθρώπου πού εἶδε ἄνθρωπο νά σκοτώνεται, πού σκότωσε ὁ ἴδιος καί πού κατάφερε νά ξεφύγη τόν θάνατο. Ἐκεῖνοι εἶχαν ὅλοι μεγαλώσει, ὡριμάσει. Ὁ Μπόμπ τούς ἔβλεπε καί ἔνοιωθε πώς ἔχασε κάτι σημαντικό ἀπ' τήν ζωή του. Κι' αὐτό δέν θελτίωσε τόν χαρακτῆρα του. Τόν ἔκαμε χειρότερον. Ὑπέφερε.

Τότε ἦταν πού τοῦ δημιουργήθηκαν ὅλες του οἱ πικρίες, ὅλα ἐκεῖνα τά πείσματα, ὁ δύσκολος χαρακτήρας του. Γεννήθηκαν ἀπ' αὐτήν τήν λύσσα, ἀπ' τό δηλητήριο πού ἀναγκάστηκε νά καταπιῆ, ἀπ' τό κομπλέξ του ὅτι μειονεκτοῦσε ἀπέναντι στούς ἄλλους, καί ὄχι μόνον ἐπειδή ἦταν ἕνα καί 68 μέσα σέ μιά οἰκογένεια πού ἦταν ὅλοι ἕνα καί 80. Νά γιατί ἦταν τόσο ἀντιπαθητικός τά ἑπομενα χρόνια.

Ὁ Μπόμπ δέν ἤξερε νά χάνη

Πῆγε στό Χάρβαρντ μά οὔτε ἐκεῖ ἀπέκτησε καλύτερες σχέσεις μέ τήν παιδεία. Ἀφοσιώθηκε κι' ἐκεῖ στά σπόρ. Ἡ βασική του ἀπασχόλησι ἦταν τό ράγκμπυ. Ὁ παλαιός του φίλος καί συμπαίκτης Ντέηβιντ Ματζόνε λέει:

— Μπορῶ νά τόν κρίνω μόνον σάν παίκτη φουτμπώλ, γιατί στά γήπεδα βρισκόταν διαρκῶς. Ἔ, τοῦ ἔλειπε ἡ τέχνη, ἡ σοφία τοῦ παιχνιδιοῦ, μά ὅταν ἔβαζε τά δυνατά του, ὅλον του τόν ζῆλο, ὅλον του τόν φανατισμό, ριχνόταν στό παιχνίδι σάν βολίδα. Ὁ προπονητής μας, ὁ Ρίτσαρντ Χάρλοου δέν μποροῦσε νά τόν ὑποφέρη. Ὁ Χάρλοου ἤθελε γερούς παίκτες, ὄχι τρελλούς πού τούς βασανίζει ὁ δαίμονας.

Λόγια πού μᾶς θυμίζουν τήν ἐποχή τῆς Μίλτον Ἀκάντεμυ. Μά ξέρετε πώς ἀπ' τό Χάρβαρντ βγῆκε χωρίς νά μάθη κἄν Σαίξπηρ; Τά ἔργα του τά ἔμαθε πολύ ἀργότερα, μέ δίσκους, τήν ὥρα πού ἔκανε τό μπάνιο του τό πρωΐ. Τά ἔμαθε καλά, μά δέν τά ἔμαθε στό Χάρβαρντ. Στό Χάρβαρντ ἡ φιλοδοξία του ἦταν γιά κλάματα. Ἤθελε νά κερδίση ἡ ὁμάδα τοῦ Χάρβαρντ τό κύπελλο ὅταν θά ἔπαιζε μέ τήν ὁμάδα τοῦ Γιέλ. Ὁ γέρο Κέννεντυ τό ἐπιθυμοῦσε αὐτό πάρα πολύ. Καί ὁ Μπόμπ πέτυχε αὐτό πού ἤθελε. Παρ' ὅλο πού τό πόδι του ἦταν σπασμένο. Σπασμένο ἤ ἁπλῶς χτυπημένο; Ἡ «μυθολογία τῶν Κέννεντυ» ἐπιμένει ὅτι ἦταν σπασμένο. Πάντως στεκόταν ἄπρακτος στήν ἄκρη τοῦ γηπέδου καί παρακολουθοῦσε τόν ἀγῶνα. Τό Γιέλ κέρδιζε 31 μέ 21 καί ὁ γέρο Κέ[illegible]ζε ἀπ' τό κακό του, ὅταν [illegible] Χάρβαρντ ἀναγκάστ[illegible] μιά δή

ρό. Ρίχτηκε, παρ' ὅλο τό σπασμένο του πόδι, στόν ἀγῶνα καί κέρδισε τήν νίκη. Ἡ «μυθολογία τῶν Κέννεντυ» ἔχει κάμει τό ἐπεισόδιο αὐτό θρύλο. Γιά νά δείξη πώς ὁ Μπόμπ ἤξερε νά κερδίζη. Μά ξεχνᾶ νά πῆ πώς ὁ Μπόμπ, ἤξερε ἴσως νά κερδίζη, μά δέν ἤξερε νά χάνη. Ἡ ἥττα ἦταν γι' αὐτόν κάτι τό ἀνήθικο. Ἕνας φίλος του εἶπε κάποτε.

—Τόν ἔχω δῆ συχνά νά παίζη τέννις μέ τά παιδιά του. Ἄν νικοῦσαν ἐκεῖνα, ἔρριχνε κάτω τήν ρακέττα του καί ἐγκατέλειπε τό παιχνίδι.

Καί ἕνας δημοσιογράφος ἀπό τήν Οὐάσιγκτον διηγεῖται:

—Μέ εἶχε καλέσει στό Χίκορυ Χίλλ νά παίξουμε μιά φιλική παρτίδα φουτμπώλ. Παρά λίγο νά τοῦ σπάσω τά μοῦτρα. Κάθε φορά πού ἔκανα ἐπίθεση μέ τσαρτζάριζε ἄγρια. Καί ὅταν φάνηκε πώς εἶχε κερδίσει ἡ δική μου ὁμάδα, πέταξε μακρυά τήν μπάλλα καί εἶπε πώς τό παιχνίδι εἶχε τελειώσει.

«Ἔκανε σάν τούς βασιλιάδες»

Καί στό Χάρβαρντ τόν θυμοῦνται σάν ἕνσν νεαρό πού δέν ἔπαιρνε καμμιά πρωτοβουλία, ἕναν τύπο δυσάρεστο, πού δέν λάβαινε ποτέ μέρος στίς διασκεδάσεις, δέν ἔπινε ποτέ οὔτε κἄν ἕνα ποτήρι μπύρα, δέν φλερτάρησε ποτέ του καμμιά κοπέλλα.

—Δέν ἦταν μεγάλος γυναικᾶς, ἄς ποῦμε. Ἦταν σπάνιο, σπανιότατο νά τόν δῆ κανείς ποτέ μέ κοπέλλα. Καί ἄν ποτέ ἔβγαινε μέ καμμιά κοπέλλα, τῆς φερόταν μέ μιά τόσο παγερή εὐγένεια ὥστε ἐκείνη δέν ἤθελε νά ξαναβγῆ μαζί του γιά δεύτερη φορά. Καμμιά φορά ἀναρωτιόμουνα μήπως τυχόν ἐπαιζε τόσο πολύ ράγκμπυ γιά νά ἀπολλαγῆ ἀπ' τήν ζωτικότητα πού ἐμεῖς χρησιμοποιούσαμε ἀλλοῦ. Τό γεγονός πάντως εἶναι πώς εἶχε ξαναρχίσει νά λέη ὅτι σκεφτόταν νά γίνη παπᾶς.

Ἦταν ἐπίσης ἀφηρημένος καί τριγύριζε πάντα μέ τίς τσέπες ἀδειανές.

—Ἦταν διαφορετικός ἀπ' τούς ἄλλους νέους μέ πάμπλουτους μπαμπάδες. Καμμιά φορά κατέληγε νά ἔχω ἐγώ στήν τσέπη μου περισσότερα λεφτά ἀπό ἐκεῖνον, καί τοῦ πλήρωνα ἐγώ τήν κόκα - κόλα ἤ τό σάντουϊς του. Ὄχι ἐπειδή ὁ πατέρας του τόν εἶχε περιωρισμένον, οὔτε ἐπειδή ἦταν πραγματικά τσιγγούνης ἀλλά νά: ἔκανε σάν τούς βασιλιάδες καί τίς βασίλισσες πού δέν κρατοῦν ἀπάνω τους ποτέ χρήματα.

—Μά στό Χάρβαρντ θυμοῦνται ἐπίσης καί τήν μεγάλη του τρυφερότητα γιά τόν Τζών.

—Τό ξέραμε πώς ὁ Τζό ὁ νεώτερος εἶχε πεθάνει στόν πόλεμο, ἀλλά ὁ Μπόμπ δέν μιλοῦσε ποτέ γι' αὐτόν. Ἄν κατά τύχην ἀνέφερε κανείς τ' ὄνομά του, τά μάτια τοῦ Μπόμπ γέμιζαν δάκρυα καί σηκωνόταν κι' ἔφευγε. Γιά τόν Τζών ὅμως μᾶς μιλοῦσε διαρκῶς καί μᾶς ἐξηγοῦσε πόσο θαρραλέος ἦταν καί πόσο ἔξυπνος καί ἀνώτερος. Βάλθηκε νά κανη καί προεκλογική ἐκστρατεία γιά τό χατήρι του.

Ἀπέτυχαν ὡς δημοσιογράφοι

Μετά τήν ἀνάρρωσί του ὁ Τζών εἶχε καταπιαστῆ μέ τό μόνο ἐπάγγελμα γιά τό ὁποῖο πίστευε ὅτι εἶχε κλίσι: τό ἐπάγγελμα τοῦ δημοσιογράφου. Βρῆκε μιά θέσι εἰδικοῦ ἀπεσταλμένου στό πρακτορεῖο εἰδήσεων ἑνός φίλου τοῦ μπαμπᾶ. Ὁ φίλος αὐτός δέν ἦταν ἄλλος ἀπό τόν Χήρστ. Ὁ Τζό Κέννεντυ τοῦ εἶχε δανείσει στά 1930 μερικά ἑκατομμύρια δολλάριο καί τόν εἶχε σώσει ἀπό τήν κατα

tre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

στροφή. Τό Πρακτορεῖο ἦταν τό «Ἰντερνάσιοναλ Νιούς Σέρβις». Τοῦ ἀνέθεσαν μιά σειρά ἄρθρων μέ τόν τίτλο «Ἀπό τήν ἄποψη ἑνός πρώην στρατιώτη». Ὁ Τζών πῆγε στό Λονδῖνο γιά νά στείλη μερικές ἀνταποκρίσεις γύρω ἀπό τήν δύσκολη ἐπανεκλογή τοῦ Τσῶρτσιλ. Μά τά ἄρθρα γενικά δέν ἄρεσαν καί μερικοί μάλιστα εἶπαν πώς τελικά, καλύτερη ἦταν ἡ Καθλήν. Παράξενο πῶς ὅλοι κατά σειράν οἱ ἀρσενικοί Κέννεντυ προσελκύ:ηκαν ἀπό τό ἐπάγγελμα τοῦ δημοσιογράφου καί πῶς ὅλοι τους ἀνεξαιρέτως, ἀπέτυχαν.

Αὐτό ἀκριβῶς συνέβη μέ τόν Τζό τόν νεώτερο, συνέβη μέ τόν Τζών, καί θά συνέβαινε καί μέ τόν Μπόμπ. Ὁ Τζών ἔδωσε τήν παραίτησί του καί στράφηκε σέ ἄλλο ἐπάγγελμα γιά τό ὁποῖο εἶχε κλίσι: τό ἐπάγγελμα τοῦ καθηγητοῦ.

Ἑτοιμαζόταν νά γυρίση στό Πανεπιστήμιο γιά νά «προετοιμασθῆ λιγάκι» ὅταν τόν φώναξε ὁ πατέρας του. «Τοῦ ὑπενθύμισε ὅτι ὁ Τζό ὁ νεώτερος εἶχε πεθάνει καί ἦταν τό καθῆκον του νά πάρη τήν θέσι του καί νά προσπαθήση νά ἐκλεγῆ βουλευτής, ὅπως ἐπρόκειτο νά κάμη καί ὁ Τζό, διηγήθηκε ἀργότερα ὁ πατέρας του σέ μιά του συνέντευξι. «Ἐκεῖνος δέν ἤθελε, πραγματικά δέν ἤθελε. Μοῦ ἔλεγε πως δέν εἶχε τίς ἀπαιτούμενες ἱκανότητες, τό λέει ἀκόμη καί σήμερα. Τοῦ ἀπάντησα ὅτι ἄλλα αὐτά δέν μ' ἐνδιέφεραν, ἦταν δικές του ὑποθέσεις. Εἴτε εἶχε τίς ἱκανότητες εἴτε ὄχι, εἶχε τήν ὑποχρέωσι νά μπῆ στήν πολιτική στήν θέσι τοῦ Τζό».

Ὁ Τζών καί ἡ πολιτική

Αὐτήν τήν συζήτησι τήν περιέγραψε κάποτε καί ὁ Τζών.

—Ἦταν σάν νά μέ στρατολογοῦσαν δεύτερη φορά γιά νά πάω στόν πόλεμο. Ὁ πατέρας μου ἤθελε νά μπῆ στήν πολιτική ὁ πρωτότοκος γιιός του. Ὅταν λέω «ἤθελε» δέν χρησιμοποιῶ τήν σωστή λέξι. «Διέτασσε», πρέπει νά πῶ. Τόν πατέρα μου τόν ξέρετε πῶς εἶναι.

Μερικοί λένε πώς τόν παρώτρυνε καί ὁ Μπόμπ. Ἀπ' ὅταν ὁ Τζών εἶχε πάρει στήν καρδιά του τήν θέσι τοῦ Τζό, ὁ Μπόμπ δέν ἔκανε τίποτ' ἄλλο παρά νά τόν σπρώχνη, νά τόν ἐνθαρρύνη νά καταπιαστῆ μέ μεγάλα ἔργα καί νά τοῦ ἐπαναλαμβάνη ὅτι «ἀπ' ὅλα τά ἐπαγγέλματα ἡ πολιτική εἶναι τό πιό εὐγενές». Μέσα σέ λιγώτερο ἀπό ἕξη μῆνες ὁ Τζών συνθηκολόγησε.

Στό Κογκρέσσο ὑπῆρχε μιά κενή θέσις. Ἀνῆκε στήν 11η περιοχή τῆς Βοστώνης καί τήν εἶχε ἐγκαταλείψει ὁ περιβόητος Μάικλ Κίρλεϋ, ἀπατεώνας καί προσωπικός ἐχθρός τοῦ Φίτζ τό Μέλι. Ὁ Κέρλεϋ εἶχε ἀποφασίσει νά ἐκλεγῆ Δήμαρχος. Ἡ ἐνδεκάτη περιοχή περιλαμβάνε τίς πιό φτωχές συνοικίες τῶν Ἰρλανδῶν καί τῶν Ἰταλῶν. Ἐδῶ εἶχε ξεμπαρκάρει τό 1848 ὁ προπάππος Κέννεντυ. Ὅσο ἐκεινος ἦταν σκληρός τόσο ὁ Τζών ἦταν ἄψητος. Ἐκείνη τήν χρονιά ὁ Τζών ἦταν 28 χρονῶν καί ἐμοιαζε εἴκοσι. Ἦταν ντροπαλός, λεπτός, διαρκῶς ἄρρωστος. Ἡ τελευταία του ἀρρώστια ἦταν μιά κρίσις ἐλονοσίας. Οἱ πόνοι στήν σπονδυλική του στήλη δέν τόν ἄφηναν ποτέ. Περπατοῦσε μέ κόπο καί δυσκολευόταν νά σταθῆ ὄρθιος. Δέν ἤξερε καθόλου νά μιλᾶ σέ κόσμο. Ὅταν ὕψωνε τήν φωνή, ψεύδιζε. Δηλαδή κατά τά φαινόμενα δέν εἶχε καμμιά ἐλπίδα ἐπιτυχίας. Καμμιά ἐκτός ἀπ' τόν γέρο Κέννεντυ καί τήν οἰκογένεια. Ὁ γέρο Τζό δούλεψε κατ' ἀρχήν μέσω τοῦ τύπου ποῦ οὐσιαστικά τοῦ ἀνῆκε, γιατί ἀνῆκε στόν Χήρστ καί στά χρέη του. Λανσάρησε, λοιπόν, τό πορτραίτο τοῦ Τζών, περιγράφοντάς τον σάν τόν νεαρό διανοούμενο πού ἀπό πολιτική δέν ἔχει ἰδέαν, ἀλλά γνωρίζει πολύ καλά ὅτι στόν κόσμο πρέπει τό κακό νά ξερριζώνεται καί τό καλό νά θριαμβεύη. Φρόντισε νά λάβη μέρος στήν καμπάνια ἀκόμη καί ὁ προπάππος Πάτρικ καί νά συγκινήση κι' αὐτός τά πλήθη: ὁ κακομοίρης! πέθανε τόσο φτωχός καί τόσο νέος, κι' ὅμως δές τόν δισέγγονό του, πού μποροῦ βέβαια νά κάνη ἠλιοθεραπεία στήν Φλόριντα, ἀλλά ὅμως μάχεται γιά τούς φτωχούς ὅπως ἦταν ὁ δύστυχος ὁ Πάτρικ. Τίποτα δέν παρομελήθηκε, ἀπολύτως τίποτα. Ὁ Τζό Κέννεντυ στάθηκε σκηνοθέτης τέλειος. Καί ὅταν τό ἐκλογικό σῶμα πληροφορήθηκε ποιός ἦταν αὐτός ὁ λιγνός τύπος ποῦ λεγόταν Τζών Κέννεντυ, τότε μπῆκε στήν μάχη ἡ οἰκογένεια συμπαγής, ἀνελέητη, σά μακεδονική φάλαγγα. Μπῆκε στήν μάχη ἡ Ρόζ, πού πήγαινε μέ τήν λιμουζίνα ἀλλά τό τελευταῖο μέρος τῆς διαδρομῆς τό ἔκανε μέ τά πόδια ἀφήνοντας στόν σωφέρ τά κοσμήματα καί τή γούνα της.

—Εἶμαι ἡ μαμά τοῦ Τζών, εἶμαι ἡ κόρη τοῦ Φίτζ τό Μέλι, εἶμαι δική σας κι' ἐγώ.

Ἐδῶ ὁ κοσμάκης ξεσποῦσε μέ ἐνθουσιασμό, φώναζε πώς θυμόταν ὄχι μόνον τόν Φίτζ τό Μέλι ἀλλά καί τόν ΡΙΚ, τήν φιλοῦσαν καί τῆς ἔσφιγγαν τό χέρι.

Στήν μάχη εἶχαν ριχτῆ καί οἱ ἀδελφές, στήν μάχη εἶχε ριχτῆ καί ὁ Μπόμπ.

Ὁ Μπόμπ περισσότερο ἀπ' ὅλους. Δούλευε κυρίως στίς γειτονιές τῶν Ἰταλῶν. Ριχνόταν μέσα ἐκεῖ μέ τήν ἴδια ὁρμή ποῦ ἔπαιζε ράγκμπυ, χρησιμοποιοῦσε τήν ἴδια τεχνική. Ἔπαιρνε βαθειά ἀνάσα καί ἐμπρός: χτυποῦσε τό κουδούνι σέ μιά σαραβαλιασμένη πόρτα.

—Εἶμαι ὁ μικρότερος ἀδερφός τοῦ Τζών. Μπορῶ νά μπῶ μέσα; Ἔφαγε τόσο πολύ σπαγέτο ἐκείνη τήν ἐποχή ὥστε χόντρυνε. Καί ἔπαιζε καί φουτμπόλ μέ τά παιδιά τῆς γειτονιᾶς στή μέση τοῦ δρόμου. Καί οἱ Ἰταλοί συζητώντας μεταξύ τους ἔλεγαν:

—Ἔ, συμπαθητικός εἶναι αὐτός ὁ ἑκατομμυριοῦχος πού ἀνακατεύεται μαζί μας.

Ὁ Μπόμπ καί οἱ γυναῖκες

Ἀκριβῶς αὐτήν τήν ἐποχή, ὅταν ἡ προεκλογική ἐκστρατεία τοῦ Τζών ἦταν στήν μέση, ἄρχισε νά διαδίδεται ἡ φήμη ὅτι ὁ Μπόμπ, ὁ «πάναγνος» Μπόμπ, εἶχε μιά κοπέλλα καί ὅτι τά πράγματα εἶχαν μπλέξει ἄσκημα. Ἦταν λέει ἡ ἀδερφή μιᾶς ἄλλης κοπέλλας, πού εἶχε φλερτάρει ὁ Μπόμπ, καί ἐκείνη ἡ ἄλλη ἦταν ἀκόμη ἐρωτευμένη μαζί του. Καί σάν νά μήν ἔφταναν αὐτά, ἡ κοπέλλα τοῦ Μπόμπ δέν ἦταν πραγματικά ἐρωτευμένη μέ τόν Μπόμπ, ἀλλά μέ τόν Τζών, καί συνέχιζε μέ τόν Μπόμπ ἁπλῶς καί μόνον ἐπειδή ὁ Τζών δέν τῆς ἔδινε σημασία, ἐπειδή ἦταν κι' ἐκεῖνος ἐρωτευμένος μέ μιάν ἄλλη. Βλέπετε τί μπερδεψιά! Ἡ κοπέλλα τοῦ Μπόμπ ὀνομαζόταν Πάτ Σάκελ. Ἡ ἀδελφή τῆς κοπέλλας τοῦ Μπόμπ ὀνομαζόταν Ἔθελ Σάκελ. Τήν πρώτη δέν τήν ἔβλεπε κανείς ποτέ, πουθενά καί μόνο κυκλοφοροῦσε ἡ φήμη πώς ἦταν ὄμορφη, ἔξυπνη καί δύσκολη. Τήν δεύτερη τήν ἔβλεπε κανείς διαρκῶς στό Στρατηγεῖο τοῦ Τζών Κέννεντυ, ὅπου ἔγραφε διευθύνσεις στούς φακέλους, καί μετά τούς ἔγλειφε καί τούς ἔριχνε στό κουτί. Δέν ἦταν ὄμορφη. Ἡ μᾶλλον, εἶχε σῶμα χαριτωμένο, ἀλλά τό πρόσωπό της ἦταν σαφῶς μᾶλλον ἄσκημο. Καί οὔτε εἶχε ἀνακαλύψει καί τήν πυρίτιδα. Μά ἦταν συμπαθητική, καλή, γεμάτη ζωντάνια καί ὅλοι τήν σεβόνταν γιά τόν τρόπο μέ τόν ὁποῖο ἀντιμετώπιζε τό συναισθηματικό της δράμα. Εἶχε γνωρίσει τόν Μπόμπ τά Χριστούγεννα τοῦ 1946, ἕξη μῆνες μετά τόν θάνατο τοῦ Τζό τοῦ νεώτερου. Ὁ Μπόμπ ἦταν 19 χρονῶν κι' ἐκείνη 17. Εἶχαν συναντηθῆ στό Μόν Τραμπλάν, στόν Καναδᾶ, ὅπου εἶχαν πάει καί οἱ δυό τους γιά νά κάνουν σκί. Ὁ Μπόμπ ἦταν μέ τόν Τέντ, τήν Πατρίτσια καί τήν Τζήν. Ἐκείνη μέ δυό ἀδέρφια της. Ἦταν στενή φίλη τῆς Τζήν ἐπειδή μοιράζονταν τήν ἴδια κάμαρα στό κολλέγιο τοῦ Σακρέ Κέρ, στήν Μανχάτανβιλ. Συνάντησι ἀθῶα, μολονότι τότε ἀντάλλαξαν τό πρῶτο τους φιλί, τό πρῶτο φιλί πού ἔδινε στήν ζωή του ὁ Μπόμπ. «Τόν κακομοίρη τόν Μπόμπ, ἔλεγε ἀργότερα ἡ Τζήν, τί νά ξέρη ἀπό φιλιά καί μάλιστα μέ τήν Ἔθελ πού ἤξερε ἀκόμη λιγώτερο,» Ἐμοιαζαν ὅμως φτιαγμένοι ὁ ἕνας γιά τόν ἄλλον. Κατ' ἀρχήν ἡ Ἔθελ ἦταν πλούσια. Ὁ πατέρας της, ἕνας καλός ἄνθρωπος ὀλλανδικῆς καταγωγῆς, εἶχε ξεκινήσει ἀπ' τό τίποτα καί τώρα ἤλεγχε τήν Γκρέητ Λέηκς Κάρμπον Κορπορέϊσιον. Καί ξέρουμε καλά ὅτι οἱ Κέννεντυ παντρεύονται μόνο πλούσιες κοπέλλες. Δεύτερον εἶχε ἰρλανδέζικο αἷμα, ἀπό τόν πατέρα τῆς μητέρας της. Τρίτον ἀνῆκε σέ μιά πολυπληθέστατη οἰκογένεια: ἦταν τό ἕνα παιδί μέσα σέ ἑφτά ἀδέρφια. Καί τέλος ἦταν καθολική μέ τόσο πάθος ὅσο καί ὁ Μπόμπ. Πήγαινε στήν ἐκκλησία ὅλες τίς ἡμέρες πού ξημέρωνε ὁ Θεός, τό βράδυ ἔλεγε τίς προσευχές της μέ τό ροζάριο καί ἀνήγγελε σέ ὅλους τήν πρόθεσί της νά γίνη καλόγρια.

«Τόν ἔβλεπα σάν θεό»

Τό φλέρτ κράτησε ἕναν περίπου μῆνα καί το ἐνεθάρρυναν ὅλοι γιατί πίστευαν πώς καιρός ἦταν νά ξυπνήση λιγάκι ὁ Μπόμπ, πού ἐξ ἄλλου ἦταν ἀκόμη ταραγμένος ἀπ' τόν θάνατο τοῦ Τζό. Τοῦ ἔκανε καλό νά κάνη παρέα μ' αὐτήν τήν "Εθελ, πού ἦταν χαρούμενη, θορυβώδης, κοινωνική καί που τῆς εἶχαν βγάλει τό παρατσούκλι «Μίς Διαρκής Φασαρία». Ἀκόμη καί ἀπ' αὐτήν τήν ἄποψι ἐμοιαζε σταλμένη ἀπ' τήν Θεία Πρόνοια, ἤ ἀπό ἕναν γιατρό. Ἦταν διαρκῶς ντυμένη στά ρόζ, σάν νεογέννητο. Δέν ἄρχιζε ποτέ δύσκολες συζητήσεις, ἡ μουσική πού προτιμοῦσε ἦταν τό «Ὀκλαχόμα». Ἦταν ὑποταγμένη καί ὑπομονετική. Καί χαμογελοῦσε ἁπλῶς ὅταν τά κέφια τοῦ Μπόμπ ἄλλαζον ἀπότομα. Τῆς ἄρεσαν τά σπόρ. Τό σκίτ, τό τέννις καί ἀκόμη καί τό ράγκμπυ. Εἶχε τήν δική της τεχνική καί τίς δικές της ἀπόψεις: «Παίζω γιά νά κερδίσω». Ἀλλά κάποτε ὁ Μπόμπ γνώρισε τήν Πάτ, καί νά πῶς περιγράφει τά πράγματα ἡ ἴδια ἡ Ἔθελ.

—Ἀπ' τήν στιγμή πού μοῦ γνώρισε ἡ Τζήν τόν Μπόμπ, τόν ἔβλεπα σάν θεό. Ἦταν τόσο ὄμορφος, πιό ὄμορφος ἀπ' τόν Τζών, πιό ὄμορφος ἀπ' τόν Τέντ. Ὁ Τζών ἦταν ὑπερβολικά ἀδύνατος ἐκείνη τήν ἐποχή καί ὁ Τέντ ἦταν χοντρός. Μόλις μίλησα λίγο μαζι του κατάλαβα πώς ἦταν καί πολύ καλός. Δέν κατάφερνα νά ξεκολλήσω τά μάτια μου ἀπό πάνω του, εἶχα γοητευθῆ. Ἀλλα γιά νά εἴμαστε εἰλικρινεῖς πρέπει νά ποῦμε ὅτι φαινόταν κι' ἐκεῖνος γοητευμένος. Δέν εἶμαι καμμιά καλλονή, μά ἐπί τρεῖς ἤ τέσσερες ἑβδομάδες ὅλοι ἔλεγαν πώς ἦταν τρελλός γιά μένα. Μιλούσαμε ἠδη γιά τόν γάμο καί γιά τά παιδιά μας. Μα εἶδε τήν Πάτ καί μέ ἐγκατέλειψε. Χωρίς νά μέ σκεφτῆ στιγμή. Μέ παράτησε ἀμέσως. Ἡ Πάτ εἶναι τρία χρόνια μεγαλύτερη ἀπό μένα καί ἕνα χρόνο μεγαλύτερη ἀπ' τόν Μπόμπ. Ξέρει πῶς νά φέρεται μέ τούς ἄντρες καί ἐξ ἄλλου εἶναι πολύ πιό χαριτωμένη καί πιό μορφωμένη ἀπό ἐμένα.

ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ: Ἡ συνέχεια

ORIANA FALLACI

Βοστωνη 1943. Ὁ νεαρός τότε Ρόμπερτ Κέννεντυ ἐρκίζεται πιστιν εἰς την πατρίδα την στιγμη που κα τατάσσεται ὡς ἐθελοντής στό Ἀμερικανικο ναυτικό.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

ΕΠΕΤΡΑΠΗ ΕΞΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΡΕΤΣΙΝΑΤΟΥ ΧΩΡΙΣ ΔΑΣΜΟ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

Η ρετσίνα ξεκινάει γιά τήν Εὐρώπη

Τοῦ Ι. ΜΑΝΩΛΙΚΑΚΗ

ΟΣΟΙ ΠΙΣΤΟΙ προσέλθετε, οἱ ἀπανταχοῦ τῶν Ἀθηνῶν πότες, ν' ἀποχαιρετήσουμε τή χρυσῆ ρετσίνα τῆς Ἀττικῆς». Ἡ πολυτραγουδημένη ξανθιὰ νεράιδα τῶν καταπράσινων ἀμπελώνων τοῦ Μαρκόπουλου, τῆς Παιανίας, τοῦ Κορωπιοῦ, τῶν Σπάτων καὶ ἀπαξαπάντων τῶν Μεσογείων καὶ τῆς Ἀττικῆς ἀπέκτησε τώρα τό διαβατήριό της καὶ ἑτοιμάζεται γιά τό μεγάλο της ταξίδι στίς χῶρες τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς, στή Γαλλία, τή Γερμανία, τήν Ἰταλία, τό Βέλγιο, τήν Ὁλλανδία καὶ τό Λουξεμβοῦργο.

Θά περάση σέ πολυτελῆ καμπαρέ, σέ πάμφωτες σάλες, θά σερβιρισθῆ μέ ἀργυρᾶ σερβίτσια σέ κρυστάλλινα ποτήρια. Θά δροσίζεται σέ παγωνιέρες, μπροστά σέ θεαματικά νούμερα στρίπ - τήζ, σέ ἔξωμες τουαλέττες καὶ μοντέρνα σμόκιν. Ἡ σεμνή Μαρκοπουλιώτισσα κόρη θ' ἀποκτήση καὶ ξενικό ὄνομα, γιά νά δικαιωθῆ ὕστερα ἀπό τόσα χρόνια ὁ τραγουδιστής τοῦ προπολέμου :

«Βλέπεις τήν ἀριστοκρατία, βρίσκεις τόν κάθε κουνενέ, νά πίνη στοῦ Ψυρῆ ρετσίνα — καὶ νά τή λέη ρεζινέ...».

«Ρεζινέ» λοιπόν, ἤ «ρετσινέ», ἄν πρατιμᾶτε, θά ἀποκαλῆται στό Παρίσι, στίς Βρυξέλλες, στή Ρώμη, στή Βόννη. Καί φυσικά, ὕστερα ἀπό τέτοια μεγαλοπρεπῆ κούρσα, δέν θάχη πιά καμμιά διάθεσι νά κατέλθη στά χαμηλοτάβανα ταβερνάκια γιά νά κλεισθῆ στά χοντροβάρελα, νά γίνη γιοματάρι καὶ σῶσμα καὶ νά προσφερθῆ πρός 8 δραχμές τό κιλό!

Οὔτε θάχη καιρό νά κάνη παρέα μέ τόν κύρ - Κώστα, τόν κύρ - Ἀντώνη καὶ τήν ἀτελείωτη σειρά τῶν πιστῶν της, πού κάθε βράδυ κάνουν σπονδή τή λαντάρα τους, ἀκολουθώντας τήν παλιά Διονυσιακή διδαχή τοῦ Πειραιώτη ἰατροφιλόσοφου, τοῦ Ἀφεντούλη :

—Ἀνθρώποις ἐργατικοῖς καὶ ἀποχειροβιώτοις, οὐδείς φόγος τό κουτσοπίνειν ἐνίοτε...

Πτῆσις καὶ ἀφρός

Κάποτε ὁ Παπαδιαμάντης, σέ στιγμές μπεκρήδικης εὐδαιμονίας, ἔδωσε σ' ἕνα ἀπό τά ἀριστουργηματικά πασχαλινά διηγήματά του τήν ὁρολογία τῆς ρετσίνας μέ τήν ποιητικώτατη φράσι του :

—Ἦτο ὡραῖον ρετσινάτο, ὅλο ἄρωμα καί πτῆσις καί ἀφρός.

Ἄρωμα καί πτῆσις καί ἀφρός! — τό ὡραιότερο ἀσφαλῶς καί τό πιό ἀντικειμενικό ἐπίγραμμα τῆς ρετσίνας. Ὁ κοσμοκαλόγερος τῆς ἑλληνικῆς πεζογραφίας δέν φανταζόταν ποτέ πώς ὕστερα ἀπό 60 χρόνια, τόν ἴδιο χαρακτηρισμό θά ἔδιναν καί οἱ εἰδικοί ἐπί τῶν οἴνων τῆς Ε.Ο.Κ., ὄχι γιά νά ὑμνήσουν τέν ἰδανικώτερο χυμό τῆς Ἀττικῆς γῆς, ἀλλά γιά νά ἀποκλείσουν τή ρετσίνα ἀπό τήν ἀγορά τους.

δωσαν τήν φορολογική ἀτέλεια πού ἔχουν τά κρασιά εὐρείας καταναλώσεως. Σάν ἀρωματικό κρασί ἡ ρετσίνα γιά νά εἰσαχθῆ στίς χῶρες τῆς Ε.Ο.Κ. ἔπρεπε νά πληρώνη βαρύ δασμό καί αὐτό τῆς στεροῦσε τήν δυνατότητα νά συναγωνισθῆ τά ντόπια κρασιά τῆς Γαλλίας, τῆς Γερμανίας καί τῆς Ἰταλίας, πού φημίζονται ἐπίσης γιά τήν ποιότητά τους.

Οὔτε λόγος λοιπόν γιά ἐξαγωγή μεγάλων ποσοτήτων. Ἀναγκαστικά ἡ ρετσίνα ἔμεινε στή βάσι της γιά νά θερμαίνη τίς ψυχές τῶν πιστῶν της. Ἡ ἀπόφασι αὐτή ὅταν ἐγνώσθη (ἀρχές τοῦ 1963) πανηγυρίστηκε στίς ταβέρνες τῶν Ἀθηνῶν σάν μέγα γεγονός. Ἦταν μιά ἀχτίδα φωτός.

Ἀπό τότε ἡ ρετσίνα ἔμεινε ἀποκλειστικά δική μας. Ὑπέστειλε τίς φιλοδοξίες της καί κράτησε μόνο τόν ἐπίζηλο θρόνο τοῦ πιό ὡραίου Ἀττικοῦ κρασιοῦ. Κι' ἄλλες περιοχές ἔκαναν ρετσίνες. Ἡ Ἀττική κράτησε τά σκῆπτρα μέ τή βοήθεια τῆς ποιητικῆς μποεμαρίας καί τῶν μπεκρήδικων τραγουδιῶν.

Ἡ βιομηχανοποίησις

Ὡστόσο, δέν ξέφυγε ἀπό τή βιομηχανοποίησι. Φυλακίστηκε σέ μικρά καί μεγάλα μπουκάλια, ἀπόκτησε πῶμα λεμονάδας καί προσφέρεται ἀκόμη καί στά ἐξοχικά περίπτερα. Ἀπόκτησε καί κάθε λογῆς ὀνόματα. Ἦταν κι' αὐτό κάτι ἔξω ἀπό τά καθιερωμένα. Δέν ἀφορᾶ τήν ποιότητά της. Ἀφορᾶ τή νοοτροπία καί τήν παράδοσι. Κανείς ὀρθόδοξος πότης δέν μποροῦσε οὔτε κάν νά διανοηθῆ νά δοκιμάση ἐμφιαλωμένη τήν ρετσίνα. Αὐτοί ἔμειναν πιστοί στό βαρέλι. Πρόθυμοι νά τρέξουν ὅπου ἡ φήμη ἔ... πώς ἄνοιξε καινούργιο γιομα-

Ἡ βιομηχανοποιημένη ρετσίνα ἁπλώθηκε στόν ἑλληνικό χῶρο. Ἔγινε προσιτή σέ ὅλο τόν κόσμο. Ἔγινε ἕνα ὁποιοδήποτε κρασί. Δέν ἦταν πιά μόνο γιά τούς Διονυσιακούς ὀπαδούς της. Ἦταν καί γιά τούς «ἐκ συμπτώσεως καί τυχαίας περιστάσεως» ἀγοραστές της. Καί ἔμενε στό ψυγεῖο τοῦ σπιτιοῦ, πλάι στά μπουκάλια τῆς μπύρας.

Ἡ κατανάλωσί της ἀνέβηκε σέ τεράστια ὕψη. Ἦταν ρετσίνα Ἀττικῆς; Δέν ἦταν πάντοτε. Ἦταν πολτός κι' αὐτός ξανθός. Δέν μποροῦν νά προφθάσουν μιά τόσο μεγάλη κατανάλωσι οἱ ἀμπελῶνες μέ τά σαββατιανά τῆς Ἀττικῆς, πού καλύπτουν συνολικά 188.308 στρέμματα, κι' αὐτά λιανισμένα ἀγρια ἀπό τήν φυλλοξήρα. Δέν ἔφθαναν πολλές φορές οὔτε τήν κατανάλωσι τῆς Ἀθήνας καί τοῦ Πειραιῶς νά ἐξυπηρετήσουν. Μέ τήν ἀθρόα οἰκοπεδοποίησι μάλιστα οἱ ἀμπελῶνες λιανίστηκαν ἀκόμη περισσότερο.

Ἀλλά καί οἱ ἀγοραστές τῆς μποτιλιαρισμένης ρετσίνας δέν ἐνδιαφέρονται πιά γιά τήν καταγωγή της. Καλές ρετσίνες βγάζουν καί ἄλλες περιοχές τῆς Ἑλλάδος. Ὅπου ὑπάρχουν ἄσπρα καί ξανθά σταφύλια, βγαίνει χρυσή ρετσίνα. Ὑπάρχει ἀκόμη καί ρετσίνα ροζέ, ἐπίσης πολύ γευστική. Ἀλλά εἴπαμε, ἡ μακρά παράδοσι ἔχει στερεώσει σέ ἀκατάλυτο βάθρο τούς χρυσούς ἱμέρους τῆς Ἀττικῆς γῆς.

Αὐτό δέν ἐμποδίζει κάθε χρόνο, τόν Σεπτέμβριο, νά μεταφέρωνται ἀπό τίς διάφορες ἄλλες περιοχές μεγάλες ποσότητες σταφυλιῶν ἄσπρων καί ροζέ, πού πατιῶνται στήν Ἀθήνα καί τόν Πειραιᾶ καί γίνονται ρετσίνα καί ἀρετσίνωτα κρασιά στίς ἀποθῆκες τῶν μεγάλων οἰνικῶν ἐπιχειρήσεων. Ἡ Πελοπόννησος, ἡ Κρήτη, ἡ Ἠπειρος, ἡ Εὔβοια καί ἄλλες περιοχές τοποθετοῦν σέ πολύ καλές τιμές τά σταφύλια τους στήν ἀθηναϊκή ἀγορά. Καί φυσικά τά κρασιά τους ἀποκτοῦν ἀττική ἰθαγένεια.

Ἕνα ἐπεισόδιο

Κάποτε ἔγινε καί κάτι πιό πρωτότυπο. Ἦταν μεγάλη ἔλλειψι ρετσίνας στήν Ἀθήνα. Τότε ἦταν πού παρουσιάστηκαν στήν ἀγορά οἱ σταφιδίτες. Ἕνας ἐπιχειρηματίας, λοιπόν, κρασιῶν ἔφερε μεγάλες ποσότητες ἀπό κάποιο νησί, νομίζω ἀπό τήν Κρήτη, καί τίς τοποθέτησε στίς ἀποθῆκες του, σέ κάποιο χωριό, στά Μεσόγεια. Δημοσίευσε καί μιά ἀγγελία στίς ἐφημερίδες πού ἔγραφε :

«Πωλεῖται ρετσίνα ἐκ τῶν ἐν Μεσογείοις ἀποθηκῶν μας».

Αὐτό κουβάλησε κατά ἑκατοντάδες τούς ταβερνιάρηδες τῆς Ἀθήνας πού ἤθελαν νά προμηθευθοῦν κοσκί ἀπό μούστους καί ὄχι σταφιδίτες, πού προσφέρονταν στήν ἀγορά. Ὁ ἐπιχειρηματίας ἔκανε χρυσές δουλειές. Στό τέλος ὅμως παρά λίγο νά τοῦ κοστίση αὐτό πολύ ἀκριβά. Ὁ τοπικός Συνεταιρισμός τῶν ἀμπελουργῶν θεώρησε τήν πρᾶξι του σάν ἀθέμιτο συναγωνισμό καί κατέφυγε στή Δικαιοσύνη.

Ὁ ἐπιχειρηματίας κάθησε στό ἑδώλιο τοῦ Πλημμελειοδικείου μέ τήν κατηγορία πώς πουλοῦσε κρασιά ἄλλων περιοχῶν γιά ρετσίνες Ἀττικῆς. Αὐτό ὑπεστήριξαν οἱ μηνυτές καί οἱ μάρτυρες κατηγορίας. Ἡ καταδίκη του ἐθεωρεῖτο βέβαιη, καθώς μάλιστα ἡ ὑπεράσπισί του δέν σημείωσε κατά τήν διάρκεια τῆς ἐξετάσεως τῶν μαρτύρων σοβαρές ἀντιδράσεις.

Διαπρεπής δικηγόρος ὁ συνήγορος τῆς ὑπερασπίσεως, λέων τῶν δικαστηρίων, ἄφησε τούς μάρτυρες κατηγορίας νά περάσουν χωρίς νά τούς

re - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

ὑποβάλη καμμιά ἐρώτησι. Ἔκανε περίπου τόν «ψόφιο κοριό», πού λένε. Ἡ ἀκροαματική διαδικασία πῆγε πολύ μαλακά. Καί ὅταν ἦρθε ἡ ὥρα νά μιλήση δέν εἶπε παρά μερικές λέξεις:

— Κύριε πρόεδρε, μᾶς κατηγοροῦν ὅτι ἐπωλήσαμεν ρετσίνες Μεσογείων. Οὐδέν τούτου ἀναληθέστερον. Ἐμεῖς διεφημίσαμεν ὅτι πωλοῦμεν ρετσίνες ὄχι Μεσογείων, ἀλλά ἀπό τίς ἀποθῆκες μας, πού βρίσκονται στά Μεσόγεια. Ποῦ βρίσκεται ἡ ἀπάτη περί τῆς ὁποίας ὠμίλησαν οἱ μάρτυρες;

Τό ἀποτέλεσμα ἦταν νά ἀθωωθῆ ὁ ἐπιχειρηματίας. Ἀλλά ἔκτοτε δέν φέρνουν πιά οὔτε μούστους στήν Ἀθήνα. Φέρνουν σταφύλια καί κανείς δέν μπορεῖ νά πῆ τίποτε. Γι' αὐτό λίγες ρετσίνες πλέον ἔχουν τόν χαρακτηρισμό τοῦ Παπαδιαμάντη. Δέν εἶναι, δυστυχῶς, ὅλες «ἄρωμα καί πτῆσις καί ἀφρός...».

Νέοι ἀμπελῶνες

Τό ἐπεισόδιο τοῦτο ἔγινε σέ μιά περασμένη ἐποχή, πού οἱ ἀμπελῶνες τῆς Ἀττικῆς, χτυπημένοι ἀπό τήν φυλλοξήρα, εἶχαν κυριολεκτικά καταστραφῆ καί ἡ ἀπόδοσί τους ἦταν πολύ μικρή. Ἡ ἔκτασι πού κατελάμβαναν, ἀπό τά 190.000 στρέμματα εἶχε κατεβῆ στά 60.000. Τόση καταστροφή!

Ἀπό τότε οἱ ἀμπελουργοί τῆς Ἀττικῆς ρίχτηκαν μέ πεῖσμα στήν δουλειά γιά νά ἀναμπελώσουν τούς ἀγρούς των καί νά ξαναδώσουν στήν γῆ τους τό πράσινο χρῶμα. Χρησιμοποίησαν μοντέρνα μηχανήματα, τρακτέρ βαθείας ἀρώσεως καί γερά κλήματα. Τώρα οἱ ἀμπελῶνες των καλύπτουν κάπου 120.000 στρέμματα. Εἶναι βέβαιο πώς πολλές ἐκτάσεις θά ἐγκαταλειφθοῦν καί θά οἰκοπεδοποιηθοῦν. Θά δημιουργηθοῦν ὅμως νέες ἀμπελουργικές περιφέρειες.

Ὁ Μαραθώνας, τό Γραμματικό, ὁ Βαρνάβας, τό Καπανδρίτι, τά Κιοῦρκα, τό Σούλι δέν εἶχαν ποτέ ἀμπελῶνες Τώρα δημιουργοῦν σέ μεγάλη ἔκτασι. Σέ λίγα χρόνια ἡ Ἀττική θάχη πάλι ἐκτάσεις κάπου 200.000 στρεμμάτων, φυτεμένες ἀποκλειστικά μέ σαββατιανά.

Πέρυσι ἡ παραγωγή ἔφτασε τούς 40.000 τόννους. Φέτος, μέ τήν ἀπόδοσι τῶν νέων ἀμπελώνων καί τίς τελευταῖες βροχές, θά πιάσουν τούς 70.000 τόννους. Ὅταν καί τά 200.000 στρέμματα μποῦν στήν παραγωγή, θά ἀποδίδουν μούστους κάπου 100.000 τόννους, ἔναντι τῶν 400.000 τόννων τῆς συνολικῆς παραγωγῆς τῆς χώρας μας.

Εἶναι ἀρκετή ὅμως ἡ ποσότητα αὐτή γιά τήν κατανάλωσι; Ὄχι, μόλις ἐπαρκεῖ. Ὁλόκληρη ἡ Ἑλλάδα ζητεῖ τώρα ρετσίνα Ἀττικῆς. Τά ἐμφιαλωμένα ζητοῦνται περισσότερο στήν ἐπαρχία, παρά στήν Ἀθήνα. Ἡ ρετσίνα τῆς Ἀττικῆς κατέκτησε τήν Ἑλλάδα πέρα γιά πέρα. Εἶναι ἀλήθεια αὐτό. Τό ξέρουν πρῶτοι οἱ ἀμπελουργοί τῆς Ἀττικῆς, πού ἐδημιούργησαν ἕνα νέο συνεταιρικό ἐργοστάσιο στό Πικέρμι, δυναμικότητος 12.000 τόννων. Θά παράγη, κατά τό πλεῖστον, ἐμφιαλωμένα καί τυποποιημένα ρετσινάτα καί ἀρετσίνωτα.

Ἡ ρετσίνα στήν ΕΟΚ

Καί τώρα, σέ λίγο καιρό, ἡ ρετσίνα ὅλης τῆς Ἑλλάδος, καί ἰδιαίτερα τῆς Ἀττικῆς, θά περάση μιά νέα κρίσι. Μιά κρίσι ὄχι πτώσεως, ἀλλά μεγαλύτερης ἀνόδου. Καί, παράλληλα, μιά κρίσιμη ὥρα γιά τούς φανατικούς πιστούς της, ἀφοῦ ἡ ρετσίνα ἀπειλεῖται μέ πλήρη ἐκπατρισμό καί ἀφοῦ, κατά πᾶσαν βεβαιότητα, θά σταδιοδρομήση στίς χῶρες τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς μέ μειωμένο δασμό.

Μέ νέα διαβήματα τῆς χώρας μας στήν Ε.Ο.Κ., οἱ εἰδικοί τῆς τελευταίας ἐπείσθησαν ὅτι ἡ ρετσίνα δέν εἶναι ἀρωματικό κρασί καί, κατά συνέπεια, δέν πρέπει κατά τήν εἰσαγωγή της νά φορολογῆται. Γιά νά γίνη αὐτό χρειάσθηκε μεγάλος ἀγώνας. «Μάχη τῆς Ρετσίνας», θά μποροῦσαν νά τήν ὀνομάσουν. Τελικά, ἡ Ὑποεπιτροπή Ἀρωματικῶν Οἴνων τῆς Ε.Ο.Κ. ἀποδέχθηκε τά ἑλληνικά ἐπιχειρήματα, ὅτι δηλαδή ἡ ἀνάμιξι ρετσινιοῦ στούς μούστους ἄρχισε ἀπό τήν ἀρχαιότητα καί συνεχίσθηκε ἀπό αἰῶνα σέ αἰῶνα. Ἔγινε παράδοσι.

Οἱ ἀρχαῖοι πίστευαν, ὅτι μ' αὐτόν τόν τρόπο διατηροῦσαν καλύτερα τά κρασιά τους. Δέν εἶχαν δίκιο. Ὡστόσο, αὐτό μέ τόν καιρό ἔγινε συνήθεια γιά τούς Ἕλληνες. Ἔγινε «γευστική ἕξις». Οἱ Ἕλληνες πίνουν τήν ρετσίνα σάν κοινό κοασί καί ὄχι σάν ἀρωματικό. Αὐτή ἦταν ἡ ἑλληνική ἄποψι.

Τελικά ἡ Ὑποεπιτροπή ἀποδέχθηκε τίς ἑλληνικές ἀπόψεις. Δέχθηκε ἐπίσης καί νά περιληφθῆ τό ρετσινι καί ὁ φλοιός τοῦ πεύκου μεταξύ τῶν φυτικῶν οὐσιῶν, πού μποροῦν νά χρησιμοποιοῦνται γιά νά βελτιώνεται ἡ γεῦσι τῶν κρασιῶν.

Ἦταν μιά ἑλληνική νίκη ὅλ' αὐτά. Ἡ Ἑλλάδα κέρδισε τήν «μάχη τῆς Ρετσίνας». Θα την χαροῦν οἱ ξένοι καί θά τήν στερηθοῦμε ἐμεῖς. Θά περάση στό ἐξωτερικό ἐμπόριο. Θά μετρηθῆ μέ συνάλλαγμα. Θά γίνη ἀπλησίαστη γιά τούς πιστούς της. Ἡ τιμή της θά πάη τήν ἀπάνω βόλτα. Ὅταν ἡ ρετσίνα τῆς Ἀττικῆς δέν ἐπωκῆ τώρα μέ τούς 70.000 ἤ 100.000 τόννους νά καλύψη τίς ἀνάγκες τῆς ἀθηναϊκῆς ἀγορᾶς, τί θά συμβῆ ὅταν θά γίνη περιζήτητη στό ἐξωτερικό, ὅταν πάση τό διαβατήριό της γιά τίς μεγάλες καί πλούσιες χῶρες, ὅπου τήν περιμένουν δολλάρια καί μάρκα καί φράγκα;

Ἀντίο ρετσίνα!...

Ἰ. ΜΑΝΩΛΙΚΑΚΗΣ

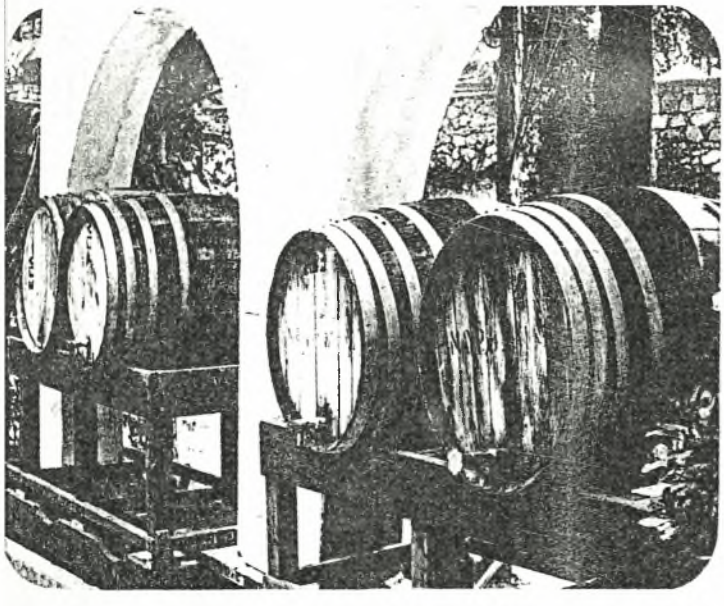

NUTRICIA

ΒΡΕΦΙΚΕΣ ΤΡΟΦΕΣ

Olvarit

28 ΠΟΙΚΙΛΙΕΣ ΣΕ ΒΑΖΑΚΙΑ

- Κρέας μὲ λαχανικὰ
- Χορτόσουπες
- Φρουτόκρεμες
- Σκέτο κρέας
- Τροφὲς τζούνιορ
- Ψημένα ἄλευρα

(σὲ πακέττα)

πιὸ ἐπιστημονικὲς — πιὸ οἰκονομικὲς

σίγουρα οἱ καλύτερες γιατί εἶναι

NO

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Μίνι καί μινάκια

ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

— Φτάνει! Μήν κονταίνεις ἄλλο τήν φούστα. Ἔχει ἀρχίσει καί φαίνεται τό στῆθος σου ἀπό κάτω!...

Μαμά, φύλαξέ το μου. Θέλω νά τό φορέσω ὅταν μεγαλώσω.

— Στό εἶπα: ὄχι ταξί. Νά δῶ τώρα πῶς θά σκύψης νά μπῆς...

Εἶχε ἀρχίσει τελευ-

— Δέν πᾶμε κάπου νἄναι πιό ἥσυχα; Εἶναι τό δέκατο τρακάρισμα μέσα σέ μιά ὥρα...

Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

ΧΙΟΥΜΟΡ ἀλά ΙΣΠΑΝΙΚΑ

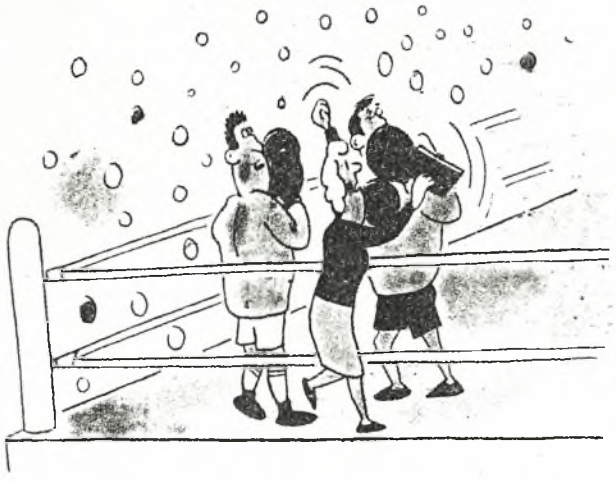

Σταμάτα μαμά, σταμάτα. Μπορῶ νά ὑπερασπιστῶ τόν ἑαυτό μου, μόνος μου

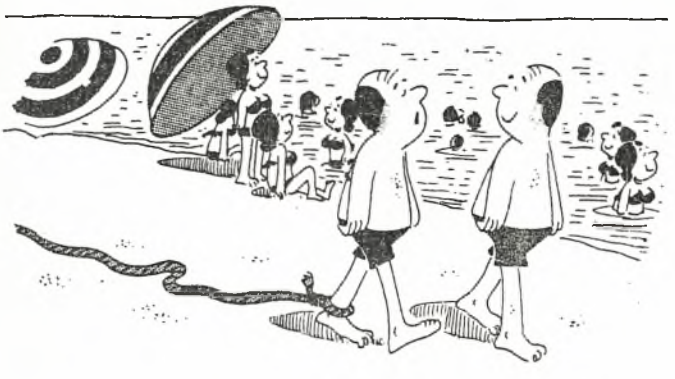

Ἐγώ ἔχω ἔρθει γιά διακοπές μέ τήν γυναῖκα μου. Ἐσύ;

– Τό φύλλο, Μαρια. Βγάλε μου τό φύλλο. Μέ γαργαλα...

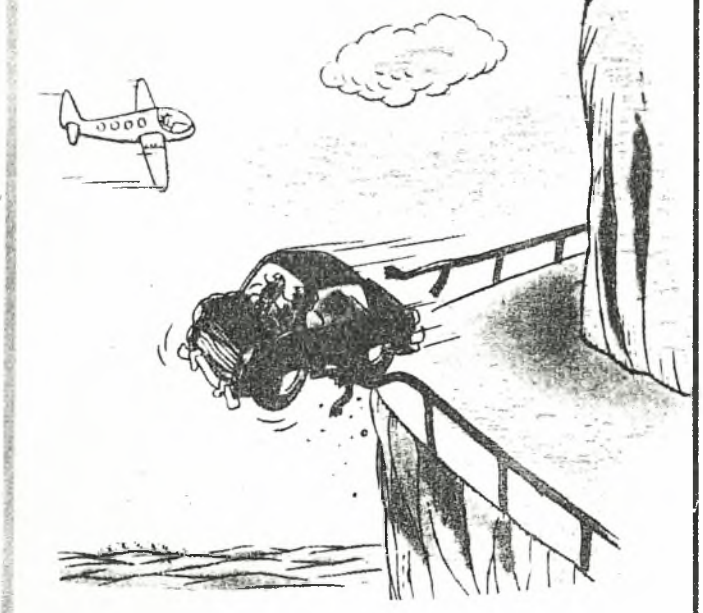

Ἐγώ λοιπόν δέν θάμπαινα ποτέ σέ ἀεροπλάνο. Εἶναι τόσο ἐπικίνδυνο

– Ἄχ, θεέ μου. Αὐτός ὁ φλός περάση

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Γιά πρώτη φορά ἡ πραγματική ἱστορία

τοῦ θρυλικώτερου ἐπιχειρηματία τοῦ αἰώνα μας

ΩΝΑΣΗΣ

Οἱ πρῶτες γυναῖκες στήν ζωή τοῦ «μοναχικοῦ» Ὠνάση: Ἡ ὡραία χορεύτρια τοῦ μπαλλέτου τῆς διάσημης Ἄννας Παύλοβα. Καί ἡ ἀπελπισμένη ζωντοχήρα Ἴγκεμπουργκ Ντέντιχεν, κόρη τοῦ «πατριάρχη τῆς Νορβηγικῆς φαλαινοθηρικῆς ναυτιλίας»

3.-Ἕνας σύγχρονος Ὀδυσσέας

Ἡ καταστροφή τῆς Σμύρνης βρίσκει τόν Ἀριστοτέλη Ὠνάση ἔφηβο — καί τόν μεταμορφώνει, μέ τά τραγικά γεγονότα της, σέ ἄνδρα. Ἡ βασική φροντίδα του, ἦταν ἡ τύχη τῶν δικῶν του, πού εἶχαν κινδυνεύσει ἀπό τήν μικρασιατική τραγωδία. Καί μολονότι μόλις 17 χρόνων, κατώρθωσε νά σώση τήν οἰκογένειά του ἀπό τίς φλόγες καί τή σφαγή. Καί τελικά πέτυχε νά σωθῆ καί ὁ ἴδιος, καί ἔπειτα ἀπό σύντομη παραμονή στήν Ἀθήνα, νά μεταναστεύση στό Μπουένος Ἄιρες. Ἐκεῖ ἄρχισε ἐργαζόμενος σκληρά — ὅπως εἴδαμε στό πρῶτο κεφάλαιο τῆς βιογραφίας του — τήν ἰλιγγιώδη σταδιοδρομία του καί ἔκανε τό πρῶτο ἑκατομμύριό του, σέ δολλάρια. Ἡ σταδιοδρομία του τώρα συνεχίζεται μέ κατεύθυνσι πλέον τήν ἐμπορική ναυτιλία.

ΣΤΟ ΜΠΟΥΕΝΟΣ Ἄιρες ὁ Ἀριστοτέλης Ὠνάσης εἶχε τήν πρώτη σοβαρή ἐρωτική περιπέτειά του. Στό ξενοδοχεῖο «Φλορίντα» ὅπου ἔμενε στήν ἀριστοκρατικώτερη συνοικία τῆς ἀργεντινῆς πρωτεύουσας, εἶχε συναντήσει μιάν ὡραία χορεύτρια τοῦ μπαλλέτου τῆς Ἄννας Παύλοβα, πού μόλις εἶχε φθάσει ἐκεῖ γιά παραστάσεις. Ὁ Ἀριστοτέλης γνωρίσθηκε μέ τήν χορεύτρια καί ἔγῆκαν μαζί ἔξω. Σχετίσθηκαν περισσότερο καί ἔβγαιναν πλέον συχνά μαζί, καί μολονότι ὁ νεαρός ἐπιχειρηματίας δέν εἶχε πάρει τίς σχέσεις τους πολύ σοβαρά, ἡ νεαρή κοπέλλα τόν ἐρωτεύθηκε βαθιά. Ὅταν οἱ παραστάσεις τελείωσαν ἔπειτα ἀπό μερικές ἑβδομάδες, ἡ χορεύτρια ἀρνήθηκε ἐπίμονα νά ἐγκαταλείψη τό Μπουένος Ἄϊρες καί νά γυρίση μέ τό μπαλλέτο στήν Εὐρώπη.

Τό «Στρατηγεῖο» τοῦ Ὠνάση, στό Μόντε Κάρλο. Στό μέγαρο αὐτό, ἕδρα τῆς ἑταιρίας «Ὀλύμπικ», ὁ Ὠνάσης κρατᾶ γιά κατοικία του ἕνα διαμέρισμα μέ σοφίτα, στό τελευταῖο πάτωμα.

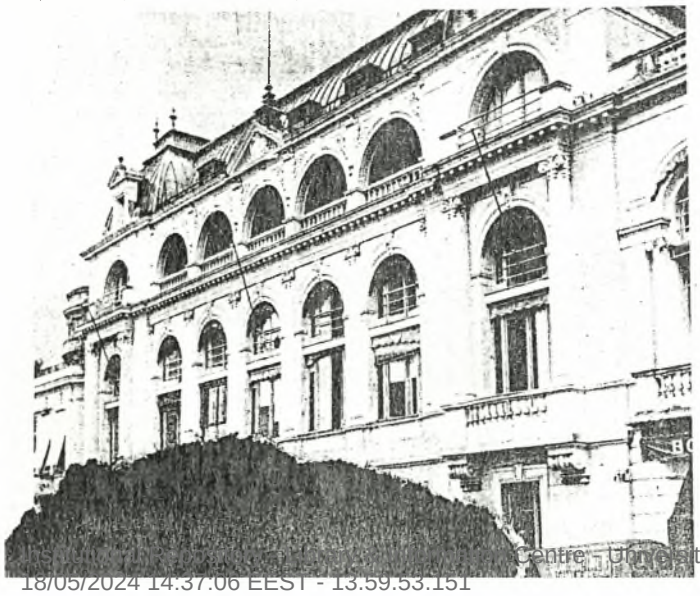

Ἡ "Αννα Παύλοβα δέν ἤθελε μέ κανένα τρόπο νά παρατήση ἕνα μέλος τοῦ μπαλλέτου της. Ἀποφασιστική γυναίκα καθώς ἦταν, ἀποπειράθηκε νά καταπιασθῆ μέ τό πρόβλημα στήν πηγή του. Ἔτσι ὁ Ἀριστοτέλης Ὠνάσης τά ἔχασε ὅταν ἡ μεγάλη Παύλοβα πῆγε στό ξενοδοχεῖο του καί τοῦ ζήτησε νά πείση τήν ἐρωμένη του νά μήν ἐγκαταλείψη τή σταδιοδρομία της. Τό διάθημα ἦταν ἀσυνήθιστο, ἀλλ' ὁ Ὠνάσης διατηρεῖ πάντοτε προσφιλή ἀνάμνησι ἀπό τή συνάντησί του μέ τήν Παύλοβα. Προσπάθησε νά κάνη αὐτό πού τοῦ ζήτησε, ἀλλά ἀπέτυχε, ὅπως εἶχεν ἀποτύχει κι' ἡ ἴδια ἡ Παύλοβα. Ἡ χορεύτρια ἀρνήθηκε νά τόν ἐγκαταλείψη, ἔμεινε στό Μπουένος Ἄϊρες καί ἔπιασε δουλειά στό μπαλλέτο τῆς ἀργεντινῆς πρωτεύουσας, σάν χορεύτρια καί δασκάλα. Ὁ δεσμός της μέ τόν Ἀριστοτέλη — ἦταν γι' αὐτόν ἡ πρώτη του μεγάλη ἐρωτική περιπέτεια — κράτησε ἕνα χρόνο.

Ἡ ὡραία Νορβηγίδα ζωντοχήρα

Τό 1934 ὁ Ὠνάσης, ταξιδεύοντας ἀπό τό Μπουένος Ἄϊρες στήν Εὐρώπη μέ τό ἰταλικό ὑπερωκεάνειο «Αὔγουστος» συνάντησε τόν Λάρυ Κρίστενσεν ἰδιοκτήτη ἑνός ἀπό τούς μεγαλύτερους φαλαινοθηρικούς στόλους τῆς Νορβηγίας, πού γύριζε ἀπό ταξίδι ἀναψυχῆς στόν Ἀνταρκτικό. Μαζί μέ τόν Κρίστενσεν ταξίδευαν ἡ γυναίκα του Ἴγκε, ἡ παντρεμένη κόρη τους καί ὁ ἄνδρας της καί μιά οἰκογενειακή φίλη, ἡ Ἴγκεμπορυγκ Ντέντιχεν, 35 χρόνων, ἡ ἐντυπωσιακή κόρη τοῦ Τόρ Ντάλυ τοῦ πατριάρχη τῆς νορβηγικῆς φαλαινοθηρικῆς ναυτιλίας. Ἡ κ. Ντέντιχεν εἶχε χωρίσει πρίν ἀπό λίγον καιρό τόν ἄνδρα της, μέλος τῆς οἰκογενείας πού ἦταν ἰδιοκτήτρια τῆς «Πολίτικεν» τῆς σπουδαιότερης ἐφημερίδας τῆς Δανίας. Μιά φιλία γεννήθηκε στό πλοῖο ἀνάμεσα στήν Ἴγκεμπορυγκ καί στόν μοναχικό Ἕλληνα. Ἡ Ἴγκεμπορυγκ μίλησε στόν Ἀριστοτέλη γιά τήν ἀποτυχία της στό γάμο της καί γιά τήν ἀπελπισία της. Ἦταν τόσο ἀπελπισμένη πού μερικές φορές ὁ νεαρός Ὠνάσης ἔνοιωθε φόβο μήπως ἡ γυναίκα αὐτή ἀποπειραθεῖ ν' αὐτοκτονήση. Κουβέντιαζαν οἱ δυό τους ὡς ἀργά τή νύχτα γιά τόν ἄτυχο γάμο καί τήν σπαραγμένη καρδιά τῆς Ἴγκεμπορυγκ — πού ἐξ ἄλλου εἶχε μείνει ἀπέναντι.

Ὁ Ὠνάσης ἔκανε ὅ,τι μποροῦσε γιά νά τήν παρηγορήση. Ἤξερε ν' ἀκούη μέ προσοχή καί σάν ἀφηγητής ἦταν ἀσύγκριτος μόλις ἐγκατέλειπε τή φυσική του ἐπιφυλακτικότητα. Ἐξ ἄλλου δέν ἦταν ἀγγαρεία νά κάνη παρέα μιά ὄμορφη γυναίκα καί ἡ ψυχολογική θεραπεία του, πού βασιζόταν στήν κατανόησι καί τή συμπόνια, ἔκανε θαύματα. Ὅταν χώρισαν, στό τέλος τοῦ ταξιδιοῦ ἦταν φυσικό νά κανονίσουν νά ξανασυναντηθοῦν. Ἡ Ἴγκεμπορυγκ ἐγκαταστάθηκε στό Παρίσι καί ἡ φιλία τους συνεχίσθηκε, ἀλλά τό κουτσομπολιό εἶχε ἀρχίσει καί μερικοί ἀπό τούς σεμνότυφους Σκανδιναβούς πλοιοκτῆτες προειδοποίησαν τόν Ὠνάση ὅτι ὁ δεσμός του μέ τήν Ἴγκεμπορυγκ ἦταν δυνατόν νά τόν ζημιώση ποικιλοτρόπως. Ὁ Ὠνάσης ἀδιαφόρησε, ἔμεινε κοντά στήν ὡραία φίλη του καί διατηρεῖ ἀπό τότε τίς καλύτερες σχέσεις μαζί της.

Ὅταν ξέσπασε ἡ πολυδιαφημισμένη σύγκρουσι τοῦ Ὠνάση μέ τά

Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

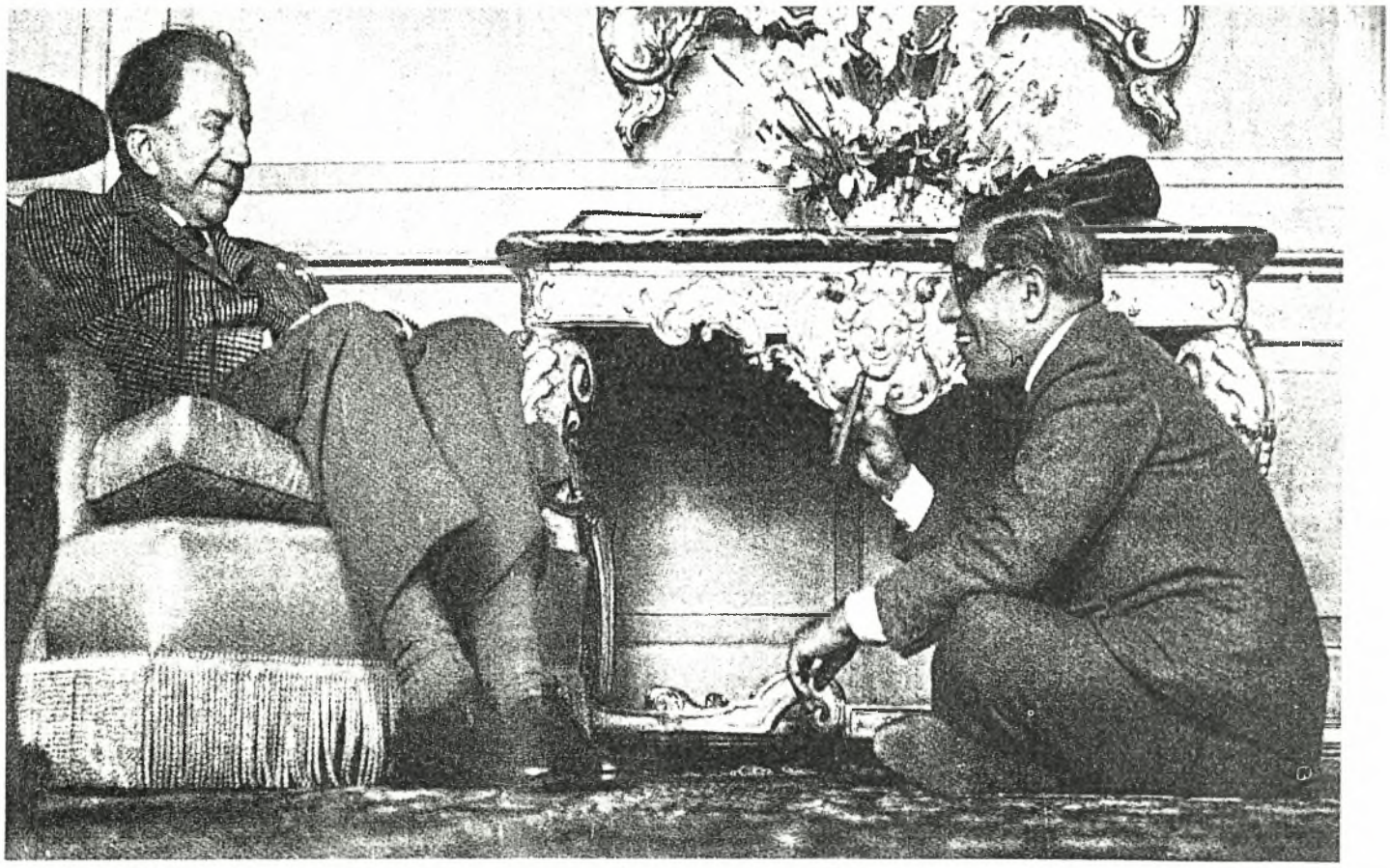

Δύο ἀπό τούς πλουσιωτέρους ἀνθρώπους τοῦ κόσμου, ὁ Πώλ Γκέττυ (ἀριστερά) καί ὁ Ἀριστοτέλης Ὠνάσης, σέ μιά φιλική συνομιλία τους. Ὁ Ὠνάσης δέν ξέχασε ποτέ ὅτι ὁ Γκέττυ ἦταν ὁ πρῶτος πού ναύλωσε τό πρῶτο πετρελαιοφόρο του γιά τή μεταφορά πετρελαίου. Στήν εἰκόνα ὁ Ὠνάσης φαίνεται καθισμένος «ἁλά τούρκα» — μιά συνήθεια πού ἔχει πάρει ἀπό τήν Σμύρνη καί ἐξακολουθεῖ νά διατηρῆ.

νορβηγικά φαλαινοθηρικά συμφέροντα ἔπειτα ἀπό δύο σχεδόν δεκαετίες, ἡ παλιά ἱστορία τοῦ συνδέσμου αὐτοῦ ξεθάφθηκε ἀπό τή λήθη, στολίσθηκε μέ ἕνα χτυπητό φόρεμα καί παρουσιάσθηκε στό κοινό. Σύμφωνα μέ μιά ἐκδοχή, ὁ νεαρός Ὠνάσης χρωστοῦσε τίς σκανδιναβικές ἐπαφές του — καί μάλιστα τήν ἐπιτυχία του — στήν Ἴγκε Κρίστενσεν. Σύμφωνα μέ μιά ἄλλη, ὁ πατέρας τῆς Ἴγκεμποργκ ἄνοιξε τίς πόρτες τῆς σκανδιναβικῆς ναυτιλίας σέ ἐνδεχόμενο γαμπρό, πού ἀργότερα ἄφησε στά κρύα τοῦ λουτροῦ τήν κόρη του. Μολονότι δέ παράχθηκε ἰδιαίτερα ἀπό τίς ἱστορίες αὐτές, ὁ Ὠνάσης εἶπε ἁπλῶς μέ τόν ἤσυχο τρόπο του ὅτι ἦσαν ἀναληθεῖς: ὁ πατέρας τῆς Ἴγκεμποργκ, λ.χ. εἶχε πεθάνει πολύ πρίν ἀπό τή συνάντησί της μέ τόν συμπαθητικό Ἕλληνα φίλο της.

«Πετρελαιοφόρο 15.000 τόννων; — Ποτέ!»

Οἱ ἐπαφές ὅμως μέ τήν σκανδιναβική ναυτιλία, πού ὁ Ὠνάσης τή χρωστοῦσε στόν Σάντστρομ ἀποδείχθηκαν ἐξαιρετικά ἐπωφελεῖς καί γιά ἐκείνη καί γι' αὐτόν. Ὁ Ὠνάσης ἔφθανε στό τέρμα μιᾶς λεπτολόγου ἔρευνας τῶν δυνατοτήτων καί τῆς οἰκονομικῆς πλευρᾶς τῶν πετρελαιοφόρων, πού τόν ἀπασχολοῦσαν ἀπό λίγον καιρό. Οἱ οἰκονομικές εὐκαιρίες ἦσαν ἤδη πειρασμοί, ἀλλά ἕνα κίνητρο ἔκανε τόν Ὠνάση νά προωθήση τά σχέδιά του. Ἀπό παράδοσι, οἱ Ἕλληνες πλοιοκτῆτες ἐνδιαφέρονταν γιά φορτηγά σκάφη καί θεωροῦσαν τά πετρελαιοφόρα ἐπικίνδυνη ἐπιχείρησι. Ὁ Ὠνάσης ὅμως ἀποφάσισε ν' ἀσχοληθῆ μέ πετρελαιοφόρα σέ μεγάλη κλίμακα.

Ζήτησε ἀπό τούς Σουηδούς νά ναυπηγήσουν τό πρῶτο πετρελαιοφόρο του καί ἐκεῖνοι δέχθηκαν εὐχάριστα τήν παραγγελία. Ὅταν, ὅμως ἡ «Α. Σ. Ὠνάσης, Γκαίτεμποργκ», ἡ νέα σουηδική ἑταιρία του, καθώρισε τίς ἀπαιτήσεις της, οἱ Σουηδοί ναυπηγοί τῶν Γκαιτεβέρκεν κούνησαν τά κεφάλια τους. Ἦσαν εἰλικρινά δύσπιστοι. Ὁ Ὠνάσης ἤθελε ἕνα πετρελαιοφόρο 15.000 τόννων, πού τήν ἐποχή ἐκείνη ἐθεωρεῖτο ἀληθινό τέρας. «Τρέλλα», τοῦ εἶπαν. «Ἀδύνατο!». Ἡ συνηθισμένη χωρητικότητα τῶν πετρελαιοφόρων ἦταν 9.000 τόννοι καί τά πετρελαιοφόρα τῶν 12.000 τόννων ἐθεωροῦντο πάρα πολύ μεγάλα. Ἀλλά 15.000 τόννων! — ποτέ! «Οἱ ἑταιρίες πετρελαίου δέν θά ἤθελαν τέτοιο δεξαμενόπλοιο», τοῦ εἶπαν, ἀλλ' ὁ Ὠνάσης ἀπάντησε ὅτι ἦταν δικιά του δουλειά ν' ἀντιμετωπίση αὐτό τό θέμα. Καί ἐπέμενε στό πετρελαιοφόρο τῶν 15.000 τόννων.

Ἔπειτα ἀπό ἐπίπονα παζαρεύματα ἡ τιμή τοῦ πετρελαιοφόρου συμφωνήθηκε στίς 160.000 στερλίνες ἀπό τίς ὁποῖες τό ἕνα τέταρτο θά πληρωνόταν κατά τή διάρκεια τῆς ναυπηγήσεως καί τό ὑπόλοιπο ἐπί δέκα χρόνια μέ τόκο 4,5%. Γιά νά ἐπιτύχη συμβόλαιο, κατά προτίμησι μακροπρόθεσμο, μέ ἑταιρία πετρελαίων, ὁ Ὠνάσης ἔκανε ἀρκετά ταξίδια στίς Ἡν. Πολιτεῖες — ἦταν, κατά σύμπτωσι, ἡ ἐποχή πού οἱ Ἀμερικανοί φίλοι του ἄρχιζαν νά τόν λένε «Ἄρια», πού ἀπό τότε ἔχει γίνει ἕνα ἀπό τά γνωστότερα ὑποκοριστικά στόν κόσμο.

Καθώς καλυτέρευε ἡ ἀγορά, ὁ Ὠνάσης προτίμησε ἕνα συμβόλαιο γιά μικρότερη περίοδο: ἑνιά ἀλληλοδιάδοχα ταξίδια ἀπό τόν Ἅγιο Φραγκίσκο στή Γιοκαχάμα, πού ἀντιπροσώπευαν πλήρη ἀπασχόλησι τοῦ πετρελαιοφόρου γιά ἕνα χρόνο. Οἱ προμηθευτές πετρελαίου ἦταν ἡ ἑταιρία «Τάϊντοτωρ Ὄϊλ», «τοῦ φίλου μου Πώλ Γκέττυ», ὅπως ἀρέσει στόν Ὠνάση νά λέγη ἀναπολώντας τό πρῶτο βῆμα του στό δρόμο του γιά τήν αὐτοκρατορία τῶν πετρελαιοφόρων, μολονότι τότε ὁ Γκέττυ ἦταν ἕνας μόνον ἀπό τούς μυθολογικούς γίγαντες πού κάθονταν στήν κορυφή τῆς βιομηχανίας πετρελαίου καί ἡ Τάϊντουωτερ Ὄϊλ ἦταν μιά ἀπό τίς πλούσιες καί ἰσχυρές ἑταιρίες πού ἄφηναν τόν Ὠνάση νά μεταφέρη τό πετρέλαιο πού δέν εἶχαν προλάβει νά μεταφέρουν τά δικά τους πετρελαιοφόρα. Παραλήπτες τοῦ πετρελαίου ἦσαν οἱ περίφημοι Μιτσούϊ τῆς Ἰαπωνίας καί μεσίτης τῆς συναλλαγῆς ἦταν ὁ Ἔντουαρντ Γκρέϊη — δυό ὀνόματα πού ἔχουν ἐντυπωθῆ ἀνεξίτηλα στή μνήμη τοῦ Ὠνάση.

Πολύ πρίν καθελκυσθῆ τό πρῶτο πετρελαιοφόρο του, ὁ Ὠνάσης ἀποφάσισε νά τό βαπτίση «Ἄριστον» ὄχι μόνον σάν ὑπαινιγμό γιά τό ὄνομά του, ἀλλά γιατί ἤθελε νά εἶναι «ἄριστον». Καί πρίν ἀκόμα καθελκυσθῆ τό «Ἄριστον», τά Γκαιτεβέρκεν ναυπηγοῦσαν δύο ἀκόμα πετρελαιοφόρα τοῦ Ὠνάση, τό «Ἀριστοφάνης» (πού στοίχισε 165.000 στερλίνες) καί τό «Μπουένος Ἄϊρες» (170.000 στερλίνες).

Μιά πραγματική ἐπανάστασι

Τά τρία «πετρελαιοφόρα — τέρατα» κατέχουν εἰδική θέσι στήν ἱστορία τῆς ναυτιλίας. Δέν ἦσαν μόνο μεγαλύτερα ἀπό ὁποιοδήποτε ἄλλο πετρελαιοφόρο: ἦσαν τά πρῶτα ἀπό μιά μακρυά σειρά πλοίων τοῦ Ὠνάση πού ἔσπαζαν ὅλα τά ὑπάρχοντα ρεκόρ καθώς προχωροῦσαν στό ἐπίπεδο τῶν 100.000 τόννων. Τό «Ἄριστον», ὅμως, ἦταν ἐπίσης ἐπαναστατικό καί στόν τομέα τῶν ἀνέσεων γιά τό πλήρωμα: εἶχε τά πολυτελέστερα διαμερίσματα γιά τούς ἀξιωματικούς καί ναῦτες πού εἶχαν σχεδιασθῆ ποτέ. Καθρέπτιζαν τήν πίστι τοῦ Ὠνάση ὅτι ὅλοι οἱ ναυτικοί ἦσαν ἀδελφοί του. Ἡ μεγάλη «ἀττραξιόν» ἦταν μιά πισίνα, ἐξ ἴσου ὅμως ἐντυπωσιακά ἦσαν τά δύο μέ πολυτελῆ ἐπίπλωσι ὑπνοδωμάτια. Στό σαλόνι ὑπῆρχεν ἕνα μεγάλο πιάνο. «Ὅταν ἔδωσα ὁδηγίες γιά τίς ἀνέσεις αὐτές — ἔλεγε ὁ Ὠνάσης ἀργότερα — οἱ ἄνθρωποι τῶν ναυπηγείων ξεκαρδίσθηκαν στά γέλια. Ὁ Ἔρνστ Χέντεν, ὁ διευθυντής τῶν ναυπηγείων τίς ἐπέκρινε δριμύτατα».

Τό παράπονο τοῦ Χέντεν ἦταν ὅτι ὁ πλοιοκτήτης τοῦ νέου πετρελαιοφόρου δημιουργοῦσε ἕνα δαπανηρό προηγούμενο, ἀλλ' ἡ ἀπάντησι ἦταν λίγη ἁπλῆ ἀριθμητική τοῦ Ὠνάση. Τό πλοῖο — ἦταν τό ἐπιχείρημα τοῦ Ὠνάση — στοίχιζε 160.000 στερλίνες καί τό συνολικό

Ἡ βιογραφία αὐτή τοῦ Ὠνάση ἀπό τόν Βίλλυ Φρισάουερ δημοσιεύεται ταυτοχρό
κατ' ἀποκλειστικότητα ἀπό τούς «ΤΑ ΝΕΑ ΤΑΪΜΣ» τοῦ Λονδίνου καί τόν «ΤΑ

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

ΩΝΑΣΗΣ: ΕΝΑΣ ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΟΔΥΣΣΕΑΣ

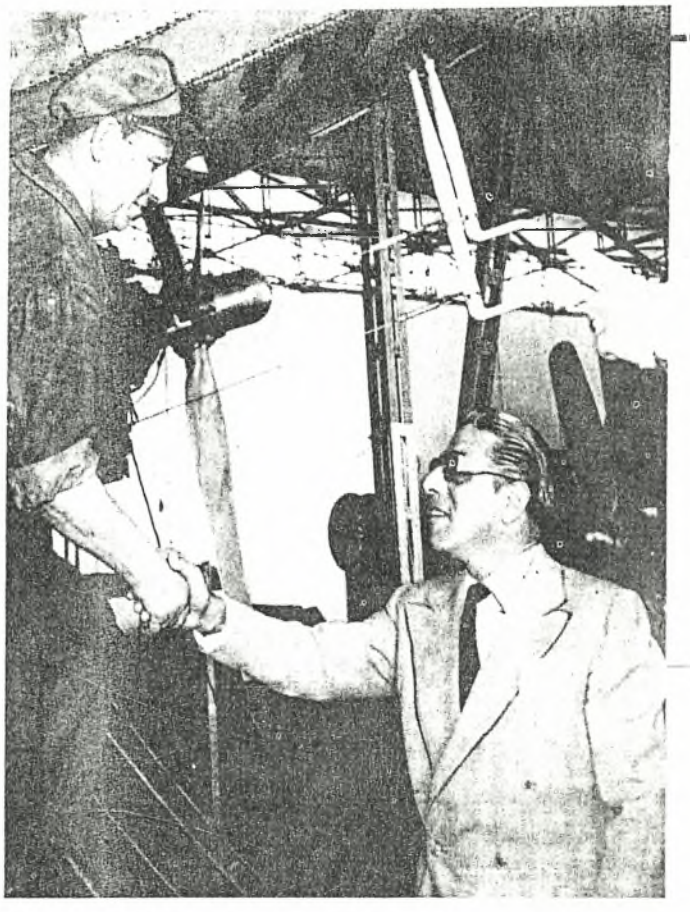

Ὁ Ἀρ. Ὠνασης ἔχει παντοτε φιλική ἐπαφή μέ τό προσωπικό τῶν ἐπιχειρήσεών του καί ἐνδιαφέρεται συνεχῶς γι' αὐτό. Στην φωτογραφία φαίνεται νά χαιρετᾶ ἕνον τεχνίτη της «Ὀλυμπιακῆς», στο ἀεροδρόμιο.

κόστος ὅλων αὐτῶν τῶν ἐντυπωσιακῶν «πολυτελειῶν» ἦταν μόλις 1.000 στερλίνες, δηλαδή κάτι περισσότερο ἀπό μόνο 0,5%. Ὁ Ὠνάσης εἶχε τήν ἱκανοποίησι νά παρατηρήση τήν ἐντύπωσι πού ἡ καινοτομία του εἶχε κάνει σέ ἄλλους πλοιοκτῆτες ὅταν ἦλθαν νά ἐπιθεωρήσουν τό πετρελαιοκίνητο.

Τόν Ἰούνιο τοῦ 1948 ὁ περήφανος πλοιοκτήτης μπάρκαρε στό «Ἄριστον» στό παρθενικό ταξίδι του ἀπό τό Γκαιτεβέρκεν στόν Ἅγιο Φραγκίσκο, μέ τίς ἀδελφές του καί λίγους προσωπικούς φίλους γιά μόνους ἐπιβάτες. Ἦταν ἕνα θαυμάσιο ταξίδι. Ἡ παρέα κολυμποῦσε στήν πισίνα ὅταν τό «Ἄριστον» περνοῦσε τή διώρυγα τοῦ Παναμᾶ. Μέσα σ' ἕνα χρόνο τό «Ἄριστον» εἶχε κερδίσει ἀρκετά ὥστε νά ἐξοφλήση τό χρέος του. Ὁ στόλος τοῦ Ὠνάση ἀπέκτησε τελικά ἑπτά σκάφη.

Ἡ πρώτη ἐπαφή μέ τή φαλαινοθηρία

Ὅταν ἐπιθεωροῦσε τά σκάφη του στήν τελευταία ἐπίσκεψί του στό Γκαιτεβέρκεν, πρίν καθελκυσθῆ τό «Ἄριστον», ὁ Ὠνάσης εἶδε ἕνα πλοῖο πού τοῦ ἦταν γνωστή ἡ ἱστορία του καί πού ἡ μοῖρα του ἐπηρέασε ἔμμεσα, ἀλλά σημαντικά τήν ἐπαγγελματική πορεία του. Ἦταν ἕνα πρώην ἀνθρακοφόρο τοῦ ἀμερικανικοῦ Ναυτικοῦ πού λεγόταν «Ὀδυσσέας» καί βρισκόταν σέ κακά χάλια. Ἕνας πλοιοκτήτης τό εἶχε ἀγοράσει 150.000 δολλάρια ἀπό τό ἀμερικανικό Ναυτικό, ἀλλά προσπαθοῦσε τώρα νά τό πουλήση καί δέν ζητοῦσε παρά ὅσα τό εἶχε ἀγοράσει. Ἔτυχε ὅμως τήν ἐποχήν ἐκείνην ὁ Ἄντερς Γιάρε, ἕνας μεγάλος Νορβηγός ἐπιχειρηματίας φαλαινοθηρίας νά θέλη νά ἀποκτήση φαλαινοθηρικό στόλο μέ ἀμερικανική σημαία -- καί ὁ ἀμερικανικός νόμος ὥριζε ὅτι μόνο πλοῖα ναυπηγημένα στίς Ἡν. Πολιτεῖες μποροῦσαν νά ταξιδεύουν μέ ἀμερικανική σημαία — ἀλλά δέν μποροῦσε νά περιμένη τίς μεγάλες προθεσμίες παραδόσεως πού καθώριζαν τά ἀμερικανικά ναυπηγεῖα, οὔτε νά δεχθῆ τίς ἐξωφρενικές τιμές πού ζητοῦσαν.

Ψάχνοντας ἕνα κατάλληλο ἀμερικανικό πλοῖο γιά νά τό μετατρέψη σέ φαλαινοθηρικό ἐργοστάσιο, ἔπεσε στό «Ὀδυσσέα» καί ἐπειδή δέν εὗρισκε ἄλλο, πρόσφερε 800.000 δολλάρια στόν πλοιοκτήτη του — «δῶρο ἀπό τόν οὐρανό, παράλογη τιμή», λέγει ὁ Ὠνάσης ὅταν θυμᾶται τό γεγονός. Τό «Ὀδυσσέας» μετατράπηκε μέσα σέ τρεῖς μῆνες σέ φαλαινοθηρικό τό «Γκαιτεβέρκεν». Ὁ Ἄντερς Γιάρε πού ἤξερε τόν Ὠνάση καί τόν συμπαθοῦσε, συμφώνησε νά μετάσχη ὁ νεαρός Ἕλληνας σέ μικρό ποσοστό στήν ἰδιοκτησία τοῦ φαλαινοθηρικοῦ — φιλική πρᾶξι, πού ὁ Ὠνάσης δέν τήν ξέχασε ποτέ. Ἀκόμα καί τώρα μιλᾶ γιά τόν Γιάρε μέ ἀγάπη καί σεβασμό. Τό ἐπεισόδιο αὐτό, πού ἦταν ἀπό οἰκονομική πλευρά ἀσήμαντο, ἦταν ἡ πρώτη ἐπαφή τοῦ Ὠνάση μέ τή φαλαινοθηρία, ἄνοιξε τήν ὄρεξί του γι' αὐτήν καί ὡδήγησε τελικά σ' ἕνα μπλέξιμο πού ὑπῆρξε τό μεγάλο γεγονός τῆς ἡμέρας σ' ὅλες τίς ναυτικές χῶρες τοῦ κόσμου.

Στό μεταξύ οἱ δουλειές του ἔκαναν τόν Ὠνάση νά ταξιδεύη σ' ὅλον τόν κόσμο. Τό Μπουένος Ἄϊρες, ἡ Νέα Ὑόρκη, τό Λονδῖνο, τό Παρίσι, ἡ Στοκχόλμη ἦσαν ἀπό τούς τακτικούς σταθμούς του στά χωρίς τέλος ταξίδια του. Ἡ ἀνήσυχη ἀναζήτησι ἀλλαγῆς ἑνός ναυτικοῦ, ἡ ἀνυπομονησία ἑνός γρήγορου μυαλοῦ συνδυάζοταν μέ τίς ἐπιταγές τῶν διεθνῶν συμφερόντων του πού ἀπαιτοῦσαν τήν προσωπική προσοχή του ἐδῶ, ἐκεῖ, παντοῦ. Ὁσάκις ὅμως ἦταν δυνατόν, ὁ φαινομενικά χωρίς ρίζες ἄνθρωπος αὐτός, πού ἡ προσωπικότητά του ὅμως ἦταν τόσο βαθιά ριζωμένη στήν ἀρχαιότητα, ξαναγύριζε στήν Ἑλλάδα σά νά ἀναζητοῦσε τίς ρίζες του.

Ὁ Ὀδυσσέας τοῦ εἰκοστοῦ αἰώνα

Εἶναι συμβολικόν ὅτι ὁ τόπος πού ἔλκυε σχεδόν ἀκατανίκητα τόν Ὠνάση ἦταν ἡ Ἰθάκη, μέ τό περίφημο μοναστήρι τῶν Καθαρῶν στήν κορφή τοῦ Νερίτη. Οἱ οἰκογένειες μερικῶν ἀπό τούς στενώτερους συνεργάτες του, τοῦ Καλλίνικου, τοῦ Δρακούλη καί τοῦ Γράτσου ἦσαν ἀπό τήν Ἰθάκη — καί δέν ὑπάρχει σφοδρότερος ἔρωτας ἀπό τόν ἔρωτα ἑνός Ἕλληνα μέ τό νησί του, πού δέν τόν χωρίζει οὔτε ὁ θάνατος, ἀφοῦ ὁ Ἕλληνας θά ταφῆ στό νησί του, μολονότι Μικρασιάτης, ὁ Ἀριστοτέλης Ὠνάσης ἐρωτεύθηκε ἀμέσως τήν Ἰθάκη: «Γιοθέτησα τό νησί», λέγει καμμιά φορά καί διορθώνει: «Ἴσως ἡ Ἰθάκη νά μέ υἱοθέτησε!», πρᾶγμα ἐντελῶς σωστό γιατί ἡ Ἰθάκη τόν ἔχει ἀνακηρύξει ἀπό καιρό ἐπίτιμο δημότη. Ἀπό ναυτιλιακή ἄποψι — ἡ Ἰθάκη ἔχει γίνει — ὅπως λέγει ὁ Ὠνάσης — «μιά βάσι γιά τό ἀνθρώπινο στοιχεῖο». Ὁ στόλος τοῦ Ὠνάση ἐξακολουθεῖ νά χρησιμοποιῆ ἀρκετούς καπετάνιους καί πολλούς ναῦτες ἀπό τήν Ἰθάκη.

Καμμιά φορά ὁ Ὠνάσης ἀναπολεῖ τούς πρώτους καιρούς τῆς σύγχρονης ἑλληνικῆς ναυτιλίας καί λέγει:

«Ἡ ναυτιλία εἶναι δουλειά τοῦ φτωχοῦ. Ὁ Ἕλληνας, ἰδιαίτερα ἄν ἔχη δυό σπιθαμές γῆς ἤ ἕνα δέντρο στό νησί του, δέν θέλει νά γίνη ναυτικός. Ἄν ἔχη ὅσα τοῦ χρειάζονται γιά νά ζῆ στοιχειωδῶς καί ἕνα μέρος νά κοιμᾶται, δέν ἐννοεῖ ν' ἀποχωρισθῆ τόν πατέρα του καί τή μάνα του, τούς θείους του καί τ' ἀδέλφια του, τήν ἀρραβωνιαστικιά του... Ἄν, ὅμως, εἶναι ἀπελπιστικά φτωχός, γίνεται ναυτικός. Γι' αὐτό φτωχοί λαοί, ὅπως, ὁ ἑλληνικός, ἀκμάζουν στή θάλασσα. Ἀπό τούς Σκανδιναβούς οἱ Νορβηγοί, πού εἶναι οἱ φτωχότεροι, εἶναι οἱ καλύτεροι ναῦτες [illegible] πλοιοκτῆτες».

[illegible] Ὠνάση. Τό αἴσθημά του ὅτι ἀνήκει σ' αὐτήν εἶναι τόσο ἰσχυρό, ὥστε, ὅσο περνοῦσαν τά χρόνια, πήγαινε ὁλους τούς διάσημους φίλους του στήν Ἰθάκη, ὅπως πηγαίνει κανένας ἕνα φίλο του στό σπίτι του: τόν Οὐίνστον Τσῶρτσιλ πού μαγεύθηκε ἀπό τή γεμάτη θρύλο ἀτμόσφαιρα, τήν Ζακελίν Κέννεντυ καί τήν Γκρέτα Γκάρμπο, πού ὁ Ὠνάσης τούς ἀφηγήθηκε σάν λόγιος καί σάν ἐνθουσιώδης ὁδηγός τήν ἀρχαία ἱστορία τῆς Ἰθάκης. Ἡ πιό ἀξιομνημόνευτη ἀπό τίς ἐπισκέψεις αὐτές ἦταν τῆς Γκρέτα Γκάρμπο. Χτυποῦσαν οἱ καμπάνες τῶν ἐκκλησιῶν, ρίχθηκαν χαιρετιστήριες βολές, ζητωκραυγές ἔσκιζαν τόν ἀέρα. «Τί τρέχει;» ρώτησε ὁ Ὠνάσης ὅταν ἀποβιβάσθηκε. «Σεισμός; Φωτιά;». Ἡ ἀπάντησι ἦταν: «Κάθε ἄλλο, ὅλα αὐτά πρός τιμή σας!».

Γιατί ἡ Ἰθάκη εἶναι, βέβαια, τό νησί τοῦ Ὀδυσσέα καί δέν χρειάζεται σύγχρονος Ὅμηρος γιά νά ἐξάρη τήν ὁμοιότητα, ἀνάμεσα στό μεγάλο θαλασσινό τῆς ἑλληνικῆς μυθολογίας καί στόν Ἀριστοτέλη Ὠνάση, τόν ἀντίστοιχό του στόν εἰκοστό αἰῶνα. Ἔχουν πολλά τά κοινά. Τή μυρουδιά τῆς θάλασσας, τή γεμάτη περιπέτεια, ἀεικίνητη ζωή, τήν ἀνορθόδοξη προσωπικότητα πού δέν δεσμεύεται ἀπό τή στερεότυπη ρουτίνα μικροτέρων ἀνθρώπων καί, ἴσως, τήν εὔνοια τῶν Θεῶν. Στίς προπολεμικές ἐκεῖνες μέρες ἔγινε γιά πρώτη φορά φανερό τό ὁμηρικό στοιχεῖο στή ζωή τοῦ Ὠνάση.

Ὁ Ὠνάσης πήγαινε στήν Ἰθάκη ὁσάκις μποροῦσε. Καί στήν ἀναπαυτική ἀτμόσφαιρα ἐκεῖ οἱ συνομιλίες τοῦ Ὠνάση μέ τούς φίλους του θύμιζαν καμμιά φορά τήν περίφημη «Συζήτησι στήν Ἰθάκη» ἀπό τήν ὁποία ξεκίνησε ὁ Τηλέμαχος γιά νά βρῆ τόν Ὀδυσσέα. Ὁ Ὠνάσης λυπήθηκε τρομερά ὅταν ὁ σεισμός ἔπληξε βαριά τήν Ἰθάκη τό 1953 καί ἡ τραγωδία ἐκείνη γέννησε τή φιλοδοξία του νά ἔχη ἕνα νησί ἀποκλειστικά δικό του ὄχι μακριά ἀπό τό βασίλειο τοῦ Ὀδυσσέα.

Ὁ Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος

Ἄν ὅμως σέ μερικούς ὁ Ἀριστοτέλης Ὠνάσης φάνηκε σά σύγχρονος ἀνάδοχος τοῦ θρυλικοῦ Ὀδυσσέα, ἄλλοι εἶδαν σ' αὐτόν ἕναν ἄλλο σέρ Μπέϊζιλ Ζαχάροφ, τόν παροιμιώδη «μυστηριώδη ἄνθρωπο» τοῦ τέλους τοῦ 19ου αἰώνα καί ὑπάρχουν παραλληλισμοί πού δικαιολογοῦν τή σύγκρισι. Ὅπως ἡ οἰκογένεια Ὠνάση, ὁ Ζαχάροφ κατάγεται ἀπό ἕνα ἄσημο χωριό — οἱ γονεῖς του ἦσαν Ἕλληνες, ἀλλ' ὁ ἴδιος πιστεύεται ὅτι γεννήθηκε στή Ρωσία. Καί πολύ πρίν — λίγο μετά τό 1950 — ὁ Ὠνάσης γίνη συνώνυμος μέ τό Μόντε Κάρλο, ὁ Ζαχάροφ εἶχε συνδεθῆ μέ τό πριγκιπᾶτο τοῦ Μονακό καί μέ τήν Τράπεζα τοῦ Μόντε Κάρλο καί ἡ σφοδρότατη διένεξί του μέ τούς Γκριμάλντι, τούς ἡγεμόνες τοῦ Μονακό, εἶχε προκαλέσει τόσα δημόσια σχόλια, ὅσα καί ἡ διένεξι Ὠνάση — Ραινιέ μετά τό 1960.

Αὐτό πού χωρίζει τούς δύο ἰσχυρούς Ἕλληνες δέν εἶναι μόνο μιά γενιά. Ἡ θεμελιώδης διαφορά μεταξύ τους εἶναι ὅτι ὁ Ζαχάροφ ἦταν ἔμπορος ὅπλων πού ὁ πλοῦτος του ἦταν θεμελιωμένος στόν πόλεμο, ἐνῶ ὁ Ὠνάσης ὑπῆρξε πάντοτε ἄνθρωπος εἰρήνης. Ἐνῶ οἱ μυστικές περιοδεῖες του ἔφερναν τόν κυριολεκτικά ἀθέατο Ζαχάροφ κοντά στούς ἰσχυρούς σέ πολλές πρωτεύουσες, ἐλάχιστοι πολιτικοί εἶχαν ἐπαφές μέ τόν Ὠνάση. Ἡ πολιτική, σάν πολιτική, ποτέ δέν τόν συγκίνησε κι' αὐτό ἐξηγεῖ γιατί δέν περίμενε νά ξεσπάση ὁ Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος. Ὅταν ξέσπασε, μερικά ἀπό τά πλοῖα τοῦ Ὠ-

National Hellenic Research Foundation - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

νάση ἦσαν σέ λιμάνια καί, μάλιστα, ὅπως ἔτυχε, σέ λιμάνια πού δέν ἔπρεπε.

Ἡ 3 Σεπτεμβρίου 1939 λίγο ἔλειψε νά σβήση τήν βραχύβια περηφάνεια καί χαρά τοῦ νέου πλοιοκτήτη πετρελαιοφόρων. Ἡ ἔκρηξι τοῦ πολέμου στήν Εὐρώπη βρῆκε τόν Ὠνάση στό Λονδῖνο, ὅπου ἔμενε στό ξενοδοχεῖο «Σαβόϋ» καί, ἐνῶ ἡ ἀγγλική πρωτεύουσα ἀντίκρυζε τήν ἀπειλή τῆς Λουφτβάφφε, τά πλοῖα του στά φαινομενικά ἀσφαλῆ λιμάνια τῆς οὐδέτερης Σκανδιναβίας διέτρεχαν μεγαλύτερον κίνδυνον παρά ὁ ἴδιος.

Ἐπαγγελματικά ὁ Ὠνάσης ἐνδιαφερόταν καί ἀνησυχοῦσε γιά τά πλοῖα του. Μολονότι σέ ἐλάχιστους ἀλλοδαπούς ἐπιτρεπόταν τότε νά μετακινοῦνται στήν Ἀγγλία, αὐτός ἐπέτυχε γρήγορα τίς ἀναγκαῖες ἄδειες καί πῆγε στό Γκαίτεμποργκ γιά νά ἐπιθεωρήση τά πλοῖα του καί στή Στοκχόλμη γιά συνομιλίες μέ τίς σουηδικές ἀρχές πού ἐξέταζαν διάφορα σχέδια γιά νά κρατήσουν τά πλοῖα ἔξω ἀπό τή δράσι τῶν ἐμπολέμων.

Ὅσες ἐλπίδες ὑπῆρχαν ἐξατμίσθηκαν στίς 9 Ἀπριλίου 1940 ὅταν οἱ Γερμανοί εἰσέβαλαν στή Δανία καί τή Νορβηγία. Ἐκτός ἀπό τήν προσωπική συμμετοχή του στή σκανδιναβική ναυτιλία καί ἀπό τίς φιλίες πού εἶχε σέ χῶρες πού τόσο ξαφνικά καί σκληρά παρασύρθηκαν στόν πόλεμο, γιά ἕνα ἐφοπλιστή καί Ἕλληνα πού εἶχε δῆ τρεῖς πολέμους ἀπό 6 ὡς 16 χρονῶν, τά γεγονότα αὐτά ἦσαν συνταρακτικά. Ζοφερές ἦσαν καί οἱ οἰκονομικές συνέπειές τους. Μιά γερμανοσουηδική συμφωνία ἐπέτρεπε στά σουηδικά πλοῖα πού τύχαινε νά βρίσκωνται ἔξω ἀπό τή Βαλτική νά συνεχίσουν τά ταξίδια τους. Ὅσα ὅμως ἦσαν στή Βαλτική — ἤ σέ σουηδικά λιμάνια θά ἔμεναν ἐκεῖ πού ἦσαν. Ὁ Ὠνάσης ὑπῆρξε ἄτυχος, γιατί τό «Ἄριστον» ἀκινητοποιήθηκε ἔτσι στό Γκαίτεμποργκ. Καί τό «Μπουένος Ἄϊρες», μολονότι μέ ἀργεντινή σημαία, συμμερίσθηκε τήν τύχη τοῦ «Ἀριστον». Τό «Ἀριστοφάνης» ἐπιτάχθηκε ἀπό τούς Νορβηγούς καί ἔτσι ἀκινητοποιήθηκε συνολικό τονναζ 50.000 τόννων — τεράστιο σύνολο γιά ἕνα ἰδιώτη πλοιοκτήτη. Ἔπειτα ἀπό ἀνεμπόδιστη σχεδόν πρόοδο ἐπί 15 χρόνια, αὐτή ἦταν ἡ πρώτη πραγματική ἀτυχία στήν σταδιοδρομία τοῦ Ὠνάση.

Πίσω στό Μπουένος Ἄϊρες

Ἔχοντας ἀπό ἰδιοσυγκρασία τήν ροπή νά ἐνεργῆ μόνος, ὁ Ὠνάσης ἐξακολουθοῦσε νά παραμένη ἔξω ἀπό τόν στενό κύκλο τῆς παρέας τῶν Ἑλλήνων ἐφοπλιστῶν. Δέν ἦταν δυνατό νά ὑπολογίζεται οὔτε μεταξύ τῶν «Ἑλλήνων τοῦ Λονδίνου», πού ὁ Σταῦρος Λιβανός ἦταν ὁ χωρίς στέμμα βασιλιάς τους, οὔτε μεταξύ τῶν «Ἑλληνοαμερικανῶν» πού, σάν ὁμάδα, δημιουργήθηκαν μόνο μετά τόν πόλεμο — μολονότι εἶχε στενές σχέσεις μέ τίς ἡγετικές προσωπικότητες καί τῶν δύο ὁμάδων. Τώρα πού τά εὐρωπαϊκά πετρελαιοφόρα του ἦσαν ἀκινητοποιημένα στή Βαλτική, ἀναγκάσθηκε νά στρέψη τήν προσοχή του στά πλοῖα του πού εἶχαν βάσεις στήν Ἀμερική καί ταξίδευαν μέ παναμαϊκή σημαία. Τόν Ἰούνιο τοῦ 1940 πέρασε μέ ἕνα ὑπερωκεάνειο τόν Ἀτλαντικό, ὅπου δροῦσαν τά γερμανικά ὑποβρύχια, γιά νά ἀφιερωθῆ στά συμφέροντά του στό Δυτικό ἡμισφαίριο. Δύο καράβια του πουλήθηκαν σέ Γιαπωνέζους καί θυθίσθηκαν λίγο ἀργότερα ἀπό τούς Ἀμερικανούς. Μετά τό Πέρλ Χάρμπορ τέσσερα ἄλλα πλοῖα του ταξίδευσαν ναυλωμένα ἀπό τίς Ἡν. Πολιτεῖες.

Ὁ Ὠνάσης πηγαινοερχόταν ἀπό τή Ν. Ὑόρκη στό Μπουένος Ἄιρες καί τό ἀεροπορικό ταξίδι κρατοῦσε ἑπτά μέρες: τό ἀεροπλάνο ταξίδευε μόνο νύκτα καί τήν ἡμέρα οἱ ἐπιβάτες κοιμόνταν σέ ξενοδοχεῖα. Ἐκτός ἀπό τίς ναυτιλιακές ὑποθέσεις του, ὁ Ὠνάσης ἀναδιοργάνωσε τήν καπνοβιομηχανία του καί ἐφρόντισε ν' ἀντικαταστήση τά ἀνατολικά καπνά του μέ καπνά ἀπό τή Βραζιλία καί τήν Κούβα. Ἐκτός ἀπό τή Μερόπη, τή μεγαλύτερη ἀδελφή του, πού ἦταν παντρεμένη μέ τόν ἐξάδελφό της Νικόλαο Κονιαλίδη στό Μπουένος Ἄϊρες, ἡ οἰκογένεια Ὠνάση ἦταν στήν Ἀθήνα καί ἔμεινε ἐκεῖ ὡς τό τέλος τοῦ πολέμου, ἀλλ' ὁ θεῖος Ὅμηρος πέθανε τό 1942.

Στή Νέα Ὑόρκη ὁ Ὠνάσης, πού τό πρῶτο του ἑκατομμύριο, σέ δολλάρια, εἶχε πολλαπλασιασθῆ πολλές φορές, ἔκανε ἥσυχη καί διακριτική ζωή. Ἡ ροπή του ἦταν πρός καλλιτέχνες καί, φυσικά, πρός ἐλκυστικές γυναῖκες καί σύχναζε σέ μιά λέσχη ὅπου πήγαιναν διασημότητες τῆς σκηνῆς καί τῆς ὀθόνης. Ὁ Ὄττο Πρέμιγκερ, ὁ πασίγνωστος παραγωγός τοῦ Χόλλυγουντ, εἶναι ἀπό ἐκείνους πού θυμᾶται τόν Ὠνάση σάν ἕνα μετριόφρονα ἄνδρα μέ διαπεραστικά μάτια πού ἔτρωγε στό τραπέζι του, εὐγενῆ καί ἐπιφυλακτικό, ἀλλά μέ γρήγορο μυαλό: «Ὁ κ. Ὠνάσης ἦταν πολύ δημοφιλής», ἔλεγε ὁ Πρέμιγκερ, «ἀλλά δέν ἤξερα πόσο πλούσιος ἦταν».

Μιά ἐπιχείρησι πού δέν ἔγινε

Μετριόφρων καί διακριτικός ἦταν ἀσφαλῶς ὁ Ὠνάσης. Ἀλλά στό Μπουένος Ἄϊρες, τότε, σχετιζόταν ἤδη μέ τούς βασιλεῖς τοῦ ἐμπορίου καί ἔψαχνε πάντοτε νά βρῆ εὐκαιρίες γιά νά ἐπεκτείνη τά συμφέροντά του. Ἀπό τούς μεγαλοβιομηχάνους, μέ τούς ὁποίους βρισκόταν σ' ἐπαφή, κανένας δέν ἦταν ἰσχυρότερος ἀπό τόν Ἀλμπέρτο Ντοντέρο, τόν μυθωδῶς πλούσιο Ἀργεντινό, πού οἱ οἰκονομικοί πλόκαμοί του ἦσαν ἁπλωμένοι σ' ὁλόκληρη τήν ἀργεντινή οἰκονομία καί μερικοί ἔλεγαν ὅτι ὁ Ὠνάσης εἶχε πολιορκήσει τόν δισεκατομμυριοῦχον αὐτόν τόσο μεθοδικά, ὅσο εἶχε κάνει πρίν ἀπό δέκα χρόνια γιά νά πουλήση τά πρῶτα καπνά. Φίλοι καί τῶν δύο θυμοῦνται ὅτι ὁ Ντοντέρο συμπαθοῦσε τόν Ὠνάση στόν ὁποῖον ἀναγνωρίζει ἕνα συγγενικό πνεῦμα καί ἕνα ἄλλον πιθανόν οἰκονομικό ἡγέτη. Ὁ Ὠνάσης πήγαινε συχνά στίς δεξιώσεις τοῦ Ντοντέρο.

Ὁ Ντοντέρο ἦταν στενός φίλος τοῦ Περόν καί μετά τόν πόλεμο συνώδευσε τήν Ἐβίτα Περόν στήν ἐντυπωσιακή περιοδεία της στήν Εὐρώπη. Εἶχεν ἀποκτήσει τόν ἔλεγχο τῆς μεγαλύτερης ναυτιλιακῆς ἐπιχειρήσεως τῆς Ἀργεντινῆς πού διέθετε μαοῦνες, σκάφη ἀκτοπλοΐας καί ποταμόπλοια καί ἀποφάσισε νά τήν πουλήση. Ὁ Ὠνάσης ἤθελε νά τήν ἀγοράση — ἀλλά τό ἴδιο ἤθελε καί ἕνας ἄλλος διεθνής ἐπιχειρηματίας, ὁ γραφικός Φρίτς Μάντλ. (Ὁ Μάντλ ἦταν ὁ πρῶτος ἄν-

Συνέχεια στή σελίδα 92

ἕνα
χαμόγελο...

...μιὰ καραμέλλα ION

Στιγμὲς γλυκὲς
μ' ἕνα χαμόγελο,
τὸ ἄρωμα καὶ τὴν δροσιὰ
μιᾶς καραμέλλας ION.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Ἡ βιομηχανία τῆς Ἄπω Ἀνατολῆς ἁπλώνεται στήν Εὐρώπη

ΟΙ ΙΑΠΩΝΕΣ ΘΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΗΣΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ;

Ἡ περιοχή τῆς Θεσσαλονίκης συγκεντρώνει τίς προτιμήσεις τῶν Ἰαπώνων βιομηχάνων καί ἐκεῖ θά ἐγκαταστήσουν τά ἐργοστάσιά τους, ἐάν τελικῶς διαλέξουν τήν χώρα μας καί ὄχι τήν Πορτογαλία.

ΠΑΡΙΣΙ, Ἰούλιος.

ΑΡΧΙΚΑ εἶχαν ἐγκαταστήσει τό στρατηγεῖο τους στό Κάϊρο, στήν ὄχθη τοῦ Νείλου, στό ξενοδοχεῖο «Σέπερτς». Καθημερινά ἐπισκέπτοντο τά ἐργοστάσια πού εἶχαν πρόσφατα ἀποπερατωθῆ, εἶχαν μακρότατες συζητήσεις μέ τούς Αἰγύπτιους ἰθύνοντες, διεξήγαγαν ἐμπεριστατωμένες μελέτες γιά τό ἰθαγενές ἐργατικό δυναμικό, τίς ἀγορές τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, τίς δυνατότητες ἀνταλλαγῶν μέ τήν Εὐρώπη. Ἕως ὅτου ἕνα πρωΐ, δίνοντας στούς συνομιλητάς τους τοῦ Καΐρου τήν ὑπόσχεσι ὅτι θά ἐπέστρεφαν σύντομα, οἱ Ἰάπωνες πῆραν τίς βαλίτσες τους καί ἔφυγαν πρός ἄγνωστη κατεύθυνσι. Παρά τήν ὑπόσχεσί τους, οἱ Αἰγύπτιοι δέν ἐπρόκειτο ποτέ νά τούς ξαναδοῦν.

Λίγες ἑβδομάδες ἀργότερα, σημειωνόταν ἡ παρουσία τους στό Μαρόκο, ἀργότερα στή Μόσχα, στό Βουκουρέστι καί στό Βελιγράδι.

Μά τί ἦταν λοιπόν αὐτό πού μέ τόση ἐπιμονή ἀναζητοῦσαν οἱ υἱοί τοῦ ἀνατέλλοντος ἡλίου; Ἁπλούστατα, προσπαθοῦσαν νά ἀνακαλύψουν μιά χώρα στήν ὁποία θά ἦσαν εὐνοϊκές οἱ συνθῆκες ἐγκαταστάσεως μιᾶς ἰαπωνικῆς ἐπιχειρήσεως. Ἡ ἔρευνα γινόταν γιά λογαριασμό μιᾶς ἀπό τίς μεγαλύτερες ἐπιχειρήσεις τῆς Ἰαπωνίας. Ἐκ πρώτης ὄψεως, θά μποροῦσε νά χαρακτηρισθῆ ὡς παράξενη ἡ ἰδέα νά θέλουν νά κατασκευάσουν γιαπωνέζικα αὐτοκίνητα στήν Εὐρώπη. Πραγματικά, τί εἶναι ἐκεῖνο πού ἀναγκάζει τούς Ἀσιάτες βιομηχάνους νά ἀπαρνηθοῦν τό ντόπιο ἐργατικό δυναμικό, τό τόσο γνωστό γιά τίς ἱκανότητές του καί τά φθηνά του μεροκάματα; Γιατί εἶναι γνωστό, ὅτι ἡ δύναμις τῆς γιαπωνέζικης βιομηχανίας στηριζόταν ἀνέκαθεν στό χαμηλό κόστος τῆς παραγωγῆς, στήν ὁποία καί στηριζόταν ὁλόκληρη ἡ οἰκονομική διάρθρωσι τῆς χώρας.

Ὡστόσο, τό πρᾶγμα δέν τίθεται ἔτσι, γιατί αὐτό πού παρουσιαζόταν ὡς πλεονέκτημα ἔχει καί τήν ἄλλη του πλευρά. Τό νά πουλᾶς π.χ. στήν τιμή τῶν 5.000 φράγκων ἕνα προϊόν πού στή διεθνῆ ἀγορά κοστίζει 8.000 σημαίνει στήν οὐσία ὅτι χαρίζεις τή διαφορά στόν ξένο ἀγοραστή ἐνῶ ταυτόχρονα μειώνεις κατά τό ἴδιο ποσοστό τό ξένο συνάλλαγμα πού θά εἰσήγετο στήν Ἰαπωνία. Μιά παρόμοια πολιτική ἐδικαιολογεῖτο πρίν ἀπό τόν Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, ὅταν ἡ Αὐτοκρατορία τοῦ Ἀνατέλλοντος Ἡλίου [illegible] στήν βιομηχα[illegible]κήχανων Πολιτειῶν, προσπαθώντας νά πλημμυρίσουν τίς ἀγορές, ἰδίως τίς Ἀσιατικές καί τίς Ἀφρικανικές, μέ τά ἰαπωνικά «ἀντίγραφα».

Ἐκείνη τήν ἐποχή οἱ Ἰάπωνες κατόρθωναν νά ἐπιβληθοῦν χάρις μόνον στίς ἀσυναγώνιστες τιμές τους. Σήμερα ὅμως μποροῦν ἐπί ἴσοις ὅπλοις νά ἀντιμετωπίσουν τούς δυτικούς, τόσο στόν τομέα τῆς ποιότητος ὅσο καί σέ κεῖνον τῆς ἐφευρετικότητος καί τῆς πρωτοτυπίας.

Σύμπλεγμα ἀπομονώσεως

Ἐάν ὅμως ἡ ἰαπωνική βιομηχανία ἀπέκτησε σέ πολυάριθμους τομεῖς μιά ἀξιοσημείωτη κυρίαρχο θέσι, ἐν τούτοις ἡ οἰκονομία τῆς χώρας ὑποφέρει πάντα ἀπό μία ἀνισορροπία: στόν ἐσωτερικό τομέα ἡ παραγωγική της ἱκανότης ξεπερνᾶ τίς δυνατότητες καταναλώσεως τοῦ πληθυσμοῦ, μέ ἀποτέλεσμα νά δημιουργῆται ἕνα πλεόνασμα τό ὁποῖον καθιστᾶ ἐπείγουσα τήν ἀνάγκη τῶν ἐξαγωγῶν.

Ἐπί διεθνοῦς ἐπιπέδου, οἱ Ἰάπωνες ὑποφέρουν ἀπό ἕνα σύμπλεγμα ἀπομονώσεως ὀφειλόμενο στήν ἰδιότυπη γεωγραφική θέσι τῆς Ἰαπωνίας, καθώς ἐπίσης καί στά προστατευτικά μέτρα τά ὁποῖα ἔχουν υἱοθετήσει οἱ δυτικές δυνάμεις ἀπέναντι στά προϊόντα της. Φυσικά τρόπο νά καταπολεμήση τούς δασμολογικούς φραγμούς, ἡ Ἰαπωνία δέν διαθέτει. Μία λύσις θά ἦταν ἡ προοδευτική αὔξησις τῶν μισθῶν ἡ ὁποία θά ὡδηγοῦσε πιθανώτατα στήν βελτίωσι τῆς ἀγοραστικῆς ἱκανότητος τῶν Ἰαπώνων. Παρ' ὅλα αὐτά, ὅμως, τό ἄνοιγμα δέν θά ἦταν δυνατόν νά καλυφθῆ.

Ἀπό τήν ἄλλη μεριά, εἶναι γνωστό ὅτι τά ἔξοδα μεταφορᾶς τῶν ἰαπωνικῶν αὐτοκινήτων εἶναι πάρα πολύ ὑψηλά ὥστε νά μποροῦν τά αὐτοκίνητα αὐτά νά ἀποτελέσουν ἕνα κίνδυνο γιά τούς Εὐρωπαίους κατασκευαστάς. Αὐτό τό ἐτόνισε ἐξ ἄλλου τελευταῖα καί ὁ νέος γενικός διευθυντής τῆς Φολκσβάγκεν κ. Λότζ. Γιά νά γίνουν συναγωνίσιμα, οἱ Ἰάπωνες θά ἔπρεπε λοιπόν νά κατασκευάζουν τά αὐτοκίνητά τους ἐκεῖ πού θέλουν νά τά πουλήσουν, δηλ. στήν Εὐρώπη. Τό πρόβλημα ἦταν ποῦ θά ἔπρεπε νά ἐγκαταστήσουν τήν βιομηχανία τους.

Πορτογαλία ἤ Ἑλλάς;

Οἱ Ἰάπωνες ἄρχισαν τήν ἔρευνά τους μέ τήν Αἴγυπτο, τήν ὁποίαν ὅμως διέγραψαν εὐθύς ἀμέσως ἐξ αἰτίας τῆς ἐπαγγελματικῆς ἀνεπαρ-

Τεράστια ποσά διατίθενται γιά τήν μεταφορά τῶν ἰαπωνικῶν αὐτοκινήτων ἀπό τήν «Χώρα τοῦ Ἀνατέλλοντος Ἡλίου» στίς δυτικές ἀγορές μέ ἀποτέλεσμα νά ἐπιβαρύνεται ἡ τιμή τους. Μέ τήν κατασκευή ἐργοστασίου στήν Εὐρώπη τά ἰαπωνικό αὐτοκίνητα θά ἀπαλλαγοῦν ἀπό τά ἔξοδα μεταφορᾶς καί θά γίνουν πλέον συναγωνίσιμα ἐμπορικῶς.

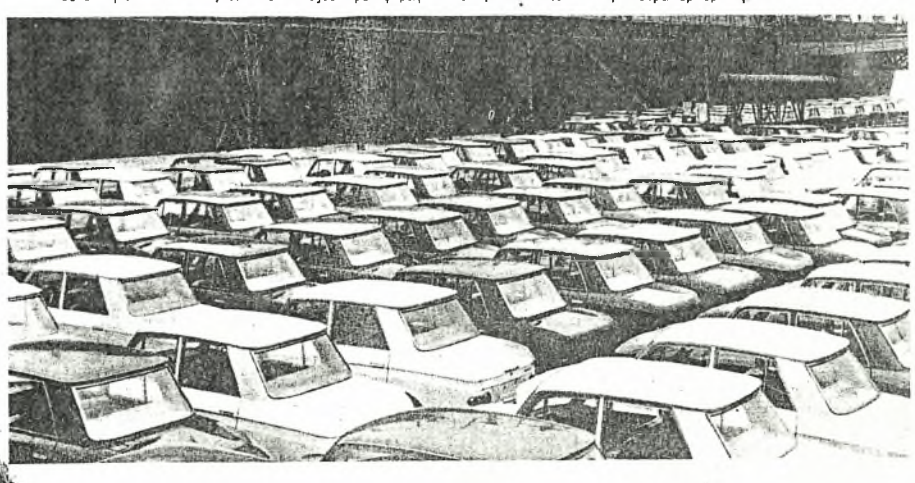

Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

κείας τῶν ἐργατικῶν αἰγυπτιακῶν χειρῶν, καθώς καί τῆς ἀπειλῆς τῆς ἐθνικοποιήσεως ἡ ὁποία ἐπικρέμεται μονίμως στίς ξένες ἐπιχειρήσεις πού ἔχουν ἐγκατασταθῆ στήν Αἴγυπτο. Γιά τούς ἴδιους λόγους, ἀργότερα, διεγράφη καί ἡ Σοβιετική Ἕνωσις, ἡ Ρουμανία καί ἡ Γιουγκοσλαβία.

«Τά οἰκονομικά συστήματα τῶν χωρῶν αὐτῶν, ὅπως εἶπε χαρακτηριστικά ἕνας Ἰάπων, δέν παρέχουν ἀρκετές ἐλευθερίες ἐλιγμῶν».

Τό Μαρόκο, μιά χώρα ἡ ὁποία μετέχει τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς, θά μποροῦσε νά ἀποτελέση γιά τόν Τογιότα μία καλή βάσι. Μόλις ὅμως αἱ διαπραγματεύσεις μεταξύ τῶν Ἰαπώνων καί τῶν Μαροκινῶν ἡγετῶν ἐπροχώρησαν, ἐπενέβησαν ἀμέσως ἡ Φίατ καί ἡ Σίμκα, οἱ ὁποῖες ἐξ ἄλλου συνεργάζονται, καί οἱ ὁποῖες ἔχουν ἤδη ἐγκαταστάσεις καί στό Μαρόκο. Ἡ ἀντίδρασι τῶν δύο αὐτῶν εὐρωπαϊκῶν ἐπιχειρήσεων ὑπῆρξε ἄμεσος καί ἀποτελεσματική, ἐφ' ὅσον ὑπεσχέθησαν νά φθάσουν τό ἀνώτατο ὅριο τῆς παραγωγῆς τῶν ὑποκαταστημάτων των στή Βόρειο Ἀφρική. Κατόπιν τούτου, οἱ Ἰάπωνες ἐγκατέλειψαν τήν προσπάθεια καί ἀνεζήτησαν ἄσυλο ἀλλαχοῦ.

Σήμερα διαπραγματεύονται ταυτοχρόνως μέ τίς κυβερνήσεις τῆς Πορτογαλίας καί τῆς Ἑλλάδος. Τό ἐνδιαφέρον τους γιά τήν Πορτογαλία στρέφεται κυρίως εἰς τήν περιοχή τοῦ Μίνιο, εἰς τό βόρειον ἄκρον τῆς Πορτογαλίας, μεταξύ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ καί τῶν Ἱσπανικῶν συνόρων. Φαίνεται ὅτι οἱ συνθῆκες ἐκεῖ ὁμοιάζουν κατά πολύ μέ ἐκεῖνες τῆς Ἰαπωνίας: μία περιοχή μέ παλιό ἀγροτικό πολιτισμό, κατάσπαρτη ἀπό μικρούς λόφους, πυκνά καλλιεργημένη, μ' ἕνα πληθυσμό πολύ πυκνό, ἐξελιγμένο, μέ ἱκανότητες ταχείας ἀφομοιώσεως τῆς βιομηχανικῆς τεχνικῆς. Ἐπί πλέον, στά τελευταῖα σαράντα χρόνια αἱ διεθνεῖς συναλλαγαί τῆς χώρας οὐδέποτε παρουσίασαν δυσκολίες. Εἶναι γνωστό πράγματι ὅτι στή διάρκεια τοῦ τελευταίου παγκοσμίου πολέμου, σέ ὅλους τούς τομεῖς στούς ὁποίους ἡ Ἑλβετία εἶχε ὑποβάλλει ὡρισμένους περιορισμούς, ὅπως π. χ. τήν ἀπαγόρευσι ἐξαγωγῆς χρυσοῦ, ὅλες οἱ χρηματιστηριακές πράξεις ἦταν καί ἐξακολουθοῦν νά εἶναι ἐλεύθερες στή Λισσαβῶνα. Ἐξ ἄλλου, τό ἐσκούδο εἶναι νόμισμα σταθερό. Ἡ ἐγκατάστασι λοιπόν ἑνός ἐργοστασίου Τογιότα στήν περιοχή τοῦ Μίνιο ἐμφανίζει αἴσιες προοπτικές τόσο γιά τούς Ἰάπωνες ὅσο καί γιά τούς Πορτογάλους. Γιά τούς τελευταίους ἰδίως οἱ προοπτικές εἶναι ἀκόμη πιό αἰσιόδοξες., λόγω τοῦ ὅτι ἐξ αἰτίας τῆς ἐλλείψεως βιομηχανικῶν διεξόδων πολλοί ἀπό τούς κατοίκους αὐτῶν τῶν πυκνά κατοικημένων περιοχῶν στρέφονται πρός τήν μετανάστευσι, ὑπό συνθῆκες πολλές φορές, πράγματι ἀξιολύπητες.

Στήν Θεσσαλονίκη;

Φυσικά, ἡ Πορτογαλία δέν ἀποτελεῖ μέλος τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς καί τά αὐτοκίνητα τά ὁποῖα θά κατασκευάζωνται ἐκεῖ θά πρέπει νά πληρώνουν ὑψηλούς δασμούς γιά νά εἰσαχθοῦν στήν Γαλλία, τή Γερμανία, τήν Ἰταλία ἤ τίς Κάτω Χῶρες. Μά αὐτή τή δυσχέρεια οἱ Ἰάπωνες μποροῦν νά τήν ἀντιμετωπίσουν, γιά τόν ἁπλούστατο λόγο ὅτι τήν ἀντιμετωπίζουν ἤδη μέ τά αὐτοκίνητα τά ὁποῖα κατασκευάζουν στήν Ἰαπωνία. Ταυτόχρονα, οἱ Ἰάπωνες στρέφονται καί πρός τήν Ἑλλάδα, ἡ ὁποία ἀναζητᾶ τήν συνεργασία τοῦ ξένου κεφαλαίου γιά νά βοηθήση τήν ἐκβιομηχανοποίησί της καί ἡ ὁποία ἐξ ἄλλου προσφέρει καί τό πλεονέκτημα ὅτι μετέχει τῆς Κοινῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἀγορᾶς.

Αἱ σχετικαί διαπραγματεύσεις προχωροῦν καί σύμφωνα μέ τίς ἰαπωνικές συνήθειες καλύπτονται ἀπό ἀπόλυτο σκότος. Μερικές πληροφορίες ἀναφέρουν ὅτι ἡ ἑταιρία ἔχει ἤδη ἀγοράσει τίς ἀναγκαῖες ἐδαφικές ἐκτάσεις γιά τήν ἐγκατάστασι τοῦ ἐργοστασίου της στό Γκυμαρές καί τή Βιάνα, δυό μικρά χωριά τοῦ Μίνιο, ἐνῶ ἄλλες φῆμες ὑποστηρίζουν ὅτι ὁ Ἰάπων βιομήχανος ἐγκατέλειψε τά σχέδιά του γιά τήν Πορτογαλία γιά νά στρέψη τίς προτιμήσεις του πρός τήν περιοχή τῆς Θεσσαλονίκης.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει, τό πιθανώτερο εἶναι ὅτι τίποτε ἀπό ὅλα αὐτά δέν ἔχει ἀκόμη ἀποφασισθῆ ἐνῶ δέν ἀποκλείεται διόλου ὅτι γιά νά κλείσουν τούς δρόμους τῆς Εὐρώπης στούς Γιαπωνέζους, οἱ Εὐρωπαῖοι κατασκευασταί θά ἐντείνουν τίς προσπάθειές τους καί τήν προσοχή τους τόσο στήν Πορτογαλία (ὅπου ἡ Ρενώ καί ἡ Φίατ ἔχουν ἤδη ἐγκαταστήσει συνεργεῖα συναρμολογήσεως) ὅσο καί στήν Ἑλλάδα.

PIERRE HUMET

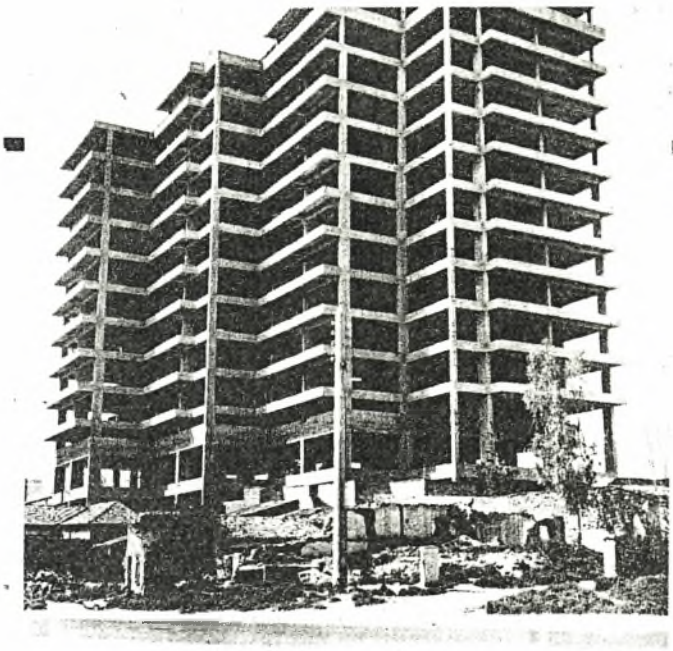

Ὁ σκελετός τοῦ ὑπό κατασκευήν μεγαλυτέρου κτιρίου τῆς Ἑλλάδος.

Τό μεγαλύτερο κτίριο τῆς Ἑλλάδος

15 ὄροφοι, 56 μέτρα ὕψος:

ΤΟ ΝΕΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΟ

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΡ. ΣΤΑΥΡΟΥ

ΤΟ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ σέ ὕψος καί ὄγκο κτίριο τῆς Ἀθήνας καί ὁλόκληρης τῆς Ἑλλάδος ἀνεγείρεται στή λεωφόρο Μεσογείων. Εἶναι ἕνα μεγαθήριο 15 ὀρόφων, ὕψους 56 μέτρων, πού οἰκοδομεῖ ὁ Ἑλληνικός Ἐρυθρός Σταυρός γιά νά στεγάση τό νέο Διαγνωστικό καί Θεραπευτικό Κέντρο καί τό Νοσηλευτικό Τμῆμα τῶν Χειρουργικῶν Κλινικῶν του, δυνάμεως 450 κλινῶν.

Μέ τό ἀνεγειρόμενο μεγαθήριο τῶν 15 ὀρόφων, τό ὑπάρχον παλαιό νοσοκομεῖο καί τήν ἀνέγερσι ὡρισμένων συναφῶν κτιρίων, γιά τά ὁποῖα θά γίνη λόγος παρακάτω, τό συγκρότημα τῶν κτιριακῶν ἐγκαταστάσεων τοῦ ΕΕΣ θά ἀποκτήση δύναμι 1.000 κλινῶν καί θά εἶναι τό μεγαλύτερο κτιριακό συγκρότημα τῆς χώρας. Θά ἔχη συνολικό ὄγκο 350.000 κυβικῶν μέτρων.

Δημιούργημα τῆς ἐμπνεύσεως καί τῆς ἐπιμονῆς τοῦ προέδρου τοῦ ΕΕΣ κ. Κ. Γεωργακοπούλου, ἡ νέα ἐμφάνισι τῶν κτιριακῶν ἐγκαταστάσεων τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ὀργανισμοῦ, πραγματοποιεῖται βάσει ἀρχιτεκτονικῶν σχεδίων καί μελέτης τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πολυτεχνείου κ. Ι. Δεσποτοπούλου καί θά στοιχίση συνολικῶς περί τά 400.000.000 δραχμῶν.

Οἱ ἐργασίες ἀνεγέρσεως τοῦ νέου 15ορόφου κτιρίου, πού θά ἀποτελέση καί τόν βασικό πυρῆνα τῆς μεγάλης νοσοκομειακῆς μονάδος τοῦ ΕΕΣ, ἄρχισαν πρίν 3 περίπου χρόνια καί ἤδη ἔχει συμπληρωθῆ ἡ κατασκευή τοῦ ἐκ μπετόν σκελετοῦ. Οἱ ἐργασίες προχωροῦν μέ κάπως βραδύ ρυθμό, ὅσο ἐπιτρέπουν τά οἰκονομικά τοῦ ὀργανισμοῦ καί ἐν ἀναμονῇ τῆς λήψεως τῶν ἐπιβαλλομένων μέτρων ἐνισχύσεως τῆς προσπαθείας του.

Ἡ μελέτη

Ἡ ἀρχιτεκτονική μελέτη τοῦ καθηγητοῦ κ. Ι. Δεσποτοπούλου, ὅπως κατηρτίσθη μέ τίς προϋποθέσεις τῆς ὑφισταμένης οἰκοπεδικῆς ἐκτάσεως καί τῆς διατηρήσεως τῶν ἀρχικῶν κτισμάτων τοῦ ΕΕΣ, χαρακτηρίζεται ἀπό τίς ἀκόλουθες βασικές προϋποθέσεις:

1) Δημιουργεῖται γιά τά νοσηλευτικά τμήματα τοῦ νοσοκομειου χῶρος μέ ἀτμόσφαιρα μεσημβρινή—ἀνατολική, ἀποκλειομένης τῆς δύσεως.

2) Στή βορεινή πλευρά τοῦ γηπέδου διαμορφώνεται περιοχή γιά τήν ἐπιμόρφωσι καί τήν ζωή τῶν αδελφῶν νοσοκόμων.

3) Δημιουργοῦνται ἐπίσης Ἰνστιτοῦτο Ἐρευνῶν καί Οἶκος Ἰατρῶν.

4) Τό Διαγνωστικό καί Θεραπευτικό Κέντρο ἀποτελεῖ τόν πυρῆνα τοῦ νοσοκομείου. Στήν ὀρθολογιστική διαμόρφωσι τοῦ τελευταίου συμβάλλει θετικά ἡ ὑψομετρική διαφορά τοῦ γηπέδου. Ἔτσι προκύπτουν πρός τίς τρεῖς ἐλεύθερες πλευρές τρεῖς ἰσόγειοι χῶροι.

5) Τό νοσηλευτικό τμῆμα τῶν χειρουργικῶν κλινικῶν συγκροτεῖται σέ ὕψος μέ μεσημβρινό καί ἀνατολικό προσανατολισμό. Ἡ ἀπόστασι ἀπό τῶν ὁδῶν καί τῶν πλησιεστέρων κτιρίων τῆς περιοχῆς εἶναι ἑπαρκής (40 μέτρα).

6) Ἡ προβλεπόμενη χαρακτηριστική διάταξι ἀφήνει σχεδόν ἐξ ὁλοκλήρου ἐλεύθερη τήν θέα καί τόν ἀερισμό τοῦ ὑπάρχοντος νοσοκομείου.

7) Ἕνας λουλουδόκηπος μέ ἀρκετή πρασινάδα θά δημιουργηθῆ στό τμῆμα τῆς ταράτσας τοῦ Διαγνωστικοῦ καί Θεραπευτικοῦ Κέντρου, πού δέν θά καλυφθῆ ἀπό τό πολυώροφο κτίριο καί πού θά βρίσκεται μεταξύ τοῦ παλαιοῦ καί τοῦ νέου νοσοκομείου. Ἡ ἔκτασι τῆς ταράτσας αὐτῆς θά εἶναι γύρω στά 1.000 τ.μ.

8) Τό σημερινό νοσοκομεῖο τοῦ ΕΕΣ θά χρησιμοποιῆται στό μέλλον μόνο γιά τίς παθολογικές κλινικές.

9) Ἕνας ὄροφος τοῦ πολυωρόφου κτιρίου, ὁ 5ος κατά σειράν, θά εἶναι ἀνοικτός. Θά μεταβληθῆ σέ χῶρο πρασίνου καί λουλουδιῶν καί θά μποροῦν νά περνοῦν ἐκεῖ λίγη ὥρα, σέ εἰδικό ὑαλόφρακτο ἀναψυκτήριο, οἱ ἀναρρωνύοντες. Ὁ ἀνοικτός αὐτός ὄροφος θά δίδη ἐπίσης τήν δυνατότητα νά μή διακόπτεται ἡ θέα τῶν δωματίων τοῦ παλιοῦ νοσοκομείου.

Τό νέο κτίριο

Οἱ τρεῖς πρῶτοι ὄροφοι τοῦ 15ωρόφου κτιρίου, πού θά ἔχη εἴσοδο ἀπό τή λεωφόρο Μεσογείων, θά καλύπτουν ὁ καθένας ἔκτασι 2.650 τ.μ. καί θά στεγάσουν τό νέο Διαγνωστικό καί Θεραπευτικό Κέντρο τοῦ ΕΕΣ. Τοῦτο θά ἔχη ὁριζόντιες καί κατακόρυφες συνδέσεις μέ τά ἑκατέρωθεν νοσηλευτικά κτίρια τῶν παθολογικῶν καί χειρουργικῶν κλινικῶν, οἱ δέ ἐγκαταστάσεις του θά ἐξυπηρετοῦν τόσο τούς ἐσωτερικούς ὅσο καί τούς ἐξωτερικούς ἀσθενεῖς χωρίς καμμιά διασταύρωσι τῶν λειτουργιῶν.

Ἐρχόμαστε τώρα στό ὑπόλοιπο τμῆμα τοῦ μεγαθηριακοῦ οἰκοδομήματος, πού θά ἀποτελῆται ἀπό 12 ὀρόφους. Θά ἔχη δυναμικότητα 450 κλινῶν καί θά ἀποτελῆται ἀπό 6 κλινικές. Οἱ τελευταῖες κατανέμονται στούς ὀρόφους κατά εἰδικότητες καί περιλαμβάνουν θέσεις Αα, Βα, Ββ. Ἡ κατανομή τῶν ἀνελκυστήρων καί τῶν κλιμάκων ἐξασφαλίζει ἀφανῶς τήν χωριστή κίνησι τῶν ἀσθενῶν καί τῶν ἐπισκεπτῶν τῆς Α' καί Β' θέσεως χωρίς διασταυρώσεις καί χωρίς νά παρατηροῦνται φαινόμενα συμφορμοῦ.

Τά ἄλλα κτίρια

Ἀλλά ἡ μελέτη περιλαμβάνει καί τήν ἀνέγερσι καί ἄλλων κτιρίων μέ τά ὁποῖα θά ὁλοκληρωθῆ ἡ νοσοκομειακή μονάδα τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ὀργανισμοῦ. Τά κτίρια αὐτά θά εἶναι

1) Τό νέο

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Ντοκουμέντο

ΠΩΣ Ο ΣΤΑΛΙΝ ἔπεσε στήν παγίδα τοῦ Χίτλερ καί ΤΟΥΦΕΚΙΣΕ ΤΟΝ ΕΠΙΤΕΛΑΡΧΗ ΤΟΥ

Ὁ Τουχατσέβσκυ ἐθεωρεῖτο αὐθεντική στρατιωτική ἰδιοφυία. Ἦταν «Ὁ Ναπολέων τοῦ Μπολσεβικισμοῦ».

Τό καλοκαίρι τοῦ 1937 ὁ κόσμος μάθαινε ἔκπληκτος ὅτι τό τρομερό κῦμα τῶν «ἐκκαθαρίσεων» πού εἶχε ἐξαπολύσει ὁ Στάλιν, παρέσυρε καί τόν ὥς τότε δαφνοστεφῆ Τουχατσέβσκυ, στρατάρχη τῆς ΕΣΣΔ. Εἶναι πάμπολλοι οἱ παράγοντες πού οἱ ἱστορικοί ἔχουν ἐπικρατήσει γιά νά ἐξηγήσουν τό τί ὤθησε ἐκείνη τήν ἐποχή τόν Στάλιν στήν ἀνελέητη ἐξόντωσι ὅλης τῆς «παλιᾶς φρουρᾶς» τοῦ μπολσεβικισμοῦ: φόβος, φιλοδοξία, ἐγκληματική ἰδιοσυγκρασία. Ἀλλά, ὅπως γίνεται γνωστόν μόλις τώρα, στήν περίπτωσι τοῦ Τουχατσέβσκυ τό αἴτιο ἦταν καί διαφορετικό καί πιό συγκεκριμένο καί ἴσως γι' αὐτό πιό τραγικό: ὁ ἔνδοξος Σοβιετικός στρατάρχης ἔπεσε θῦμα τῆς παγίδας πού οἱ ναζί εἶχαν στήσει στόν Στάλιν καί ὅπου αὐτός ἔπεσε σάν ἀρχάριος. Ὁ ἴδιος ὁ Χίτλερ, μαζί μέ τόν Γκαῖμπελς καί τόν Χίτλερ, ἐχάλκευσαν ὡρισμένα ντοκουμέντα πού ἀναδεικνύουν ὅτι ὁ Τουχατσέβσκυ εἶχε συνωμοτήσει μαζί τους γιά τήν ἀνατροπή τοῦ Στάλιν, τά διοχέτευσαν καταλλήλως ὣς τά χέρια τοῦ τελευταίου, καί αὐτός διέταξε τή δίκη καί τόν τουφεκισμό τοῦ Τουχατσέβκυ. Τά ἀνατριχιαστικά παρασκήνια αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως ἀποκαλύπτει ἡ ἀνταπόκρισι.

ΡΩΜΗ, Ἰούλιος.

ΚΑΝΕΝΑΣ ἀπό τούς βιογράφους τοῦ Στάλιν, οὔτε καί ὁ Ἰσαάκ Ντόϋτσερ, γιά τόν ὁποῖο ἡ Ρωσία φαίνεται νά μήν ἔχη κανένα μυστικό, δέν ἀνεκάλυψε ἀκόμη τούς λόγους γιά τούς ὁποίους ὁ δικτάτωρ, μέσα στά πλαίσια τῶν μεγάλων ἐκκαθαρίσεων τοῦ 1936 — 1938, δέν ἐφείσθη τῆς ζωῆς τῶν ἀνώτερων καί πλέον ἐκλεκτῶν ἀξιωματικῶν τοῦ σοβιετικοῦ στρατοῦ. Καί τοῦτο, σέ μιά περίοδο ὅπου ὁ πιό ἐπικίνδυνος ἐχθρός του, ὁ Χίτλερ, ἄφηνε ἐντελῶς ξεκάθαρα νά διαφανῆ ἡ πρόθεσί του νά ἐπιτεθῆ ἀργά ἤ γρήγορα ἐναντίον τῆς Ρωσίας. Σέ μιά ἀπό τίς ὑπερφίαλες συζητήσεις του ὁ Χίτλερ δέν ἐδίστασε νά δηλώση ὅτι θεωροῦσε πώς ἡ Σιβηρία καί ἡ Οὐκρανία ἀνῆκαν στόν περίφημο «ζωτικό χῶρο» τοῦ Γ' Ράϊχ.

Αὐ[illegible] «ζω[illegible] Χίτλερ ἡ καλύτερη πρόφασι, ὅταν ἐπρόκειτο νά ἐπιτεθῆ ἐναντίον κάποιας χώρας τήν ὁποία γιά τόν ἕνα ἤ τόν ἄλλο λόγο θεωροῦσε βαλικό νά τήν συμπεριλάβη μέσα στά γερμανικά σύνορα. Πιθανώτατα καί σήμερα ἀκόμη εἶναι ἐλάχιστοι ἐκεῖνοι πού γνωρίζουν τά μυθιστορηματικά καί ἀπαίσια παρασκήνια πού κόστισαν τήν ζωή τοῦ Τουχατσέβσκυ καί κάμποσων ἄλλων στρατηγῶν τοῦ σοβιετικοῦ στρατοῦ, διαφόρων βαθμῶν καί θέσεων, ἀνωτέρων καί κατωτέρων. Σύμφωνα μέ τίς ἀξιόπιστες πληροφορίες τοῦ Ντόϋτσερ, τά θύματα τῶν ἐκκαθαρίσεων μεταξύ τοῦ σοβιετικοῦ στρατοῦ ἔφθασαν στίς 20.000 ἄτομα, δηλαδή στό 25% τῶν σοβιετικῶν στρατιωτικῶν στελεχῶν.

Ὅλοι εἶχαν κατηγορηθῆ ἐπί προδοσία, ἀλλά ἐνῶ προκειμένου γιά τίς δίκες ὅπου κατηγορούμενοι ἦταν πολικά πρόσωπα καί ἀνώτεροι κυβερνητικοί ὑπάλληλοι, τό κοινό μποροῦσε νά παρακολουθήση τήν διαδικασία, ὅπως ἐπίσης συχνά μποροῦσαν καί οἱ δημοσιογράφοι, ἡ δίκη τοῦ Τουχατσέβσκυ καί τῶν συντρόφων του διεξήχθη κεκλεισμένων τῶν θυρνῶ, τόν Ἰούνιο τοῦ 1937, σ' ἕνα μικρό ἐξοχικό σπίτι χωμένο σ' ἕνα μεγάλο δάσος τοῦ ρωσικοῦ βορρᾶ, πού μετετράπη ἐσπευσμένως σέ δικαστήριο. Τό σπίτι αὐτό βρισκόταν σέ μιά τοποθεσία ἀραιοκατοικημένη, σέ ἀπόστασι μερικῶν δεκάδων χιλιομέτρων ἀπό τήν πρωτεύουσα. Γιά κάθε ἐνδεχόμενο, δηλαδή γιά τόν φόβο μιᾶς τυχόν ἐξεγέρσεως, τό οἴκημα ἦταν περικυκλωμένο ἀπό δύο λόχους ἀνδρῶν τῆς Τσεκά, τῆς μυστικῆς ἀστυνομίας, ἐνισχυμένους ἀπό καμμιά εἰκοσαριά τεθωρακισμένα.

Ὁ Τουχατσέβσκυ ἔκανε, μιλώντας ἐξ ὀνόματος τῶν συγκατηγορουμένων του, μιά σύντομη ἀπολογία κατά τήν ὁποία εἶπε: «Εἴμαστε ὅλοι ἀθῶοι. Ὅλοι ἐκτελέσαμε πάντοτε εὐσυνείδητα τό καθῆκον μας, καί εἴμαστε θύματα ψευδῶν κατηγοριῶν οἱ ὁποῖες συνοψίζονται στήν κατηγορία περί προδοσίας εἰς βάρος τῆς πατρίδος καί τοῦ κόμματος».

Ὁ πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου καί οἱ ἄλλοι σύνεδροι κρατοῦσαν τήν ἀνάσα τους. Ὡστόσο τά λόγια τοῦ Τουχατσέβσκυ δέν τούς ἐξέπλησσαν, γιατί εἶναι προφανές ὅτι ἡ ἐνοχή του ἦταν ἀκατανόητη καί γι' αὐτούς τούς ἴδιους. Ὁ Τουχατσέβσκυ ἐθεωρεῖτο ἀπό ὅλους αὐθεντική στρατιωτική εὐφυΐα, ἦταν ὁ Ναπολέων τοῦ μπολσεβικισμοῦ. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι τό 1929 εἶχε νικηθῆ ἀπό τούς Πολωνούς ἔξω ἀπό τά τείχη τῆς Βαρσοβίας, ἀλλά ἡ ἧττα αὐτή ὀφειλόταν στό γεγονός ὅτι οἱ στρατηγοί Γεγκόρωβ καί Μπιουντέκο, ἐπικεφαλῆς τῶν κρατουμένων τοῦ νότου, εἶχαν παρακούσει τίς διαταγές τοῦ ἀρχιστρατήγου, δηλαδή τοῦ Τουχατσέβσκυ.

Ὁ Στάλιν εἶχε πῆ κάποτε: «Δέν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὁ Τουχατσέβσκι εἶναι ὁ πιό καλός καί ὁ πιό πιστός στρατηγός μας», καί τό 1936 τόν εἶχε ὀνομάσει στρατάρχη μαζί μέ τούς Βοροσίλωφ, Μπουντιένυ, Γεγκόρωβ καί Μλύχεφ (οἱ δύο τελευταῖοι «ἐκκαθαρίσθηκαν» λίγους μῆνες ἀργότερα). Ὁ Γερμανός στρατηγός φόν Ζέεκτ εἶχε σχολιάσει εἰρωνικά αὐτό τό γεγονός: «Ὁ μόνος ἀντάξιος τοῦ τίτλου εἶναι ὁ Τουχατσέβσκυ. Οἱ ἄλλοι δέν εἶναι ἄξιοι οὔτε παπούτσια νά γυαλίζουν».

Ἀδιαπέραστο μυστήριο

Σέ ὅλους τούς κατηγορουμένους κατά τίς δίκες ἐκκαθαρίσεως τῆς μακάβριας ἐκείνης ἐποχῆς, ἐγνωστοποιοῦντο οἱ κατηγορίες βάσει τῶν ὁποίων δικάζονταν, καί τίς περισσότερες φορές οἱ ἴδιοι οἱ κατηγορούμενοι παραδέχονταν κατά τή διάρκεια τῆς διαδικασίας τήν ἐνοχή τους. (Εἶναι γνωστό ὅτι τό φαινόμενο αὐτό εἶχε προκαλέσει τεράστια σύγχυσι στήν παγκόσμια κοινή γνώμη, καί πολλές ἦταν οἱ ὑποθέσεις πού ἔγιναν γιά νά ἐξηγηθοῦν αὐτές οἱ ὁμολογίες: μερικοί εἶχαν τή γνώμη ὅτι ὠφείλονταν σέ ραφιναρισμένα ἀλλά φρικτά βασανιστήρια. Ἄλλοι ἔβαζαν μέ τό νοῦ τους ὅτι ἐπρόκειτο γιά εἰδικά φάρμακα μέ τά ὁποῖα πότιζαν τούς κατηγορουμένους. Καί ἄλλοι ὑπέθεταν ὅτι οἱ κατηγορούμενοι ὁμολογοῦσαν ἀπό τό φόβο μήπως κινδυνέψουν οἱ οἰκογένειές τους). Ὡστόσο ἀδιαπέραστο εἶναι τό μυστήριο πού καλύπτει ἀκόμη καί τώρα τά ὑποτιθέμενα ἐγκλήματα τῶν στρατιωτικῶν. Πάντως, ἀπό τίς φῆμες πού κυκλοφόρησαν τότε ἐπί τοῦ προκειμένου, ἡ κατηγορία φαίνεται νά ἦταν ὅτι οἱ στρατιωτικοί σχεδίαζαν ἕνα πραξικόπημα, μιά ἐξέγερσι μέσα στό Κρεμλῖνο, ἡ ὁποῖα θά κατέληγε στή δολοφονία τοῦ Στάλιν, καί μιά ἐπίθεσι ἐναντίον τῆς κεντρικῆς ἕδρας τῆς παντοδύναμης μυστικῆς ἀστυνομίας.

Ὡς ἐμπνευστής τῆς συνωμοσίας ἐφέρετο ὁ Τουχατσέβσκυ, ἐνῶ οἱ συνένοχοί του δροῦσαν ἀπό προσωπικά κίνητρα διαφόρων εἰδῶν, χωρίς ἐπαφή μέ καμμιά ξένη δύναμι. Ἐξ ἴσου μυστηριῶδες παραμένει καί τό τί σκόπευαν νά κάνουν οἱ στρατιωτικοί ἄν ἡ ἐξέγερσί τους πετύχαινε. Τότε λοιπόν; Πῶς ὁ Στάλιν, ὅπως καί σέ ὅλες τίς περιπτώσεις, δέν ἔνοιωσε ποτέ τήν ἀνάγκη νά δικαιολογήση τή σφαγή τῶν στρατιωτικῶν καί ἰδιαίτερα τήν ἐκτέλεσι τοῦ Τουχατσέβσκυ, ὁ ὁποῖος ἦταν δημοφιλέστατος στό κόμμα καί στό στρατό, ἀλλά καί στόν πληθυσμό γενικώτερα;

Ἀλλά ὑπάρχουν ἀκόμη περισσότερα: μόλις τήν 1η Μαΐου ὁ στρατηγός εἶχε παραστῆ στό μαυσωλεῖο τοῦ Λένιν, στό πλευρό τοῦ Στάλιν, στήν στρατιωτική παρέλασι, κατά τόν ἑορτασμό τῆς ἡμέρας τῆς ἐργασίας. Σέ κανέναν ἄλλο ἀξιωματοῦχο δέν εἶχε γίνει μιά τέτοια τιμή. Καί ὅμως, ὕστερα ἀπό ἕντεκα μέρες, ὁ στρατάρχης καθηρέθη, συνελήφθη καί προσήχθη στό στρατοδικεῖο.

Ὅπως εἴπαμε πρίν, ἐκείνη τήν ἐποχή ὁ Χίτλερ εἶχε προαναγγείλη τό σχέδιό του νά ἐπιτεθῆ κάποια μέρα ἐναντίον τῆς Ρωσίας. Ὁ Στάλιν δέν ἔδειξε νά ἀνησυχῆ ἰδιαίτερα. Χάρι στήν βιομηχανοποίησι ἡ Ρωσία εἶχε σχεδόν φθάσει τό βιομηχανικό δυναμικό τοῦ Γ' Ράϊχ. Μόνο ὁ ὀργανωτικός μηχανισμός της ἐπέτρεπε ἀκόμη πολλές σκέψεις. Ἔτσι ὁ Στάλιν διέθετε ἀρκετή δύναμι γιά νά ἀντιμετωπίση ἕναν ἐχθρό ὁ ὁποῖος θά ἦταν ἐπίσης ἀπό καιρό καί ἐπαρκῶς ἐξωπλισμένος. Πολύ πιό ἀνήσυχος ἦταν ὁ Χίτλερ γιά τήν αὐξανόμενη στρατιωτική ἰσχύ τῆς Ρωσίας, καί οἱ συχνές ἀναφορές ἐπί τοῦ προκειμένου, τίς ὁποῖες λάβαινε ἀπό τόν πρεσβευτή του στή Μόσχα, τό φόν ντέρ Σούλινμπουργκ, δέν συντελοῦσαν ἀσφαλῶς στό νά διαλυθοῦν ἤ νά μειωθοῦν οἱ φόβοι του. «Πρέπει νά κάνουμε κάτι γιά νά ἐξασθενίσουμε τή Ρωσία», ἐπανελάμβανε ὁ Χίτλερ κάθε μέρα στούς πιό ἔμπιστους ἀπό τούς συνεργάτες του. Οἱ τρομακτικές ἐκκαθαρίσεις τοῦ Στάλιν ἦταν ἐκεῖνο

Χίτλερ: «Ἀποκεφαλίσαμε τόν ὑπ' ἀριθμόν ἕνα ἐχθρό μας».

Institutional Repository Library of Information Centre - University of Ioannina
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Τά ἀνατριχιαστικά παρασκήνια τῆς ἐξοντώσεως τοῦ περίφημου στρατάρχη τῆς Ρωσίας ΤΟΥΧΑΤΣΕΦΣΚΥ

Ὁ Στάλιν παρεσύρθη ἀπό τά τέχνασμα τῶν Ναζί

πού ἐνέπνευσε στόν Χίτλερ τήν σατανική ἰδέα νά ἐπωφεληθῆ γιά νά «ἀποκεφαλίση», ὅπως εἶπε, τόν σοβιετικό στρατό ξεπαστρεύοντας ὅσο τό δυνατόν μεγαλύτερο ἀριθμό τῶν ἡγετῶν του.

Τό τέχνασμα τοῦ Γκαίμπελς

Συσκέπτονταν κάθε μέρα μέ τόν Γκαίμπελς, ὁ ὁποῖος δέν εἶχε τόν ὅμοιό του στίς σατανικές ὑποθέσεις, καί μέ τόν Χίμμλερ, τοῦ ὁποίου ἦταν γνωστή ἡ ἀπέραντη δολιότητα. Ἀκριβῶς λοιπόν τοῦ Χίμμλερ τοῦ ἦρθε ἡ ἰδέα νά χαλκεύση μιά σειρά ντοκουμέντα ἀπό τά ὁποῖα νά προκύπτη ὅτι μιά ὁμάδα ἀνωτάτων Σοβιετικῶν ἀξιωματικῶν, πού κρυφά ἦταν ἀσπονδοι ἐχθροί τοῦ Στάλιν καί πού εἶχαν ἀρχηγό τους τόν Τουχατσέβσκυ βρισκόταν σέ ἐπαφή μέ τό γερμανικό γενικό ἐπιτελεῖο μέ τόν σκοπό νά ἀνατρέψουν τόν δικτάτορα. Σύμφωνα μέ αὐθεντικές πληροφορίες, οἱ ἐπιστολές τῶν «συνωμοτῶν» ἦταν ἀρκετά καλά κατασκευασμένες, κυρίως ἀπό ψυχολογική ἄποψι, δεδομένου ὅτι δέν ὑπόσχονταν στούς Γερμανούς οὔτε πολιτικές συμφωνίες οὔτε ἐδαφικές παραχωρήσεις. Ὕστερα ἀπό μιά σύντομη, πολύ γενική καί ἐπιφυλακτική ἐπαφή, οἱ ὑποτιθέμενοι ἀντισταλινικοί συνωμότες ἐξέθεταν τό σχέδιό τους, ὅπως τό περιγράψαμε πιό πάνω: Πραξικόπημα, δολοφονία τοῦ Στάλιν, ἐκμηδένισι τῆς Γκέ Μπέ Οὔ.

Τά γράμματα φαίνονταν νά προέρχωνταν ἀπό τρία διαφορετικά πρόσωπα. Ἀκόμα κι' ἕνας ὄχι πολύ ὀξυδερκής ἀναγνώστης δέν θά δυσκολευόταν νά καταλάβη ὅτι τό ἕνα ἀπό τά τρία γράμματα προερχόταν ἀπό τόν στρατάρχη Τουχατσέβσκυ. Τά ἄλλα δύο μποροῦσαν νά εἶναι συνεργατῶν του ἤ πάντως νά προέρχωνταν ἀπό τό σοβιετικό γενικό ἐπιτελεῖο. Τέλος, ἀξίζει νά σημειωθῆ ὅτι τά γράμματα ἀνταποκρίνονταν τέλεια μέ τήν ἄποψι τοῦ Στάλιν ὅτι μεγάλο μέρος τῶν κατηγορουμένων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἀκόμη καί πολίτες, εἶχαν συνωμοτήσει μέ τήν ναζιστική Γερμανία.

Ὅταν τά πλαστά ντοκουμέντα ἦταν ἕτοιμα, καί ἀφοῦ ἐπιθεωρήθηκαν προσεκτικώτατα καί ἐγκρίθηκαν τέλος ἀπό τόν Χίτλερ, προέκυψε τό πρόβλημα τοῦ πῶς θά τά ἔκαναν νά φθάσουν στά χέρια τοῦ Στάλιν χωρίς νά τοῦ ἐγείρουν ὑποψίες ὅτι ἐπρόκειτο γιά σκευωρία. Στό σημεῖο αὐτό ὁ Γκαίμπελς εἶχε μιά ἔξοχη ἰδέα: σκέφθηκε νά ἀναθέσουν τόν ρόλο τοῦ ταχυδρόμου στόν Ἔντουαρντ Μπένες, τότε ὑπουργό τῶν Ἐξωτερικῶν καί κατόπιν πρόεδρο τῆς δημοκρατίας τῆς Τσεχοσλοβακίας. Πρέπει ἴσως νά θυμίσουμε ἐδῶ ὅτι καλύτερη ἐκλογή δέν μποροῦσε νά γίνη. Οἱ Τσεχοσλοβάκοι ἦταν ρωσόφιλοι καί μάλιστα ὁ Μπένες ἰδιαίτερα. Γιά τόν Μπένες ἡ Ρωσία, τσαρική ἤ κομμουνιστική, ἦταν πάντα ἡ πανίσχυρη προστάτις τῶν Σλάβων. Ἐξ ἄλλου, καί προσωπικά ὁ Μπένες ἐνδιαφερόταν νά βρίσκεται μέ τόν Στάλιν σέ ἄριστες σχέσεις.

Ἕνας Τσεχοσλοβάκος βιομήχανος πού βρισκόταν γιά δουλειές στό Βερολίνο, ἀνέλαβε πρόθυμα τό καθῆκον νά περάση στόν Μπένες, ὁ ὁποῖος ἦταν πολύ φίλος του, τό περίφημο δέμα. Ὁ Μπένες τό ἄνοιξε, ἐξέτασε μέ σχολαστική προσοχή τό περιεχόμενό του καί βρίσκοντάς το ἀναντίρρητο, τακτοποίησε καί πάλι τά χαρτιά καί ξανάκλεισε τό δέμα. Παρακάλεσε τόν φίλο του νά πάη ὁ ἴδιος στή Μόσχα γιά νά ἐπιδώση αὐτοπροσώπως στόν Στάλιν τό ντοκουμέντο καί δέν ξέχασε νά προειδοποιήση τόν δικτάτορα γιά τήν ἐπικείμενη ἄφιξι ἑνός εἰδικοῦ ταχυδρόμου ἐπιφορτισμένου νά μεταδώση σ' αὐτόν τόν ἴδιο ἕνα μήνυμα ὑψίστης σημασίας. Ὅλα ἔγιναν ὅπως ἔπρεπε καί ὁ Μπένες ἦταν πεπεισμένος ὅτι προσέφερε στόν Στάλιν, πού ἀγωνιζόταν σκληρά ἐναντίον τῆς ἀντιπολιτεύσεως, μιά πολύτιμη ὑπηρεσία, ἐξασφαλίζοντας ἔτσι τήν παντοτεινή εὐγνωμοσύνη του.

Ὁ Στάλιν, σάν τυφλωμένος, θεώρησε τό ντοκουμέντο γιά ἀληθινό καί διέταξε τήν καθαίρεσι καί τήν σύλληψι τοῦ ἀγνώμονος στρατάρχη του.

Στίς 12 Ἰουνίου ἀνηγγέλθη ἐπισήμως ὅτι ὁ Τουχατσέβσκυ, κατασδικασθείς εἰς θάνατον, ἐξετελέσθη μαζί μέ τούς συνενόχους του. Ἡ εἴδησι ἔρριξε τόν Χίτλερ σέ ἀληθινή ἔκστασι. Ἐπικοινώνησε ἀμέσως μέ τόν Γκαίμπελς καί τόν Χίμμλερ καί τούς εἶπε σέ τόνο θριαμβευτικό: «Ἀποκεφαλίσαμε, ὅπως τό εἴχαμε σχεδιάσει, τόν ὑπ' ἀριθμό ἕνα ἐχθρό μας. Ἡ ὥρα τῶν λογαριασμῶν πλησιάζει!». «Πότε ὅμως;» τόλμησε νά τόν ρωτήση ὁ Χίμμλερ. Ὕστερα ἀπό σύντομη σκέψι ὁ φύρερ ἀπάντησε: «Ὄχι προτοῦ νά συμπληρώσουμε τόν ἐξοπλισμό μας, δηλαδή σέ τέσσερα, τό πολύ σέ πέντε χρόνια».

Καί πράγματι, στίς 22 Ἰουνίου τοῦ 1941, ὁ Χίτλερ κήρυξε τόν πόλεμο ἐναντίον τῆς Ρωσίας, ἀφοῦ προηγουμένως εἶχε ἐκφωνήσει στό Ράϊχσταγκ ἕνα λόγο γεμᾶτο ἀλαζονεία. Ὡστόσο, μολονότι εἶχε ἀποστερήσει τόν σοβιετικό στρατό ἀπό τήν ἡγεσία του, ἡ ἐκστρατεία αὐτή ὑπῆρξε γιά τόν Χίτλερ μιά ἀπό τίς μεγαλύτερες καταστροφές τῆς ἱστορίας.

JULIO PONTANI

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

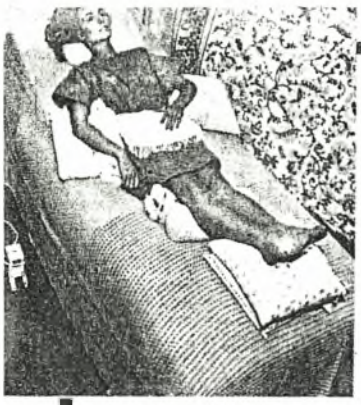

Οἱ μεγάλες ἐπιστημονικές ἔρευνες τοῦ

ΑΫΠΝΙΑ

Ἀπό πού ἔρχεται καί πῶς καταπολεμεῖται

Οἱ ἀρχαῖοι πίστευαν πώς κάθε βράδυ ὁ ἄνθρωπος, ὅταν ἀποκοιμιέται, μπαίνει σ' ἕναν κόσμο μυστηριώδη ἀλλά πραγματικό, ἀπ' ὅπου βγαίνει πάλι τό ἄλλο πρωί, ὅταν ξυπνᾶ. Καί τά ὄνειρα, σύμφωνα μέ τήν ἀντίληψι αὐτή, εἶναι γεγονότα ἀληθινά πού μᾶς συμβαίνουν σ' αὐτήν τήν ἀλλόκοτη «περιοχή τοῦ ὕπνου». Τίποτα ἄλλο δέν ἦταν γνωστό γύρω ἀπ' αὐτό τό θέμα. Καί γιά πολλούς αἰῶνες ὁ ὕπνος ἦταν μιά περιοχή τελείως ἀνεξερεύνητη, ἄγνωστη καί σκοτεινή.

Μόνον τελευταίως οἱ ἐπιστήμονες ἄρχισαν νά βρίσκουν τρόπους γιά νά ἀναλύσουν καί νά μελετήσουν μέ τρόπο σαφῆ καί σίγουρο, τί ἀκριβῶς εἶναι ὁ ὕπνος.

Τά συμπεράσματα αὐτῶν τῶν μελετῶν καί ἀναλύσεων δημοσιεύει ἀπό σήμερα ὁ «Ταχυδρόμος» σέ μιά σειρά αὐτοτελῶν ἄρθρων. Τό πρῶτο ἀπ' αὐτό ἀναφέρεται στόν μεσημεριανό ὕπνο καί τήν τεράστια σημασία του, στό δρᾶμα τῆς ἀϋπνίας, καθώς καί τούς τρόπους ἀντιμετωπίσεώς της.

ΑΝ ΟΙ ΚΑΡΔΙΑΚΕΣ παθήσεις παρουσιάζουν αὔξησι σέ ὅλο τόν κόσμο, αὐτό ὀφείλεται στίς στενοχώριες καί τό ἄγχος τῆς σημερινῆς ζωῆς. Πρό πάντων τό ἔμφραγμα ἔχει ὀνομασθῆ «ἀρρώστια τῶν διευθυντῶν», ἐπειδή αὐτοί ἔχουν βέβαια περισσότερες φροντίδες καί ἀνησυχίες ἀπό τούς ὑφισταμένους των.

Αὐτό ὅμως δέν σημαίνει ὅτι καί οἱ ἁπλοί ἐργάτες καί ὑπάλληλοι δέν πληρώνουν βαρύ φόρο στίς καρδιοπάθειες καί ἰδιαίτερα στίς παθήσεις τῶν στεφανιαίων. Ἀλλά καί μεταξύ τους ἀκόμη τά περισσότερα θύματα αὐτῶν τῶν ἀσθενειῶν εἶναι ἐκεῖνα πού ἔχουν τίς πιό πολλές στενοχώριες (γιά λόγους οἰκογενειακούς, προσωπικούς κ. λ.π.). Αὐτό ἀποδεικνύεται ἀναμφισβήτητα ἀπό τίς στατιστικές.

Ἀφῆστε ἔξω ἀπό τήν πόρτα σας τίς στενοχώριες

Τό συμπέρασμα λοιπόν εἶναι ἁπλό: Ἄν θέλετε νά διατηρήσετε γερή τήν καρδιά σας — καί νά ζήσετε ἑπομένως πολλά χρόνια — φροντίστε νά μή σᾶς πιέζουν οἱ φροντίδες καί οἱ στενοχώριες. Μέ ἄλλα λόγια, μάθετε νά χαλαρώνεσθε ψυχικά, νά ἀναπαύεσθε μέ ὅλη τή σημασία τῆς λέξεως. Ἀφήνετε τίς στενοχώριες ἔξω ἀπό τήν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ σας, ἤ τουλάχιστον ἔξω ἀπό τήν κρεβατοκάμαρά σας καί πρό πάντων ἀπό τήν τραπεζαρία σας.

Ὁ Νεοϋορκέζος δόκτωρ Ρ. Φέλτσερ συνιστᾶ ἰδιαιτέρως τήν ξεγνοιασιά καί τό ψυχικό «ρηλάξ» στήν ὥρα τοῦ μεσημερια[illegible] λέ-

λαούς ἐκείνους πού μέ τήν δικαιολογία πώς τό κλῖμα τους ἦταν ὑπερβολικά ζεστό, συνήθιζαν νά διακόπτουν τή δουλειά τους ἐπί τρεῖς - τέσσερις ὧρες μετά τό γεῦμα. Ὁ μεσημεριανός ὑπνάκος τους μᾶς φαινόταν μιά ἐκδήλωσι τεμπελιᾶς — καί τίποτε παραπάνω. Αὐτή ἦταν ἰδίως ἡ γνώμη τῶν βορείων λαῶν.

Ὅταν τό «μοτέρ» ὑπερθερμανθῆ...

Τώρα ὅμως οἱ γιατροί ξέρουν καλά ὅτι ἡ συνήθεια αὐτή τῆς μεσημεριανῆς ἀναπαύσεως εἶναι σωτηρία γιά τήν ὑγεία. Ὄχι τόσο γιατί διευκολύνει τή χώνευσι, ὅσο γιατί ἐπιτρέπει μιά ὠφέλιμη διακοπή τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας, πού ἄρχισε ἀπό τό πρωΐ. Τό «συνεχές ὡράριο» — αὐτή ἡ ἀμερικανική ἐφεύρεσι — εἶναι ἀντιφυσιολογικό, ἐχθρός τῆς ὑγείας, μολονότι ἐπεκτείνεται τώρα καί στίς εὐρωπαϊκές χῶρες.

Ἐκεῖνος πού ἐπεσήμανε τόν κίνδυνο εἶναι ἕνας Ἀμερικανός γιατρός, ὁ δόκτωρ Φέλτσερ. Μᾶς λέει δηλαδή ὅτι ὁ ζωντανός ὀργανισμός εἶναι ἕνα «μοτέρ» πού ὅταν ὑπερθερμανθῆ, πρέπει νά πάψη νά λειτουργῆ ὥσπου νά κρυώση τελείως, ἀλλιῶς φθείρεται πολύ γρήγορα.

Τό ἰδεῶδες ὡράριο εἶναι τό ἑξῆς, κατά τόν δόκτορα Φέλτσερ: Πρέπει νά περνοῦμε 16 ὧρες στό πόδι (τίς μισές ἐργαζόμενοι) καί τίς ὑπόλοιπες 8 ξαπλωμένοι. Δέν εἶναι ἀπαραίτητο ὅμως νά κοιμόμαστε αὐτές τίς 8 ὧρες. Ἀρκεῖ νά ἀναπαυόμαστε. Καί ἡ ἀνάπαυσι αὐτή καλύτερα νά μή εἶναι συνεχής, μονοκόμματη — ὅπως ἄλλωστε καί ἡ ἐργασία. Φέρνει πολύ καλύτερα ἀποτελέσματα, ὅταν ἔχη κατανεμηθῆ συστηματικά.

Μέ ἄλλα λόγια, πρέπει νά ἀρχίζουμε τή δουλειά μας στίς 6 τό πρωΐ καί νά τή συνεχίζουμε μέχρι τίς 11 τό πολύ. Ὕστερα νά τή διακόπτουμε, νά τήν ξαναρχίζουμε στίς 4 τό ἀπόγευμα καί νά τήν τελειώνουμε στίς 8.

Γιά τήν ἀνάπαυσι, τήν «ὁριζοντίωσι», θά διαθέτουμε 4 ὧρες τήν ἡμέρα καί ἄλλες 4 τή νύχτα (π. χ. ἀπό τό μεσημέρι ὥς τίς 4 τό ἀπόγευμα καί ἀπό τά μεσάνυχτα ὥς τίς 4).

Ἄν ἀφαιρέσουμε ἄλλες τρεῖς ὧρες περίπου γιά τά τρία φαγητά τῆς ἡμέρας μας (5—6, 11—12, 9—10), θά μᾶς μείνουν ἀκόμη 5 ὧρες γιά ψυχαγωγία, σπόρ, κλπ.

Μέ τό σύστημα αὐτό θά ἐπιτύχουμε μιά ἁρμονική κατανομή τῶν ὡρῶν τοῦ ὕπνου, τῆς ἀναπαύσεως καί τῆς ἐργασίας.

Τά γεύματά μας μποροῦν νά γίνουν πιό ἰσορροπημένα, πιό ὅμοια μεταξύ τους, πρᾶγμα πού θά διευκολύνη σημαντικά τήν πέψι.

Ἄν ἐφαρμόσουμε αὐτό τό σύστημα — βεβαιώνει ὁ δόκτωρ Φέλτσερ — μποροῦμε νά παρατείνουμε τή ζωή μας κατά 10—20 χρόνια. Πρό πάντων, θά ἀποφύγουμε τίς καρδιοπάθειες, γιατί ὁ ὕπνος μετά τό μεσημεριανό φαγητό παραμερίζει ἀναγκαστικά σέ δεύτερη μοῖρα τίς στενοχώριες.

Δέν εἶναι θεωρητικές αὐτές οἱ συμβουλές τοῦ δόκτορος Φέλτσερ. Ὑποστηρίζει ὅτι ὅλοι οἱ πελάτες του, πού τίς ἀκολούθησαν καί πού συμμορφώθηκαν μέ τό νέο αὐτό σύστημα ζωῆς, εἶναι ὑγιέστατοι καί ἔχουν ἄριστα νεφρά, συκώτι καί καρδιά. Κι' ἐκεῖνοι ἀκόμη πού δέν εἶχαν πρίν ἀξιόλογη ὑγεία, παρουσιάζουν τώρα μιά αἰσθητή καλυτέρευσι, χωρίς νά ἔχουν ἀκολουθήσει καμμιά εἰδική θεραπευτική ἀγωγή.

ΠΡΩΤΗ ΣΥΜΒΟΥΛΗ: Ὁ μεσημεριανός ὕπνος εἶναι ὠφέλιμος, ἀπαραίτητος καί συχνά σωτήριος. Τό «συνεχές ὡράριο» τῶν Ἀμερικανῶν θεωρεῖται σήμερα, ἀπό τούς ἴδιους, καταστρεπτικό γιά τήν ὑγεία.

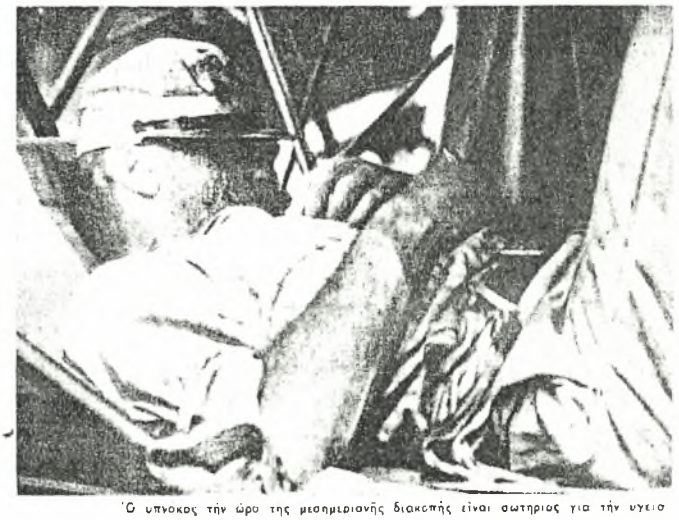

Ὁ ὑπνάκος τήν ὥρα τῆς μεσημεριανῆς διακοπῆς εἶναι σωτήριος γιά τήν ὑγεία

Οἱ δῆθεν «χαμένες» ὧρες

Θά παρατηρήσετε ἴσως στόν δόκτορα Φέλτσερ ὅτι δέν κάνει καλό νά πέφτουμε στό κρεβάτι τόσες ὧρες τῆς ἡμέρας καί νά εἴμαστε ὕστερα ἀναγκασμένοι νά δουλεύουμε ὥς ἀργά τό βράδυ, μέ τό σκοτάδι καί τό κρύο (τό χειμῶνα).

Ἀλλά ὁ Ἀμερικανός ὑγιεινολόγος ἔχει ἕτοιμη τήν ἀπάντησι: Οἱ περισσότεροι ἄνθρωποι — μᾶς λέει — ἐργάζονται ὅλη τήν ἡμέρα χωρίς νά ἀπολαμβάνουν τά εὐεργετήματα τοῦ ἥλιου καί τοῦ καθαροῦ ἀέρα. Ἄν λάβουμε ὕστερα ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ πιό πολλές πολιτισμένες χῶρες προσανατολίζονται πρός τόν θεσμό τῆς τετραήμερης ἑβδομαδιαίας ἐργασίας, εἶναι φανερό ὅτι στίς «ἀδειανές» ἡμέρες θά προσφέρωνται ἄφθονες εὐκαιρίες γιά ὅσους θέλουν νά ζήσουν κοντά στή Φύσι — ἀπαραίτητη προϋπόθεσι τοῦ γνωστοῦ ἀξιώματος «νοῦς ὑγιής ἐν σώματι ὑγιεῖ».

Ὡστόσο, ὥσπου νά γενικευθῆ παντοῦ τό σύστημά του, ὁ δόκτωρ Φέλτσερ συνιστᾶ νά ἀποφεύγουμε (στίς σύντομες μεσημεριανές διακοπές γιά φαγητό) τό κυνήγι τῶν λεωφορείων, τό βιαστικό γεῦμα στό ρεστωράν ἤ στό σπίτι μας, πάντα μέ ἄγχος μήπως ἀργήσουμε νά γυρίσουμε στήν δουλειά μας στό γραφεῖο, στό κατάστημα ἤ στό ἐργοστάσιο. Αὐτά δέν μποροῦν νά ἀναπληρώσουν τό ἀπαραίτητο διάλειμμα ἀναπαύσεως, μετά τήν ἐργασία ὅλου τοῦ πρωϊνοῦ, καί ἐπιταχύνουν τή φθορά τοῦ ὀργανισμοῦ, ὁ ὁποῖος ξαναρχίζει νά ἐργάζεται ἐνῶ εἶναι ἀκόμη γεμᾶτο τό στομάχι.

Πῶς νά μή συντομεύση τή ζωή μας αὐτή ἡ ὑπερκόπωσι; Ἐνῶ ἄν ἀναπαυόμαστε μερικές ὧρες, στή μέση τῆς ἡμέρας, σέ τελευταία ἀνάλυσι, θά κερδίσουμε μέ τό παραπάνω αὐτές τίς δῆθεν «χαμένες» ὧρες, ἀφοῦ θά ζήσουμε πολύ περισσότερα χρόνια.

Μιά ἄλλη «πληγή» πού «κόβει χρόνια» καί τσακίζει τό νευρικό σύστημα τῶν σημερινῶν ἀνθρώπων τῶν πόλεων, εἶναι ἡ ἀϋπνία. Πρόκειται, φυσικά, γιά μιά ὀλέθρια συνέπεια νευρικῆς διαταραχῆς. Ἄλλοτε ὀφείλεται σέ ὑπερβολική διέγερσι τῶν ἐγκεφαλικῶν κέντρων τῆς ἐγρηγόρσεως καί ἄλλοτε σέ ἀνεπαρκῆ διέγερσι τῶν κέντρων τοῦ ὕπνου.

Συχνότερη εἶναι ἡ πρώτη περίπτω-

Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

σι. Δέν κοτορθώνουμε δηλαδή νά κοιμηθοῦμε, γιατί τά κέντρα ἐγρηγόρσεως ἐρεθίζονται ἀπό διάφορες οὐσίες, συνειδητές ἤ ὄχι. Ἀνάμεσα στίς οὐσίες αὐτές θά ἀναφέρουμε τόν καφέ καί τό τσάϊ (πού πρέπει νά τά ἀποφεύγουμε πάντα, ἰδίως ὅμως μετά τίς 6 τό ἀπόγευμα), τούς σωματικούς πόνους, τό πολύ φῶς ἤ τόν θόρυβο.

Τή στιγμή πού ὁ ἐγκέφαλός μας εἶναι ἕτοιμος πιά νά βυθισθῆ στόν ὕπνο, ὁ ἠλεκτροεγκεφαλογράφος δείχνει πώς παράγει ἠλεκτρικά κύματα μέ μονότονο καί κανονικό ρυθμό. Ἕνα τίποτε ὅμως ἀρκεῖ γιά νά διακόψη αὐτή τήν ἠλεκτρική δράση τοῦ ἐγκεφάλου : ἕνα ξαφνικό φῶς, ἕνας ἀσυνήθιστος θόρυβος, μιά φωνή... Ἀκόμη καί ἕνα περιβάλλον ξένο, πού δέν τό ἔχουμε συνηθίσει, ἤ ἡ δυνατή ζέστη ἤ τό κρύο, ἀποτελοῦν παράγοντες ὑπεραρκετούς γιά τήν ἀνώμαλη ὑπερδιέγερσι τῶν κέντρων τῆς ἐγρηγόρσεως.

Οἱ συνέπειες τῆς ὑπερεντάσεως

Ὁ πρῶτος κανόνας λοιπόν γιά ὅποιον ὑποφέρει ἀπό ἀϋπνίες εἶναι νά ἀποφεύγη αὐτούς τούς ἐρεθισμούς.

Ἄν ὡστόσο ἡ ἀϋπνία ἐπιμένη, πρέπει πιά νά ὑποψιασθοῦμε ὅτι ἡ διαταραχή τοῦ φυσικοῦ ρυθμοῦ μας ὀφείλεται σέ κάτι πού ὑπάρχει μ έ σ α μ α ς. Καί πραγματικά, στά 80 — 90 % τῶν περιπτώσεων, ἡ ἀϋπνία ἀποτελεῖ ἐκδήλωσι κάποιας νευρικῆς, λειτουργικῆς διαταραχῆς, πού σχετίζεται σχεδόν πάντα μέ μιά κατάστασι συναισθηματικῆς ἀνισορροπίας.

Προ~οχή ὅμως! Ἄν μέ τή λέξι ἀϋπνία ἐννοοῦμε ὄχι ὅτι δυσκολευόμαστε νά κοιμηθοῦμε, ἀλλά ὅτι ξυπνάμε πρόωρα, ἔπειτα ἀπό ἐλάχιστες ὧρες ὕπνου, πρέπει τότε νά προσέξουμε πολύ περισσότερο, γιατί εἶναι πιθανό νά πρόκειται γιά τό πρῶτο σύμπτωμα μιᾶς καταθλιπτικῆς ψυχώσεως.

Εὐτυχῶς, δέν εἶναι συχνή ἡ ἀϋπνία αὐτοῦ τοῦ τύπου, πού μπορεῖ νά σημαίνη κάποια «ὀργανική» αἰτία. Ἡ πιό συνηθισμένη εἶναι ἡ ἄλλη μορφή της, πού μᾶς κάνει νά δυσκολευόμαστε καί νά ἀργοῦμε νά κοιμηθοῦμε. Καί ὅταν ἐπί τέλους φθάνη ὁ ὕπνος, εἶναι πολύ ἐλαφρύς, ὄχι ἐπανορθωτικός. Μᾶς ἀφήνει ὅλη τήν κούρασι τῆς προηγούμενης ἡμέρας, μαζί μέ μιά βαθειά κακοκεφιά καί νευρικότητα.

Ἡ ἀϋπνία αὐτή — ὁλοένα πιό διαδεδομένη σήμερα — ἀποτελεῖ ἄμεση συνέπεια τοῦ καθημερινοῦ ἄγχους καί τῆς ψυχικῆς ὑπερεντάσεώς μας. Βεβαίως, ὑποφέρουν περισσότερο ἀπό αὐτήν ὅσοι ἔχουν πιό εὐαίσθητα νεῦρα, εἴτε ἀπό ἰδιοσυγκρασία, εἴτε ἐξ αἰτίας τοῦ περιβάλλοντος στό ὁποῖο ζήσανε. Οἱ ἴδιοι εἶναι πιό ὑποκείμενοι καί στούς ἐξωτερικούς ἀκόμη ἐρεθισμούς πού διαταράσσουν τόν ὕπνο.

Ὅπως ὅλες οἱ συγκινήσεις καί ὅλα τά συναισθήματα, τό ἄγχος ἔχει τήν ἕδρα του σέ ὡρισμένα βαθιά ἐγκεφαλικά κέντρα. Ἐκεῖ χώνουν τις ρίζες τους τά πρωτόγονα ἔνστικτα αὐτοσυντηρήσεως — καί τῶν συναισθημάτων πού τά συνοδεύουν : ἔνταση, ἐχθρότης, ἐπιθετικότης, φόβος, θυμός, ἀγάπη, μῖσος. Δεδομένου λοιπόν ὅτι τό τμῆμα αὐτό τοῦ ἐγκεφάλου συνδέεται στενά μέ τά κέντρα ἐγρηγόρσεως, μπορεῖ νά ἐξηγηθῆ εὔκολα γιατί τά συναισθηματικά ἐρεθίσματα μᾶς ἐμποδίζουν νά κοιμηθοῦμε.

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες εἶχαν θεοποιήσει τόν ὕπνο. Καί ὁ Πλούταρχος βεβαίωνε ὅτι ἀποτελεῖ τό πολυτιμότερο δῶρο τῶν θεῶν. Σήμερα ὅμως ἔχει καταντήσει γιά πολλούς ἀνθρώπους ἕνα ἀπρόσιτο ἀγαθό, πού θά τό ἀκριβοπλήρωναν εὐχαρίστως. Γιατί ἡ ἀϋπνία εἶναι μιά πληγή τῆς ἐποχῆς μας, ἕνας βαρύς φόρος πού πληρώνεται στόν σύγχρονο πολιτισμό. Καί εἶναι ἀκόμη — γιά τίς γυναῖκες — ἕνας ἀμείλικτος ἐχθρός τῆς ὁμορφιᾶς τους!

Τά φαρμακεῖα κάνουν τεράστια κατανάλωσι ὑπνωτικῶν. Τά φάρμακα ὅμως αὐτά προκαλοῦν συνήθως περισ·

Συνέχεια στή σελίδα 91

Σινιάλ νέα γεύση πιό δροσερή ἀπ' ὅλες

Δοκιμάστε τήν Νέα Σινιάλ. Εἶναι ἡ πιό δροσερή ὀδοντόκρεμα πού γνωρίσατε ποτέ. Τόσο εὐχάριστη, ἡ νέα της γεύση, θά σᾶς ἐνθουσιάση καί θά σᾶς χαρίση ἀναπνοή πάντα δροσερή.

SI HE/13

ΜΟΝΟ Η ΣΙΝΙΑΛ ΕΧΕΙ ΚΟΚΚΙΝΕΣ ΡΙΓΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΥΝ ΤΑ ΔΟΝΤΙΑ 24 ΩΡΕΣ ΤΟ 24ΩΡΟ

'Ακόμα κι' ἐκεῖ ποὺ ἡ βούρτσα δέν εἰσχωρεῖ, ἀκόμα καὶ μετὰ τὸ βούρτσισμα, τὸ ἐξαχλωροφέν, ποὺ περιέχουν οἱ κόκκινες ρίγες τῆς Σινιάλ, ἐξοντώνει τὰ βακτήρια ποὺ προκαλοῦν τὴν φθο-

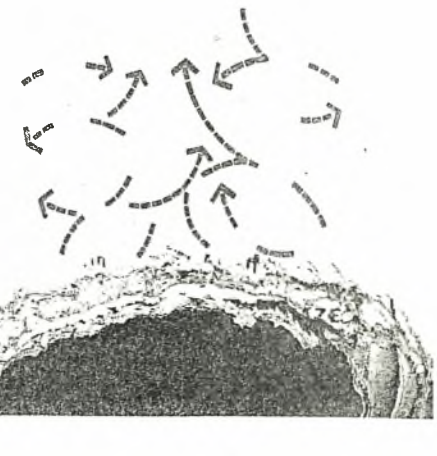

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Μία ἀποκαλυπτική ἔρευνα στά παρασκήνια

ΜΙΚΡΟ-ΒΕΝΤΕΤΤΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΜΑΣΤΙΖΟΥΝ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ

Ἔρευνα τοῦ
Κ. Δ. ΛΙΝΑΡΔΑΤΟΥ

Σκίτσα ΚΩΣΤΑ ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

«Μικροβεντεττισμός». Αὐτός εἶναι ὁ ἀκριβής ὁρισμός τοῦ φαινομένου πού κυριαρχεῖ αὐτή τή στιγμή στό σύγχρονο θέατρό μας καί τό καταδυναστεύει. Δέν θά ἦταν ὑπερβολή νά ποῦμε ὅτι ὁ Μικροβεντεττισμός εἶναι μία ἀπό τίς βασικές αἰτίες πού σέρνουν τό ἑλληνικό θέατρο ἀπό τό κακό στό χειρότερο, ἰδίως κατά τά τελευταῖα χρόνια. Ἡ ἄλλη πηγή κακοδαιμονίας του εἶναι ἡ λεγόμενη «συναλλαγή» πού ἀφαιρεῖ ἀπό τό θέατρο τό ὑψηλό νόημα τῆς τέχνης, καί τό μεταβάλλει σ' ἕνα σκέτο ἐπάγγελμα, καί μάλιστα ἐπάγγελμα στήν ρεαλιστικώτερη, τήν κυνικώτερη ἔννοια τῆς λέξεως.

Ὁ «Μικροβεντεττισμός» πού ἐνέσκηψε τελευταίως στό ἑλληνικό θέατρο τό ἀναποδογύρισε, ἐξαφάνισε ἀξίες, κατήντησε ἀνέργους πλειάδα καλῶν ἠθοποιῶν καί ἔφερε στήν σκηνή ἀσήμαντα πρόσωπα πού οὔτε δίνουν οὔτε πρόκειται νά δώσουν τίποτα στό Θέατρό μας. Τό Θέατρό μας χάλασε καί δέν εἶναι ὑπεύθυνα γι' αὐτό οὔτε ὁ Κινηματογράφος — ὅπως διατείνονται μερικοί — οὔτε τό Ραδιόφωνο — ὅπως διατείνονται οἱ ἄλλοι μισοί. Εἶναι ἡ νοοτροπία τοῦ μικροβεντεττισμοῦ πού ἔχει φωλιάσει στά μυαλά τῶν πρωτοετῶν ἀκόμη τῶν Δραματικῶν Σχολῶν χωρίς κανείς νά ἐπεμβαίνη γιά νά τούς βγάλη αὐτή τήν νοοτροπία.

Αὐτόν τόν μικροβεντεττισμό θά προσπαθήσουμε νά παρουσιάσουμε, μέσα ἀπό γεγονότα καί ἐπεισόδια πραγματικά, ἀποφεύγοντας πάντως νά ἀναφέρουμε ὀνόματα, ἀφοῦ δέν εἶναι τά πρόσωπα πού ἐνδιαφέρουν, ἀλλά τά πράγματα.

ΚΑΙ ΜΠΑΙΝΟΥΜΕ στό θέμα μας μέ ἕνα πρῶτο παράδειγμα: νεαρούλα καλλιτέχνις, μόλις δύο ἐτῶν ἀπόφοιτος τῆς Δραματικῆς Σχολῆς ἔστειλε εἰδήσεις στόν Τύπο μέ τίς ὁποῖες τόν πληροφοροῦσε ὅτι ἵδρυε θίασο καί ὅτι θά ἐμφανιζόταν ἐπί κεφαλῆς τοῦ θιάσου σέ κεντρικό θέατρο... Τό γεγονός προξένησε κατάπληξι καί ὅταν τό «ψαχουλέψαμε» τό θέμα διαπιστώσαμε ὅτι ἡ νεαρούλα εἶχε παντρευτῆ ἕνα θεατρικό ἐπιχειρηματία ὁ ὁποῖος θέλησε πλέον τήν γυναῖκα του νά τήν κάνη πρωταγωνίστρια... Τήν ἔκανε ὅμως;... Ὄχι. Οἱ εἰσπράξεις τό μαρτυροῦν. Ἀλλά στήν περίπτωσι αὐτή ὑπάρχει καί ὁ ὑπεύθυνος καλλιτέχνης: ἕνας δημοφιλέστατος ἠθοποιός πού δέχθηκε νά συνεργασθῆ μέ τήν μικρή καί γιά χάρι μερικῶν χιλιάρικων καί ἔτσι τήν κάλυψε καλλιτεχνικῶς. Ἄν δέν ὑπῆρχε αὐτός, ἡ μικρή δέν θά μποροῦσε νά σταθῆ μόνη της...

Σέ μιά συνομιλία πού εἶχα κάποτε μέ τήν κυρία Κατερίνα, μοῦ εἶχε πῆ γιά τό θέμα αὐτό:

— Εἶναι τρομερή ἡ ἀνοχή πού δείχνουμε ὅλοι μας στό συρφετό πού κατέκλυσε τό θέατρό μας καί ἀπό τήν μιά μέρα στήν ἄλλη γίνεται πρωταγωνιστής καί βεντέττος... Στά χρόνια τά δικά μας γιά νά γίνη ἕνας ἠθοποιός πρωταγωνιστής ἔπρεπε νά περάση ἀπό πολλά στάδια δοκιμασίας.

Ποιός φταίει ὅμως γι' αὐτό; Φταίει τό ἴδιο τό θέατρό μας πού ἀγκαλιάζει τόν «συρφετό» αὐτόν καί τόν προωθεῖ... Καί γιατί γίνεται τοῦτο; Γιά πολλούς καί διαφόρους λόγους

Δεύτερο παράδειγμα: Ἐπιχειρηματίας θέλησε νά δημιουργήση τόν θίασό του γιά τό καλοκαιρινό του θέατρο. Ἔκανε πρότασι λοιπόν σέ ἕναν ἠθοποιό πού μέχρι ἐκείνη τήν στιγμή ἡ μόνη του θητεία στό θέατρο ἦταν δύο - τρεῖς ρόλοι ἐκπροσώπου τοῦ τρίτου φύλου πού εἶχε ὑποδυθῆ μέ ἐπιτυχία.

—Νά ἔλθω, εἶπε στόν θίασο ἀλλά θέλω νά μπῆ τό ὄνομά [illegible] δυάμιση χιλι-[illegible]

Ὁ ἐπιχειρηματίας ἔπεσε ξερός κάτω, ἀλλά τελικά, μετά ἀπό πολλές διαπραγματεύσεις, τοῦ ἔδωσε χίλιες πεντακόσιες δραχμές τήν βραδυά καί τοῦ ἔβαλε τό ὄνομα πρῶτο... Συνήργησε στό νά ἐπικρατήση ὁ μικροβεντεττισμός τοῦ ἠθοποιοῦ καί νά σπάση ἡ ἱεραρχία τοῦ θεάτρου. Ἀποτέλεσμα: δημειώθηκαν διενέξεις μέ ἄλλους καλλιτέχνες. Ὁ ἕνας ἀπεχώρησε καί οἱ ἄλλοι δυσαρεστήθηκαν...

Ἄλλο παράδειγμα: Νεαρή ἠθοποιός ζήτησε ἐπιτακτικά νά μπῆ τό ὄνομά της πρίν ἀπ' ὅλα τά ἄλλα γυναικεῖα ὀνόματα τοῦ θιάσου. Καί μέσα στά ὀνόματα αὐτά ὑπῆρχαν καί καλλιτεχνῶν πού ἔχουν δώσει τό αἷμα τους στήν σκηνή καί εἶναι ἀκόμη ἀγαπητοί στό κοινόν. Ἡ ἀπαίτησι ἔγινε δεκτή καί τό ἀποτέλεσμα: ἤτανε τόσο «ἀγγούρι» — ὅπως λένε στήν θεατρική γλῶσσα — ἡ νεαρά πού μετά ἀπό δύο μέρες τῆς ἀφηρέθη τό σόλο της... Τώρα ἀπειλεῖ μέ ἀποχωρήσεις κ.λ.π. Ὅμως ποιός φταίει γιά τό κατάντημα; Ὁ ἐπιχειρηματίας καί οἱ συγγραφεῖς πού πῆραν στό λαιμό τους τήν ἠθοποιό δεχόμενοι τίς παράλογες ἀπαιτήσεις της.

Τά κρούσματα καταπατήσεως τῆς θεατρικῆς ἱεραρχίας εἶναι πολλά καί καταντοῦν ἀποκρουστικά ὅταν ἅπτωνται τῆς πιό χυδαίας συναλλαγῆς. Ἄλλος ἐπιχειρηματίας δέχθηκε νά προσλάβη στό θέατρό του μία νεαρά καλλιτέχνιδα, νά τήν προωθήση ἐπαρκῶς καί νά τήν κάνη μέσα σέ μιά χρονιά πρωταγωνίστρια, γιατί τοῦ μέτρησε ἑκατό χιλιάρικα προκαταβολικῶς... Μετά ἀπό λίγο ἔφαγε αὐτός τά χιλιάρικα, ἔκλεισε τό θέατρο καί τώρα ἡ «πρωταγωνίστρια» δέν δέχεται νά παίξη δεύτερο ρόλο...

—Ἀπαιτῶ νά βάψετε τά μαλλιά σας μαῦρα. Ἡ μόνη ξανθή τοῦ θιάσου θά εἶμαι ἐγώ!

Ἀλλά εἴπαμε... γιά τό κατάντημα δέν φταῖνε μόνο οἱ νέοι, φταῖνε καί οἱ παλιοί πού ἀνέχονται τήν κατάστασι, καί σέ πολλές περιπτώσεις, γίνονται συνυπεύθυνοι γιά τό κατάντημα αὐτό. Σήμερα στήν Ἀθήνα οἱ περισσότεροι θίασοι εἶναι οἰκογενειακοί... Σ' αὐτούς δέν μπορεῖ νά μπῆ κανένας ἄλλος. Παίζουν οἱ σύζυγοι καί αἱ σύζυγοι ἤ ὁ φίλος μέ τήν φιλενάδα καί χωρᾶνε σ' αὐτούς τούς θιάσους μόνον ἐκεῖνοι πού δέχονται νά παίξουν ἀπό τρίτο καί κάτω ρόλο... Ἀποτέλεσμα: οἱ θίασοι αὐτοί μαραζώνουν γιατί δέν ἀνανεώνονται καί ἱκανοί πρωταγωνιστές ἤ πρωταγωνίστριες δέν ἔχουν ἀντίστοιχους παρτεναίρ... Τά ἔργα διαλέγονται μέ βάσι τήν σύζυγο — πού στό σπίτι ὡρύεται — ἤ τόν σύζυγο — ἄν θελήση νά ὑποχωρήση ὡς πρός τό θέμα αὐτό ἡ σύζυγος. Ἔτσι πέφτουμε θύματα τῶν μονοφαγάδων πού θέλουν χειροκροτήματα, κριτικές καί θαυμασμό νά τά καρπούνται μόνοι τους... Ὅμως ἀρκετές φορές τήν ἔχουν πάθει. Παράδειγμα: κάποτε οἱ κριτικοί, σέ «οἰκογενειακό» θίασο ἐπήνεσαν πάρα πολύ μιά κοπέλλα πού ἔπαιζε τρίτο ρόλο γιατί πράγματι ἤτανε θαυμάσια. Ἀποτέλεσμα: τό ἔργο κατεβάσθηκε ἀμέσως καί ὁ θιασάρχης — γιά νά γλυτώση προφανῶς ἀπό τήν κρεβατομουρμούρα — εἶπε διακριτικά στήν ἠθοποιό πού τήν ἐγκωμίασαν: «Δέν θά σᾶς χρειασθοῦμε ἄλλο...». Καί ἀπελύθη ἡ κακομοῖρα γιατί ἔκανε καλά τήν δουλειά της... Τά ἀνδρόγυνα πού παίζουν στά θέατρά μας θᾶ πρέπει νά καταλάβουν ὅτι πέρα ἀπό αὐτούς οἱ θίασοί τους χρειάζονται καί ἄλλους καλούς ἠθοποιούς...

Ἕνα ἀπό τά πιό χαρακτηριστικά δείγματα μικροβεντεττισμοῦ εἶναι καί τό ἀκόλουθο: Μιά πρωταγωνίστρια ἐπειδή εἶναι ξανθή προσέλαβε στόν θίασό της μόνον μελαχροινές καλλιτέχνιδες. Μιά ξανθή, πού ἔβαλε μέσον γιά νά προσληφθῆ, ὑποχρεώθηκε νά βάψη μαῦρα τά μαλλιά της.

Βεάκης: Δέν ὑπάρχουν μικροί ρόλοι...

Ὅλα αὐτά λοιπόν ἔχουν δημιουργήσει μιά ἀτμόσφαιρα ἀποπνικτική στό θέατρό μας πού παλαιότερα δέν ὑπῆρχε. Θυμόμαστε τόν ἀξέχαστο Βεάκη πού ἐπί κεφαλῆς τό 1948 θιάσου στό θέατρο «Πάνθεον» δέχθηκε σέ ἕνα ἔργο νά παίξη ἕνα ρόλο πού ὅλος κι' ὅλος κράταγε πέντε λεπτά. Ὅταν τοῦ εἶπαν ὅτι αὐτό δέν ἦταν σωστό γιατί τό «βαρύ πυροβολικό» τοῦ θιάσου ἔπρεπε νά ἔχη μεγάλο ρόλο ἀπήντησε:

— Ποιός σᾶς τό εἶπε αὐτό; Ὁ καλός ἠθοποιός πρέπει νά παίζη ρόλους κάθε διαρκείας... Μπορεῖ ἕνας καλλιτέχνης νά βρίσκεται δύο ὧρες στήν σκηνή καί τό κοινό νά χασμουριέται καί μπορεῖ νά βρίσκεται πέντε λεπτά καί τό κοινόν νά τόν ἀποθεώση.

Αὐτό συνέβη μέ τόν Βεάκη. Ἔκανε ἕνα τοκογλύφο στό ἔργο ἐκεῖνο καί ἀποθεώθηκε κυριολεκτικά. Θέλετε τώρα νά μάθετε ποιοί ἦταν οἱ συνεργάτες του; Βάσω Μανωλίδου, Γιῶργος Παππᾶς, Νίκος Δενδραμῆς, Ν. Παρασκευᾶς. Μάλιστα, ἔπαιξε ρόλο πέντε λεπτῶν ὁ Βεάκης!..

Σήμερα αὐτό δέν γίνεται μέ κανένα τρόπο. Με-

ΟΙ «ΔΕΚΑ ΠΛΗΓΕΣ» ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΜΑΣ

- Ἀχαλίνωτος ἀρριβισμός
- Ἐξωφρενικές ἀπαιτήσεις
- Κατάρρευσις τῆς ἱεραρχίας
- Συναλλαγή ἀντικαλλιτεχνική
- Ἐπικράτησις τῶν καταφερτζήδων
- Αὐθάδεια τῶν νέων, ἀνοχή τῶν παλαιῶν
- Προβολή διά παντός μέσου
- Ρεκλάμα πολλή, δουλειά λίγη
- Ὑβρεολογικός οἶστρος
- Ἴντριγκες τῶν ἀτάλαντων καί κακολογία συκοφαντική

Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

ΣΥΝΑΛΛΑΓΗ ΘΕΑΤΡΟ

τριοῦνται οἱ στίχοι καί πρέπει νά εἶναι τόσοι, αὐτούς πού θά πῆ ὁ πρωταγωνιστής ὅσους πῆ καί ἡ πρωταγωνίστρια... Ὁ ἠθοποιός, ἐκτός ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων, δέν κυττάζει σήμερα τήν δουλειά του σάν τέχνη. Τήν κυττάζει σάν ἐπάγγελμα. Ἔχει ἀπαιτήσεις πολλές καί δέν θέλει νά ἔχη ὑποχρεώσεις...

Παράδειγμα: ἕνας θεατρικός ἐπιχειρηματίας τρόμαξε τόσο πολύ ἀπό τίς ἀπαιτήσεις τῶν καλλιτεχνῶν στήν προσπάθειά του νά δημιουργήση θίασο ὥστε σέ μιά πολύωρη καί θυελλώδη συζήτησι πού εἶχε μ' αὐτούς ἔπαθε καρδιακή κρίσι. Καί τόν μετέφεραν στό σπίτι του, σέ κακή κατάστασι.

Ἄλλος ἐπιχειρηματίας ἄκουσε μιά τρομακτική ἀξίωσι:

— Θέλω τό ὄνομά μου, τοῦ εἶπε ἡ νεαρούλα, νά μπῆ πρίν ἀπό τῆς Ρένας.

— Πρίν ἀπό τῆς Ρένας; Τρελλάθηκες παιδί μου;

Καί ἡ νεαρούλα ἀναιδέστατα:

— Βεβαίως δέν τρελλάθηκα... Αὐτή γέρασε πιά. Τώρα ἐμεῖς ἐρχόμαστε στή σειρά...

Ἄν αὐτή ἡ «μικροβεντεττίτσα» πήγαινε ἕνα βράδυ στό θέατρο πού παίζει ἡ Ρένα θά ἔβλεπε πόσα χειροκροτήματα μάζευε καί ἄν ἦταν δυνατόν νά ὑποσκελισθῆ...

Τό ὑβρεολόγιο κατά τῶν ἀντιζήλων

Μία ἄλλη μορφή μικροβεντεττισμοῦ πού σέ γεμίζει περιφρόνησι εἶναι ὁ τρόπος μέ τόν ὁποῖον κάθε καλλιτέχνης μιλάει γιά τόν ἀντίζηλό του... Σταθήκαμε μάρτυρες μιᾶς τέτοιας περιπτώσεως. Δημοφιλεστάτη βεντέττα εἶχε πάρει στό τηλέφωνο ἕνα γνωστό της, ἐπίσης δημοφιλέστατο συγγραφέα καί μεταξύ τῶν ἄλλων «ἔψαλλε» ὅσα δέν μπορεῖτε νά φαντασθῆτε γιά μιά ἀντίζηλό της. Ἡ ἀνόητη δέν ἤξερε ὅτι ὁ συγγραφέας εἶχε βάλει σέ λειτουργία τό μαγνητόφωνο μέ ἀποτέλεσμα ὅσα ἐλέγοντο ἀπό τό τηλέφωνο νά γράφωνται καί σήμερα νά κρατᾶ καλά στό χέρι τήν φλύαρη...

Ὁ συγγραφέας ἤτανε ἔξυπνος καί τό ἔκανε αὐτό. Ἄλλοι δέν τό κάνουν ἀλλά ἀκοῦνε πάρα πολλά... Μιά βεντέττα ἔπαθε κρίσι ἕνα βράδυ στό καμαρίνι της μόλις ἄκουσε ὅτι ἄλλη συνάδελφός της τήν εἶχε περασει στίς εἰσπράξεις... Ἔσπασε καθρέφτες, τάβαλε μέ τόν ταμία, τάβαλε μέ τόν ἐπιχειρηματία γιατί δέν κάνει διαφημίσεις καί τελικά ἦταν ἀδύνατον νά δώση παράστασι... Ξέσπασε τελικά βρίζοντας χυδαῖα τήν ἀντίζηλό της.

Ὅλα αὐτά δέν γράφονται μέ κακεντρέχεια. Γράφονται ἀπό ἀγάπη πρός τό θέατρο, ἴσως μεγαλύτερη ἀγάπη ἀπό αὐτήν πού δείχνουν οἱ ἴδιοι οἱ καλλιτέχνες πού κάνουν ὅ,τι μποροῦν γιά νά κατεβάσουν τήν στάθμη του. Καί εἶναι περίεργο τό γεγονός γιατί καθένας τήν δουλειά του πρέπει νά τήν βοηθάη νά ἀναπτυχθῆ καί ὄχι νά τήν κατεβάζη στά ἐπίπεδα μιᾶς εὐτελεστάτης συναλλαγῆς... Πόσο μᾶλλον ὅταν πρόκειται γιά τέχνη. Θεατρικός ἐπιχειρηματίας ἔχει στεγάσει στό θέατρό του ἕνα θίασο πού ἀποτελεῖται ὅλο ἀπό νέους, πού δέν ἔχουν μεγάλη θητεία στό θέατρο, ὄχι γιά ἄλλο λόγο ἀλλά γιατί τό συμβόλαιό του τόν ὑποχρεώνει νά μή μένη τό θέατρο αὐτό κενό καμμιά σαιζόν...

— Τόν βούτηξε ἀπό τό λαιμό κι' ἄρχισε νά τοῦ δίνη γροθιές...

Συναλλαγή μέ ἐρωτικά ἀνταλλάγματα

Ἄντε τώρα νά πείσης τούς «θιασάρχες» αὐτούς νά πάνε μεθαύριο σέ ἄλλη δουλειά σάν δεύτεροι καλλιτέχνες... Ἄλλη νεαρή καλλιτέχνις ἀπήτησε σόλο ἀπό τόν συγγραφέα καί ὅταν αὐτός ἔφερε ἀντιρρήσεις, παρουσία ὅλου τοῦ θιάσου καί παρουσία τοῦ γράφοντος, φώναξε δυνατά:

— Θέλω σόλο... Ὅταν «κοιμᾶμαι» μέ τόν ἐπιχειρηματία εἶναι καλά;... Δέν μπορεῖ καί αὐτός νά μοῦ δώση ἕνα σόλο...

Ὁ ἐπιχειρηματίας ἔβαλε κάτω τό κεφάλι καί ἔδωσε τό σόλο... Ἀμοιβαία συνεννόησι... Ἀλλά ὅταν ὁ «ὕπνος» ρυθμίζει θέματα τέχνης τότε πῶς εἶναι δυνατόν ἡ τέχνη αὐτή νά προκόψη...

— Ἔχεις δῆ, μοῦ ἔλεγε κάποτε θεατρόφιλος, νά ἀνακατεύωνται μέ θεατρικές ἐπιχειρήσεις ἀξιόλογοι καί συστηματικοί ἐπιχειρηματίες;... Ὄχι ἀσφαλῶς. Γιατί νομίζεις;... Γιατί τό θέατρο δέν εἶναι ἐπιχείρησις. Εἶναι μιά ἰδιάζουσα περίπτωσι στήν ὁποία ἐπικρατεῖ ἐλαφρά σύγχυσι...

Καί εἶχε δίκιο. Ὑπάρχουν ἐπιχειρηματίες πού δέν πληρώνουν κανένα ἀπό τόν θίασό τους γιατί, ὅπως λένε, δέν τά βγάζουν πέρα. Καί ὅμως κυκλοφοροῦν μέ αὐτοκίνητα καί κότερα... Ὅταν κάποτε μιά νέα καλλιτέχνις διεξεδίκησε τά χρήματά της ὁ ἐπιχειρηματίας ξέρετε τί τῆς εἶπε: «Χαλάσατε μωρέ ὅλες σας. Τόν παλιό καλό καιρό δέν περίμεναν οἱ θεατρινοῦλες νά ζήσουν ἀπό τόν μισθό τους... Ζοῦσαν ἀπό τούς φίλους πού τίς συντροῦσαν... Τό θέατρο ἦταν μόνο ἡ βιτρίνα»...

Κόκκαλο ἡ μικρή ἀπό τήν σοφία τοῦ ἐπιχειρηματία. Ὅταν ὅμως ἕνας ἠθοποιός δέν πληρώνεται ἀρχίζει νά μή δίνη σημασία στήν δουλειά του... Τήν παραμελεῖ καί ζητάει ἄλλους τρόπους γιά νά βγάλη τό μεροκάματο. Τρέχει στά ραδιόφωνα, στούς κινηματογράφους καί κάνει ἕνα σωρό ἄλλες δουλειές γιά νά τά «οἰκονομήση». Ἀποτέλεσμα: χάος στήν θεατρική ἐπιχείρησι. Ὕστερα ὑπάρχει καί ἄλλη συναλλαγή: ἡ ἐρωτική. Ἄν ἡ ἠθοποιός πού πάει νά βρῆ δουλειά ἀρέση στόν ἐπιχειρηματία ἤ στόν θεα-

Συνέχεια στή σελίδα 91

— Θέλω τ' ὄνομά μου πρῶτο-πρῶτο.

Γίνεσθε γοητευτική
ὅταν ἔχετε ὡραῖα μαλλιά

Γιά νά τά ἀποκτήσετε ὅμως πρέπει νά τά περιποιῆσθε τακτικά καί νά τά λούζετε μέ ἕνα ἀνεγνωρισμένης ἀξίας σαμπουάν.

Ὁ Οἶκος SCHWARZKOPF ἐκτός ἀπό τό περίφημο σαμπουάν GLEMO μέ αὐγό τό προσφέρει τώρα καί σέ εἰδική σύνθεση κατάλληλη γιά τά λιπαρά μαλλιά.

Τό GLEMO μέ αὐγό γιά ὅλα τά μαλλιά θά ἔχει διακριτικόν τό A (σέ πορτοκαλλί φόντο)

Τό GLEMO γιά τά λιπαρά μαλλιά θά ἔχη διακριτικόν τό Λ (σέ πράσινο φόντο)

Τό GLEMO εἶναι τό μοναδικόν σαμπουάν γιά τήν ὑγεία καί τήν ὁμορφιά τῶν μαλλιῶν. Καθαρίζει τέλεια καί τά κάνει γυαλιστερά καί ἁπαλά σάν μετάξι.

Τό GLEMO λούζει καί τρέφει τά μαλλιά

ΑΠΟΚΛ. ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ Cosmetica E.Π.Ε. ΑΘΗΝΑΙ

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

6.000.000 ΕΞΩΓΑΜΑ ΠΑΙΔΙΑ ΘΑ «ΤΑΚΤΟΠΟΙΗΘΟΥΝ»

Ὁ γάμος ἰσχυροποιεῖται τωρα σάν θεσμός στήν ΕΣΣΔ. Τό διαζύγιο δέν εἶναι τόσο ἁπλή ὑπόθεσι, ὅπως ἄλλοτε.

Ἕνα ἀπό τά πιό παράξενα φαινόμενα τῆς σοβιετικῆς κοινωνίας εἶναι ἡ διατήρησι καί ἡ περαιτέρω ἑδραίωσι ὡρισμένων θεσμῶν πού, σύμφωνα μέ τή θεωρία καί μέ τήν πρακτική τῶν πρώτων χρόνων τοῦ νέου καθεστῶτος, θά περίμενε κανείς νά ἔχουν καταλυθῆ ὁλοσχερῶς. Ἀνάμεσά τους προεξάρχουσα θέσι κατέχουν ὁ γάμος, ἡ οἰκογένεια καί γενικά οἱ σχέσεις τῶν δύο φύλων. Ὕστερα ἀπό τήν πλήρη ἀναστάτωσί τους κατά τά πρῶτα μετεπαναστατικά χρόνια, οἱ θεσμοί αὐτοί μπῆκαν στόν δρόμο τῆς ἐπιστροφῆς πρός τά τυπικώτερα «ἀστικά» πρότυπα καί ἡ διαδικασία αὐτή ὁλοκληρώνεται σήμερα μέ τούς νέους νόμους πού θεσπίζονται στήν ΕΣΣΔ γιά τήν ἀντιμετώπισι τῶν συναφῶν προβλημάτων. Στήν κατωτέρω ἀνταπόκρισι, μέ ἀφετηρία τούς καινουργίους νόμους, ἐπιχειρεῖται μιά ἀναδρομή στίς διάφορες φάσεις ἀπ' ὅπου πέρασαν στήν ΕΣΣΔ οἱ σχέσεις τῶν δύο φύλων, ἀπό τόν «ἐλεύθερο ἔρωτα» ὡς τό σημερινό διαζύγιο καί ἡ ἔκδοσί του παρουσιάζει χαρακτηριστικά «ἀστικές» δυσκολίες.

ΜΟΣΧΑ. Ἰούλιος.

«Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ θά πάψη νά εἶναι ἀπαραίτητη τόσο στά ἴδια τά μέλη της ὅσο καί στό Κράτος»: μισόν αἰῶνα ἀφ' ὅτου ἡ Ἀλεξάνδρα Κολλοντάι, στενή συνεργάτις τοῦ Λένιν, ἐξύμνησε σ' αὐτόν τόν ἐπαναστατικό ὁρισμό, τόν μῦθο τοῦ ἐλεύθερου ἔρωτα καί τήν ὁλοκληρωτική ἐγκατάλειψι κάθε οἰκογενειακοῦ δεσμοῦ, τό Ἀνώτατο Σοβιέτ τῆς ΕΣΣΔ ἐθέσπισε ὡρισμένους αὐστηρότατους νόμους γιά τήν προστασία τῆς ἀκεραιότητος τῆς οἰκογενείας καί γιά τή ρύθμισι τοῦ καθεστῶτος τῶν παιδιῶν πού γεννιοῦνται ἐκτός γάμου. Τά καινούργια αὐτά μέτρα ἐνδιαφέρουν κάπου 60 ἑκατομμύρια σοβιετικές οἰκογένειες. Τό Κομμουνιστικό κόμμα τῆς ΕΣΣΔ βρέθηκε στήν ἀνάγκη νά λάβη ὑπ' ὄψι του τίς συνθῆκες μιᾶς πραγματικότητος πολύ διαφορετικῆς ἀπό ἐκείνην πού εἶχε ἐξιδανικεύσει ὁ ἐνθουσιασμός τῶν ἐπαναστατικῶν χρόνων.

Γκόρκιν, πρόεδρος τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου τῆς ΕΣΣΔ, ἡ ὁποία δημοσιεύθηκε στήν «Πράβδα»: «Ἡ οἰκογένεια εἶναι τό κύτταρο τῆς κοινωνίας».

Μακρός εἶναι ὁ δρόμος πού διέτρεξε τό ζήτημα. Σ' ἕνα ἀπό τά πρῶτα διατάγματά του ὁ Λένιν παραχωροῦσε στούς Σοβιετικούς πολίτες πλήρη ἐλευθερία ἀπό τούς γαμήλιους δεσμούς. Ὡς τό 1925 τό διαζύγιο ἦταν ὑπόθεσι τῶν δικαστηρίων, τά ὁποῖα εἶχαν ὡς μόνο καθῆκον νά ἐπικυρώνουν τήν αἴτησι διαζυγίου, ἐνῶ ὁ ἄλλος σύζυγος δέν εἶχε δικαίωμα νά ἀντιταχθῆ. Ὕστερα ἀπό τό 1926 ἡ κατελειφθηκε ἀκόμη καί ἡ ἁπλῆ αὐτή διαδικασία καί ἡ διάλυσι ἑνός γάμου ἐνομιμοποιεῖτο μέ ἕνα πιστοποιητικό τοῦ ληξιαρχείου, τό ὁποῖο ἐξεδίδετο μέ τήν αἴτησι καί τοῦ ἑνός μόνο συζύγου καί ἐκοινοποιεῖτο στόν ἄλλο. Τό σταλινικό σύνταγμα τοῦ 1936 θέλησε νά δώση ἕνα τέλος σέ μιά κατάστασι χάους ὡς πρός τήν οἰκογένεια καί κοινωνικῆς ἀσταθείας: γιά νά πάρη κανείς διαζύγιο ἔπρεπε νά καταβάλη ἕνα ὑπολογισιμο ποσόν, τό ὁποῖο αὐξανόταν θαθμηδόν ἀν ἐπρόκειτο γιά δεύτερη ἤ τρίτη αἴτησι διαλύσεως γάμου. Ἐπίσης καθιερώθηκε μιά περίπλοκη νομική διαδικασία: ἦταν ἀπαραίτητες δύο διαδοχικές συνεδριάσεις καί τό δικαστήριο ἦταν ἐξουσιοδοτημένο ἀκόμη καί νά ἀπορρίπτη τίς αἰτήσεις. Οἱ νόμοι αὐτοί ἐπικυρώθηκαν καί ἔγιναν πιό δεσμευτικοί μέ τά διατάγματα τοῦ 1944.

Ὁ Στάλιν δέν ἐπεδίωκε τόσο τήν ἀποκατάστασι τῆς ἠθικῆς (ἤ τή διαρρύθμισι τῶν οἰκογενειακῶν σχέσεων), ὅσο τήν ἀνάγκη νά ἐμποδίση τή δημογραφική κατάστασι στήν ΕΣΣΔ. Γιατί, ἂν ἔγινε πολύ δύσκολη ἡ ἔκδοσι διαζυγίου, παραχωρήθηκαν ἀπό τήν ἄλλη εἰδικά προγόνια: ὅπως αὐτό τῆς ἐλευθερίας τῆς ἐκτρώσεως. Τά 20 ἑκατομμύρια νεκρῶν τοῦ Β' Παγκοσμίου Πολέμου ἐπηρέασαν ὀρνητικά τή δημογραφική κατάστασι στήν ΕΣΣΔ. Ἡ ἀναλογία ἀνδρῶν καί γυναικῶν ἦταν 4 πρός 6. Τά διατάγματα τοῦ 1944—πού ἔγιναν γνωστά μέ τή λαϊκή τους ὀνομασία «νόμοι τῶν ἀνδρῶν»— ἀπηλλάσσαν τόν γονέα ἀπό ὁποιαδήποτε εὐθύνη ὡς πρός τά ἐξώγαμα παιδιά. Ἐπρόκειτο γιά μιά προσπάθεια νά διευκολυνθῆ ἡ δημογραφική αὔξησι. Ταυτόχρονα — ὅπως παραδέχθηκε ὁ Χρουστσώφ — τά διατάγματα αὐτά ἀποσκοποῦσαν στό νά μήν «νομιμοποιηθῆ» ἡ ντροπή τῶν Σοβιετικῶν γυναικῶν πού εἶχαν ὑποκύψει, ἡ πού ἀναγκάστηκαν νά ὑποκύψουν, στούς ἄνδρες τῶν στρατευμάτων κατοχῆς». Ἀλλά σέ μιά χώρα ὅπου τό ὄνομα ἀκολουθεῖται ἀπό τό πατρώνυμο, ἡ παράλειψι αὐτοῦ τοῦ τελευταίου ἰσοδυναμοῦσε μέ τήν παραδοχή τοῦ «παρανόμου» τῆς γεννήσεως. Ὑπολογίζεται ὅτι μετά τό 1944 γεννήθηκαν στήν ΕΣΣΔ τουλάχιστον 6 ἑκατομμύρια ἐξώγαμα παιδιά.

Ἡ μεταπολεμική κατάστασι εἶχε περιπλοκῆ ἑξ αἰτίας ὡρισμένων στοιχείων ἐκτάσεως κάθε ἄλλο παρά ἀμελητέας. Ἰδιαίτερο σαθαρό ἦταν τό πρόβλημα τῶν γυναικῶν πού συζοῦσαν μέ ἄνδρες οἱ ὁποῖοι σκοτώθηκαν στόν πόλεμο καί μέ τούς ὁποίους δέν ἦταν παντρεμένες: ἀνάμεσα στό 1917 καί στό 1941 πολλά ζευγάρια ζοῦσαν μαζί χωρίς νά ἔχουν νομιμοποιήσει τόν δεσμό τους. Ὅταν ὁ ἄνδρας κατόρθωνε στόν πόλεμο, ἡ σύζυγός του καί τά παιδιά τους δέν μποροῦσαν νά πάρουν σύνταξι, οὔτε νά τύχουν τῶν ἄλλων εὐεργετημάτων, ἂν δέν μποροῦσε νά ἀποδειχθῆ ὅτι ἡ συμβίωσι ὑπῆρξε σταθερή ἐπί ἕναν ὡρισμένο ἀριθμό ἐτῶν. Καί τότε δέν ἦταν πάντοτε εὔκολο νά ἐξασφαλίση κανείς ἔγκυρες μαρτυρίες, γιατί ἦταν μιά ἐποχή συνεχῶν καί βίαιων μαζικῶν μετακινήσεων τοῦ πληθυσμοῦ ἐξ αἰτίας τῆς προελάσεως τοῦ ἐχθροῦ. Ἡ νομοθεσία τοῦ 1944 μέ τίς παραλλαγές της τῶν κατοπινῶν ἐτῶν εἶχαν ὡς σκοπό νά διευκολύνουν τή γονιμο-

Ἡ τελευταία «μόδα» στήν Ἰατρική

ΦΤΑΙΕΙ Η ΥΠΕΡΕΝΤΑΣΙΣ !

ΛΟΝΔΙΝΟΝ, Ἰούλιος.

ΟΙ ΓΙΑΤΡΟΙ βρῆκαν, ἐπί τέλους, τόν τρόπο νά κάνουν ἀλάνθαστη διάγνωση γιά ἕνα ὡρό ἀσθένειες. Ἀπό καρδιακές ἀνωμαλίες μέχρι ρευματικούς πόνους, «Φταίει ἡ ὑπερέντασι» λένε μέ βεβαιότητα στούς πελάτες τους. «Ἡ ὑπερέντασι εἶναι ἡ αἰτία τοῦ κακοῦ». Βλέπετε, τά «συμπτώματα τῆς ὑπερεντάσεως» εἶναι πολύ μεγαλύτερης διάρκειας ἀπό ἐκεῖνα τῶν «νευρώσεων», τῆς «καταπτώσεως», τῆς «δισκοπαθείας» καί ἄλλων διαγνωσεων τῆς μόδας. Φορτώνοντας λοιπόν τήν ὁποισδήποτε πάθησι στήν ὑπερέντασι, οἱ γιατροί ἔχουν τήν ἄνεσι νά ἐκθέτουν τούς κινδύνους πού περικλείνει καί νά συμβουλεύουν τούς ἀσθενεῖς νά τήν ἀποφεύγουν μέ κάθε τρόπο.

Ἡ «ὑπερέντασι», λένε, προκαλεῖται ἀπό πλείστες αἰτίες, π.χ.:

—Ἀπό φόρτο ἐργασίας.

—Ἀπό τήν αἴσθησι ὅτι δέν προσφέρεις τίποτε.

—Ἀπό τήν διοικητική εὐθύνη.

—Ἀπό τήν ἔλλειψι πιθανότητος προαγωγῆς.

—Ἀπό τήν στενόχωρη ζωή σέ πυκνοκατοικημένες πόλεις.

—Ἀπό τήν μοναξιά τῆς ζωῆς σέ μακρυνές ἐπαρχίες.

—Ἀπό τήν γκοίνια τῆς γυναίκας.

—Ἀπό τό αἴσθημα κατωτερότητος γιατί ἔμεινες γεροντοπαλλήκαρο.

Οἱ γιατροί δέν σταματοῦν ἐκεῖ. Φθάνουν ἀπό σημείο νά λένε ὅτι τό κάπνισμα ἤ ἡ αὔξησι τοῦ βάρους προκαλεῖ «ὑπερέντασι». Προσεβλήθη κανείς ἀπό κάποιο μικρόβιο; Φταίει ἡ «ὑπερέντασι». Κατάπιε κανείς κάποια δηλητηριώδη οὐσία καί ἀρρώστησε, «Φταίει ἡ ὑπερέντασι».

Μετά ἀπό εἴκοσι χρόνια πείρας καί ἔρευνας στούς ἰατρικούς κύκλους τοῦ Λονδίνου, ἔχω πεισθῆ ὅτι «ἡ ὑπερέντασι τῆς σύγχρονης ζωῆς» εἶναι παραμύθι πού βολεύει τούς γιατρούς ὅταν δέν μποροῦν νά διαπιστώσουν τίς πραγματικές αἰτίες μιᾶς ἀρρώστιας.

Δέν μπορῶ νά πιστέψω ὅτι στήν ἐποχή μας τῆς ἑβδομάδος τῶν πέντε ἡμερῶν, ὑποφέρουμε ἀπό ὑπερέντασι περισσότερο ἀπό τούς παππούδες μας. Ἀντίθετα. Τρεφόμαστε καλύτερα, ἔχουμε καλύτερα σπίτια, ντυνόμαστε καλύτερα, ἔχουμε περισσότερες ἀνέσεις, κινδυνεύουμε ἀπό πολύ λιγώτερες ἀσθένειες καί, κατά τή γνώμη μου, ζοῦμε μέ λιγώτερες ἀνησυχίες καί ἀπογοητεύσεις.

Ἡ σύλληψι τῆς «διοικητικῆς ὑπερεντάσεως», ἡ ἰδέα δηλαδή, ὅτι οἱ ἐργοδότες κινδυνεύουν ἰδιαίτερα ἀπό τήν ὑπερέντασι γιατί ἔχουν μεγάλες εὐθύνες, μέ βρίσκει ἐντελῶς ἀντίθετο. Τή θεωρῶ παραφωνη. Ἀμερικανική ἔρευνα ἀπέδειξε ὅτι οἱ μέσοι λευκοί ἐργάτες εἶναι τό ἴδιο ἐπιρρεπεῖς σέ καρδιακές θρομβώσεις καί ἄλλες ἀσθένειες πού ἀποδίδονται στήν ὑπερέντασι, μέ τούς διευθυντές καί ἐργοδότες τους. Ἀκόμα καί ἡ γενική ἐντύπωσι ὅτι τό ἔλκος τοῦ στομάχου εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἀγωνίας καί τῆς ὑπερεντάσεως πού αἰσθάνονται ἐκεῖνοι πού ἔχουν μεγάλες εὐθύνες, δέν δικαιώνεται ἀπό τήν ἔρευνα.

Ὁ κίνδυνος τῆς ὑπερεντάσεως ὑπεγρομμίσθη πρίν 18 χρόνια ἀπό ἕνον λουτρό Καναδό πειραματιστή, τόν Χανς Σέλυε. Ὅταν τόν συνάντησα, σχημάτισα τήν ἐντύπωσι ὅτι ἐργαζόταν πάνω σέ κάτι πραγματικά θεμελιώδες. Ἐν τούτοις, οἱ ἰδέες του ἔχουν στο μεγαλύτερο μέρος τους γρήγορα ξεπερασθῆ καί σήμερο — μετά ἀπό μεγάλο διάλειμμο — ἔφθασαν στά ἰατρεῖα...

CHAPMAN PINCHER

Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

οἰκογενειακά πρότυπα

Ἡ «οἰκογένεια εἶναι τό κύτταρο τῆς κοινωνίας», λέει σήμερα ὁ πρόεδρος τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου τῆς ΕΣΣΔ Ἀλεξάντρ Φιοντόροβιτς Γκόρκιν. Πόσο ἄλλαξαν οἱ καιροί, ἀπό τό 1917...

μότητα τῆς οἰκογενείας μέσω τῆς παραχωρήσεως εἰδικῶν ευεργετημάτων σέ χρήματα καί εἴδη, τά ὁποία ἐδικαιοῦτο ἡ ἔγγαμη μητέρα ὕστερα ἀπό τό τέταρτο παιδί καί ἡ ἄγαμη μητέρα μέ τό πρῶτο παιδί. Οἱ αἰτήσεις γιά «ἀναγνώρισι τῆς πατρότητος» ἦταν ἀπαγορευμένες.

Ἀγνώστου πατρός...

Πρέπει νά σημειωθῆ ὅτι τό πρόβλημα τῶν ἐξώγαμων παιδιῶν ὑπῆρξε πάντοτε ὀξύ κατά τήν πεντηκονταετῆ ἱστορία τῆς ΕΣΣΔ. Κατά τά χρόνια τοῦ ἐμφυλίου πολέμου (1919–1921) γεννήθηκαν στίς ζῶνες ὅπου διεξήγοντο ἐπιχειρήσεις πολλά παιδιά, τῶν ὁποίων ἡ πατρότητα δέν ἦταν δυνατόν νά ἐξακριβωθῆ. Συχνά τά παιδιά αὐτά ἐγκαταλείποντον ἀπό τίς μητέρες τους καί γύριζαν ἀδέσποτα σέ πόλεις καί χωριά, ἐνῶ τό κράτος, ἀδιαμόρφωτο ἀκόμη, φαινόταν ἀνίκανο νά τούς ἐγγυηθῆ τήν ἐπιθίωσι. Τήν ἔκλυσι τῶν ἠθῶν τῆς νεότητος πού ἐδημιουργεῖτο μέ αὐτά τά φαινόμενα προσπάθησε νά τήν ἐξουδετερώσῃ ὁ παιδαγωγός Ἀντόν Σεμιόνοβιτς Μακαρένκο, μέ τίς δύο εἰδικές σχολές πού ἱδρύθηκαν γι' αὐτόν τόν σκοπό καί πού λειτουργοῦσαν ὑπό τήν διεύθυνσί του (ὁ Μακαρένκο εἶχε ἐπίσης τό φιλόδοξο σχέδιο νά καλλιεργήσῃ στά παιδιά δίχως σπίτι καί δίχως οἰκογένεια τό πνεῦμα τοῦ κολλεκτιβισμοῦ καί τῆς λεγομένης «νέας ἠθικῆς», ἀλλά τά ἀποτελέσματα δέν ἦταν ἀνάλογα μέ τις προσδοκίες του). Γιά τά ἐγκαταλελειμμένα παιδιά χρειάστηκε νά ἱδρυθῆ ἕνα εἰδικό ἵδρυμα ἐπιχορηγούμενο ἀπό τό κράτος. Τό 1927 δημιουργήθηκε μιά «ἐπιτροπή γιά τήν καταπολέμησι τῆς ἐκλύσεως τῶν ἠθῶν τῆς νεολαίας καί τῶν ἐγκαταλελειμμένων παιδιῶν». Τό πρόβλημα παρουσιάστηκε μέ ἰδιαίτερη ὀξύτητα κατά τά χρόνια τῆς βιαίας κολλεκτιβοποιήσεως τῆς ὑπαίθρου καί τῶν μεγάλων «ἐκκαθαρίσεων». Θεωρήθηκε ἀναγκαῖο νά μειωθῆ τό ὅριο ἡλικίας τῆς ποινικῆς εὐθύνης καί νά ἐφαρμοσθῆ καί στούς νέους ἡ ἴδια αὐστηρότητα πού ἴσχυε γιά τούς ἐνηλίκους (ἰδιαίτερα γιά τούς λεγομένους «ἀντιδραστικούς»). Ὁ Β' Παγκόσμιος Πόλεμος ἔθεσε καί πάλι μέ μορφή κατεπείγουσα τό πρόβλημα τῶν νέων πού δέν διέθεταν τά μέσα ἐπιθιώσεως καί πού ἔτειναν νά διαπράξουν ἔργα καθαυτό ἐγκληματικά.

Ἡ σημερινή νομοθεσία, ἄθροισμα τῶν συμβολῶν διαφόρων περιόδων τῆς ἀναπτύξεως τῆς σοβιετικῆς κοινωνίας, δέν εἶναι σέ θέσι νά λύσῃ μέ τρόπο ἱκανοποιητικό τά προβλήματα τῶν οἰκογενειακῶν σχέσεων: οἱ νόμοι αὐτοί θεσπισθηκον κάτω ἀπό τήν πίεσι εἰδικῶν συνθηκῶν. Χαρακτηριστική εἶναι ἡ περίπτωσι τῆς νομιμοποιήσεως τῶν ἐκτρώσεων: εὐνοήθηκαν σέ περιόδους ἔντονης δημογραφικῆς διογκώσεως καί καταδικάσθηκαν ἢ ἔγιναν δύσκολες ἀμέσως μετά τόν πόλεμο (σήμερα ὑπάρχει μιά κατάστασι συμβιβασμοῦ, καί οἱ ἐκτρώσεις πραγματοποιοῦνται στά κρυφά ἀπό ἐμπειρικούς, μέ σοβαρούς κινδύνους γιά τήν ὑγεία τῶν γυναικῶν). Σήμερα ἡ προπαγάνδα γιά τόν ἔλεγχο τῶν γεννήσεων δέν εἶναι ἔντονη ὅπως σέ ἄλλες περιόδους, ἀκριβῶς γιά τό φόβο τῆς πτώσεως τοῦ δείκτου γεννήσεων, τοῦ ὁποίου ἡ ἄνοδος εἶναι ἐπιθυμητή, δεδομένου ὅτι τά σχέδια γιά τόν ἐποικισμό τῶν ἀσιατικῶν ἐδαφῶν τῆς ΕΣΣΔ καί ἰδιαίτερα ἐκείνων πού συνορεύουν μέ τήν Κίνα διέρχονται φάσι καταπτώσεως.

"Ἴσως παρουσιάζει ἐνδιαφέρον νά σημειωθῆ πόσο λίγες εἶναι οἱ περιπτώσεις ἀποδόσεως ἐξωγάμου πατρότητος. Ἀπό τα στατιστικά δεδομένα πού ἔχουν δημοσιευθῆ στήν ΕΣΣΔ, προκύπτει ὅτι, γιά τήν περίοδο 1935–1938 λόγου χάρι, οἱ ἀναγνωρισεις πατρότητος ἐκυμάνθησαν μεταξύ 7,4% καί 7% τῶν περιπτώσεων, οἱ ἀμφισβητήσεις μεταξύ 25,4% καί 27% καί οἱ ἀπορριψεις μεταξύ 62,2% καί 52,9%. Κατά τά ἑπόμενα χρόνια δέν σημειώθηκαν ἀξιόλογες μεταβολες, καί μετά τόν Β' Παγκόσμιο Πόλεμο ἡ κατάστασι δέν μεταβλήθηκε οὐσιωδῶς. Σχετικά μέ τήν εγκληματικότητα των νέων, δέν διαθέτουμε ἀκριβῆ στατιστικά στοιχεῖα. Θά πρέπει πάντως νά εἶναι ἀκόμη ἀνησυχητική, γιατί τά περιστατικά στίς ἐφημερίδες εἶναι τακτικά καί ἐπίμονα.

"Ὁριο ἡλικίας γάμου

Οἱ καινούργιοι νόμοι καθορίζουν ὡς κατώτερο ὅριο ἡλικίας γάμου—ἐκτός ἀπό τις ἐπειγουσες περιπτώσεις—τό 18ο ἔτος. Ἐπικυρώνουν τήν ἀπόλυτη ἰσότητα ὑποχρεώσεων καί δικαιωμάτων ἀναμεσα στούς δύο συζύγους καί την ἀπό κοινοῦ κυριότητα ὅλων τῶν ἀγαθῶν τά ὁποία ἀποκτήθηκαν μετά τόν γάμο, ἀνεξαρτήτως τοῦ ποιος παρέχει τό εἰσόδημα. Γιά τά ἔξω γαμα παιδιά γράφεται τό ὄνομα τῆς μητέρας στή δική της δήλωσι καί τό ὄνομα τοῦ πατέρα στην κοινή δήλωσι καί τῶν δυό τους. Ὅταν ὁ πατερας εἶναι ἄγνωστος, οἱ ἀρχές ὀφείλουν νά τόν ἀναζητήσουν. Ἂν ἡ ἔρευνα ἔχη ἀρνητικό ἀποτέλεσμα, στό νεογέννητο ἀποδίδεται μιά πλασματική πατρότης: τό ὄνομα καί τό πατρωνυμο ὑποδεικνύοντα ἀπό τή μητερα. Τό διαζύγιο δέν ἐπιτρέπεται ἐφ' ὅσον ἡ σύζυγος περιμένει παιδί, καί ὥσπου το νεογεννητο νά γίνη ἑνός ἔτους. Ἡ διαδικασία του διαζυγίου ἔγινε ἀκόμη πιό περίπλοκη καί δαπανηρή (κοστίζει περίπου δύο μηνιαίους μισθούς). Στις οἰκογένειες ἀναπτύσσεται φυσικά τό καθῆκον νά «ἀναθοέψουν τά παιδιά στο πνεῦμα τοῦ ἠθικοῦ κώδικος ἑνός οἰκοδόμου του κομμουνισμοῦ».

ALFONSO STERPELLANE

Τώρα!

σᾶς δίδεται ἡ εὐκαιρία
ν' ἀποκτήσετε
τό ΝΕΟ ὑπεραυτόματο
πλυντήριο

HOOVER 90
ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ

νά τό γιατί!

Η HOOVER ΚΑΙ Η ΑΓΓΛΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΥΝ ΕΝΑ ΑΚΟΜΗ ΚΑΤΑΠΛΗΚΤΙΚΟ ΥΠΕΡΜΟΝΤΕΡΝΟ ΚΑΙ ΤΕΛΕΙΟ ΠΛΥΝΤΗΡΙΟ **ΣΕ ΑΠΙΣΤΕΥΤΑ ΧΑΜΗΛΗ ΤΙΜΗ ΓΙΑ ΠΡΟΪΟΝ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ**

- 15 προγράμματα πλυσίματος
- Αὐτόματος παροχή ἀπορρυπαντικοῦ
- Τέλειο ξέβγαλμα καί στέγνωμα
- Ἀνοξείδωτο τύμπανον
- Εὔκολο στή μετακίνησι
- Ὑπερμοντέρνο σχέδιο
- Ἐξαιρετική ποιότης

HOOVER

Προϊόντα HOOVER,
οἱ πρῶτοι φίλοι τῆς νοικοκυρᾶς

ΓΕΝΙΚΟΙ ΑΝΤ/ΠΟΙ: ΠΑΝΑΓΙΩ

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Ποιά είναι ή άληθινή νεολαία τής έποχής μας

Η ΝΕΑ ΓΕΝΙΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΥΛΙΣΤΙΚΗ

Μιά έγκυρη έρευνα άποδεικνύει:
Τό όνειρο τῶν σημερινῶν νέων ἐξακολουθεῖ νά εἶναι ἡ δημιουργία μιᾶς "εὐτυχισμένης οἰκογένειας„

Οἱ φοιτητικές ταραχές τοῦ Παρισιοῦ καί ἄλλων πόλεων, οἱ Κόν-Μπεντίτ καί Ροῦντι Ντοῦσκε, οἱ χίππηδες καί οἱ μπῆτνικ ἔχουν δώσει μιά λανθασμένη ἰδέα γιά τήν σημερινή νεολαία. Ἡ πλειοψηφία τῶν νέων εἶναι διαφορετική καί ἔχει εἰρηνικώτερα καί θετικώτερα ἐνδιαφέροντα. Ἡ νέα γενιά εἶναι καλύτερη ἀπό ὅ,τι τήν ἐμφανίζει ὁ θόρυβος μιᾶς μικρῆς μειονότητας. Καί οἱ ἀποδείξεις ὑπάρχουν ἔπειτα ἀπό μιά ἔρευνα.

ΒΟΝΝΗ, Ἰούλιος.

Ο ΝΕΑΡΟΣ μέσος ὑπάλληλος θά ἤθελε νά παντρευθῆ σέ ἡλικία 26 χρόνων. Θέλει νά ἔχη ὡραία, εὐσυνείδητη καί πιστή σύζυγο πού νά τοῦ δώση δύο παιδιά — πρῶτα ἕνα γυιό κι' ἔπειτα ἕνα κορίτσι. Θέλει μιά εὐτυχισμένη οἰκογένεια, μέ καλή ὑγεία, νά ἔχη ἕνα σπίτι μακρυά ἀπό τό κέντρο τῆς πόλεως καί νά κάνη κάθε δύο χρόνια ἕνα ταξίδι στίς διακοπές, μέ τό αὐτοκίνητό του — γιατί θά ἔχη αὐτοκίνητο.

Δέν πρόκειται γιά διαφημιστικό κείμενο πού ὑπόσχεται στόν καθένα μιά ἥσυχη καί ἤρεμη ζωή. Πρόκειται γιά τ' ἀποτελέσματα μιᾶς ἔρευνας πού ἔκανε ὁ δρ. Βάλτερ Κρούμ, τῆς Ἀνώτερης Σχολῆς Οἰκονομίας τοῦ Μανχάϊμ. Ρωτήθηκαν νέοι, πρό πάντων μαθητές ἐμπορικῶν σχολῶν. Ποιά εἶναι τά σχέδια πού κάνουν οἱ νέοι γιά τή μελλοντική ζωή τους, τί ἐπιθυμοῦν, τί θέλουν καί τί φοβοῦνται; Καθώς βλέπουν μπροστά τους ἕνα ἥσυχο μέλλον, μέ πιστή σύζυγο, δύο παιδιά, ἕνα σπιτάκι κι' ἕνα αὐτοκίνητο, ὁ δρ. Κρούμ κατέληξε στό συμπέρασμα ὅτι ἡ νεολαία δέν ἔχει ἀλλάξει, ὅτι δέν πρόκειται γιά μιά νεολαία ἐντελῶς διαφορετική καί καινούργια. Δέν μπορεῖ νά χαρακτηρισθῆ καινούργια μιά νεολαία πού ἐπιδιώκει πρό πάντων μιά ἀστική ζωή, μιά καλή καί ἀσφαλῆ θέση καί μιά εὐτυχισμένη οἰκογένεια πού νά μήν τῆς λείπη τίποτα.

Κατά γενικόν κανόνα, οἱ νεαροί ὑπάλληλοι καταστρώνουν σχέδια μόνο γιά τά προσεχῆ πέντε ὡς εἴκοσι χρόνια. Αὐτό πού θά γίνη ὅταν θά ἔχουν ἐξασφαλίσει τή ζωή τους δέν ἐνδιαφέρει πλέον τούς νέους. Οἱ διαφορές ἀνάμεσα στά ἐπαγγέλματα δέν εἶναι πολύ μεγάλες. Οἱ ἐργάτες θά ἤθελαν νά παντρεύωνται λίγο πιό νέοι παρά οἱ ὑπάλληλοι. Ἐπιθυμοῦν συχνότερα νά ἀσκῆ ἡ γυναίκα τους κάποια ἐπαγγελματική δραστηριότητα ἀλλά μόνον ὡς ὅτου πληρωθοῦν οἱ πρῶτες δόσεις — ἡ ἀγορά μέ δόσεις εἶναι πλέον συνήθεια — ἤ ὡς ὅτου νά γεννηθῆ τό πρῶτο παιδί. Θέλουν περισσότερα παιδιά καί θέλουν νά τά ἀναθρέψουν μέ αὐστηρότερο τρόπο. Τουναντίον, οἱ διανοούμενοι καί οἱ μέλλοντες ἐκπαιδευτικοί θέλουν νά παντρευθοῦν ἀργότερα καί συχνά μόνον ἀφοῦ ἐκπληρώσουν ὡρισμένους ὅρους, πρό πάντων ἐκπαιδευτικούς.

Μετρημένη αἰσιοδοξία

Παρατηρεῖται ὅτι οἱ νέοι ἔχουν πολύ συχνά ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη στό μέλλον. "Ολοι πιστεύουν ὅτι θά μπορέσουν νά νικήσουν τά ἐμπόδια, τουλάχιστο τόσο καλά ὅσο καί οἱ γονεῖς τους. Ὁ δρ. Κρούμ ἀποκρούει ἀπόλυτα ὡρισμένους ἰσχυρισμούς κατά τούς ὁποίους ἕνα μεγάλο μέρος τῆς νεολαίας «φοβᾶται τό μέλλον» καί «φοβᾶται τή ζωή». Οἱ περισσότεροι νέοι δίνουν νά ἐννοηθῆ ὅτι, κατ' ἀρχήν, δέν φοβοῦνται τίποτε. "Εχουν κάπως λιγώτερη ἐμπιστοσύνη σ' ὅ,τι ἀφορᾶ τήν ἐξέλιξι τοῦ κόσμου, ἀλλ' ἡ αἰσιοδοξία κυριαρχεῖ. Ὡστόσο, οἱ περισσότεροι νέοι εἶναι ἀβέβαιοι. Δέν ξέρουν ἄν οἱ ἀποφάσεις τους εἶναι οἱ σωστές, ἄν τά σχέδιά τους εἶναι πραγματοποιήσιμα καί ἄν τά προγνωστικά τους θά ἐπαληθεύσουν. "Εχουν ὅμως τή γνώμη ὅτι ὅλα θά τελειώσουν καλά.

Ἡ νέα γενιά εἶναι καλύτερη ἀπ' ὅ,τι τήν ἐμφανίζει ὁ θόρυβος μιᾶς μικρῆς μειονότητας. Ἐπιδιώκει πρό πάντων μιά ἀστική ζωή, μιά καλή καί ἀσφαλῆ θέση καί μιά εὐτυχισμένη οἰκογένεια πού νά μήν τῆς λείπη τίποτα.

'Η γνώμη ὅτι ἡ νέα γενιά εἶναι ὑλιστική καί ὅτι θέλει νά ἀφεθῆ σέ μιά κάποια παθητικότητα χαρακτηριστική τοῦ καταναλωτῆ, δέν ἀντέχει στίς ἔρευνες τοῦ δρα Κρούμ. Οἱ νέοι δέν διαλέγουν ἕνα ἐπάγγελμα ἤ μιά τέχνη ἀποκλειστικά καί μόνο γιά νά κερδίσουν χρήματα καί δέν θεωροῦν τό χρῆμα καί τήν ἐργασία σάν «ἀναγκαῖο κακό». "Οταν τούς ρωτοῦν ἄν, ἀφοῦ τύχη νά κερδίσουν ἕνα μεγάλο ποσό στό λαχεῖο ἤ στίς ἱπποδρομίες, θά ἐξακολουθήσουν νά ἐργάζωνται, ἀπαντοῦν ὅλοι σχεδόν: ναί. Κατά τόν δρα Κρούμ, τό βιοτικό ἐπίπεδο — ἀκόμα καί στούς ἐργάτες — δέν ἀποτελεῖ γιά τούς νέους τό κεντρικό πρόβλημα. "Εχουν τήν προτεραιότητα τά οἰκογενειακά καί ἐπαγγελματικά σχέδια. Γιά νά τά πραγματοποιήσουν, οἱ νέοι δέν φοβοῦνται νά ἐπενδύσουν χρόνο, ἐργασία καί χρήματα. Οἱ περισσότεροι νέοι εἶναι διατεθειμένοι νά κάνουν θυσίες. Θά δέχονταν νά παραιτηθοῦν ἀπό τό αὐτοκίνητο καί ἀπό τίς διακοπές γιά νά μπορέσουν νά θεμελιώσουν μιά οἰκογένεια. Τά 60% τῶν νέων κάνουν οἰκονομίες ἀπό τό χαρτζηλίκι τους ἤ ἀπό τό μισθό τους. Τά 70% βάζουν κατά μέρος χρήματα γιά τίς διακοπές, γιά τό γάμο τους, γιά τό αὐτοκίνητο, γιά τήν ἄδεια ὁδηγοῦ. Οἱ ἄλλοι, γιά τό «μέλλον» καί γιά τίς «δύσκολες μέρες». Γενικά, ὅμως, ἡ οἰκογενειακή ζωή, μιά εὐτυχισμένη ζωή εἶναι αὐτό πού κρύβεται πίσω ἀπό τά σχέδιά τους, ἀκόμα καί πίσω ἀπό τό αὐτοκίνητο ἤ τό σπιτάκι.

Γιά μιά καλύτερη ζωή

'Η ἔρευνα τοῦ καθηγητῆ Κρούμ παρουσιάζει ἴσως ἐκπλήξεις ἀπό ὡρισμένες ἀπόψεις. Ἐπιβεβαιώνει, ὅμως, ἕνα πρᾶγμα: ἡ νέα γενιά δέν παρουσιάζει μιά ἀπόλυτα εἰδική συμπεριφορά, ἀλλά προσπαθεῖ πρό πάντων νά εὐθυγραμμισθῆ μέ τούς μεγάλους, νά μιμηθῆ τόν τρόπο ζωῆς τους. Αὐτό, ὅμως, δέν σημαίνει καθόλου ὅτι δέν γίνεται αἰσθητή στούς νέους μιά κριτική στάσι ἀπέναντι σ' ὅ,τι κάνουν οἱ μεγάλοι. "Οταν ὅμως οἱ νέοι δέν εἶναι ἱκανοποιημένοι ἀπό τήν οἰκογενειακή ζωή τῶν γονέων τους, ἀπό τό ἐπάγγελμά τους, ἀπό τή θέσι τους ἤ ἀπό τήν κυβέρνησι, ἡ δυσαρέσκεια αὐτή δέν τούς παρακινεῖ νά ἀρνηθοῦν τόν γάμο, τό ἐπάγγελμα ἤ τό καθεστώς, ἀλλά τούς κάνει νά ἐπιθυμοῦν νά μπορέσουν νά κάνουν καλύτερη οἰκογενειακή ζωή, νά βροῦν καλύτερο ἐπάγγελμα καί νά ψηφίσουν ἕνα καλύτερο κόμμα. Ὁ δρ. Κρούμ δέν ἀρνεῖται ὅτι συχνά οἱ νέοι μιμοῦνται κακά τούς γονεῖς. Ἀλλά γενικά θέλουν νά ἐνεργοῦν καλύτερα ἀπό αὐτούς. Τ' ἀποτελέσματα τῆς ἔρευνας ἔχουν ἀποκαλύψει ἐξ ἄλλου ὅτι οἱ νέοι ἀπομακρύνονται ἀπό τίς ἰδεολογίες.

"Αν ἀναπαραστήσουμε τήν εἰκόνα τῆς νεολαίας αὐτῆς, μιᾶς νεολαίας τόσο ἱκανοποιημένης ἀπό τόν ἑαυτό της ὅσο εἶναι καί οἱ μεγάλοι θά μπορέσουμε ἴσως νά βροῦμε τήν ἐξήγησι τῆς ἀναταραχῆς πού ἔχει κυριεύσει ἕνα μέρος τοῦ φοιτητικοῦ κόσμου. Τό γεγονός ὅτι μιά νέα γενιά μπορεῖ νά εἶναι τόσο λίγο ἐπαναστατική ὅσο αὐτή πού περιγράφει, ἔπειτα ἀπό τήν ἔρευνά του, ὁ καθηγητής Κρούμ, φαίνεται νά μή ἀνταποκρίνεται στήν πρόσφατη ἐμπειρία. Ἀλλά ἡ ἔρευνα τοῦ δρα Κρούμ μπαίνει κάτω ἀπό τήν περιστασιακή ἐπιφάνεια καί ἐξετάζει μιά βαθύτερη καί μονιμώτερη κατάστασι. Ὡστόσο ἡ νεολαία, χωρίς νά εἶναι πραγματικά ἐπαναστατική, θέλει νά ἀλλάξουν πολλά πράγματα, ὥστε ἡ ζωή νά γίνη καλύτερη, τό μέλλον νά φανῆ πιό εὐτυχισμένο.

University of Thessa
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Τὸ μεγαλύτερο ὄνομα στὴ διεθνῆ Βιομηχανία
ΩΡΟΛΟΓΙΩΝ

-HELLAS S.A. ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΩΡΟΛΟΓΙΩΝ
ΟΘΩΝΟΣ 4. ΤΗΛ. 236.021 · ΠΛΑΤΕΙΑ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

Πλῆρες δίκτυον πωλήσεων εἰς ὅλας τὰς πόλεις τῆς Ε

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Στιούαρτ Γκρέϊντζερ

Καρολίν Λεσέρ

Τό ἀγωνιῶδες δίλημμα τοῦ διάσημου ἠθοποιοῦ Στιούαρτ Γκρέϊντζερ καί ἑκατομμυρίων ἄλλων συζύγων

"Θά ἔπρεπε ἡ γυναίκα μου νά ἀποκτήσῃ νέα καρδιά;..

Ἐπί χρόνια ὁ δημοφιλής Ἄγγλος ἠθοποιός τῆς ὀθόνης Στιούαρτ Γκρέϊντζερ πίστευε ὅτι ἦταν ἀνίατη ἡ καρδιακή πάθησι τῆς ὡραιοτάτης καί νεαρωτάτης γυναίκας του. Τώρα, ὅμως, τό θαῦμα τῶν μεταμοσχεύσεων καρδιᾶς, ἔδωσε καί σ' αὐτόν καί στή γυναίκα του καινούργιες ἐλπίδες, ἀλλά καί τούς ἔθεσε ἀγωνιῶδη ἐρωτήματα.

ΛΟΝΔΙΝΟΝ — Ἰούλιος

ΜΠΟΡΩ ν' ἀποκαλύψω τό πραγματικό μυστικό πού ὑπάρχει πίσω ἀπό τό γάμο τοῦ κορυφαίου Ἄγγλου ἠθοποιοῦ τοῦ κινηματογράφου Στιούαρτ Γκρέϊντζερ καί τῆς ὡραίας γυναίκας του, τῆς Καρολίν Λεσέρ, πού εἶναι τώρα 25 χρόνων καί ὑπῆρξε «Μίς Βέλγιον». Ἡ κατάστασι τῆς καρδιᾶς της εἶναι τόσο κακή, ὥστε μιά δυνατή συγκίνησι ἤ ἕνα σόκ θά μποροῦσε νά σκοτώσῃ τήν Καρολίν.

Οἱ καρδιακοί μῦς της ἔχουν πάθει βλάβη καί μόνο δύο ἀπό τίς βαλβίδες τῆς καρδιᾶς της λειτουργοῦν. Καί ἡ Καρολίν βρίσκεται ὑπό συνεχῆ παρακολούθησι ἀπό τούς γιατρούς.

Ἔπειτα ὅμως ἀπό τίς ἱστορικές πλέον ἐγχειρήσεις μεταμοσχεύσεως καρδιᾶς στή Νότιο Ἀφρική ἀπό τόν καθηγητή Κρίστιαν Μπάρναρντ, οἱ Γκρέϊντζερ ἔχουν ἀρχίσει νά ἐλπίζουν.

Μέ δάκρυα στά μάτια, ὁ Στιούαρτ Γκρέϊντζερ — πού εἶναι τώρα 55 χρόνων, 30 χρόνια μεγαλύτερος ἀπό τή γυναίκα του — μοῦ εἶπε:

«Ἂν ἡ μόνη διέξοδος εἶναι ἡ μεταμόσχευσι καρδιᾶς, εἴμαστε βέβαιοι ὅτι ὁ καθηγητής Μπάρναρντ εἶναι ὁ κατάλληλος γιά τήν ἐπέμβασι. Ἡ ἐπέμβασι αὐτή θά ἐσήμαινε καινούργια ζωή γιά τήν Καρολίν, ἀπό κάθε ἄποψι».

Ἡ ἀγωνία μιᾶς μελλοθάνατης

Ὁ Στιούαρτ καί ἡ Καρολίν — πού [illegible] σάν «ἡ ἀπάντησι τοῦ Βελγίου στήν Μπριζίτ Μπαρντό» — συναντήθηκαν τό 1958. Καί ἐρωτεύθηκαν.

«Ἡ Καρολίν ὅμως — μοῦ εἶπε ὁ Στιούαρτ — δέν ἤθελε νά μέ παντρευθῇ. Στήν ἀρχή νόμιζα ὅτι ἁπλῶς μέ μεταχειριζόταν σάν μία εὐκαιρία γιά νά κάνῃ κινηματογραφική σταδιοδρομία. Ἔπειτα ἄρχισα νά ἔχω πλέγματα ἠλικίας. Πραγματικά εἶμαι τριάντα χρόνια μεγαλύτερος ἀπό τή γυναίκα μου. Ἡ Καρολίν ὅμως ποτέ της δέν κύτταξε κάποιον πιό νέον ἀπό μένα. Ἔπειτα, τό 1962 νίκησε στά βελγικά καλλιστεῖα καί ἀνακηρύχθηκε «Μίς Βέλγιον». Μιάν ἑβδομάδα κατόπιν ἔπαθε τόσο βαριά καρδιακή προσβολή, ὥστε οἱ γιατροί τήν προειδοποίησαν ὅτι ἂν δέν ἀποσυρόταν ἀπό τά τελικά Καλλιστεῖα γιά τήν ἐκλογή τῆς «Μίς Ὑφήλιος», δέν μποροῦσαν νά ἐγγυηθοῦν τή ζωή της».

Αὐτή ἦταν ἡ πρώτη φορά πού ὁ Στιούαρτ Γκρέϊντζερ ἀντελήφθη τήν τραγική ἀλήθεια. Καί ξαφνικά ὅλα ξεκαθάρισαν. Κατάλαβε γιατί ἡ Καρολίν δέν τόν ἄφησε ποτέ νά φορέσῃ μαῦρο κοστούμι, γιατί μάλιστα τόν ἔβαλε νά παραγγείλῃ μπλέ κοστούμι γιά τό βράδυ ἀντί γιά μαῦρο. Κατάλαβε, ἐπίσης, γιατί ἡ Καρολίν εἶχε ἀρνηθῇ νά τόν παντρευθῇ: νόμιζε ὅτι ἦταν μελλοθάνατη.

Ὡστόσο, παντρεύθηκαν.

Μετά τόν γάμο, ὁ Στιούαρτ Γκρέϊντζερ ἀποσύρθηκε ἀπό τόν κόσμο τοῦ κινηματογράφου γιά ν' ἀφιερώσῃ ὅλον τόν καιρό του, ὅλη τήν δραστηριότητά του καί ὅλους τούς πόρους του στό νά βρῇ τρόπο νά βοηθήσῃ τήν Καρολίν.

«Δέν ἀπεχώρησα ἀπό τόν κινηματογράφο — μοῦ εἶπε — ἐπειδή παρήκμασα, ὅπως νόμισαν πολλοί. Ἀπεχώρησα γιά ν' ἀφιερωθῶ στήν ὑγεία τῆς γυναίκας μου».

Πραγματικά ὁ Στιούαρτ πῆγε τή γυναῖκα του στούς καλύτερους καρδιολόγους τῆς Εὐρώπης γιά νά τούς συμβουλευθῇ. Τότε, ὅμως, μιά τόσο σοβαρή καρδιακή πάθησι ἐθεωρεῖτο ἀκόμα ἀνίατη.

«Ὡς τόσο — μοῦ εἶπε — δέν μποροῦσα, δέν ἤθελα νά δεχθῶ τό γεγονός ὅτι μιά τόσο θαυμάσια γυναίκα, μόλις εἴκοσι χρόνων — μόλις εἴκοσι χρονῶν, τό καταλαβαίνετε; — ἦταν μελλοθάνατη. Δέν εἶχε κάν ἀκόμα ἀρχίσει νά ζῇ. Ἔπειτα, ὅταν μάθαμε τά νέα γιά τήν πρώτη μεταμόσχευσι καρδιᾶς, τοῦ Βασκάνσκυ, εἶναι ἀνάγκη νά σᾶς πῶ τί ἔγινε μέσα μας; Ὅταν πέθανε ὁ Βασκάνσκυ λίγο ἔλειπε νά τό ρίξω στό πιστό. Ἡ Καρολίν, ὅμως, ἦταν πολύ πιό γενναία. Ἔχει, νά ξέρετε, θαυμαστό θάρρος. Ἐκεῖνο, ὅμως, πού μᾶς βασάνιζε, ἦταν ἡ δημοσιότητα καί οἱ διαφωνίες τῶν γιατρῶν γιά τή μεταμόσχευσι τῆς καρδιᾶς. Οἱ δισταγμοί πού ἐκφράζονται στόν Τύπο ἀπό εἰδικούς καί ἀπό γιατρουδάκια πού ἤθελαν νά προβάλουν τόν ἑαυτό τους. Τό θέμα πού ἀπασχολοῦσε κάθε φορά τόν Τύπον ἦταν ἂν ὁ καθηγητής Μπάρναρντ ἔπρεπε νά εἶχε κάνει ἤ ὄχι τή μεταμόσχευσι, ἂν ἡ ἐπέμβασί του ἦταν ἠθική ἤ ἀνήθικη. Ἡ συζήτησι αὐτή λίγο ἔλειψε νά μᾶς τρελλάνῃ».

Οἱ ἐπιφυλάξεις τῆς Καρολίν

Καί ὁ Στιούαρτ Γκρέϊντζερ συνέχισε:

«Ἔπειτα, ὅμως, ἀπό τή δεύτερη μεταμόσχευσι πού ἔκανε ὁ καθηγητής Μπάρναρντ, στόν δρα Φίλιπ Μπλάϊημπεργκ, πιστεύσαμε σ' αὐτό τό εἶδος τῆς χειρουργικῆς. Φυσικά ξέρουμε ὅτι μιά τέτοια ἀπόφασι θά εἶναι ἐξαιρετικά σοβαρή γιά ὅλους τούς ἐνδιαφερομένους. Δέν ὑπάρχει ἀμφιβολία γι' αὐτό. Ἀλλά δέν πρόκειται νά πάρουμε καμμιά ἀπόφασι ἂν ἡ Καρολίν δέν ἐξετασθῇ πρῶτα ἀπό τόν καθηγητή Μπάρναρντ καί τούς συνεργάτες του».

Τό ζευγάρι Γκρέϊντζερ σέ μιά ἔκφρασι ἐρωτικῆς στοργῆς

Ποιά εἶναι ἡ στάσι τῆς Καρολίν ἀπέναντι στή δυνατότητα ν' ἀποκτήσῃ καινούργια καρδιά; Νά τί λέγη ὁ ἄνδρας της:

«Ἡ Καρολίν ἀντιμετωπίζει τό πρᾶγμα μέ πολλή λογική. Συζητήσαμε μάλιστα σχετικά χτές τή νύκτα. Δέν θά ἔχῃ ἀντίρρησι γιά τή μεταμόσχευσι ἂν αὐτή εἶναι ἡ μόνη διέξοδος. Ἔχει, ὅμως, μερικές ἐπιφυλάξεις. Πρῶτον, θέλει νά γνωρίσῃ προσωπικά τόν καθηγητή Μπάρναρντ. Λέγει καί σωστά — ὅτι ἡ δημοσιότητα τόν ἔχει κάνει ἕνα σύμβολο καί ὅτι αὐτή θέλει νά ἐγχειρηθῇ ἀπό γιατρό πού νά τόν ξέρῃ καί ὄχι ἀπό ἕνα σύμβολο. Γυναικεία λογική, θά πῆτε, ἀλλά δέν μπορεῖτε νά τήν κλονίσετε. Δεύτερον δέν θά συμφωνήσῃ νά ἐγχειρηθῇ ἂν δέν εἶναι σύμφωνοι καί οἱ γονεῖς της. Καί οἱ γονεῖς της εἶναι πολύ συντηρητικοί. Τό τρίτο πρόβλημα εἶναι τό στοιχεῖον τῆς δημοσιότητας. Ἂν ἡ Καρολίν τελικά ἐγχειρηθῇ, θά ἐπιμείνουμε νά μή δοθῇ στήν ἐγχείρησι καμμία δημοσιότητα. Ὁ σκοπός μας εἶναι νά ἐπιτραπῇ στήν Καρολίν νά ζήσῃ μιά κανονική, μακρυά ζωή — ὄχι νά διαφημισθῇ μιά καινούργια ἰατρική μέθοδος. Αὐτός εἶναι ὁ λόγος πού δίνω τή μοναδική συνέντευξι γι' αὐτό τό θέμα καί θά ξαναμιλήσουμε γι' αὐτό μόνον ὅταν ὅλα πᾶνε καλά, ἂν γίνῃ ἡ ἐπέμβασι. Εὐχηθῆτε μας καλή ἐπιτυχία».

Φυσικά τοῦ εὐχηθήκαμε καλή ἐπιτυχία. Καί ὑποθέτω ὅτι ὅλοι θά εὔχωνται τό ἴδιο.

DAVID BLIGH

Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

"Οπου κι' ἂν πᾶτε...πάρτε μαζί σας τὴ χαρὰ τῆς PHILIPS

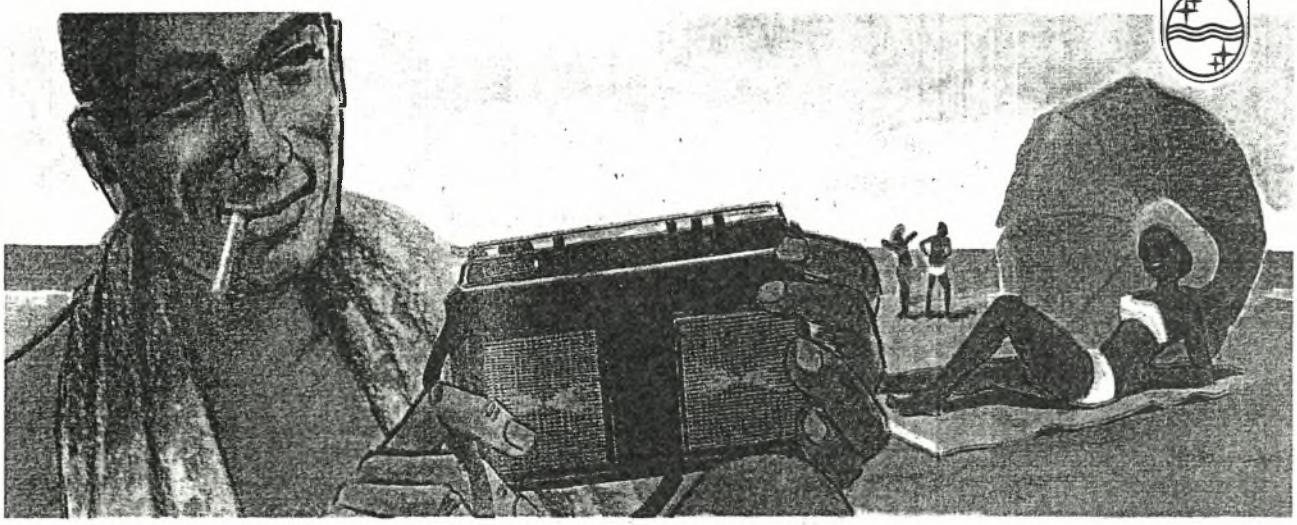

... τὴν χαρὰ τῆς μουσικῆς ἀπό ἕνα μελωδικό τρανζίστορ PHILIPS, ποὺ εἶναι ἀπόλαυσι, μετὰ τὶς χαρὲς καὶ τὰ χάδια τῆς θάλασσας. Ἔτσι χαίρεστε τὶς πιό ὄμορφες στιγμὲς τῆς ἐξοχῆς. (Αὐτὸ τό τρανζίστορ εἶναι PHILIPS 22RL280,μὲ δύο μεγάφωνα καὶ στοιχίζει μόνον 995 Δρχ.).

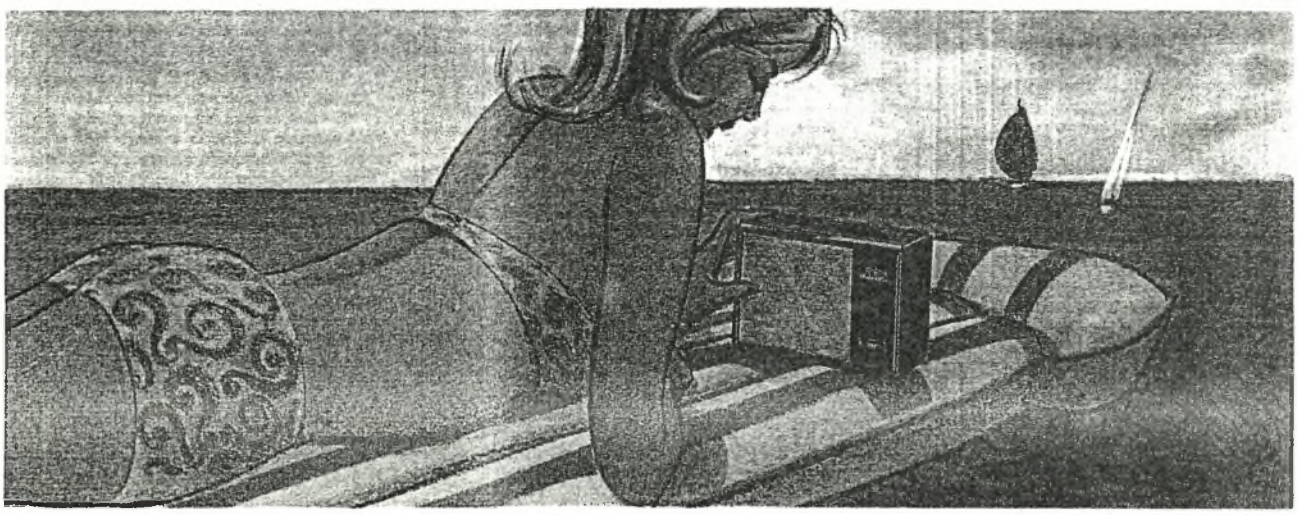

... τὴν χαρὰ καὶ στό ἀπέραντο γαλάζιο στοιχεῖο...Ἀκόμη κι ἐκεῖ, ἕνα χαρούμενο τρανζίστορ ὁλοκληρώνει τὴν ἀπόλαυσι τῶν διακοπῶν. Πάντα μαζί της, πάντα κοντά, γιὰ τὶς δικές της μουσικὲς προτιμήσεις. (Τό τρανζίστορ εἶναι PHILIPS 22RL271, μὲ θαυμάσια ἀπόδοσι . Μόνον Δρχ. 845).

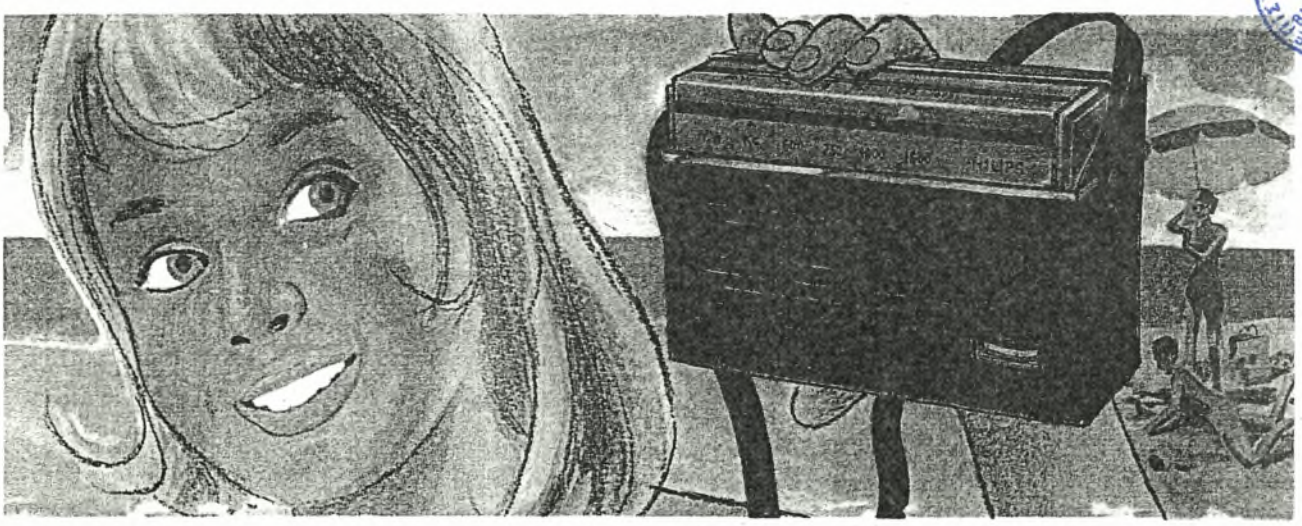

... Οἱ χαρὲς τῆς θάλασσας εἶναι πιό πολὺ δικές της χαρές. Χαρὲς τῆς πιό τρυφερῆς ἡλικίας. Ξένοιαστα, παιγνίδια στὴν χρυσῆ ἄμμο καὶ ὄμορφα τραγουδάκια ἀπό τὸ ΔΙΚΟ ΤΗΣ, τό ἀγαπημένο της Μίνι τρανζίστορ PHILIPS. (Τὸ τρανζίστορ MINI τῆς PHILIPS, ἀγαπήθηκε ἀπό μικροὺς καὶ μεγάλους. Μόνον 495 Δρχ.).

PHILIPS ΤΑ ΠΙΟ ΧΑΡΟΥΜΕ

"ΑΛΕΚΤΩΡ"

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΣΑΣ ΘΑ ΓΙΝΟΥΝ ΜΙΚΡΟΙ ΣΟΦΟΙ

Ἐπανάσταση στήν παιδαγωγική!

3

Ἡ προσχολική ἀγωγή — κατά τή μέθοδο πού ἐκθέτει ὁ παιδαγωγός Ζήγκφρηντ Ἔγκελμαν — τοῦ νηπίου τῶν 18 μηνῶν προχωρεῖ ἀπό τά ἀντικείμενα στά νοήματα. Γίνεται ἴσως πιό δύσκολη, ἀλλ' εἶναι πάντοτε ἀποτελεσματική ὅταν οἱ γονεῖς — καί πρό πάντων ἡ μητέρα — ἐφαρμόζουν προσεκτικά τή μέθοδο. Ἔτσι τό νήπιο μπορεῖ νά μάθη, ὅσο κι' ἄν φαίνεται πρόωρο γιά τήν ἡλικία του, ἰδιότητες, πράξεις, γεωμετρικά σχήματα καί σχέσεις.

Ἰδιότητες, πράξεις, γεωμετρικά σχήματα καί σχέσεις

Οἱ ἴδιοι βασικοί κανόνες ἰσχύουν γιά τήν ἐκμάθησι τοῦ ὀνόματος ὁποιουδήποτε ἀντικειμένου. Δυστυχῶς τά ἀντικείμενα δέν εἶναι τά μόνα πράγματα πού ἔχουν ὀνόματα. Ὑπάρχουν ὀνόματα γιά τήν κίνησι ἑνός ἀντικειμένου καί γιά τίς σχέσεις ἀνάμεσα σέ δύο ἤ περισσότερα ἀντικείμενα. Μερικά ἀπό αὐτά τά μή ἀντικείμενα μαθαίνονται εὔκολα, ἀλλά μερικά δύσκολα. Τό παιδί δέν δυσκολεύεται νά μάθη τό κόκκινο χρῶμα, ἀλλά θά ἀπορῆ μπροστά στήν ἔννοια «μεταξύ».

Νά διδάσκετε τά εὔκολα μή - ἀντικείμενα πρῶτα καί τά δυσκολώτερα κατόπιν. Νά χρησιμοποῆτε τήν ἴδια βασική μέθοδο πού χρησιμοποιήσατε γιά νά διδάξετε τά ἀντικείμενα:

Ν' ἀπομονώσετε τό στοιχεῖο (πρᾶγμα πού μερικές φορές εἶναι δύσκολο).

Νά τό ὀνομάσετε.

Νά βάλετε τό παιδί νά ἐπαναλάβη τό ὄναμα.

Νά βάλετε τό παιδί νά ὀνομάση τό στοιχεῖο.

ΧΡΩΜΑΤΑ: Ν' ἀρχίσετε πρίν τό παιδί γίνει 18 μηνῶν. Ν' ἀπομονώνετε τήν ἔννοια παρουσιάζοντας δύο ὅμοια ἀντικείμενα (ὅπως μπάλλες ἤ κύβους) μέ διαφορετικά χρώματα. Νά πῆτε στό παιδί ὅτι τοῦ παρουσιάζετε ἕναν ἀπό τούς κύβους. «Κόκκινος κύβος. Κόκκινος». Ἔπειτα παρουσιάστε κάτι ἄλλο — ἕνα βιβλίο ἤ ἕνα κομμάτι χαρτί — πού νά εἶναι κόκκινο. «Κόκκινο βιβλίο. Κόκκινο». Τέλος παρουσιάστε κάτι πού δέν εἶναι κόκκινο. Ρωτῆστε: «Εἶναι κόκκινο; Ὄχι δέν εἶναι κόκκινο». Νά παρουσιάζετε ἕνα μόνο χρῶμα κάθε φορά καί νά προτιμᾶτε τά πιό ζωηρά χρώματα: κόκκινο, κίτρινο, μπλέ, ἄσπρο, μαῦρο.

Τό παιδί θά πρέπει νά ἔχη τά πιό ἔκδηλα χρώματα τέλεια ὅταν θά εἶναι τριῶν χρόνων.

ΠΡΑΞΕΙΣ: Μιά πρᾶξις, σάν μιά ἰδιότητα, συνδέεται μέ ἕνα ἀντικείμενο στήν ἁπλούστερη μορφή της. «Ἡ μπάλλα. Ἡ μπάλλα κυλᾶ». Πρέπει νά κοιτάξετε πέραν ἀπό τό πρᾶγμα γιά νά βρῆτε τήν πρᾶξι.

Γιά νά καταδείξετε πράξεις, ἐνέργειες, νά ἀπομονώνετε τήν ἐνέργεια τῆς πράξεως. Δεῖξτε τήν πρᾶξι «πηδημα». Ὅ,τι θά χρειασθῆτε γι' αὐτό εἶναι δύο ἄνθρωποι πού νά μποροῦν νά πηδοῦν. Νά ξεχωρίσετε αὐτούς τούς ἀνθρώπους. «Ἡ θεία, ὁ θεῖος». Νά πῆτε: «Θεία, πήδησε». Ἔγετε δείξει ὅτι ἡ θεία εἶναι ἡ θεία, εἴτε στέκεται ἀκίνητη, εἴτε πηδᾶ. Ἔπειτα νά δείξετε ὅτι «πήδησε» δέν εἶναι ἁπλῶς κάτι πού συμβαίνει μόνο στή θεία. «Θεῖε, πήδησε... πήδησε».

Οἱ περισσότερες πράξεις δέν χρειάζονται νά καταδειχθοῦν. Οἱ πράξεις, ὅπως οἱ ἰδιότητες (ζεστό, κρύο κλπ.) εἶναι πρόδηλες. Τό παιδί τῆς αἰσθάνεται γενικά. Τό βρέφος τῶν 18 μηνῶν ἔχει ἐξοικειωθῆ μέ ἕνα χαμόγελο, μέ ἕνα χτύπημα τῶν χεριῶν, μέ ἕνα «ἀντίο» σάν συμβάντα τύπου πράξεως. Ξέρει ἐπίσης ὅτι ἡ διαταγή «ΜΗ!» σημαίνει νά πάρη μιά στάσι σταματημένης ζωηρότητας. Καί οἱ γνώσεις του γιά πράξεις θά εἶναι πιθανώτατα παράλληλες μέ τήν ἱκανότητά του νά κινῆται, γιατί μεγαλώνει μέ λέξεις, ὅπως ἔπεσα, χτύπησα, περπατῶ, ἐγγίζω, πηδῶ, τρώγω, βλέπω, δαγκώνω κλπ. Οἱ πιθανότητες εἶναι ὅτι θά πρέπει νά καταδείξετε λίγες μόνο ἀπό τίς ἔννοιες πράξεων πού θά μάθη μεταξύ 18 καί 36 μηνῶν κι' αὐτές εἶναι εὔκολες. Νά θυμᾶστε ἁπλῶς τή βασική τακτική. Νά παίρνετε καί νά ξεχωρίζετε τό ἀντικείμενο μέ τό ὁποῖο συνδέεται ἡ πρᾶξις. Νά τό βάζετε στήν κατάστασι τῆς πράξεως. Ἔπειτα νά ἕνα ἄλλο ἀντικείμενο γιά ν' ἀποκλείετε τή δυνατότητα ὅτι ἡ πρᾶξι ἰσχύει μόνο γιά τό πρῶτο ἀντικείμενο. Αὐτό εἶναι ὅλο.

ΓΕΩΜΕΤΡΙΚΑ ΣΧΗΜΑΤΑ: Γιά νά βάλετε ἕνα στρογγυλό ξύλο σέ μιά στρογγυλή τρύπα πρέπει ν' ἀφαιρέσετε κάτι κι' ἀπό τό ξύλο κι' ἀπό τήν τρύπα — τήν ἔννοια τῆς στρογγυλότητας. Ἡ στρογγυλότητα εἶναι ἕνα εἶδος ἰδιότητας πού συνδέεται μέ τό ξύλο καί τήν τρύπα, ἀλλά φαίνεται διαφορετική στό ξύλο παρά στήν τρύπα. Ἡ στρογγυλότητα δέν εἶναι πρόδηλη ἰδιότητα ὅπως ἡ ζέστη καί τό κρύο, τό φῶς ἤ τό σκοτάδι.

Γιά νά διδάξετε γεωμετρικά σχήματα πρέπει νά διδάξετε καί τίς δύο ὄψεις τοῦ σχήματος, τήν ὄψι τοῦ ξύλου καί τήν ὄψη τῆς τρύπας. Ἡ βασική διαδικασία εἶναι ἡ ἴδια ὅπως ἦταν καί γιά τίς ἄλλες ἰδιότητες. Νά χρησιμοποιῆτε μιά σανίδα πού ἔχει τρύπες διαφόρων σχημάτων καί ἀντίστοιχα κομμάτια ξύλο. Τά κομμάτια αὐτά εἶναι τμήματα τῶν διαφόρων σχημάτων. Τό στρογγυλό κομμάτι ξύλο εἶναι ἕνας κύλινδρος, τό τριγωνικό εἶναι ἄλλο, τό τετράγωνο ἄλλο κλπ. Τά σχήματα πού πρέπει ν' ἀφαιρεθοῦν — νά γίνουν δηλαδή ἔννοια — ἀπό τά κομμάτια αὐτά εἶναι ὁρατά μόνο στό κάτω μέρος, ὄχι στή μακριά καί ὁριζόντια πλευρά. Νά δείξετε αὐτά τά σχήματα ὅταν τό παιδί εἶναι 28 μηνῶν.

Πρῶτα νά ξεχωρίζετε τό κομμάτι ξύλο σ' ὅλες τίς λεπτομέρειες πού καταλαβαίνει τό παιδί. Ἔπειτα νά γυρίζετε τό κάτω μέρος του καί νά σχεδιάζετε τήν ἰδιότητα πού θέλετε νά μά-

Τά διάφορα παιγνίδια βοηθοῦν τούς γονεῖς νά ἐξηγήσουν στά μικρά παιδιά τίς ἔννοιες τῶν σχημάτων, τῶν κινήσεων καί τῶν χρωμάτων.

Institutional Repository - University of Crete
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

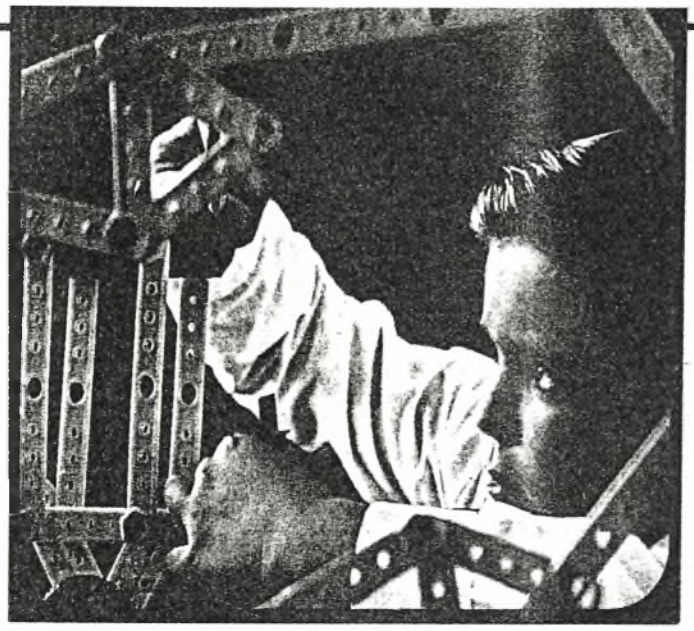

Μιά νέα μέθοδος γιά ὅλους τούς γονεῖς

Μ' αὐτήν ἀποκτοῦν τά μικρά παιδιά, ἀκόμα καί τά νήπια, πολύ περισσότερες γνώσεις ἀπ' ὅσες κανονικά ἔχουν τά συνομήλικά τους

θη τό παιδί. «Τρίγωνο. "Ενα κόκκινο κομμάτι ξύλο σέ σχῆμα τριγώνου. Μπορεῖς νά πῆς τρίγωνο;» Νά τοῦ δείξετε ἔπειτα τά χαρακτηριστικά γνωρίσματα ἑνός τριγώνου. Νά τό κάνετε αὐτό βάζοντας τό τριγωνικό κομμάτι ξύλο ὁριζόντια στό πάτωμα (ἔτσι πού τό τριγωνικό σχῆμα νά φαίνεται καί στά δύο μέρη). «Βλέπεις; "Ενα τρίγωνο ἔχει μεγάλη βάσι καί εἶναι μυτερό ἐπάνω. Πρόσεχε τώρα. Θά τό γυρίσω στήν ἄλλη πλευρά. Κύτταξε! "Εχει πάντοτε μεγάλη βάσι καί εἶναι μυτερό ἐπάνω. Θά τό γυρίσω πάλι. 'Εξακολουθεῖ νά ἔχη μεγάλη βάσι καί νά εἶναι μυτερό ἐπάνω».

Νά παρουσιάσετε καί τά ἄλλα γεωμετρικά σχήματα (τετράγωνο, ὀρθογώνιο, κύκλο κλπ.) μέ τόν ἴδιο τρόπο.

Νά διδάσκετε τά γεωμετρικά σχήματα μιά φορά τήν ἑβδομάδα. "Οταν τό παιδί θά εἶναι τριῶν χρόνων, θά πρέπει νά εἶναι ἱκανό νά ξεχωρίζη τά διάφορα σχήματα καί νά καταλαβαίνη ἀρκετά καλά πῶς συνδέονται μέ διάφορα ἀντικείμενα.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΘΕΣΕΩΣ : 'Ερχόμαστε τώρα στίς ἔννοιες πού ἀφοροῦν τήν θέσι (πίσω, κάτω, κοντά) καί στίς συγκριτικές λέξεις (μεγαλύτερος, πιό ζεστός, πιό γρήγορος). Οἱ ἔννοιες αὐτές ἐμπίπτουν λογικά στήν ἴδια τάξι, ἐπειδή οἱ κανόνες γιά ὅλες τους εἶναι ὁμοιόμορφοι. "Ολες (ἐκτός ἀπό τό «μεταξύ») μποροῦν νά ἀναχθοῦν στή σύγκρισι δύο ἀντικειμένων σύμφωνα μέ κάποιο εἶδος προτύπου. Τό ἀντικείμενο Α εἶναι π ί σ ω ἀπό τό ἀντικείμενο Β. Τό ἀντικείμενο Α εἶναι μ ε γ α λ ύ τ ε ρ ο ἀπό τό ἀντικείμενο Β. Μόνο ὅταν ἀντικρύζετε δυό ἀντικείμενα καί τίς ξεκαθαρισμένες σχέσεις τους ἀποκτοῦν νόημα λέξεις ὅπως πίσω ἤ μεγαλύτερος. "Ετσι:

'Η μπάλλα εἶναι μ έ σ α στό κουτί.

'Η μπάλλα εἶναι π ί σ ω ἀπό τό κουτί.

'Η μπάλλα εἶναι μ ι κ ρ ό τ ε ρ η ἀπό τό κουτί.

Νά διδάσκετε τίς σχέσεις μεταξύ τῶν ἀντικειμένων ὅταν τό παιδί εἶναι 30 μηνῶν. Ν' ἀρχίζετε μέ τίς ἔννοιες μέσα, ἐπάνω, κοντά, πίσω, κάτω, πλάϊ, μακριά, γύρω καί μεταξύ.

ΜΕΤΡΗΜΑ: 'Υπάρχει ἕνα εἶδος μετρήματος πού δέν εἶναι τίποτε περισσότερο ἀπό προφορά ἤχων μέ μιάν ὡρισμένη σειρά — σάν τήν ἀπαγγελία ἑνός ποιήματος. «"Ενα, δύο, τρία, τέσσερα, πέντε». 'Υπάρχει ἐπίσης ἕνα εἶδος μετρήματος πού συνεπάγεται τό συντονισμό τοῦ ποιήματος αὐτοῦ μέ κίνησι τοῦ χεριοῦ, κάθε φορά πού κάνετε ἕναν ἀπό τούς ἤχους. 'Εγγίζετε ἕνα ἀπό τά ἀντικείμενα μπροστά σας. 'Υπάρχει ἐπίσης ἕνα εἶδος μετρήματος ὅπου πρέπει νά καταλαβαίνετε ὅτι ὁ τελευταῖος ἦχος πού κάνετε σᾶς λέγει κάτι ὄχι μόνο γιά τό τελευταῖο ἀντικείμενο πού ἐγγίσατε, ἀλλά γιά ὅ λ α τά ἀντικείμενα πού ἔχετε ἐγγίσει ὥς τότε. Μπορεῖτε νά μάθετε στό παιδί τουλάχιστον ἕνα εἶδος μετρήματος ὅταν εἶναι τριῶν χρόνων — τό μέτρημα σάν ἀπαγγελία. Μπορεῖτε, μάλιστα, ν' ἀρχίσετε μιάν ἀπό τίς ἄλλες μεθόδους, ἀλλά νά μήν κάνετε τό λάθος νά νομίζετε ὅτι ἐπειδή ἁπλῶς τό παιδί μπορεῖ νά λέγη «ἕνα, δύο, τρία, τέσσερα, πέντε... δέκα», θά εἶναι ἱκανό νά σᾶς φέρη τρεῖς κύβους ἀπό ἕνα σωρό ἀπό δέκα ἤ νά πῆ πόσοι κύβοι εἶναι στό σωρό. Τό ἐπίτευγμα αὐτό ἀπέχει μίλια ἀπό τήν ἀπαγγελία του.

Στήν περίοδο ἀπό 24—36 μηνῶν νά μαθαίνετε στό παιδί ν' ἀπαγγέλλη τούς ἀριθμούς μετρώντας ἀπό τό ἕνα ὥς τό πέντε. "Οταν μπορέση νά μετρᾶ ὥς τό πέντε, νά προχωρήση ὥς τό δέκα. 'Αλλά πάντοτε νά μετρᾶ ἀπό τό ἕνα. Τό παιδί θά πρέπει νά ξέρη νά μετρᾶ ὥς τό δέκα ὅταν γίνη 30 μηνῶν.

ΔΕΞΙΑ - ΑΡΙΣΤΕΡΑ: Τό δεξιά - ἀριστερά εἶναι μιά ἀπό τίς πιό δύσκολες ἔννοιες: ὑποθέτει ὅτι ὁ κόσμος ἀλλάζει σέ μιά διάστασι ἀνάλογα μέ τή θέσι σας. Εἶναι μιά μᾶλλον παράξενη ἔννοια. "Αν θέλετε νά ἰδῆτε πόσο παράξενη εἶναι, ξαπλῶστε στό δεξί πλευρό σας σέ μιάν αἰώρα. 'Ο οὐρανός εἶναι ἀριστερά καί ἡ γῆ δεξιά. Γυρίστε καί ὁ οὐρανός βρίσκεται δεξιά καί ἡ γῆ ἀριστερά. 'Η θεμελιώδης ἀντίληψις γιά τό δεξιά - ἀριστερά ἀρχίζει ἀπό τό ἀπόλυτο στοιχεῖο, ἀπ' αὐτό πού δέν ἀλλάζει — τό ἐ γ ώ, τό πρόσωπο πού εἶναι στό κέντρο τοῦ δεξιά - ἀριστερά. 'Εφ' ὅσον ἡ θεμελιώδης ἀντίληψις προϋποθέτει τήν ἐπίγνωσι ὅτι ἡ μιά πλευρά τοῦ σώματός σας διαφέρει ἀπό τήν ἄλλη καί ὅτι κάθε πλευρά ἔχει ὄνομα, ἡ λογικώτερη μέθοδος νά διδάξετε τό δεξιά - ἀριστερά εἶναι νά τονίσετε στήν ἀρχή αὐτήν τήν διαφορά.

Νά διδάσκετε τό δεξιά - ἀριστερά ὅταν ντύνετε τό παιδί. Νά χρησιμοποιῆτε τούς ὅρους. "Οταν θέλετε τό ἀριστερό πόδι τοῦ παιδιοῦ, νά λέτε: «Δός μου τό ἀριστερό πόδι σου». Νά τό βοηθήσετε ν' ἀναπτύξη μιά θεμελιώδη συσχέτισι μέ τό δεξιά καί ἀριστερά, ἀκολουθώντας αὐτή τήν τακτική. Νά πιάνετε πάντοτε τό δεξί χέρι ἤ πόδι του ὅταν λέτε «δεξιά». Νά μή πιάνετε ποτέ τό ἀριστερό χέρι ἤ πόδι του ὅταν λέτε «ἀριστερά».

«Θά σοῦ φορέσω τώρα τό ρουχαλάκι σου. Δός μου τό δεξί χέρι». Νά τοῦ τό δείξετε: «Δεξί». Νά τό πιάσετε. «Τώρα, τό ἀριστερό χέρι. Τό ἀριστερό». Νά τό δείξετε. 'Αλλά νά μή τό πιάσετε.

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ: Τά παραμύθια ἔχουν συγκεκριμένη παιδαγωγική ἀξία ἐκτός ἀπό τήν προφανῆ ἀξία τους νά διασκεδάζουν τό παιδί. Κάνουν τό παιδί νά μαθαίνη τίς βασικές συμβατικότητες τῆς γλώσσας μας. Παρουσιάζουν καινούργιες ἰδέες καί περιέχουν τά στοιχεῖα πού εἶναι ἀναγκαῖα γιά κάθε ἀφήγησι τοῦ τί συνέβη, τίς ἀπαντήσεις στίς ἐρωτήσεις: ποιός, τί, ποῦ, πότε καί γιατί.

Νά διαβάζετε στό παιδί. Νά διαβάζετε ὅσο θέλετε. Κι' ὅταν διαβάζετε, νά δείχνετε στό παιδί πῶς οἱ εἰκόνες τοῦ βιβλίου περιγράφουν ἕνα μέρος τοῦ παραμυθιοῦ. Νά «διαβάζετε» τήν εἰκόνα, ἐξηγώντας τίς λεπτομέρειές της. Αὐτό χρειάζεται ἐξάσκησι καί δέν εἶναι τόσο εὔκολο ὅσο φαίνεται. "Οταν ἐξηγῆτε τίς εἰκόνες νά ξεχωρίζετε τά ἀντικείμενα καί τά πρόσωπα, ἔπειτα νά βγάζετε συμπεράσματα. «Πῶς ξέρεις ὅτι ὁ Γιαννάκης εἶναι ἔξω ἀπό τό σπίτι; 'Επειδή ἀνεβαίνει σ' ἕνα δέντρο καί τά δέντρα εἶναι ἔξω ἀπό τά σπίτια».

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΙΙ

Τό παιδί τριῶν ὥς τεσσάρων χρόνων

Στήν περίοδο, ἀπό τά τρία ὥς τά τέσσερα χρόνια, τό παιδί στό ἐνεργό περιβάλλον μαθαίνει νά διαβάζη, μαθαίνει τά θεμελιώδη στοιχεῖα τῆς ἀριθμητικῆς καί μαθαίνει πολύ πιό ἀργά παρά ἕνα μεγαλύτερο παιδί τά ἴδια πράγματα. 'Η ἀργοπορία αὐτή εἶχεν ἐξηγηθῆ γενικά σάν ἀπόδειξι ὅτι τό νευρικό σύστημα τοῦ μικρότερου παιδιοῦ δέν εἶναι ὥριμο.

Στήν πραγματικότητα, ὡστόσο, ἡ ἀργοπορία αὐτή εἶναι ἁπλῶς ἀπόδειξι ὅτι ἡ δουλειά γιά νά μάθη τό παιδί νά διαβάζη δέν εἶναι ἡ ἴδια γιά τό μικρότερο ὅπως εἶναι γιά τό μεγαλύτερο. Τό νά διαβάζη εἶναι τό ἄθροισμα πολλῶν ἱκανοτήτων πού προαπαιτοῦνται. Μερικές ἀπ' αὐτές συνεπάγονται τήν ἐρμηνεία τοῦ χώρου. Μερικές συνεπάγονται κινητικές ἱκανότητες. Μερικές συνεπάγονται «μνήμη». Οἱ ἱκανότητες αὐτές, ἐνῶ εἶναι φτωχά ἀναπτυγμένες στό μικρότερο παιδί, εἶναι ἀναπτυγμένες σέ ὑψηλότερο βαθμό στό μεγαλύτερο. Μέ ἄλλα λόγια ἕνας ἀγώνας δρόμου ἀνάμεσα στά δύο αὐτά παιδιά, εἶναι κάπως ἄνισος καί ἄδικος, ἐπειδή τό ἕνα παιδί βρίσκεται πολύ πιό κοντά στό τέρμα ὅταν ἀρχίσουν τά μαθήματα γιά ἀνάγνωσι.

'Από πολλές ἀπόψεις τό παιδί τῶν 3 ὡς 4 χρόνων θά φανῆ ἀργό, μερικές φορές ἀπελπιστικά ἀργό, ἀλλά μήν ξεχνᾶτε ὅτι αὐτά πού ἀντιμετωπίζει δέν εἶναι τά ἴδια ὅπως γιά σᾶς. Νά προσπαθῆτε νά ἐκτιμᾶτε τή δυσκολία τους. Κι' ὅταν περάση ὁ χρόνος καί ἀνασκοπήσετε τί ἔχει μάθει τό παιδί, θ' ἀνακαλύψετε ὅτι ἔχει πραγματοποιήσει μᾶλλον ἐκπληκτικά κέρδη.

ΔΙΑΒΑΣΜΑ: Τό βασικό στοιχεῖο εἰδικά στόν κώδικα τοῦ διαβάσματος εἶναι τά γράμματα. 'Η μέθοδος μᾶς διδάσκει τούς ἤχους τῶν γραμμάτων καί μερικούς ἀπό τούς εὐκολώτερους συνδυασμούς γραμμάτων. Κάθε γράμμα ἔχει ὄχι μόνον ὄνομα, ἀλλά καί ἦχο. Νά μαθαίνετε στό παιδί τόν ἦχο τοῦ γράμματος καί κατόπι πῶς νά συνδυάζη, νά ἑνώνη δύο γράμματα, δύο ἤχους: β—α, βά. Προχωρεῖτε σέ μεγαλύτερους συνδυασμούς γραμμάτων — ἤχων, ὡς ὅτου νά σχηματίζεται μιά λέξι.

"Οταν σχηματισθῆ μιά λέξι νά βάζετε τό παιδί νά τήν διαβάζη καί νά τήν ἐπαναλάβη. "Επειτα νά τήν διαβάση ξεχωρίζοντας ἕνα-ἕνα τά γράμματα — δηλαδή τούς ἤχους τους — γιά νά κάνη τό συνδυασμό τους. "Επειτα νά διαβάση πάλι τή λέξι. Αὐτό νά ἐπαναληφθῆ ἀρκετές φορές.

Τό παιδί πρέπει νά διαβάση — τήν κάθε μιά χωριστά — ἑκατοντάδες λέξεις γιά νά μπορέση νά τίς ἀναγνωρίζη μέ κάποια βεβαιότητα. Χρειάζεται αὐτήν τήν πεῖρα γιά νά μάθη

Συνέχεια στή σελίδα 90

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Ὁ ἄνθρωπος γνωρίζει μόλις τώρα τά μυστικά τοῦ π

ΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΟ ΔΙΑΣΤΗΜ

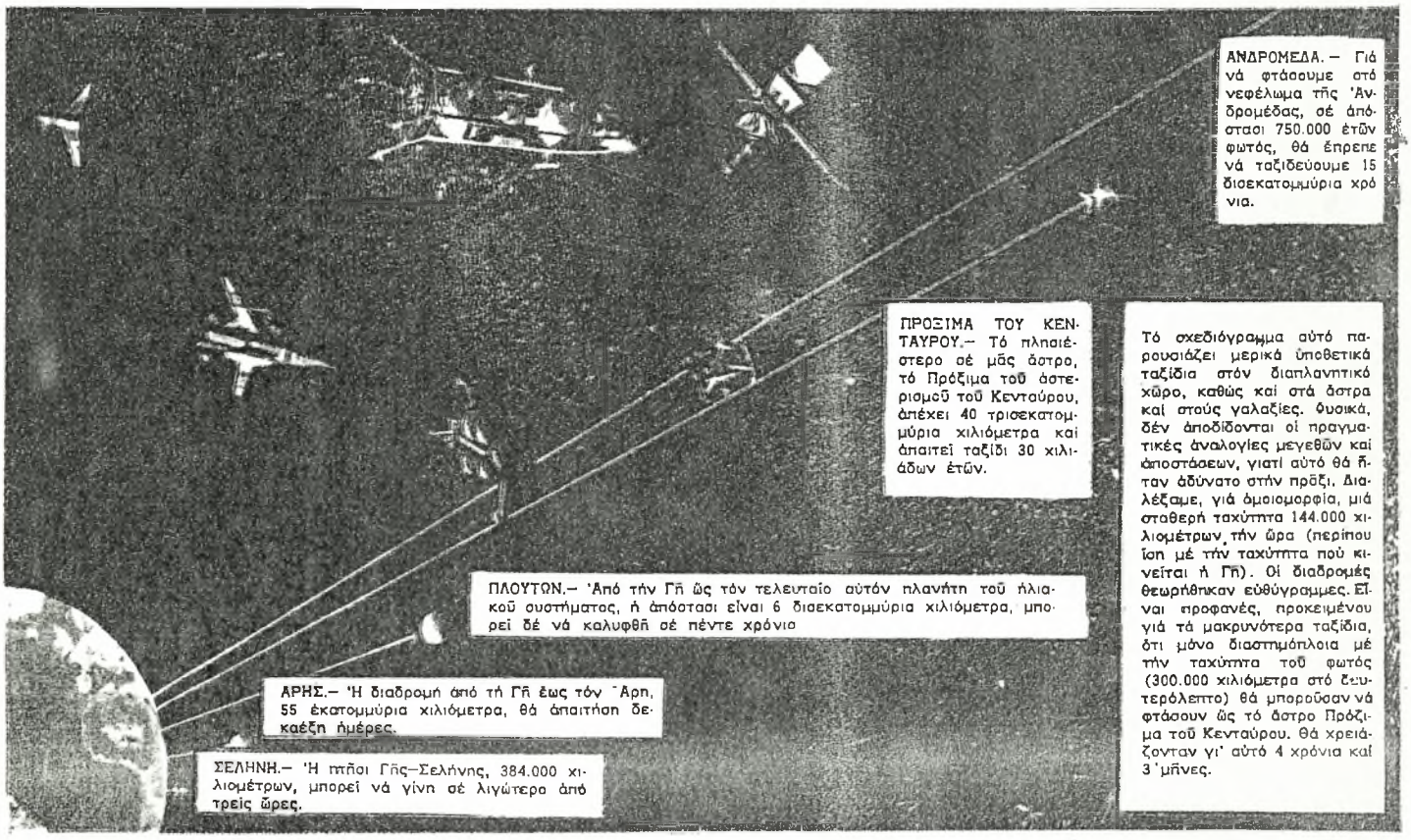

Η Γῆ διαστημόπλοιο πού τρέχει μέ 1.830 χλμ. τό λεπτό!

Ὁ ἄνθρωπος ἀνακαλύπτει μόλις τώρα τόν πλανήτη στόν ὁποῖο κατοικεῖ ἀπό τῆς δημιουργίας του. Παρ' ὅλο πού ἀπό πολλούς αἰῶνες ταξιδεύει στήν ἐπιφάνειά του, πέταξε στούς αἰθέρες του καί κατέβηκε στόν βυθό τῶν θαλασσῶν του, ὡστόσο ἡ Γῆ παρέμεινε γι' αὐτόν ἕνα ἄγνωστο. Καί τό παράδοξο εἶναι ὅτι αὐτή τή διαπίστωσι τήν κάνει σήμερα, τώρα δηλαδή πού ἑξορμᾶ γιά νά γνωρίση τούς ἑξωγήϊνους κόσμους. "Ενα ἀπό τά σημαντικώτερα ἀποτελέσματα αὐτῆς τῆς ἑξορμήσεως εἶναι καί ἡ δυνατότητα πού παρέχεται στόν ἄνθρωπο νά γνωρίση καλύτερα τῆ Γῆ. Ἡ γνωριμία της ἐπιφυλάσσει τεράστιες ἐκπλήξεις. Γιατί ὅσο καί ἄν μιλᾶμε γιά ταξίδια στά βάθη τοῦ Σύμπαντος, ὅσα βιβλία καί ἄν ἔχουμε διαβάσει, ὅσες κινηματογραφικές ταινίες καί ἄν ἔχουμε παρακολουθήσει σχετικά μέ τό ἴδιο θέμα, ὡστόσο ὅλα αὐτά ὠχριοῦν μπροστά στήν πραγματικότητα. Γιατί ποιός ἀπό μᾶς εἶχε ποτέ σκεφθῆ ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, εἴμαστε ἐπιβάτες ἑνός τεράστιου «διαστημοπλοίου» πού ταξιδεύει στό Διάστημα μέ ταχύτητα 1.830 χιλιομέτρων τό λεπτό; Αὐτές τίς ἐκπλήξεις πού μᾶς περιμένουν ἀπό τή γνωριμία μας μέ τή Γῆ κα[illegible]σημασία γιά [illegible] καθώς καί γιά τήν ἐξέλιξι τῆς ἐπιστήμης.

ΜΙΛΑΝΟ, Ἰούλιος

ΕΧΕΤΕ ὅτι ταξιδεύουμε ὅλοι μ' ἕνα διαστημόπλοιο, πού πετάει στό Διάστημα μέ 30 χιλιόμετρα στό δευτερόλεπτο; Ἐδῶ καί μιά ὥρα βρισκόμαστε ὑπερεκατό χιλιάδες χιλιόμετρα πιό πίσω ἀπό τήν τωρινή μας θέσι, τήν ἴδια ὥρα θά ἔχουμε ἀπομακρυνθῆ κατά 2½ ἑκατομμύρια χιλιόμετρα ἀκόμη.

Εἶναι ἀληθινά ἰλιγγιώδης αὐτή ἡ ταχύτης μας. Εὐτυχῶς ὅμως δέν τήν καταλαβαίνουμε. Δέν ἀντιλαμβανόμαστε καθόλου ὅτι ἡ Γῆ — γιατί αὐτή εἶναι τό «διαστημόπλοιό» μας — τρέχει, πετάει, γύρω-γύρω ἀπό τόν "Ηλιο.

Τόσα ἄλλα «ὀχήματα τοῦ Διαστήματος», ἀπό τό σοβιετικό Λούνα 1 ὡς τό ἀμερικανικό Πίννερ 4, ἀπό τό ἀμερικανικό Μαρίνερ II (πού ἐξερεύνησε τήν Ἀφροδίτη ἀπό τόν Δεκέμβριο τοῦ 1962), ὡς τό ἐπίσης ἀμερικανικό Μαρίνερ IV (πού μᾶς ἔστειλε τίς πρῶτες φωτογραφίες ἀπό τόν Ἄρη, τό περασμένο καλοκαίρι) ἀκολουθοῦν ὅλα μιά ἡλιοκεντρική τροχιά, κινοῦνται δηλαδή πάνω σέ μιά καμπύλη πού ἔχει κέντρο της τόν "Ηλιο. Τό ἴδιο λοιπόν συμβαίνει καί μέ τή Γῆ. Μέ τή διαφορά μόνο ὅτι, ἐνῶ τό διαστημόπλοιο καί οἱ τεχνητοί δορυφόροι ἐκτοξεύθηκαν ἀπό τόν ἄνθρωπο μέσα στά λίγα τελευταῖα χρόνια, ὁ πλανήτης μας ἄρχισε τήν περιστροφή του γύρω ἀπό τόν "Ηλιο πρό ἀμνημονεύτων χρόνων, ἐδῶ καί 4 ἤ 5 δισεκατομμύρια ἔτη (ἤ καί περισσότερα ἀκόμη, ὅπως ὑποστηρίζουν μερικοί ἐπιστήμονες).

Ἡ Γῆ λοιπόν εἶναι ἕνα διαστημόπλοιο μέ μόνιμη καί σταθερή τροχιά. Γυρίζει, γυρίζει, ξαναβρίσκεται συνεχῶς στά βήματά της, κρατάει μέ σχολαστική ἀκρίβεια τά ραντεβοῦ της μέ τούς ζωδιακούς ἀστερισμούς. Κάθε 365 ἡμέρες ξαναρχίζει ἀπό τήν ἀρχή.

Ἀλλά καί κάθε εἰκοσιτετράωρο ἐπαναλαμβάνεται στερεότυπα μιά ἄλλη κίνησι τῆς Γῆς: ἡ περιστροφή της γύρω ἀπό τόν ἄξονά της. Χάρι σ' αὐτήν, οἱ κάτοικοι τοῦ Ἰσημερινοῦ στριφογυρίζουν ὁλοένα, χωρίς νά τό ἀντιλαμβάνωνται, μέ ταχύτητα 465 μέτρων στό δευτερόλεπτο. Ἄν ὅμως σταθῆ κανείς ἀκριβῶς στό Βόρειο ἤ στό Νότιο Πόλο, στά δυό δηλαδή ἀκραῖα σημεῖα τοῦ ἄξονος τῆς Γῆς, δέν κινεῖται καθόλου, ἤ μᾶλλον κάνει μονάχα μιά στροφή ἐπί τόπου μέσα στό εἰκοσιτετράωρο.

Οἱ ἀρχαῖοι, ξεγελασμένοι ἀπό τίς πιό ἄμεσες καί ἐπιφανειακές ἐντυπώσεις τους, πίστευαν ὅτι ἡ Γῆ ἔμενε ἀκίνητη στό "Απειρο. Καί τήν θεωροῦσαν — λίγο ἀπό ἄγνοια, λίγο ἀπό ματαιοδοξία — σάν τό κέντρο τοῦ Σύμπαντος.

Τό παράξενο εἶναι ὡστόσο ὅτι βρίσκονται ἀκόμη καί σήμερα μερικοί ἐκκεντρικοί, πού ὑποστηρίζουν τήν ἴδια ἄποψι: δέν παραδέχονται δηλαδή ὅτι ἡ Γῆ συμμετέχει στό αἰώνιο «γύρω-γύρω ὅλοι» τῶν οὐρανίων σωμάτων.

Εἴδαμε λοιπόν ὡς τώρα δυό διαφορετικές κινήσεις τῆς Γῆς: γύρω ἀπό τόν ἄξονά της καί γύρω ἀπό τόν "Ηλιο. Ἐκτός ὅμως ἀπ' αὐτές, ὑπάρχει καί μιά τρίτη: Παρακολουθώντας ὁλόκληρο τό ἡλιακό σύστημα, τόν "Ηλιο καί τούς ἄλλους πλανῆτες, ἡ Γῆ περιστρέφεται γύρω ἀπό τό κέντρο τοῦ Γαλαξία μέ 280 χιλιόμετρα στό δευτερόλεπτο. Διατρέχει δηλαδή περί τό 1 ἑκατομμύριο χιλιόμετρα τήν ὥρα. Ὡστόσο, γιά νά συμπληρώσουν ὁ "Ηλιος καί ἡ ἀκολουθία του ἕνα ὁλόκληρο γῦρο στό Γαλαξία, θά χρειασθοῦν 230 ἑκατομμύρια χρόνια.

Καί ὕστερα; "Υστερα θά ἀρχίσουν ἄλλο γῦρο, χωρίς νά σταματήσουν στιγμή γιά νά ἀναπαυθοῦν.

Ἡ κίνησι εἶναι ἡ ζωή τοῦ Σύμπαντος. Εἶναι ἕνα βασικό στοιχεῖο τῆς ἰσορροπίας του, ἕνας κανόνας τῆς τάξεώς του.

Σέ ἀπόστασι μερικῶν δισεκατομμυρίων ἐτῶν φωτός ἀπό τή Γῆ ὑπάρχουν ἄλλοι γαλαξίες. "Οσο πιό μακρυά βρίσκωνται, τόσο πιό γρήγορα ἀπομακρύνονται ἀπό μᾶς.

Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

πλανήτη τόν ὁποῖον κατοικεῖ ἀπό τῆς Δημιουργίας

ΜΑ ΑΝΑΚΑΛΥΨΑΜΕ ΤΗ ΓΗ

Ἔτσι φαίνεται ἡ Γῆ, φωτογραφημένη ἀπό ὕψος 37.000 χιλιομέτρων.

(Γιά νά καταλάβη κανείς τίς ἀποστάσεις τους, πρέπει νά σκεφθῆ ὅτι τό ἔτος φωτός εἶναι τό διάστημα πού διατρέχει τό φῶς σέ ἕνα ἔτος, κινούμενο μέ ταχύτητα 300.000 χιλιομέτρων στό δευτερόλεπτο. Εἶναι δηλαδή 9.400 δισεκατομμύρια χιλιόμετρα).

Ποῦ νά πηγαίνουν τάχα αὐτοί οἱ γαλαξίες, ὑπακούοντας στούς νόμους τοῦ φαινομένου πού λέγεται «ἐξάπλωσι τοῦ Σύμπαντος»;

Ἄν προσπαθήση κανείς νά τό σκεφθῆ, θά χαθῆ μέσα σέ θεωρίες καί ὑποθέσεις. Ὅσο καί ἄν εἶναι ἡ ἀστρονομία ἡ ἀρχαιότερη ἐπιστήμη τοῦ κόσμου, τά βαθύτερα μυστήρια τοῦ Σύμπαντος μένουν πάντα ἀπαραβίαστα γιά μᾶς.

Βέβαια, ἡ ἀστροναυτική προσφέρει τώρα πολύτιμη βοήθεια στόν ἄνθρωπο, παρέχοντάς του νέα στοιχεῖα καί γνώσεις. Ὡστόσο, ὅλα αὐτά ἀφοροῦν πάντα τόν διαπλανητικό χῶρο τοῦ Ἀπείρου, τό μικρό δηλαδή τμῆμα του, πού περιλαμβάνει τόν Ἥλιο, τή Σελήνη, τή Γῆ, τήν Ἀφροδίτη, τόν Ἄρη καί τούς ἄλλους πλανῆτες τοῦ ἡλιακοῦ συστήματος. Καί ἄν ἀκόμη κατορθώσουμε νά ἐξερευνήσουμε κάποτε, μέ ἐπηνδρωμένα ἤ μέ αὐτόματα διαστημόπλοια, τούς μακρυνότερους ἀπό αὐτούς τούς πλανῆτες, τούς περιφερειακούς, δέν μποροῦμε οὔτε νά διανοηθοῦμε ταξίδια πρός τά ἄστρα — καί ἀκόμη λιγώτερο σέ ἄλλους γαλαξίες.

Ἄν ὑποθέσουμε ὅτι πετᾶμε μέ σταθερή ταχύτητα 40 χιλιομέτρων τό δευτερόλεπτο, δηλαδή μέ 144.000 χιλιόμετρα τήν ὥρα, θά χρειασθοῦμε λιγώτερο ἀπό τρεῖς ὧρες γιά νά φθάσουμε στή Σελήνη καί 16 ἡμέρες ὡς τόν Ἄρη. Μέ πέντε χρόνια ἀδιάκοπης πτήσεως, θά βρεθοῦμε στόν τελευταῖο πλανήτη τοῦ ἡλιακοῦ συστήματος, τόν Πλούτωνα.

Γιά νά πᾶμε ὅμως μέχρι ἕνα ἄστρο, τό κοντινότερο σέ μᾶς ἀστέρι τοῦ ἀστερισμοῦ τοῦ Κενταύρου, θά πρέπει νά ταξιδεύουμε 30 χιλιάδες χρόνια! Καί 15 δισεκατομμύρια χρόνια, γιά νά διανύσουμε τήν ἀπόστασι ἀπό τή Γῆ μέχρι τό νεφέλωμα τῆς Ἀνδρομέδας.

Φυσικά, ὅλα αὐτά τά χρονικά διαστήματα πρέ-

Ὅπως προβλέπει τό σχέδιο «Ἀπόλλων» τῆς Ἀμερικανικῆς Ὑπηρεσίας Ἀεροναυτικῆς καί Διαστήματος, κατά τό ταξίδι πρός τήν Σελήνη, ὁ ἕνας ἀπό τούς τρεῖς ἀστροναῦτες θά πρέπει νά εἶναι πάντοτε ἕτοιμος νά ἐνεργήση. Στήν εἰκόνα ἀριστερά: ὁ μεσαῖος εἶναι τῆς ὑπηρεσίας, ἔχει βγάλει τήν στολή καί κάνει μιά μέτρησι μέ τήν βοήθεια τῶν ἀστέρων. Ὁ ἀστραναύτης ἀριστερά φορεῖ τή στολή, ἀλλά ἔχει βγάλει τό κράνος του, ἐνῶ μελετᾶ ἕναν πίνακα χειρισμῶν. Ὁ τρίτος ξεκουράζεται φορώντας ὅμως τήν στολή καί τό κράνος του, διότι ὁ ἕνας ἀπό τούς τρεῖς πρέπει νά εἶναι μέ πλήρη τήν διαστημική του ἐξάρτησι, ἕτοιμος καθ' ὅλα νά ἐνεργήση ἀμέσως ἄν συμβῆ κάτι ζαφνικό στήν λειτουργία τοῦ διαστημοπλοίου.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

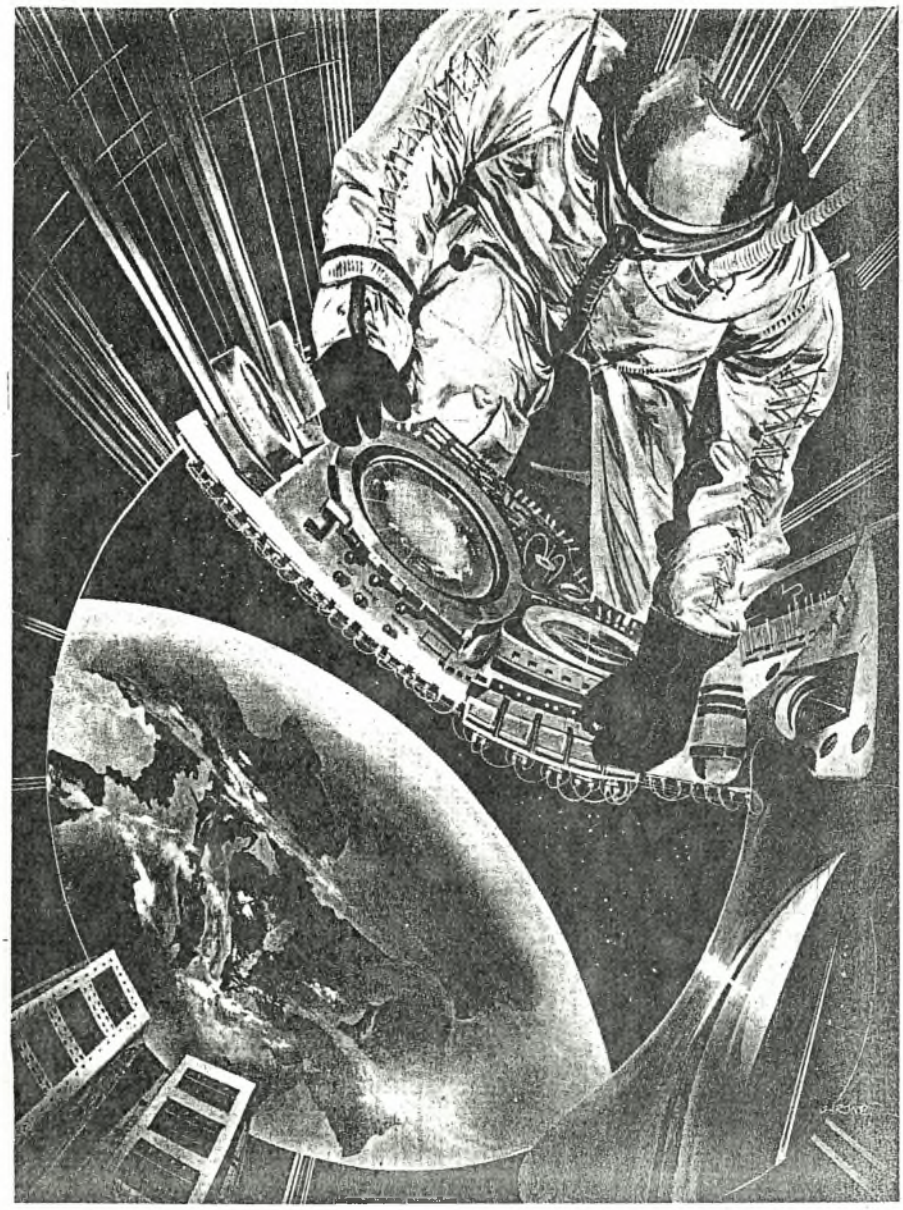

Τό ἐντυπωσιακό αὐτό φανταστικό σχέδιο δείχνει ἕναν ἀστροναύτη νά ἐλέγχη πλήρως τήν Γῆ μέσα ἀπό τό διαστημόπλοιό του, κατά τήν πτῆσι.

Τό φωτορεπορτάζ τῶν ἀστροναυτῶν ἀποκαλύπτει τά μυστικά τῆς Γῆς

πει νά ὑπολογισθοῦν στό διπλάσιο, ἐφ' ὅσον οἱ ἀστροναῦτες θά ἐπιστρέψουν κατόπιν στή Γῆ — χωρίς νά λογαριάσουμε καί τή διάρκεια τῆς παραμονῆς τους σέ κόσμους πού δέν μποροῦμε οὔτε νά τούς φαντασθοῦμε.

Ὁ Ἰταλός καθηγητής Ἀμπέτι, πού διδάσκει ἐδῶ καί πολλά χρόνια στό Πανεπιστήμιο τῆς Φλωρεντίας καί διευθύνει ἕνα ἀστροφυσικό παρατηρητήριο, ἔγραψε τελευταίως ἕνα ὡραιότατο ἐκλαϊκευτικό βιβλίο, μέ τό ὁποῖο εἰσάγει τούς ἀμύητους στά θαύματα τῆς ἐπιστήμης του. Ἐξηγεῖ μέ εὔληπτο τρόπο τίς τελευταῖες ἔρευνες καί τά στοιχεῖα πού μᾶς παρέχουν τά ραδιοτηλεσκόπια, οἱ τεχνητοί δορυφόροι καί τά ἄλλα καινούργια ἐπιστημονικά μέσα.

Δέν ἐπεκτείνεται στούς τομεῖς τῆς φαντασίας, δέν ἰσχυρίζεται, π. χ., ὅτι μπορεῖ νά βρεθοῦν ἄφθονα διαμάντια στή Σελήνη, ἤ θάλασσες πετρελαίου στήν Ἀφροδίτη. Παραδέχεται ὅμως ὡς πιθανώτατο ὅτι ὑπάρχουν καί ἄλλοι κόσμοι κατοικημένοι ἀπό λογικά πλάσματα — πού ἐπιχειροῦν μάλιστα νά ἐπικοινωνήσουν μαζί μας μέ ραδιοκύματα.

Ὅπως ἀναφέρουμε πάντως καί πιό πάνω, τά διαστημόπλοια ἦρθαν νά προσφέρουν μιά ἀνεκτίμητη ὑπηρεσία στήν ἀστροναυτική ἔρευνα. Μᾶς ἐπιτρέπουν νά ρίξουμε μιά φευγαλέα ματιά, ἀπό πιό κοντά, στά σαγηνευτικά μυστήρια τοῦ Σύμπαντος. Συγχρόνως ὅμως μᾶς βοηθοῦν γιά νά γνωρίσουμε καλύτερα καί τό λῖκνο τῆς ἀνθρωπότητος. Γιατί ὁ πλανήτης μας μένει ἀκόμη ἄγνωστος γιά μᾶς — καί ἄς ταξιδεύουμε τόσους αἰῶνες στήν ἐπιφάνειά του, ἄς πετοῦμε στούς [illegible], ἄς κατεβαίνουμε [illegible] ...ση

τίς δυνατότητες νά γνωρίση πιό καλά τή Γῆ — δυνατότητες τόσο ποικίλες καί βαρυσήμαντες, ὥστε τοῦ ἐπιβάλλουν τή δημιουργία ἑνός νέου ἐπιστημονικοῦ κλάδου.

Διαστημικές φωτογραφίες

Ρ[illegible]ς.

ΚΑΤΑ τίς ἑκατόν εἴκοσι περιστροφές γύρω στή Γῆ πού πραγματοποίησαν οἱ ἀστροναῦτες Κοῦπερ καί Κόνραντ μέ τό «Τζέμινι» ἀπό τίς 21 ὥς τίς 29 Αὐγούστου, τράβηξαν ἕνα τεράστιο ἀριθμό φωτογραφιῶν. Μερικές ἀπ' αὐτές τίς φωτογραφίες ἦταν ἐξαιρετικῆς ὡραιότητος, ἄλλες παρουσίαζαν στρατιωτική σημασία κι' ἄλλες ἀποκάλυπταν στούς μετεωρολόγους τόν σχηματισμό καί τήν κίνησι τοῦ μεγάλου ὄγκου τῶν νεφῶν. Ἕνας μεγάλος ἀριθμός ἀντιτύπων αὐτῶν τῶν φωτογραφιῶν, πού τραβήχτηκαν ἀπό ἀπόστασι τριακοσίων χιλιομέτρων μακρυά ἀπό τή Γῆ, κατέληξαν στό τραπέζι τοῦ καθηγητοῦ Βόμπερτ Κόλγουελ. Στόν Κόλγουελ συναντιῶνται δυό ἐπαγγελματικές ἰδιότητες πού σπάνια βρίσκονται συνδυασμένες: εἶναι βοτανολόγος, ἐνῶ κατά τή διάρκεια τοῦ Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου καί τοῦ πολέμου τῆς Κορέας εἰδικεύθηκε στήν ἑρμηνεία τῶν φωτογραφιῶν καί ἄσκησε αὐτή τήν εἰδικότητά του στά τεθωρακισμένα. Ὁ φωτοερμηνευτής εἶναι ἕνα πρόσωπο πού ἀποκρυπτογραφεῖ τό μυστικό λεξιλόγιο τῶν φωτογραφιῶν καί εἰδικώτερα αὐτῶν πού ἔχουν ληφθῆ ἀπό ὕψος. Χωρίς νά ὑπεισέλθουμε σέ λεπτομέρειες, ἀναφέρουμε ὅτι ἐκεῖ ὅπου ὁ ἀνίδεος ἀναγνωρίζει μόνο σπίτια, ποτάμια καί δρόμους, ὁ φωτοερμηνευτής κατορθώνει νά δῆ φωλιές πολυβόλων καμουφλαρισμένες μέ βλάστησι, ψεύτικα φυτά, ἀόρατα καμιόνια καί ἄλλα πράγματα κρυμμένα.

Ὡς φωτοερμηνευτής καί ὡς βοτανολόγος ὁ Κόλγουελ ἀνέλαβε νά ἐξετάση τίς ἔγχρωμες φωτογραφίες πού τράβηξε τό «Τζέμινι» καί πού δείχνουν ὅτι σέ ὡρισμένες περιοχές πρέπει νά ὑπάρχουν φυτά κι' ἕνας εἰδικός τύπος ἐδάφους, πού εἶναι προσχωματικό, ἀμμῶδες κ.ο.κ. Ἰδιαίτερα μελέτησε μιά περιοχή τῆς κεντρικῆς Αὐστραλίας, σχετικά μέ τήν ὁποία κατέληξε σέ ὡρισμένες εἰκασίες κι' ὕστερα ἀπό λίγο καιρό πῆγε ἐκεῖ, μαζί μέ τόν Ραίη Πέρρυ, γιά νά δῆ ἄν οἱ ὑποθέσεις του, στίς ὁποῖες κατέληξε μέ βάση μιά ἀστροναυτική φωτογραφία, ἀνταποκρίνονταν στήν ἀλήθεια. Διαπίστωσε ὅτι, πρός μεγάλη του ἱκανοποίησι, πράγματι ἀνταποκρίνονταν. Σήμερα ὁ Κόλγουελ, ἐκτός ἀπό καθηγητής τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Καλιφόρνιας, στήν ἕδρα τῆς βασικῆς ἐπιστήμης καί πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Φυτικῆς Γεωγραφίας, εἶναι ἐπίσης ἐπικεφαλῆς ἑνός νέου ὀργανισμοῦ πού ὀνομάζεται «Ἐργαστήριο μελέτης τῶν δασῶν ἐκ τοῦ μακρόθεν». Αὐτός ὁ νέος ὀργανισμός εἶναι τέκνο τοῦ ἀμερικανικοῦ ὑπουργείου Γεωργίας καί τῆς Ὑπηρεσίας Ἀστροναυτικῆς καί Διαστήματος, τῆς γνωστῆς ΝΑΣΑ.

«Ἐκ τοῦ μακρόθεν» — δηλαδή μέ φωτογραφίες ἀπό ἀεροπλάνο καί ἀπό διαστημόπλοιο, μέ τό ραντάρ, μέ τίς ὑπέρυθρες ἀκτίνες, μέ τίς ἀκτίνες γάμμα, μέ τά βαρόμετρα καί τά μαγνητόμετρα — εἶναι δυνατόν νά συγκεντρωθῆ ἕνας τεράστιος ἀριθμός πληροφοριῶν σχετικά μέ τό τί ὑπάρχει πάνω στή γήϊνη ἐπιφάνεια, καθώς ἐπίσης καί σχετικά μέ τό τί κρύβεται στό ὑπέδαφος. Δέν πρόκειται, κατά ἀπόλυτη ἔννοια, γιά μιά καινούργια ἐπιστήμη. Στήν Ἰταλία, λίγο μετά τόν Πρῶτο Παγκόσμιο Πόλεμο, ὁ Κοντσακίνο Κατόϊ εἶχε πετύχει μιά ἄδεια ἀπό τήν Ἀεροναυτική Ὑπηρεσία νά πραγματοποιήση ἔρευνες μέ παρατήρησι καί φωτογράφησι ἀπό ὕψος, ἔρευνες πού εἶχαν σάν σκοπό νά ἀποκαλύψουν μεταλλευτικά ἀποθέματα.

Ἄν ἡ φωτογραφία, ὅπως καί ἡ ἀεροφωτογραφία εἶναι γνωστές ἀπό καιρό, ἡ εἰσβολή τῆς ἀστροναυτικῆς σ' αὐτό τό πεδίο εἶναι μιά καινοτομία. Χάρι στήν ἀεροναυτική φωτογραφία, καί ἀκόμη περισσότερο χάρι στήν ἀεροναυτική, ἡ μελέτη τῆς ἕλξεως καί τῆς βαρύτητος μέ τά πολύπλοκα ὄργανα τά λεγόμενα βαρόμετρα καί ἡ μελέτη τῶν μεταβολῶν τοῦ γήϊνου μαγνητικοῦ πεδίου μέ τά μαγνητόμετρα, μέ τά ὁποῖα σήμερα εἶναι ἐφωδιασμένα τά ἀεροπλάνα ἀλλά καί τά διαστημόπλοια, συγκροτοῦν μιά ἐπιστήμη πού ἀποκαλεῖται μέ τό ἐκπληκτικό ὄνομα «Μελέτη ἐκ τοῦ μακρόθεν». Καί πράγματι αὐτή ἡ ἐπιστήμη ἀναφέρθηκε στό πρόσφατο Διαστημικό Συνέδριο τῆς Ρώμης σάν μιά ἀπό τίς πλέον ἄμεσες καί συγκεκριμένες βοήθειες πού μπορεῖ ἡ ἀεροναυτική νά προσφέρη στόν κόσμο, καί ἰδιαίτερα στούς ὑπό ἀνάπτυξιν λαούς.

Τό γεγονός ὅτι στή Γῆ δέν ὑπάρχουν πλέον ἤπειροι γιά νά ἀνακαλυφθοῦν, δέν πρέπει νά μᾶς κάνη νά σκεφτόμαστε ὅτι ὁ πλανήτης μας μᾶς εἶναι ἐντελῶς γνωστός: συνήθως παίρνουμε πάντα τό ἴδιο δρομολόγιο. Ὅμως μπορεῖ νά πῆ κανείς ὅτι ἐκεῖ ὅπου δέ φθάνουν οἱ δρόμοι καί οἱ γραμμές τοῦ σιδηροδρόμου, ἐκεῖ ἀρχίζει τό μυστήριο: σήμερα ὅπου πετᾶμε πάνω ἀπό τίς ἠπείρους μέ μεγάλη εὐκολία, πολλοί σκέφθηκαν νά παρατηρήσουν τίς ἀπέραντες ἐρήμους τῆς Ἀμερικῆς, τῆς Ἀφρικῆς καί τῆς Ἀσίας, περιοχές πού δέν κατοικοῦνται καί πού δέν μπόρεσαν νά κατοικηθοῦν, καί ὅπου πιθανώτατα κανένας ἄνθρωπος δέν ἔχει πατήσει τό πόδι του — ἤ νά πετάξη πάνω ἀπό ἀπέραντα δάση, πού ἀπό ψηλά μοιάζουν μέ χαλί ἀπό βρύα, τόσο εἶναι πυκνά καί ἀδιαπέραστα. Ταιριάζει λοιπόν νά σκεφθοῦμε ὅτι ὁ πλανήτης μας εἶναι ἀκόμη ἕνας ἀνεξερεύνητος πλανήτης: τό γρήγορο βλέμμα πού ρίχνουμε ἀπό τό παράθυρο τοῦ ἀεροπλάνου μᾶς προσφέρει μόνο μιά ἀσαφῆ εἰκόνα, ὄχι μιά πραγματική γνωριμία. Πράγματι, ὁ ἀεροταξιδιώτης καταντᾶ νά ξέρη καλά μόνο τά ἀεροδρόμια. Ἀλλά στό ὁπλοστάσιο τῆς «Ἐκ τοῦ μακρόθεν μελέτης» ὑπάρχουν τά μέσα γιά μιά γνώση πολύ βαθύτερη.

Κοντά στήν ἄγνωστη ἀλήθεια

Ἄς ἀρχίσουμε ἀπό τά ἁπλούστερα: ὕστερα ἀπό τή συνήθη φωτογραφία ἔρχεται μιά φωτογραφία πολλαπλῆ, πού δείχνει τό ἴδιο ἀντικείμενο καί εἶναι τραβηγμένη τήν ἴδια στιγμή μέ τήν πρώτη, μέ παρόμοιες μηχανές, ἡ καθεμιά ἀπό τίς ὁποῖες εἶναι ἐφωδιασμένη μέ διαφορετικό φίλμ καί μέ διαφορετικό φίλτρο. Δέν εἶναι δύσκολο νά καταλάβουμε: ἀρκεῖ νά σκεφθοῦμε ὅτι σ' ἕνα φυσιολογικό ἀσπρόμαυρο φίλμ, γιά νά ἀναδειχθοῦν τά σύννεφα πρέπει νά βάλουμε ἕνα κίτρινο φίλτρο, ἤ νά θυμηθοῦμε ὅτι σέ μιά φωτογραφία μέ φυσιολογικό παγχρωματικό φίλμ τά δέντρα φαίνονται γκρίζα ἤ μαῦρα, οἱ ποταμοί ἄσπροι, τά ἕλη καί οἱ θάλασσες μερικές φορές μαῦρα. Ἄν πάρουμε τώρα ἕνα φίλμ εὐαίσθητο στίς ὑπέρυθρες ἀκτίνες, θά δοῦμε ὅτι ἡ βλάστηση βγαίνει ἄσπρη ἄν τό φίλμ εἶναι ἀσπρόμαυρο, κόκκινη ἄν τό φίλμ εἶναι χρωματιστό κ.ο.κ. Συμπέρασμα: ἀνάλογα μέ τό εἶδος τοῦ φίλμ καί τοῦ φίλτρου εἶναι δυνατόν νά ἔχουμε ποικίλες ὄψεις τοῦ ἴδιου ἀντικειμένου. Ἀλλά ἐδῶ δέν ζητοῦμε «ὄψεις», ζητοῦμε πληροφορίες: βλέποντας τήν ἴδια εἰκόνα σέ ὅλα τά χρώματα, ἀποκλείοντας ὅσα ἀπό μιά κοινή ἄποψη ὀνομάζουμε «ψευδῆ», βρισκόμαστε κοντά στήν ἄγνωστη ἀλήθεια.

Ὁ εἰδικός, παρατηρώντας αὐτές τίς εἰκόνες, κατορθώνει νά συμπεράνη τό εἶδος τῆς βλαστήσεως, τίς συνθῆκες ἀρδεύσεως, τή φύση τῶν πετρωμάτων καί τήν παρουσία μεταλλευμάτων ἤ τή δυνατότητα νά ὑπάρχη στό ὑπέδαφος πετρέλαιο.

FRANCO GOF — ALBERTO MONDINI

Institutional Repository - Library - Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Ἡ περιπετειώδης ἀνακάλυψις καὶ ἐξάρθρωσις τῆς μεγαλύτερης διεθνοῦς σπείρας ναρκωτικῶν

ΗΡΩ-Ι-ΝΗ ΑΞΙΑΣ 10 ΔΙΣΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΩΝ ΕΙΣΗΧΘΗ ΣΤΙΣ ΗΝΩΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ. Ἰούλιος.

Ἐγκέφαλος τῆς συμμορίας φέρεται ἕνας γνωστός τραπεζίτης τῆς Γαλλίας, ὁ ὁποῖος χρηματοδοτοῦσε καὶ κατηύθυνε ἐκ τῶν παρασκηνίων, τήν ὅλη δράσι της

ΣΤΟΝ πόλεμο ἐναντίον τοῦ λαθρεμπορίου ναρκωτικῶν σημειώθηκε τελευταία ἕνα καινούργιο ρεκόρ: ἡ ἀστυνομία τῆς Νέας Ὑόρκης κατέσχε ἑκατόν δώδεκα κιλά ἀγνῆς ἡρωΐνης, ἐνῶ ἡ γαλλική ἀστυνομία συνέλαβε τέσσερις ἀπό τούς λαθρεμπόρους. Ἡ ἐμπορική τιμή τῆς ἡρωΐνης, ἡ ὁποία βρίσκεται τώρα στά χέρια τῆς ἀστυνομίας, ὑπολογίζεται σέ 50 ἑκατομμύρια δολλάρια (1.500.000.000 δραχμές), ποσόν ἰδιαίτερα σημαντικό, πού δημιουργεῖ τήν πεποίθησι ὅτι τό λαθρεμπόριο ἔχει ὀργανωθῆ ἀπό συμμορία ἡ ὁποία διαθέτει τεράστια κεφάλαια.

Ἀπό τούς τέσσερις συλληφθέντες ἀπό τήν γαλλική ἀστυνομία, ὁ ἕνας, ὁ Ζάκ Μπουσκέ, παρεδέχθη ὅτι εἶναι ὁ ἐγκέφαλος τῆς ὀργανώσεως. Μά ἡ ἀστυνομία εἶναι πεπεισμένη ὅτι ὁ Μπουσκέ προσπαθεῖ νά καλύψη τόν πραγματικό ἀρχηγό. Ποιός εἶναι αὐτός; Κατά τίς πληροφορίες, πρόκειται γιά ἕνα γνωστό Παρισινό τραπεζίτη, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ ἕκ τῶν παρασκηνίων ἐγκέφαλος τῆς συμμορίας καί χρηματοδοτεῖ τίς «ἐπιχειρήσεις» της.

Ἐν τῷ μεταξύ, ὁ Μπουσκέ ὡμολόγησε ὅτι ἡ συμμορία, ἀπό τό 1965 μέχρι καί τόν ἐφετεινό χρόνο, πάντοτε μέ τό ἴδιο σύστημα, κατώρθωσε νά εἰσαγάγη στίς Ἡνωμένες Πολιτεῖες 750 κιλά ἡρωΐνης. Ἡ ποσότης αὐτή, σύμφωνα μέ τούς ὑπολογισμούς τοῦ Ἔφ Μπί Ἄϊ καί τοῦ Γραφείου Καταπολεμήσεως Ναρκωτικῶν, ἦταν ἱκανή νά ἱκανοποιήση τίς ἀνάγκες, ἐπί ἕνα ὁλόκληρο χρόνο, ἑξήντα χιλιάδων τοξικομανῶν. Ἡ ποσότης αὐτή τῆς διοχετεύσεως ἡρωΐνης ξεπερνᾶ, σέ ἀξία, τά 325 ἑκατομμύρια δολλάρια (δέκα δισεκατομμύρια δραχμές).

Ἐπί τά ἴχνη τῆς συμμορίας

Τά ναρκωτικά στίς Ἡνωμένες Πολιτεῖες ἔχουν καταντήσει πραγματικά ἐθνική πληγή. Ἡρωΐνη, μορφίνη, μαριχουάνα, ἐλ ἐς ντί καί διάφορα ἄλλα γνωστά, ἄγνωστα καί ἀπίθανα ναρκωτικά ἔχουν εὐρύτατη διάδοσι, ἰδίως στίς μεγάλες πόλεις. Πρό καιροῦ, μάλιστα, τό Ἔφ Μπί Ἄϊ, ἀπό διάφορα στοιχεῖα πού εἶχε συγκεντρώσει, εἶχε ἐκφράσει τήν ὑπόνοια ὅτι πίσω ἀπό τούς ἐμπόρους τοῦ «λευκοῦ θανάτου», ὅπως ἀποκαλοῦνται διεθνῶς οἱ λαθρέμποροι ναρκωτικῶν, βρισκόταν μία «ξένη ἐχθρική» δύναμις, ἡ ὁποία τούς τροφοδοτοῦσε, μέ σκοπό τήν διάδοσι τῆς χρήσεως τῶν ναρκωτικῶν σέ ὅσο τό δυνατόν εὐρύτερα στρώματα. Ποιός εἶναι ὁ σκοπός αὐτοῦ τοῦ πραγματικά σατανικοῦ σχεδίου, εἶναι εὐκολονόητο, μιά καί εἶναι γνωστά τά ὀλέθρια ἀποτελέσματα πού ἔχει ἡ χρῆσι ναρκωτικῶν ἀπό τόν ἄνθρωπο. Ὡστόσο, παρά τά δραστικά μέτρα πού παίρνουν οἱ ἁρμόδιες ὑπηρεσίες διώξεως ναρκωτικῶν, τά κέρδη πού ἀφήνει ἡ ἐμπορία τους εἶναι τόσο τεράστια, ὥστε πάντα ὑπάρχουν ἀσυνείδητοι πού ἐπιδίδονται σ' αὐτό, ἀδιαφορώντας ἂν σκορπίζουν τόν θάνατο σέ χιλιάδες θύματα τοῦ πάθους τους.

Μά τά ναρκωτικά δέν δηλητηριάζουν καί δέν καταδικάζουν σέ ἀργό θάνατο μόνο τούς τοξικομανεῖς. Ὁ ἀντίκτυπός τους εἶναι τεράστιος λόγω τῶν κοινωνικῶν ζητημάτων πού δημιουργοῦν. Πράγματι, ἕνας τοξικομανής ἀποτελεῖ πληγή ὄχι μόνο γιά τήν κοινωνία, μά εἰδικώτερα γιά τήν οἰκογένειά του. Ἔτσι, σέ κάθε τοξικομανῆ ἀντιστοιχοῦν δυό μέχρι τέσσερα ἄτομα στά ὁποῖα ἔχει ἀντίκτυπο τό φοβερό πάθος.

Μά ἄς ξαναγυρίσουμε στήν τελευταία ἀνακάλυψι καί ἐξάρθρωσι τῆς συμμορίας τῆς ἡρωΐνης. Ἀπό πολύ καιρό οἱ ἀστυνομικοί τῆς Ὑπηρεσίας Διώξεως Ναρκωτικῶν παρακολουθοῦσαν τά αὐτοκίνητα μερικῶν τουριστῶν πού ἐπιγαινοερχόντουσαν ἀπό τήν Εὐρώπη στήν Ἀμερική μέ ρυθμό τόσο συχνό, ὥστε νά καταντήσουν ὑποπτα. Ἐλέγχοντας τά πιστοποιητικά τῶν διαφόρων αὐτοκινήτων πού τά ὑπερωκεάνια μετέφεραν ἀπό τήν Εὐρώπη στή Νέα Ὑόρκη, εἶχαν ἐντοπίσει μιά μαύρη Σιτροέν, ἡ ὁποία εἶχε πραγματοποιήσει μέσα στό χρόνο ἀρκετά ταξίδια ἀνάμεσα Χερβούργου ἢ Χάβρης καί Νέας Ὑόρκης. Μά τό πιό ὕποπτο σημεῖο ἦταν ὅτι κάθε φορά, σέ κάθε δηλαδή ταξίδι, τήν συνώδευε διαφορετικός ἰδιοκτήτης. Φυσικά, οἱ ἰδιοκτῆτες τοῦ αὐτοκινήτου μόλις πατοῦσαν τό πόδι τους στό ἀμερικανικό ἔδαφος ἐτίθεντο ὑπό αὐστηρή παρακολούθησι. Στίς 18 τοῦ περασμένου Ἀπριλίου τό αὐτοκίνητο ἄλλαξε γιά μιά ἀκόμη φορά ἰδιοκτήτη πρίν ξεκινήση ἀπό τό Παρίσι. Πράγμα περίεργο, ὁ παλιός ἰδιοκτήτης, μαζί μέ τόν καινούργιο, συνώδευαν τό αὐτοκίνητο μαζί μέ ἕνα τρίτο ἄτομο στό ταξίδι του πρός τήν Χάβρη, ὅπου ἐπρόκειτο νά ἐπιβιβασθῆ τοῦ ὑπερωκεανίου. Οἱ Γάλλοι ἀστυνομικοί πού, κατόπιν συνεννοήσεως μέ τό Ἔφ Μπί Ἄϊ, παρακολουθοῦσαν τήν μαύρη Σιτροέν, παρατήρησαν ὅτι κατά τή διαδρομή τό αὐτοκίνητο σταμάτησε τρεῖς φορές γιά νά ἀνεφοδιασθῆ μέ βενζίνη. Καί τίς τρεῖς φορές πῆρε μόνον τέσσερα γαλόνια. Τό γεγονός ἐξένισε τούς ἀστυνομικούς, μιά καί εἶναι γνωστό ὅτι τό δοχεῖο βενζίνης τῶν αὐτοκινήτων Σιτροέν ἔχει πολύ μεγαλύτερη χωρητικότητα. Ἦταν λοιπόν σαφές ὅτι τό δοχεῖο βενζίνης τοῦ αὐτοκινήτου θά ἔπρεπε νά εἶχε ὑποστῆ μεταρρυθμίσεις καί ὅτι στό ἐσωτερικό του θά ἐκρύβοντο ὕποπτα ἀντικείμενα.

Τό τελευταῖο ταξίδι

Ὅταν ἔφθασε στή Χάβρη, τό ὑποπτο αὐτοκίνητο φορτώθηκε σ' ἕνα γαλλικό ὑπερωκεάνιο πού ἔφευγε γιά τή Νέα Ὑόρκη. Τό αὐτοκίνητο τό συνώδευε ὁ τελευταῖος του ἰδιοκτήτης. Ἡ γαλλική ἀστυνομία εἰδοποίησε ἀμέσως τό Ἔφ Μπί Ἄϊ. Καί ὅταν τό ὑπερωκεάνιο ἔφθασε στή Νέα Ὑόρκη, τό αὐτοκίνητο μετεφέρθη σ' ἕνα εἰδικό χῶρο. Ὁ τελευταῖος του ἰδιοκτήτης ἐμφανίσθηκε μέ τό ὄνομα Μπουσκέ καί, ὅπως διεπιστώθη, ἐπρόκειτο νά παραδώση σ' ἕνα μυστηριώδες ἄτομο τά κλειδιά καί τά χαρτιά τοῦ αὐτοκινήτου. Τό δίκτυ τῆς ἀστυνομίας εἶχε στηθῆ. Παράλληλα, ἡ ἀστυνομία παρακολουθοῦσε καί τούς δυό ἄλλους ἐπιβάτες τῆς Σιτροέν, αὐτούς πού εἶχαν ταξιδέψει ἀπό τό Παρίσι στή Χάβρη καί οἱ ὁποῖοι εἶχαν συνεχίσει τό ὑπερατλαντικό τους ταξίδι μέ ἀεροπλάνο. Οἱ δύο τελευταῖοι, πού ὅπως ἀπεκαλύφθη ἀνομάζονται Μεστρεσά καί Μολιμπέρ, φαίνεται ὅτι κάτι ὑποψιάστηκαν, γιατί αἰφνιδίως διέκοψαν τό ταξίδι τους στόν Καναδᾶ καί ἐπέστρεψαν στήν Γαλλία.

Ἐν τῷ μεταξύ, ἡ ἀμερικανική ἀστυνομία παρακολουθοῦσε τή μαύρη Σιτροέν, ἡ ὁποία περίμενε νά τήν παραλάβουν. Ἔπειτα ὅμως ἀπό πολλές ἡμέρες μάταιης ἀναμονῆς, τό Ἔφ Μπί Ἄϊ ἀπεφάσισε νά δράση. Τό αὐτοκίνητο παρεδόθη σέ εἰδικούς μηχανικούς, οἱ ὁποῖοι καί προέβησαν σέ λεπτομερῆ ἔρευνα, μέ ἀποτέλεσμα νά ἀνακαλύψουν, κρυμμένα στά πιό ἀπίθανα σημεῖα τῆς καρότσας, τοῦ σασί, τῆς ἀποθήκης βενζίνης καί στούς τροχούς, 224 σακκίδια περιέχοντα τό καθένα 50 γραμμάρια ἡρωΐνης. Ἀκολούθησε ἡ σύλληψι τοῦ Μπουσκέ, ἐνῶ ταυτόχρονα ἡ γαλλική ἀστυνομία συνελάμβανε τούς δυό ἐπαναπατρισθέντας.

Τώρα οἱ ἀνακρίσεις συνεχίζονται καί ὅλοι περιμένουν νά μάθουν τό ὄνομα τοῦ Γάλλου τραπεζίτη, γιά τόν ὁποῖο ὅλες οἱ πληροφορίες συμφωνοῦν ὅτι εἶναι ὁ πραγματικός ἐγκέφαλος καί χρηματοδότης τῆς συμμορίας.

Αὐτό εἶναι τό αὐτοκίνητο πού μετέφερε 112 κιλά ἡρωΐνης, ἀξίας ἑνός καί μισοῦ δισεκατομμυρίου δραχμῶν. Τίς ὑποψίες τῆς ἀστυνομίας ἐκίνησε τό γεγονός, ὅτι τό ἴδιο αὐτοκίνητο ἔκανε πολλά ταξίδια ἀνάμεσα στήν Εὐρώπη καί τήν Ἀμερική, πάντοτε μέ διαφορετικόν ἰδιοκτήτη. Ἡ φωτογραφία ἔχει ληφθῆ στά κρυφά, ἀπό τούς ἀστυνομικούς πού παρακολουθοῦσαν τούς λαθρεμπόρους.

Institutional Repository - Library & Documentation Center
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Καλημέρα μέ μπισκότα MORNING COFFEE καί καφέ

MORNING COFFEE

Τὰ μπισκότα MORNING COFFEE ἔγιναν εἰδικὰ γιὰ τὸν καφέ σας. Γλυκὰ ὅσο χρειάζεται, τραγανὰ ὅσο πρέπει, δίνουν μιὰ νέα αἴσθηση στὴ γεύση τοῦ καφέ. Χαρῖστε μιὰ ὑπέροχη ἔκπληξη στὸν σύζυγό σας, προσφέροντάς του μαζὺ μὲ τὸν πρωϊνὸ καφὲ καὶ μπισκότα «**Μόρνινγκ Κόφφυ**». Ἔτσι καὶ ἐσεῖς θὰ εἶστε ἥσυχη ὅτι δὲν φεύγει τὸ πρωῖ μὲ ἄδειο στομάχι καὶ ἐκεῖνος θὰ μείνη ἐνθουσιασμένος.

Ἡ πρώτη ἀπόλαυση τῆς ἡμέρας !
Μπισκότα MORNING COFFEE καί καφές !

Τ[illegible]ΙΝΗ εἶναι τά καλύτερα

ΑΛΛΑΤΙΝΗ

Institutional Repository Library of the Technological Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

ἀφιέρωμα

ΨΑΡΑΔΕΣ ΚΑΙ ΨΑΡΕΜΑΤΑ

Ἡ ἐρασιτεχνική ἁλιεία κατακτᾶ συνεχῶς περισσότερους πιστούς

Τὸ ΨΑΡΕΜΑ εἶναι ἕνα σπόρ πού ἀποκτᾶ διαρκῶς περισσότερους νέους καί φανατικούς ὀπαδούς. Καί τοῦτο γιατί προσφέρει στόν ἄνθρωπο, τόν ταλαιπωρημένο ἀπό τόν θόρυβο, τήν σκόνη καί τόν συνωστισμό τῶν πόλεων, τήν εὐκαιρία νά ἔρθη σ' ἐπαφή μέ τήν φύσι, νά ἀναπνεύση καθαρόν ἀέρα καί νά ἡρεμήση περιμένοντας τό τσίμπημα τοῦ ψαριοῦ.

Γιά τούς λόγους αὐτούς ὁλοένα πολλαπλασιάζονται οἱ ἐρασιτέχνες ψαράδες — καί αὐτοί πού χρησιμοποιοῦν ψαροντούφεκο, καί οἱ ἄλλοι πού χρησιμοποιοῦν τό καλαμίδι, τήν πετονιά, τήν συρτή καί τά ὑπόλοιπα εἴδη ψαρικῆς.

Τό ψάρεμα εἶναι μιά ἀπ' τίς ἀρχαιότερες τέχνες. Ὁ πρωτόγονος ἄνθρωπος τρεφόταν μέ τά ψάρια πού ψάρευε στίς λίμνες καί τίς ἀκτές τῆς θαλάσσης, καθώς καί μέ τό κυνήγι. Μά δέν λείπουν καί οἱ μαρτυρίες πού ἀποδεικνύουν πώς τό ψάρεμα δέν ἦταν μόνο μιά ἀνάγκη γιά τούς ἀρχαίους, ἀλλά καί μιά ἀπόλαυσι. Ἡ σημαντικώτερη [illegible] μαρτυρίες εἶναι τοῦ Ὀππιανοῦ, πού ἔζησε τόν δεύτερο αἰῶνα. Τό ἔργο του «Τ' ἁλιευτικά» εἶναι μιά πραγματική ποιητική πραγματεία γύρω ἀπό τό ψάρεμα. Ἀποτελεῖται ἀπό 3.500 στίχους, χωρισμένους σέ πέντε βιβλία, ἀπό τά ὁποῖα τά δύο πρῶτα περιγράφουν τά χαρακτηριστικά τῶν κατοίκων τοῦ βυθοῦ καί ἀναφέρουν μέ κάθε λεπτομέρεια τό κάθε εἶδος καί τήν ὑποδιαίρεσί τους, μέ τίς συνήθειές τους, τίς προτιμήσεις τους καί τά συστήματα ἀποφυγῆς πού ἀκολουθοῦν. Στά ἑπόμενα τρία βιβλία ὁ Ὀππιανός ἀναλύει καί περιγράφει ὅλα τά συστήματα πού ἴσχυαν στήν ἐποχή του γιά τήν ἁλιεία ψαριῶν τόσο στήν θάλασσα ὅσο καί στό γλυκό νερό.

Ἀπό τότε μέχρι σήμερα ἔγιναν βέβαια πολλές πρόοδοι. Ἀφ' ἑνός ἔχουν ληφθῆ κατάλληλα μέτρα γιά τήν προστασία τῆς ἐνιαλίου πανίδος, ἀπαγορεύθηκε δηλαδή ἡ ἁλιεία ὡρισμένων εἰδῶν ψαριῶν πού κινδυνεύουν νά ἐξαφανιστοῦν, ἀπομονώθηκαν ἄλλα εἴδη βλαβερά ἀπ' τά ὑπόλοιπα ψάρια, δημιουργήθηκαν εἰδικά ἰχθυοτροφεῖα ὅπου πολλαπλασιάζονται κάτω ἀπό ἰδεώδεις συνθῆκες μερικά ἰδιαιτέρως χρήσιμα εἴδη ψαριῶν ἤ καί ἄλλα πού εἶναι ἰδιαιτέρως εὐπαθῆ. Ἀφ' ἑτέρου τά μέσα ἁλιείας ἔχουν τελειοποιηθῆ ἐξαιρετικά καί ἔχουν δημιουργηθῆ θαυμηχανίες ἁλιευτικῶν εἰδῶν σέ ὅλα σχεδόν τά μέρη τοῦ κόσμου.

Τό ψάρεμα καί τά ψάρια εἶναι τό θέμα τοῦ σημερινοῦ Ἀφιερώματος — προσφορά στούς χιλιάδες ἐρασιτέχνες ψαράδες.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

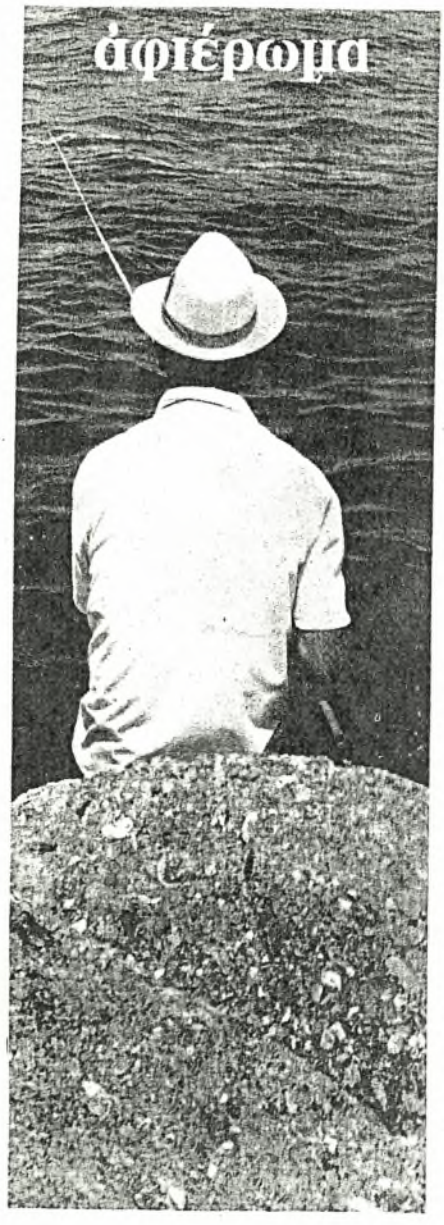
ἀφιέρωμα

Χόμπυ, σπόρ ἤ ψυχαγωγία;

Η ΚΑΘΟΔΟΣ τῶν μυρίων πρός τή θάλασσα συνεχίζεται μέ συνεχῶς ἐντεινόμενο ρυθμό καθώς προχωρεῖ τό καλοκαίρι. Σκοπός, ὄχι μόνο τό μπάνιο, ἀλλά καί μιά ἄλλη θαλασσινή εὐχάριστη ἐπίδοσι: τό ψάρεμα.

Εἶναι γεγονός, ὅτι ἡ ἐρασιτεχνική ἁλιεία κατακτᾶ συνεχῶς περισσότερους πιστούς. Ἁπλό χόμπυ γιά πολλούς, σπόρ γιά ἄλλους, ἕνα ἐνδιαφέρον παιγνίδι ὑπομονῆς καί ἐπιμονῆς, μέσον ψυχαγωγίας, ἁπλώνεται ὁλοένα καί σέ εὐρύτερους κύκλους. Κινητήριος δύναμι ὅλων, ἡ ἀγάπη πρός τή θάλασσα, οἱ συγκινήσεις τῆς περιπέτειας. Καί διαρκής ἀγωνία: ἄν θά πιάσης κάτι καί τί...

Χιλιάδες ἄτομα, ἐφωδιασμένα μέ τά ἀπαραίτητα σύνεργα — καλαμίδια, καθετές, πετονιές, συρτές, παραγάδια, ψαροντούφεκα, δολώματα, βάρκες — καί αἰσιοδοξία, ἐκστρατεύουν τούς θερινούς μῆνες ἐναντίον τοῦ ζωϊκοῦ βασιλείου τῆς θάλασσας. Καί ὀνειρεύονται νά πιάσουν στ' ἀγκίστρια τους τά πιό διαλεχτά ψάρια: ροφούς, λιθρίνια, τσιποῦρες, συναγρίδες.

Βέβαια, οἱ ἔμπειροι ἐρασιτέχνες ψαράδες δέν περιμένουν τό καλοκαίρι, γιά νά ἐκστρατεύσουν πρός τίς ἀκτές. Οἱ πιό μανιώδεις ψαρεύουν ὅλους τούς μῆνες τοῦ χρόνου, ἐκτός φυσικά ἀπό ἐκείνους πού θεωροῦνται ἄγονοι (Δεκέμβριος — Ἰανουάριος). Ἄλλωστε, οἱ ἑλληνικές ἀκτές εἶναι πλουσιώτερες τό φθινόπωρο καί τήν ἄνοιξι, σέ μεγάλα ψάρια.

Παρ' ὅλα αὐτά, τό καλοκαίρι εἶναι ἡ ἐποχή, πού οἱ ἀκτές πλημμυρίζουν ἀπό ἐρασιτέχνες ψαράδες, μικρούς ἤ μεγάλους, κάθε κοινωνικῆς τά[illegible] ἄπειρους, λό[illegible]πῶν.

ἐρασιτέχνες ψαράδες, σέ μεγαλύτερο ἤ μικρότερο βαθμό ὁ καθένας, εἶναι ἐφωδιασμένοι μέ ὑπομονή, ἐπιμονή, αἰσιοδοξία καί... φαντασία. Ὧρες ὁλόκληρες ἤ καί ἡμέρες ἀκόμη, περιμένουν καρτερικά πότε καί ἄν θά τσιμπήση τό ψάρι. Καί ὅσο τσιμπᾶ, δέν λένε νά τό κουνήσουν, ἔστω κι' ἄν δέν πιάνουν τίποτα σπουδαῖο. Νηστικοί, διψασμένοι, χωρίς τσιγάρο, στέκονται συχνά γιά ὧρες κάτω ἀπό τόν ἥλιο, περιμένοντας τήν ἐπιτυχία. Ὅταν, μάλιστα, τούς διαβιβάζωνται... μηνύματα αἰσιοδοξίας ἀπό τόν βυθό — οἱ τσιμπιές τῶν ψαριῶν, πού εἶναι ἡ οὐσία τοῦ παιγνιδιοῦ — δέν τούς κάνει καρδιά νά φύγουν...

Ὅ,τι δέν ἐπιτύχουν, τό συμπληρώνουν ἀργότερα μέ τήν φαντασία τους. Εἶναι γνωστό, ὅτι οἱ ψαράδες δέν ὑστεροῦν σέ φανταστικές περιγραφές κατορθωμάτων, ἀπό τούς συναδέλφους τους τῆς ξηρᾶς, τούς κυνηγούς. Χίλιες - δυό ἱστορίες πλάθουν γιά μεγάλα ψάρια, μέχρι καί σκυλόψαρα ἀκόμη, πού τίς διηγοῦνται κατά τρόπο θαυμαστά πειστικό, στίς συντροφιές τους.

Ὑπάρχουν πολλοί ἱκανώτατοι καί μανιώδεις ἐρασιτέχνες ψαράδες, μέ τεράστια πεῖρα καί σπάνιες γνώσεις, γύρω ἀπό ὅλα τά εἴδη τῶν ψαριῶν, τίς ἰδιοτροπίες τους, τούς ψαρότοπους, τά δολώματα, τά σύνεργα τῆς ψαρικῆς. Ὀργανώνουν τακτικά ἐκδρομές μέ τά σκάφη τους — συνήθως ξεκινοῦν Σάββατο μεσημέρι καί ἐπιστρέφουν Κυριακή βράδυ ἤ Δευτέρα πρωΐ. Καί ὁ ἀπολογισμός τῶν ἐπιτυχιῶν τους εἶναι ἀρκετά πλούσιος σέ ποιότητα, ἀριθμό καί εἴδη ψαριῶν.

Τόποι ἀπό ὅπου ἐξορμοῦν ἁρματωμένοι οἱ ψαράδες τῆς περιοχῆς Ἀττικῆς γιά δρᾶσι, εἶναι ὅλα τά λιμανάκια τοῦ Σαρωνικοῦ. Ἰδιαίτερα τό Πασαλιμάνι, τό Τουρκολίμανο, οἱ Τζιτζιφιές, τό Φάληρο, ἡ Γλυφάδα, τό Σούνιο. Στά μέρη αὐτά, βρίσκουν δολώματα, διάφορα σύνεργα ψαρικῆς καί βάρκες ἐπί ἐνοικίω — ὅσοι δέν διαθέτουν ἰδιόκτητες — γιά νά φθάσουν στίς περιοχές τοῦ ψαρέματος. Τό νοῖκι γιά τήν ἁπλῆ βάρκα εἶναι περίπου 70 δραχμές τήν ἡμέρα καί γιά τή βάρκα μέ μηχανή 250 δραχμές. Ἐξ ἄλλου, πολλοί ἐπαγγελματίες ψαράδες ἤ ἰδιοκτῆτες μικρῶν καϊκιῶν, ἀναλαμβάνουν νά μεταφέρουν τούς ἐρασιτέχνες ὁμαδικῶς σέ διάφορα μέρη, μέ εἰσιτήριο κατ' ἄτομο 50 δραχμές.

Τά τσιμπήματα : Ὁ κῶδιξ μεταξύ ἀνθρώπου καί ψαριοῦ

Ὅσον ἀφορᾶ τά «τσιμπήματα» τῶν ψαριῶν, ἐδῶ πρόκειται γιά ὁλόκληρη ἐπιστήμη. Ἕνας ἔμπειρος ψαρᾶς, κατέχει συνήθως καλά τό θέμα αὐτό, πού εἶναι ὁ κῶδιξ συνεννοήσεως μέ τά ψάρια. Κάθε εἶδος ψαριοῦ ἔχει τό δικό του τσίμπημα. Εἶναι ὅμως τόσα πολλά τά εἴδη τῶν ψαριῶν καί τά τσιμπήματά τους, ὥστε οἱ διαφορές νά μήν εἶναι αἰσθητές γιά τόν ἀμύητο.

Ὑπάρχουν ἀκόμη τσιμπήματα ἀνάλογα μέ τό βάθος τοῦ νεροῦ, τόν καιρό, τήν ὥρα, τό δόλωμα. Πότε δυνατά, πότε ἀδύνατα, ὀρεξᾶτα ἤ ἄκεφα, πονηρά, διπλωματικά, κοφτά, τρεμουλιαστά, διστακτικά, ἐρευνητικά, τραβηχτά κλπ., κλπ.

Ὁ καλός καί πεπειραμένος ψαρᾶς, μέ εὐαίσθητα δάκτυλα, εἶναι σέ θέσι νά πῆ: «Τώρα τσιμπάει τό τάδε ψάρι». Ἤ ἀκόμη: «Αὐτή τήν στιγμή ἔπιασα τό τάδε ψάρι, τό φέρνω ἀπό βάθος τριάντα μέτρων καί ζυγίζει περίπου τόσο». Καί ὅταν τό βγάλη ἀπό τό νερό, εἶναι ὅπως τό περιέγραψε!

Τό ὑποβρύχιο ψάρεμα

Μεγάλη διάδοσι ἔχει πάρει κατά τά τελευταῖα χρόνια, κυρίως μεταξύ τῶν νέων, τό ὑποβρύχιο ψάρεμα. Πραγματικά ὡραῖο καί συναρπαστικό σπόρ, πού δίδει τήν δυνατότητα στούς ψαροντουφεκάδες, ταυτόχρονα μέ τό κυνήγι τῶν ψαριῶν, νά γνωρίσουν τήν μαγεία τοῦ βυθοῦ, τό «βασίλειο τῆς σιωπῆς».

Οἱ κίνδυνοι ὅμως εἶναι μεγάλοι. Χρειάζεται πολύ προσοχή γιά νά ἀποφύγουμε ἕνα σωρό δυσάρεστα ἀπρόοπτα.

Τά σύνεργα τῶν ὑποβρυχίων ψαράδων εἶναι ἡ μάσκα, ὁ ἀναπνευστήρας, τό ψαροντούφεκο, τά πέδιλα μέ πτερύγια. Πολλοί χρησιμοποιοῦν καί φιάλες ὀξυγόνου, ἀλλά τό μέσο αὐτό ἔχει ἀπαγορευθῆ.

● Πόσοι ἀκριβῶς εἶναι οἱ ἐρασιτέχνες ἁλιεῖς τῆς Ἑλλάδος, δέν εἶναι δυνατόν νά ὑπολογισθῆ. Ἐπίσημα στοιχεῖα δέν ὑπάρχουν, γιατί ὅσοι ψαρεύουν, δέν ὑποχρεώνονται νά κατέχουν ἄδεια ὅπως οἱ κυνηγοί ἤ δέν ἀνήκουν ὅλοι σέ σωματεῖο. Ἡ ἀτομική ἄδεια ἁλιείας στοιχίζει 50 δραχμές.

Τά μέλη πάντως τῶν συλλόγων ἐρασιτεχνικῆς ἁλιείας, ἀνέρχονται σήμερα σέ 26.000 ἄτομα, διαθέτουν δέ 800 περίπου σκάφη. Ὅμως, οἱ περισσότεροι ἀπό τούς ἐρασιτέχνες ψαράδες (ὑπολογίζεται ποσοστό 60—70%), δέν ἔχουν ἐνταχθῆ σέ συλλόγους.

Ἤδη, ἔχει καταρτισθῆ νόμος, πού θά τεθῆ σύντομα σέ ἐφαρμογή καί, σύμφωνα μέ τόν ὁποῖο, ὅλοι οἱ ἐρασιτέχνες ἁλιεῖς θά ἐνταχθοῦν σέ σωματεῖα καί θά πρέπει νά ἔχουν ἄδεια γιά νά ψαρεύουν.

Ὁπωσδήποτε, γεγονός εἶναι, ὅτι ὁ ἀριθμός τῶν Ἑλλήνων ἐρασιτεχνῶν ψαράδων αὐξάνει ἀπό χρόνο σέ χρόνο. Τοῦτο ἀποδεικνύεται ἀπό τίς ἀλλεπάλληλες αἰτήσεις, πού ὑποβάλλουν στούς συλλόγους οἱ ἐνδιαφερόμενοι γιά νά ἐγγραφοῦν μέλη τους. Ὡρισμένοι ὅμως σύλλογοι ὑποχρεώνονται νά μή δέχωνται νέα μέλη, ἐπειδή δέν διαθέτουν ἐπαρκεῖς χώρους, γιά νά φιλοξενήσουν τά σκάφη τους.

● Σαρανταέξη εἶναι τά ἀνεγνωρισμένα σωματεῖα Ἐρασιτεχνικῆς Ἁλιείας (συμπεριλαμβάνεται βεβαίως καί τό ὑποβρύχιο ψάρεμα), πού ὑπάγονται στήν Ἑλληνική Ὁμοσπονδία Ὑποβρυχίου Δραστηριότητος καί Ἁλιείας (Ε. Ο.Υ.Δ.Α.). Ἐπιδίωξι τῆς Ὁμοσπονδίας καί τῶν σωματείων εἶναι ἡ ἀναγνώρισι τῆς ἐρασιτεχνικῆς ἁλιείας ὡς ἐπισήμου ἀθλήματος. Τά 12, ἀπό τά 46 σωματεῖα, ἑδρεύουν στήν περιοχή Σαρωνικοῦ.

● Κάθε χρόνο, τά σωματεῖα ὀργανώνουν ἐσωτερικούς ἀγῶνες ἁλιείας, ἐπιφανείας καί ὑποβρυχίου, καί ἡ ΕΟΥΔΑ, Πανελληνίους Ἁλιευτικούς Ἀγῶνες. Μέ βάσι τά ἀποτελέσματα τῶν ἀγώνων, καταρτίζεται ἡ Ἐθνική ὁμάς, ἡ ὁποία συμμετέχει στό Παγκόσμιο Πρωτάθλημα. Οἱ ἁλιεῖς μας ἔχουν συχνά διακριθῆ στούς παγκόσμιους αὐτούς ἀγῶνες. Συνήθως οἱ ψαράδες μας καταλαμβάνουν τήν 5η ἤ 6η θέσι, μεταξύ 25 χωρῶν.

Κριτήριο γιά τήν ἀνάδειξι τῶν νικητῶν εἶναι, τό μῆκος καί τό βάρος τῶν ψαριῶν πού ἁλίευσαν οἱ διαγωνιζόμενοι, ἐντός ὡρισμένου χρονικοῦ διαστήματος.

Κ.

Institutional Repository Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

ΨΑΡΟΤΟΠΟΙ ΚΑΙ ΔΟΛΩΜΑΤΑ

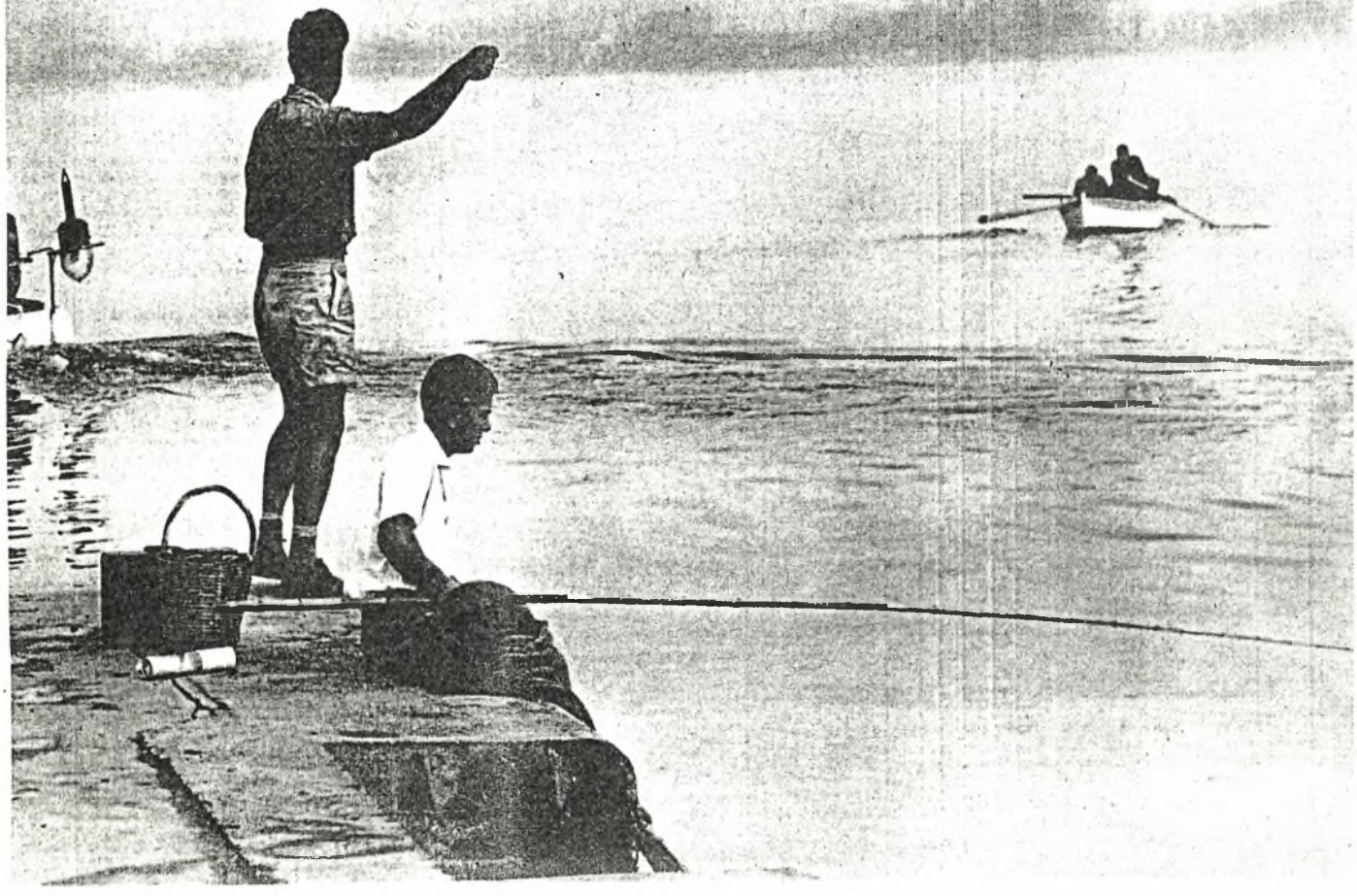

ΟΛΗ Η ΘΑΛΑΣΣΑ εἶναι γεμάτη ψάρια. Αὐτό ὅμως δέν σημαίνει πώς μποροῦμε νά ψαρέψουμε μέ ἐλπίδες ἐπιτυχίας σέ ὅλες τίς περιοχές. Οἱ πεπειραμένοι ψαράδες, ἐπαγγελματίες, ἀλλά καί ἐρασιτέχνες, ἔχουν ἐπισημάνει ὡρισμένες περιοχές πλούσιες σέ ψάρι, τούς λεγόμενους ψαρότοπους. Γι' αὐτό ὅταν ξεκινᾶνε ἀπό τήν ἀκτή μέ τήν βάρκα τους, ἔχουν κάποιο συγκεκριμένο προορισμό. Ἔχουν, δηλαδή, προγραμματίσει νά πᾶνε σέ ἕνα ἀπό τούς γνωστούς ψαρότοπους, ὅπου θά ἐπιδοθοῦν στό θαυμάσιο αὐτό σπόρ, οἱ ἐρασιτέχνες, καί στήν ἐπίπονη, ἀλλά προσοδοφόρο δουλειά τους οἱ ἐπαγγελματίες. Στήν προκειμένη περίπτωση ὅμως ἐνδιαφέρουν οἱ ἐρασιτέχνες ἁλιεῖς. Πολλοί ἀπ' αὐτούς συναγωνίζονται σέ ἱκανότητα καί πεῖρα τούς καλύτερους ἐπαγγελματίες, καί γνωρίζουν φυσικά ποῦ θά βροῦν τά ψάρι πού τούς ἐνδιαφέρει. Γνωρίζουν ἐπίσης τά εἴδη ψαριῶν πού θά βροῦν στόν κάθε ψαρότοπο καί τόν τρόπο πού θά τά ἁλιεύσουν, διότι καί τά εἴδη ἁλιείας ποικίλλουν κατά περιοχές.

Στήν χώρα μας ἀφθονεῖ τό ψάρι. Λέγεται μάλιστα ὅτι ἡ Ἑλλάδα ἔρχεται δεύτερη στήν Εὐρώπη σέ ψαρότοπους. Πρώτη εἶναι ἡ Νορβηγία.

Χονδρικῶς, στήν ἑλληνική θάλασσα ὑπάρχουν οἱ ἑξῆς ψαρότοποι:

● Στόν Σαρωνικό: Σούνιο, Ἀνάβυσσος, Γλυφάδα, Φάληρο. Στίς περιοχές αὐτές βρίσκει κανείς ψάρια κάθε εἴδους. Ἀνοικτά τῆς Ἀναβύσσου βρίσκεται ἕνας μεγάλος βράχος, ὁ Ποθητός. Τά νερά πού περιβρέχουν τόν Ποθητό εἶναι ἕνας ἰδεώδης ψαρότοπος.

● Πλούσιο ψάρεμα μέ δίχτυα καί καθετή προσφέρει ἡ περιοχή τῶν Ἁγίων Θεοδώρων Κορινθίας.

● Στά Ἑπτάνησα ὑπάρχουν πολλοί ψαρότοποι. Συγκεκριμένα: Στήν Κέρκυρα, κοντά σέ δυό μικρά νησάκια, βρίσκει κανείς ἄφθονες τσιποῦρες καί λαυράκια. Στήν Παλαιοκαστρίτσα ὑπάρχουν ἀστακοί καί ροφοί.

● Στήν Ζάκυνθο καί Ἰδιαίτερα στόν κόλπο τῶν Βλάχων, ἀφθονοῦν τά κτηφολόπουλα, ἐνῶ πολλούς ροφούς καί σφίγγους θά βρῆτε στήν περιοχή Κεριοῦ τῆς Ζακύνθου.

● Στά Δωδεκάνησα, στίς Κυκλάδες καί στήν Κρήτη ἀφθονοῦν ἐπίσης οἱ ψαρότοποι. Εἰδικώτερα στόν Κίνσσομο καί στό Καστέλι τῆς Κρήτης, θά βροῦμε πολλά μπαρμπούνια, χελιδονόψαρα καί πετρόψαρα.

● Στήν Μυτιλήνη καί συγκεκριμένα στόν κόλπο Καλλονῆς, ὑπάρχουν σέ ἀφθονία χταπόδια, ἀστακοί, μουγκριά, ροφοί μεγάλοι.

● Πλούσιους ψαρότοπους ἔχει ἡ Πελοπόννησος καί ἰδιαίτερα τά νότια παράλια της. Στόν Γερολιμένα τῆς Μάνης ὑπάρχει χοντρό ψάρι. Στήν Ἐπίδαυρο λαυράκια.

● Ἄφθονη τσιπούρα θά βρῆτε στό Μικρό Καραμπουρνάκι τῆς Θεσσαλονίκης.

● Στόν Ἀμβρακικό κόλπο (Ἀμφιλοχία) βρίσκονται πολλά καί μεγάλα μπαρμπούνια.

● Τέλος, στόν Εὐβοϊκό κόλπο καί στά Καμένα Βούρλα ὑπάρχουν τσιποῦρες, λαυράκια, σουπιές καί χταπόδια.

Μεγάλη σημασία γιά τήν ἐπιτυχία στό ψάρεμα ἔχει καί ἡ ὥρα. Συνήθως ἡ ἁλιεία γίνεται πρωΐ - πρωΐ καί τό βραδάκι. Ἐξαρτᾶται ὅμως καί ἀπό τό εἶδος τῶν ψαριῶν. Ὡρισμένα ψάρια τσιμπᾶνε τό πρωΐ, ἄλλα τό ἀπόγευμα.

Μεγάλες ζημιές κάνουν οἱ τράτες καί τά γρί - γρί στούς ἐρασιτέχνες ἁλιεῖς. Οἱ ἐπαγγελματίες ψαράδες ξέρουν καλύτερα ἀπό τόν καθένα τούς ψαρότοπους. Οἱ ψαράδες ρίχνουν τίς τράτες τους τήν νύχτα. Τήν νύχτα ἐπίσης ὀργώνουν τήν θάλασσα καί τά γρί - γρί. Κι' ὅταν τά ξημερώματα ξεκινάει μέ τήν βάρκα του ὁ ἐρασιτέχνης, ὁ ψαρότοπος ἔχει πολλές φορές ἐκκαθαρισθῆ. Ἡ τράτα κάνει μεγαλύτερη ζημιά, διότι καταστρέφει καί τόν γόνο (τά νεογνά). Γι' αὐτό ἄλλωστε ὁ καλύτερος ψαρότοπος γιά τούς ἐρασιτέχνες εἶναι ἡ περιοχή ἀπό Φρεαττύδα μέχρι Ψυττάλεια, κοντά στήν Σχολή Δοκίμων, ὅπου ἀπαγορεύεται τό ψάρεμα μέ τράτες καί γρί - γρί.

Τά δολώματα

Βασική προϋπόθεση γιά ἀποδοτικό ψάρεμα εἶναι τό καλό δόλωμα. Οἱ ψαράδες μάλιστα λένε ὅτι ἡ ἐπιτυχία στό ψάρεμα ἐξαρτᾶται κυρίως ἀπό τόν καλό τόπο καί τό καλό δόλωμα. Καλό δόλωμα εἶναι ἐκεῖνο πού ἀρέσει στά ψάρια.

● Βασιλιάς τῶν δολωμάτων εἶναι ἡ γαρίδα. Ἡ μικρή γαρίδα ἡ γόμπαρη. Πωλεῖται μέ τό κιλό (25 ὡς 30 δραχμές).

● Ἡ καραβίδα εἶναι τό «ἐθνικό» φαγητό τῶν λιθρινιῶν. Ἡ ζωντανή ὅμως καραβίδα, τό μικρό καραβιδάκι τῆς λάσπης. Στοιχίζουν 50 λεπτά ἡ μία περίπου.

● Γιά πολλά ψάρια, ἐκλεκτό δόλωμα εἶναι τό σκουλήκι καί ἡ καρτούνα (ποδαρᾶτο κοχύλι).

● Στά καλά δολώματα ἀνήκει καί ἡ σωλήνα. Ἡ σωλήνα δολώνεται τεμαχισμένη σέ ὁποιο μέγεθος ἐπιθυμεῖ ὁ ψαρᾶς. Στοιχίζει κι' αὐτή 50 λεπτά.

● Οἱ σουπιές θεωροῦνται κατώτερα δολώματα. Ἀλλά παρουσιάζουν ἕνα σημαντικό πλεονέκτημα: εἶναι σκληρά δολώματα καί δέν ἀφαιροῦνται εὔκολα ἀπό τό ἀγγίστρι. Τά ψάρια κάνουν μεγάλες προσπάθειες γιά νά ἁρπάξουν αὐτά τά δολώματα καί ὁ ψαρᾶς ἀκούει πιά δυναπές τίς τσιμπιές τους.

Ἕνας ἔμπειρος ψαρᾶς δέν ξεκινάει ποτέ γιά ψάρεμα μέ ἕνα μόνο εἶδος δολώματος. Παίρνει μαζί του τριῶν - τεσσάρων εἰδῶν δολώματα. Αὐτό εἶναι ἀπαραίτητο, γιατί στό κάθε ψάρι ἀρέσει ἕνα συγκεκριμένο δόλωμα. Ἔτσι χρησιμοποιοῦντες διάφορα δολώματα ἱκανοποιοῦμε ὅλα τά γοῦστα τῶν ψαριῶν. Σημειώνουμε ἐπίσης ὅτι τά γοῦστα ἀλλάζουν κατά ἐποχές.

Δέν ἀρκεῖ ὅμως νά βροῦμε τό κατάλληλο δόλωμα γιά νά ἔχουμε ἐπιτυχία στό ψάρεμα. Πρέπει νά δολώνουμε καλά. Τό δόλωμα πρέπει νά περνᾶη στό ἀγκίστρι μέ προσοχή καί νά τό κρύβη. Ἡ πεῖρα διδάσκει τόν ψαρᾶ πῶς πρέπει νά δολώνη κάθε φορά καί πότε πρέπει νά χρησιμοποιῆ μικρό ἢ μεγάλο δόλωμα. Ἐξ ἄλλου, ὁ ψαρᾶς μαθαίνει πώς ὅταν ἀντιλαμβάνεται συνέχεια τσιμπήματα, ἀλλά δέν πιάνει τίποτα, σημαίνει πώς πρέπει νά ἀλλάξη τό μέγεθος τοῦ δολώματος καί τόν τρόπο τοποθετήσεώς του στό ἀγκίστρι. Αὐτός εἶναι ἕνας ἐλιγμός γιά νά ξεγελαστῆ τό ψάρι. Ἱκανοποιημένο τό ψάρι γιατί ἔφαγε τά προηγούμενα δολώματα, ἐφαρμόζει τήν ἴδια τακτική καί τήν παθαίνει. Γιατί πιάνει τό δόλωμα ἀπό τό πιό ἐπικίνδυνο σημεῖο καί ἀντί νά τό πάρη πιάνεται τό ἴδιο. Αὐτή εἶναι ἡ περίπτωση πού ἐπιτυγχάνουν οἱ ἀρχάριοι. Δολώνουν λανθασμένα καί ὅμως κάνουν διάνα. Τό γεγονός δέν εἶναι τυχαῖο. Ὀφείλεται στήν λάθος τῶν ψαριῶν, πού ἐφαρμόζουν [illegible] δολώματα.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Μπορεῖτε νά ψαρέψετε μέ εἴκοσι τρόπους!

ΠΑΡΑΓΑΔΙ, ΚΑΘΕΤΗ, ΠΕΖΟΒΟΛΟΣ ΚΑΙ «ΝΤΙ-ΝΤΙ-ΤΙ»

ἀφιέρωμα

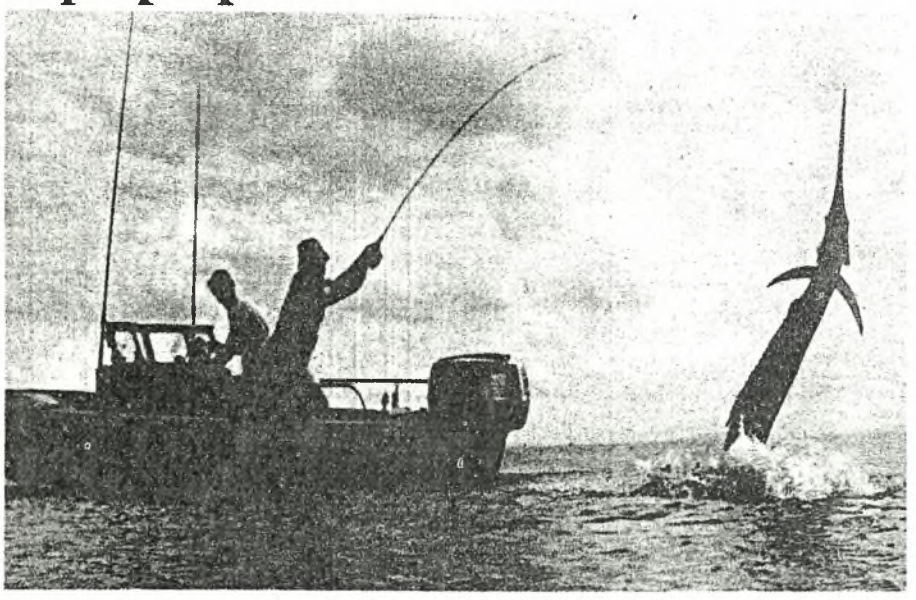

Τό γιγαντιαῖο αὐτό ψάρι, εἶδος ξιφία, ζυγίζει περίπου 80 κιλά καί πιάστηκε στήν θάλασσα τῆς Φλώριδας. Τυχαίως, ἕνας ἐρασιτέχνης φωτογράφος ἀπό ἄλλο σκάφος, ἀπαθανάτισε τήν μεγάλη μάχη πού ἔγινε ἀνάμεσα στόν ψαρᾶ καί τό τεράστιο ψάρι — μάχη πού ἔληξε μέ νίκη τοῦ ἀνθρώπου.

ΜΕ ΕΙΚΟΣΙ περίπου τρόπους πιάνουν ψάρια, σχεδόν ἀπό τήν ἀρχαιότητα, οἱ Ἕλληνες ἐπαγγελματίες ἤ ἐρασιτέχνες ψαράδες. Οἱ τρόποι αὐτοί τοποθετοῦνται σέ δυό γενικές κατηγορίες: στά ψαρέματα τά νόμιμα καί στά ἀπαγορευμένα. Τά ψαρέματα πού ἐπιτρέπονται, εἶναι: Ἡ ἀνεμότρατα ἤ μηχανότρατα, τά παραγάδια, τά δικτυάρικα, τά ζαργανόδιχτα, τά γρί-γρί, τό πυροφάνι, ὁ πεζόβολος, τά χταποδιάρικα, ἡ καθετή, τό πεταχτάρι, τό ψαροντούφεκο καί ἡ καλαμαρίδα. Τά ἀπαγορευμένα ψαρέματα, πού παρά τήν ἀπαγόρευσι παρανόμως ἐξακολουθοῦν νά γίνωνται, εἶναι: Ἡ λεντισιά, οἱ γρῦποι, τά γρυπάκια, ἡ δυναμίτιδα, ὁ φλόμος καί τό ντί-ντί-τί. Ἄς δοῦμε ξεχωριστά τό κάθε εἶδος καί τρόπο ψαρέματος.

Ἀνεμότρατα ἤ μηχανότρατα

Τό ψάρεμα μ' αὐτήν ἐπιτρέπεται ἀπό τήν πρώτη Ὀκτωβρίου ὥς τίς 31 Μαΐου. Ὑπάρχουν ἀνεμότρατες ἀνοιχτοῦ πελάγους καί οἱ συνηθισμένες. Ψαρεύουν σέ ἀπόστασι ἑνός μιλίου καί πέρα ἀπό τίς ἀκτές, σέ βάθος ὥς 400 ὀργιές, ἐνῶ τοῦ ἀνοιχτοῦ πελάγους ἀκόμη περισσότερο. Ἡ ἀνεμότρατα ἤ μηχανότρατα, σύστημα ἰταλικῆς προελεύσεως, εἶναι πολύ καταστρεπτική γιά τήν ἁλιεία. Ὅ,τι βρεθῆ στόν βυθό, τό τραβάει. Πιάνει ψάρια ὅλων τῶν εἰδῶν, ἀπό τά πιό μικρά ὥς τά μεγαλύτερα, ἀκόμη δέ καί καρχαρίες. Ἀποτελεῖται ἀπό τήν σακκούλα (δηλαδή τήν τράτα, τό δίχτυ), πού εἶναι δεμένη πάνω σέ συρματόσχοινο. Ποντίζεται ἡ τράτα, δένεται «καλούμα» στό συρματόσχοινο, ἀνάλογα μέ τό βάθος, καί τό καΐκι τήν σέρνει μέ ταχύτητα 2–3 μιλίων. Στό κατάστρωμα τοῦ πλοίου, ἡ τράτα ἀνεβάζεται σήμερα μέ μηχανοκίνητο βίντσι. Ἐπειδή εἶναι πολύ καταστρεπτική γιά τήν ἁλιεία, γιατί «σαρώνει τόν γόνο», γίνονται συνεχῆ διαβήματα ἀπό τούς ἄλλους ψαράδες, νά ἀπαγορευθῆ. Στήν Ἰταλία, ὅπως πληροφορηθήκαμε, ἀπηγορεύθη. Ἡ ἀνεμότρατα ψαρεύει καί μέ τρικυμία, ὅταν τά ἄλλα εἴδη ἁλιείας δέν μποροῦν νά γίνουν, λόγω τοῦ καιροῦ.

Πεζότρατα

Τό ψάρεμα μ' αὐτήν ἐπιτρέπεται ἀπό τήν πρώτη Σεπτεμβρίου ὥς τίς 15 Ἰουνίου. Ἀποτελεῖται ἀπό τόν σάκκο – ἀπό τίς δυό πλευρές ὑπάρχουν δίχτυα πλευρικά 100–200 [illegible] Μετά ἀπό αὐτά ἔρχονται τά σχοινι[illegible] [illegible], ἀφήνει κάθα [illegible] [illegible]οιχτά, κι' [illegible] [illegible]

στό σημεῖο ἀπό τό ὁποῖο ξεκίνησε καί πού ὑπάρχει ὁ κάβος, δένει καί τίς δυό ἄκρες τοῦ σχοινιοῦ πάνω στό βίντσι τοῦ σκάφους, πού δουλεύει μέ μηχανή, καί γυρνώντας συνεχῶς τραβᾶ τήν τράτα στήν στεριά. Ἡ πεζότρατα εἶναι τό μέσον ἁλιείας, πού χρησιμοποιεῖται περισσότερο στίς ἑλληνικές θάλασσες. Τό συνηθισμένο ἁλίευμά της εἶναι ἡ μαρίδα καί ἡ γόπα καί κατά μικρότερο ποσοστό «καθαρά» ψάρια, ὅπως μπαρμπούνια, λιθρίνια, μπαλάδες, μέλουνες, σκορπιοί, ἀστακοί, καλαμάρια κα σουπιές. Χρειάζεται πλήρωμα 5–8 ἀνδρῶν καί ψαρεύει σέ ὁποιοδήποτε θαλασσοτόπι, φτάνει νά μήν ὑπάρχουν μπλέγματα στό βυθό.

Παραγάδια

Ὑπάρχουν παραγάδια δύο εἰδῶν. Ἀνοιχτῆς θαλάσσης καί τά συνηθισμένα, πού χρησιμοποιοῦν πολύ οἱ ἐρασιτέχνες ψαράδες. Τό ψάρεμα μέ παραγάδι ἐπιτρέπεται σέ ὅλη τήν διάρκεια τοῦ χρόνου. Τό παραγάδι ἀποτελεῖται ἀπό ἕνα εἰδικό καί γερό σπάγγο, μήκους 200–400 μέτρων, πάνω στόν ὁποῖο, κατά διαστήματα δύο μέτρων καί κάτι, δένονται τά «παράπολα», ἡ «μεσίνη», στό τέλος τῆς ὁποίας βρίσκεται δεμένο τό ἀγκίστρι. Τό συνηθισμένο παραγάδι εἶναι ἁρματωμένο μέ 150–250 ἀγκίστρια. Πάνω σ' αὐτά μπανει τό δόλωμα, πού εἶναι συνήθως καλαμάρι, σουπιά, ἀθερίνα, μαρίδα, γόπα κλπ. Ποντίζεται στή θάλασσα τό παραγάδι, ἀφοῦ προηγουμένως δεθῆ πάνω σ' αὐτό καλούμα, δηλαδή σπάγγος, ὅσο εἶναι τό βάθος τοῦ βυθοῦ. Συνήθως τό ρίχνουν ἀποβραδίς καί τό μαζεύουν τήν αὐγή. Μπορεῖ ὅμως νά ριχτῆ καί ὁποιαδήποτε ἄλλη ὥρα, κατά προτίμησι τό πρωΐ καί τό ἀπόγευμα, καί ὕστερα ἀπό μιά ὥρα νά μαζευτῆ. Εἶναι τό πιό συναρπαστικό ψάρεμα, γιατί πρίν ἀκόμη φανῆ τό ψάρι πιασμένο στό ἀγκίστρι, τό καταλαβαίνεις ἀπό τό χτύπημα πού κάνει στό χέρι καί τό μέγεθος πού ἔχει. Ἔπειτα, στό ἀνέβασμα παρακολουθεῖς τό ἀσήμισμά του στό νερό καί γοητεύεσαι ἀπό τό συναρπαστικό χτύπημά του.

Μέ τά παραγάδια πιάνονται τά πιό ἐκλεκτά ψάρια ὅπως λαυράκια, λιθρίνια, ροφοί, μαγιάτικα, μελανούρια, χελιδονόψαρα, σαργοί, σπάροι, σκαθάρια, συναγρίδες, τσιποῦρες, ἀστακοί κ.λ.π. Τά παραγάδια ἀνοιχτῆς θαλάσσης πιάνουν διάφορα ψάρια, ἀκόμη καί σκυλόψαρα.

Δίχτυα

Εἶναι μικρῆς ἐκτάσεως καί διαστάσεως δίχτυα, πού τά χρησιμοποιοῦν τελευταῖα ἀκόμη καί οἱ ἐρασιτέχνες ψαράδες. Ρίχνονται συνήθως σέ ἀγκαλιές καί μικρούς κολπίσκους, ὅπου βοσκᾶνε κεφαλόπουλα καί λαβράκια. Μέ τά δίχτυα αὐτά πιάνονται ὅλα σχεδόν τά ψάρια, πού ζοῦν σέ ρηχά νερά, ἀπό τά πιό ἐκλεκτά ὥς τῆς σειρᾶς. Εἶναι τό πιό διαδεδομένο ἐργαλεῖο τῆς ψαρικῆς, γι' αὐτό οἱ πιό πολλοί ἐπαγγελματίες ἀλλά καί ἐρασιτέχνες ψαράδες ἀσχολοῦνται μέ τοῦτο. Τό ψάρεμα μέ δίχτυα ἐπιτρέπεται σέ ὅλη τήν διάρκεια τοῦ χρόνου.

Ζαργανόδιχτα

Μέ αὐτά, ἐπιτρέπεται τό ψάρεμα ἀπό τήν πρώτη Σεπτεμβρίου ὥς τίς 15 Ἰουνίου. Ἀπό τήν ὀνομασία τους καταλαβαίνουμε ὅλοι μας πώς εἶναι δίχτυα ἀποκλειστικά καί μόνο γιά τό ψάρεμα τῆς ζαργάνας. Τελευταῖα χρησιμοποιοῦνται καί ἀπό ἐρασιτέχνες ψαράδες, διότι ὁ χειρισμός τους εἶναι εὔκολος. Τό ζαργανόδιχτο εἶναι κυκλικό. Ὅταν φανοῦν ζαργάνες, οἱ ὁποῖες συνήθως ἀνεβαίνουν πρός τήν ἐπιφάνεια τοῦ νεροῦ, κυκλώνεται τό θαλασσοτόπι ὅσο τό δυνατόν γρηγορώτερα. Στό πάνω μέρος τοῦ διχτυοῦ βρίσκονται τά φελά (φελοί) καί στό κάτω τά μολύβια (βαρίδια). Στό κάτω μέρος πού εἶναι τά μολύβια, ὑπάρχουν δαχτύλιοι ἑνωμένοι μέ σχοινί. Ἡ ἄκρη τοῦ σχοινιοῦ βρίσκεται πάνω στή βάρκα ἤ στό καΐκι. Μόλις ριχτῆ τό δίχτυ σέ κύκλου σχῆμα, ἀρχίζει τό τράβηγμα τοῦ σχοινιοῦ, μέ ἀποτέλεσμα, τό κάτω μέρος τοῦ διχτυοῦ, πού βρίσκεται στό βυθό, νά κλείση σιγά-σιγά, καί νά σχηματισθῆ μιά μεγάλη σακκούλα. Τό ἐργαλεῖο αὐτό χρησιμοποιεῖται γιά νά μή μποροῦν νά φύγουν οἱ ζαργάνες, πού εἶναι λεπτές, ἀπό τό κάτω μέρος. Ὅταν κλείση ἡ σακκούλα, ὅσα ψάρια εἶναι μέσα θεωροῦνται σίγουρα πιασμένα. Ἀπό τήν βάρκα τότε ἀρχίζει τό τράβηγμα τοῦ διχτυοῦ, κι' ὅταν τό φέρουν κοντά οἱ ψαράδες, μαζεύουν τά ψάρια μέ τίς ἀπόχες. Τό ψάρεμα αὐτό εἶναι λαχταριστό, γιατί οἱ ζαργάνες παλεύουν καί πετιοῦνται πάνω ἀπό τό νερό σάν τρελλές.

Πεζόβολος

Τό ψάρεμα μέ πεζόβολο ἐπιτρέπεται σέ ὅλη τήν διάρκεια τοῦ χρόνου καί εἶναι περισσότερο ἐρασιτεχνικό. Πρόκειται γιά ἕνα «μπαμπέσικο ἀτομικό ψάρεμα», ὅπως λένε οἱ ἐπαγγελματίες ψαράδες. Ὁ πεζόβολος εἶναι ἕνα κυκλικό δίχτυ, πού γύρω-γύρω ἔχει βαρίδια. Στό κέντρο ἕνα μικρό φελό γιά νά ἐπιπλέη καί νά τραβιέται τό δίχτυ. Ὁ ψαρᾶς καραδοκεῖ ἀπό τήν στεριά καί μόλις δῆ κοπάδι στά ρηχά πετᾶ μέ τέχνη τό δίχτυα πάνω στά ψάρια. Μέ τό πέταγμα, τό δίχτυ ἀνοίγει σάν ὀμπρέλλα καί πέφτοντας παγιδεύει τά ψάρια πού περνοῦν ἤ βρίσκονται ἀπό κάτω ἀκριβῶς. Τά βαρίδια βουλιάζουν γρήγορα, κι' ἔτσι πολλές φορές ἡ ψαριά εἶναι ἀρκετά καλή. Ὁ ψαρᾶς κατόπιν «σουρώνει» τό δίχτυ, τό βγάζει ἀπό τό νερό, τ' ἀνοίγει στήν στεριά καί μαζεύει τά ψάρια, πού εἶναι κυρίως κεφαλόπουλα.

Γρί - γρί

Τό ψάρεμα μέ γρί-γρί ἐπιτρέπεται σέ ὅλη τήν διάρκεια τοῦ χρόνου. Χρειάζεται πλήρωμα 22–26 ἄτομα. Ἐπειδή ὅμως τό ψάρεμα αὐτό προϋποθέτει τήν ὕπαρξι καλοῦ καιροῦ, γι' αὐτό τά γρί-γρί, ἀπό τόν Νοέμβριο ὥς τό Πάσχα δέν δουλεύουν. Τό συγκρότημα γρί-γρί ἀποτελεῖται ἀπό τήν μαούνα, δηλαδή τό πετρελαιοκίνητο καΐκι, ἀπό τήν σαντάλα, τήν τράτα-καΐκι, χωρίς μηχανή καί μικρότερη τῆς πρώτης καί ἀπό πέντε λάμπες, δηλαδή πέντε βάρκες πού ἡ κάθε μιά ἔχει ἕνα ἤ δύο φανάρια λούξ τῶν 1000 κεριῶν. Κοντύτερα τῶν 100 μέτρων ἀπό τήν ἀκτή, ἀπαγορεύεται τό ψάρεμα μέ γρί-γρί. Τά συγκροτήματα ξεκινοῦν νωρίς τό ἀπόγευμα καί μόνο ὅταν δέν ὑπάρχη φεγγάρι. Ἀνά 500–700 μέτρα μένει μιά βάρκα, καί μόλις βραδιάση ὁ λαμπαδόρος ἀνάβει τό λούξ. Τά ψάρια – σαρδέλλες, κολιοί, γόπες καί σκουμπριά – (αὐτά μόνο τά ψάρια πιάνουν τά γρί-γρί), μέ τήν ἐπήρεια τοῦ φωτός, προσελκύονται καί συγκεντρώνονται κατά κοπάδια κάτω ἀπό τήν βάρκα μέ τό λούξ. Τότε εἰδοποιεῖται μέ τή «μπουρούνα» τό καΐκι μέ τή σαντάλα, πού βρίσκεται σέ ἐπιφυλακή καί ὄχι μακρυά ἀπό τίς βάρκες, κυκλώνουν τά ψάρια μέ τό δίχτυ καί τό τραβοῦν μέ τό βίντσι ὥσπου νά τό ἀνεβάσουν στήν ἐπιφάνεια τῆς θάλασσας. Τότε, μέ τίς ἀπόχες μαζεύουν τά ψάρια.

Σέ καλή καλάδα πιάνονται 15–20 τόννοι ψάρια. Τό δίχτυ τοῦ γρί-γρί, ὅπως καί τό ζαργανόδιχτο, ἔχει κρίκους στό κάτω μέρος καί κλείνει κι' αὐτό,

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

σχηματίζοντας μιά τεράστια σακκούλα. Πολλές φορές, παρουσιάζεται τό φαινόμενο, τά ψάρια νά είναι τόσο πολλά — κολώνα — πού σπάνε τό δίχτυ.

Πυροφάνι

'Επιτρέπεται μ' αύτό τό ψάρεμα σέ όλη τήν διάρκεια τοῦ χρόνου. Είναι μιά βάρκα μέ λάμπα (λούξ) μεγάλης φωτιστικῆς έντάσεως. Σέ άντίθεση μέ τίς βάρκες τῶν γρί-γρί πού μένουν άραγμένες — φουνταρισμένες — τό πυροφάνι, κατά τήν διάρκεια τοῦ ψαρέματος μετακινεῖται συνεχῶς ὥσπου νά συναντήση ψάρι, χταπόδι, σουπιά κλπ. Ζαλισμένο τό ψάρι άπό τό φῶς, μένει άμετακίνητο, «λουφάζει», όπότε ό ψαρᾶς, πού στέκει όρθιος στήν πλώρη τῆς βάρκας, ἕτοιμος μέ τό καμάκι στό χέρι, τό καμακώνει καί τό χτυπᾶ.

Είναι πολύ θεαματικό καί συναρπαστικό ψάρεμα καί γίνεται καί χωρίς βάρκα μέ δυό άτομα. 'Ο ένας κρατᾶ τή λάμπα κι' ό άλλος τό καμάκι. Είναι ένα ψάρεμα πού γοητεύει τούς έρασιτέχνες ψαράδες καί ἔχει πολλούς όπαδούς. Τό άνάλογο πυροφάνι τῆς ατερίδας λέγεται «μαλαστούφα» ἤ «μαλαστούπα». Ένα ξύλο, πού ἡ άκρη του εἶναι τυλιγμένη μέ πανιά καί στουπιά, βουτιέται άπό πετρέλαιο καί άνάβεται. 'Αντί γιά πανιά χρησιμοποιοῦν καί παλιολάστιχα πού καίγονται εὔκολα. Μ' αὐτό τό άναμμένο ξύλο γίνεται τό πυροφάνι άπό τήν στεριά.

Χταποδιάρικο

Είναι κι' αὐτό ένα πολύ γοητευτικό καί ώραίο ψάρεμα πού τό χρησιμοποιοῦν πολύ οἱ έρασιτέχνες ψαράδες. 'Ο ψαρᾶς γυρίζει μέ τήν βάρκα γύρω στίς άκτές καί μέχρι βάθους δέκα μέτρων καί κυτάζει μέ τό «γυαλί» τό βυθό.

Τό «γυαλί» εἶναι ένα στρογγυλό δοχεῖο μέ τζάμι άπό ένα άνοιγμό του. 'Ο ψαρᾶς τό άκουμπᾶ στήν έπιφάνεια τῆς θάλασσας καί μ' αὐτό έρευνᾶ τόν βυθό γιά τήν άνεύρεσι τοῦ χταποδιοῦ. Μόλις βρεθῆ, ἄν εἶναι σέ βάθος πού φτάνει τό καμάκι, πιάνεται μ' αὐτό. Ἄν ὅμως εἶναι βαθύτερα, χρησιμοποιεῖται ἡ «σαλιαγκιά». 'Η «σαλιαγκιά» εἶναι ένας χοντρός σπάγγος, πού στήν άκρη του εἶναι δεμένο μολύβι μέ τέσσερα άγκίστρια έπάνω. Δηλαδή, ἔχει τό σχῆμα τοῦ τοιγκελιοῦ, πού χρησιμοποιοῦν οἱ χαμπάπηδες. Πάνω σ' αὐτό, βάζουν συχνά ένα πανί άσπρο πού παραούρει τό χταπόδι άπό τό θαλάμι του. Χυμᾶ τό χταπόδι πάνω στό πανί, γατζώνεται στή σαλιαγκιά, κι' ὁ ψαρᾶς ἕτοιμος τό τραβᾶ άμέσως έπάνω. Ὅσοι χρησιμοποιοῦν τό «χταποδιάρικα», γνωρίζουν καλά τά θαλάμια τῶν χταποδιῶν.

Οἱ έπαγγελματίες ψαράδες, μεταχειρίζονται καί τόν «δόλο» — απάτη — δημιουργώντας μόνοι τους θαλάμια. Οἱ «δόλοι» γίνονται μέ σπασμένες στάμνες, πού τίς παίρνουν καί τίς βυθίζουν κοντά στά άλλα θαλάμια πού εἶχαν κάνει τά χταπόδια. Στό χταπόδι, κατά κάποιο τρόπο, άρέσει καί προτιμᾶ νά φωλιάζη στίς στάμνες. Ἔτσι, ὁ ψαρᾶς δέν κάνει τίποτε άλλο, παρά νά φέρη βόλτα όλες τίς ποντισμένες στάμνες — θαλάμια — καί νά μαζέψη τά χταπόδια. Ὅταν τά βγάλουν άπό τίς στάμνες, τίς ξαναποντίζουν γιά νά πάνε άλλα χταπόδια νά κάνουν κονάκια. Στό ψάρεμα αὐτό, ὅπως καί στό πυροφάνι, δέν χρησιμοποιοῦν πάντοτε τό «γυαλί», άλλά «λαδώνουν» τή θάλασσα. Δηλαδή πετοῦν στήν έπιφάνεια λαδωμένη ἄμμο, κι' ἔτσι ὁ βυθός φαίνεται πολύ καθαρά, χωρίς τήν χρησιμοποίησι τοῦ γυαλιοῦ.

Καθετή καί πεταχτάρι

'Ατομικά, κυρίως έρασιτεχνικά ψαρέματα, γνωστά σέ όλους. Καί τά δυό, γίνονται μέ πετονιές, άπό τήν στεριά καί μέσα άπό τήν βάρκα. Στό πεταχτάρι καί τήν καθετή χρησιμοποιοῦν πολλοί καί καλάμι.

Ψαροντούφεκο

'Ερασιτεχνικό ψάρεμα, πολύ γοητευτικό καί συναρπαστικό. 'Αλλά, ἔτσι πού ἔχει διαδοθῆ, άπό έρασιτεχνικό άτομικό ψάρεμα, τείνει νά γίνη καί έπαγγελματικό. Οἱ Δωδεκανήσιοι ψαράδες καί βουτηχτές χρησιμοποιοῦν τό ψαροντούφεκο γιά έπαγγελματικούς σκοπούς καί κάνουν χρυσές δουλειές.

Καλαμαρίδα

'Η καλαμαρίδα, πού εἶναι έπαγγελματικό καί έρασιτεχνικό ψάρεμα, γίνεται γιά τό άλίευμα τῶν καλαμαριῶν. 'Αποτελεῖται άπό ένα ξύλο 15 πόντων μήκους, στό κάτω μέρος τοῦ όποίου ὑπάρχουν σέ σχῆμα άκτίνας καί όμπρέλλας θελόνια πού ράβουν τά ροῦχα οἱ γυναίκες. Πάνω στό γυμνό ξύλο περνοῦν μιά γόπα, πού καλύπτει όλη τήν έπιφάνειά του, κι' ἔτσι άλο τό έργαλεῖο παρουσιάζει ὄψι γόπας, μέ προεξέχοντα τά θελόνια άκτινοειδῶς. Τό πάνω μέρος τοῦ ξύλου δένεται μέ πετονιά καί ποντίζεται στή θάλασσα ἡ καλαμαρίδα. 'Ο ψαρᾶς τραβᾶ σιγά-σιγά μέ τό ένα χέρι κουπί καί μέ τό άλλο «παίζει» τήν πετονιά, δηλαδή τραβᾶ κι' άφήνει καλούμα. Τό καλαμάρι, μόλις δῆ τήν γόπα, χυμᾶ νά τήν άρπάξη, μπλέκεται πάνω στά θελόνια καί πιάνεται.

● 'Από τά άπαγορευμένα ψαρέματα, έργαλεῖα καί τρόπους, άναφέρουμε τά πιό γνωστά καί περισσότερο διαδεδομένα.

Λεντισιά

Γιά νά γίνη ἡ λεντισιά, άπαιτεῖται ἡ συμμετοχή τουλάχιστον δέκα λέμβων μέ άρκετά δίχτυα ἡ κάθε μιά. Ἀνοίγονται οἱ βάρκες στά βαθιά, ζώνουν μιά μεγάλη περιφέρεια μέ τά δίχτυα κι' άρχίζουν τότε οἱ ψαράδες μέ τό «σκοντίλι» νά κυνηγοῦν τά ψάρια. Τό «σκαντίλι» εἶναι μιά μεγάλη πέτρα ἄσπρη, δεμένη μέ σχοινί. Τήν πετοῦν οἱ ψαράδες άπό τήν βάρκα, δημιουργοῦν θόρυβο μέσα στήν θάλασσα καί τρομάζουν τά ψάρια, τά όποῖα προχωροῦν πρός τό έσωτερικό. Στό μεταξύ σηκώνουν τά δίχτυα, τό ἕνα μετά τό άλλο, καί τά ρίχνουν κοντύτερα πρός τήν στεριά. Αὐτό γίνεται συνεχῶς καί μικραίνει ὁ κλοιός. Τό «σκαντίλι» δουλεύει άκατάπαυστα καί μάλιστα τήν ὥρα πού σηκώνεται τό δίχτυ γιά νά ριχτῆ πιό ρηχά, ὥστε νά μή μπορέσουν νά φύγουν τά ψάρια άπό τό πέρασμα. Ὅταν τά ψάρια παγιδευτοῦν σέ βάθος μικρό, τότε άρχίζει τό καμάκισμα πάνω άπό τίς βάρκες, καί δέν ξεφεύγει οὔτε ένα.

Είναι ένα ψάρεμα θεαματικώτατο καί πολύ άποδοτικό. Σέ καλή ψαριά καμακώνουν 500—1000 κιλά ψάρια. 'Η διαδικασία αὐτή βαστᾶ σχεδόν μιά όλόκληρη ἡμέρα. Είναι άρκετά άποδοτικό ψάρεμα, άλλά καί πολύ καταστρεπτικό.

Γρῦποι καί γρυπάκια

Οἱ γρῦποι καί τά γρυπάκια εἶναι μικρογραφία τῆς πεζότρατας, μέ τήν διαφορά ὅτι σέρνεται άπό τήν ξηρά μέ τά χέρια, τά δέ μάτια τοῦ δικτυοῦ εἶναι μικρότερο. Μαζεύει άπό τόν βυθό τά πάντα, κυρίως δέ τόν γόνο τῶν ψαριῶν. Γιά τά παραπάνω δύο άπαγορευμένα ψαρέματα, πού γίνονται κυρίως άπό έπαγγελματίες ψαράδες, όταν πιαστοῦν γίνεται κατάσχεσι καί καταστροφή τῶν έργαλείων καί έπιβάλλεται αὐστηρότατο πρόστιμο.

Ντί - Ντί - Τί

'Εκτός άπό τή δυναμίτιδα καί τόν φλόμο (ρίχνουν σέ κλειστό θαλάσσιο χῶρο άσθέστη κι' ένα είδικό χόρτο, πού μ' αὐτά τυφλώνονται ἡ δηλητηριάζονται τά ψάρια καί βγαίνουν ἔξω μόνα τους), ὑπάρχει καί μιά καινούργια σατανική έπινόησι φαρέματος. Μέσα σέ μιά κάλτσα βάζουν, σέ μορφή σκόνης ἤ ζύμης, μεγάλης ἰσχύος ντί-ντί-τί, πού τό άνακατεύουν μέ μιά άλλη σχετική φαρμακευτική ούσία. Ποντίζουν τήν κάλτσα άνάμεσα σέ βράχια πού φωλιάζουν ψάρια. Σιγά-σιγά διαλύεται τό ντί-ντί-τί, καί έρεθίζει τά ψάρια, άπό τά όποῖα πολλά ζαλίζονται κι' άνεβαίνουν στήν έπιφάνεια τῆς θάλασσας ἤ μένουν στό βυθό, όπότε μαζεύονται μέ άπόχη ἤ καμακώνονται. Καθώς τά ψάρια πάνε νά φύγουν, μπλέκονται στά δίχτυα πού ἔχουν προηγουμένως ρίξει οἱ [illegible] άπό βράχια. Εἶναι ένας άρκετ[illegible] πού [illegible]

Η ΠΙΟ ΚΑΛΗ ΤΡΟΦΗ

Τήν συνιστοῦν γιατροί, διαιτολόγοι, καλοφαγάδες

Η ΘΡΕΠΤΙΚΗ άξία τοῦ ψαριοῦ εἶναι μεγάλη. "Ολοι οἱ εἰδικοί γιατροί, διαιτολόγοι, χημικοί καί... καλοφαγάδες, συμφωνοῦν ὅτι τό ψάρι εἶναι ἴσως ἡ πιό πολύτιμη τροφή. Ἔχει ὅλα τά συστατικά τοῦ κρέατος, ἐνῶ συνάμα εἶναι πιό ἐλαφρό καί πιό ὑγιεινό άπό τό κρέας. 'Η περιεκτικότητά του σέ λεύκωμα, λίπος, φώσφορο, ἰώδιο, άσβέστιο, σίδηρο, ζάκχαρο καί βιταμίνες εἶναι σημαντική. Περιέχει δηλαδή τά θρεπτικά συστατικά τοῦ κρέατος, τῶν φρούτων, τῶν λαχανικῶν καί τῶν άσπρίων μαζί. Εἶναι τροφή εἰδική γιά άδύνατα στομάχια, γιά άρθριτικούς, γιά καρδιακούς καί πνευματικῶς κουρασμένους άνθρώπους. Ὑπάρχουν βέβαια καί ψάρια πού προσφέρουν νόστιμη μέν, άλλά βαρειά τροφή. Τέτοιο ψάρι εἶναι ἡ παλαμίδα.

Τά βαριά ψάρια δέν πρέπει νά τρώγωνται τηγανητά, γιατί ἔχουν πολύ λίπος. Οἱ διαιτολόγοι καί οἱ γιατροί συνιστοῦν νά γίνωνται ψητά αὐτά τά ψάρια. Δηλαδή, ἡ παλαμίδα, ὁ κολιός, τό σκουμπρί, τό χέλι, ὁ τόννος κ.λ.π. Γενικά δέ, ὅλα τά ψάρια δέν μαγειρεύονται μέ τόν ἴδιο τρόπο. Ἄλλα γίνονται βραστά, ἄλλα τηγανητά, ἄλλα ψητά. 'Από τόν τρόπο τοῦ μαγειρέματος ἐξαρτᾶται κι' ἡ νοστιμάδα τοῦ ψαριοῦ. Τό μαρίδα π.χ., γίνεται πάντοτε τηγανητή, ὅπως κι' ὁ γαλέος. Ὁ ροφός ὅμως, μόνο βραστός τρώγεται.

'Ωραῖος μεζές εἶναι τό αὐγοτάραχο, καθώς καί τό συκώτι τοῦ ψαριοῦ. Τό αὐγοτάραχο τρώγεται εἴτε φρέσκο (πάντα ὅμως τηγανητό), εἴτε παστό. 'Αντίθετα τό συκώτι τοῦ ψαριοῦ πρέπει νά τρώγεται πάντοτε βραστό. Προσοχή ὅμως, στό ἑξῆς: Δέν ἐνδείκνυται ὡς τροφή τό συκώτι τῆς παλαμίδας καί τῶν λιπαρῶν ψαριῶν γενικά. Εἶναι προτιμότερο νά πετάγεται.

Ὅπως εἴπαμε, ἡ περιεκτικότητα τῶν ψαριῶν σέ λευκωματοῦχες οὐσίες εἶναι μεγάλη. Γενικά, περιέχουν: 13—22% λεύκωμα, 0,24—30% λίπος, 0,76—1,62% ἅλατα, ἰδίως φώσφορο, ἀσβέστιο καί βιταμίνες. 'Η θρεπτικότητα καί ἡ πεπτικότητά τους ποικίλλει κατά μέγεθος. Καλύτερα ψάρια θεωροῦνται τά μέσου μεγέθους. Τά μικρά ψάρια δέν εἶναι πολύ θρεπτικά, ἐνῶ τά μεγάλα εἶναι συνήθως δύσπεπτα.

'Η θρεπτική άξία τῶν ψαριῶν ἐξαρτᾶται κι' άπό τήν νωπότητά τους. Ἰδού τώρα ἡ τροφική άξία τῶν πιό γνωστῶν ψαριῶν:

● Ὁ άστακός ἔχει κρέας τρυφερό κατά τό τέλος τῆς άνοίξεως, άλλά εἶναι δύσπεπτος. Ὁ φρέσκος άστακός περιέχει 14,11% λεύκωμα καί 1,17% λίπος καί σέ κονσέρβα 19,41% λεύκωμα καί 1,06 λίπος.

● Τό αὐγοτάραχο εἶναι ἡ πιό θρεπτική, τονωτική καί εὔπεπτη φωσφοροῦχος τροφή.

● Ὁ μπακαλιάρος, φρέσκος ἔχει τουφερό, θρεπτικό καί εὔπεπτο κρέας. Περιέχει 16,23% λεύκωμα καί 0,33% λίπος. Ἐξ ἴσου θρεπτικός εἶναι καί ὁ παστός, περιέχει περισσότερο λεύκωμα (27,23%), ἀλλά δύσπεπτος.

● Οἱ γαρίδες εἶναι πλούσιες σέ λευκώματα (17,78%), ἀλλά λίγο δύσπεπτες.

● 'Η γλῶσσα ἔχει εὔπεπτο κρέας καί περιέχει 15,40% λεύκωμα καί 0,50% λίπος.

● Οἱ γόπες εἶναι εὔπεπτες καί νόστιμες. Νίστιμα εἶναι καί τά καλαμαράκια, ὄχι ὅμως τόσο θρεπτικά καί εὔπεπτα.

● Δύσπεπτος, ἀλλά θρεπτικός εἶναι ὁ κέφαλος (περιέχει 19,18% λεύκωμα καί 3,41% λίπος).

● Τό μπαρμπούνι εἶναι ἐλαφρό ψάρι, νόστιμο καί θρεπτικό. Περιέχει 19,5% λεύκωμα καί 4,5% λίπος

● Θρεπτικά καί πλούσια σέ φώσφορο καί λεύκωμα (11,20%) εἶναι τά μύδια. Εἶναι ὅμως δύσπεπτα κι' ἐπικίνδυνα γιά δηλητηριάσεις κυρίως λόγω τοῦ τόπου τῆς προελεύσεώς τους. Τά μύδια εὐδοκιμοῦν κυρίως στίς ἐκβολές ὀχετῶν.

● Βαρύ ψάρι εἶναι ἡ παλαμίδα, κυρίως ἡ μεγάλη. Ἐξ ἴσου βαρύς καί δύσπεπτος εἶναι ὁ σολομός, πού περιέχει 19,22% λεύκωμα καί 10,56% λίπος.

● Εὔπεπτα, νόστιμα καί θρεπτικά ψάρια εἶναι οἱ συναγρίδες, οἱ σφυρίδες καί οἱ τσιπούρες. Οἱ τελευταῖες περιέχουν 17% λεύκωμα καί 0,93% λίπος.

Τόπος καί χρόνος

"Ολα τά ψάρια δέν εὐδοκιμοῦν σέ ὅλες τίς περιοχές. Ὅπως ἄλα τά ζῶα τῆς ξηρᾶς, ἔτσι κι' ὁ κόσμος τοῦ βυθοῦ ἀναπτύσσεται περισσότερο ἐκεῖ πού θά βρῆ τίς καλύτερες συνθῆκες διαβιώσεως. Ὑπάρχουν ψάρια, πού δέν θά τά βρῆτε παρά σέ ὡρισμένους τόπους. Ὁ καλός ψαρᾶς πρέπει νά τό ξέρη αὐτό. Π.χ., δέν θά βρῆ καλή σαρδέλλα σέ ἄλλο μέρος, παρά μόνο στήν Καλλονή τῆς Μυτιλήνης. Θά βρῆ παντοῦ κεφάλους, σπάρους, τσιπούρες, λαβράκια. Ἀλλά τά πιό νόστιμα ἀπ' αὐτά τά ψάρια ὑπάρχουν στό Πατραϊκό Κάλπο, στό Μεσολόγγι καί στήν Πρέβεζα. Στόν Σαρωνικό ἀφθονοῦν τά μπαρμπούνια καί ἡ μαρίδα. 'Η πιό καλή μαρίδα ὅμως βρίσκεται στήν Κόρινθο. Ἀλλά δέν φτάνει νά ξέρουμε ποῦ θά βροῦμε τό καλό καί νόστιμο ψάρι. Πρέπει νά γνωρίζουμε καί πότε θά τό βροῦμε. Ὑπάρχουν νόστιμα ψάρια πού εἶναι ἄνοστα σέ ὡρισμένες ἐποχές. Διότι ἡ νοστιμάδα τοῦ ψαριοῦ ἐξαρτᾶται άπό ὡρισμένες προϋποθέσεις, πού ὑπάρχουν μόνο σέ συγκεκριμένες περιόδους. Δηλαδή: Συνθῆκες καιρικές, θερμοκρασίας, πυκνότητος κι' ἁλμυροτάτητος τοῦ νεροῦ, ἐπάρκεια ὀξυγόνου, καλή καί ἄφθονη τροφή. Αὐτές οἱ συνθῆκες ἀλλάζουν μέ τήν ἐποχή καί σέ κάθε εἶδος ψαριοῦ.

Ἔτσι, ἡ μαρίδα καί τό μπαρμπούνι εἶναι πιό νόστιμα τόν χειμῶνα. Τό νοστιμώτατο μπαρμπούνι εἶναι ἄνοστο τό καλοκαίρι. 'Η κουτσομούρα ὅμως, ἕνα ψάρι συγγενές πρός τό μπαρμπούνι, εἶναι πιό νόστιμη τό καλοκαίρι. Τό καλοκαίρι εἶναι ἐπίσης ἡ ἐποχή πού νοστιμίζουν περισσότερο τά μελανούρια. 'Η τσιπούρα βρίσκεται σέ μεγάλη φόρμα τό καλοκαίρι. Καί οἱ κολιοί —τό ξέρουμε ὅλοι αὐτό— τόν Αὔγουστο.

Χ. Κ.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

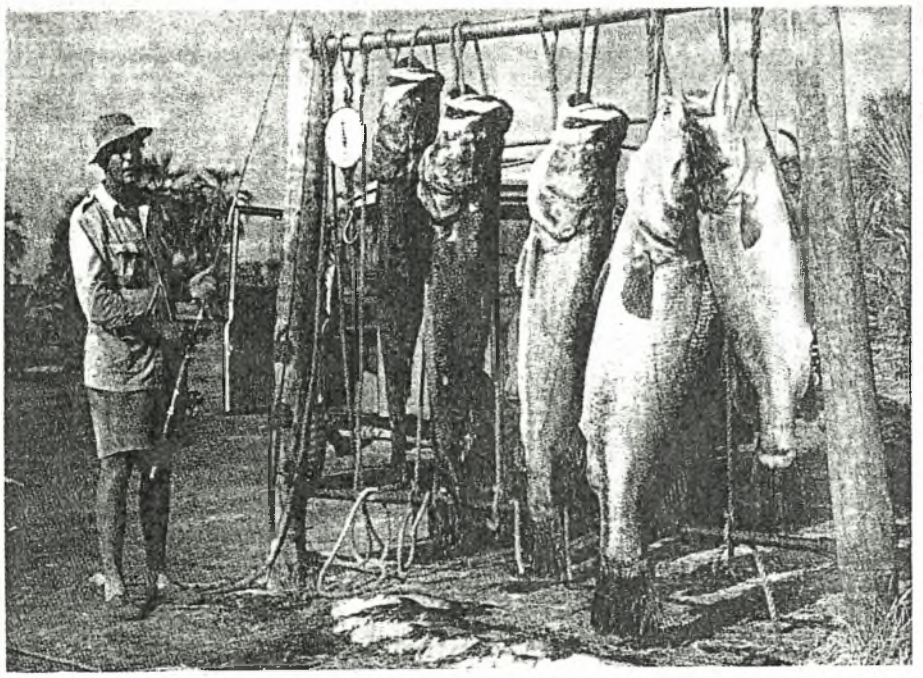

Ἐντυπωσιακὰ ἀποτελέσματα μιᾶς ἁλιευτικῆς ἐκστρατείας.

Τά κυριώτερα εἴδη ψαριῶν

ΑΠΕΙΡΑ εἶναι τά εἴδη τῶν ψαριῶν. Πολλά μάλιστα ψάρια ἔχουν ἀρκετά κοινά χαρακτηριστικά, ὥστε νά εἶναι δύσκολο νά ἐξακριβωθῇ ἡ ταυτότης τους. Γι' αὐτό, λίγοι ἄνθρωποι γνωρίζουν καλά ὅλα τά ψάρια. Οἱ περισσότεροι τά μπερδεύουν καί ὅταν πᾶνε στήν ψαραγορά, ἀγοράζουν ἄλλο ψάρι ἀπό ἐκεῖνο πού θέλουν. Τό μπαρμπούνι π.χ., μοιάζει πολύ μέ τήν κουτσομούρα. Ἔχουν τό ἴδιο σουλούπι, τά ἴδια χρώματα, τά ἴδια μάτια. Διαφέρουν μόνο στό σχῆμα τοῦ κεφαλιοῦ. Τό μπαρμπούνι ἔχει καμπουρωτό κεφάλι. Τό ἐπάνω μέρος τοῦ κεφαλιοῦ του σχηματίζει καμπύλη μέχρι τήν ἄκρη τοῦ ρύγχους. Ἀντιθέτως ἡ κουτσομούρα, ἔχει μέτωπο ἴσιο, κοφτό. Ἡ μοῦρη της μοιάζει σάν κομμένη καί γι' αὐτό λέγεται κουτσομούρα. Ζῇ στόν βοῦρκο καί ἔχει ἄνοστο κρέας. Γενικῶς εἶναι κατωτέρας ποιότητος ψάρι. Σύγχυση ἐπίσης γίνεται, μεταξύ μαρίδας καί τσέρουλας, μεταξύ σαργοῦ ἢ σκαθαριοῦ καί τσιπούρας, μεταξύ λιθρινιοῦ καί μπαλᾶ κ.ἄ.

● Ἕνα ἄλλο σημεῖο πού πρέπει νά προσέξῃ ἐκεῖνος πού ἀγοράζει ψάρια, εἶναι νά ξεχωρίσῃ τά φρέσκα ἀπό τά μπαγιάτικα. Ὅσο περισσότερο φρέσκο εἶναι ἕνα φάρι, τόσο περισσότερο ἀξίζει.

Πῶς ὅμως θά βροῦμε ἄν ἕνα ψάρι εἶναι φρέσκο, ὅταν πᾶμε στήν ἀγορά ἢ μᾶς τό σερβίρουν στό ἐστιατόριο; Ὁ χρόνος, μέσα στόν ὁποῖο διατηροῦν τήν φρεσκάδα τους τά ψάρια, δέν εἶναι ὁ ἴδιος γιά ὅλα. Ὑπάρχουν ψάρια πού διατηροῦνται φρέσκα, χωρίς ψῦξι, εἴκοσι περίπου ὧρες ἀπό τήν στιγμή πού βγῆκαν ἀπό τό νερό, καί ἄλλα μόνο πέντε-ἕξη ὧρες.

Ἐξ ἄλλου, ἡ διατήρησι τῆς φρεσκάδας ἐξαρτᾶται ἀπό τά ἐντόσθια καί ἀπό τόν τρόπο πού πιάστηκε τό ψάρι. Ἂν βγοῦν τά ἐντόσθια διατηροῦνται περισσότερο. Ἐκεῖνα πού κτυπήθηκαν μέ καμάκι ἢ στραπατσαρίστηκαν μέσα στόν σάκκο τῆς τράτας, ὑφίστανται γρήγορη ἀποσύνθεσι.

● Τό φρέσκο ψάρι διακρίνεται κυρίως ἀπό τήν μυρουδιά του. Ἐκεῖνο πού εἶναι ἀπολύτως φρέσκο, εἶναι τελείως ἄοσμο. Ὅταν ἀρχίσῃ νά «μυρίζῃ θάλασσα», ἐξακολουθεῖ βέβαια νά εἶναι φρέσκο, ἀλλά βρίσκεται στό πρῶτο στάδιο τῆς ἀποσυνθέσεως. Ἀργότερα, τό ψάρι ἔχει μυρουδιά, λιγώτερο θάλασσας καί περισσότερο ψαριοῦ (δεύτερο στάδιο ἀποσυνθέσεως) καί ἐν συνεχείᾳ, βαρειά ἀλλά εὐχάριστη μυρουδιά (τρίτο στάδιο ἀποσυνθέσεως). Ἀπό ἐκεῖ καί ἔπειτα τό ψάρι μυρίζει ἄσχημα.

Ἐκτός ὅμως ἀπό τήν μυρουδιά, ἄλλα χαρακτηριστικά στοιχεῖα γιά τήν διαπίστωσι τῆς φρεσκάδας τοῦ ψαριοῦ εἶναι :

α) Ἡ ράχη : Ὅταν εἶναι σκληρή, σφιχτή καί ντούρα, ἔχουμε φρέσκο ψάρι (ἂν καί ὁ πάγος δίδη σ' ὅλα τά ψάρια κάποια σκληράδα καί ἀκαμψία).

β) Ἡ κοιλιά : Τό φρέσκο ψάρι ἔχει ἄφογη, ἀθικτη καί σπάραχνο κόκκινο.

γ) Μάτι : Καθαρό καί ζωηρό. Ψάρι μέ θολό μάτι, δέν εἶναι φρέσκο.

Ὁδηγός ψαριῶν

Ἀναφέραμε πιό πάνω, ὅτι τά εἴδη τῶν ψαριῶν εἶναι ἄπειρα καί δύσκολο νά ἐξακριβωθῇ ἡ ταυτότης τους. Θά παραθέσουμε τά κυριώτερα εἴδη, ἀπό ἐκεῖνα πού πιάνουν οἱ ἐρασιτέχνες ψαράδες στίς ἑλληνικές θάλασσες. Δίνουμε ἕνα μικρό ὁδηγό στούς ἐνδιαφ[illegible]ικό, καιλιά. Τό βάρος της φθάνει μέχρι 650 γραμμάρια. ΓΟΦΑΡΙ : Σπάνιο ψάρι, μέ ἀνοιχτό μολυβί χρῶμα, πρός τό πράσινο καί βάρος μέχρι τέσσερα κιλά. ΓΥΛΟΣ : Καστανή ἢ πράσινη ράχη, λευκή κοιλιά, μυτερό ρύγχος, μικρά μάτια, κρέας νοστιμώτατο, βάρους μέχρι 150 γραμμάρια. ΖΑΡΓΑΝΑ : Ἀφρόψαρο μέ φιδίσιο σῶμα, μεγάλη σουβλερή μύτη, ράχη πρασινωπή, βαρος 1½ ἕως 2 κιλά. ΚΕΦΑΛΟΣ : Ἀπό τά γνωστότερα ψάρια. Σῶμα μακρόστενο, ἀσημένιο σταχτί, ράχη πρός τό μαῦρο, κοιλιά λευκή. ΚΟΛΙΟΣ : Μακρόστενο κυλινδρικό σῶμα, γαλάζιο καί πράσινο, μέ σκοῦρες κυματιστές γραμμές στήν ράχη καί βάρος μέχρι 650 γραμμάρια. ΛΑΒΡΑΚΙ : Ἀσημένια ἐμφάνισι μέ σπαθάτο σῶμα, νοστιμώτατο, βάρος μέχρι ἑπτά κιλά. ΛΙΘΡΙΝΙ : Ἐκλεκτό ψάρι μέ λεπτό καί λίγο πλατύ σῶμα, σταχτοκόκκινο, βάρος μέχρι 650 γραμμάρια. ΜΕΛΑΝΟΥΡΙ : Πλατύ μᾶλλον σῶμα, μέ χρῶμα ἀσημένιο πρός τό κυανόμαυρο (στό σημεῖο πού συνδέεται ἡ οὐρά μέ τό σῶμα, ἔχει ἕνα μαῦρο ζωνάρι). ΠΕΡΚΑ : Μικρό πετρόψαρο, μέ μακρουλό σῶμα καί ὡραῖα χρώματα, καστανό, κόκκινο, γαλάζιο καί λευκό, βάρος μέχρι 300 γραμμάρια. ΡΟΦΟΣ : Μεγάλο πετρόψαρο, χοντροκαμωμένο, μέ ζωηρό καστανό χρῶμα καί κίτρινες βοῦλες, μεγάλο κεφάλι καί στόμα. Τό βάρος του φθάνει μεχρι 40 κιλά! ΣΑΛΠΑ : Μικρό ψάρι, πού μοιάζει μέ τό μελανούρι, ἔχει σταχτί χρῶμα μέ χρυσοκίτρινες γραμμές. ΣΑΡΓΟΣ : Κοντόφαρδο ψάρι, μέ γκρίζο χρῶμα, μαῦρα ζωηρά μάτια, (ἕνα στήν οὐρά καί ἕνα στήν ρίζα τοῦ κεφαλιοῦ), βάρος μέχρι 1.250 γραμμάρια. ΣΚΑΡΟΣ : Γευστικό ψάρι μέ κτυπητά χρώματα καί σῶμα πού μοιάζει ἐκεῖνο τοῦ μελανουριοῦ, φαρεύεται στά παράλια τῆς Κρήτης καί τῆς Δωδεκανήσου. ΣΚΟΡΠΙΟΣ : Κοντόχοντρο πετρόψαρο, μέ φαρμακερά ἀγκάθια καί πολλά κόκκαλα, χρῶμα καστανοπράσινο ἢ κόκκινο, διαφόρων μεγεθῶν. ΣΠΑΡΟΣ : Μικρό ψάρι, μοιάζει μέ τό μελανούρι καί στό χρῶμα μέ τό σαργό (πρασινίζει ἐλαφρά στήν ράχη). ΣΤΕΙΡΑ : Μεγάλο πετρόψαρο μέ χρῶμα καστανό, κανονικό σῶμα, νόστιμο κρέας καί βάρος μέχρι 7½ — 9 κιλά. ΣΥΝΑΓΡΙΔΑ : Ἀπό τά περισσότερο γνωστά ψάρια, μεγάλοι μέ νόστιμο κρέας, χρῶμα ἀσημένιο πρός τό γαλάζιο ἢ πρός τό ρόδινο, βάρος μέχρι δώδεκα κιλά. ΣΦΥΡΙΔΑ : Μεγάλο πετρόψαρο, ἀπό τά ἐκλεκτότερα τῆς ἑλληνικῆς θάλασσας, πού μοιάζει μέ τήν στεῖρα, μέ βαθύ σταχτί χρῶμα, κρέας νόστιμο καί τρυφερό. ΤΣΕΡΟΥΛΑ : Λίγο μεγαλύτερη καί πλατύτερη ἀπό τήν μαρίδα, καί πιό ἀνοιχτό χρῶμα, πολλά κόκκαλα καί ἄνοστο κρέας. ΤΣΙΠΟΥΡΑ : Ἀρκετά μεγάλο καί ὡραῖο ψάρι, παχύ, μέ ἀσημένια χρώματα καί γαλάζιους καί χρυσοῦς ἰριδισμούς, σῶμα κανονικό, λίγο πλατύ, κεφάλι καμπουρωτό, κρέας νόστιμο, βάρος μέχρι 2½ κιλά. ΦΑΓΓΡΙ : Ἐκλεκτό ψάρι, μοιάζει μέ τήν συναγρίδα, χρῶμα πρός τό χρυσοκόκκινο, μέ κεφάλι πιό χονδρό ἀπό τῆς συναγρίδας. ΦΡΙΣΣΑ : Μοιάζει μέ μεγάλη σαρδέλλα, ἄλλοτε πλατειά καί ἄλλοτε στενή, διακρίνεται ἀπό τήν σαρδέλλα ἀπό μία κίτρινη ρίγα πού ἔχει στό πλευρό. ΧΑΝΟΣ : Μικρό πετρόψαρο, μέ χρῶμα κιτρινωπό καί καστανά ζωνάρια, νόστιμο κρέας.

● Φυσικά, ὑπάρχουν καί πολλά ἄλλα εἴδη ψαριῶν, πού ψαρεύονται στίς ἑλληνικές θάλασσες, ἀπό ἐρασιτέχνες ψαράδες. Δέν ἀναφέραμε στόν ἀνωτέρω κατάλογο τό μπαρμπούνι, γιατί τό ἐκλεκτό αὐτό ψάρι πιάνεται μέ δίχτυα ἀπό τούς ἐπαγγελματίες ψαράδες.

Κ.

Ἔτσι θά γίνετε καλός ψαρᾶς

Η ΑΥΞΗΣΙΣ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ψαράδων καθώς καί διάφορα βάρβαρα μέσα ἁλιείας πού χρησιμοποιοῦνται ἀπό ὡρισμένους ἀσυνειδήτους ἔχουν προκαλέσει μιά σημαντική μείωσι τῶν ψαριῶν στίς θάλασσές μας. Μά πρέπει νά σημειώσουμε ὅτι καί τά ψάρια ἔχουν ἀναπτύξει κι' αὐτά συστήματα γιά τήν αὐτοάμυνά τους. Ἀπό αἰῶνες τώρα τά ψάρια ἔχουν φαίνεται καταλάβει ὅτι οἱ κίνδυνοι πού τά ἀπειλοῦν καί μάλιστα σέ ὡρισμένα σημεῖα τῆς θαλάσσης, προέρχονται ἀπό ἕνα κόσμο διαφορετικόν ἀπό τόν δικό τους. Ἔτσι, τά καλύτερα εἴδη τῶν ψαριῶν ἔχουν, ὅπως ὑποστηρίζεται, πονηρευθῇ τόσο πολύ ὥστε τό νά τά πιάσῃ κανείς μέ τά συνηθισμένα ἐργαλεῖα τῆς ψαρικῆς γίνεται συχνά ἄθλος.

Δέν ἀρκεῖ λοιπόν νά ἔχῃ κανείς καλά ἐργαλεῖα ψαρικῆς, πρέπει νά ξέρῃ καί νά τά μεταχειριστῇ κατάλληλα. Τό ψάρεμα εἶναι ἕνα σπόρ μέ ἰδιαίτερη ποικιλία, γιατί ἡ κάθε περιοχή ἔχει τά μυστικά της, καί τό κάθε ψάρι ἔχει κι' αὐτό τά μυστικά του. Πρέπει δηλαδή νά γνωρίζῃ κανείς τίς πονηριές τῶν ψαριῶν καί τά συστήματα τῆς ἀμύνης των. Εἶναι ἐπομένως ἀπαραίτητο ὁ ψαρᾶς νά ξέρῃ νά διαλέξῃ τά μέσα ἐκεῖνα πού ταιριάζουν καλύτερα στό εἶδος τοῦ ψαριοῦ πού θά ψαρέψῃ, καθώς καί τήν περιοχή ὅπου ἐλπίζει νά τό βρῇ.

Ὁ ἀρχάριος ψαρᾶς

Πῶς μπορεῖ νά ἀρχίσῃ ὁ ὑποψήφιος ψαρᾶς;

Μπορεῖ νά ἀρχίσῃ ἐμπειρικά, ἀκολουθώντας κάποιον φίλο ἢ γνωστό του καί μιμούμενος τά συστήματά του. Αὐτό ἔχει βέβαια τό καλό ὅτι ἡ εἰσαγωγή στήν τέχνη τοῦ ψαρέματος γίνεται ἄκοπα καί ξέγνοιαστα. Μά ἔχει καί τό μειονέκτημα ὅτι χάνει ὁ νεοφώτιστος ἕνα μεγάλο μέρος τῆς ἀπολαύσεως πού εἶναι ἡ ἀνακάλυψις ὅλων τῶν ποικιλιῶν καί τῶν συγκινήσεων πού προσφέρει τό ψάρεμα.

Οἱ αὐτοδίδακτοι ψαράδες χαίρονται ἴσως πολύ περισσότερο καί πολύ πιό πολύπλευρα αὐτήν τους τήν δραστηριότητα. Τό ψάρεμα εἶναι τέχνη ἰδιαίτερα προσωπική καί ὁ κάθε ψαρᾶς καταλήγει νά διαμορφώνῃ μιά δική του μέθοδο, ἀποκλειστική, ἀτομική σχεδόν. Πῶς θά κατακτήσῃ αὐτήν τήν μέθοδο; Ἕνας τρόπος εἶναι νά διαβάσῃ πρῶτα μερικά γιά τό ψάρεμα στά σχετικά βιβλία. Καί μετά νά πάῃ μερικές φορές χωρίς καθόλου ἐργαλεῖα ψαρικῆς σέ μέρη κοντινά, ὅπου ξέρει ὅτι θά βρῇ ψαράδες νά ψαρεύουν. Ἐκεῖ θά καθήσῃ ἁπλῶς κοντά τους καί θά παρακολουθῇ τί κάνουν, προσπαθώντας νά ξεσηκώσῃ τήν τεχνική τους. Σέ τρίτο στάδιο θά ἀγοράσῃ τά ἁπλούστερα μέσα ψαρικῆς, ἕνα καλαμίδι, μερικά ἀγκίστρια κλπ. καί θά πάῃ νά ἐγκατασταθῇ σέ κάποιο μῶλο, κοντά σ' αὐτούς τούς γέρους ψαράδες πού βλέπουμε σέ ὅλα τά μικρά λιμάνια. Εἶναι σίγουρο πώς αὐτοί οἱ θετέρανοι τῆς ψαρικῆς, πού ἀπό τήν πρώτη ματιά θά τόν καταλάβουν γιά ἀρχάριο, θά προθυμοποιηθοῦν νά τοῦ δώσουν τό πρῶτο του πρακτικό μάθημα. Ἂν μάλιστα ἔχῃ μαζί του λίγον καλό καπνό γιά τήν πίπα τους, κανένα τσιγάρο, λίγο κολατσιό, μπορεῖ νά ἀρχίσῃ μαζί τους μιά γερή φιλία καί πολύ χρήσιμη γιά τήν «ἁλιευτική» του ἐκπαίδευσι».

Ἔτσι τριγωρίζοντας ἀπό ἀκροθαλασσιά σέ ἀκροθαλασσιά καί πλουτίζοντας διαρκῶς τίς ἀρχικές του γνώσεις, ὁ νεοφώτιστος ψαρᾶς θά γίνῃ σέ λίγο εἰδικός, θά ἔχῃ μάθει ἕνα πλῆθος λεπτομέρειες γιά τά ψάρια καί γιά τίς περιοχές τους καί γιά τά καταλληλότερα μέσα πού πρέπει νά χρησιμοποιῇ στήν κάθε περίπτωσι, θά ἔχῃ ἀνακαλύψῃ, μέ ἄλλα λόγια, τίς χαρές τοῦ ψαρέματος.

...tre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Σέ ήλικία 80 ετών, ό συγγραφέας τοῦ Φαντομᾶ, ὁ Μαρσέλ Ἀλλαίν, συνεχίζει τό ἔργο του. Μέχρι σήμερα ἔχει γράψει 597 τόμους καί τώρα ἑτοιμάζεται νά «σκοτώσῃ» τόν ἥρωά του.

Ὁ δημιουργός ἑνός θρυλικοῦ κακοποιοῦ ἀναγγέλλει:

Ο ΦΑΝΤΟΜΑΣ ΘΑ ΠΕΘΑΝΗ!

Τό 1911 γεννήθηκε στή φαντασία ἑνός ἀφανοῦς δημοσιογράφου ὁ Φαντομᾶς. Στά 57 χρόνια πού ἀκολούθησαν, κράτησε τήν κορυφαία θέση τοῦ συναρπαστικώτερου ἐγκλήματίας τῶν αἰώνων. Τώρα ὅμως ἦρθε ἡ ὥρα του. Ὁ συγγραφέας του θά τόν πεθάνῃ!

Ἐδῶ καί πενήντα ἑπτά χρόνια ὁ Φαντομᾶς, ὁ «κατ' ἐξοχήν κακοποιός» τῆς λαϊκῆς ἀστυνομικῆς φιλολογίας, ζῆ καί βασιλεύει, ἀκμαῖος καί ἀήττητος. Ἀλλά ὁ συγγραφέας του, ὁ Μαρσέλ Ἀλλαίν, πού ἔχει ξεπεράσει τά ὀγδόντα χρόνια του ἔχει ἤδη ἐπίσης προνοήσει καί γιά τόν ἐπίλογο, πού θά βάλῃ τέλος σέ μιά ἀπό τίς πιό ἐκπληκτικές σταδιοδρομίες. Στήν κατωτέρω συνέντευξι, ὁ Μαρσέλ Ἀλλαίν ἀφηγεῖται πῶς δημιούργησε τόν Φαντομᾶ, πῶς ἔζησε μαζί του καί πῶς θά τόν πεθάνῃ — ὕστερα ἀπό τόν δικό του θάνατο.

ΠΑΡΙΣΙ. Ἰούλιος.

ΕΙΝΑΙ 83 ἐτῶν. Ἔχει γράψει 597 βιβλία: περισσότερα καί ἀπό τόν Σιμενόν. Εἶχε καί ἐξακολουθεῖ νά ἔχῃ ἕνα τεράστιο κοινό, κι' ὅμως κανείς σχεδόν δέν ξέρει τ' ὀνομά του. Τοῦ συνέβη μιά παράξενη περιπέτεια: τό πρόσωπο πού δημιούργησε καί ἀπιαθανάτισε ἔρριξε τόν Ἴδιο στή σκιά. Ποιός ξέρει τόν Μαρσέλ Ἀλλαίν; Ἀλλά ποιός δέν ξέρει τόν Φαντομᾶ;

Γιά ἑκατομμύρια ἀναγνῶστες αὐτό τό ὄνομα εἶναι διάσημο. Τά βιβλία, στά ὁποῖα ὁ Φαντομᾶς εἶναι ὁ ὑπ' ἀριθ. 1 ἥρως, ἔχουν ἐκδοθῆ σέ 22 γλῶσσες, περιλαμβανομένης καί τῆς ἀραβικῆς. Χωρίς νά ἀναφέρουμε τίς ἀναδημοσιεύσεις στόν καθημερινό Τύπο καί στά ἑβδομαδιαία περιοδικά, τίς προσαρμογές γιά τό ραδιόφωνο, τόν κινηματογράφο κλπ. Μέ λίγα λόγια, τά «πιράζ» τοῦ Φαντομᾶ κοντεύουν νά ξεπεράσουν ἐκεῖνα τῆς Βίβλου. Γιά ἕνα «πρόσωπο» πού δέν εἶναι παρά πενήντα ἑπτά ἐτῶν—ὁ πρῶτος τόμος ἐμφανίσθηκε τό 1911—αὐτός ὁ κύκλος ζωῆς εἶναι ἀξιοζήλευτος.

Ὁ Φαντομᾶς ἦταν καρπός μιᾶς συνεργασίας. Τά πρῶτα τριάντα δύο ἐπεισόδια τῆς σειρᾶς ὁ Μαρσέλ Ἀλλαίν τά ἔγραψε μαζί μέ τόν φίλο του Σουβέστρ. Ἀλλά τό 1914 ὁ Σουβέστρ πέθανε. Τόν Αὔγουστο τοῦ Ἰδίου ἔτους ξέσπασε ὁ πόλεμος. Ὁ Μαρσέλ Ἀλλαίν πῆρε τή σημαία καί δημοσίευσε μόνος του δώδεκα καινούργια ἐπεισόδια: τό τελευταῖο ἐμφανίσθηκε τό 1964.

Σήμερα, παρά τήν προχωρημένη ἡλικία του, ὁ Μαρσέλ Ἀλλαίν διατηρεῖ ζωηρή τή ματιά του καί κοφτερή τή γλῶσσα του. Ἀλλά εἶναι δυσαρεστημένος. Τό ἔργο του εἶναι πάντοτε τῆς μόδας, καί μάλιστα οἱ ταινίες πού γυρίσθηκαν μέ βάσι τά βιβλία του καί μέ πρωταγωνιστές τόν Ζάν Μαραί καί τόν Λουΐ ντέ Φυνές, γνώρισαν ἐκπληκτική ἐπιτυχία. Καί αὐτό ἀκριβῶς εἶναι πού ἀνησυχεῖ τόν Ἀλλαίν, ἐως τό σημεῖο μάλιστα νά σκέπτεται νά ἐναγάγῃ τήν κινηματογραφική ἑταιρία Γκωμόν, πού κατέχει τά δικαιώματα τῆς κινηματογραφικῆς μεταφορᾶς τοῦ «Φαντομᾶ».

— Ἀλλοίωσαν τή φύσι τοῦ ἔργου, λέει ὁ Ἀλλαίν. Ὁ «Φαντομᾶς» εἶναι ἕνα λυρικό ἀστυνομικό μυθιστόρημα. Στήν ὀθόνη ἔγινε μιά μπουφονική φάρσα. Ἡ αἴθουσα ξεκαρδίζεται. Δέν εἶναι αὐτός ὁ σκοπός πού ἐπεδίωξα ἐγώ.

Ὁ Μαρσέλ Ἀλλαίν, παρά τήν προχωρημένη ἡλικία του, ἀναπτύσσει ἐντυπωσιακή δραστηριότητα. Ὁδηγώντας τή «Μερσεντές» του—τό αὐτοκίνητο εἶναι ἕνα ἀπό τά πάθη του—πηγαίνει κάθε ἑβδομάδα στό Βέλγιο γιά νά πάρῃ μέρος στήν ἐπεξεργασία ἑνός τηλεοπτικοῦ προγράμματος σέ συνέχειες. Στήν Ἰδια τή Γαλλία ἐπίσης ἐργάζεται. Γιατί εἶναι ὁ τελευταῖος ἀπό τούς μεγάλους συγγραφεῖς ἀναγνωσμάτων σέ συνέχειες. Οἱ ἄλλοι ἀστυνομικοί συγγραφεῖς ἔχουν πεθάνει: ὁ Μωρίς Λεμπλάν, συγγραφέας τοῦ «Ἀρσέν Λουπέν», ὁ Γκαστόν Λερού.

Ἡ ἐπιτυχία μέ τή «Χρυσῆ χαίτη»

Ὁ Μαρσέλ Ἀλλαίν γεννήθηκε τό 1885. Προέρχεται ἀπό οἰκογένεια μεγαλοαστῶν: ὁ πατέρας του ἦταν δικηγόρος καί διδάκτωρ τῆς Ἰατρικῆς, ὁ παππούς του καθηγητής πανεπιστημίου, ὁ ἄλλος παππούς του γιατρός. Ὅλα τόν κατηύθυναν νά ἀσκήσῃ ἕνα ἐλεύθερο ἐπάγγελμα.

Στά εἴκοσί του χρόνια ὁ νεαρός Ἀλλαίν πῆρε τό πτυχίο του τῆς νομικῆς καί μπῆκε ὡς ἀσκούμενος σ' ἕνα γραφεῖο. Ὅπως καί οἱ συνάδελφοί του, φορεῖ ρεντιγκότα, σκληρό κολλάρο καί ψηλά καπέλλο. Ἡ οἰκογένειά του εὔχεται καί ἐλπίζει ὅτι ὁ Μαρσέλ θά ἀντρευτῆ τήν κόρη τοῦ δικηγόρου στοῦ ὁποίου τό γραφεῖο ἐργαζόταν. Ἀλλά ὁ Μαρσέλ ἀγαπᾶ κάποια ἄλλη. Αὐτό ἀρκεῖ. Πετᾶ τήν τήβεννο καί δέν ὀνειρεύεται πλέον παρά νά γράψῃ.

— Πολύ καλά, τοῦ λέει ὁ πατέρας του. Θέλεις νά ζήσῃς τή ζωή σου; Ζῆσε την! Ἀλλά σοῦ κόβω τά πρός τό ζῆν καί σέ εἰδοποιῶ ὅτι ἡ περιπέτεια δέν θά σοῦ βγῆ σέ καλό.

Ἀλλά ὁ πατέρας τοῦ Μαρσέλ πλανᾶται: ἡ περιπέτεια ἐπρόκειτο νά φέρῃ μεγάλη τύχη στόν ὀπαδό της.

Ἡ πρώτη του ἐμφάνισι ὑπῆρξε μέτρια. Ὁ Ἀλλαίν δοκιμάζει νά ζήσῃ δημοσιεύοντας διηγήματα στίς ἐφημερίδες. Τό πρῶτο πού παρουσιάζει στόν «Μικρό Παριζιάνο», γίνεται δεκτό. Ὁ Μαρσέλ ἀγαλλιᾶ ὅταν τό βλέπῃ νά δημοσιεύεται. Ἀλλά ὅταν περνᾶ ἀπό τό ταμεῖο, γρήγορα προσγειώνεται. Τόν πληρώνουν, βέβαια, ἀλλά ἀποκαλύπτεται ὅτι τό ὅλο πρᾶγμα εἶναι μιά φάρσα τῆς τύχης. Ὁ συνώνυμός του Νοέλ Ἀλλαίν, τραγουδιστής πολύ δημοφιλής τήν ἐποχή ἐκείνη, εἶχε τή συνήθεια νά γράφῃ, καί τά γραφτά του γίνονταν στίς ἐφημερίδες δεκτά μέ κλειστά μάτια. Μπέρδεψαν λοιπόν τόν Μαρσέλ μέ τόν τραγουδιστή καί ἔτσι δημοσίευσαν τό διήγημά του...

Μολοντοῦτο, ὁ Μαρσέλ πῆγε καί βρῆκε τόν διευθυντή, τόν Λεόν Λαφάργκ, καί τοῦ ἐξομολογήθηκε καταλεπτῶς τίς φιλοδοξίες του: ἤθελε νά γίνῃ δημοσιογράφος, καί μάλιστα μεγάλος. Λίγο ἐπειδή τόν συμπόνεσε, λίγο γιά νά ἀπαλλαγῆ ἀπό τόν ἐνοχλητικό ἐπισκέπτη, ὁ Λαφάργκ τοῦ ὑποδεικνύει νά πάῃ νά πάρῃ συνέντευξι ἀπό τήν «Χρυσῆ χαίτη», διάσημη ζανθειά τοῦ «ἐπαγγέλματος», ἡ ὁποία εἶχε συλληφθῆ καί ἐκρατεῖτο στήν ἀπομόνωσι.

Οἱ διασημότεροι δημοσιογράφοι δέν ἔχουν κατορθώσει νά πλησιάσουν τήν «Χρυσῆ χαίτη». Τί θά μποροῦσε νά κάνῃ ὁ Μαρσέλ Ἀλλαίν, αὐτός ὁ ἀρχάριος, πού ἡ πέννα του ἔσταζε ἀκόμη γάλα;

Κι' ὅμως! Ὁ Μαρσέλ Ἀλλαίν φορεῖ μιά τήβεννο, μπαίνει στό ἀπαγορευμένο οἴκημα μέ τό κεφάλι ψηλά καί, τέλος, μέ διάφορα ψέματα καί τεχνάσματα, ἀφοῦ βγάζει τήν τήβεννο, φθάνει στό κελλί τῆς Ὡραίας. Ἐκείνη δείχνεται συγκρατημένη. Τόν παίρνει γιά ἀστυνομικό πού πῆγε νά τῆς πάρῃ λόγια. Τότε ὁ Μαρσέλ Ἀλλαίν τά παίζει ὅλα γιά ὅλα. Τῆς λέει ὅτι εἶναι νέος, ὅτι ἔχει ἀνάγκη ἀπό χρήματα, μέ λίγα λόγια ὅτι παίζει τήν καρριέρα του. Ἡ Ὡραία συγκινεῖται καί τοῦ μιλᾶ. Δέν τά λέει ὅλα θέβαια, πάντως λέει ἀρκετά γιά νά δώσῃ στόν Μαρσέλ τήν ἰδέα ἑνός ἐξοχου ρεπορτάζ, ἑνός ἀληθινοῦ δημοσιογραφικοῦ ἄθλου.

Βγαίνοντας ἀπό τή φυλακή γεμᾶτος χαρά, ὁ Μαρσέλ στρώνεται καί γράφει τό πρῶτο του «μεγάλο ρεπορτάζ». Καί τό πηγαίνει θριαμβευτικά στήν ἐφημερίδα. Δυστυχῶς ὅμως ἐκεῖ κρίνουν ὅτι τό κομμάτι εἶναι πολύ ὡραῖο γιά νά εἶναι ἀληθινό. Τόν συγχαίρουν γιά τή φαντασία του, τόν πληρώνουν κιόλας μέ 500 φράγκα—βασιλική ἀμοιβή—ἀλλά τό «μυθιστόρημά» του δέν μποροῦν νά τό δημοσιεύσουν γιά ἀληθινό...

Ὁπωσδήποτε, ὁ Λεόν Λαφάργκ, συγκινημένος ἀπό τόν οἶστρο τοῦ Ἀλλαίν, τόν προσέλαβε στόν «Μικρό Παριζιάνο».

Ἕνας τίτλος μέσα στό «μετρό»

Λίγους μῆνες ἀργότερα, κοινοί φίλοι συνέστησαν τόν Μαρσέλ Ἀλλαίν στόν Πιέρ Σουβέστρ. Ὁ Σουβέστρ ἦταν ἤδη «φθασμένος» ζημοσιογράφος. Ἐργαζόταν σέ μερικές ἐγκυρότατες ἐφημερίδες καί, θέλοντας νά ἐκδώσῃ μιά τεχνική ἐπιθεώρησι, ἔψαχνε γιά συνεργάτη. Ζήτησε λοιπόν ἀπό τόν Ἀλλαίν νά τοῦ γράψῃ ἕνα ἄρθρο γιά ἕνα καινούργιο φορτηγό αὐτοκίνητο. Ὁ Ἀλλαίν ἀγνοοῦσε ἐντελῶς τό θέμα. Ἀλλά αὐτό δέν τόν ἐμπόδισε νά ἐπιδῴσῃ, δύο ὧρες ἀργότερα, ἕνα κείμενο 17 σελίδων στόν Σουβέστρ, ὁ ὁποῖος ἐντυπωσιάσθηκε καί τόν προσέλαβε ἀμέσως. Πολύ γρήγορα τό ἀφεντικό ἀντελήφθη ὅτι ὁ νεοπροσληφθείς ὑπάλληλός του δέν εἶχε καί πολύ σταθερή τεχνική κατάρτισι. Ἀλλά ἦταν πλέον ἀργά: εἶχαν ἤδη γίνει φίλοι.

Καί ἡ συνεργασία τους ἀρχίζει. Δημοσιεύουν μερικές ἐπιφυλλίδες σέ διάφορα ἔντυπα καί μιά μέρα ὁ ἐκδότης Ἀρτέμ Φαγιάρ τούς ζήτησε ἕνα μυθιστόρημα μέ ἀστυνομικές περιπέτειες — βρισκόμαστε στά 1911 καί ἡ ἔκφρασι «ἀστυνομικό μυθιστόρημα» δέν ἔχει ἀκόμη γεννηθῆ. Ὅσο γιά τό θέμα, τό ἄφηνε στήν ἐκλογή τους.

—Ἔτσι γεννήθηκε ὁ πρῶτος «Φαντομᾶς», λέει χαμογελώντας ὁ Μαρσέλ Ἀλλαίν. Τόν γράψαμε μέσα σέ δέκα μέρες. Καθώς φεύγαμε ἀπό τοῦ Φαγιάρ, μέσα στό μετρό, μοῦ ἦρθε ἕνας τίτλος: Φαντόμ-Φαντομούς. Ὁ Σουβέστρ τόν σημείωσε. Ὅταν ὁ Φαγιάρ μᾶς ρώτησε τόν τίτλο, ὁ Σουβέστρ τοῦ ἔδειξε τό καρνέ του. Ὁ Φαγιάρ διάβασε λάθος καί εἶπε: «Φαντομᾶς» Εἶναι θαυμάσιο!». Ἔτσι γεννήθηκε ὁ τίτλος.

Σέ λίγο ωρολ μέ ἀντίτυπα τοῦ «Φαντομᾶ» ἤσαν στοιβαγμένοι στά βιβλιοπωλεῖα. Πολύ ἀνήσυχοι ὁ Σουβέστρ καί ὁ Ἀλλαίν, βλέποντας αὐτές τίς στοῖβες, ἔφθασαν στό συμπέρασμα ὅτι ὁ Φαγιάρ εἶχε πέσει ἔξω στούς ὑπολογισμούς του: εἶναι φανερό, σκέφθηκαν, τό βιβλίο δέν πουλιέται. Καί πῆγαν στόν ἐκδοτικό οἶκο γιά νά πληρωθοῦν τά 2.750 φράγκα πού εἶχαν συμφωνήσει, ἀλλά διεφώνησαν μέ τόν ταμία, ὁ ὁποῖος τούς παρέπεμψε στόν Φαγιάρ. Ἐκεῖνος ἔδωσε ἕνα τσέκ στόν Μαρσέλ Ἀλλαίν, ὁ ὁποῖος ἀνεφώνησε:

—Πῶς! 25.000 φράγκα!

Τότε ὁ Φαγιάρ εἶπε ψυχρά:

—Κύριε, δέν ξέρετε ἀνάγνωσι. Εἶναι 250.000 φράγκα καί ὄχι 25.000. Καί δέν πρόκειται παρά γιά προκαταβολή. Σᾶς πληροφορῶ, ὅτι ἐξ αἰτίας σας ἀναγκάσθηκα νά ἀγοράσω πιεστήρια, γιά νά ἀνταποκριθῶ στή ζήτησι!

—Ἡ ἐξήγησι ἦταν ἁπλῆ, λέει ὁ Μαρσέλ Ἀλλαίν. Οἱ στοῖβες τοῦ «Φαντομᾶ» στά βιβλιοπωλεῖα ἦσαν ἀνατυπώσεις!

Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι [illegible] εἶχε κάνει καλή

Οἱ περιπέτειες τοῦ Φαντομᾶ διαβάστηκαν ἤ μᾶλλον ρουφήχτηκαν κυριολεκτικά ἀπό πολλές γενιές. Μ' αὐτή τήν εἰκόνα στό ἐξώφυλλο, τήν γεμάτη μυστήριο, οἱ λαϊκές ἐκδόσεις τῶν περιπετειῶν του χάλασαν κυριολεκτικά κόσμο.

Institutional Repository - Library & Information
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Μιά «ἐξομολογητική» συνέντευξις τοῦ σκηνοθέτη πού κάθε ταινία του «ταράζει τά νερά»

Καινούργια ΝΤΟΛΤΣΕ ΒΙΤΑ

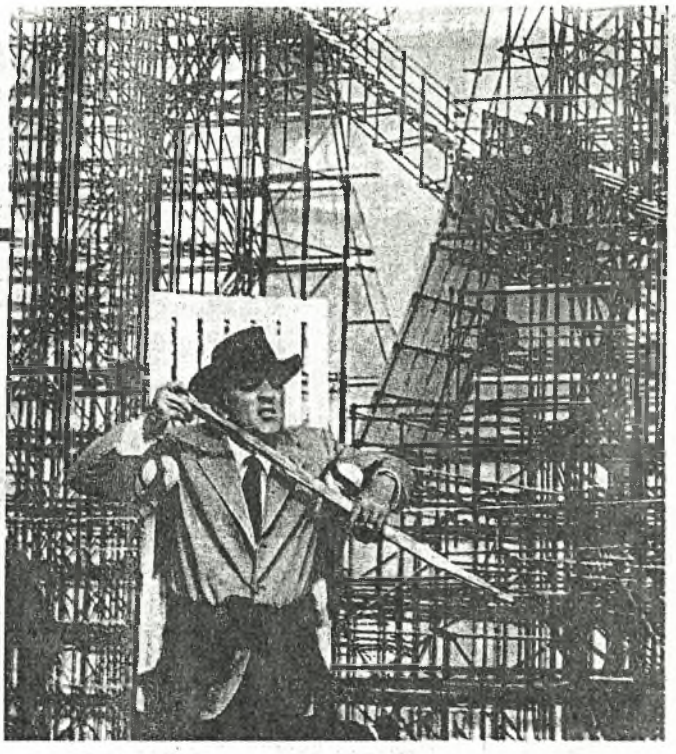

Ὁ Φεντερίκο Φελλίνι, στό γύρισμα τῆς ταινίας του «8½»

γυρίζει τώρα ὁ Φελλίνι

Τῆς ΛΙΕΤΑ ΤΟΥΡΝΑΜΠΟΥΟΝΙ

Μαλονότι θεωρεῖται στρυφνός σκηνοθέτης, ὁ Φρεντερίκο Φελλίνι, γνώρισε τεράστια ἐπιτυχία μέ τά ἔργα του καί κυρίως μέ τήν πολύκροτη ταινία του «Ντόλτσε βίτα», ὅπου παρουσιάζει μέ τρόπο καυστικό τά ἤθη τῆς ἐποχῆς μας καί ἰδιαίτερα τῆς λεγομένης «ὑψηλῆς κοινωνίας». Τώρα ὁ Φελλίνι, μέ τήν καινούργια ταινία του, ἔχει πάλι τόν ἴδιο στόχο, τά κοινωνικά ἤθη, ἀλλά τούτη τήν φορά ὄχι τά σύγχρονα: ἡ νέα του ταινία, βασισμένη στό «Σατυρικόν» τοῦ Πετρώνιου, ἀνάγεται στήν ἐποχή τῆς ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας. Ἀλλά μέσα ἀπό τήν ἀπεικόνισι τῆς παρηκμασμένης ρωμαϊκῆς κοινωνίας, ὁ Φελλίνι, «τό τρομερό παιδί τῆς Ἰταλικῆς κινηματογραφίας», θά δώση τήν σημερινή ἔκλυση ἠθῶν καί θά καυτηριάση τήν σημερινή κοινωνία.

Στήν κατωτέρω συνέντευξί του μέ τήν Λιέττα Τορναμπουόνι ὁ ἰδιοφυής ἀλλά καί θορυβώδης σκηνοθέτης, ἐξηγεῖ τούς στόχους τῆς νέας του δημιουργίας, καθώς καί τήν δραματική «ἐσωτερική κρίσι» πού πέρασε — καί ξεπέρασε — πρίν βρῆ «μιά λύτρωσι» στήν δουλειά του, στήν καινούργια του ταινία.

ΡΩΜΗ. Ἰούλιος.

Ο ΦΕΛΛΙΝΙ γυρίζει τήν πρώτη του ταινία «ἐποχῆς». Εἶναι τοποθετημένη σέ καιρούς περασμένους, στά χρόνια τῆς ρωμαϊκῆς αὐτοκοατορίας, καί βασίζεται στό «Σατυρικόν» τοῦ Πετρώνιου. Ὁ Πετρώνιος, Ρωμαῖος συγγραφέας τῆς ἐποχῆς τοῦ Νέρωνος, γιά τόν ὁποῖο ξέρουμε ἐλάχιστα (ἴσως μόνο ὅτι ἔγραψε αὐτό ἀκριβῶς τό «Σατυρικόν»), ἕνα εἶδος μυθιστορήματος σέ πεζό καί ἔμμετρο λόγο, ἀνάμικτα) παρουσιάζει στό ἔργο του ἕνα πανόραμα τῆς ζωῆς στή ρωμαϊκή αὐτοκρατορία, πού ἐκείνους τούς χρόνους ἔχει κιόλας προχωρήσει κάμποσο στόν δρόμο τῆς παρακμῆς. «Ὅλοι περιμένουν μιά τοιχογραφία μπαρόκ τῆς Ρώμης τῆς παρακμῆς. Ἀντίθετα ἡ ταινία θά εἶναι ἀτσαλη, ὀπασμωδική, ἰδιότροπη», λέει ὁ Μπερναρντίνο Τσαπτόνι, πού ἔχει γράψει τό σενάριο μαζί μέ τόν Μπρουνέλλο Ρόντι. Συγγραφέας τοῦ «Γκαμπάλ», ἑνός βιβλίου μέ τραχιά διηγήματα, ὁ Τσαπτόνι εἶναι λιγώτερο ἀπρόοιτος ἀπό τόν Φελλίνι: εἶναι συνεπῶς βολικό νά ἀρχίσουμε ἀπό αὐτόν τή συνέντευξι. Ἀτσαλη, σπασμωδική, ἰδιότροπη. Καί ὕστερα; Εἶναι γνωστό, ὅτι τό ἔργο τοῦ Πετρώνιου, πού εἶναι γραμμένο τόν 1ο π. Χ. αἰῶνα, καί πού δέν ἔχει φθάσει ὡς ἐμᾶς ὁλόκληρο, εἶναι μιά σάτιρα τῆς κοινωνίας, τῶν προσωπικοτήτων καί τῶν διαστροφῶν ἐκείνου τοῦ καιροῦ. Αὐτά ἀποκαλύπτονται μέσω τῶν περιπλανήσεων καί τῶν συναντήσεων τῶν ἡρώων τοῦ ἔργου, πού τόσο ἐπιτρέπουν πρός τήν περιπέτεια, νεαρῶν Ἐγκόλπιου καί Ἀσκίλτη, καί τοῦ Γειτονα, τοῦ ὡραιότατου ἐφήβου, πού ἐμπνέει στόν δεύτερο ἕναν ἀπελπισμένο ἔρωτα. Δηλαδή, τό ἴδιο πλαίσιο μέ τή «Ντόλτσε βίτα», τή «Γλυκειά ζωή», πού κι' αὐτή ἐπίσης στόν καιρό της εἶχε χαρακτηρισθῆ «ἕνα σύγχρονο Σατυρικόν: μόνο πού ἐδῶ οἱ Μαστρογιάννι εἶναι δύο.

Ἡ Ρώμη φαίνεται λίγο-πολύ ἡ ἴδια: «Τό ἔργο ἀρχίζει μ' ἕναν ἱπτόδρομο μεγάλο, σάν τό ὁλυμπιακό στάδιο», ἀποκαλύπτει ὁ Τσαπτόνι. «Στήν ἀρένα ἀγωνίζονται οἱ μονομάχοι, στίς κερκίδες τό φανατισμένο κοινό οὐρλιάζει: θάνατος!» Στή συνέχεια τοῦ ἔργου, οἱ δυό ἥρωες ἀρχίζουν τό γῦρο τους: «Καί τότε, ὅπως καί τώρα, ἡ Ρώμη ἐμοιαζε μέ ἀνατολίτικη πόλη. Γεμάτη κρασοπουλειά καί οἴκους ἀνοχῆς, ντόπιους ἀπατεῶνες καί ὑποπτους ξένους, διεφθαρμένους ὑπαλλήλους, μέ ἀπλωμένη παντοῦ τή νωθρότητα τοῦ νότου. Παραλυμένη ἀπό τή μεγάλη κυκλοφορία, πού ἦταν τόσο ἀσφυκτική, ὥστε στά ἀμάξια ἡ κυκλοφορία ἐπιτρεπόταν μόνο τή νύχτα. Καταβλημένη ἀπό τήν οἰκοδομική ἐπέκουλα: χαῦδη οἰκοδομήματα στά πιό ἀσύνδετα στύλ καί λαϊκά σπίτια μέ τέσσερις ὀρόφους, κακοκατασκευασμένα, πού ὅλο γκρεμίζονταν». Ὕστερα ἀκολουθεῖ ἕνα γεῦμα στό ἐξοχικό σπίτι τοῦ Τριμαλχίωνος, ἑνός νεόπλουτου ἀπελεύθερου, ὁ ὁποῖος φιλοξενεῖ κάθε λογῆς ἀνίκανους. «Ἐκεῖ λαμβάνουν χώραν τά περίφημα ρωμαϊκά ὄργια, μέ μεθυσμένους συνδαιτημόνες, πού ἀγκαλιάζουν τίς σκλάβες, ξαπλωμένοι καθ' ὁμάδες στά πολυτελῆ ἀνάκλιντρα».

Ὕστερα ὁ Ἐγκόλπιος καί ὁ Ἀσκίλτης κάνουν ἕνα θαλασσινό ταξίδι, καί μεταξύ τῶν ἄλλων συμπράττουν στή δολοφονία τοῦ αὐτοκράτορος. Τό πλοῖο τους ναυαγεῖ, ἀλλά ἐκεῖνοι γλυτώνουν, καί κατά τήν περιπλάνησί τους στήν ὑπαιθρο τῆς Νεαπόλεως ἀπάγουν, μέ τόν σκοπό νά ἐκμεταλλευθοῦν ἐμπορικά τό προφητικό του χάσισμα, ἕναν ἑρμαφρόδιτο: «Κάθε ἄλλο παρά ὡραῖος σάν ἄγαλμα. Σωστότερα, ἕνα εἶδος περίτρομου βατράχου, πού γιά νά ἐπιζήση ἔπρεπε νά καταβρέχεται κάθε τόσο μέ νερό, καί νά μένη πάντοτε σέ μέρος δροσερό». Καθώς φθάνουν σέ μιά μεσογειακή πόλι («πολύ ἀφρικάνικη, μιά ὅαση»), ὁ Ἐγκόλπιος διαπιστώνει μέ ἀπελπισία ὅτι ἔχει γίνει ἀνίκανος. Γιά νά γιατρευτῆ καταφεύγει στή μαγεία καί κυρίως σέ θότανα καί φίλτρα, καί ξαναβρίσκει μέν τόν ἀνδρισμό του, ἀλλά προσβάλλεται ἀπό παραλήρημα καί βλέπει τρομερά ὁράματα, γεμάτα ἐκδικητικούς θεούς. Κατόπιν χάνει τόν ἀνδρισμό του ὁ Ἀσκίλτης, ὕστερα ἀπό τά κτυπήματα πού δέχθηκε ἀπό ἕνα χωρικό, τοῦ ὁποίου διέφθειρε τήν κόρη. Κρύβει γιά λίγο τό πάθημά του ἀπό τόν Ἐγκόλπιο καί συνεχίζει νά βαδίζη δίπλα του. Στό τέλος ὅμως πέφτει στά γόνατα καί πεθαίνει. «Σ' αὐτό τό σημεῖο», καταλήγει ὁ Τσαπτόνι «ἡ ἀφήγησι γίνεται φανταστική, ἀποσπασματική. Ἐμφανίζεται ὁ Γείτων. Φαίνονται τά ἴχνη ἑνός ἁμαξιοῦ πάνω στό δρόμο, τό κλαδί μιᾶς ἐλιᾶς μέ φόντο τόν οὐρανό, ἕνας γέροντας κάτι λέει καί ἡ ταινία τελειώνει».

— Γιατί γυρίζετε ἕνα φίλμ «ἐποχῆς» κ. Φελλίνι; Σέ τί χρησιμεύει, τί ἐνδιαφέρει;

«Ἄν ἤμουν κοινωνιολόγος θά εἶχα ἕτοιμη τήν ἀπάντησι. Θά μποροῦσα νά πῶ ὅτι ἡ Ρώμη τῆς παρακμῆς μοιάζει πολύ μέ τόν δικό μας κόσμο: ἡ ἴδια μανία γιά κατάκτησι τῆς ζωῆς, ἡ ἴδια διαιότητα, ὁ ἴδιος ξεπεσμός τῶν ἠθικῶν ἀρχῶν καί τῶν ἰδεολογιῶν, ἡ ἴδια ἀπελπισία καί κούρασι. Θά μποροῦσα νά πῶ ὅτι οἱ δύο ἥρωες μοιάζουν πολύ μέ τούς χίπηδες: ὅπως καί αὐτοί, ὑπακούουν μόνο στό σῶμα τους, ἀναζητοῦν ἀτά ναρκωτικά μιά νέα διασκέδασι, ἀρνοῦνται τά προβλήματα. Θά μποροῦσα νά τά πῶ ὅλα αὐτά, καί μακάρι νά ἦταν ἔτσι. Ὅμως καμμιά ἀπό αὐτές τίς ὡραῖες ἐξηγήσεις δέ μοῦ κάνει».

— Γιατί ὅμως;

«Γιατί μόνο μιά ταινία τόσο διαφορετική θά μποροῦσε νά μέ βγάλη ἀπό τήν ἀπραξία. Μόνο σ' αὐτό τό ἐγχείρημα τό τόσο ἀπομονωμένο ξαναβρίσκω κάποια χαρά. Μοῦ δίνει τήν αἴσθησι ὅτι ἡ δημιουργικότητά μου δέν ἐξαντλήθηκε, ὅτι μπορῶ ἀκόμη νά εἶμαι ζωντανός. Πρόκειται γιά μιά αἴσθησι πού ἔχω καιρό νά τή δοκιμάσω. Πίστευα ὅτι τήν ἔχω χάσει γιά πάντα».

— Πολλοί τό πίστευαν.

«Ὁ πρῶτος ἤμουν ἐγώ, πού εἶχα προλάβει στό «8½» τήν κρίσι πού ἐπρόκειτο νά μέ βρῆ τώρα στά σοβαρά. Φοβερή κατάστασι. Ὁλόκληρα κομμάτια τῆς ζωῆς μου τά εἶχα ἐξαντλήσει σέ ταινίες. Γιά πολλά χρόνια δέν ὑπῆρχα παρά μόνο στή δουλειά μου: ὅταν καί αὐτήν τήν ἔκανα θέμα τῆς ἀφηγήσεώς μου, δέν μοῦ ἔμεινε πιά τίποτε ἄλλο. Ἤμουν ἄδειος. Δέν ἔνοιωθα ἀγωνία. Μόνο μιά τεράστια ἀπόσπασι. Ἤξερα ἀκόμη νά γυρίσω ἕνα φίλμ, ἀλλά ἀπέναντι στή δουλειά μου ἤμουν βαθύτατα ξένος. Συνέχιζα νά βλέπω ἀνθρώπους, νά τηλεφωνῶ, νά ὑπογράφω συμβόλαια, νά διαλέγω ἠθοποιούς, νά κινοῦμαι. Μιά μελαγχολική παρωδία. Ἀπό τήν δουλειά ἔμειναν μόνο τά «τίκ», οἱ ἐξωτερικές δομές. Μέσα δέν ὑπάρχει τίποτε. Τά πάντα εἶναι χωρίς σκοπό».

— Γι' αὐτό μερικοί κριτικοί εἶπαν

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟΤΗΣ
L'EUROPEO
ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΥ

re - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΡΩΜΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΚΜΗΣ ΘΑ ΔΟΘΗ Ο ΣΗΜΕΡΙΝΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

ότι «Η 'Ιουλιέττα τῶν πνευμάτων» δέν ἦταν πετυχημένη ταινία;

«Δέν εἶναι ἀλήθεια. 'Απ' ὅσο θυμᾶμαι, «Η 'Ιουλιέττα» ἦταν μιά ταινία...».

«Οἱ σκηνοθέτες ἀποβλακώνονται»

—'Απ' ὅσο θυμᾶστε;

«Δέν ξαναθλέπω ποτέ τίς ταινίες μου. Εἶναι μιά ἀπασχόλησι ναρκισσιστική, μαζοχιστική καί γελοία. Ξέρω πολύ καλά ὅτι ἄν τά ξαναδῶ θά τούς βρῶ ἐλαττώματα, ὅτι θά ἀνακαλύψω ἀδυναμίες καί ἀνεπάρκειες. Γιατί θά πρέπει νά ὑποστῶ αὐτή τή δοκιμασία; 'Απ' ὅ,τι θυμᾶμαι, μοῦ φαίνεται ὅτι «Η 'Ιουλιέττα» ἦταν μιά ταινία ὡραία καί καινούργια. Τό νά ρωτᾶμε ἄν θά μποροῦσε νά εἶναι καλύτερη, εἶναι περιττό. Ξέρω πῶς ἔκανα ὅ,τι μποροῦσα: μέσα στά ὅρια τῆς τεμπελιᾶς μου καί τῆς ἐπιθυμίας μου νά δημιουργῶ πάντοτε ἕνα ἄλλοθι. Τί ἄλλο ἔπρεπε νά ὑποκριθῶ; Μέ λίγα λόγια, ἡ καλή πίστι εἶναι μεγάλη παρηγοριά.

— Καί ἡ ἐπιτυχία ἐπίσης εἶναι μεγάλη παρηγοριά.

«Γιά μένα εἶναι οὐσιώδης. 'Η ἀποτυχία μέ κάνει νά αἰσθάνωμαι πληγωμένος, ἐξόριστος. Ὕστερα, ἕνα κτύπημα ἀπό τή μεριά τῆς ἐμπορικότητας, καί πιά δέν καταλαβαίνεις τίποτε. Γρήγορα ἀρχίζεις νά ἀναρωτιέσαι: ἔγινα λοιπόν ἠλίθιος; Τά γηρατειά ἔρχονται τόσο γρήγορα στόν κινηματογράφο».

«Εἶμαι μπουχτισμένος ἀπό τίς ταινίες μου»

—Μερικές φορές εἶναι δύσκολο νά ἀναγνωρίσουμε καί ἐσᾶς ἐπίσης: λόγου χάρη στό «Τόμπυ Ντάμιτ», τό τελευταῖο σας σκέτς. Δέν ἔμοιαζε σκηνοθετημένο ἀπό τόν Φελλίνι ἀλλά ἀπό κάποιον πού θέλησε νά κάνη μιά θάναυση γελοιογραφία τῶν ταινιῶν τοῦ Φελλίνι.

«Αὐτό ἀκριβῶς ἤθελα. Στό «Τόμπυ Ντάμιτ» ἐπεδίωξα νά κλευάσω τόν ἑαυτό μου, νά τόν χτυπήσω, νά αὐτοκαταλυθῶ. Νά ἐξαντλήσω τό στύλ τοῦ Φελλίνι ὡς τήν παρωδία, ὡς τή γελοιότητα, ἔτσι ὥστε νά μή μπορῶ νά ἐπανέλθω σ' αὐτό. Εἶμαι μπουχτισμένος ἀπό τόν τρόπο μέ τόν ὁποῖο γυρίζω τίς ταινίες μου, δέν ὑποφέρω πλέον τούς κοινούς τύπους μου, οὔτε αὐτοί μέ ὑποφέρουνν».

—Καί τό νέο ἔργο σας θά εἶναι ἄλλη μιά μεγάλη τοιχογραφία;

«Μᾶλλον μιά ταινία φαντασίας. 'Η προχριστιανική κοινωνία εἶναι γιά μᾶς ἐντελῶς ἄγνωστη, πιό ἀπόμακρη καί ἀπό τή Σελήνη. Εἴμαστε ἐντελῶς ἀποξενωμένοι ἀπό τή ρωμαϊκή αὐτοκρατορία. Οἱ κάτοικοί της ἔτρωγαν ἄγνωστες τροφές, ἔκαναν ἄγνωστες χειρονομίες. 'Ακόμη καί τά σκυλιά ἀνήκουν σέ ράτσες πού δέν τίς ἔχουμε ὅῆ ποτέ. 'Η συμπεριφορά τους ἦταν διαφορετική: στό χαμόγελο τοῦ ξένου μποροῦσε νά ἀπαντᾶ μιά μαχαιριά. 'Η εἰδωλολατρική ψυχή εἶναι γιά μᾶς ἀκατανόητη. Πῶς νά καταλάβουμε ἀνθρώπους τόσο μυστηριωδῶς διαφορετικούς; Δέν φοβόνταν μήπως χάσουν τή ζωή τους, ἔτρωγαν κι' ἔπιναν μέχρι σκασμοῦ. Μέ τό θεό εἶχαν μιά σχέσι ἐπαναστατική καί ἀξιοπρόσεκτη, πίστευαν περισσότερο στή μαγεία. Γιά νά διασκεδάσουν μαζεύονταν ἐπί τρεῖς ἡμέρες 5.400 ἄτομα στό Κολοσσαῖο. Γιά νά τούς διασκεδάση ὁ σκλάβος πού ἐρμήνευε τόν Μούκιο Σκαιόλα, ἔπρεπε νά βάλη στ' ἀλήθεια τό χέρι του στή φωτιά, ὅπως εἶχε κάνει ὁ θρυλικός Ρωμαῖος ἀντί ἀπαντήσεως στούς βαρβάρους πού τόν εἶχαν ἀπειλήσει μέ βασανιστήρια ἄν δέν παρέδιδε τή Ρώμη. 'Ο σκλάβος - ἠθοποιός ἄφηνε τό χέρι του νά καῇ ὡς τόν ἀγκῶνα, καί πέθαινε ἀπό τόν πόνο: ὅσο γιά τό θέαμα, συνεχιζόταν ἀπό ἕναν ἄλλο σκλάβο. Γιά νά ἐξασφαλίσουν τήν ἀπόλαυσί τους ἀσελγοῦσαν πάνω σέ νήπια, γιά νά κατακτήσουν τήν ἐξουσία ἐσφαζαν τή μητέρα τους, γιά νά ἐμποδίσουν τούς κρατουμένους νά δραπετεύσουν τούς πριόνιζαν - τίς φτέρνες. Ἄν τούς κρίνουμε μέ βάσι τίς δικές μας ἀντιλήψεις περί καλωσύνης, περί τοῦ ὀφειλομένου περιορισμοῦ τῶν ἐνστίκτων, περί εὐθύνης καί ἀνθρώπινου οἴκτου, θά φανοῦν ἀσφαλῶς τερατώδεις, τρομακτικοί. 'Αντίθετα ἐγώ θέλω νά βάλω κατά μέρος κάθε κριτήριο. Θέλω νά προσπαθήσω νά ξαναβρῶ αὐτή τή χαμένη διάστασι, νά ἀναπλάσω αὐτή, τήν ψυχολογία τή θαμμένη κάτω ἀπό δύο χιλιετίες χριστιανισμοῦ. Ἴσως αὐτό σταθῇ ἐπίσης καί μιά εὐκαιρία γιά νά ἀπελευθερωθῶ κι' ἐγώ ὁ ἴδιος ἀπό τήν καθολική μου παιδεία, ποιός ξέρει».

—Θά εἶναι μιά ταινία - κολοσσός, ὅπως λέμε; Μεγάλης διαρκείας, ἐντυπωσιακή, πολυδάπανη;

«Θά πρέπει νά ἔχη ἕνα κάποιο εὖρος, νά διαρκῇ τουλάχιστον δυόμισι ὧρες. Χρησιμοποιῶ ἕνα πλῆθος γνωστῶν ἠθοποιῶν. Τή ρωμαϊκή κοινωνία τήν κατοικοῦσαν διασημότητες. Θέλω λοιπόν νά γεμίσω τήν ταινία μέ τά γνωστότερα πρόσωπα τοῦ κόσμου. Θά χρησιμοποιοῦσα καί τόν Ντέ Γκώλ ἀκόμη, ἄν μποροῦσα. Καί τόν Τζόνσον. Πάντως χρησιμοποιῶ τήν Λίζ Ταίηλορ, τή Μπριζίτ Μπαρντό, τόν Τζέρρυ Λιούϊς, τήν Τζούλι Κρίστι, τόν Πῆτερ Ο' Τούλ, τόν Ντῆ Θυνές, τόν Μπάρτον, τούς Μπήτλς καί τόν ἅγιό τους, τόν Μάρλον Μπράντο, τόν Λῆ Μάρβιν, τόν 'Αλμπέρτο Σόρντι, τόν Ὀράνκι καί τόν 'Ινγκράτσια, ὅλους τούς πασήγνωστους 'Ιταλούς ἠθοποιούς. Χρησιμοποιῶ ἀκόμη τίς τραγουδίστριες Μίνα καί Πάτυ Πράδο, καί ὅλες τίς κομπάρσες τῆς Τσινετσιτά πού ὡς τώρα δέν τούς εἶχα δώσει δουλειά, ἐπειδή ἀκριβῶς μόλις τίς κυττοῦσα θυμόμουν τό τσίρκο. 'Επιτέλους, γιά πρώτη φορά, θά βρεθοῦν στόν τύπο τους. 'Ανάμεσα στίς διασημότητες ὑπάρχουν καί δυό ἠθοποιοί πού τώρα ἀρχίζουν νά γίνωνται γνωστοί: ὁ Πιέρ Κλεμαντί καί ὁ Τέρενς Στάμπ, οἱ πρωταγωνιστές».

«Τά χρώματα τοῦ LSD»

—Νόμιζα ὅτι ὁ Στάμπ εἶναι φυλακή. Δέν τόν εἶχε συλλάβει ἡ ἀστυνομία τοῦ Λός Ἄντζελες ἐπειδή κάπνιζε χασίς μέσα σ' ἕνα αὐτοκίνητο;

«Δέν πηγαίνει κανείς φυλακή γιά τέτοια πράγματα. Παράζενο, ὅταν γυρίζαμε τόν «Τόμπυ Ντάμιτ», ὁ Τέρενς δέν μᾶς φάνηκε νά παίρνη ναρκωτικά. Μόνο κάποια μέρα, στό μοντάζ, ἦταν κάπως ὑπερβολικά ἐρεθισμένος. 'Αλλά στήν οὐσία τά ναρκωτικά ἐλάχιστα χρησιμεύουν».

—Πῶς τό ξέρετε;

«Πῆρα μεσακαλίν. Ἔκανα κι' ἕνα πείραμα μέ LSD: μέ παρακολουθοῦσαν τρεῖς γιατροί, ἕνας ψυχολόγος κι' ἕνα μαγνητόφωνο. Τίποτε τό ἐξαιρετικό. Τό πρῶτο ἀποτέλεσμα ἦταν ἡ κινητικότης. Δέν μποροῦσα νά καθήσω πουθενά. Μέσα σέ ὀκτώ ὧρες περπάτησα μέσα στό δωμάτιό μου σαράντα χιλιόμετρα, πέρα - δῶθε. Ὑστερα ἔκασα τήν αἰσθησι τῶν ἀποστάσεων. Μέ συγκράτησαν ὅταν θέλησα νά βγῶ ἀπό τό παράθυρο στό δρόμο, τόν ὁποῖο ἔβλεπα πολύ κοντά, ἐνῶ βρισκόμαστε στόν τέταρτο ὄροφο. Ὅταν ἄρχισε νά νυχτώνη, ἔβαλα τά κλάματα γιατί τό φῶς τοῦ δειλινοῦ μοῦ φάνηκε καταθλιπτικό καί μοῦ ἔφερε φόβο: ἐνοιώθα νά μέ σκεπάζη σάν κουβέρτα, νά εἰσβάλλη στό δωμάτιο σάν ἐπιδρομέας. Μπροστά στό μαγνητόφωνο ἄρχισα νά οὐρλιάζω: δέ θυμᾶμαι τί πρᾶγμα μέ τρόμαξε. Δέν ἀναγνώριζα πλέον τά ἀντικείμενα τά φτιαγμένα ἀπό τόν ἄνθρωπο. Τά ἀνθρώπινα πρόσωπα μοῦ ἔφερναν γέλια, τόσο γελοῖα μοῦ φαίνονταν. Μιλοῦσα ἐπί ὀκτώ ὧρες, χωρίς σταματημό. 'Αργότερα θέλησα ν' ἀκούσω τήν ταινία τοῦ μαγνητοφώνου. 'Αλλά δέν ἀναγνώριζα τή φωνή πού οὐρλιαζε, κι' ἔτσι δέν θέλησα ν' ἀκούσω παρακάτω».

—Αὐτή ἡ ἐμπειρία σᾶς χρησίμευσε γιά τήν ταινία;

«Ὑπῆρξε βίαιη, ἀλλά δέν μέ ἔκανε νά ἀνακαλύψω τίποτα καινούργιο: ἕνας καλλιτέχνης ἔχει ἤδη τό δῶρο νά βλέπη πέρα ἀπό τή φαινομενική πραγματικότητα. Ἴσως μοῦ χρησίμευσε γιά μερικά κρώματα... Πράγματι, τό «Σατυρικόν» εἶναι ἔγχρωμο».

—Πῶς ἀνασυγκροτήσατε τό περιβάλλον, τήν ἀτμόσφαιρα; Τά φίλμ «ρωμαϊκῆς ἐποχῆς» εἶναι ἐπικίνδυνα πρᾶγμα, κακοπαθημένο.

«Φυσικά, δέν μποροῦσα νά πιάσω νά ξαναχτίσω τό Κολοσσαῖο. 'Ασφαλῶς δέ σκέφτομαι νά κάνω μιά ἀκριβῆ ἱστορική ἀναπαράστασι, βιβλιακή. Δέ θέλω καμμιά σχολαστική ἐπινόησι, καμμιά φιλολογική λεπτομέρεια. Κόβονταν ἄραγε οἱ Ρωμαῖοι ὅταν περιποιόνταν τή γενειάδα τους; Ἔτρωγαν ἄραγε τούς ἀρουραίους, τούς πελαργούς καί τά παγώνια; Ξύριζαν τά μαλλιά τους καί τά φρύδια τους; 'Η ξανθή περρούκα ἦταν ἀποκλειστικότητα τῶν κοινῶν γυναικῶν; Ὅλα αὐτά δέ μοῦ χρειάζονται διόλου, δέν μέ ἐνδιαφέρει νά τά ξέρω;».

—Κι' ὅμως, τά ξέρετε.

«Διαβάζω, σπουδάζω, πληροφοροῦμαι: ἀλλά ἀπό τά πράγματα πού συναντῶ διαλέγω μόνο ἐκεῖνα πού μοῦ ἀρέσουν, ἐκεῖνα πού πλήττουν τή φαντασία μου. Οἱ λεπτομέρειες δέν μέ ἀφοροῦν».

—Ἔχετε βρῆ ἕναν ὁρισμό γι' αὐτό τό «Σατυρικόν»;

«Ἕνα παραμύθι, θά ἔλεγα. Ἕνα βάρβαρο παραμύθι, πλούσιο καί φρικαλέο. Ἕνα παραμυθάκι».

—Ἄ, ἔτσι..

«Μά ὄχι, τί καταλάβατε; Ἐγώ τέλειωσα μέ τήν ἐλεφαντίασι, μέ τή δραματοποίησι τῶν τεχνικῶν προβλημάτων καί τῆς ἀβέβαιης ἐμπνεύσεως, μέ τίς ἀπελπιστικές βραδύτητες, μέ τίς μεταμέλειες, τίς κρίσεις, μέ φίλμ πού τράβηξαν ἐπί χρόνια. Τώρα οἱ ἰδεολογίες καί οἱ αἰσθητικές θεωρίες εἶναι στόν ἀέρα. Τό μόνο μέτρο γιά νά κρίνης τή δουλειά σου εἶναι ἡ ζωντάνια. Καί γιά νά καθορίσης τό ἂν κάτι εἶναι ζωντανό ἤ ὄχι, εἶναι ἀνάγκη νά τό φτιάξης. Δέν μοῦ ἀρέσει νά μήν κάνω πιά τίποτε. Τό «Σατυρικόν» θά τό γυρίσω ἐν ψυχρῷ. Δέν ἔχω πολύν καιρό. Ὅσο ἔχω ἀκόμη τήν ὑγεία μου, πρέπει νά ἐπωφεληθῶ. Δέν μπορῶ νά ἐπιτρέψω στόν ἑαυτό μου νά χάση οὔτε ὥρα».

LIETTA TORNABUONI

«...Τό φίλμ πού γυρίζει τώρα θά εἶναι ἕνα παραμύθι βάρβαρο καί φρικαλέο...»

Ὁ Φελλίνι μέ τήν πρωταγωνίστρια τῆς «Ντόλτσε βίτα», Ἀνίτα Ἔκμπεργκ. Στήν καινούργια του «Ντόλτσε βίτα», θά παίζουν τά πιό διάσημα ὀνόματα τῆς σβόνης: Λίζ Ταίηλορ, Μπριζίτ Μπαρντό, Τζέρρυ Λιούϊς, Τζούλι Κρίστι, Πῆτερ Ο'Τούλ, Λουΐ Ντέ Φυνές, Ρίτσαρντ Μπάρτον, Μπήτλς, Μάρλον Μπράντο, Λῆ Μάρβιν, Ἀλμπέρτο Σόρντι, Πιέρ Κλεμαντί, Τέρενς Στάμπ κ.ἄ.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Πανίσχυρο ὅπλο ἡ ὀμορφιά καταντᾶ ἐπικίνδυνο γιά ὅσες

Η ΜΕΓΑΛΗ ΟΜΟΡΦΙΑ

ὁδηγεῖ συχνά στή δυστυχία

Οἱ πολύ ὄμορφες γυναῖκες δυσκολεύονται περισσότερο νά βροῦν τήν εὐτυχία; Ὁ κοινωνιολόγος καί δημοσιογράφος Ντίκ Σίμονς μέ ὑποτροφία τοῦ Κέντρου Κοινωνιολογικῶν Μελετῶν τῆς Φιλαδέλφειας, ἔκαμε μιά μεγάλη ἔρευνα σχετικά μ' αὐτό τό συναρπαστικό θέμα. Καί παρακάτω δίνει σέ γενικές γραμμές τά πρῶτα του συμπεράσματα σχετικά μέ τό ἄν ἡ ὀμορφιά εἶναι πλεονέκτημα ἤ κίνδυνος γιά τήν γυναῖκα.

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ, Ἰούλιος.

ΘΥΜΑ τῆς ὀμορφιᾶς της! Αὐτό τό συμπέρασμα ἔβγαλαν χιλιάδες ἄνθρωποι μετά τήν αὐτοκτονία τῆς Μαίριλυν Μονρόε. Ἀλήθεια; Λάθος; Παραδοξολογία;

Στήν ἀπελπισμένη χειρονομία τῆς Μαίριλυν μπορεῖ νά δώση κανείς ἐξηγήσεις, περισσότερο ἤ λιγώτερο περίπλοκες. Ὅτι π. χ. ἦταν μιά γυναίκα γεμάτη συμπλέγματα, νευρασθενική, πού δέν εἶχε καμμιά ἐσωτερική ἰσορροπία. Ὅτι παρ' ὅλη τήν ἐπιτυχία της ἡ ζωή της στάθηκε δύσκολη, βασανισμένη. Ὅτι τῆς εἶχε λείψει ἡ χαρά τῆς μητρότητος, πού τόσο ἐπιθυμοῦσε. Μά εἶναι γεγονός ὅτι ἡ ὀμορφιά της ἔπαιξε ἕναν σημαντικό ρόλο ἀκόμη καί στούς βαθύτερους λόγους πού προκαλοῦσαν τήν ψυχολογική της ταραχή. Ἡ ὀμορφιά της ἦταν γνήσια, ἡ γοητεία της εἶχε ἕνα μυστήριο καί κατά κάποιον τρόπο τό πρόσωπό της συμβόλιζε τήν παντοδυναμία τῆς γυναικείας καλλονῆς. Ἡ Μαίριλυν δεχόταν ὅλους τούς ὕμνους ἀλλά καί ὅλες τίς προσβολές πού ἀπευθύνονται στούς ἰσχυρούς αὐτῆς τῆς Γῆς.

Κοπέλλα ἔξυπνη, γλυκειά, αὐθόρμητη, πνευματώδης — ὅπως τουλάχιστον τήν περιγράφουν ὅσοι τήν γνώρισαν καλύτερα — θά εἶχε κατορθώσει ἴσως νά ζήση μιά ζωή πιό ταπεινή, ἀλλά πιό εὐτυχισμένη, ἄν δέν εἶχε βρεθῆ ὑποχρεωμένη, γιά χάρι τοῦ κινηματογράφου καί τοῦ κοινοῦ, νά ἐνσαρκώση ἕναν ὡρισμένο μῦθο καί νά τόν καλλιεργήση.

Οἱ κόβερ - γκέρλς

Καί ἡ περίπτωσί της δέν εἶναι μοναδική. Χαρακτηριστική εἶναι ἡ ἀπόπειρα αὐτοκτονίας τῆς Ἄϊβυ Νίκολσον, κόβερ - γκέρλ, μαννεκέν καί μικρό ἀστέρι τοῦ κινηματογράφου. Τήν βρῆκαν νά ψυχορραγῆ στό καμαρίνι της, μέ τά μακρυά κάκκινα μαλλιά της λυτά γύρω στό κεφάλι της.

Μόλις συνῆλθε τῆς ἔκαναν ἕνα πλῆθος ἐρωτήσεις. Ἐξαντλημένη ἡ Ἄϊβυ κατάληξε νά ὁμολογήση ὅτι εἶχε ἐπιζητήσει τόν θάνατο ἐπειδή ὁ Τόνυ Κέρτις, πρωταγωνιστής μιᾶς ταινίας ὅπου ἔπαιζε κι' ἐκείνη, εἶχε μείνει ἀδιάφορος στόν ἔρωτά της. Ἱκανοποιημένοι οἱ δημοσιογράφοι, γύρισαν στίς ἐφημερίδες τους καί ἡ Ἄϊβυ γύρισε πίσω στά παιδιά της. Ὅταν δημοσιεύθηκαν τά ἄρθρα, ὁ Τόνυ Κέρτις ξαφνιάστηκε πολύ. Δέν εἶχε ποτέ του καταλάβει ὅτι ἡ Ἄϊβυ ἦταν ἐρωτευμένη μαζί του. Τῆς τηλεφώνησε γιά νά τοῦ δώση ἐξηγήσεις.

— Μή ἀνησυχῆς καθόλου, τοῦ εἶπε ἐκείνη. Αὐτή τήν ἐξήγησι ἤθελαν νά τούς δώσω οἱ δημοσιογράφοι, αὐτή τούς ἔδωσα. Κάτι ἔπρεπε νά τούς πῶ!

Ἡ [illegible]

δέν θά τήν πίστευε. Ἡ χειρονομία της ἦταν ἡ κατάληξι, ἡ τελευταία πρᾶξι ἀπό μιά ὁλόκληρη σειρά δυσκολιῶν καί ἀπογοητεύσεων, πού ὀφείλονται σ' αὐτό τό μεγάλο δῶρο τῆς φύσεως, τήν ὑπερβολική της ὀμορφιά. Ἡ ὀμορφιά της τῆς ἐπέτρεψε νά κάνη πολύ σύντομα καρριέρα στά ἐξώφυλλα τῶν περιοδικῶν, τῆς ἄνοιξε τίς πόρτες τῶν κινηματογραφικῶν στούντιο, ἀλλά τήν ὡδήγησε καί στήν ἀπελπισία.

Πῶς μπορεῖ ἕνας ἄνθρωπος τόσο ὡραῖος νά σκεφθῆ τόν θάνατο; Αὐτό ἀναρωτιοῦνται πολλοί διαβάζοντας εἰδήσεις ὅπως ἡ ἀπόπειρα αὐτοκτονίας τῆς Ἄϊβυ καί ἡ πετυχημένη αὐτοκτονία τῆς Μαίριλυν.

Μά στή Γενεύη, στά γραφεῖα τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως Ὑγείας, μερικοί ἐμπειρογνώμονες διαβάζουν χωρίς καμμιά ἔκπληξι τέτοιες εἰδήσεις. Ὑπάρχουν τρεῖς ὑπεύθυνοι πού κρατοῦν λεπτομερεῖς στατιστικές γιά τίς αὐτοκτονίες σ' ὅλο τόν κόσμο. Κι' αὐτοί ξέρουν ὅτι ἡ δυστυχία χτυπᾶ τίς γυναῖκες πολύ περισσότερο ἀπ' ὅ,τι τίς ἄλλες.

Οἱ ἀριθμοί μιλοῦν ἀπό μόνοι τους. Τό 1966 αὐτοκτόνησαν στήν Εὐρώπη 250 γυναῖκες καί ἀπ' αὐτές οἱ 140, δηλαδή τά 55%, ἦσαν γυναῖκες πού μποροῦν νά θεωρηθοῦν ὡραῖες. Νά καί ἄλλοι ἀριθμοί: Στίς 1.200 γυναῖκες σ' ὅλο τόν κόσμο πού ἀπό τόν Αὔγουστο τοῦ 1967 ἔθεσαν τέρμα στή ζωή τους, οἱ 800 ἦσαν «νέες καί ὄμορφες», σύμφωνα μέ τήν περιγραφή τῶν τοπικῶν ἀστυνομιῶν.

Ἀπό πέρυσι ἔχω ἀρχίσει νά ἀσχολοῦμαι μέ αὐτό τό θέμα, πού μπορεῖ νά φανῆ παράξενο, ἀλλά πού ἔχει σημαντικώτατες κοινωνικές ἐπιπτώσεις. Τό ἐρώτημα εἶναι: Μποροῦν οἱ ὄμορφες γυναῖκες νά βροῦν τήν εὐτυχία;

Ἄρχισα μιά ἔρευνα στά κολλέγια κοριτσιῶν, στίς Ἡνωμένες Πολιτεῖες. Τά πρῶτα μου συμπεράσματα ἦσαν τά ἑξῆς: ἡ ὄμορφη φοιτήτρια δέν ἔχει περισσότερες πιθανότητες νά πανδρευθῆ καί νά μείνη ἐπί πολύν καιρό παντρεμένη ἀπ' ὅ,τι ἔχει μιά φοιτήτρια λιγώτερο προικισμένη ἀπό τή φύσι. Στά δεκαεφτά χρόνια, ἡ ὑπεροχή τῆς πολύ ὄμορφης κοπέλλας ἐξαφανίζεται. Μέχρι αὐτή τήν ἡλικία ἡ ὄμορφη φοιτήτρια ἔχει περισσότερες προσκλήσεις, περισσότερες εὐκαιρίες γιά φλέρτ, ἀλλά ὅταν ἀρχίζουν νά διαγράφωνται προοπτικές σοβαρώτερες, τότε ἡ ὑπεροχή της ἐξαφανίζεται.

Στά ἴδια συμπεράσματα κατέληξα μελετώντας καί ἄλλες ὁμάδες στίς Ἡνωμ. Πολιτεῖες. Ὅταν, δηλαδή, τελειώση ἡ ἐφηβεία καί οἱ ἐπιπόλαιες διασκεδάσεις της, ἡ ὀμορφιά παύει νά εἶναι πλεονέκτημα. Μεταξύ 18 καί 20 χρόνων οἱ πιθανότητες γιά ἕναν πετυχημένο γάμο εἶναι δίκαια μοιρασμένες σέ ὅλες τίς κοπέλλες.

Ἀπό τά 20 χρόνια κι' ἔπειτα οἱ ὄμορφες κοπέλλες βρίσκονται σέ μειονεκτική θέσι. Ἄκουσα ὡρισμένες ἐξομολογήσεις πραγματικά συγκινητικές. Σέ πολλά κολλέγια καί σέ μερικά πανεπιστήμια ὑπάρχουν «Κλάμπ [illegible] Ὄμορφων Κοριτσιῶν». Γιά νά [illegible] τό κάθε μέλος, πρέπει νά [illegible] μιά μικτή ἐπιτροπή. Καί οἱ κοπέλλες πρέπει νά ἀποδείξουν ὅτι ἐπί ἕνα ὁλόκληρο ἑξάμηνο εἶχαν ραντεβού τουλάχιστον πέντε φορές τήν ἑβδομάδα. Μά ὅταν τά μέλη αὐτῶν τῶν κλάμπ συγκεντρώνωνται περιοδικά κάθε χρόνο, ἀφοῦ πιά ἔχουν ἀποφοιτήσει ἀπό τό πανεπιστήμιο, ὁ «ἀπολογισμός» τῆς ζωῆς τους εἶναι θλιβερός. Καί καταλήγουν νά ζηλεύουν τίς συμφοιτήτριές τους, πού ἦσαν λιγώτερο εὐνοημένες ἀπό τή φύσι.

Τό Κολλέγιο τοῦ Χιοῦστον, στό Τέξας, διαθέτει μιά ὁμάδα ψυχολόγων, πού βοηθοῦν τούς νέους γιά τόν ἐπαγγελματικό τους προσανατολισμό καί ἀργότερα βοηθοῦν τούς ἀποφοίτους νά ξεπεράσουν διάφορα συζυγικά καθήκοντα. Ἡ διευθύντρια τοῦ κολλεγίου μέ πληροφόρησε ὅτι οἱ κοπέλλες πού ἔρχονταν ἀπελπισμένες νά ζητήσουν τή βοήθεια τῶν ψυχολόγων ἦσαν κατά συντριπτικό ποσοστό οἱ «ὄμορφες».

— Θάλεγε κανείς, μοῦ εἶπεν ἡ διευθύντρια, ὅτι τά προβλήματά τους αὐξάνουν κατ' ἀναλογία μέ τήν ὀμορφιά τους. Ἴσως γιατί οἱ κοπέλλες πού εἶναι λιγώτερο ὄμορφες συνειδητοποιοῦν καί ἐκτιμοῦν ὅ,τι ἔχουν καί ὑπερασπίζονται τήν εὐτυχία τους μέ ἀποφασιστικότητα καί ἐπιμονή, ἐνῶ οἱ ἄλλες, οἱ ὄμορφες, περιμένουν ὅτι ὅλα θά τούς ἔρθουν εὔκολα. Σκέφτονται: ἄν χάσω ἕναν, θά βρῶ δέκα. Καί στό τέλος καταλήγουν νά βρεθοῦν οἱ ἴδιες ἀπομονωμένες.

Γραφεῖα συνοικεσίων

Σχετικές πληροφορίες μοῦ ἀνέφεραν καί οἱ ὑπεύθυνοι στά διάφορα γραφεῖα συνοικεσίων πού ἐπισκέφθηκα. Ἡ ὄμορφη κοπέλλα μπορεῖ μέν νά παντρεύεται πρίν ἀπό τίς ἄλλες, ἀλλά ἡ εὐτυχία της εἶναι πολύ πιό «εὔθραυστη».

— Ἡ ὀμορφιά δέν εἶναι πλεονέκτημα, μοῦ εἶπε ὁ διευθυντής τοῦ μεγαλυτέρου γραφείου συνοικεσίων τῆς Ἀμερικῆς, ὅπου ἀπό πέντε ἤδη χρόνια λειτουργεῖ καί ἠλεκτρονικός ἐγκέφαλος. Γιά τόν κάθε ὑποψήφιο συμπληρώνεται μιά καρτέλλα μέ τίς προτιμήσεις του, τήν περιγραφή τοῦ χαρακτῆρος του, τίς φιλοδοξίες του, κ.λ.π.

— Οἱ ὑποψήφιοι σύζυγοι, μοῦ εἶπε ὁ διευθυντής, σπανίως ζητοῦν μιά νύφη πού νά εἶναι ὄμορφη. Στά μάτια τους ἡ ὀμορφιά εἶναι μιά ἀρετή ἁπλῶς συμπληρωματική.

Μιά ἄλλη διευθύντρια γραφείου μοῦ εἶπε:

— Ἀντίθετα ἀπ' ὅ,τι νομίζουν πολ-

Ἡ Μπριτζίτ Μπαρντό εἶναι μιά ἀπό τίς δεκαπέντε πολύ ὄμορφες γυναῖκες πού ἀπεπειράθησαν νά αὐτοκτονήσουν κατά τό 1966 — «λόγω σοβαρῆς καταθλίψεως».

Institute of Research and Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

δέν ξέρουν νά τό χειρισθοῦν

Οἱ ἀριθμοί μιλοῦν μόνοι τους:

Τό 1966 αὐτοκτόνησαν στήν Εὐρώπη 250 γυναῖκες. Οἱ 140 ἀπ' αὐτές ἦσαν ὄμορφες.

Μιά ἔρευνα στά κολλέγια κοριτσιῶν τῆς Ἀμερικῆς ἀπέδειξε:

Οἱ ὄμορφες φοιτήτριες δέν εἶχαν περισσότερες ἐρωτικές ἐπιτυχίες ἀπό τίς φοιτήτριες τίς λιγώτερο εὐνοημένες ἀπό τήν φύσι.

λοί, σπανίως μᾶς ζητοῦν «ὄμορφες» νύφες. Οἱ ὄμορφες κοπέλλες παντρεύονται διαστικά καί ἄσχημα. Ἔχουν ὑπερβολικά πολλές δυνατότητες καί συνήθως δέν ξέρουν πῶς νά διαλέξουν.

Καί ὁ διευθυντής ἑνός μεγάλου γραφείου συνοικεσίων, στή Φραγκφούρτη μοῦ εἶπε:

—Ἔχω στίς καρτέλλες μου 10.000 νεαρές Γερμανίδες, πού ζητοῦν γάμο. Ξέρω ὅτι πολλές ἀπ' αὐτές δέν πρόκειται νά παντρευτοῦν ποτέ. Καί μπορῶ νά σᾶς βεβαιώσω ὅτι μεταξύ αὐτῶν εἶναι καί οἱ ὡραιότερες.

— Γιατί; ρώτησα.

— Διότι ἡ ὄμορφη Γερμανίδα παντρεύεται πολύ δύσκολα. Ὁ Γερμανός θέλει κυρίως ἕνα ἤρεμο καί καλά ὀργανωμένο σπίτι, ἐνῶ ἡ πολύ ὄμορφη γυναίκα ἀντιπροσωπεύει γι' αὐτόν κινδύνους διαφόρων εἰδῶν καί ὄχι τήν συζυγική ἠρεμία.

Ἡ γνώμη τῶν γιατρῶν

Οἱ γιατροί καί οἱ ψυχολόγοι, ὅπου ἀπευθύνθηκα γιά νά συμπληρώσω τήν ἔρευνά μου, μοῦ ἐπεκύρωσαν αὐτές τίς ἀπόψεις. Ἰδιαίτερα ἐντυπωσιακές ἦσαν οἱ γνῶμες τοῦ καθηγητοῦ Μπέντζαμιν Γκρύνεβαλντ, διεθνοῦς φήμης εἰδικοῦ σχετικά μέ τά προβλήματα τῆς γυναικείας ψυχῆς:

— Στήν διάρκεια τοῦ 1966 χρειάστηκε νά θεραπεύσω εἴκοσι περιπτώσεις σοβαρῆς καταθλίψεως πού οἱ περισσότεοες εἶχαν ὁδηγήσει σέ ἀπόπειρες αὐτοκτονίας. Ἀπ' αὐτές τίς εἴκοσι περιπτώσεις, οἱ δεκαπέντε ἀφοροῦσαν γυναῖκες πολύ ὄμορφες. Οἱ ἀναλογίες αὐτές δέν ξαφνιάζουν καθόλου τούς ἀνθρώπους τῆς εἰδικότητός μου. Ἡ ὄμορφη γυναίκα εἶναι, στήν ἐποχή μας, ἀντικείμενο μιᾶς διαρκοῦς ψυχολογικῆς πιέσεως. Δέν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι στήν ἀρχή εἶναι εὐχάριστο γιά μιά γυναίκα νά βρίσκεται διαρκῶς στό κέντρο τῆς προσοχῆς. Μά οἱ δυσκολίες ἀρχίζουν ὅταν, ὑποσυνείδητα καί ἀσυναίσθητα, χάνη τόν αὐτοέλεγχό της ἡ ἀρχίζη νά ἀποδίδη ὑπερβολικά μεγάλη σπουδαία στήν ὀμορφιά της. Τότε ἀρχίζει ἕνας ἴλιγγος, ὁ ἴλιγγος τῆς ἐκλογῆς. Καί καθώς συμβαίνει πολύ συχνά νά μή ἔχουν οἱ ὄμορφες γυναῖκες γερά κριτήρια γιά τήν ἐπιλογή πού πρέπει νά κάνουν, πέφτουν ἀπό πό ἕνα λάθος στό ἄλλο. Παντρεύονται κακά, ἀπατοῦν ἴσως τόν σύζυνό τους, χωρίζουν καί ξαναρχίζουν ἄλλη, χειρότεοη, περιπέτεια. Ἐπειδή εἶναι ὑποβολικά ὄμορφες, δέν ἔχουν μάθει νά ἐκτιμοῦν πόσο κοστίζει ἡ εὐτυχία. Γι' αὐτές ὅλα εἶναι εὔκολα. Κι' αὐτό εἶναι τό δράμα τους...

Ὅταν ἡ Μπριζίτ Μπαρντό ἐπεχείρησε ν' αὐτοκτονήση, πῆγα καί ἐπισκέφθηκα τόν θεράποντα γιατρό της, τόν διάσημο ψυχίατρο καθηγητή Ναμέν. Στήν κλινική του «Σαίν Φρανσουά», στή Νίκαια, βλέπεις κατά κανόνα τίς ἀπελπισμένες γυναῖκες τῆς Κυανῆς Ἀκτῆς.

Εἶναι ἕνα μέρος παράξενο αὐτή ἡ πολυτελέστατη κλινική, ὅπου θεραπεύονται κυρίως ἄνθρωποι πού ὑποφέρουν γιατί δέν τούς λείπει τίποτε, ἄνεργες ἑκατομμυριοῦχες, νευρασθενικές καλλονές. Ὅπως καί στήν κλινική Ντέξτερ, στό Μαϊάμι, ἡ στό Γενικό Νοσοκομεῖο τοῦ Χόλλυγουντ, ἔτσι κι' ἐδῶ οἱ περισσότερες ἀσθενεῖς εἶναι θύματα τῆς ὑπερβολικά καλῆς τους τύχης.

—Ἡ Μπριζίτ Μπαρντό δέν μπόρεσε ν' ἀντισταθῆ στήν εἰκόνα τοῦ ἑαυτοῦ της, ὅπως τόν βλέπουν οἱ ἄλλοι. Καί παρασύρθηκε σ' ἕνα ξέφρενο κυνηγητό τῆς εὐτυχίας, μοῦ εἶπε ὁ γιατρός Ναμέν. Πολλές ὄμορφες γυναῖκες βρίσκονται στήν ἴδια κατάσταση: τίς παρασύρει δηλαδή τό ὑπερβολικά ὡραῖο παρουσιαστικό τους. Ἡ ὁμορφιά ἀπαιτεῖ ἀπό τή γυναίκα μεγάλη δύναμι χαρακτῆρος. Ὅταν λείψη ὁ χαρακτήρας, τότε ἡ ὁμορφιά γίνεται μειονέκτημα ἐκείνου πού τήν ἔχει. Καί συχνά τόν καταστρέφει. Ἔχω θεραπεύσει στήν κλινική μου μερικές ἀπό τίς πιό ὄμορφες γυναῖκες τῆς Κυανῆς Ἀκτῆς. Καταφθάνουν σέ κατάστασι ἀξιοθρήνητη. Καί δέν καταφέρνω πάντοτε νά τίς σώσω...

Προσπαθώντας νά κατατάξω τό τεράστιο ὑλικό πού εἶχα μαζέψει στή διάρκεια τῆς ἔρευνάς μου, θυμήθηκα πολλές φορές τά λόγια τοῦ καθηγητοῦ Ναμέν. Καί βρῆκα πολλές περιπτώσεις πού ἐπιβεβαίωναν τήν θεωρία του, ὅτι ἄν δέν συνοδεύεται ἡ ὁμορφιά ἀπό πολύ ἰσχυρό χαρακτῆρα, τότε ὁδηγεῖ ἀσφαλῶς πρός τήν δυστυχία. Ἐπειδή βρισκόμουν τότε στή Γαλλία, ἀπεφάσισα νά κάνω μιά στατιστική βυθουέτησι σέ εὐρύτατη κλίμακα. Διάλεξα λοιπόν τόν διασημότεοο οἶκο βαπτικῆς τοῦ κόσμου, τόν Οἶκο Κριστιάν Ντιόρ.

Μέσα σέ 20 χρόνια ἔχουν περάσει ἀπό τά πολυτελῆ ἀτελιέ του περίπου τριάντα μαννεκέν. Ζήτησα λοιπόν νά μάθω τί ἀπέγιναν ὅλες αὐτές οἱ κοπέλλες.

Καί νά τά ἀποτελέσματα τῶν ἐρευνῶν μου: Ἀπό τά 29 μαννεκέν πού παρουσίασαν μοντέλα τοῦ Ντιόρ ἀπό τό 1947 κι' ἔπειτα, οἱ 20 εἶναι σήμερα δυστυχεῖς. Δεκατέσσερις ἀπ' αὐτές εἶναι χωρισμένες. Ἡ Ἄλλα εἶχε παντρευθῆ ἕναν φωτογράφο τῆς μόδας, ἡ Σιμόν ἕναν μηχανικό, ἡ Φράνς ἕναν κινηματογραφιστή, ἡ Τάνια ἕναν διομήχανο, ἡ Λάκυ ἔχει χωρίσει γιά δεύτερη φορά, ἡ Βέοα, ἡ Κατρίν, ἡ Ὀντίλ, ἡ Φοανσίν... εἶναι κι' αὐτές χωρισμένες. Μόνον 5 ἤ 6 μαννεκέν παντρεύτηκαν καί ὁ γάμος τους διατηρήθηκε εὐτυχισμένος.

—Ἄν εἴσαστε λιγώτερο ὄμορφες, ρώτησα πολλές ἀπ' αὐτές τίς γυναῖκες, νομίζετε πώς θά εἴχατε περισσότερες πιθανότητες νά βρῆτε τήν εὐτυχία;

Ὅλες ἀπάντησαν καταφατικά.

— Γιατί; ρώτησα.

— Διότι μέσα στήν δίνη τῆς ἐπιτυχίας δέν καταφέρνεις νά διατηρήσης τή νηφαλιότητά σου καί τελικά κάνεις λάθη.

Ἐξ ἄλλου, οἱ «καλοί σύζυγοι» ἀποφεύγουν συνήθως τίς πολύ ὄμορφες γυναῖκες. Θέλουν μιά σύντροφο λιγώτερο ἐντυπωσιακή, πού δέν τούς ξαφνιάζει καί δέν τούς τρομάζει.

Ἡ μίς Μπλοῦμελ, διευθύντρια τοῦ διασήμου ὁμωνύμου μπαλλέτου τοῦ «Λίντο», στό Παρίσι, μοῦ δήλωσε κατηγορηματικά:

— Προσλαμβάνω μόνον μπαλλαρίνες πού ἔχουν ὕψος ἕνα καί ἑβδομηνταπέντε. Εἶναι ὅλες ὄμορφες. Καί σχεδόν ὅλες εἶναι δυστυχισμένες. Οἱ περισσότερες εἶναι εἴτε Ἀγγλίδες, εἴτε Σκανδιναβές. Τελικά καταλήγουν νά νοσταλγοῦν τό χωριουδάκι ἡ τήν μικρή πόλι ἀπ' ὅπου ξεκίνησαν. Καί ξέρετε γιατί; Γιατί ἐκεῖ πέρα ἄφησαν κάποιο φλέρτ ἤ κάποιον φίλο, ἕνα νεαρό πού ἔκανε τόν χασάπη, ἡ πού φύλαγε ἀγελάδες... Ἐδῶ δέν τίς βγάζει ἔξω παρά μόνον κανένας φοιτητής. Εἶναι ὑπερβολικά ὄμορφες. Μειάζουν ἀκτίς πραγματικότητος καί ἀπράσιτες.

—Ἡ μοναξιά, ἀρρώστια γενική τοῦ αἰῶνος μας, ταλαιπωρεῖ ἰδιαίτερα τίς ὄμορφες γυναῖκες;

Ἔκανα αὐτή τήν ἁπλῆ ἐρώτησι σέ μιά πανέμορφη Ἰταλίδα, πρώην ἐμίς σινεμᾶς, πού εἶχε παίξει μερικούς μικρούς ρόλους σέ μερικές ταινίες καί πού ἡ ἐξυπνάδα καί ἡ πρωτοτυπία τῆς σκέψεώς της μοῦ εἶχαν κάνει ἐντύπωσι.

Τήν συνάντησα στή Βία Βένετο, σ' ἕνα ἀπ' αὐτά τά καφενεῖα πού ἔχουν γίνει κέντρα τῆς Ἰταλικῆς «ντόλτσε βίτα».

— Δυστυχῶς! μοῦ ἀπάντησε. Οἱ πιό ὄμορφες κοπέλλες εἶναι καί οἱ πιό ἀπομονωμένες. Βγαίνουν πολύ, πηγαίνουν στούς χορούς, στίς πρεμιέρες, στά νυκτερινά κέντρα. Διαρκῶς τίς τριγυρίζουν πολλοί. Καί γι' αὐτό τόν λογο ἀκριβῶς εἶναι τόσο μόνες.

— Χαριτωμένη παραδοξολογία.

— Καθόλου. Ποτέ δέν μᾶς προτείνει κανείς νά πᾶμε σ' ἕνα μέρος ἥσυχο, ξεκούραστο, χωρίς κίνησι. Θέλουν νά μᾶς ἐπιδείξουν. Εἴμαστε κάτι σάν παράσημο. Μᾶς μεταχειρίζονται ἐκεῖνοι, δέν μᾶς περιποιοῦνται αὐσιαστικά. Κυττάξτε ἐμένα. Ἤμουν «μίς σινεμᾶ», πῆγα στό Λός Ἄντζελες γιά νά διεκδικήσω τόν τίτλο τῆς «μίς κόσμος». Ἔ, λοιπόν, ξέρετε ποιό εἶναι τό ὄνειρό μου;». Τό ὄνειρό μου εἶναι ἕνας νεαρός πού νά μή ἔχη αὐτοκίνητο, πού νά μέ πηγαίνη νά φᾶμε πίτσα καί ὕστερα καί στόν κινηματογράφο τῆς συνοικίας. Ἄν εὕρισκα ἕναν τέτοιο νεαρό, εἶμαι σίγουρη πώς θά τόν ἐρωτευόμουν.

Καί οἱ διάφορες «βασίλισσες»

Ἔχει βέβαια περάσει λίγο ἡ μόδα τῶν «Μίς», ἀλλά πάντως ὑπάρχουν ἀκόμη πολλές κοπέλλες πού διεκδικοῦν αὐτούς τούς ἐφήμερους τίτλους. Θέλησα νά ἐξακριβώσω ἄν μεταξύ τους τό ποσοστό τῆς εὐτυχίας ἦταν μεγαλύτερο ἀπ' ὅ,τι μεταξύ τῶν μαννεκέν, τῶν κόβερ-γκέρλς καί τῶν στάρλετ. Μελέτησα τήν προσωπική ἱστορία 30 κοριτσιῶν πού ὑπῆρξαν «Μίς Κόσμος», «Μίς Ὑφήλιος», «Μίς Εὐρώπη» ἡ «Μίς Ἀμερική» καί διεπίστωσα ὅτι τέσσερις εἶχαν ἐπιχειρήσει ν' αὐτοκτονήσουν, ἀπό τίς ὁποίες ἡ μιά πέθανε, δέκα εἶχαν πάθει σοβαρές κατάθλίψεις, δώδεκα εἶχαν χωρίσει. Διαπίστωσα μόνον ὀκτώ εὐτυχισμένους γάμους.

— Τί τά θέλετε, μοῦ εἶπε ἡ Ντιάνα Σμίθ, «Μίς Ὑφήλιος» τοῦ 1964. Ὁ ἄνδρας πού παντρεύτηκε μιά «καλλονή», δύσκολα τό παραδέχεται πώς μπορεῖ νά γίνη σιγά-σιγά λιγώτερο ὄμορφη. Ὁ ἄνδρας μου θύμωνε μαζί μου ἐπειδή ἡ ὁμορφιά μου λιγόστευε...

Ἡ Ζυλιέτ Φιγουέρας, πρώην «Μίς Εὐρώπη», μιά καταπληκτική μεσογειακή καλλονή, ἐργάζεται τώοα ὡς πωλήτρια σ' ἕνα μαγαζί στό Παρίσι.

—Ἡ ἀδελφή μου, μοῦ εἶπε μέ παράπονο, πού δέν εἶναι τόσο ὄμορφη, ἔχει τρία παιδιά. Καί εἶναι εὐτυχισμένη.

Καί τώρα ἄς δοῦμε τί συμπεράσματα μποροῦμε νά βγάλουμε ἀπό τή μεγάλη αὐτή ἔρευνα. Μολονότι μοῦ μένει ἀκόμη πολλή ἐργασία γιά νά ἐπεξεργασθῶ τό τεράστιο ὑλικό πού ἔχω συλλέξει, νά τό κατατάξω καί νά τό μελετήσω κατά βάθος, μποροῦ ἐν τούτοις νά βγάλω κάποια γενικά συμπεράσματα. Ὅτι πράγματι ἡ ὁμορφιά δέν εἶναι δῶρο πού ἐξασφαλίζει τήν εὐτυχία ἤ τήν ἐπιτυχία. Ἡ ὁμορφιά εἶναι ἕνα πανίσχυρο ὅπλο, μά ἄν δέν ξέρει ἡ γυναίκα πῶς νά τό χειρισθῆ, τότε στρέφεται ἐναντίον της.

Γιὰ τοὺς λεκέδες
Κάπα-Ντοῦε

ἕνα διεθνὲς προϊὸν ποὺ τὸ χρησιμοποιοῦν μὲ ἐμπιστοσύνη ἑκατομμύρια ἀνθρωποι σὲ ὅλο τὸν κόσμο.

Σὲ λίγα λεπτά...

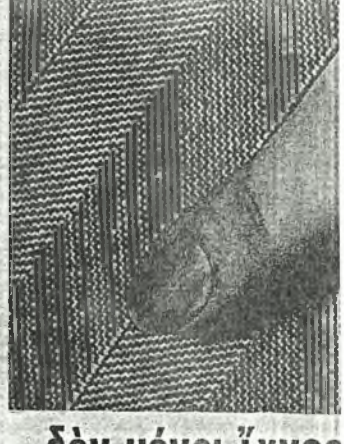

...δὲν μένει ἴχνος

Τὸ ΚΑΠΑ-ΝΤΟΥΕ ἐξαφανίζει ἐπὶ τόπου, ἀμέσως καὶ ἀσφαλῶς τοὺς λεκέδες, ἀπὸ κοστούμια, φορέματα, γραβάτες, κουρτίνες, ὑφάσματα ἐπίπλων, χαλιά.

Ἀπαραίτητο σὲ κάθε σπίτι, σὲ κάθε αὐτοκίνητο, σὲ κάθε ταξίδι.

Κάπα-Ντοῦε

DICK

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Τά παλιόπαιδα, τά ἀτίθασα

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ

ΑΝΤΕ σένα νά πάη τό μυαλό σου...

Διότι ἡ 'Αντέλα εἶναι ἐξήντα χρονῶ. Θά μοῦ πῆς, δικά της εἶναι τά χρόνια, ὅ,τι θέλει τά κάνει. Βεβαίως! Κι' αὐτή θέλει καί βάφει κόκκινο το μαλλί, κατακόκκινο, τῆς φωτιᾶς, καί σουβαντίζει τά μοῦτρα της καί φοράει καί μιά κλαδωτή ρόμπα πάνω ἀπό τά ξύγκια της.

Ἔχει κι' ἕνα Τοτού. Ἕνα μυστήριο σκυλάκι πού μοιάζει, τόσο δά, μέ ποντίκι καί γελᾶνε τά ποντίκια, αγιά δές, ρέ, ἕνα ποντίκι πού παρασταίνει τό σκυλί». Κι' ὁ Τοτού, ἅμα ἀνταμώση ποντικό τό βάζει στά πόδια καί πάει νά ἀνταμώση τήν 'Αντέλα καί κλαίει. Τόν χαϊδεύει, τό λοιπόν, ἡ 'Αντέλα καί τοῦ γλυκομιλάει.

— Κόζα τσέ... κόζα τσέ φίλια μίς;...

Κεῖνον τόν καιρό, τά καμπαρέ στήν 'Αθήνα φούλ. Κι' ἡ 'Αντέλα ἤρθε μ' ἕνα κοντράτο τοῦ μηνός. Εἶχε κονομήσει κι' ἕνα Ισπανικό ὄνομα : 'Εστρελλίτα ντέ Λός Φλόρες. Τρίχες. Ναπολιτάνα, καί μάλιστα ἀπό τή μεριά τοῦ λιμανιοῦ.

Τραγουδοῦσε ὅμως τά σουξέ τοῦ Χοσέ Παντίλα. «Λά Βιολεττέρα». Μοίραζε καί βιολέττες τραγουδώντας. Ἡ φωνή της ἦταν ξύλινη, σάν τίς σπανιόλικες.

Κάποιος φρόντισε κι' ἔκανε ἀνανέωσι συμβολαίου, ἀλλά κατέβηκε ἀπό τά «Περοκέ σπόν «Μαῦρο Γάτο». Στήν ὑπόγα, δίπλα ἀπό τήν «Ἥβη». Βέβαια.

Τότε ἦτανε πού μπῆκε στή ζωή της ὁ Πέτρος. Μάλιστα. Ψηλός, λιγνός, κυπαρισσάτος. Καλό παιδί. Δηλαδή, θά μοῦ πῆς, ἔπινε κανά τσιγαριλίκι κι' ἔκανε ἀδάντα στίς λέσχες.

Κανείς δέν τό πιστεύει : Παντρευτήκανε! Ὀρθόδοξα καί καθολικά, παντρευτήκανε. Κι' ἡ 'Αντέλα νόμιζε πώς κονόμησε ἄντρα. Μπελᾶ κανόμησε. Διότι ὁ Πέτρος... Ἔκτακτος, ἀλλά ἦτανε μισό χρόνο μέσα καί μισό χρόνο ὄξω. Ἡ Ναπολιτάνα ἦτανε ἐν τάξει. Τοῦ πάγαινε τσιγάρα καί χαρτζιλίκι, κύτταζε νά τόν ἔχη μέ τά ὄπα - ὄπα του. Βεβαίως, ἐραστές. Ποῦ θά τά βρῆ τά λεφτά μιά γυναίκα μονάχη; Κι' ἐπί τέλους, τόξερε καί ὁ Πέτρος. Μέ τήν ἄδειά του. Κι' ὅταν ἔβγαινε, κύτταζε μήν τῆς κάνη ζημιά «ἐπαγγελματικοῦ περιεχομένου». Ἄλλο πελάτης καί ἄλλο «καψούρης». Καψούρηδες δέν ἐπέτρεπε. Ἄ, ὄχι! Ἦτανε αὐστηρός ὁ Πέτρος.

Αὐστηρός καί φυματικός. Μάλιστα. Φυματίκα τρελλή. Στεναχωριόταν ἡ 'Αντέλα, μέχρι πού πάει, πέθανε ὁ ἄνθρωπός της καί ἀνάσανε. Ἐκλαιγε ὅμως ὑστερικά. Ναπολιτάνικα...

— Τεζόρο μίο...

Οἱ χῆρες ὅμως στεγνώνουνε πολύ εὔκολα. Ξανακλαῖνε ἅμα τούς τά θυμίζης. Ἡ 'Αντέλα στέγνωσε δώδεκα ὧρες μετά τήν κηδεία.

— Ἔ ἀντέσσο;

'Αντέσσο, τί ἀντέσσο; Καλύτερα. Δέν θἄβαζε Κισλάρ ἀγᾶ στήν κεφάλα της. Ἦτανε κι' ὄμορφη... ἄ οὔνα μπελλέτσα. Καί θερμή. Ναπολιτάνικο αἷμα. Καί πρό παντός ξένη...

Τότες ἡ 'Αθήνα ἐκτιμοῦσε πολύ τίς ξένες.

— Σώπα, ρέ...

— Ταλίδα!

—'Αμάν!

Ἡ ζωή μέ τόν Πέτρο. Πῶς γράφουνε «Ἡ ζωή μέ τόν πατέρα;». Ἡ 'Αντέλα εἶχε βάλει μυαλό.

— Μάϊ πιού...

— Τί ἐννοεῖς, ποτέ πιά;

—'Αμόρε. Μάϊ πιού...

Ποτέ δέν θά ξανάπιανε γκόμενο. Μήτε σύζυγο. Μόνη της. Νά τά βάλη στήν μπάντα. Νά κάνη σερμαγιά.

— Κι' ἡ Νάπολι;...

Μπά!... Σάματι κι' ἦτανε καλύτερα στή Νάπολι; Πού λένε «Σάντα Λουτσία καί μάρε λούτσικα»; Τρίχες. Στή Νάπολι εἶχε ἕναν ἀδερφό — ἄν ζοῦσε καί δέν τόν εἶχε φάει ἡ Καμόρα — πού θά τῆς τἄπαιφνε καί θά τήν ἔδερνε. Καί μιά μάνα — ἄν ζοῦσε — πού θά κλαιγότανε, «Μαντόνα», καί ὅλο θά γύρευε. Δῆθεν γιά εὐλαβικό καθολικό κερί. Στ' ἀλήθεια, πήγαινε καί τἄπινε. Σουρωμένη ἀπό τό πρωΐ μέχρι τό βράδυ. Τότε πού ἦτανε δεκαπέντε χρονῶ τῆς προξένευε καί φίλους.

—'Αααι Ντόν Μά... οὖν σινιόρε. Οὖν γκαλαντόμο. Ἔ πάγκα μπένε...

— Λάσσα μι, μάμμα...

Μάμμα! Πάντως σταυροκοπιότανε ἐξ ἀριστερῶν πρός τά δεξιά κι' ὅλο παρακάλαγε τόν Σάν Τζενάρο... Χώρια πού εἶχε ἀνοίξει δερεσέδια σ' ὅλες τίς ταβέρνες τῆς γειτονιᾶς...

Ὄχι, δέν πάει στή Νάπολι, τί νά κάνη στή Νάπολι;... 'Αφοῦ κι' ὁ Βεζούδιος τήν βαρέθηκε κι' ἔσβησε. Ἄντ' ἀπό κεῖ.

Λοιπόν, ἦταν ἕνας ἐφοπλιστής τότε, καλός δηλαδή, καί τήν σπίτωσε. 'Αλλά παντρεμένος ὁ ἄνθρωπος, δέν μποροῦσε νά πηγαίνη τά βράδυα. Κι' ἡ 'Αντέλλα ἐλεύθερη, ἔκανε ὑπερωρίες μέ ἄλλους. Ὄχι ὅποιον - ὅποιον. Διαλεχτούς. Χιλιάρικα καί... Λεφτά.

Εἶχε καί μυαλό. Δέν τά κράταγε σέ λεφτά. Νοίκιασε στήν Τράπεζα κασσαφόρτ καί τἄκλεινε σέ χρυσάφι.

Κι' ὅπως τρέχανε τά χρόνια κι' ἔτρεχε κι' ὁ ἐφοπλιστής ν' ἀνταμώση τόν θάνατο, πέσανε ἀπάνω της κάτι ρυτίδες καί κάτι παρακμές, τώρα πιά δέν ἦτανε Ντέ Φλόρες. Ἦρθε κι' ὁ πόλεμος ἀλλά δέν τήν πειράξανε, ἦρθε ἡ Κατοχή ἀλλά δέν τήν πείραξε. Δούλεψε ὅμως «ἐπαγγελματικά» καί μέ τούς πατριῶτες της. Καί, λόγω τιμῆς, μοίραζε πανιόττες στή φουκαραδοσύνη. Καί παρμεζάνα καί κονσέρβα κι' ἀπ' ὅλα.

Κανένας δέν εἶχε νά τῆς πῆ κακιά κουβέντα. Μέχρι πού τήν κρύψανε στά Δεκεμβριανά.

Ἔμαθε καί τή γλῶσσα. Ὅπως τήν μαθαίνουνε οἱ ξένοι : Τέλεια, ἀλλά τούς παίρνεις χαμπάρι. Κι' ἔριχνε σάλτσα Ἰταλική πάνω στά ἑλληνικά της. Πομμοντόρο. Μάλιστα.

Κατά τό '49 σαραντάρισε κι' ἄρχισε νά ρίχνη μεγάλες πινελλιές παρακμῆς.

Λεφτά εἶχε καί τά κράτησε. Ὅλον τοῦτον τόν καιρό. Γιατί ἔμαθε ὅτι ἡ δύναμι στόν κόσμο εἶναι τό πορτοφόλι. Μάλιστα.

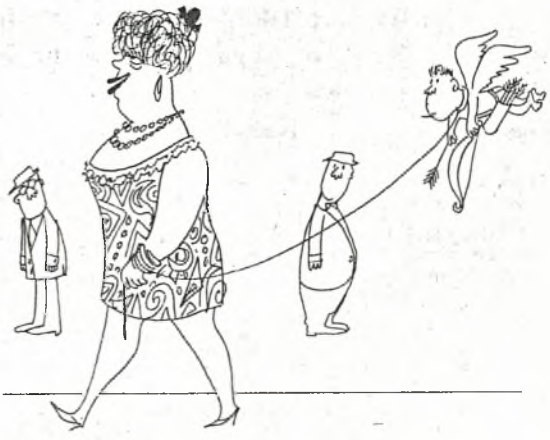

Τώρα ὅμως δέν πέφτανε πιά χιλιάρικα καί... Ὄχι. Τώρα πέφτανε χαμόγελα καί εἰρωνεῖες.

—'Αντέλα, πούρεψες.

—'Ατέ νά χατῆς...

— Χαθῶ δέν χαθῶ, 'Αντέλα, ἔχεις γίνει σάν δαμάσκηνο κομπόστα.

Ἔτρεχε νά φρεσκαριστῆ. Μέχρι πού κόλλαγε μπιφτέκια τή νύχτα στά μοῦτρα της. Τήν ἄλλη μέρα τά μαγείρευε. Ἔκανε, βλέπεις, καί δίαιτα. Ψητά στή σχάρα.

Δέν βαριόσαι! Ὅ,τι γράφει ὁ χρόνος, δέν τό σβήνει, ἀδερφέ μου, ὄχι μπιφτέκι, μήτε ληξίαρχος δέν τό σβήνει. Καί τῆς κακοφαινότανε. Οἱ γυναῖκες ὅλες, μόλις σαρανταρίσουνε, πέφτουνε στή θλῖψι. Θέλουνε νά παρηγορηθοῦνε μονάχες τους. «Εἶμαι νέα ἀκόμα». Κεῖνο τό «ἀκόμα», τό μαγκούφικο, εἶναι πού χαλάει ὅλη τή δουλειά.

Πέσανε Ἰνστιτοῦτα, πέσανε συμβουλές, πέσανε εἰδικοί. Μπά. 'Από τό κακό στό χειρότερο.

Ἕνα βραδάκι ἦτανε μέ κάποιον «ἐδῶδιμα - ἀποικιακά». Καλός κύριος. Καλός! Καλάμια του. 'Αλλά ἔμπορος. Τά ἤπιανε καί μετά, στό σπίτι της, τήν κύτταξε καί τῆς εἶπε :

— Ρέ σύ, γιατί δέν κάνεις μιά δουλειά;

— Τί; ἔκανε ἡ 'Αντέλα.

— Καλή εἶσαι, δέν λέω. Μιά χαρά, καί ξέρεις καί τή δουλειά σου. 'Αλλά ἄς ἔχης ἐδῶ καί καμμιά κοπελλίτσα πιό φρέσκια.

Νάτανε ἄλλη, θά θύμωνε. Ἡ 'Αντέλα ὅμως ἦτανε ἀπό τή Νάπολι. Βέβαια, τοῦ τἄσουρε, ἀλλά ἅμα ἔμεινε μονάχη τό σκεφτότανε.

— Πέρ κέ νό;

Ἔλα ὅμως πού εἶχε μπῆ στή μέση ὁ ΟΗΕ καί ἀπαγόρευε τόν ἐταιρισμό. Τώρα, τί δουλειά ἔχει ὁ ΟΗΕ μέ κάτι τέτοια; Δέν κυττάει τά δικά του, νά μᾶς ἀφήση;

Κι' ἐπειδή τά «ἀπαγορεύονται» ἔχουν γίνει μέ σκοπό νά καταστρατηγοῦνται, ἡ 'Αντέλα τόβαλε στό μυαλό της.

— Λαβοράρε...

Νά ἐργασθῆ.

Στά κλάμπ σπάγανε κέφι τά νεαρούλια, μέ τούτη τήν ψημένη, πού ἐρχότανε νά τά πιῆ.

—'Ιο σόνο 'Ιταλιάνα. Μί πιάτσε λά μούζικα.

Κι' ἐπειδή ἦτανε 'Ιταλιάνα καί τῆς ἄρεσε ἡ μουσική, τήν μπάσανε στόν κύκλο τους καί σπάγανε καί κέφι.

Ἡ 'Αντέλα κερνοῦσε.

— Βερμούτ;

Κι' ἐπειδή ἡ ἐκτροχιασμένη νεότης ἔχει ἐκτίμησι στά ξένα τσιγάρα, ἀφοῦ δέν καταλαβαίνει ὅτι τά καλύτερα σέ καπνό εἶναι τά δικά μας, εἶχε πάντα καί ἀμερικάνικα στήν τσάντα της.

Μιά - δυό φορές καί κάτι κοπελλίτσες, πού τίς ἔβλεπε κάπως στεγνές ἀπό χαρτζιλίκι, τίς ἐφοδίαζε μέ κανά κατοστάρικο.

Καμμιά φορά στέναζε.

— Πεκάτο.

— Δηλαδή;

— Κρῖμα.

— Γιατί;

—Ἔ, ἐσύ νέα, ὄμορφη, μπέλλα ραγκάτσα, νά μή ἔχης ἑκατό δραχμές;

Κείνη τήν ἐποχή τά κλάμπ ἦτανε κέντρα κομμάτι πονηρά. Σέ δέκα κοπελλίτσες τάρριζε ἡ 'Αντέλα, οἱ τρεῖς τσιμπήσανε.

—Ἔλα σπίτι.

— Τό δικό σας;

—'Εγώ ἔχω γνωστούς. Καλούς κυρίους. Καπίσι;

Πῶς δέν καπίσι; Παρακαπίσι τά κοριτσόπουλα. Τά εἶχανε ξεπεράσει τά ἀνόητα κοινωνικά δεσμά. Ἔτσι νομίζανε.

Ἡ 'Αντέλα ἔπιασε στό τηλέφωνο κάτι «καλούς» :

—Ἔκω νέο πρᾶγμα πολύ πρώτης τάξεως.

Τρεῖς - τέσσερις μῆνες καλά τά πῆγε, ἀλλά νά φλυαρήσανε ἀπό δῶ, νά μιλήσανε τά ἀνόητα κοριτσόπουλα ἀπό κεῖ, κάνει ἕνα ντού τό 'Ηθῶν, τσακώνει πολύ ἐνδιαφέροντα πρόσωπα καί γεγονότα.

Ἕνα χρόνο ἔφαγε ἡ 'Αντέλα. Γίνανε καί κάτι δημοσιογραφικά κουτσομπολιά, μετά ὅλα ξεχαστήκανε καί ἐλόγου της βγῆκε ἐλεύθερη.

Μέσα στή φυλακή τό συλλογιζότανε :

Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

τοῦ Νίκου Τσιφόρου

ΕΠΙΠΛΩΜΕΝΟΝ

— Λά πολίτσια!...

Τό πᾶν ἦτανε νά γελάσῃς τήν πολίτσια. Τ' ἄλλα βολεύονται αὐτόματα. Τάφερε ἀπό δῶ, τάφερε ἀπό κεῖ ἡ 'Αντέλα, γνώρισε ἕνα θυρωρό σέ πολυκατοικία, Λεωνίδα τόν λέγανε.

Φάγανε κάτω στό Τουρκαλίμανο καί τά κουβεντιάσανε.

— Μπορεῖς ν' ἀγοράσῃς τό διαμέρισμα; ἔκανε ὁ Λεωνίδας.

— Σί.

—'Αγόρασέ το καί νά τόχῃς σπίτι σου.

Μπένε! Λεφτά εἶχε ἡ 'Αντέλα. Πόσο; Τόσο. Τό ἀγόρασε. Τέσσερα δωμάτια πρώτης τάξεως.

— Τώρα θά τό ἐπιπλώσῃς.

Τό ἐπίπλωσε πιά μαστορικά. Δυό κρεβατοκάμαρες, ἕνα σαλόνι κι' ἕνα μικρό μέ ντιβανάκι. Θαῦμα ἐσωτερικό.

"Ολα ἕτοιμα. Πῆγε πάλι καί φώνισε κοριτσόπουλα:

— Λέτε λόγια.

— "Οχι.

— Λέτε. "Ετσι μέ πιάσανε τήν ἄλλη φορά.

Καί τούς ἔδωσε νά καταλάβουνε. Σ' αὐτές τίς δουλειές δέν μιλᾶνε. Γίνονται ὅλα μυστικά.

Νάτην τά λοιπόν ἐφωδιασμένη ἡ 'Αντέλα. Μῆνες χρειαστήκανε νά μονταριστῇ ἡ δουλειά καί κανείς δέν τήν εἶδε νά κάνῃ τίποτα ὕποπτο.

— Τάχει ἡ 'Ιταλίδα.

"Ενα πρωϊνό ὁ Λεωνίδας ἔβαλε στήν πόρτα ἐνοικιαστήριο :

«'Ενοικιάζεται διαμέρισμα ἐπιπλωμένον».

Μέσα λοιπόν στό ἐπιπλωμέναν διαμέρισμα περίμεναν τά κοριτσόπουλα καί στήν πόρτα σταματούσανε οἱ εἰδοποιημένοι ἀκαλοί κύριοι». Εἶχανε καί σύνθημα στήν κουβέντα τους :

— Εἶσθε ὁ θυρωρός Λεωνίδας;

—'Εγώ, μάλιστα.

— Πόσα δωμάτια;

— Τέσσερα.

— Πόσο νοῖκι;

— Τρεῖς διακόσες.

— Μπορῶ νά τό δῶ;

"Οἰ' αὐτά ἦτανε, νά ποῦμε, κώδικας.

—'Ανεβῆτε, ἡ κυρία εἶν' ἀπάνω, ἔλεγε ὁ Λεωνίδας.

Καί ἀνέβαινε ὁ καλός κύριος νά δῇ ποῦ ἐνοικιάζετο διαμέρισμα καλῶς ἐπιπλωμένον.

Οἱ ἄλλοι πού θέλανε νά τό δοῦν στ' ἀλήθεια καί ρωτοῦσαν τόν θυρωρό ἐκτός κώδικος, μπά, ἀπελπιζόντουσαν.

— Δέν ἀξίζει τίποτα, ἔκαν' ὁ Λεωνίδας.

— Μά ἐφ' ὅσον...

— Τώρα τί νά σᾶς πῶ, κυρία μου; ἔλεγε ἀπελπισμένος ὁ Λεωνίδας. 'Αφοῦ ἐπιμένετε, ἐλᾶτε αὔριο τό πρωΐ, πού θἄναι ἐδῶ ἡ ἴδια, νά τό δῆτε... Βλέπετε, εἶναι καί γρουσούζα, δέν μοῦ ἀφήνει κλειδί.

Καί τῆς ἔσερνε τόν ἀναβαλλόμενο τῆς 'Αντέλας.

"Εξυπνη δουλειά, ἄντε τώρα πού θά πάῃ τό μυαλό σου ἐσένα, ὅτι ἐνοικιάζεται διαμέρισμα, σημαίνει τέτοια πράματα...

Καλά περνούσανε, τό λοιπόν, καί ἡ 'Αντέλα κι' ὁ Λεωνίδας, ἀλλά τήν ἔφαγε τήν δόλια τό κάκιωνο τό μαλλί. Διότι ὡς ἔβγαινε μιά μέρα, ἔτυχε νά περνάῃ ὁ Μῆτσος, τοῦ 'Ηθῶν, καί τήν ἔκοψε. Ψημένος τώρα ὁ Μῆτσος, δέν εἶπε λέξι, ἀλλά ἔστειλε κάτι ἄλλα παιδάκια νά παρακολουθήσουνε. Καί εἶδανε τά παιδάκια καί καταλάβανε καί ἕνα ἀπογεματάκι νόσου τα νά ρωτᾶνε γιά τό διαμέρισμα.

'Ο Λεωνίδας ἔπεσε στό δόκανο.

— Μπά, δέν ἀξίζει τόν κόπο.

Τά παιδάκια, ὅμως, βάλανε μπροστά τόν Λεωνίδα νά χτυπήσῃ γιά νά μήν τούς δοῦνε ἀπό τήν τρύπα τῆς πόρτας καί ἀνεβήκανε...

'Η 'Αντέλα ἀνοιξε γελαστή.

— Μπάνα σέρα...

"Υστερα ἄλλαξε ἔκφρασι.

— Μά... μά κόζα τσέ;

Κι' ὕστερα, ἦτανε βλέπεις καί ἐπ' αὐτοφώρω, τίποτα πιά...

Τώρα ἐνοικιάζεται διαμέρισμα ἐπιπλωμέναν, στ' ἀλήθεια...

Ν. ΤΣΙΦΟΡΟΣ

Οἱ ἄνδρες καὶ οἱ γυναῖκες ἐπιτέλους συμφωνοῦν: Τὸ ἀποσμητικὸ TABAC ORIGINAL ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΚΑΛΥΤΕΡΟ! Μοναδικὸ γιὰ τὸ λεπτὸ ἄρωμα δροσιᾶς ποὺ χαρίζει, διαρκεῖ περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλο καὶ προορίζεται γιὰ κάθε ἐκλεκτικὸ ἄνδρα, γιὰ κάθε γυναίκα ποὺ θέλει νὰ διαφέρῃ. **Ἀποσμητικὸ TABAC ORIGINAL STICK καὶ SPRAY**

ΠΡΟΪΟΝΤΑ MÄURER + WIRTZ

ΓΕΝ. ΑΝΤ/ΠΕΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ ΜΗΤΣΟΣ & Κ. ΜΠΑΧΑΡΙΑΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 3 ΤΗΛ. 227.502 ΑΘΗΝΑΙ • ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΣΕ Ο

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Ὁ Ματωμένος κύκλος

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ:

Ὁ διάσημος ντετέκτιβ Κάμπιον καλεῖται μέ μιά παράξενη ἀνώνυμη ἐπιστολή στήν κηδεία ἑνός ἀντιπαθέστατου συμμαθητή του, τοῦ Πήτερ τοῦ Νταῆ, πού ἔχει νά τόν δῆ ἀπ' ὅταν ἦταν δέκα χρονῶν παιδιά. Ἔξη μῆνες ἀργότερα ὁ φίλος του ταγματάρχης Λέο Πουρσουΐβάν, τόν καλεῖ σ' ἕνα χωριό κοντά στό νεκροταφεῖο ὅπου τάφηκε ὁ Πήτερς ὁ Νταῆς. Μιά πέτρινη μεγάλη γλάστρα ἔπεσε καί ἔσπασε τό κεφάλι ἑνός κυρίου Χάρις. Ὁ Κάμπιον βλέπει τό πτῶμα καί διαπιστώνει ὅτι αὐτός εἶναι ὁ συμμαθητής του Πήτερς, τοῦ ὁποίου τήν κηδεία εἶχε ἤδη παρακολουθήσει! Ὁ Χάρις εἶχε ἔρθει προσφάτως στό χωριό καί εἶχε ὅπουλα ἀγοράσει τό μεγαλύτερο κτῆμα τῆς περιοχῆς, τό Χάλτ Νάϊτς, πού ἡ Πόπυ μιά συμπαθέστατη πρώην ἠθοποιός τά εἶχε μετατρέψει σέ κλάμπ. Ὅλοι οἱ θαμῶνες τοῦ κλάμπ λάτρευαν τήν Πόπυ καί μισοῦσαν θανασίμως τόν Χάρις, πού ἀπειλοῦσε νά τούς χαλάση τίς συνήθειές τους καί νά μετατρέψη τό χωριό σέ τουριστικό κέντρο. Μάζεψαν χρήματα καί προσπάθησαν νά ἐξαγοράσουν τά δικαιώματα τοῦ Χάρις ἀλλά ἐκεῖνος ἀρνήθηκε. Συνωμότησαν τότε νά τόν μεθύσουν καί νά τόν βάλουν νά ὑπογράψη τά σχετικά χαρτιά. Ἀλλά ὁ Χάρις ἀντί νά γίνη μέ τό κρασί καλόκεφος ἁπλῶς ἔγινε στουπί καί ἔπεσε σέ λήθαργο. Τήν ἑπομένη τό πρωΐ, τήν ὥρα πού καθόταν σέ μιά καρέκλα στήν ταράτσα γιά νά ξεμεθύση, ἔπεσε μιά πέτρινη μεγάλη γλάστρα καί τοῦ τσάκισε τό κεφάλι. Ἡ γλάστρα δέν ἦταν δυνατόν νά πέση κατά λάθος γιατί ἦταν στερεωμένη στό παραπέτο τοῦ σπιτιοῦ. Καί ἔπεσε τήν ὥρα πού οἱ θαμῶνες καί φίλοι τῆς Πόπυ, ἐπαιζαν ὅλοι μαζί πόκερ στό σαλόνι. Ὁ Κάμπιον γυρίζει μαζί μέ τόν Σέρ Λέο στό ἀρχοντικό του. Ἡ Τζάνετ Πουρσουΐβάν, κόρη τοῦ Λέο μέ τήν ὁποίαν ὁ Κάμπιον εἶναι ἐρωτευμένος, τοῦ λέει ὅτι τόν ζήτησε κάποια κοπέλλα φίλη του.

3

— ΠΑΝΤΩΣ, ἡ φιλενάδα σου πέρασε ἀπό δῶ καί σέ ζήτησε. Τῆς εἶπα ὅτι σέ περιμένω γιά τό δεῖπνο.

— Ἀνοησίες, εἶπα. Ποιά εἶναι αὐτή; Ἄφησε ὄνομα;

— Μάλιστα, ἔκανε ἀπότομα ἡ Τζάνετ. Μίς Ἔφη Ρόουλαντσον.

— Πρώτη φορά ἀκούω τέτοιο ὄναμα, εἶπα μέ κάθε εἰλικρίνεια. Ἦταν τουλάχιστον συμπαθητική κοπέλλα;

— Ὄχι! ἔκανε ἐκρηκτικά ἡ Τζάνετ καί μπῆκε τρέχοντας στό σπίτι.

Διέσχισα μόνος μου τό χώλ τοῦ Χαϊγουώτερς. Ὁ γέρο Πέππερ, πού φασαρευόταν μέ τόν τρόπο πού συνήθως φασαρεύονται οἱ μπάτλερς, μέ εἶδε καί μέ πλησίασε. Μέ χαιρέτησε μέ κάθε ἐπισημότητα καί ὕστερα εἶπε :

— Ἔχω ἕνα γράμμα γιά σᾶς, κύριε.

Τό εἶπε μέ τόν ἴδιο τρόπο, πού ἕνας ἄλλος θἄλεγε : «Ἔχω ἕνα παράσημο γιά σᾶς, κύριε!».

— Ἔφθασε σήμερα τό πρωΐ, συνέχισε ὁ Πέππερ, καί ἑτοιμαζόμουνα νά σᾶς τό στείλω στό σπίτι σας, ὅταν μέ πληροφόρησε ὁ σέρ Λέο ὅτι σᾶς περίμενε ἀπόψε.

Ἐξαφανίστηκε κάπου στό βάθος τοῦ χώλ καί ἐπέστρεψε μ' ἕναν φάκελλο στό χέρι.

— Σᾶς ἑτοίμασα τό συνηθισμένο σας δωμάτιο, κύριε, στήν ἀνατολική πτέρυγα, εἶπε καθώς μέ πλησίαζε. Θά σᾶς στείλω ἐπάνω ἀμέσως τίς βαλίτσες σας μέ τόν Τζώρτζ. Σᾶς μένουν μόνο ἑφτά λεπτά προτοῦ χτυπήση τό γκόγκ γιά τό δεῖπνο.

Ἔριξα μιά ματιά στόν φάκελλο κι' ἐνῶ ὁ μπάτλερ ἀπομακρυνόταν διαστικά, τόν ἔσχισα καί, ἀνεβαίνοντας στήν κάμαρά μου, διάβασα τό δεύτερο ἀπό τά ἀνώνυμα γράμματα. Ἦταν προσεκτικά δακτυλογραφημένο καί ἡ στίξι του ἦταν τέλεια, ὅπως ἀκριβῶς καί στό πρῶτο γράμμα. Εὐανάγνωστο καί ὡραιότατο.

«Ὦ, εἶπε ἡ κουκουβάγια. Ὠχό, ἔκλαιγε ὁ βάτραχος. Ὤωω! μοιρολογοῦσε τό σκουλήκι. Ποῦ εἶναι ὁ Πήτερς πού μᾶς εἶχαν ὑποσχεθῆ;

» Ὁ Ἄγγελος κλαίει πίσω ἀπό τά χρυσωμένα κάγκελλα. Τά φτερά του σκεπάζουν τό πρόσωπό του. «Πιέρο», κλαίει ὁ Ἄγγελος.

» Γιατί νά συμβαίνουν τέτοια πράγματα; Πῶς τόλμησε ν' ἀναστατώση τόν Οὐρανό;

» Σκέψου, ὦ, σκέψου, πόσο ταπεινός εἶναι ὁ ἀσπάλαξ! Τά μικρά του χέρια πονοῦν καί τό μουσούδι του ματώνει».

★

— Δέν καταλαβαίνω καθόλου, παρατήρησα μιλώντας στόν Λάγκ, ἐνῶ συγχρόνως ντυνόμουνα, γιατί ἐπανέρχεται διαρκῶς στήν φύσι.

Ὁ Λάγκ ὅμως εἶχε διάθεσι γιά γκρίνια. Δέν μοῦ συγχωροῦσε τό γεγονός, ὅτι τόν ἐγκατέλειψα στόν Ἀστυνομικό Σταθμό γιά νά γυρίση μέ τά πόδια ὡς τό Χαϊγουώτερς.

— Παρατήρησα, εἶπα στό τέλος κοφτά. Γιά νά δοῦμε ἄν ἔχη ἀδυνατίσει τό μυαλό σου τόσο, ὅσο καί τά πόδια σου. Σέ τέσσερα λεπτά πρέπει νά κατεβῶ στήν τραπεζαρία. Πές μου, δγάζεις καθόλου νόημα ἀπ' αὐτό τό γράμμα ἤ ὄχι; Μοῦ τό ἔστειλαν ἐδῶ. Ἔφθασε σήμερα τό πρωΐ.

Ξαναδιάβασε μέ μεγάλη προσήλωση τό γράμμα καί μετά δήλωσε :

— Μιά κουκουβάγια, ἕνας βάτραχος, ἕνας ἄγγελος κι' ἕνα σκουλήκι, κλαῖνε ὅλοι τους, ἐπειδή δέν βρίσκουν αὐτόν ἐδῶ τόν Πήτερς. Αὐτό καταλαβαίνω ἐγώ.

— Μάλιστα, συμφώνησα. Καί θἄλεγε κανείς πῶς ὁ συγγραφεύς αὐτοῦ τοῦ σημειώματος τό ἤξερε ὅτι ὁ Πήτερς δέν εἶχε πεθάνει, πρᾶγμα πολύ ἐνδιαφέρον, γιατί ἔχει πεθάνει. Αὐτός ὁ τύπος πού εἶδα στό νεκροτομεῖο εἶναι — ἤ μᾶλλον ἦταν — ὁ Πήτερς αὐτοπροσώπως. Πέθανε σήμερα τό πρωΐ.

— Τί εἴδους ἀστεῖο εἶναι αὐτό; μέ στραβοκύτταξε ὁ Λάγκ.

Τοῦ ἔριξα μόνο μιά ἄγρια ματιά καί συνέχισα νά παλεύω μέ τά κουμπιά τοῦ κολλάρου μου.

— Σήμερα τό πρωΐ; Ἀλήθεια; ἔκανε ὁ Λάγκ. Πέθανε, ἔ; Ἀπό τί;

— Ἀπό γλάστρα στό κεφάλι. Πού τοῦ τήν ἔριξαν ἐπίτηδες.

— Τόν ξέκαναν; Ἀλήθεια; μοῦ ἔδωσε πίσω τό σημείωμα ὁ Λάγκ. Ἔ, τότε τά πράγματα εἶναι φῶς - φανάρι. Αὐτός ὁ χριστιανός πού σοῦγραψε τό γράμμα, τό ἤξερε πῶς σ' ἀρέσει νά χώνης τήν μύτη σου στά ξένα ἁπλυτα καί νά κόβης τό ψωμί τῶν ἀστυνομικῶν. Καί λοιπόν, πῆρε καί σοῦγραψε τό σημείωμα γιά νά ἔρθης ἐδῶ ἐγκαίρως; μήν τυχόν καί σοῦ ξεφύγη τίποτα.

— Ἀλήθεια; Ἔ, λοιπόν, νομίζω ὅτι πραγματικά ξεκούτιανες. Καί μέ ἐξοργίζεις! Δέν καταλαβαίνεις, λοιπόν, ποιό εἶναι τό σημαντικώτερο σημεῖο; Ὅτι, δηλαδή, ὁ Πήτερς πέθανε σήμερα τό πρωΐ, καί τό γράμμα αὐτό μοῦ τό ταχυδρόμησε κάποιος ἀπό τό κέντρο τοῦ Λονδίνου κάποια ὥρα πρίν ἀπό τίς ἑφτά, χθές τό βράδυ!

Μέ ἄκουσε καλά - καλά καί πετάχτηκε ἐπάνω.

— Ἔ! Καταλαβαίνεις τί σημαίνει αὐτό; Πῶς ὁ τύπος πού σοῦγραψε τό γράμμα, ἤξερε πῶς ὁ Πήτερς θά πέθαινε σήμερα.

Δίστασα, μή μπορώντας ν' ἀποφασίσω τί νά τοῦ πῶ, ὅταν ἀκούστηκε τό πρῶτο γκόγκ, καί τόν ἄφησα γιά νά κατεβῶ διαστικά στήν τραπεζαρία. Ὁ Πέππερ μέ κύτταξε μέ μιά συμπάθεια πού, δυστυχῶς, ἔλειπε τελείως ἀπό τό βλέμμα τῆς Τζάνετ.

Ὁ Λέο μιλοῦσε μ' ἕναν μαυροντυμένο κληρικό καί ἐγώ κάθησα δίπλα στόν εὐχάριστο ἐκεῖνον ἄνθρωπο, μέ τόν ὁποῖον εἶχα μιλήσει στήν κηδεία τοῦ Νταῆ. Μέ ἀνεγνώρισε καί μέ χαιρέτησε θερμά. Συστηθήκαμε. Μοῦ φάνηκε ἀκόμη πιό συμπαθητικός ἀπ' ὅ,τι στήν πρώτη μας συνάντησι. Ἦταν ψηλός καί γεροδεμένος, λίγο μεγαλύτερος ἀπό μένα στά χρόνια καί εἶχε στόν τρόπο του μιά ἐλαφρά ἀδεξιότητα, πού τόν ἔκανε ἰδιαιτέρως ἀξιαγάπητο. Φλυαρήσαμε γιά λίγο καί μᾶς πλησίασε ἡ Τζάνετ. Εἶχαν περάσει ἀρκετά λεπτά προτοῦ συνειδητοποιήσω ὅτι κάποιος μέσα στό δωμάτιο μέ μισοῦσε ὁλόψυχα.

Ξαφνιάστηκα τόσο πολύ, ὥστε τοῦ χαμογέλασα ἡλίθια. Καί τότε ὁ Λέο μᾶς σύστησε.

Ἀποδείχθηκε πώς λεγόταν Φίλιπ Σμέντλεϋ Μπάθγουηκ καί ἦταν ὁ καινούργιος ἐφημέριος τοῦ Κήπσεηκ. Δέν καταλάβαινα καθόλου γιατί μέ μισοῦσε τόσο ἔντονα καί τόσο φανερά, μέχρις ὅτου τόν εἶδα νά κυττάζη τήν Τζάνετ. Ἄρχισα τότε νά τόν παρακολουθῶ. Τά μάτια του εἶχαν περίπου πεταχτῆ ἀπό τίς κόγχες τους καί θά τόν λυπόμουνα ἄν δέν εἶχα ἕνα προσωπικό ἐνδιαφέρον στήν ὑπόθεσι, γιά τό ὁποῖο προτιμῶ νά μή μιλήσω ἐδῶ.

Γιά κακή του τύχη, ὁ Λέο τόν εἶχε μονοπωλήσει. Μόλις εἴχαμε ἀρχίσει νά τρῶμε τό ψάρι μας, ὁ γέρος οἰκοδεσπότης μας ξεφώνισε, ὅπως συνήθιζε πάντα νά ξεφωνίζη ὅταν νόμιζε πώς τό θέμα του χρειαζόταν λεπτό χειρισμό.

— Αὐτός ὁ τύπος, γιά τόν ὁποῖον μιλοῦσαμε τώρα δά, ποῦ εἴπατε ὅτι μένει;

— Στῆς κυρίας Θάτσερς, σέρ. Τήν γνωρίζετε; Ἔχει ἕνα μικρό σπίτι λίγο πιό πέρα ἀπό τόν «Κύκνο».

Ἡ φωνή τοῦ Μπάθγουηκ εἶναι ὡραία, ἀλλά ἐκείνη τήν ὥρα τρεμόπαιζε λιγάκι, ἴσως ἐπειδή θά ἤθελε τόσο πολύ νά ἄκουγε τί λέγαμε ἐμεῖς στήν δική μας ἄκρη τοῦ τραπεζιοῦ. Μά ὁ Λέο δέν τόν ἄφηνε σέ ἡσυχία.

— Τήν ξέρω τήν γριά κυρία Θάτσερς, εἶπε. Καλή γυναίκα. Τί τόν θέλει τέτοιον ἄνθρωπο μέσα στό σπίτι της; Δέν τά καταλαβαίνω αὐτά τά πράγματα, Μπάθγουηκ.

— Νοικιάζει δωμάτια, σέρ, εἶπε ὁ Μπάθγουηκ, ἐνῶ τό βλέμμα του ξεστράτισε κατά τήν Τζάνετ καί ἀποτραδήχτηκε ἀμέσως, λές καί ἡ θέα της τόν πλήγωνε. Αὐτός ὁ κύριος Χαίηχο ἔχει ἔρθει στό χωριό μόλις ἐδῶ καί μιά ἑβδομάδα, πράσθεσε.

— Χαίη - χο; Τί ἡλίθιο ὄνομα! εἶπε ὁ Λέο. Ψεύτικο θά εἶναι.

Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΜΑΡΤΖΕΡΥ ΑΛΛΙΓΚΑΜ

Ὅπως συνήθως, ὅταν ἦταν ἐκνευρισμένος, ὁ Λέο ξεφώνισε δυνατά. Μά ὁ δύστυχος πάστορας, πού δέν ἤξερε τίς συνήθειές του, ἀπόμεινε μέ τό στόμα ἀνοιχτό.

— Χαίηχο εἶναι ἀρκετά κοινό ὄνομα, σέρ, τόλμησε νά παρατηρήση τελικά.

— Χαίη - χο! εἶπε ὁ Λέο καί τάν κύτταξε σάν νά τόν ἔπαιρνε γιά τρελλό. Δέν τό πιστεύω. Ὅταν φθάσης στά χρόνια μου, Μπάθγουηκ, τότε θά καταλάβης ὅτι δέν χρειάζονται πολλά ἀστεῖα. Περνᾶμε μιά δύσκολη στιγμή, φίλε μου, πολύ δύσκολη.

Ὁ Μπάθγουηκ κοκκίνισε μέχρι τ' ἀφτιά, λές καί τόν ἔπνιγε ἡ ἀδικία, μά συγκρατήθηκε καί δέν εἶπε λέξι. Τό ἐπεισόδιο ἦταν γελοῖο, μά τό ἀποτέλεσμα εἶναι πώς μέχρι σήμερα ὁ Λέο θεωρεῖ τόν Μπάθγουηκ ἠλίθιο φαρσέρ, ἐνῶ ὁ κακομοίρης ὁ πάστορας εἶναι σοβαρός μέχρις ἀπελπισίας.

Ἐγώ, πάντως, ἐκείνη τήν ὥρα ἐνδιαφερόμουν περισσότερο νά πάρω ὡρισμένες πληροφορίες, παρά νά κρίνω τόν χαρακτῆρα τοῦ Μπάθγουηκ, κι' ἔτσι γύρισα πλάϊ μου, πρός τόν Κίγκστον.

— Θυμᾶστε ἕναν ἀπίθανο γέρο μέ φηλό καπέλλο, πού ἔχυνε κροκοδείλια δάκρυα μέσα στό μαντήλι του, σ' ἐκείνη τήν κηδεία πέρυσι; εἶπα. Αὐτός εἶναι ὁ Χαίηχο.

Ἀνοιγάκλεισε μερικές φορές τά μάτια του, σάν νά προσπαθοῦσε κάτι νά θυμηθῆ.

— Στήν κηδεία τοῦ Πῆτερς; Ὄχι, δέν νομίζω νά τόν θυμᾶμαι. Αὐτό πού θυμᾶμαι εἶναι ἕνα μᾶλλον παράξενο κορίτσι πού...

Σταμάτησε καί εἶδα τήν ἔκφρασί του νά ἀλλάζη ἀπότομα.

— Γιά φαντάσου! ἔκανε.

Τόν κυττούσαμε ὅλοι καί φάνηκε νά στενοχωριέται, ἐνῶ προσπάθησε ν' ἀλλάξη τό θέμα τῆς συζητήσεως. Μόλις ὅμως οἱ ἄλλοι ἄρχισαν πάλι νά συζητοῦν, γύρισε σέ μένα.

— Σκέφτηκα κάτι, εἶπε καί ἡ φωνή του ἦταν ἐξημμένη σάν μικροῦ παιδιοῦ. Ἴσως νά σᾶς φανῆ χρήσιμο. Θέλετε νά κουβεντιάσουμε λιγάκι μετά τό φαγητό; Αὐτόν τόν Πῆτερς δέν τόν γνωρίζατε πολύ καλά, ἔτσι δέν εἶναι;

— Ναί, δέν ἦταν στενός μου φίλος, εἶπα χωρίς νά δώσω περισσότερες ἐξηγήσεις.

— Δέν ἦταν συμπαθητικός τύπος, παρατήρησε.

Καί πρόσθεσε, χαμηλώνοντας τήν φωνή :

— Νομίζω πώς κάτι ἀνακάλυψα. Δέν μπορῶ ὅμως νά σᾶς τό πῶ ἐδῶ.

Τά ὁλέματά μας συναντήθηκαν καί ἕνοιωσα ἕνα θερμό αἴσθημα συμπαθείας. Τό κυνήγι τοῦ δολοφόνου πρέπει νά γίνεται μ' ἐνθουσιασμό, ἀλλιῶς καταντᾶ ἀπάνθρωπο.

Δέν μπορέσαμε ὅμως νά συζητήσουμε ἀμέσως μετά τό φαγητό, γιατί τήν ὥρα πού οἱ κυρίες μᾶς ἄφησαν γιά νά πιοῦμε τό παραδοσιακό πορτο, κατέθασε ὁ ἐπιθεωρητής, πού εἶχε ἀναλάβει τήν ὑπόθεσι, καί ζήτησε νά δῆ τόν Λέο. Ὁ οἰκοδεσπότης μᾶς ζήτησε συγγνώμη καί δγήκε ἀπό τό δωμάτιο.

Μείναμε μόνοι μέ τόν Μπάθγουηκ, πού δέν μᾶς ἄφησε νά πάρουμε ἀνάσα. Ἀποδείχθηκε ὅτι ἦταν γεμᾶτος καλές προθέσεις καί ἀνανεωτικές τάσεις. Μᾶς μίλησε γιά τήν ἀπαράδεκτα ἀνθυγιεινή κατάστασι τῶν παλαιῶν σπιτιῶν τοῦ χωριοῦ καί γιά τήν ἀνάγκη νά μορφωθῆ ὁ μέσος χωρικός. Μέ τά λόγια του ἐπρόδιδε μιά τέλεια ἄγνοια καί τῶν δυό, τόσο δηλαδή τοῦ παλαιοῦ χωριάτικου σπιτιοῦ, ὅσο καί τοῦ «μέσου χωρικοῦ».

Ὁ Κίγκστον κι' ἐγώ προσπαθούσαμε νά τόν πείσουμε πώς ἡ μεγαλύτερη ἀρετή ἑνός χωριοῦ εἶναι ὅτι ἀποτελεῖ μιά κοινωνία ἀρκετά ἀραιά δεμένη, ὥστε νά ἐπιτρέπη στόν καθένα νά κανονίζη ὅπως θέλει τήν ζωή του. Καί μέσ' στήν ὥρα κατέφθασε ὁ Πέππερ καί μοῦ εἶπε ὅτι ὁ σέρ Λέο παρακαλοῦσε νά πάω νά τόν βρῶ στήν αἴθουσα τῶν ὅπλων.

Προχώρησα μέχρι τό ὡραιότατο παλαιό δωμάτιο, στό πρῶτο πάτωμα, ὅπου ὁ Λέο γράφει τά γράμματά του καί καθαρίζει τά ὅπλα του, καί τόν βρῆκα καθισμένον στό γραφεῖο του. Μπροστά του βρισκόταν ἕνας συμπαθέστατος ἄνθρωπος, πού ἀπελάμβανε τό οὐΐσκυ του. Ὁ Λέο μᾶς σύστησε :

— Ὁ ἐπιθεωρητής Πούσσεϋ, ὁ φίλος μου Κάμπιον. Ὁ ἐπιθεωρητής εἶναι πολύ ἱκανός ἄνθρωπος, πρόσθεσε. Δούλευε σάν σκλάβος ὅλη μέρα σήμερα.

Συμπάθησα τόν Πούσσεϋ ἀπό τήν πρώτη ματιά. Ὁποιοσδήποτε θά τόν συμπαθοῦσε. Ἦταν λεπτός καί εὐκίνητος καί εἶχε ἕνα κάπως ἀστεῖο πρόσωπο, ἀπ' αὐτά πού συγχρόνως καί σέ ἀφοπλίζουν καί σοῦ ἀποσποῦν τήν συμπάθειά σου. Ἦταν φανερό πώς ἀντιμετώπιζε τόν Λέο μέ ἐκεῖνο τό ἀνακάτεμα θαυμασμοῦ, προστατευτικῆς διαθέσεως καί ἐλαφρότατης εἰρωνείας, πού ἀποτελεῖ τήν γερή βάσι συνεργασίας ἀρχόντων καί ἀρχομένων στήν ἀγροτική Ἀγγλία.

Ὅταν ἔφθασα ἦταν κι' οἱ δυό τους ἀνήσυχοι. Κατάλαβα ὅτι ἡ ὑπόθεσι τούς ἔθιγε καί τούς δύο πολύ. Ἦταν, κατά κάποιον τρόπο, ἕνας φόνος στόν κῆπο τοῦ σπιτιοῦ τους. Μά ἀνεκάλυψα πώς ὑπῆρχε καί κάτι παραπάνω.

— Συμβαίνει κάτι πολύ παράξενο, Κάμπιον, εἶπε ὁ Λέο ὅταν ὁ Πέππερ εἶχε πιά κλείσει τήν πόρτα πίσω του. Δέν τό καταλαβαίνω καθόλου. Ὁ Πούσσεϋ ἐδῶ μέ διαβεβαιώνει ὅτι τά γεγονότα εἶναι ἀκριβῶς ἔτσι, καί ἔχω κάθε λόγο νά τόν πιστέψω.

Ἔρριξα μιά ματιά στόν ἐπιθεωρητή. Εἶχε ἕνα ὕφος ὑπερήφανο καί ἔκπληκτο συγχρόνως, σάν καλό λαγωνικό πού ξαφνικά ἀνακαλύπτει ὀρτύκι τόν Αὔγουστο. Περίμενα, κι' ὁ Λέο ἔκανε νόημα τοῦ Πούσσεϋ νά συνεχίση.

— Εἶναι μιά παράξενη ὑπόθεσι, εἶπε μ' ἕνα ἐλαφρό χαμόγελο. Φαίνεται πώς κάπου ἔχουμε κάνει κάποιο λάθος, ἀλλά δέν ξέρω ποῦ. Περάσαμε ὅλη τήν ἡμέρα, ἐγώ κι' ὁ βοηθός μου, στό νά παίρνουμε καταθέσεις, καί τώρα ἔχουμε ἐξακριβώσει τήν κάθε λεπτομέρεια.

— Καί ἀνακαλύψατε ὅτι, ἐκτός ἀπό τόν σέρ Λέο, δέν ὑπάρχει κανένας πού νά ἔχη ἕνα σίγουρο ἄλλοθι; ρώτησα μέ συμπάθεια. Καταλαβαίνω...

— Ὄχι, εἶπε ὁ ἐπιθεωρητής καί δέν στενοχωρήθηκε καθόλου πού τόν διέκοψα, παρά φάνηκε μᾶλλον νά εὐχαριστιέται. Ὄχι, σέρ. Ὅλοι ἔχουν τά ἄλλοθί τους, καί πολύ γερά ἄλλοθι μάλιστα. Ὅλο τό προσωπικό, ἀκόμη καί οἱ κηπουροί ἦταν μαζεμένοι στήν κουζίνα καί ἔτρωγαν τό μεσημεριανό τους τήν ὥρα τοῦ... ἀτυχήματος. Καί ὅλοι οἱ ὑπόλοιποι βρίσκονταν μαζί, εἴτε στό σαλόνι, εἴτε στό μπάρ, πού εἶναι ἔξω ἀπό τό σαλόνι. Καί ὁ καθένας τους ἔχει γιά μάρτυρες τουλάχιστον δύο ἤ τρεῖς ἄλλους ἀξιοσέβαστους κυρίους. Ξένοι δέν ὑπῆρχαν καθόλου στό σπίτι. Ἡ παρουσία τοῦ κάθε ἐπισκέπτου στό σπίτι τῆς μίς Μπέλοου, σήμερα τό πρωΐ, ἦταν δικαιολογημένη. Καί ὅλοι γνωρίζονταν μεταξύ τους καλά. Δέν θά μποροῦσε ἕνας τους νά πάη νά κάνη τό ἔγκλημα, ἐκτός ἄν...

Σταμάτησε καί ἔγινε κατακόκκινος.

— Ἐκτός ἄν, τί; ρώτησε ἀνήσυχα ὁ Λέο. Συνέχισε λοιπόν, Πούσσεϋ! Μήν κάνης τσιριμόνιες. Εἴμαστε μεταξύ μας ἐδῶ. Ἐκτός ἄν, τί;

Ὁ Πούσσεϋ ξεροκατάπιε.

— Ἐκτός ἄν ὅλοι οἱ ἄλλοι κύριοι ἦταν ἐν γνώσει, εἶπε καί κατέβασε τό κεφάλι του.

★

Ὅπως ἦταν φυσικό, ἐπακολούθησε μιά σιωπή γεμάτη ἀμηχανία. Ὁ Πούσσεϋ εἶχε μείνει ἄναυδος ἀπό τήν ἴδια του τήν τόλμη, ἐγώ κρατοῦσα τήν ἀρμόζουσα διακριτική στάσι καί ὁ Λέο ἔμοιαζε σάν νά πάλευε νά καταλάβη.

— Ἔ; ἔκανε στό τέλος. Συνωμοσία, ἔ;

— Πολύ ἀπίθανο, δηλαδή, σέρ, μουρμούρισε ἀδέξια ὁ Πούσσεϋ, ἱδρωκοπώντας στενοχωρημένος.

— Δέν ξέρω... παρατήρησε διακριτικά ὁ Λέο. Δέν ξέρω, Πούσσεϋ. Εἶναι, βέβαια, μιά ἰδέα αὐτή. Εἶναι μιά ἰδέα. Κι' ὅμως, ξέρεις, σ' αὐτήν τήν περίπτωσι, δέν μπορεῖ νά συνέβη κάτι τέτοιο. Γιατί θάπρεπε νά εἶχαν συμφωνήσει ὅλοι, καί τότε θάπρεπε νά εἶχα συμφωνήσει κι' ἐγώ.

Ἡ στιγμή ἦταν ὑπέροχη. Ὁ Λέο μιλοῦσε ἁπλᾶ καί μ' ἐκείνη τήν βαθύτατη ἀβωότητα πού εἶναι συγχρόνως συντριπτική, ἀλλά καί τυφλή. Εἶχε παραβλέψει τά ἐλάχιστα στοιχεῖα πού ὑπῆρχαν καί μᾶς ἄφηνε πάλι ἀντιμέτωπους μ' ἕνα θαῦμα. Κι' ὅμως, τόσο ὁ Πούσσεϋ, ὅσο κι' ἐγώ, ἀναστενάξαμε μέ ἀνακούφισι. Ἄξιζε τόν κόπο.

Ὁ Λέο συνέχισε τούς συλλογισμούς του.

— Ὄχι, εἶπε στό τέλος. Ὄχι. Ἀδύνατον. Τελείως ἀδύνατον. Θά πρέπει νά σκεφτοῦμε τίποτε ἄλλο, Πούσσεϋ. Θά ἐξετάσουμε μαζί τά ἄλλοθι. Ἴσως βροῦμε ἐκεῖ καμμιά ἀνωμαλία. Δέν ξέρεις ποτέ...

Στρώθηκαν στήν δουλειά καί ἐγώ, ἐπειδή δέν ἤθελα νά ἐπέμβω στά καθήκοντα τοῦ ἐπιθεωρητοῦ, ἔφυγα καί πῆγα νά βρῶ τόν Κίγκστον. Τόν ἀνεκάλυψα στό σαλόνι, παρέα μέ τήν Τζάνετ καί τόν Μπάθγουηκ, πού μόλις μέ εἶδε ἀγρίεψε σάν σκαντζόχοιρος. Τό γεγονός αὐτό μέ στενοχώρησε. Ὄχι πώς εἶμαι ἰδιαίτερα εὐαίσθητος, ἀλλά αὐτό τό ρεῦμα τῆς ξαφνικῆς καί δίαιης ἀντιπάθειας μέ ἔφερνε σέ ἀμηχανία. Γι' αὐτό, τοῦ πρόσφερα ἕνα τσιγάρο, μήπως τυχόν τόν ἡρεμήσω. Μά τό ἀνήθηκε.

Ὁ Κίγκστον, πού δέν ἔβλεπε τήν ὥρα νά μοῦ μιλήση ἰδιαιτέρως, πρότεινε νά βγοῦμε νά καπνίσουμε ἕνα πούρο στήν ταράτσα. Εἶδα τόν Μπάθγουηκ νά τοῦ ρίχνη μιά ματιά, πού θύμιζε θλιβερά εὐγνωμοσύνη σκύλου, ἐνῶ ἡ Τζάνετ μέ κατακεραύνωσε ἀπό τήν ἀπέναντι πολυθρόνα.

Ἀπό τίς μεγάλες μπαλκονόπορτες βγήκαμε σέ μιά ὡραιότατη μαρμάρινη ταράτσα, καί ἐκεῖ ὁ Κίγκστον μ' ἔπιασε ἀπό τό μπράτσο καί ἄρχισε ἐξημμένα :

— Αὐτός ὁ τύπος, ὁ Πῆτερς...

— Ναί; ἔκανα ἐνθαρρυντικά.

Ὁ Κίγκστον δίστασε.

— Θά σᾶς ἐξομολογηθῶ κάτι, δήλωσε ξαφνικά καί φαίνεται πώς τόν κύτταξα κατάπληκτος, γιατί κατακοκκίνισε καί γέλασε. Ὦ! Δέν τόν λήστεψα ἤ τίποτε τέτοιο, εἶπε. Ἀλλά μοῦ ὑπαγόρευσε καί τοῦ ἔγραψα τήν διαθήκη του. Αὐτό ἦταν πού ἤθελα νά σᾶς πῶ. Ἤρθε στήν κλινική μου γιά νά ἀναρρώση, ὕστερα ἀπό μιά ἐγχείρησι σκωληκοειδίτιδος, ὅπως ξέρετε. Κανόνισε τά πάντα ὁ ἴδιος δι' ἐλληνογραφίας, ἀλλά στό ταξίδι του, ὅταν ἐρχόταν ἐδῶ, ἄρπαξε μιά φοβερή πνευμονία καί, παρ' ὅλες μου τίς προσπάθειες, πέθανε. Διάλεξε τήν δική μου κλινική, γιατί εἶναι, ξέρετε, μᾶλλον φτηνή. Μοῦ εἶπε πώς τοῦ τήν σύστησε κάποιος ἐδῶ στήν περιοχή, καί μοῦ ἀνέφερε τό ὄνομα ἑνός ἀνθρώπου πού γνωρίζω ἐλάχιστα. Πάντως, ἦταν ἤδη σέ πολύ κρίσιμη κατάστασι ὅταν, σέ κάποια στιγμή διαυγείας, ἔστειλε καί μέ φώναξε, γιατί ἤθελε νά κάνη τήν διαθήκη του. Τήν ἔγραψα ὅπως μοῦ τήν ὑπαγόρευσε κι' ἐκεῖνος τήν ὑπέγραψε.

Ὁ Κίγκστον κοντοστάθηκε ἀμήχανος.

— Σᾶς τά λέω αὐτά, ἐπειδή ἔχω ἀκούσει πολλά γιά [illegible], συνέχισε ἐπί τέλους. Ἡ Τζάνετ μοῦ ἔχει μιλήσει συχνά γιά σᾶς [illegible] ὁ σέρ Λέο

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Ο Ματωμένος κύκλος

σᾶς κάλεσε ἐδῶ γι' αὐτήν τήν ὑπόθεσι τοῦ Χάρρις. Λοιπόν, Κάμπιον, ἔχω νά σᾶς ἐξομολογηθῶ ὅτι τήν ἄλλαξα λίγο αὐτήν τήν διαθήκη.

— Ὥστε ἔτσι, ἔ; εἶπα μᾶλλον ἀνόητα.

— Ὄχι στήν οὐσία της, φυσικά, κούνησε τό κεφάλι του. Στήν διατύπωσι μόνο. Τί ἄλλο νά ἔκανα; Ὅταν μοῦ τήν ὑπαγόρευε ἦταν περίπου ὡς ἑξῆς : «Στόν ἀπεριγράπτων ἀλήτην καί διαρκῶς ἐλισσόμενον περί τόν ποινικόν νόμον ἀπαττῶνα, τόν ἀδελφό μου, πού ὅταν γεννήθηκε ἔφερε τό ὄνομα Χένρυ Ρίτσαρντ Πήτερς, ἀλλά τώρα Κύριος οἶδε μέ ποιό ὄνομα κυκλοφορεῖ, ἀφήνω ὅλα μου τά ὑπάρχοντα, συμπεριλαμβανομένων καί τῶν ὅσων δυνατόν νά προστεθοῦν στήν περιουσία μου μετά τόν θάνατόν μου. Αὐτό δέν τό κάνω ἐπειδή τόν ἀγαπῶ, τόν λυπᾶμαι ἤ συμπαθῶ καθ' οἱονδήποτε τρόπον τίς διάφορες σκοτεινές ὑποθέσεις, ἅπου βρίσκεται διαρκῶς μπλεγμένος, ἀλλά ἁπλῶς καί μόνον ἐπειδή εἶναι γυιός τῆς μητέρας μου καί δέν γνωρίζω κανέναν ἄλλον».

Ὁ Κίγκστον δίστασε καί μέ κύτταξε σοβαρά μέσα στό σεληνόφωτο.

— Μοῦ φάνηκε πρᾶγμα ἀνάρμοστο, παρατήρησε. Καί πρᾶγμα πού θά μποροῦσε νά δημιουργήση πολλές ἀνωμαλίες. Τό χτένισα, λοιπόν, λιγάκι, μέ καταλαβαίνετε; Ἔγραψα, δηλαδή, ἁπλῶς, ξεκάθαρα, ὅτι ὁ κ. Πήτερς ἐπιθυμοῦσε νά κληρονομήση ὅλη του τήν περιουσία στόν ἀδελφό του. Ἐκεῖνος τό ὑπέγραψε καί πέθανε.

Κάπνισε ἕνα - δυό λεπτά σιωπηλός, ἐνῶ ἐγώ περίμενα νά συνεχίση.

— Ὁ Χάρρις, ἀπό τήν πρώτη στιγμή πού τόν εἶδα, κάποιον μοῦ θύμιζε. Καί σήμερα τό βράδυ, στό δεῖπνο, ὅταν μοῦ θυμήσατε ἐκείνη τήν κηδεία, κατάλαβα ξαφνικά ποιός ἦταν. Ὁ Πήτερς καί ὁ Χάρρις εἶχαν πολλά κοινά σημεῖα. Ἦταν φτιαγμένοι ἀπό τήν ἴδια πάστα, καταλαβαίνετε τί ἐννοῶ; Καί εἶχαν καί τά ἴδια χρώματα. Ὁ Πήτερς ἦταν, βέβαια, πιό μεγαλόσωμος καί εἶχε πιό πολύ πάχος ἐπάνω του, μά ὅσο περισσότερο τό σκέφτομαι, τόσο πιό πολύ βεβαιώνομαι γιά τήν ὁμοιότητά τους. Καταλαβαίνετε ποῦ θέλω νά καταλήξω; Ὅτι αὐτός ὁ Χάρρις μπορεῖ ὡραιότατα νά ἦταν ὁ ἀδελφός τοῦ Πήτερς.

Γέλασε σάν γιά νά ζητήση συγγνώμη καί πρόσθεσε :

— Τώρα πού τό εἶπα, δέν μοιάζει καί τόσο συνταρακτική ἀποκάλυψι!

Δέν τοῦ ἀπάντησα ἀμέσως. Ἤξερα πολύ καλά πώς ὁ Πήτερς πού εἶδα στό νεκροταμεῖο ἦταν ὁ δικό μου ὁ Πήτερς, καί πώς ἄν ὑπῆρχε ἀδελφός, τότε ὁ ἀδελφός θά ἦταν ὁ ἀσθενής τοῦ Κίγκστον. Αὐτό ἐπεβεβαίωνε τίς ὑποψίες μου, ὅτι ὁ Νταῆς εἶχε ἀνακατευθῆ σέ κάποια βρωμιά, ὅταν ἡ Θεία Δίκη ἔπεσε στό κεφάλι του, ὑπό μορφήν γλάστρας.

— Ἔστειλα τήν διαθήκη στούς δικηγόρους του, συνέχισε ὁ Κίγκστον. Κι' ἐκεῖνοι μοῦ ἔδωσαν ὅλες τίς ὁδηγίες γιά τήν κηδεία του καί μοῦ πλήρωσαν καί τόν λογαριασμό του. Τό ὄνομά τους τό ἔχω στό σπίτι κάπου. Θά σᾶς τό δώσω. Νά σᾶς τό φέρω αὔριο τό πρωΐ;

Συμφώνησα καί ἐκεῖνος συνέχισε :

— Βρισκόμουνα σήμερα τό πρωΐ στό Χάλτ Νάϊτς, ξέρετε, εἶπε μέ κάποια δόσι ὑπερηφανείας. Παίζαμε πόκερ. Μόλις εἶχα κερδίσει ἕνα πολύ μεγάλο κόλπο, ὅταν ἀκούστηκε ἐκεῖνος ὁ βρόντος καί τρέξαμε ὅλοι ἔξω. Φυσικά, δέν μπορούσαμε πιά νά κάνουμε τίποτε. Τό εἴδατε τό πτῶμα;

— Ναί, εἶπα. Δέν τό ἐξήτασα ὅμως ἀκόμη. Ἦταν ἡ πρώτη φορά πού βλέπατε τόν Χάρρις;

— Μά ὄχι, βεβαίως! Βρισκόταν ἐδῶ μιά ἑβδομάδα τώρα. Καί ἐγώ πήγαινα στῆς Πόπυ ἀναγκαστικά κάθε μέρα, γιά νά βλέπω τήν Φλόσσι Γκέητζ, μιά ἀπό τίς καμαριέρες. Εἶχε πάθει χρυσῆ. Δέν μιλοῦσα συχνά μέ τόν Χάρρις, γιατί, βλέπετε, κανείς δέν τοῦ μιλοῦσε συχνά. Ἦταν δυσάρεστος τύπος. Τό ἐπεισόδιο τοῦ Μπάθγουνκ εἶναι χαρακτηριστικό.

— Μπάθγουνκ;

— Ὤ, δέν τό μάθατε; μοῦ εἶπε χαμογελώντας ὁ Κίγκστον πού, σάν τούς περισσότερους γιατρούς στά ἐγγλέζικα χωριά, ἀπολάμβανε λιγάκι τό ἀνώδυνο κουτσομπολιό. Ἔχει καί τήν ἀστεία του πλευρά τό ἐπεισόδιο. Ὅπως ἴσως θά παρατηρήσατε, ὁ Μπάθγουνκ τά παίρνει ὅλα στά σοβαρά.

Συμφώνησα κι' ἐκεῖνος γέλασε ἐλαφρά καί συνέχισε :

— Ὁ Χάρρις διέδιδε παντοῦ ὅτι σχεδίαζε νά χτίση μιά αἴθουσα χοροῦ καί νά δημιουργήση καί μιά πλάζ στήν ἄκρη τοῦ γηπέδου τοῦ κρίκετ, πρός τήν μεριά τῆς θάλασσας. Ὁ Μπάθγουνκ τό ἄκουσε καί καταστενοχωρήθηκε. Αὐτός, βλέπετε, ἔχει ἄλλα πάλι σχέδια γιά τήν «ἐξευσπούησι» τοῦ Κήπσεηκ. Θέλει νά γεμίση τό χωριό κοινοτικά συσσίτια, βρεφικούς σταθμούς καί τέτοια πράγματα. Ἔτρεξε, λοιπόν, ἀμέσως νά δῆ τόν Χάρρις καί φαίνεται πώς ξέσπασε μεγάλη σκηνή μεταξύ τους. Ὁ Χάρρις εἶχε κάποιο εἶδος χιοῦμορ καί διασκέδαζε νά κουρδίζη τόν Μπάθγουνκ, πού δέν καταλαβαίνει καθόλου ἀπό ἀστεῖα. Βρίσκονταν οἱ δυό τους στό σαλόνι τοῦ Χάλτ Νάϊτς, ὅπου καθόταν καί ὁ Μπίλ Ντυσενέ καί δυό - τρεῖς ἄλλοι τύποι καί, ὅταν ὁ Χάρρις κατάλαβε πώς εἶχε ἀκροατήριο, ἄρχισε νά δουλεύη ὅλο καί περισσότερο τόν κακομοίρη τόν πάστορα. Ὁ Μπίλ μοῦ εἶπε, πώς ὁ Μπάθγουνκ ἔφυγε τελικά μέ τά μάτια του πεταγμένα ἔξω ἀπό τίς κόγχες. Ὁ Χάρρις τοῦ περιέγραψε τά οὐρί τοῦ Παραδείσου καί τά καζίνα καί τά μυστικά δωμάτια, καί ἕνας Θεός ξέρει τί ἄλλο ἀκόμη, μέχρι πού ὁ δύστυχος παπᾶς εἶδε τό ἴδιο τό στόμα τῆς Κολάσεως νά ἀνοίγη καί νά κατατίνη ὁλόκληρο τό χωριό. Ὁ Μπίλ προσπάθησε νά τόν καθησυχάση, ἀλλά, καθώς μοῦ εἶπε, στάθηκε ἀδύνατον, γιατί ὁ δύστυχος ἐφημέριος εἶχε συνταραχθῆ καί σοκαριστῆ σέ τέτοιο σημεῖο, ὥστε δέν δούλευε πιά τό μυαλό του. Καταλαβαίνετε τώρα τί εἶδους ἄνθρωπος ἦταν ὁ Χάρρις; Τοῦ ἄρεσε νά κάνη ἐπίδειξι. Δέν εἶχε κανένα λόγο νά βασανίση ἔτσι τόν κακομοίρη τόν Μπάθγουνκ, πού τό μόνο του ἐλάττωμα εἶναι πώς τά παίρνει ὅλα στά σταθερά. Μά δέν εἶναι αὐτό τό θέμα μας. Τό θέμα μας εἶναι ποιός σκότωσε τόν Χάρρις. Θά σᾶς φέρω, λοιπόν, αὔριο τά ὀνόματα τῶν δικηγόρων τοῦ Πήτερς καί ὅ,τι σχετικά χαρτιά βρῶ. Θά σᾶς τά φέρω πρωΐ - πρωΐ, σύμφωνοι;

— Θά σᾶς ἤμουνα ὑπόχρεως, εἶπα προσπαθώντας νά μή δείξω τόν ἐνθουσιασμό μου. Σᾶς εὐχαριστῶ γιά ὅσα μοῦ εἴπατε.

— Παρακαλῶ. Μακάρι νά μποροῦσα πραγματικά νά βοηθήσω. Εἶναι τόσο σπάνιο πρᾶγμα νά συμβῆ κάτι τι ἐδῶ πέρα.

Γέλασε κάπως ἀδέξια καί μουρμούρισε :

— Θά σᾶς φανῆ ἠλίθιο ἴσως, ἀλλά δέν ξέρετε τί μονότονη πού εἶναι ἡ ζωή ἐδῶ γιά ἕναν σχετικά ἔξυπνο ἄνθρωπο.

Γυρίσαμε πίσω στό σαλόνι. Ἡ Τζάνετ καί ὁ Μπάθγουνκ κάθονταν καί ἄκουγαν ραδιόφωνο, μά ἐκείνη σηκώθηκε καί τόκλεισε μόλις ἐμφανισθήκαμε, ἐνῶ ὁ Μπάθγουνκ, ἀντικρύζοντάς με, ἄφησε ἕναν πικρό ἀναστεναγμό.

Ὁ Λέο ἤρθε καί ἔμεινε λιγάκι μαζί μας, ἀλλά ἦταν φανερό πώς τό μυαλό του ἔτρεχε ἀλλοῦ καί πάλι, ζήτησε συγγνώμη καί ἔφυγε.

Δέν εἶναι καθόλου παράξενο πώς ἡ παρέα διαλύθηκε νωρίς. Ὁ Κίγκστον πῆγε σπίτι του, σέρνοντας μαζί του καί τόν ἐφημέριο, παρ' ὅλο πού ἦταν φανερό ὅτι δέν εἶχε καμμιά διάθεσι νά φύγη. Ἡ Τζάνετ κι' ἐγώ δγήκαμε μιά βόλτα στήν ταράτσα. Ἡ νύχτα ἦταν ζεστή, φεγγαρόλουστη κι' ἐξωτική, καί ὁ κῆπος μοσχοβολοῦσε.

— Ἄλμπερτ... εἶπε ἡ Τζάνετ.

— Ναί;

— Ἔχεις μερικούς πολύ παράξενους φίλους, ἔτσι δέν εἶναι;

— Ὤ, ξέρεις, στό σχολεῖο γνωρίζεις κάθε καρυδιᾶς καρύδι, εἶπα γιατί τό μυαλό μου ἦταν ἀκόμη στόν Πήτερς. Εἶναι σάν νά γνωρίζης πολλά αὐγά. Δέν ξέρεις ποιό ἀπ' αὐτά, ὅταν ἐκκολαφθῆ, θά δγάλη κάποιο πραγματικά δυσάρεστο ζῶο.

Πῆρε μιά βαθειά ἀνάσα καί τά μάτια της ἄστραψαν στό ἡμίφως.

— Δέν τόξερα πώς πῆγες σέ μικτό σχολεῖο, εἶπε στυφά. Αὐτό ἐξηγεῖ τά πάντα, ὑποθέτω.

Καί μέ ἀμίμητη γυναικεία ἀνακολουθία πρόσθεσε :

— Πῶς σοῦ φάνηκε ὁ Μπάθγουνκ;

— Συμπαθέστατος, εἶπα γιά νά τήν εὐχαριστήσω. Ποῦ κατοικεῖ;

— Στήν ἐφημερία, ἀκριβῶς πίσω ἀπό τό Χάλτ Νάϊτς. Γιατί;

— Ἔχει ὡραῖο κῆπο;

— Ἀρκετά καλόν. Γιατί;

— Ὁ κῆπος του συνορεύει μέ τόν κῆπο τοῦ Χάλτ Νάϊτς;

— Ὁ κῆπος τοῦ σπιτιοῦ τοῦ ἐφημέριου φθάνει ὣς τό μικρό δασάκι ἀπό καστανιές, στό κτῆμα τῆς Πόπυ. Γιατί;

— Διότι μ' ἀρέσει νά γνωρίζω τά σχετικά μέ τόν κάθε ἄνθρωπο, εἶπα. Εἶναι μᾶλλον ἐρωτευμένος μαζί σου, ἔτσι δέν εἶναι;

Δέν μοῦ ἀπάντησε καί νόμισα πώς θεώρησε τήν ἐρώτησι κακοῦ γούστου. Ξαφνιάσθηκα, νοιώθοντάς την νά τρέμη ἐλαφρά δίπλα μου.

— Ἄλμπερτ, εἶπε μέ ἀδύνατη φωνίτσα, ξέρεις ποιός ἔκανε αὐτό τό ἀπαίσιο ἔγκλημα;

— Ὄχι, ὄχι ἀκόμη.

— Νομίζεις πώς θά τό ἀνακαλύψης; εἶπε φιθυριστά σχεδόν.

— Ναί. Νομίζω πώς θά τό ἀνακαλύψω.

Ἔβαλε τό χέρι της μέσα στό δικό μου καί μοῦ φιθύρισε πώς ὁ Λέο συμπαθεῖ πολύ τήν Πόπυ. Κράτησα σφιχτά τό χέρι της καί εἶπα :

— Ὁ Λέο δέν ἔχει τήν παραμικρή ἰδέα γιά τό ποιός σκότωσε τόν Χάρρις.

— Αὐτό εἶναι ἀκόμη χειρότερο, ρίγησε πάλι. Θά πάθη τόσο φοβερό σόκ ὅταν... ὅταν ἀναγκασθῆ νά μάθη.

— Ἡ Πόπυ; εἶπα.

Ἡ Τζάνετ κρεμάστηκε στό μπράτσο μου.

— Θά θέλουν ὅλοι νά τήν καλύψουν, φυσικό δέν εἶναι; εἶπε μέ φωνή πού ἔτρεμε. Στό κάτω τῆς γραφῆς, τῆς Πόπυς τό κτῆμα κινδύνευε νά χαθῆ! Γύρνα πίσω στήν πόλι, Ἄλμπερτ. Παραιτήσου. Μήν ἀνακαλύψης τήν ἀλήθεια.

— Ἄς ξεχάσουμε αὐτήν τήν ὑπόθεσι, εἶπα. Ἄς τήν ξεχάσουμε γιά τήν ὥρα.

Περπατήσαμε λίγο σιωπηλοί. Ἡ Τζάνετ φοροῦσε ἕνα φόρεμα μπλέ καί εἶπα πώς μοῦ ἄρεσε. Εἶχε καί τά μαλλιά της χτενισμένα σ' ἕναν χαμηλό κότσο καί εἶπα πώς κι' αὐτό μοῦ ἄρεσε.

Ὕστερα ἀπό λίγο μοῦ ἔκανε κι' ἐκείνη μιά φιλοφρόνησι : Μοῦ εἶπε πώς ἤμουνα καταπληκτικά φιλαλήθης καί πώς λυπόταν πού τό ἀπόγευμα ἀμφισβήτησε τόν λόγο μου, σχετικά μ' ἕνα ὡρισμένο θέμα.

Τήν συγχώρησα προθύμως. Γυρίζαμε κατά τίς μεγάλες μπαλκονόπορτες καί μόλις εἴχαμε ἀποφασίσει νά μήν πᾶμε ἀκόμη γιά ὕπνο, ὅταν συνέβη κάτι ξαφνικό καί δυσάρεστο : Ὁ Πέππερ πετάχτηκε ἔξω, λαχανιασμένος, καί μᾶς εἶπε πώς ζητοῦσε συγγνώμη, ἀλλά μιά μίς Ἔφη Ρόουναλντσον εἶχε ἔρθει νά δῆ τόν κ. Κάμπιον καί ὅτι τήν ἔβαλε νά περιμένη στήν πρωϊνή τραπεζαρία.

★

Τήν ὥρα πού ἀκολουθοῦσα τόν Πέππερ στούς διαδρόμους τοῦ σπιτιοῦ, τόλμησα νά τόν ρωτήσω :

— Τί σχέδιο εἶναι αὐτή ἡ καπέλλα, Πέππερ;

Γύρισε καί μέ κύτταξε, μέ τρόπο πού σήμαινε πώς ἦταν ἄνθρωπος γέρος, πεπειραμένος καί μέ ἀρχές. Δέν ἦταν, ἐπομένως, διατεθειμένος νά ἐκφράση γνῶμες γιά μιά ἐπισκέπτρια.

— Ἡ νεαρή γυναίκα μέ πληροφόρησε ὅτι εἶναι στενή σας φίλη, σέρ, καί γι' αὐτό πῆρε τό θάρρος νά σᾶς κάνη ἐπίσκεψι τόσο ἀργά.

Καί, λέγοντας αὐτά, ἄνοιξε τήν πόρτα τῆς πρωϊνῆς τραπεζαρίας.

— Γιό - χό! εἶπε κάποιος ἀπό μέσα.

Ὁ Πέππερ ἀποσύρθηκε καί ἡ μίς Ἔφη Ρόουναλντσον σηκώθηκε νά μέ χαιρετήση.

— Ὥωωω! εἶπε ρίχνοντάς μου μιά ματιά κάτω ἀπό τά μακρυά τσίνορά της. Δέν εἴσαστε πραγματικά θυμωμένος μαζί μου, ἔ;

Τήν κύτταξα ἄναυδος. Ἦταν μικροκαμωμένη, ξανθιά καί πεταχτή, μέ μάτια λαμπερά καί δόντια πού θύμιζαν διαφήμισι ὁδοντόκρεμας. Φοροῦσε κατάμαυρα, ἐκτός ἀπό ἕνα ἄσπρο φτερό στό καπελλάκι της, καί ἔδινε γενικά τήν ἐντύπωσι Ἀλλαδίν μεταμφιεσμένου σέ Ἀμλέτο.

— Ὤ, ὦ! Δέν μέ θυμᾶστε, εἶπε. Ὤ, ὦ! Τί ἄσχημα πού ἔκανα νά ἔλθω νά σᾶς ἀνησυχήσω! Νόμιζα πώς θά μέ θυμόσαστε. Τί ἀνόητη πού εἶμαι, ἔ;

Ἔδειχνε μέ τό ὕφος της πού ἤμουνα, βεβαίως, κτῆνος, ἀλλά δέν μέ κατηγοροῦσε, γιατί ἤξερε πώς αὐτά ἔχει ἡ ζωή.

— Μήπως τυχόν γυρεύετε κανέναν συνώνυμό μου;, ρώτησα προσπαθώντας νά τήν βοηθήσω.

— Ὥωωω... ὄχι, μοῦ εἶπε παίζοντας πάλι τά τσίνορά της. Σᾶς θυμᾶμαι... στήν κηδεία, ξέρετε!

ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ: Ἡ συνέχεια

Copyright Library - Reading Room - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

ο ταχυδρόμος της γυναίκας

σελίδες 75 — 79

επόπτεια - επιμέλεια σ. α. στάγκου

Τό γράμμα τῆς "Ινας

'Αγαπητή "Ινα,
Εἶμαι 36 χρονῶν, ἀλλά φαίνομαι 26. Εἶμαι ἀρκετά καλοφτιαγμένη καί μορφωμένη. Σέ ἡλικία 22 ἐτῶν παντρεύτηκα ἕνα δικηγόρο ἀπό ἔρωτα, ἀλλ' ἀναγκάσθηκα νά χωρίσω σέ λίγο καιρό γιατί μέ παρεμελοῦσε. Παιδιά δέν ἀπέκτησα. 'Αργότερα γνώρισα ἕνα πολύ γοητευτικά καί μορφωμένο νέο, ἐπίσης διαζευγμένο. Νόμισα πώς μ' ἀγαποῦσε καί τοῦ δόθηκα, ἀλλά ξαφνικά ἔπαψε νά μοῦ τηλεφωνῆ. "Οταν τοῦ ζήτησα ἐξηγήσεις μοῦ ζήτησε νά πάψω νά τόν ἐνοχλῶ! 'Από τότε δέν ἐπεχείρησα νά τόν ξαναδῶ, ἄν κι' ἔχουν περάσει 8 χρόνια. 'Εγώ ἐξακολουθῶ νά εἶμαι ἐρωτευμένη μαζί του καί δέν ἀποφασίζω νά παντρευτῶ κανέναν ἄλλο. Προχθές, κάτι μ' ἔσπρωξε καί τόν πῆρα τηλέφωνο. Μέ θυμήθηκε μέ ἀρκετή δυσκολία καί μοῦ εἶπε ὅτι παντρεύθηκε. Δέν τόν πίστεψα, ἀλλά καί δέν ξέρω τί νά κάνω. Θάθελα νά δημιουργήσω οἰκογένεια, ἀλλά πῶς μπορῶ ἀφοῦ εἶμαι ἐρωτευμένη μ' αὐτόν; 'Επιπλέον, νομίζω ὅτι ἔχω πάθει ἕνα κόμπλεξ καί νομίζω ὅτι μ' ὁποιον συνδεθῶ θά μ' ἀφήση πάλι.

ΜΙΡΑΝΤΑ

Τό γεγονός ὅτι δέν στάθηκες τυχερή στίς δύο προηγούμενες περιπτώσεις πού ἀναφέρεις, δέν δικαιολογεῖ μέ κανένα τρόπο τήν ἀπομειρινή σου στάση. 'Αντίθετα, ἡ ἐμπειρία πού ἀπόκτησες θά ἔπρεπε νά σέ βοηθήση γιά νά βρῆς ἕναν σύνδεσμο πιό βαθύ, πιό σταθερό, πού νά μή στηρίζεται σέ ἐπιπόλαια κριτήρια, ὅπως ἡ ἐξωτερική ἐμφάνισι. 'Από τήν ἄλλη μεριά, στά 36 της χρόνια μιά γυναίκα εἶναι πολύ νέα γιά ἀπογοητεύσεις. Ξέχασε, λοιπόν, τό παρελθόν καί τούς νοσηρούς συναισθηματισμούς. Πάψε νά ζῆς μέ τίς ἀναμνήσεις καί προσπάθησε νά φτιάξης τήν ζωή σου μέσα ἀπό ἕναν καινούργιο γάμο καί μιά εὐτυχισμένη οἰκογένεια. Εἶσαι σέ θέσι καί σέ ἡλικία νά τό πετύχης καί ξέρεις πολύ καλά ὅτι ὅλα ἐξαρτῶνται ἀπό σένα.

★

'Εδῶ καί πεντέμισυ χρόνια συνδέομαι μ' ἕνα μορφωμένο νέο ἡλικίας 34 ἐτῶν. 'Εγώ εἶμαι περίπου 27. Ταιριάζουμε πολύ, ἀλλά ἐκεῖνος δέν ἀποφασίζει νά μέ ζητήση γιατί ὑπάρχει διαφορά στό ὕψος μας. 'Εγώ εἶμαι 1,70 κι' ἐκεῖνος 1,65. Προσπάθησα νά τόν πείσω ὅτι τό ζήτημα δέν εἶναι καί τόσο σπουδαῖο, μολονότι τό παραδέχεται, λέει πώς δέν μπορεῖ νά τό ὑπερπηδήση. Ταιριάζουμε οἱ δυό μας ἐξαιρετικά, ἀλλά στήν τελευταία μας συνάντησι μοῦ εἶπε πώς ἄν δέν καταλήξουμε σέ γάμο, θάπρεπε νά τοῦ ὑποσχεθῶ πώς θά φτιάξω τή ζωή μου μ' ἕνα ἄλλον. Φυσικά, δέν μπορῶ νά κάνω κάτι τέτοιο, γιατί εἶναι ὁ πρῶτος καί μοναδικός ἄντρας τῆς ζωῆς μου καί πρίν πάρω τίς ἀποφάσεις μου τίς σκέπτομαι πολύ. Μήπως ἔχω ἄδικο;

ΣΠΛΕΝΤΙΤ

'Αναρωτιέμαι μήπως ἡ δικαιολογία τοῦ ὕψους τοῦ ἀναστήματος δέν εἶναι παρά μιά πρόφασι. Πολύ περισσότερο πού αὐτή ἡ κατάστασι κρατᾶ περίπου ἕξη χρόνια τώρα. Τί περίμενε δηλαδή, νά φηλώση ἐν τῷ μεταξύ; 'Από τό γράμμα σου βγάζω τό συμπέρασμα, ὅτι εἶναι ἕνας ἐπιπόλαιος χαρακτήρας. Πολύ περισσότερο πού σοῦ ζητάει νά τόν βοηθήσης, ἐνῶ τά πάντα ἐξαρτῶνται ἀπό ἐκεῖνον. Γιά μένα, τό θέμα τῆς διαφορᾶς στό ὕψος εἶναι μηδαμινό καί εἶναι πραγματικά κρῖμα, μιά κοπέλλα στήν ἡλικία σου νά λέη πώς δέν πρόκειται νά ἐρωτευθῆ ξανά, μόνο καί μόνο γιατί στήν ζωή της τῆς φανερώθηκε ἕνας ἄνδρας, πού τῆς δήλωσε, μετά ἀπό ἕξη χρόνια, πώς δέν μπορεῖ νά τήν παντρευτῆ, ἐπειδή τόν περνάει στό ὕψος πέντε ἑκατοστά! "Αν σέ συμβουλεύσω νά σταματήσης ἀμέσως κάθε σχέσι μαζί του, θά τό κάνης; Ωστόσο, αὐτή εἶναι ἡ μόνη ἐνδεδειγμένη λύσι.

INA

Κώδικας τοῦ μακιγιάζ

Δέν φτάνει νά σᾶς ἀρέση νά μακιγιάρεσθε, ν' ἀφιερώνετε ὧρες γιά τήν περιποίησι τῆς ὁμορφιᾶς σας, νά ἀγοράζετε τά πιό καλά καλλυντικά. Πρέπει νά ξέρετε νά τά χρησιμοποιῆτε σωστά.

"Ας δοῦμε λοιπόν πῶς θά τά χρησιμοποιῆτε καλύτερα.

Τό φόν-ντέ-τέν

'Επιβάλλεται: Νά τό διαλέγετε, λαμβάνοντας πάντα ὑπ' ὄψι σας τό χρῶμα τοῦ λαιμοῦ σας, πού συχνά εἶναι πιό χλωμός ἀπό τό πρόσωπο. Τό βάζετε μέ τίς ἄκρες τῶν δακτύλων σας, σέ μικρή ποσότητα, ἀρχίζοντας ἀπό τόν λαιμό, καί τελειώνοντας στό μέτωπο. Μετά περνᾶτε ἀπό πάνω, χωρίς νά τρίψετε, μιά χαρτοπετσέτα, γιά νά ρουφήξη τό περίσσευμα.

'Επιτρέπεται: Νά τό φορᾶτε μέ ἕνα σφουγγαράκι, ἀλλά τότε θά πρέπει νά τό σαπουνίζετε καί νά τό ξεβγάζετε καλά κάθε μέρα.

'Απαγορεύεται: Νά διαλέγετε ἕναν τόνο πολύ πιό διαφορετικό ἀπό τό χρῶμα τοῦ δέρματός σας. Νά σταματᾶτε τό φόν - ντέ - τέν στό σαγόνι, στίς ἀρχές τοῦ λαιμοῦ.

'Η πούδρα

'Επιβάλλεται: Νά χρησιμοποιῆτε γιά νά τήν φορέσετε ἕνα κομμάτι βαμβάκι, πού θά τό πετᾶτε μόλις τελειώσετε. Φτιάχνετε δύο λεπτά πόν - πόν καί βάζετε ἀνάμεσα τήν πούδρα. Πουδράρετε δίχως νά πιέζετε, μέ ἁπαλές κινήσεις. Γιά νά πάρετε τό περίσσευμα καί νά μή μοιάζετε σάν «ἀλευρωμένη», χρησιμοποιεῖτε μιά εἰδική, μεταξωτή βούρτσα. Γιά νά φιξάρετε τήν πούδρα, ταμπονάρετε ἁπαλά τό πρόσωπο μ' ἕνα βαμβάκι βουτηγμένο σέ λοσιόν τονίκ ἤ σέ μεταλλικό νερό.

'Επιτρέπεται: Νά χρησιμοποιῆτε πόν - πόν, φτάνει νά τό ἀλλάζετε τακτικά καί νά τό πλένετε. Νά ξέρετε ἐπίσης ὅτι ἡ πούδρα, ἄν δέν διατηρῆτε καλά κλειστή στό κουτί της, μπορεῖ νά προκαλέση δερματικές παθήσεις.

'Απαγορεύεται: Νά πουδράρετε τρίβοντας τό δέρμα — Νά διαλέγετε μιά πούδρα πιό σκούρα ἀπό τόν τόνο τοῦ φόν - ντέ τέν. ('Η πιό ἀνοιχτόχρωμη θά δώση στό δέρμα μιά διαφάνεια).

'Η σκιά στά βλέφαρα

'Επιβάλλεται: Γιά τά μάτια τά βαθουλωτά, νά διαλέγετε μιά σκιά ἀνοιχτόχρωμη. Γιά τά μάτια τά φουσκωτά, σκιά σκούρα. "Αν τό δέρμα σας εἶναι λιπαρό, νά χρησιμοποιῆτε σκιά κομπάκτ. "Αν τό δέρμα σας εἶναι ξηρό, σκιά κρέμα. Τήν σκιά νά τήν βάζετε μ' ἕνα πινέλο μαλακό καί πλατύ. Τή γραμμή τοῦ τελειώματος τοῦ βλεφάρου, πρός τήν καμάρα τοῦ φρυδιοῦ, τήν τονίζετε μ' ἕνα πινέλο μυτερό.

'Επιτρέπεται: Νά κάνετε πιό ἔντονο μακιγιάζ στά μάτια σας, ἄν φορᾶτε γυαλιά.

'Απαγορεύεται: Νά μακιγιάρετε τά βλέφαρά σας, ἄν τά φρύδια σας εἶναι χαμηλά κι' ἀκόμη ἄν τό δέρμα σας, στό σημεῖο αὐτό εἶναι φυσικά σκουρότερο, ὅπως συμβαίνει σέ πολλές μελαχροινές γυναῖκες.

Τό ἄϊ-λάϊνερ

'Επιβάλλεται: Νά τό φορᾶτε μ' ἕνα πινέλο λεπτό καί μυτερό. 'Αρχίζετε ἀπό τή μέση τοῦ ματιοῦ, συνεχίζετε πρός τήν ἐξωτερική γωνιά καί μετά ἀποτελειώνετε μέ τήν ἐσωτερική. Θά βάλετε εὐκολώτερα τό ἄϊ - λάϊνερ ἄν ἔχετε τοποθετήσει, πλαγιαστό τόν καθρέφτη σας πάνω στό τραπέζι.

'Επιτρέπεται: Νά κάνετε πρῶτα τήν γραμμή μέ ἕνα μολύβι καί μετά νά τήν περάσετε μέ τό ὑγρό ἄϊ - λάϊνερ.

'Απαγορεύεται: Νά ἰσορροπήσετε τό σχῆμα τῶν δύο ματιῶν, παχαίνοντας τήν γραμμή τοῦ πιό μικροῦ. (Τά μάτια μας δέν εἶναι ἀπόλυτα ὅμοια). Πρέπει νά κάνετε τό ἀντίθετο, λεπταίνοντας τήν γραμμή τοῦ ἄϊ - λάϊνερ μέ μιά στάλα βρεγμένο βαμβάκι, πού θά ἔχετε τυλίξει σέ ἕνα σπίρτο ἤ μιά ὀδοντογλυφίδα.

Τό κραγιόν

'Επιβάλλεται: Νά ζωγραφίζετε μ' ἕνα μολύβι τό περίγραμμα τῶν χειλιῶν, μετά νά τά πουδράρετε καί νά τά βάφετε μ' ἕνα πινέλο.

'Επιτρέπεται: Νά ξανασχεδιάσετε τό περίγραμμα τῶν χειλιῶν, μ' ἕνα κραγιόν πιό σκοῦρο, γιά τό βράδυ.

'Απαγορεύεται: Νά βάλετε φόν - ντέ - τέν στά χείλη σας πρίν τό δέρμα τους.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Νεανικές ἐμφανίσεις γιά τόν Ἰούλιο

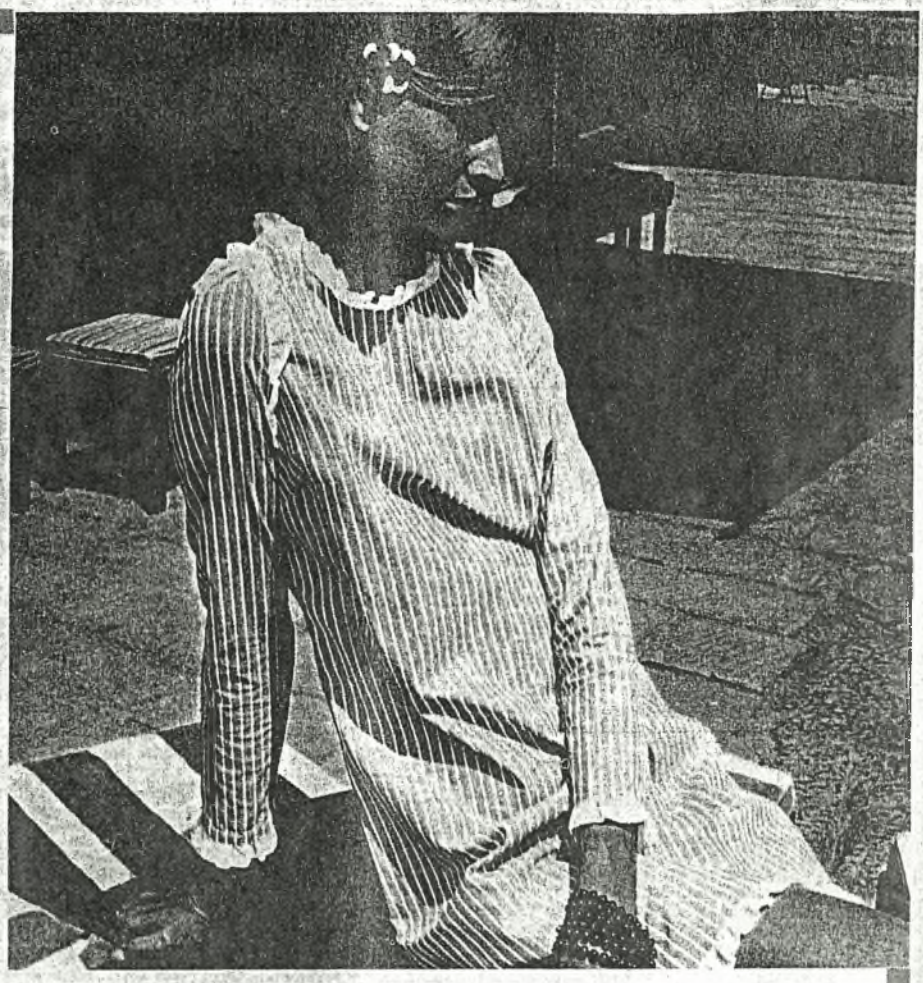

Ἐπάνω: Ἕνας ριγωτός, κοινός ἁλατζᾶς μπορεῖ νά γίνη ἕνα χαριτωμένο ροῦχο πάνω σ' ἕνα νεαρό κορίτσι. Εἶναι γαλάζιος, μέ ἄσπρη, λεπτή ρίγα. Ἴσιος ἐντελῶς, μέ μακρύ μανίκι ἔχει γιά στόλισμα μικρά, ἄσπρα βολανάκια στόν ποδόγυρο, τόν λαιμό, τά μανίκια χαμηλά καί.... γύρω στήν μανικοκόλλησι. Κάτω ἀπό ἀριστερά : Πουαντιγιέ βαμβακερό, μπλέ μέ ἄσπρες βοῦλες. Ἡ φούστα κυλότ, μέση πού τονίζεται χαμηλά, μέ μιά ἁλυσιδένια ζώνη, κι' ὄμορφη γαρνιτούρα μέ ἄσπρο κέντημα στό γιακᾶ καί τόν ποδόγυρο. Ἕνα κόκκινο ἐμπριμέ μέ ἄσπρα λουλούδια, ἐξωτικά σέ γραμμή ἐλαφρῶς ἐβαζέ καί μιά μεγάλη τσέπη ἀριστερά, πού ἀπό πάνω τῆς λείπει ἕνα τρίγωνο. Κι' ἡ ὥρα τοῦ πάρτυ: βαμβακερό στύλ ναΰβ, μπλέ μέ πολύ μικρά λουλούδια. Ἄσπρη μοντεστί, καί στόλισμα μέ ἀσπροκέντημα, στή σουρωτή φούστα, τό κοντό μανίκι καί γύρω ἀπό τήν μοντεστί. Τά κουμπιά εἶναι μπλέ.

Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Προστατεύσατέ τα ἀπό τόν ἥλιο καί τήν ἁλμύρα

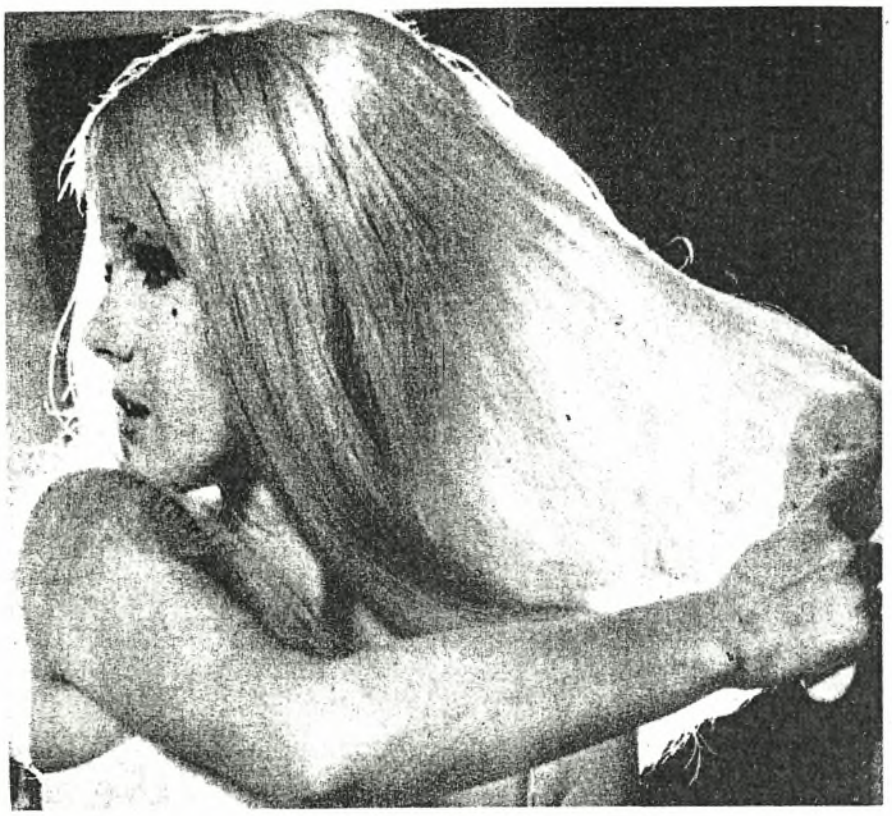

Ὡραῖα μαλλιά στίς διακοπές

ΠΑΡΙΣΙ, Ἰούλιος.

Ὅλα ἐπιτρέπονται στίς διακοπές ἐκτός ἀπό τό νά εἴσαστε λιγώτερο ὄμορφη. Ὁ ἥλιος, ὁ ἀέρας, τό ἁλμυρό νερό εἶναι παγίδες γιά τίς ἀμελεῖς. Τά μαλλιά σας, πού εἶναι τό ἥμισυ τῆς ὁμορφιᾶς σας, εἶναι ἐκεῖνα πού θά πληρώσουν πρῶτα τήν ἀμέλειά σας.

Ὁ ἥλιος, ἡ θάλασσα καί ὁ ἀέρας στεγνώνουν τά μαλλιά.

Στήν φυσική τους κατάστασι, τά μαλλιά εἶναι ἐμποτισμένα μέ ἕνα ὑγρό λιπαρό, πού βγαίνει ἀπό τούς ἀδένες τοῦ δέρματος τῆς κεφαλῆς. Ὅταν αὐτό τό σμῆγμα εἶναι πάρα πολύ, τά μαλλιά εἶναι λιπαρά. Ὅταν δέν εἶναι ἀρκετό, τά μαλλιά γίνονται ξερά καί σπάζουν εὔκολα.

Στίς διακοπές γίνεται τό ἑξῆς: Ὁ ἀέρας καί ὁ ἥλιος μειώνουν τήν ἔκκρισι τοῦ σμήγματος. Ἔτσι τά μαλλιά βρίσκονται ἀπροστάτευτα. Δέν χρειάζονται, ὅμως, τήν ἴδια θεραπεία μέ τά μαλλια πού ἀπό τή φύσι τους εἶναι ξερά. Αὐτά θέλουν μιά ἐσωτερική θεραπεία. Ἐνῶ τά μαλλιά πού ἔγιναν ξερά ἀπό τόν ἥλιο, μέ λίγη φροντίδα, ξαναγίνονται πάλι λαμπερά καί γερά.

ΛΑΔΙ

Ἀρχίστε τήν φροντίδα τους μέ λάδι. Λούζετέ τα μία φορά στίς 15 μέρες. Ὄχι πιό συχνά, τώρα πού εἶναι ξηρά. Τήν παραμονή τό βράδυ, κάνετε ἕνα μασσάζ μέ λάδι. Παίρνετε λάδι ἐλπᾶς, τό βάζετε νά γίνη χλιαρό σέ μπαίν μαρί. Μετά χωρίζετε τά μαλλιά σας μέ κάθετες χωρίστρες καί βάζετε στίς ρίζες, στίς χωρίστρες λάδι, κάνοντας μασσάζ μέ τά δάχτυλά σας, γιά νά βοηθήσετε νά τό «πιῆ» τό δέρμα. Ὅταν τελειώσετε, σηκώνετε ὅλα τά μαλλιά στήν κορυφή σας καί τά ποτίζετε μέ λάδι. Μετά τυλίγετε τό κεφάλι σας μέ μιά πετσέτα καί κοιμώσαστε ἔτσι.

Τήν ἄλλη μέρα τό πρωΐ, θά τά λούσετε μέ τό σαμπουάν σας, φροντίζοντας νά τά ξεβγάλετε πολύ καλά, γιά νά μή μείνη ἐπάνω τους οὔτε ἴχνος λαδιοῦ.

Αὐτό τό «μπάνιο μέ λάδι» δύο φορές τό μῆνα, εἶναι πολύ πιό ἀποτελεσματικό ἀπό τά σαμπουάν μέ λάδι πού μένουν πολύ λίγο πάνω στά μαλλιά.

ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΤΑ ΒΟΥΡΤΣΙΖΕΤΕ;

Τό βούρτσισμα συνήθως δέν συστήνεται πάντοτε στά ξηρά μαλλιά, γιατί τά σπάει ἡ βούρτσα. Ἀλλά μέ τά μαλλιά πού ἔχουν ξεραθῆ ἀπό τή θάλασσα, δέν εἶναι τό ἴδιο. Γιατί σ' αὐτά μόνο οἱ ἄκρες τους εἶναι πού σπάνε μέ τή βούρτσα,, ἐκεῖ πού ὑπάρχει ψαλίδα.

Βουτσίζετε, λοιπόν, τά μαλλιά σας γιά 5 τουλάχιστον λεπτά πρωΐ καί βράδυ. Τό βούρτσισμα θά τ' ἀπαλλάξη ἀπό τή σκόνη πού εἶναι ὀλέθρια γιά τήν ὑγεία τους. Ἐπίσης, τονώνει τήν κυκλοφορία τοῦ αἵματος. Μή πανικοβάλεστε ἄν μείνουν μερικές τρίχες στή βούρτσα. Εἶναι αὐτές πού θά ἔπεφταν ἔτσι κι ἀλλιῶς, γιατί εἶχαν καταστραφῆ.

Πάρτε, ὅμως, τίς ἑξῆς προφυλάξεις:

— Χρησιμοποιῆστε βούρτσα ἀπό τρίχα ἀγριόχοιρου ἤ χοίρου, ποτέ νάϋλον ἤ ἀπό μέταλλο, γιά λεπτά κι εὔθραυστα μαλλιά.

— Βουρτσίζετε τά μαλλιά τούφα - τούφα, ξεκινώντας ἀπό τή ρίζα πρός τίς ἄκρες.

— Φροντίζετε ἡ βούρτσα σας νά εἶναι πάντοτε πολύ καθαρή. Σκουπίζετέ την πολλές φορές κατά τήν διάρκεια τοῦ βουρτσίσματος καί καθαρίζετέ την συχνά μ' ἕνα βαμβάκι μέ καθαρό οἰνόπευμα.

ΤΟ ΜΑΣΣΑΖ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟ

Τό μασσάζ εἶναι πιό ἀπαραίτητο στά μαλλιά ἀπό τό βούρτσισμα. Προσέξτε ὅμως, νά εἶναι μασσάζ καί ὄχι ἐντριβή. Γίνεται μέ τήν ἄκρη τῶν δακτύλων, μαλακά καί νά νοιώθετε νά κινῆται τό δέρμα πάνω στά ὀστᾶ τοῦ κρανίου. Ὁ καλύτερος τρόπος εἶναι ν' ἀκουμπήσετε τίς παλάμες στούς κροτάφους καί νά κάνετε τό μασσάζ μέ τά δάκτυλα. Μπορεῖτε ἀκόμη νά κινῆτε κυκλικά καί τίς παλάμες σας. Ἄν τό μασσάζ γίνεται καλά, πρέπει νά νοιώσετε νά ζεσταίνεται τό κεφάλι σας.

ΤΟ ΣΑΜΠΟΥΑΝ

Πῶς θά κάνετε ἕνα καλό σαμπουάν; Μουσκεύετε καλά τά μαλλιά, μετά βάζετε τό σαμπουάν καί τρίβετε μέ τίς ἄκρες τῶν δακτύλων, κάνοντας κυκλικές κινήσεις. Ξεβγάζετε. Ἐπαναλαμβάνετε τό σαμπουάν καί τελειώνετε μέ ξέβγαλμα μέ ζεστό, μετά κρύο καί τέλος πάλι μέ ζεστό νερό. Αὐτό τό ξέβγαλμα τονώνει πολύ τά μαλλιά. Ὁ χυμός ἑνός λεμονιοῦ ἤ δύο κουταλιές ξύδι στό τελευταῖο νερό, κάνουν τά μαλλιά σας μαλακά καί γυαλιστερά.

Στεγνώνετε μετά μέ μιά στεγνή πετσέτα καί στεγνώνετε τά μαλλιά στή σκιά.

Ἕνα σαμπουάν καλό, πού μπορεῖτε νά φτιάξετε μόνη σας καί πού χρησιμοποιοῦσαν κι' οἱ γιαγιάδες σας εἶναι τό ἑξῆς: Χτυπᾶτε ἕναν κρόπο αὐγοῦ μέ δύο κουταλιές ρούμι. Εἶναι ἕνα σαμπουάν μοναδικό γιά νά μαλακώνη τά μαλλιά καί νά τά κάνη νά λάμπουν. Τό μόνο μειονέκτημά του εἶναι ὅτι πρέπει νά ξεβγάλετε μετά πάρα πολύ καλά τά μαλλιά, γιά νά μή κρατήσουν καθόλου μυρωδιά αὐγοῦ.

Γιά τά ξηρά μαλλιά καλό εἶναι καί τό σαμπουάν μέ βάσι τήν πίσσα.

ΟΙ ΛΟΣΙΟΝ

Τά μασσάζ μποροῦν πολύ καλά νά γίνουν στεγνά. Οἱ λοσιόν δέν προσθέτουν τίποτα.

Ἀποφεύγετε κυρίως τίς λοσιόν πού περιέχουν οἰνόπευμα. Εἶναι ὅ,τι χειρότερο μπορεῖ νά γίνη γιά τά ξηρά μαλλιά.

Θά ἦτανε καλό νά χρησιμοποιούσατε μία λοσιόν μέ βάσι βοδινό μεδούλι ἤ ρετσινόλαδο. Κι ἀκόμη ἐκεῖνες πού περιέχουν ἀμυγδαλόλαδο ἤ βιταμίνες, θά ἔκαναν καλό στήν περίπτωσί σας.

ΝΑ ΕΙΣΑΣΤΕ ΠΡΟΣΕΚΤΙΚΗ

Καλό εἶναι νά φορᾶτε σκούφια στό κολύμπι γιά νά προστατεύετε τά μαλλιά σας. Ἄν ὅμως σᾶς ἀρέση νά κολυμπᾶτε δίχως σκούφια, τότε, πρίν πέσετε στή θάλασσα βάλτε, μέ βαποριζατέρ μιά ἐλαφριά μπριγιαντίνη στά μαλλιά σας.

Μετά τό μπάνιο θά ξεβγάζετε ἀπαραιτήτως τά μαλλιά σας μέ γλυκό νερό, μπόλικο καί θά φροντίζετε νά στεγνώσουνε στή σκιά. Γιά λίγο καιρό, στίς δια[illegible] ἀποφεύγετε τ[illegible]

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

ΚΟΥΖΙΝΑ

Τά φαγητά τῆς ἑβδομάδος

Σαββάτο

Γλῶσσες τηγανητές (κατεψ.)	23
Πανέ (φρυγανιά, φυτίνη, αὐγό, ἀλεύρι)	10
Μαγιονέζα	15
Σαλάτα ἐποχῆς	10
Ἀχλάδια παγωμένα	15
	73

Κυριακή

Κοτόπουλο μέ μπάμιες	50
Σαλάτα ντομάτες – ἀγγούρι – τυρί	15
Τούρτα μέ σαθουαγιάρ σαντιγύ, κι' ἕνα κουτί κομπόστα	40
	105

Δευτέρα

Σατζίκι (γιαούρτι, σκόρδο, ἀγγούρι, λάδι)	15
Ντομάτες γεμιστές λαδερές (μέ σταφίδες, κουκουνάρια, ρύζι, μυρωδικά)	30
Τυρί ἄσπρο	10
Ζελέ μέ φροῦτα	10
	65

Τρίτη

Σαφρίδια τηγανητά	36
Κολοκυθάκια – βλῆτα σαλάτα	10
Τυρί	10
Καρπούζι γεμιστό μέ φροῦτα	20
	76

Τετάρτη

Αὐγά μπρουγιέ (μέ ντομάτες, φυτίνη, αὐγά) σέ φόρμα μέ σάλτσα ντομάτας	25
Πατάτες τηγανητές	10
Πιπεριές ψητές σαλάτα	10
Παγωτό ἕτοιμο 1 βόμβα	25
	70

Πέμπτη

Ἀρνάκι μέ φασολάκια	60
Πατάτες τηγανητές	10
Σαλάτα	10
Μούς μέ φροῦτα (φροῦτα – σαντιγύ – ζελέ)	25
	105

Παρασκευή

Τυροπιττάκια τηγανητά (φέτα, αὐγά, βιτάμ, φύλλο)	25
Μελιτζάνες μάμ-μπαΐλντι μέ σκόρδο, μαϊντανό, ντομάτα, λάδι, κρεμμύδι	20
Πατατοσαλάτα	5
Γρανίτα πεπόνι	20
	70

(Τά φαγητά ἔχουν ὑπολογιστῆ γιά 4 ἄτομα).

Μ. ΜΑΡΚΟΥ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ

Πρακτικές συμβουλές

● Οἱ κρέμες καί οἱ σάλτσες σας θά γίνωνται πιό ἀφράτες, πιό πετυχημένες, ἄν τίς φτιάχνετε σέ κατσαρόλα μέ χοντρό πάτο.

● Τό ἀσπράδι τοῦ αὐγοῦ δέν «ἀνεβαίνει», ὅταν τό χτυπᾶτε γιά μαρέγκα, ἄν τά αὐγά τά βγάλατε ἐκείνη τή στιγμή ἀπό τό ψυγεῖο. Νά τά βγάζετε μισή ὥρα πρίν, περίπου. Καί θυμηθῆτε νά τούς ρίξετε μιά πρέζα ζάχαρι ἄχνη. Θά χτυπηθοῦν πιό γρήγορα.

● Ἕνας λεκές ἀπό σοκολάτα σ' ἕνα συνθετικό ὕφασμα, βγαίνει μέ λίγο χυμό λεμονιοῦ.

● Ἄν θέλετε ἡ ὀμελέττα σας νά γίνη ἀφράτη, μή χτυπᾶτε πολύ τά αὐγά πού θά βάλετε σ' αὐτήν.

● Γιά νά κάνετε σφιχτά βραστά αὐγά, θά τά ρίξετε σέ νερό πού ἔχει ἀρχίσει νά βράζη κι' ὄχι πρίν, γιά νά μείνη ὁ κρόκος στή μέση ἀπό τό ἀσπράδι. Γιά νά γίνουν καλά, θά τ' ἀφήσετε 8 λεπτά.

● Τή μέρα πού εἴσαστε διαστική καί δέν ἔχετε καιρό νά μουσκέψετε ἀπό πρίν τά ροῦχα πού θά σιδερώσετε, μουσκέψτε τα μέ νερό ζεστό. Τυλίξτε τα γιά μερικά λεπτά καί σχεδόν ἀμέσως εἶναι ἕτοιμα γιά σίδερο.

● Γιά νά καθαρίσετε στιγμιαῖα τ' ἀσημένια μαχαιροπήρουνα, βουρτσίστε τα μέσα σέ σαπουνάδα ζεστή μέ μπόλικη ἀμμωνία.

● Ὅλα τά λαχανικά σας θά εἶναι πιό νόστιμα, ἄν τήν ὥρα πού βράζουν τούς ρίξετε στό νερό δυό κομμάτια ζάχαρι.

● Τό ἐσωτερικό στίς κατσαρόλες ἀπό ἐμαγιέ κιτρινίζει μέ τήν πολλή χρῆση. Μήν τίς τρίβετε ποτέ μέ σύρμα. Ἀφῆστε τις νά μουσκέψουν, γιά μιά νύχτα, σέ καθαρή χλωρίνη.

● Μήν πλένετε ποτέ ἕναν λεκέ ἀπό αἷμα μέ ζεστό νερό, γιατί θά μείνη γιά πάντα. Ξεβγάλτε τον μέ κρύο νερό, ὅπου θά ἔχετε ρίξει ἀμμωνία.

● Τό σατέν εἶναι ἕνα ὕφασμα πολύ εὐαίσθητο. Ἄν ἔχετε ἕνα ροῦχο ἀπό σατέν, προσέξτε το στό πλύσιμο καί τό σίδερο. Γιά νά κρατήση τή γυαλάδα του, προσθέστε στό νερό πού θά τό ξεβγάλετε ξύδι καί ἕνα κομμάτι ζάχαρι.

● Μέ τόν καιρό, τά πλαίσια ἀπό ξύλο βαμμένο χρυσό, θαμπώνουν καί λεκιάζουν ἀπό μύγες, πού εἶναι δύσκολο νά τά καθαρίσετε. Κάνετε τό ἑξῆς: Χτυπᾶτε ἕνα ἀσπράδι μαρέγκα καί προσθέτετε ἕνα κουταλάκι τοῦ καφέ χλωρίνη, σταγόνα - σταγόνα. Ἀφοῦ ξεσκονίσετε τό πλαίσιο, τό τρίβετε πολύ μαλακά μέ μιά βούρτσα ἤ ἕνα πινέλο βουτηγμένο στό πιό πάνω μίγμα. Σκουπίζετε ἀμέσως τό τμῆμα πού περνᾶτε.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ

Στολίστε τό σπίτι μέ μαξιλλάρια

Τά μαξιλλάρια εἶναι ἴσως τό πιό «γυναικεῖο» στολίδι τοῦ σπιτιοῦ. Δημιουργοῦν μιά ζεστασιά καί μιά οἰκειότητα.

Τελευταία φορά πού ἦτανε πολύ τῆς μόδας, ἦταν τό 1925. Πλεχτά καί ζωγραφιστά. Πιερρότοι καθισμένοι πάνω σ' ἕνα μισοφέγγαρο νά παίζουνε κιθάρα, ἔρωτες ἀνάμεσα σέ τριαντάφυλλα, σκυλάκια καί τρυφερές γατοῦλες, στόλιζαν τά ντιβάνια καί τίς πολυθρόνες τῶν σαλονιῶν. Ἀξέχαστες βέβαια καί οἱ κουκλίτσες - μαξιλλάρια, μέ τά βολάν καί τίς κορδέλλες κι' ἐκεῖνο τόν μικρό μποῦστο πού ξεφύτρωνε μέσα ἀπό τήν πελώρια φούστα τους.

Ὕστερα βέβαια ἀπό τέτοια κακογουστιά, φυσικό ἦταν νά ξεχαστοῦνε γιά πολλά χρόνια. Καί τώρα πού ξαναγυρίζουν, ἀλλά αὐτή τή φορά, ὄμορφα, καλοφτιαγμένα, σωστό στοιχεῖο καλῆς διακοσμήσεως γιά ἕνα σπίτι.

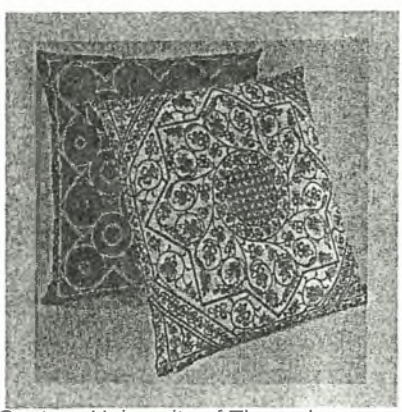

Γιά νά κάνετε χαρούμενο ἕναν χῶρο στό σπίτι σας, μέ αὐστηρή ἐπίπλωσι, φτάνουν μερικά μαξιλλάρια, ἀπό μονόχρωμο ὕφασμα σέ διάφορες φόρμες. Ἀπό βαμβάκι ἤ μάλλινο, τό ὕφασμά τους θά τό διαλέξετε σέ τόνους καθαρούς, πού θά φωτίσουν ἕναν καναπέ οὐδέτερο, γκρί ἤ μπέζ. Ρίξτε πάνω του 4–5 μαξιλλάρια. Ἕνα κόκκινο χτυπητό, ἕνα φωτεινό βιολέ, ἕνα ὤχρα, ἕνα πράσινο, ἕνα μαῦρο ἤ ἄσπρο. Θά δῆτε πόσο ὁ καναπές σας θ' ἀλλάξη ὄψι.

Ἄν ἡ ἐπίπλωσί σας εἶναι χωριάτικη, φτιάξτε μαξιλλάρια ἀπό ὄμορφα ὑφαντά ὑφάσματα, μονόχρωμα καί ριγωτά κι' ἀκόμη πλέξτε μόνη σας, ἄν τά καταφέρνετε, μέ τίς βελόνες ἤ τό βελονάκι. Ἀπό αὐτά τά μαξιλλάρια θά βάλετε τό πολύ δύο μαζί μέ ἄλλα ἀπό ὕφασμα μονόχρωμο.

Πάνω σ' ἕνα σκέτο, μοντέρνο καναπέ ἤ μιά πολυθρόνα σέ λιτή γραμμή, ρίξτε μαξιλλάρια μπατίκ ἤ σταμπωτά, πού ἔχουν ὄμορφα, μοντέρνα σχέδια, σέ ζεστούς χρωματισμούς.

Institute of Neohellenic Research / National Hellenic Research Foundation Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

100 ΧΤΕΝΙΣΜΑΤΑ

ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΤΥΠΟ, ΚΑΘΕ ΗΛΙΚΙΑ ΚΑΙ ΚΑΘΕ ΠΕΡΙΣΤΑΣΙ

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟΤΗΣ **Amica** ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΥ

ΙΣΙΑ, ΜΑΚΡΙΑ ΜΑΛΛΙΑ, μαζεμένα πίσω, γιά μιά έπίσημη έξοδο. Στήν κορυφή είναι τραβηγμένα πρός τά πίσω, άφήνοντας έλεύθερο τό μέτωπο. Δύο κοντρές «μές» έχουν πλεκτῆ πίσω γιά νά δίνουν τήν έντύπωσι σινιόν καί τά ύπόλοιπα μαλλιά, πέφτουν στήν πλάτη κυματιστά.

ΤΟ ΑΠΛΟ ΣΙΝΙΟΝ, γιά μαλλιά ΐσια, μακριά καί μᾶλλον λίγα. Είναι όλα τραβηγμένα πρός τά πίσω, έλεύθερο τό μέτωπο, έλαφρῶς φουσκωτά τά μαλλιά στήν κορυφή. Χωρίζονται σέ δυό κοντρές «μές» πού μπλέκονται μαλακά μεταξύ τους καί φτιάχνουν έναν πλατύ κότσο.

ΣΙΝΙΟΝ ΓΙΑ ΤΟ ΒΡΑΔΥ, πού βεβαίως γίνεται μέ τήν βοήθεια ποστίς. Τά μαλλιά τραβιῶνται μαλακά πίσω, έλαφρῶς φουσκωτά έπάνω. Τό ποστίς στηρίζεται στό κέντρο πίσω, μπουκλωτό, τά δικά σας μαλλιά χωρίζονται σέ δυό «μές», πού πλαισιώνουν τό ποστίς, σάν πλατιά, μονή κοτσίδα.

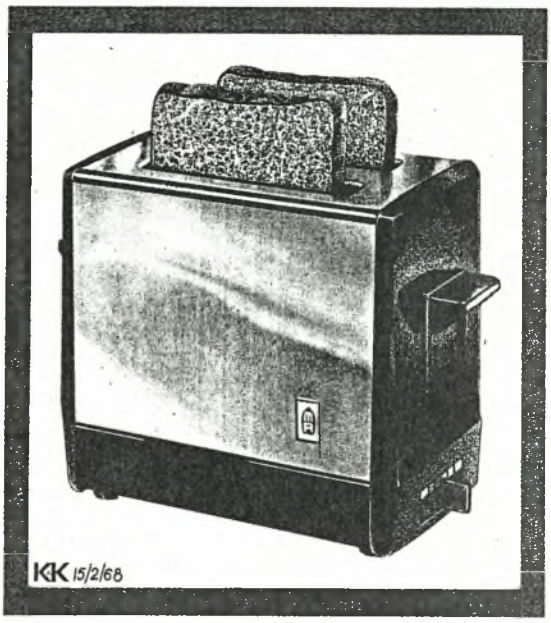

ΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΑΥΤΟΜΑΤΗ ΦΡΥΓΑΝΙΕΡΑ

MORPHY-RICHARDS

ΑΓΓΛΙΑΣ

Μετὰ τὸ ξύρισμα

χρησιμοποιῆστε TARR. Μία ἐπάλειψις μὲ λίγες σταγόνες TARR ἐξαλείφει κάθε ἐρεθισμὸ τοῦ δέρματος καὶ τοῦ δίδει ἐξαιρετικὴ φρεσκάδα. Εἶναι ἡ μοναδικὴ Λοσιὸν ποὺ προστατεύει τὸ δέρμα τοῦ προσώπου σας ἀπὸ σπυράκια, κοκκινίλες καὶ διάφορες ἄλλες παθήσεις προερχόμενες ἀπὸ τὸ ξύρισμα.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Γιά μιά καινούργια ζωή

Ὁ Ἄλαν τῆς εἶχε πῆ νά κάνουν ὑπομονή. Καί τώρα ὁ Ἄλαν ἦταν νεκρός...

ΗΩΡΑ ἦταν τέσσερις τό ἀπόγευμα, ὅταν ἔφθασαν στό γαλλικό ξενοδοχεῖο. Ἡ Μπρίτζετ, πού ὡδηγοῦσε ἀπό τό πρωΐ σχεδόν, παρκάρησε τό τετραθέσιο αὐτοκινητάκι τους σέ μιά ἄκρη τῆς αὐλῆς, καί ἡ μητέρα της καί ἡ θεία της κατέβηκαν, μουδιασμένες.

— Λές νά εἶναι καλό αὐτό τό μέρος; ρώτησε ἡ μητέρα της.

Ἡ θεία της, πού ἦταν πιό βολική καί ἀποφασιστική, ἀποκρίθηκε :

— Ἄς περάσουμε ἀπόψε ἐδῶ, Μαίρη, καί, ἄν δέν μᾶς ἀρέση, βρίσκουμε αὔριο, πιό κάτω, ἄλλο ξενοδοχεῖο.

Ἡ Μπρίτζετ ἐξακολουθοῦσε νά κάθεται στό αὐτοκίνητο. Ἦταν κουρασμένη, γιατί εἶχε ὁδηγήσει πολλές ὧρες, ἀπό τό πρωΐ, στό πρῶτο της αὐτό ταξίδι στό ἐξωτερικό. Ἦταν ὅμως περισσότερο κουρασμένη ψυχικά, παρά σωματικά. Στήν ψυχική κατάσταση πού βρισκόταν ἡ Μπρίτζετ, ἀδιαφοροῦσε ἄν τό ξενοδοχεῖο εἶχε ἀνέσεις ἤ ὄχι.

Πίσω ἀπό τό τετραώροφο ξενοδοχεῖο μέ τήν ἐπικλινῆ στέγη, σκεπασμένη μέ γκρίζα πλακάκια, ὅπως συνηθίζεται στήν Βρετάννη, διακρίνονταν μερικά φουντωτά πεῦκα, μιά λουρίδα ἀπό κίτρινη ἄμμο καί μετά ἡ γαλαζοπράσινη θάλασσα.

Ὕστερα ἀπό ἕνα - δυό λεπτά, ἡ Μπρίτζετ βγῆκε μέ τήν σειρά της ἀπό τό αὐτοκίνητο καί πῆγε στήν ρεσεψιόν τοῦ ξενοδοχείου, γιά νά ρωτήση ἄν ὑπῆρχαν ἐλεύθερα δωμάτια.

Ναί, ὑπῆρχε ἕνα δωμάτιο μέ δυό κρεβάτια στό δεύτερο πάτωμα καί ἄλλο ἕνα δωμάτιο μ' ἕνα κρεβάτι στό τέταρτο. Μιά μικρή ὑπάλληλος τοῦ ξενοδοχείου ἦλθε γιά νά πάρη τίς βαλίτσες. Τό δωμάτιο μέ τά δυό κρεβάτια ἦταν εὐρύχωρο καί καθαρό, τό ἄλλο ὅμως ἦταν μικρό σάν κουτί ἀπό σπίρτα. Ἡ μητέρα τῆς Μπρίτζετ καί ἡ θεία της κυττάχτηκαν.

— Ἐσύ καί ἡ θεία Χίλντα θά μείνετε στό μεγάλο δωμάτιο κι' ἐγώ θά μείνω ἐδῶ, εἶπε ἡ Μπρίτζετ. Θά εἶναι θαυμάσια ἐδῶ, πρόσθεσε καθώς δοκίμαζε τό κρεβάτι.

— Μά εἶσαι σίγουρη γι' αὐτό; ρώτησαν ταυτόχρονα οἱ δυό γυναῖκες.

— Ἀπολύτως, ἀποκρίθηκε ἡ Μπρίτζετ. Ἀπ' ἐδῶ θά ἔχω ὡραία θέα στήν θάλασσα καί τό κρεβάτι εἶναι μαλακό καί ἄνετο.

— Ἔστω, εἶπε ἀναποφάσιστα ἡ μητέρα της.

— Κατεβῆτε κάτω γιά νά ἀλλάξετε. Ἐγώ θά κατέβω σέ μισή ὥρα.

Οἱ δυό γυναῖκες κατέβηκαν κάτω γκρινιάζοντας, γιατί τό ξενοδοχεῖο δέν εἶχε ἀσανσέρ, καί συζητώντας γιά τό τσάϊ πού θάπιναν.

Ἡ Μπρίτζετ ἔκλεισε τήν πόρτα πίσω τους καί ἀναστέναξε μέ ἀνακούφισι ὅταν ἔπαψαν νά ἀκούγωνται. Καί οἱ δύο θά περνοῦσαν τίς διακοπές τους καλύτερα στό Μπουρνμάουθ, ὅπως κάθε χρόνο. Ἀποφάσισαν ὅμως νά περάσουν δυό ἑβδομάδες στήν Γαλλία, «γιά νά ξεσκάση ἡ Μπρίτζετ».

Ὅπως ὅλος ὁ κόσμος στό χωριό, γνώριζαν κι' αὐτές ὅτι ὁ Ἄλαν καί ἡ Μπρίτζετ θά παντρεύονταν μιά μέρα, ἄν καί δέν ἦταν ἐπίσημα ἀρραβωνιασμένοι. Ἡ Μπρίτζετ ὅμως ἦταν εἴκοσι μόνο χρονῶν καί εἶχαν περάσει ἕξη μῆνες ἀπό τήν ἡμέρα πού ὁ Ἄλαν εἶχε σκοτωθῆ σ' ἕνα αὐτοκινητικό δυστύχημα. Καί οἱ δυό γυναῖκες ἀποφάσισαν, ὅτι καιρός ἦταν ἡ Μπρίτζετ νά ἀρχίση νά ζῆ.

Ἡ Μπρίτζετ ἄνοιξε γρήγορα τίς βαλίτσες της. Εἶχε φέρει ἐλάχιστα φορέματα μαζί της. Δέν τήν ἐνδιέφεραν τά φορέματα, ἐξ ἄλλου. Μήπως δέν εἶχε ἔλθει στό ταξίδι μόνο καί μόνο γιά νά μή δυσαρεστήση τήν μητέρα της;

Ἡ Μπρίτζετ πῆγε κοντά στό παράθυρο καί σήκωσε τίς ἄσπρες κουρτίνες. Ἦταν ἡ ὥρα τῆς παλίρροιας καί τά νερά τῆς θάλασσας ἀποτραβιόνταν.

«Μετά τό δεῖπνο, σκέφθηκε, θά πῶ ὅτι εἶμαι κουρασμένη καί θά πέσω στό κρεβάτι μου. Θά δισβάσω. Ἔτσι, θά περάση ἡ νύχτα. Σύντομα θά περάσουν καί οἱ δυό ἑβδομάδες. Καί ὅταν θά γυρίσουμε πίσω, θά τούς δηλώσω ὅτι θά πάω νά ἐργασθῶ στό Λονδῖνο. Ἐκεῖ δέν θά εἶμαι ὑποχρεωμένη νά συναντῶ πρόσωπα γεμᾶτα οἶκτο, οὔτε ἀνθρώπους πού νά προσπαθοῦν νά διασκεδάσουν τήν θλῖψι μου».

Ὕστερα εἶπε μέσα της :

«Ὦ, Ἄλαν! Πῶς μπορεῖ νά ὑπάρχη κόσμος καί σύ νά μήν εἶσαι σ' αὐτόν;».

★

Ὁ Ἄλαν, ἀπ' ὅσο θυμόταν, ἀποτελοῦσε μέρος τοῦ δικοῦ της κόσμου. Τόν γνώριζε ἀπό παιδί ἀκόμα. Κι' ὕστερα, ὅταν ἔγιναν δεκαεπτά χρονῶν, ἡ Μπρίτζετ ἀνακάλυψε, ἐντελῶς ξαφνικά, ὅτι ὁ Ἄλαν εἶχε γίνει ὁ κόσμος ὁλόκληρος γι' αὐτήν. Ὅμως, ὁ πατέρας τοῦ Ἄλαν τούς εἶχε πείσει νά περιμένουν, γιατί δέν ἤθελε νά ἀρραβωνιασθοῦν πρίν ὁ Ἄλαν συμπληρώση τά εἰκοσιένα του χρόνια.

Στήν ἀρχή βρῆκαν λογική τήν πρότασί του. Ὕστερα, ὅμως, ὅταν πέρασαν δυό χρόνια, οἱ δυό νέοι ἄρχισαν νά δυσανασχετοῦν. Σωστό θά ἦταν, ὁ Ἄλαν νά πήγαινε ξανά στόν πατέρα του καί νά τοῦ ζητοῦσε τήν ἄδεια νά παντρευτοῦν. Ἐκεῖνος ὅμως ἦταν ἀνένδοτος. Ὅταν τόν πίεσαν ἀρκετά, παραδέχθηκε ὅτι ἔπρεπε νά παντρευτοῦν, ὄχι ὅμως πρίν ὁ γυιός του συμπληρώση τά εἴκοσί του χρόνια, γιά νά ἀποκτήση στό μεταξύ τήν ἀπαραίτητη πεῖρα ἀπό τήν ζωή, ὅπως εἶπε.

Ὁ Ἄλαν τῆς εἶπε νά κάνουν ὑπομονή. Μετά ἀπό δεκαπέντε μῆνες θά γινόταν εἰκοσιενός χρονῶν καί τότε κανένας δέν θά μποροῦσε νά τούς ἐμποδίση νά ὁλοκληρώσουν τήν εὐτυχία τους.

Καί τώρα ὁ Ἄλαν ἦταν νεκρός. Τόν σκότωσε κάποιος πού ἔτρεχε ἀντικανονικά, μέ τό αὐτοκίνητό του, πάνω στόν δημόσιο δρόμο.

[illegible] ἔκλαψε καθόλου, εἶπε ἡ μητέρα της στίς φίλες της. Οὔτε καί τό [illegible] ἐντελῶς ἀφύσικο».

[illegible] παράθυρο. Τά μάτια της γυάλιζαν. Ὄχι, δέν ἔπρεπε νά κλάψη γιά τόν Ἄλαν. Ἡ πληγή της ἦταν τόσο βαθειά, πού δέν μποροῦσε νά κλάψη γιά τόν ἀγαπημένο της.

Ἡ Μπρίτζετ εἶδε τήν μητέρα της καί τήν θεία της νά βγαίνουν ἀπό τό ξενοδοχεῖο καί νά ψάχνουν γιά τραπεζάκι. Ἕνα παχύσαρκο γκαρσόνι μέ ἄσπρη ποδιά ἦλθε πρός τό μέρος τους καί ἡ Μπρίτζετ χαμογέλασε μέ τήν σκέψι, ὅτι οἱ δυό γυναῖκες θά τρόμαζαν τόν ὑπάλληλο τοῦ ξενοδοχείου μέ τά πολλά φλυτζάνια τσάϊ πού θά ἔπιναν.

Καί οἱ δυό εἶχαν μείνει ἀπό νεαρή ἡλικία χῆρες καί θά γνώριζαν, χωρίς ἄλλο, τί θά πῆ ἀπελπισία. Τώρα, τό μόνο πρᾶγμα πού τίς ἐνδιέφερε ἦταν ἄν τό τσάϊ ἦταν ἀρκετά δυνατό ἤ ἄν τά κρεβάτια τοῦ ξενοδοχείου ἦταν ἄνετα.

Ἡ Μπρίτζετ ἀπομακρύνθηκε ἀπό τό παράθυρο. Θά κατέβαινε κάτω νά κολυμπήση. Ἄνοιξε τήν βαλίτσα της καί ἔβγαλε τό μαγιό της. Τήν ὥρα πού τό φοροῦσε, κυττάχτηκε στόν καθρέφτη. Ναί, ἦταν ἀδύνατη, τό πρόσωπό της ὅμως ἄστραφτε ἀπό ὑγεία.

Ἦταν δυνατόν νά ἔχη τόση ζωτικότητα, νά βάζη ἤρεμα τό μαγιό της καί νά πηγαίνη γιά κολύμπι, ὅταν ὁ ἀγαπημένος της ἦταν νεκρός; Μέ τίς σκέψεις αὐτές ἡ Μπρίτζετ κατέβηκε τίς σκάλες τοῦ ξενοδοχείου.

Καθώς πήγαινε στήν θάλασσα, σταμάτησε γιά μιά στιγμή γιά νά μιλήση μέ τήν μητέρα της καί τήν θεία της. Καί οἱ δυό ἦταν ἐνθουσιασμένες. Τό τσάϊ ἦταν ἐξαιρετικό καί τό ξενοδοχεῖο ἄνετο. Εἶχαν πιάσει μάλιστα γνωριμία μέ τήν κοπέλλα πού βοηθοῦσε τό γκαρσόνι.

— Τήν λένε Ἐλουάζ, εἶπε ἡ μητέρα της. Μᾶς εἶπε ὅτι δέν ὑπάρχουν ἄλλοι Ἄγγλοι στό ξενοδοχεῖο.

— Περιμένουν ὅμως ἕναν Ἄγγλο, πού ἔρχεται κάθε χρόνο, συμπλήρωσε ἡ θεία της.

Ἡ μητέρα της ἐξακολούθησε :

— Εἶναι νέος, μέ εὐχάριστο παρουσιαστικό καί «χωρίς ὑποχρεώσεις», ὅπως μοῦ εἶπε ἡ Ἐλουάζ.

— Ὑποθέτω ὅτι ἐννοοῦσε πώς εἶναι ἀνύπαντρος καί χωρίς δεσμό, εἶπε ἡ θεία Χίλντα.

Οἱ δυό γυναῖκες προσπαθοῦσαν νά προκαλέσουν τό ἐνδιαφέρον τῆς Μπρίτζετ. Ἐκείνη τίς κύτταξε ψυχρά καί εἶπε :

— Πηγαίνω νά κολυμπήσω. Θά γυρίσω γιά τό βραδυνό φαγητό.

— Μήν ἀργήσης. Ἔλα νά πάρης μαζί μας ἕνα ὀρεκτικό, πρίν ἀπό τό φαγητό, φώναξε ἡ μητέρα της.

Ἡ Μπρίτζετ ὅμως ἔκανε πώς δέν ἄκουσε κι' ἀπομακρύνθηκε.

Ἕνα δροσερό ἀεράκι ἐρχόταν ἀπό τήν θάλασσα. Ἡ Μπρίτζετ πῆρε μιά βαθειά ἀναπνοή κι' ἔτρεξε χαρούμενα πρός τό κῦμα. Καθώς κολυμποῦσε θυμήθηκε τόν Ἄλαν καί τἄβαλε μέ τόν ἑαυτό της, γιά τήν στιγμιαία χαρά πού εἶχε νοιώσει. Ὡστόσο, ἀποφάσισε νά κολυμπήση πολλήν ὥρα. Ἔτσι, τό κορμί της θά κουραζόταν, τά νεῦρα της θά ἠρεμοῦσαν καί τό βράδυ θά τήν ἔπαιρνε ὁ ὕπνος μόλις θά ἔπεφτε στό κρεβάτι της καί δέν θάβλεπε τούς συνηθισμένους ἐφιάλτες της.

Τά νερά ἦταν ρηχά, ἀπό τήν παλίρροια, ὅταν ἡ Μπρίτζετ γύριζε μισοτρέχοντας πρός τήν πλάζ. Ξαφνικά, ἡ νεαρή κοπέλλα ἔβγαλε μιά κραυγή κι' ἔπεσε πάνω στήν ἄμμο. Ὁ πόνος ἦταν δυνατός, λές κι' ἕνα καφτό σουβλί τῆς εἶχε τρυπήσει τό πόδι. Ἕνα κόκκινο σημάδι εἶχε σχηματισθῆ στό πέλμα της, πού εἶχε ἀρχίσει κιόλας νά πρήζεται.

— Ἀτυχία, εἶπε δίπλα της μιά ἀνδρική φωνή. Θά σᾶς δάγκωσε φαίνεται κανένα ἀπό τά καταραμένα αὐτά ζωῦφια, πού εἶναι μισοχωμένα στήν ἄμμο. Θά ἔπρεπε νά σᾶς πούν νά φορᾶτε κάτι στά πόδια σας, ὅταν τά νερά εἶναι χαμηλά.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

— Μόλις τώρα έφτασα, είπε ή Μπρίτζετ μέ φωνή πού έτρεμε άπό τόν πόνο. Δέν είδα κανέναν γιά νά μέ προειδοποιήση.

— Στό ξενοδοχείο μένετε; Έπιτρέψτε μου νά σάς βοηθήσω. Έχω μερικά φάρμακα μαζί μου. Δέν είναι τίποτα. Τό δάγκωμα δέν είναι έπικίνδυνο. Σέ λίγο ό πόνος θά περάση.

Ό άγνωστος βοήθησε τήν Μπρίτζετ νά περάση άπό τήν γεμάτη πέτρες άμμουδιά καί νά φθάση στήν αύλή τοῦ ξενοδοχείου. Εύτυχῶς, σκέφθηκε ή Μπρίτζετ, πού ή μητέρα της καί ή θεία της δέν ήταν έκεῖ. Ό άγνωστος, χωρίς άλλο, θά ήταν ό Άγγλος, γιά τόν όποῖο είχε κάνει λόγο ή Έλουάζ. Καί ή Μπρίτζετ δέν είχε καμμιά όρεξι νά βλέπη τίς δυό γυναίκες νά ένθουσιάζωνται γιά τήν γνωριμία της μέ τόν «χωρίς ύποχρεώσεις» νεαρό Άγγλο.

Ή Μπρίτζετ σκέπασε τήν πλάτη της μέ τήν πετσέτα της καί κάθησε σέ μιά καρέκλα περιμένοντας τόν Άγγλο, πού είχε πάει στό αύτοκίνητό του καί έψαχνε στό ντουλαπάκι, κάτω άπό τό δολάν.

— Βρήκα κάτι πού θά σάς κάνη καλό, είπε όταν γύρισε σέ λίγο. Φυσικά, ή άμμωνία είναι τό καλύτερο φάρμακο. Πιστεύω όμως ότι καί ή άλοιφή αύτή θά σάς άνακουφίση.

— Σάς εύχαριστῶ, είπε ή Μπρίτζετ μέ σφιγμένα χείλη.

Έκεῖνος γύρισε καί τήν κύτταξε γρήγορα, παρατήρησε τά λαμπερά, άνέκφραστα μάτια της, τά σφιχτά καί άγέλαστα χείλη της.

— Μέ συγχωρεῖτε, τῆς είπε. Δέν σάς κάνω τόν παντογνώστη. Πάρτε όμως τό σωληνάριο μαζί σας, γιά νά βάζετε κάθε τόσο φάρμακο στό πονεμένο μέρος.

— Σάς εύχαριστῶ, είπε πάλι ή Μπρίτζετ, παίρνοντας τό σωληνάριο άπό τά χέρια του.

Ή Μπρίτζετ ήξερε ότι τό ξερό «εύχαριστῶ» δέν ήταν άρκετό. Ότι έπρεπε νά πάρη μιά πιό ζεστή έκφρασι γιά νά τόν εύχαριστήση. Καθώς όμως έκεῖνο δίστασε γιά μιά στιγμή, ό Άγγλος γύρισε τήν πλάτη καί κατευθύνθηκε πρός τό αύτοκίνητό του. Ή Μπρίτζετ κοντοστάθηκε καί τόν κύτταξε. Ύστερα μπῆκε στό ξενοδοχεῖο.

Ή Μπρίτζετ έκανε ντούς, φόρεσε ένα μπλέ παντελόνι, μιά μεταξωτή μπλούζα καί μαλακά πέδιλα. Φυσικά, ή ὥρα γιά τό όρεκτικό ήταν περασμένη. Ή νεαρή κοπέλλα βρῆκε τίς δυό γυναῖκες νά κάθωνται σ' ένα τραπέζι κοντά στό παράθυρο τοῦ έστιατορίου. Ή Μπρίτζετ κάθησε σιωπηλά καί ἄρχισε νά καθαρίζη άφηρημένα τήν πελώρια καραβίδα πού είχε στό πιάτο της. Ή θεία της έσκυψε πάνω άπό τό τραπέζι καί τῆς ψιθύρισε :

— Νά, αύτός είναι ό Άγγλος, άγάπη μου, στό δεύτερο τραπέζι δεξιά...

— Ναί, είπε άδιάφορα ή Μπρίτζετ, χωρίς νά γυρίση νά κυττάξη.

Τήν άλλη μέρα ή καί άργότερα θά έπρεπε νά τόν συναντήση, γιά νά τοῦ έπιστρέψη τό φάρμακο καί νά τόν εύχαριστήση εύγενικά, αύτή τήν φορά. Έκείνη τήν στιγμή όμως δέν ήθελε νά κάνη λόγο γιά τόν τραυματισμό της στήν μητέρα της καί τήν θεία της, πού θά τήν βομβάρδιζαν μέ έρωτήσεις.

*

Όταν μπῆκαν στόν κῆπο τοῦ ξενοδοχείου, τά περισσότερα τραπεζάκια ήταν πιασμένα. Οίκογένειες κάθονταν κάτω άπό τήν σκιά τῶν πεύκων καί άπολάμβαναν τόν καφέ ή τό λικέρ τους. Νέοι καί νέες έπαιζαν πίγκ - πόγκ, σέ δυό τραπέζια. Ό Άγγλος καθόταν μπροστά σ' ένα καβαλέττο ζωγραφικῆς. Μιλοῦσε καλά τά γαλλικά καί φαινόταν ότι γνώριζε τούς περισσότερους πελάτες τοῦ ξενοδοχείου.

Όταν ή Έλουάζ έφερε τούς καφέδες στίς τρεῖς Άγγλίδες, έδειξε τό σκίτσο της, πού ήταν ζωγραφισμένο στό πίσω μέρος ένός καταλόγου φαγητῶν.

— Δέν είναι ὡραῖο τό σκίτσο μου; Ό κ. Ρόμπερτς τό έκανε, είπε δείχνοντας μέ τό χέρι της τόν Άγγλο. Δέν έκανε περισσότερο άπό δυό λεπτά γιά νά τό ζωγραφίση. Κυττάχτε τί όμοιότητα...

Πραγματικά, τό σκίτσο, πού έδειχνε τήν Έλουάζ μέ τήν ἄσπρη της ποδιά νά κρατᾶ ψηλά στό ένα της χέρι τόν δίσκο μέ τούς καφέδες καί χωνάκια παγωτό στό ἄλλο, ήταν πετυχημένο.

Ή μητέρα καί ή θεία τῆς Μπρίτζετ κύτταζαν τό σκίτσο, όταν ό Άγγλος πλησίασε τό τραπέζι τους.

— Είναι καλύτερα σήμερα τό πόδι σας; ρώτησε τήν Μπρίτζετ.

Τά μάγουλά της κοκκίνισαν καθώς άποκρινόταν :

— Ναί, καλύτερα είναι, σᾶς εύχαριστῶ.

Εύκαιρία ήταν νά τόν εύχαριστήση. Πρόσθεσε, λοιπόν, μουρμουρίζοντας :

— Ήταν πολύ εύγενικό έκ μέρους σας. Θά πρέπει νά σάς έπιστρέψω τό σωληνάριο μέ τό φάρμακο.

— Όποτε θέλετε, είπε έκεῖνος.

Ύστερα ύποκλίθηκε έλαφρά στίς δυό κυρίες καί γύρισε στό τραπέζι του.

Ή Μπρίτζετ σηκώθηκε άμέσως, πρίν οί δυό γυναῖκες προλάβουν καί άρχίσουν τίς έρωτήσεις.

— Είμαι πολύ κουρασμένη, είπε. Πειρόζει νά πάω νά κοιμηθῶ;

Καί, χωρίς νά περιμένη άπάντησι, άπομακρύνθηκε βιαστικά.

Άργότερα, καθώς δέν μποροῦσε νά κοιμηθῆ, οὔτε είχε τήν όρεξι νά διαβάση, στάθηκε μπροστά στό παράθυρό της γιά νά θαυμάση τήν ὡραία βραδυά. Ό κῆπος τοῦ ξενοδοχείου τώρα ήταν ἄδειος. Μόνο ό Άγγλος καθόταν στό τραπέζι του. Δέν ζωγράφιζε ὅμως. Μόνο κάπνιζε.

*

Τήν ἄλλη μέρα, ή μητέρα της καί ή θεία της άποφάσισαν νά μή μετακινηθοῦν. Τό μέρος τούς ἄρεσε καί θά έμεναν ὡς τό τέλος τῶν διακοπῶν τους. Ή Μπρίτζετ κολυμποῦσε τέσσερις - πέντε φορές τήν ήμέρα. Τελικά έπεφτε έξαντλημένη πάνω στήν ὄμμο καί παραδινόταν στό χάδι τῶν ήλιαχτίδων. Ύστερα έκανε μακρυνούς περιπάτους καί τό βράδυ γύριζε στό ξενοδοχείο, έξουθενωμένη άπό τήν κούρασι. Έτρωγε λίγο καί τάβαζε μέ τήν μητέρα της γιά τό ὑπερβολικό ένδιαφέρον πού έδειχνε γιά τούς ἄλλους πελάτες τοῦ ξενοδοχείου

Καμμιά φορά, τά βράδυα, ή Μπρίτζετ έπαιζε πίγκ - πόγκ μέ κανένα άπό τά μεγαλύτερα παιδιά, συγκεντρώνοντας τήν προσοχή της στήν μικρή, ἄσπρη μπαλλίτσα.

Ένα βράδυ, καθώς έπαιζε μ' έναν νεαρό, ό Άγγλος πλησίασε τό τραπέζι καί ἄρχισε νά παρακολουθῆ τό παιχνίδι. Ύστερα άπό κάμποσην ὥρα, ό Άγγλος πῆρε τήν ρακέττα άπό τό χέρι τοῦ νεαροῦ, ζητώντας του, μ' ένα χαμόγελο, συγγνώμη, καί βρέθηκε στήν ἄλλη μεριά τοῦ τραπεζιοῦ, άντίκρυ στήν Μπρίτζετ.

— Τά έχετε ταράξει τά παιδιά αὐτά, είπε.

— Τούς άρέσει τό παιχνίδι.

— Θά προσπαθήσω νά σάς νικήσω, γιά νά πάρω τήν ρεβάνς τους.

Είχε πιά νυχτώσει γιά καλά καί ή Μπρίτζετ δέν μποροῦσε νά διακρίνη καλά τό πρόσωπό του. Γιά πρώτη φορά ὅμως τόν έβλεπε σάν ἄνθρωπο, σάν ἄντρα. Θά ήταν γύρω στά τριάντα του χρόνια, σκέφθηκε ή Μπρίτζετ. Όχι ὡραῖος, ἀλλά μέ εύχάριστο παρουσιαστικό, μέ κανονικά χαρακτηριστικά καί γεροδεμένο σῶμα.

Έπαιξαν κάμποσην ὥρα. Ύστερα ή Μπρίτζετ ἄρχισε νά νοιώθη σάν ὄχι ένα, ἀλλά δωδεκάδες ἄσπρα μπαλλάκια νά πηδοῦσαν πάνω άπό τό δίχτυ. Χτυποῦσε κι' αὐτή μέ λύσσα τό μπαλλάκι, ἀλλά γιά μιά στιγμή πέταξε τήν ρακέττα καί τρίκλισε ζαλισμένη.

Ό Άγγλος ἔτρεξε κοντά της.

— Εἶσθε πολύ κουρασμένη, είπε. Ἐλᾶτε νά καθήσετε. Ένα ποτό θά σάς κάνη καλό.

Ή Μπρίτζετ ἀφέθηκε νά τήν ὁδηγήση σ' ένα άπό τά διπλανά τραπεζάκια καί ὅταν ό καφές καί τό κονιάκ ἔφθασαν, ἤπιε καί τά δύο γιά νά συνέλθη.

— Αὔριο, είπε έκεῖνος, είναι ή τοπική γιορτή.

Ή Μπρίτζετ δέν άποκρίθηκε.

— Θά γίνη λιτανεία καί παρέλασι μέ τοπικές ένδυμασίες.

Έκείνη έξακολουθοῦσε νά βλέπη ἀφηρημένα μπροστά της. Ό συνοδός της συνέχισε, σάν νά μιλοῦσε στόν ἑαυτό του :

— Πρέπει κανείς νά ἀρχίση άπό κάπου. Ἔρχεται κάποτε ή στιγμή πού πρέπει νά ἁρπάξης ξανά τόν παλμό τῆς ζωῆς. Ξέρετε ὅτι λίγες μόνο ἡμέρες, κάθε μῆνα, μπορεί κανείς νά πάη μέ τά πόδια στό νησί, ξεκινώντας άπό τό ἀκρωτήρι;

Ή Μπρίτζετ σηκώθηκε.

— Εἶμαι φοβερά κουρασμένη, είπε. Πρέπει νά πάω νά κοιμηθῶ. Σᾶς εὐχαριστῶ, κύριε... κύριε... Ρόμπερτς, γιά τά ποτά.

— Γκύ, είπε έκεῖνος, Γκύ Ρόμπερτς.

Δέν φάνηκε ὅμως νά ἄκουσε τό ὄνομά του, καθώς ἀπομακρύνθηκε βιαστικά, γιά νά ἀνέβη στό δωμάτιό της καί νά πέση, σάν τό κουρασμένο παιδάκι, στό κρεβάτι της.

Τήν νύχτα έκείνη ή Μπρίτζετ κοιμήθηκε καλά. Καί ὅταν τήν ἄλλη μέρα ξύπνησε ἀργά, ἔκλαψε γιά πρώτη φορά άπό τόν θάνατο τοῦ Ἄλαν.

Μετά κατέβηκε κάτω γιά νά κολυμπήση. Κι' ἐπειδή ήταν Κυριακή, κι' ἐπειδή ήταν ή τοπική γιορτή, ή πλάζ ήταν ἔρημη. Περίεργο, ὅμως. Ή Μπρίτζετ δέν ἔνοιωθε τώρα πιά τήν ἀνάγκη νά κολυμπήση ὥσπου νά ἐξαντληθῆ. Ἀντίθετα, κολυμποῦσε ἀνάσκελα, κυττάζοντας τόν οὐρανό.

Ὅταν γύρισε στό ξενοδοχείο, ή γιορτή στό χωριό είχε τελειώσει καί τά τραπεζάκια στόν κῆπο ήταν γεμάτα. Γιά πρώτη φορά τήν ἡμέρα έκείνη ή Μπρίτζετ ἔφαγε μέ ὄρεξι.

Οἱ μέρες περνοῦσαν.

Ό Γκύ Ρόμπερτς δέν τήν πλησίασε ξανά. Μερικές φορές, ὅμως, ή Μπρίτζετ συνέλαβε τόν ἑαυτό της νά φάσσνη μέ τό βλέμμα της γιά νά τόν δρῆ. Καί ὅταν ήταν σίγουρη ὅτι ἐκεῖνος δέν τήν ἔβλεπε, τόν κύτταζε γιά πολλήν ὥρα.

Ό Γκύ είχε ἀγγίξει τήν αἰτία πού προκαλοῦσε τόν πόνο της καί τῆς είπε κάτι πού ἐκείνη τό γνώριζε άπό τήν ἀρχή. Κάποτε, κάπου, χωρίς αὐτό νά σημαίνη ὅτι φερνόταν ἀνέντιμα στόν Ἄλαν, θά ἔπρεπε νά ἁρπάξη ξανά τόν παλμό τῆς ζωῆς.

Μιά μέρα, ἐνῶ ἔπαιρνε τόν καφέ της, είχε τήν αἴσθησι ὅτι ἐκεῖνος τήν σκιτσάριζε. Καί ὅταν ὁ Γκύ ἔφυγε καί ἄφησε πάνω στό σιδερένιο τραπεζάκι ένα φύλλο χαρτί, ἐκείνη δέν ἄντεξε στήν περιέργεια. Σηκώθηκε καί πῆγε νά δῆ. Ἦταν, πραγματικά, τό σκίτσο της. Μέ μερικές μόνο μολυβιές, ὁ Γκύ είχε συλλάβει τήν ἀπελπισία, πίσω άπό τό νεανικό καί γεμᾶτο ὑγεία πρόσωπό της. Κάτω άπό τό σκίτσο ὁ Γκύ είχε γράψει : «Ἡ ἐπιστροφή τῆς περιέργειας σημαίνει ὅτι εἶσθε ἕτοιμη γιά τήν ζωή».

Τά μάγουλά της ἔγιναν κατακόκκινα. Ὥστε ὁ Γκύ ἤξερε ὅτι ἐκείνη τόν κύτταζε...

Ή Μπρίτζετ στεκόταν ἀκίνητη, τσαλακώνοντας νευρικά τό χαρτί, ὅταν ή Έλουάζ ἦλθε γιά νά καθαρίση τό τραπέζι.

— Αὔριο ὁ Ἄγγλος μας φεύγει, είπε. Ἔρχεται πάντα γιά μιά ἑβδομάδα μόνο.

— Κάθε χρόνο;

— Ναί, κάθε χρόνο, στά τελευταῖα τέσσερα - πέντε χρόνια. Ή νεαρή του γυναίκα πνίγηκε ἐδῶ, ὅταν ἦλθαν νά περάσουν τόν μῆνα τοῦ μέλιτός τους. Ἔπρεπε νά ἐλέγατε τήν συντριδή καί τήν ἀπελπισία του. Τόν ἄλλο χρόνο ἦλθε πάλι. Ὅλη τήν ἡμέρα καθόταν κάτω άπό τά δέντρα, ἔπινε καί κύτταζε τήν θάλασσα. Στόν τρίτο χρόνο ἦλθε πάλι. Αὐτή τήν φορά ὅμως είχε ἀρχίσει νά ζωγραφίζη. Ζωγράφιζε ὅλους ὅσους συναντοῦσε : Τούς κατοίκους τοῦ χωριοῦ, τήν ἰδιοκτήτρια τοῦ ξενοδοχείου, τούς πελάτες. Κι' ἐπειδή οἱ ἴδιοι πάντοτε ἄνθρωποι ἔρχονται κάθε χρόνο, ὁ Ἄγγλος ἔγινε φίλος μέ ὅλους σχεδόν. Κάνει περιπάτους μαζί τους, ἐκδρομές...

Ἁρπαξε ξανά, τόν παλμό τῆς ζωῆς, σκέφτηκε ή Μπρίτζετ, ἐνῶ ή Έλουάζ συνέχισε :

— Ἴσως καμμιά μέρα ξαναπαντρευτῆ, ποιός ξέρει;

Ή Μπρίτζετ ἀνέβηκε στό δωμάτιό της καί φόρεσε τό μαγιό της. Ὅταν κατέβηκε, ἐκεῖνος καθόταν κάτω άπό ἕνα δέντρο. Ή Μπρίτζετ τόν πλησίασε ἀθόρυβα καί τόν ἄγγιξε θαρρετά στό μπράτσο.

— Ἦταν πετυχημένο τό σκίτσο σας, είπε.

Ἐκεῖνος χαμογέλασε.

— Θά θέλατε νά κολυμπήσετε μαζί μου; ρώτησε ή Μπρίτζετ.

Ή Μπρίτζετ ὅμως πάγωσε καθώς πρόφερε αὐτά τά λόγια. Μήπως σ' αὐτή τήν θάλασσα δέν είχε πνιγῆ ή νεαρή του γυναίκα; Ή Μπρίτζετ ποτέ δέν τόν είχε δῆ στήν θάλασσα. Ἴσως μάλιστα νά μήν ἤξερε κολύμπι.

Ὁ Γκύ ὅμως χαμογελοῦσε καθώς τῆς ἀπαντοῦσε :

— Συνηθίζω νά κολυμπῶ, στόν κολπίσκο πού είναι πίσω άπό τό ἀκρωτήρι. Τό μέρος είναι ἐρημικό καί κολυμπῶ μόνος μου. Θέλετε ναρθῆτε μαζί μου;

Ἐκείνη κούνησε καταφατικά τό κεφάλι της. Καθώς, ἐκείνος ὠδηγοῦσε τό αὐτοκίνητό του, ή Μπρίτζετ είπε :

— Λυπᾶμαι πού δέν ἤλθα μαζί σας στήν γιορτή. Δέν σᾶς ρώτησα μάλιστα πῶς τά περάσατε.

Ἐκεῖνος δέν άποκρίθηκε.

— Καί τό νησάκι, πέρα άπό τό ἀκρωτήρι; Δέν είναι πολύ ἀργά τώρα νά πᾶμε μέ τά πόδια;

— Ὥσπου νά φτάσουμε στό ἀκρωτήρι, τά νερά θά ἔχουν ἀνέβη. Ἂν ὅμως θέλετε ναρθῆτε ξανά τοῦ χρόνου...

Ὁ δρόμος σταματοῦσε σέ ἀρκετή ἀπόστασι άπό τήν ἀμμουδιά. Ὁ Γκύ δγῆκε άπό τό χωματόδρομο, προχώρησε καμμιά ἑκατοστή μέτρα καί σταμάτησε τό αὐτοκίνητό του, κάτω άπό ένα δέντρο. Ύστερα οἱ δύο νέοι σκαρφάλωσαν σ' ένα ὑψωματάκι. Ή θέα πού ἀνοιγόταν μπροστά τους ἦταν μαγευτική. Ἡ χρυσαφένια ἀμμουδιά σχημάτιζε ένα συμμετρικό τόξο κάτω άπό τά πόδια τους καί πιό πέρα ή θάλασσα ἔλαμπε μέ τό πράσινο - γάλαζο χρῶμα της. Καί πάνω άπό τήν θάλασσα, ὁ γαλάζιος καθάριος οὐρανός, πλαισίωνε τόν πίνακα.

Τότε ή Μπρίτζετ είπε :

— Ξέρω τί ἐννοοῦσατε, ὅταν λέγατε γιά τόν παλμό τῆς ζωῆς. Ὅσο καί νά κλείνουμε τά μάτια μας καί τ' ἀφτιάκμας στήν ζωή, γύρω μας, θά τήν βλέπουμε καί θά τήν ἀκούμε, γιατί βρίσκεται μέσα μας. Πρέπει λοιπόν νά ἁρπάζουμε τόν παλμό της...

— Ναί, ἀποκρίθηκε ἐκεῖνος, πρέπει νά τόν ἁρπάζουμε.

Ὕστερα τήν ἔπιασε άπό τό χέρι καί οἱ δύο ἄρχισαν νά τρέχουν πισωμένοι χέρι, χέρι πρός τήν ἀμμουδιά, πρός τήν θάλασσα, πρός τήν καινούργια τους ζωή.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

«Ὁ ἄνθρωπος συμπεριφέρεται ὅπως ὁδηγεῖ»

ΤΟ «ΠΟΡΤΡΑΙΤΟ» ΤΟΥ ΚΑΛΟΥ ΟΔΗΓΟΥ

Μιά σειρά ἄρθρων πού μποροῦν νά διευρύνουν τίς γνώσεις τῶν ὁδηγῶν γιά νά προλαβαίνουν τίς δυσάρεστες ἐκπλήξεις

ΣΥΧΝΑ λέμε ὅτι κάθ αὐτοκινητιστής ὁδηγεῖ ὅπως συμπεριφέρεται». Δηλαδή, πώς ἡ συμπεριφορά κάθε ὁδηγοῦ στό δρόμο ἐπηρεάζεται σημαντικά ἀπό τήν ἐν γένει προσωπικότητά του καί ὅτι ἡ ὁδήγησι μπορεῖ νά ἀποκαλύψη τόν χαρακτῆρα τοῦ ἀνθρώπου.

Ὡστόσο, ἡ ὁδήγησι τοῦ αὐτοκινήτου ἔχει γίνει τώρα μιά τόσο συνηθισμένη, καθημερινή ἐνέργεια, ὥστε θά μπορούσαμε ν' ἀνατρέψουμε τό ἀξίωμα αὐτό καί νά ποῦμε πώς «ὁ ἄνθρωπος συμπεριφέρεται ὅπως ὁδηγεῖ». Ἡ πεῖρα πού ἀποκτᾶ κατά τήν ὁδήγησι, οἱ σκέψεις πού γεννιῶνται στό μυαλό του ἐνῶ βρίσκεται στό δρόμο, οἱ γενικές παρατηρήσεις του γιά τόν ἑαυτό του καί τούς ἄλλους κ.λ.π., ἐπιδροῦν κατά κάποιο τρόπο στόν τρόπο τῶν ἐνεργειῶν του καί ὅταν εἶναι ἔξω ἀπό τό αὐτοκίνητο.

Ἄν ἡ ὁδήγησι ἀποκαλύπτη ὡρισμένες δυσάρεστες πλευρές τοῦ χαρακτῆρα, ὑποβοηθεῖ — ἀπό τήν ἄλλη πλευρά — στήν ἀνάπτυξι ὡρισμένων προσόντων πού βρίσκονται, ἴσως, σέ ὑπολανθάνουσα κατάστασι.

Ὁδηγώντας κανείς τό αὐτοκίνητο, μαθαίνει νά δαμάζη τήν «τυφλή δύναμι» τῆς μηχανῆς, νά προβλέπη τί θά γίνη, νά παίρνη γρήγορα τίς σωστές ἀποφάσεις, νά εἶναι πειθαρχικός, νά κάνη τήν αὐτοκριτική του καί γενικά νά βελτιώνεται σέ πολλούς τομεῖς.

Φυσικά, ὅλ' αὐτά προϋποθέτουν ὅτι εἶναι ἤδη καλός ὁδηγός, διότι διαφορετικά ὄχι μόνο δέν κερδίζει τίποτα ἀπό τήν «μετεκπαίδευσι» πού προσφέρει τό δολάν, ἀλλά καί ἔχουμε ἀντίθετα ἀποτελέσματα. Καί κανείς δέν μπορεῖ νά γίνη μόνος του καλός ὁδηγός ἄν δέν ρωτήση, ἄν δέν διαβάση, ἄν δέν βοηθηθῆ γιά νά λυθοῦν οἱ ἀπορίες του.

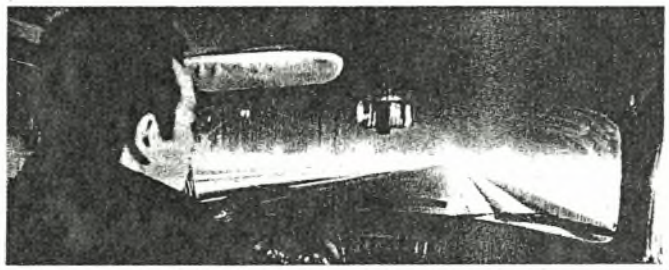

Ἡ σειρά τῶν δημοσιεύσεων, πού ἀρχίζει ἀπό τό τεῦχος αὐτό τοῦ «Ταχυδρόμου», ἀκριβῶς αὐτόν τόν σκοπό ἔχει καί ἀπευθύνεται ὄχι μόνο στούς ἀρχάριους, ἀλλά καί στούς ἔμπειρους.

Δεκάδες χιλιάδες ἄνθρωποι διαθέτουν σήμερα στήν Ἑλλάδα ἄδεια ὁδηγοῦ (δίπλωμα), ἀλλά τό χαρτί αὐτό δέν σημαίνει ὅτι «τά ξέρουν ὅλα». Ὅπως κάθε «τέχνη», ἔτσι καί ἡ ὁδήγησι ἔχει ἀνάγκη μιᾶς μακροχρόνιας προπαιδεύσεως. Οὔτε τό ἔμφυτο ταλέντο οὔτε ἡ διάθεσι νά εἶναι κανείς προσεκτικός ἀρκοῦν. Μόνο οἱ γνώσεις καί ἡ πεῖρα ἐπιτρέπουν στόν ὁδηγό νά μαντεύη, νά προβλέπη τά ἀπρόβλεπτα καί νά μή συναντᾶ ξαφνικά δυσάρεστες «ἐκπλήξεις».

Τό «ἐπάγγελμα» τοῦ ὁδηγοῦ εἶναι ἐπικίνδυνο κι' ὅμως πολλοί τό «ἀσκοῦν» ὕστερα ἀπό 10 — 15 μαθήματα διαρκείας μιᾶς ὥρας τό καθένα. Χωρίς βάσεις, πιάνουν τό δολάν καί πρέπει, οὐσιαστικά, νά γίνουν αὐτοδίδακτοι στήν τέχνη τῆς ὁδηγήσεως. Ὄχι μόνον δέν γνωρίζουν τά «μυστικά», ἀλλά οὔτε κάν τά ὑποπτεύονται γιά νά φροντίσουν νά τά μάθουν ὅσο τό δυνατόν γρηγορώτερα.

Ἀλλά μήπως καί οἱ ἔμπειροι εἶναι, ὅλοι, καλοί ὁδηγοί; Γιά νά δώσουμε μιά ἀπάντησι στό ἐρώτημα αὐτό πρέπει προηγουμένως νά διευκρινίσουμε τί σημαίνει «καλός ὁδηγός». Πολλοί νομίζουν ὅτι δικαιοῦνται τοῦ τίτλου αὐτοῦ ἐπειδή ὁδηγοῦν πολλά χρόνια ἤ — ἀκόμη περισσότερο — διότι δέν τούς συνέβη ποτέ κανένα ἀτύχημα.

Ὅμως, οὔτε ἡ μακροχρόνια routine οὔτε ἡ τύχη ἀποτελοῦν ἐγγύησι. Ὑπάρχουν ἀρκετοί ὁδηγοί πού ἐνεπλάκησαν σέ κάποιο ἀτύχημα, ὕστερα ἀπό 15 —20 χρόνια στό δολάν καί τότε διαπιστώνουν πώς δέν εἶναι τόσο «καλοί» ὅσο ἐνόμιζαν.

Μία μελέτη τῶν στατιστικῶν τῶν τροχαίων ἀτυχημάτων μᾶς ἐπιτρέπει νά σκιαγραφήσουμε τό πορτραῖτο τοῦ «καλοῦ ὁδηγοῦ» πού παρουσιάζει, σέ γενικές γραμμές, τά ἑξῆς χαρακτηριστικά:

«Εἶναι ἕνας ἄνδρας 40 περίπου ἐτῶν, ἔγγαμος. Ἔχει καλή ὑγεία, δυνατή ὅραση καί δέν κουράζεται εὔκολα. Δέν κάνει μεγάλη χρῆσι οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν. Δέν ἔχει ἐπαγγελματικές οὔτε οἰκογενειακές σκοτοῦρες. Εἶναι φιλήσυχος τύπος, ὄχι πολύ ἀπαισιόδοξος, ἀλλά οὔτε ὑπερβολικά αἰσιόδοξος. Γνωρίζει καλά τούς κανόνες ἀσφαλείας καί τίς διατάξεις τοῦ Κώδικος Ὁδικῆς Κυκλοφορίας. Ἔχει διανύσει τουλάχιστον 20.000 χιλιόμετρα χωρίς νά ἔχη ὑποπέσει σέ ἀτύχημα ἤ καί σέ παράβασι ἀκόμη. Γνωρίζει καλά τό αὐτοκίνητό του καί φροντίζει γιά τήν τακτική καί συστηματική συντήρησί του».

Φυσικά, ἐλάχιστοι ἄνθρωποι συγκεντρώνουν ὅλα αὐτά τά προσόντα ἀλλά αὐτό δέν σημαίνει πώς ὅλοι οἱ ὑπόλοιποι εἶναι «κακοί» ὁδηγοί ἤ ὅτι δέν μποροῦν νά τελειοποιηθοῦν, καί ὁπωσδήποτε, θά τούς συμβῆ ἀτύχημα. Μελετώντας κάθε «χαρακτηριστικό» μέ προσοχή, καταλήγουμε σέ ἐνδιαφερόντες συλλογισμούς καί συμπεράσματα πού ἀναμφισβήτητα συντελοῦν στήν γενική βελτίωσι τοῦ τρόπου ὁδηγήσεως.

Μέ αὐτή τήν ἀνάλυσι θ' ἀσχοληθοῦμε στά ἑπόμενα τεύχη τοῦ «Ταχυδρόμου».

Πῶς θά βοηθήσετε ἕνα τραυματία στόν δρόμο

ΑΝ ΒΡΕΘΗΤΕ ΣΕ ΤΡΟΧΑΙΟ ΑΤΥΧΗΜΑ

ΤΟ ΤΡΟΧΑΙΟ ἀτύχημα ἀποτελεῖ τήν ἀσθένεια, ἤ μᾶλλον τήν ἐπιδημία, πού περισσότερο ταλαιπωρεῖ τήν σύγχρονη κοινωνία. Οἱ νεκροί καί τραυματίες ἀνέρχονται κάθε χρόνο σέ χιλιάδες. Τά θύματα τῶν ἑορτῶν καί τοῦ Σαββατοκύριακου εἶναι πάντα πολυάριθμα καί οἱ ἐφημερίδες εἶναι κάθε μέρα γεμάτες ἀπό θλιβερά συμβάντα.

Καί δέν εἶναι μόνον οἱ ἄνθρωποι πού πεθαίνουν ἤ ἀκρωτηριάζονται τήν στιγμή τοῦ δυστυχήματος. Οἱ ἁρμόδιοι γιατροί ἔχουν διαπιστώσει ὅτι πάρα πολλοί ἄνθρωποι πεθαίνουν ἤ ὑφίστανται χειρότερες σωματικές βλάβες, ἐξ αἰτίας τῆς ἀγνοίας αὐτῶν πού ἐπεχείρησαν νά τούς δώσουν τίς πρῶτες βοήθειες. Οἱ πρῶτες στιγμές, καθώς καί ἡ μεταφορά μέχρι τόν γιατρό καταλήγει νά εἶναι τό ἴδιο ἐπικίνδυνες, ὅσο καί τό ἴδιο τό ἀτύχημα.

Εἶναι πράγματι ἀπαραίτητο νά ξέρη ὁ αὐτοκινητιστής τουλάχιστον τίς βασικές ἀρχές γιά τό πῶς νά ἀντιμετωπίσῃ τραυματία εἰναι ὅτι ἐλάχιστοι ἐνδιαφέρονται νά παρακολουθήσουν σχετικά μαθήματα ἤ καί νά διαβάσουν κάν μερικούς γενικούς κανόνες πρώτων βοηθειῶν. Γενικά οἱ αὐτοκινητιστεῖς κατέχονται εἴτε ἀπό μοιρολατρία, εἴτε εἶναι φοβερά προληπτικοί. Εἶναι ὅμως ὑποχρέωσι τοῦ κάθε ἀτόμου νά δώση τήν βοήθειά του στά θύματα τῶν τροχαίων ἀτυχημάτων, ὅπως τό ἐπιβάλλει τόσο ὁ ποινικός νόμος, ὅσο καί οἱ κανονισμοί τῆς τροχαίας.

Κατ' ἀρχήν πρέπει νά ἔχουμε ὅλοι ὑπ' ὄψιν μας ὅτι μόνον ἕνας γιατρός ἤ ἕνας πεπειραμένος νοσοκόμος μποροῦν νά ἀποφασίσουν τί πρέπει καί τί δέν πρέπει νά κάνη κανείς γιά τόν τραυματία. Γιά τόν μή εἰδικό, ὁ γενικός κανόνας εἶναι νά ἀπελευθερώση τόν πληγωμένον (ἀλλά ποτέ βιαια) ἀπό τίς λαμαρίνες, πού ἐνδεχομένως τόν ἔχουν τραυματίσει. Νά σηκώση ἀπό πάνω του ὁ,τι βάρη τόν ἔχουν καταπλακώσει. Νά τόν ξαπλώση ἴσιο κατά γῆς φροντίζοντας ὥστε νά μήν εἶναι οὔτε μέρος ἐκτεθειμένο, καί προστατεύοντάς τον ἀπό τόν ἥλιο καί τό κρύο μέ μιά κουβέρτα. Καί νά φροντίση νά καλέση τό ταχύτερο ἕνα ἀσθενοφόρο ἤ ἕναν γιατρό. Ἄν οἱ πληγές εἶναι τέτοιες ὥστε νά φοβᾶσθε ὅτι θά προκληθῆ μεγαλύτερη ἀπώλεια αἵματος ἀπό τήν ἀπελευθέρωσι, μή διστάσετε νά τό κάνετε ἀμέσως.

Πρώτη σας φροντίδα, ἄν βρεθῆτε κοντά σέ τροχαῖο ἀτύχημα, πρέπει νά εἶναι νά βάλετε τό κεφάλι τοῦ τραυματία πιό χαμηλά ἀπό τό σῶμα του καί γερμένο πρός τά πίσω.

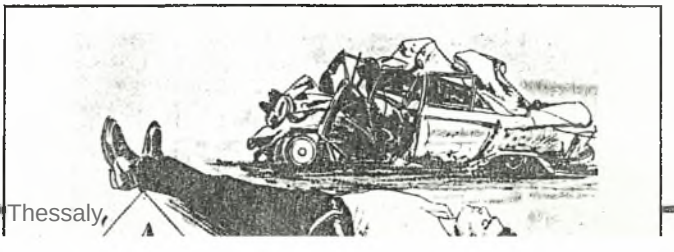

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Χάρις σ' ένα καινούργιο τύπο γυαλιού ασφαλείας

ΤΟ ΑΚΙΝΔΥΝΟ ΠΑΡ - ΜΠΡΙΖ

'Ανθεκτικό, αλλά και εύλύγιστο

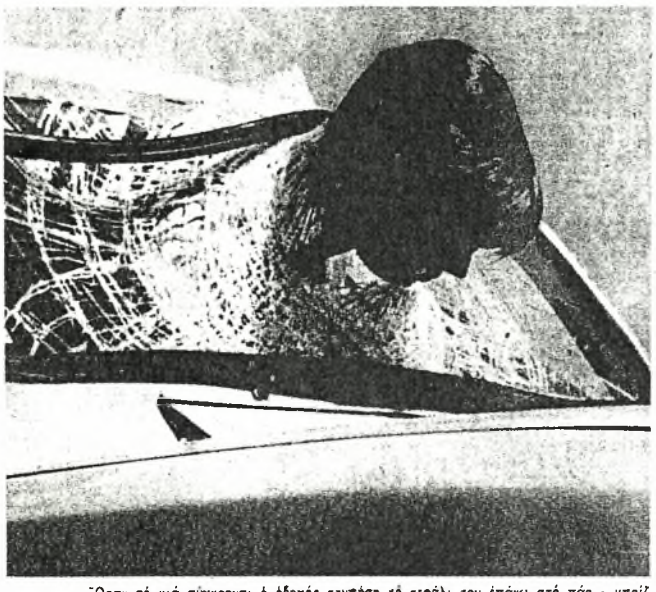

"Οταν σέ μιά σύγκρουσι ό όδηγός κτυπήση τό κεφάλι του έπάνω στό πάρ - μπρίζ τό γυαλί σπάζει, άλλά τό ένδιάμεσο πλαστικό φύλλο σχηματίζει ένα εκπροστατευτικό δίχτυ πού συγκρατεί τό κρανίο. 'Αντιθέτως, μέ τά σημερινά τζάμια, τά κεφάλι διαπερνά τό πάρ - μπρίζ καί είναι εύκολο ν' άντιληφθή κανείς τί θά συνέβαινε άν στήν θέσι αύτοῦ τοῦ μανεκέν ύπῆρχε άνθρωπος.

ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ, 'Ιούλιος.

ΠΑΡΤΕ ένα φύλλο γυαλιοῦ άρκετά μακρύ, καί προσπαθῆστε νά τό λυγίσετε, μέχρις ὅτου ἑνωθοῦν τά δυό ἄκρα του. "Ισως νομίσετε, ὅτι πρόκειται γιά φάρσα, κι' ὅμως ὑπάρχει τώρα ἕνα τέτοιο γυαλί, πού δέν διπλώνεται βέβαια στά δύο, ἀλλά πάντως μπορεί νά σχηματίση ἕνα κύλινδρο μέ διάμετρο 60 ἑκατοστῶν χωρίς νά σπάση. Δηλαδή, ὅπως ἀκριβῶς κι' ἕνα φύλλο ἀτσαλιοῦ.

'Εξ ἄλλου, γιά νά σπάση τό γυαλί αὐτό πρέπει ν' ἀφήσετε μιά σιδερένια μπάλλα βάρους 200 γραμμαρίων νά πέση πάνω του ἀπό ὕψος 0,60 μ. Συνεπῶς, εἶναι δέκα φορές πιό ἀνθεκτικό. 'Ακόμα ἕνα παράδειγμα: ἀκουμπῆστε ἕνα φύλλο τοῦ εἰδικοῦ γυαλιοῦ, πάχους 2 χιλιοστῶν, πάνω σέ δυό τοῦβλα καί τοποθετῆστε στή μέση ἕνα βάρος 110 κιλῶν. Τό γυαλί θά σχηματίση ἕνα ἐξόγκωμα, πού φανερώνει τήν ἐκπληκτική ἐλαστικότητά του, ἀλλά δέν θά σπάση.

Οἱ ἀσυνήθιστες αὐτές ἰδιότητες πιθανόν νά προκαλέσουν τήν ἐντύπωσι ὅτι πρόκειται γιά κάποια νέα πλαστική ὕλη, ἀλλά ὡστόσο εἶναι πραγματικό γυαλί πού κατασκεύασε μιά θελγική ἑταιρία. Χάρι στίς καινούργιες μεθόδους ἐπεξεργασίας διαθέτει ἐκπληκτική ἀντοχή καί εὐκαμψία καί προορίζεται νά χρησιμοποιηθῆ βασικά στήν αὐτοκινητοβιομηχανία.

● Αὐτή τήν ἐποχή περνᾶμε μιά περίοδο πού ὅλοι ἀπό τούς κατασκευαστές ὡς τό ἐπίσημο κράτος, ἀσχολοῦνται μέ τήν ἀσφάλεια τοῦ αὐτοκινήτου. Καί τό παρμπρίζ εἶναι ἕνα ἀπό τά τμήματα πού «κρύβει» ἀκόμα πολλούς κινδύνους. Τό ἰδανικό παρμπρίζ πρέπει νά συγκεντρώνη τά ἑξῆς προσόντα:

1) Ν' ἀντέχη στά ἐξωτερικά κτυπήματα (πέτρες κ.λ.π.).
2) Νά διατηρῆ, σέ ὁποιαδήποτε περίπτωσι ἐλεύθερο τό ὀπτικό πεδίο τοῦ ὁδηγοῦ καί νά μένη στή θέσι του.
3) Ν' ἀντέχη στά ἐσωτερικά κτυπήματα. Δηλ. νά μή διαπερνᾶται ἀπό τό κρανίο τοῦ ὁδηγοῦ ἤ τοῦ συνοδηγοῦ πού, μοιραῖα, θά κτυπήση πάνω του σέ περίπτωσι συγκρούσεως.

Σήμερα ὑπάρχουν δυό τύποι γυαλιοῦ γιά παρμπρίζ: τό «σεκουρίτ», πού δέν διαθέτει τό δεύτερο προσόν καί τό «σάντουϊτς» (μέ πλαστικό φύλλο ἐνδιαμέσως) πού δέν ἐξασφαλίζει τίς προϋποθέσεις τοῦ τρίτου προσόντος.

Τί ἀπομένει, λοιπόν; Τίποτα. Εὐτυχῶς ὅμως, φαίνεται πώς σύντομα θ' ἀποκτήσουμε τό ἰδεῶδες παρμπρίζ, πού δέν θά παρουσιάζη τά μειονεκτήματα τῶν ἄλλων δύο. Τό καινούργιο γυαλί εἶναι τρεῖς φορές πιό ἀνθεκτικό ἀπό τό «σεκουρίτ» καί 5—10 φορές ἀνθεκτικώτερο ἀπό τό ἁπλό γυαλί πού χρησιμοποιεῖται στό παρμπρίζ «σάντουϊτς». Συνεπῶς, παρουσιάζοντας τήν ἴδια ἀνθεκτικότητα μέ τό «σεκουρίτ», μπορεί νά εἶναι τρεῖς φορές πιό λεπτό ἀπ' αὐτό, ὁπότε γίνεται εὔκαμπτο καί ἀπορροφᾶ καλύτερα τούς κραδασμούς τῶν κτυπημάτων.

Μεγαλύτερη ἡ ἀντοχή τοῦ νέου γυαλιοῦ

● Γιά τήν κατασκευή τοῦ παρμπρίζ θ' ἀκολουθῆται ἡ ἴδια μέθοδος. Θά χρησιμοποιοῦνται δυό φύλλα τοῦ θελγικοῦ γυαλιοῦ, πάχους 0,9—1,3 χιλιοστῶν καί ἀνάμεσά τους θά τοποθετῆται ἕνα φύλλο πολιβινύλης πάχους 0,76 χιλιοστῶν.

Γιά νά διαπιστωθῆ ἡ ἀντοχή τοῦ νέου γυαλιοῦ στό κτύπημα μιᾶς πέτρας ἤ ἑνός χαλικιοῦ πού θά ἐκτοξεύση ἕνα προπορευόμενο αὐτοκίνητο, ἔγινε τό ἑξῆς πείραμα: ἕνα βαρίδι 200 γραμμαρίων, πού ἔχει στήν ἄκρη του μιά φέλτρα ἀπό τουγκστένιο, κτυπάει ρυθμικά τό γυαλί στό ἴδιο σημεῖο, ἕως ὅτου σπάση.

Τό πείραμα αὐτό ἀπέδειξε ὅτι τό «σεκουρίτ» σπάει σέ τρία κτυπήματα ἀπό ὕψος 0,80—1 μ., τό παρμπρίζ «σάντουϊτς» (μέ τήν σημερινή σύνθεσί του) σέ δυό κτυπήματα ἀπό ὕψος 0,20—0,40 μ. καί τό θελγικό γυαλί σέ δώδεκα κτυπήματα ἀπό ὕψος 3,50—4,50 μ. Στήν πρᾶξι, αὐτό σημαίνει πώς δέν σπάει ἀκόμα κι' ἄν δεχθῆ ἕνα χαλίκι βάρους 8 γραμμαρίων (δηλαδή ἀρκετά μεγάλο), πού ἐκτόξευσε ἕνα αὐτοκίνητο τρέχοντας μέ 150 χλμ. τήν ὥρα.

Κίνδυνος, συνεπῶς, σπασίματος —ἐκτός ἀπό ἐξαιρετικές περιπτώσεις— δέν ὑπάρχει. Τώρα ἀπομένει νά δοῦμε τί συμβαίνει ἀπό πλευρᾶς ὁρατότητος. Μέ τό κτύπημα τῆς πέτρας, στό «σεκουρίτ» σχηματίζεται ἕνα εἶδος ἱστοῦ ἀράχνης, πού καλύπτει τό ὀπτικό πεδίο τοῦ ὁδηγοῦ, ἐνῶ στά «σάντουϊτς» ἕνας κύκλος μεγέθους δεκαδράχμου, μέ πολύ μικρές ἀκτίνες ὁλόγυρα, πού δέν ἐμποδίζουν τόν ὁδηγό νά βλέπη. Στό θελγικό γυαλί τό ἴχνος τῆς ἑπαφῆς εἶναι ἀκόμα πιό μικρό, σέ σχῆμα ἀστεριοῦ καί ἡ ὁρατότητα παραμένει ἀνεμπόδιστη.

● Πολύ ἐνδιαφέρον παρουσιάζει ἡ «συμπεριφορά» τοῦ καινούργιου γυαλιοῦ στίς ἐσωτερικές συγκρούσεις, πού προκαλοῦνται ἀπό τούς ἐπιβάτες τοῦ αὐτοκινήτου.

Γιά τά μικρῆς ἐντάσεως κτυπήματα, ἡ εὐκαμψία τοῦ γυαλιοῦ εἶναι ἀρκετή ν' ἀπορροφήση ὁλόκληρο τό «φόκ» χωρίς νά τραυματίση καθόλου τό πρόσωπο ἤ τό κρανίο.

Καθώς αὐξάνει ἡ διαιότητα τοῦ κτυπήματος, εἶναι δυνατόν νά σπάση τό ἕνα φύλλο γυαλιοῦ (τό ἐσωτερικό), ἀλλά τό ἄλλο (τό ἐξωτερικό) παρσμένει ἄθικτο. Τέλος, ἄν ἔχουμε μιά σύγκρουσι μέ πολύ δυνατή ἔνταση (φαινόμενο ἀρκετά σπάνιο) σπάζουν καί τά δύο φύλλα. Μέ τήν διαφορά ὅμως, ὅτι τότε ὁλόκληρο τό γυαλί συντρίβεται σέ μικρά κομματάκια, μεγέθους σπυριοῦ ρυζιοῦ, πού ἴσως προκαλέσουν μικροαμυχές, ἀλλά ὄχι σοβαρά τραύματα καί αἱμορραγίες.

Τό κυριώτερο ὅμως εἶναι, ὅτι σέ καμμιά περίπτωσι δέν διαπερνᾶ τό κεφάλι τό παρμπρίζ στούς ἐνδιαμέσους γιατί ὑπάρχει τό φύλλο ἀπό πλαστική ὕλη πού δέν σχίζεται!

Θά κυκλοφορήση ἀπό τό 1969

Φυσικά, οἱ περισσότερες βιομηχανίες αὐτοκινήτων ἔχουν ἐκδηλώσει ἤδη ζωηρό ἐνδιαφέρον γιά τόν νέο τύπο γυαλιοῦ καί ζήτησαν νά προμηθευθοῦν μεγάλες ποσότητες γιά νά κάνουν σχετικές δοκιμές στά δικά τους μοντέλα τοῦ παρόντος καί τοῦ μέλλοντος. 'Υπάρχουν μάλιστα βάσιμες ἐλπίδες, ὅτι πρίν ἀπό τό τέλος τοῦ 1969 θά προσφέρωνται στήν ἀγορά αὐτοκίνητα μέ παρμπρίζ ἀπό γυαλί ἀσφαλείας.

'Η ἴδια θελγική ἑταιρία πειραματίζεται τώρα καί σ' ἕνα ἄλλο τύπο ἀντιθαμβωτικοῦ γυαλιοῦ πού ἐνῶ θά ἔχη πλήρη διαύγεια, δέν θ' ἀφήνη τίς ἀκτίνες τοῦ ἡλίου καί τῶν φανῶν τῶν ἄλλων αὐτοκινήτων νά ἐκτυφλώνουν τόν ὁδηγό. Πρόκειται γιά ἕνα διαφανές μεταλλικό στρῶμα, πού θά ἐνσωματώνεται στό τζάμι καί θά παίζη ἐπί πλέον τόν ρόλο θερμικῆς μονώσεως. "Ετσι, ἕνα αὐτοκίνητο ἐκτεθειμένο ἐπί πολλή ὥρα στόν ἥλιο δέν θά μεταβάλλεται σέ... χαμάμ καί ἡ θερμοκρασία στό ἐσωτερικό (σαλόνι) θά εἶναι ἡ μισή περίπου ἀπ' ὅ,τι μέ τά σημερινά τζάμια.

γάλη αἱμορραγία, τότε πρέπει νά φροντίσετε νά δέσετε σφιχτά τήν πληγωμένη ἀρτηρία, ἔτσι ὥστε νά περιορίσετε τήν ἀπώλεια αἵματος.

Σᾶς ὑπενθυμίζουμε ὅτι μέσα στό αὐτοκίνητο καλόν εἶναι νά ἔχετε πάντα ἕνα μικρό φορητό φαρμακεῖο μέ τά ἀπαραίτητα.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΡΩΤΩΝ ΒΟΗΘΕΙΩΝ

1. — Πρέπει νά κρατήσουμε τήν ψυχραιμία μας διότι ἡ ἀγωνία, ἡ ταραχή καί ἡ βιασύνη κάνουν τίς κινήσεις μας ἀδέξιες καί ἀβέβαιες, πρᾶγμα πού συχνά μπορεί νά ἐπιδεινώση πολύ μιά κατάστασι.

2. — Νά ἐπεμβοῦμε σέ κάθε περίπτωσι, ἀκόμη καί ὅταν ὁ τραυματίας δέν δίνη σημεῖα ζωῆς.

3. — Δέν πρέπει νά ξεχνοῦμε ὅτι ὁ ἄνθρωπος πού φαίνεται ἐλαφρά τραυματισμένος, καί ἰδίως μάλιστα ἄν ἔχη κτυπήσει στό κεφάλι, μπορεί νά ἔχη ὑποστῆ κάποιο ἐσωτερικό τραῦμα καί ἡ κατάστασίς του νά χειροτερέψη ἀργότερα. Πρέπει λοιπόν νά τόν παρακολουθοῦμε συνεχῶς, μέχρις ὅτου τόν παραδώσουμε στά χέρια τοῦ γιατροῦ.

4. — Μετακινήσετε τόν τραυματία στό δεξί μέρος τοῦ δρόμου καί σέ ἕνα σημεῖο ὅπου νά μή κινδυνεύη νά προκαλέση καί ἄλλα δυστυχήματα. 'Από τό σημεῖο αὐτό θά μπορέση εὔκολα νά τόν παραλάβη τό νοσοκομειακό αὐτοκίνητο.

5. — Τά κεφάλι τοῦ τραυματίου πρέπει νά μή τό βάζετε ποτέ ὑψηλότερα ἀπό τό σῶμα του. Φροντίστε νά εἶναι χαμηλά καί γερμένο πρός τά πίσω.

6. — Μήν ἐπιχειρῆτε ποτέ νά ἐπαναφέρετε τίς αἰσθήσεις ἑνός τραυματίου ρίχνοντάς του κρύο νερό στό πρόσωπο ἤ δίνοντάς του μικρές μπάτσες.

7. — Μή τοῦ δίνετε νά πιῆ τίποτα, γιατί μπορεί νά ἀρχίση νά βήχη ἤ καί νά πνιγῆ.

8. — Μή τοῦ δώσετε κανένα οἰνοπνευματῶδες.

9. — Σκεπάστε τον καλά μέ μιά κουβέρτα ἤ μέ πανωφόρια, ἰδίως μάλιστα ἄν ἔχη χάσει πολύ αἷμα, γιά νά τόν προστατεύσετε ἀπό τά κρυολογήματα.

Ἐπιμέλεια : ΗΛΙΑΣ

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Τρεῖς Ἕλληνες προπονηταί

«ΖΗΤΑΜΕ ΨΗΦΟ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ»

ΟΧΙ ΠΛΕΟΝ ΑΛΛΟΥΣ ΞΕΝΟΥΣ

ΕΙΜΑΣΤΕ ἀναγνώστες τοῦ «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΥ» κι' ἔχουμε μιά ἰδιότητα πού σᾶς ἐνδιαφέρει. Μποροῦμε νά σᾶς μιλήσουμε;...

Τούς γνωρίζω καί τούς τρεῖς.

—Τήν ἰδιότητά σας τήν γνωρίζω. Καί μ' εὐχαριστεῖ ἰδιαίτερα τό γεγονός, ὅτι εἶσθε κι' ἀναγνῶστες τοῦ «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΥ»... Εἶμαι στήν ἀπόλυτη διάθεσί σας.

Νέοι ἄνθρωποι καί οἱ τρεῖς. Μέ ζεστή καρδιά, μέ ἐνθουσιασμό, μέ πίστι στήν ἰδέα πού ὑπηρετοῦν. Ἔστω κι' ἄν ἔχουν μέ αὐτήν ἕνα ἐπαγγελματικό δεσμό. Ξεκίνησαν ἐρασιτεχνικά τά πρῶτα τους βήματα στά σπόρ. Τώρα μένουν πάλι κοντά του καί συνδυάζουν τόν ἀθλητισμό μέ τήν ἰδιότητα τοῦ προπονητοῦ.

Εἶναι οἱ τρεῖς συνομιληταί μου. Ὁ Δ. Κομητούδης, ὁ Β. Σακελλαράκης καί ὁ Λάκης Πετρόπουλος. Προπονηταί στό στίβο, στό ποδόσφαιρο. Στά ἀθλήματα πού κάποτε —δέν πᾶνε βέβαια καί πολλά χρόνια— τά ὑπηρέτησαν σάν ἀθληταί. Μέ ἐπιτυχία, μέ ἀγάπη.

—Σᾶς ἀκούω, σημειώνω, εἶμαι ἕτοιμος νά διαφωνήσω νά συμφωνήσω.

Νήσουμε μέ τόν «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ». Πῆρε πρίν λίγες μέρες μέσα ἀπό αὐτές τίς σελίδες θέσι πάνω σ' ἕνα πελώριο θέμα πού μᾶς ἐνδιαφέρει ἀπόλυτα. Τό θέμα τῶν Ἑλλήνων καί ξένων προπονητῶν. Ψηφίσατε Ἑλλάδα ὑποστηρίζοντας, ὅτι κάποτε πρέπει νά δείξουν οἱ ἁρμόδιοι τῶν συλλόγων, τῶν ὁμοσπονδιῶν, τήν ἐμπιστοσύνη τους πρός αὐτούς τούς ἀνθρώπους πού καί προσόντα ἔχουν καί ἐνθουσιασμό γιά νά δημιουργήσουν κάτι καλύτερο στόν ἑλληνικό ἀθλητισμό. Θά μπορούσαμε μάλιστα νά εὐχαριστήσουμε τίς στῆλες σας, γιά τήν ἑλληνική αὐτή θέσι.

—Ἄς ποῦμε ὅτι ἤδη τό κάνατε. Ξέρετε τό πρόβλημα στόν τόπο μας νομίζω δέν εἶναι νά εἶσαι μόνον Ἕλλην. Ἀλλά καί φιλέλλην... Προχωροῦμε. Νομίζετε ὅτι ὑπάρχουν ἱκανοί Ἕλληνες προπονητές;

ΚΟΜ.: Μέ σκέπτεσθε νά λέγω ὄχι; Ἀσφαλῶς ναί καί μάλιστα σ' ὅλα τά ἀθλήματα. Πού παραμένουν ὅμως στήν ἀφάνεια, στό περιθώριο, γιατί μᾶς δέρνει ἡ ξενομανία. Βέβαια αὐτή τήν στιγμή ὑπάρχουν Ἕλληνες προπονηταί. Ἐπιτυχημένοι. Πόσοι ὅμως εἶναι; Πέντε, δέκα; Θά ἦσαν πιό πολλοί ἄν τούς ἐδίδετο ἡ εὐκαιρία νά βγοῦν στήν ἐπιφάνεια, νά δείξουν τήν ἀξία τους. Ὅμως οἱ ὑπεύθυνοι διοικηταί παράγοντων συλλόγων ἀναζητοῦν συνεχῶς προπονητάς στίς ξένες χῶρες, μειώνοντάς μας ἠθικά καί ὑλικά βεβαίως. Γιατί τόση ἔλλειψι ἐμπιστοσύνης λοιπόν;

—Μήπως ὅμως ἔχετε κι' ἐσεῖς μιά κάποια εὐθύνη; Φροντίσατε νά διεκδικήσετε αὐτό πού πιστεύετε, αὐτό πού θέλετε;

ΣΑΚΕΛΛΑΡΑΚΗΣ: Βεβαίως, καί μάλιστα ἐπίμονα. Στό τέλος ὅμως χάσαμε καί τήν δουλειά μας.

ΚΟΜΗΤΟΥΔΗΣ: Ναί, εἴχαμε δημιουργήσει καί τόν σύλλογο προπονητῶν (ΟΕΓΠΑ). Ἀλλά δέν μᾶς ἄφησαν νά προχωρήσουμε πρίν μερικά χρόνια. Χτύπησαν τήν προσπάθειά μας. Καί τό πιό θλιβερό εἶναι σ' αὐτό τό θέμα ὅτι πιό πολύ χτυπηθήκαμε ἀπό μέσα. Ἀπό τούς ἴδιους τούς συναδέλφους πού δέν πίστεψαν στήν προσπάθεια καί πήδηξαν ἀπό τό πλοῖο. Ἀλλά πιό πολύ τήν εὐθύνη φέρουν νομίζω οἱ σύλλογοι. Πού πρόθυμα πληρώνουν χιλιάδες δολλάρια γιά νά φέρουν προπονητή ἀπό τά πέρατα τοῦ κόσμου καί μόλις κλείσουν συμβόλαιο μέ ρωμιό τσιγγουνεύονται καί τήν δεκάρα. Ἀφῆστε πιά τό θέμα τῆς ἠθικῆς ἀμοιβῆς. Ὑπάρχουν περιπτώσεις πού ἄν τίς μάθετε θά τραβᾶτε τά μαλλιά σας.

—Μιά ἀπ' ὅλες θά μπορούσατε νά μοῦ πῆτε. Ξέρετε, μοῦ ἀρέσει νά τραβῶ τά μαλλιά μου...

ΚΟΜΗΤ.: Πρίν ἀπό καιρό ἔγινε μιά γιορτή στήν ὁποία μιά ὁμάδα πού προπονῶ στήν ξιφομαχία πῆρε μιά ἀπό τίς πρῶτες θέσεις. Στήν ἀπονομή τῶν βραβείων ὁ ὑπεύθυνος ξέρετε τί εἶπε στούς ὁπλομάχους; Συγχαρητήρια παιδιά. Καί τώρα θά σᾶς φέρω καί ξένο προπονητή!... Μπροστά μου δηλαδή τούς ἔλεγε ὅτι οἱ δικές μου γνώσεις δέν εἶναι ἀρκετές. Κι' ἐγώ αὐτά τά παιδιά τά εἶχα ἀναδείξει πρωταθλητές!

ΣΑΚΕΛ.: Γιά νά εἴμαστε βέβαια ἀκριβοδίκαιοι, ὀφείλουμε νά τονίσουμε ὅτι ὁ ἑλληνικός ἀθλητισμός μπορεῖ ἀσφαλῶς νά ὠφεληθῆ ἀπό τίς γνώσεις καί τίς ἱκανότητες μερικῶν ξένων προπονητῶν πού πραγματικά εἶναι αὐθεντίες στό σπόρ στό ὁποῖο ἔχουν εἰδικευθῆ. Στό θέμα αὐτό νομίζω ὅτι ὁ Γενικός Γραμματεύς Ἀθλητισμοῦ κ. Ἀσλανίδης θά μποροῦσε κάποτε νά ἐπέμβη. Καί νά φέρη ξένους προπονητάς ἀξίας ἐγνωσμένης, προκειμένου νά διευθύνουν σεμινάρια τά οποῖα νά παρακολουθήσουν ὑποχρεωτικά ὅλοι οἱ Ἕλληνες προπονηταί. Τότε θά ὑπῆρχε οὐσιαστική ὠφέλεια γιά τόν ἑλληνικό ἀθλητισμό. Ἐλπίζουμε ὅτι μιά μέρα ἡ Γ.Γ.Α. θά πραγματοποιήση αὐτή τήν ἐπιθυμία μας.

—Ἀρκεῖ βεβαίως νά τό ζητήσετε, νά ἀποδείξετε πόσο χρειάζεται...

ΣΑΚΕΛ.: Ἐγώ νομίζω, ὅτι ὁ κ. Ἀσλανίδης θά μποροῦσε νά δώση κι' ἕνα ἄλλο καλό μάθημα σ' αὐτούς τούς διοικοῦντας τούς συλλόγους πού στεροῦνται φιλελληνισμοῦ τουλάχιστον στό θέμα τῆς προσλήψεως προπονητῶν.

—Νά τό ἀκούσω.

Τοῦ

Γιάννη Βανδώρου

Ἀθληταί κλάσεως: Ἀριστερά ὁ Ἀμερικανός Πέντερ νικητής τῶν 100 μ. τῶν ἀγώνων τοῦ Σ.Ι.Σ.Μ. καί ὁ Ἕλλην σπρίντερ Νικολαΐδης. Ὁ τελευταῖος εἶναι δημιούργημα τοῦ προπονητοῦ κ. Σακελλαράκη, πού ἀπαντᾶ στήν σημερινή μας ἔρευνα.

ΠΑΙΖΕΤΕ ΠΡΟ-ΠΟ;

Ἐμεῖς σᾶς προτείνουμε:

«Καθαρόαιμο» ἑλληνικό εἶναι τό 29ο δελτ. [illegible]γνωστικῶν αὐτῆς τῆς ἑβδομάδος μέ ἀγῶνες τοῦ θερινοῦ ποδοσφαιρικοῦ τουρνουά τοῦ ΟΠΑΠ. Σᾶς προτείνουμε:

	Ἀγῶνες	Προβλέψεις
1.	ΑΙΓΑΛΕΩ — ΒΥΖΑΣ	1—1
2.	ΒΕΡΟΙΑ — ΑΡΗΣ	X—2
3.	Π. Α. Ο. Κ. — ΗΡΑΚΛΗΣ	1—X
4.	ΑΙΑΣ — ΕΘΝΙΚΟΣ ΑΣΤΗΡ	1—X
5.	ΙΩΝΙΚΟΣ — ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ	2—1
6.	ΛΑΡΙΣΑ — ΚΟΡΙΝΘΟΣ	1—1
7.	ΝΙΚΗ ΒΟΛΟΥ — ΑΤΡΟΜΗΤΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	1—1
8.	ΦΩΣΤΗΡ — ΓΙΑΝΝΙΝΑ	1—1
9.	ΑΠΟΛΛΩΝ ΘΕΣΣ. — ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ	1—1
10.	ΔΟΞΑ — ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ ΒΟΛΟΥ	1—1
11.	ΕΔΕΣΣΑΙΙΚΟΣ — ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΣ	1—X
12.	ΞΑΝΘΗ — ΚΑΣΤΟΡΙΑ	1—1
13.	ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ ΚΟΖ. — ΕΘΝΙΚΟΣ ΑΛΕΞ.	1—1

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

σᾶς ἐνδιαφέρουν

ΣΑΚΕΛ.: Θά παρακαλοῦσα δηλαδή τόν κ. Γ.Γ.Α. νά φέρη καί μερικούς ξένους.... διοικητικούς παράγοντες. Ἀπό τούς ἐπιτυχημένους, γιά νά δοῦν καί ὡρισμένοι δικοί μας πῶς καλοδιοικοῦνται τά σωματεῖα καί ὁδηγοῦνται στήν ἐπιτυχία. Θέλουν νά φέρουν π.χ. τόν κ. Χερρέρα. Ἄς τόν φέρουν. Μαζί ὅμως μέ τόν πρόεδρο τῆς Ἰντερ τόν κ. Μοράτι. Θέμα γνώσεων ὁ ἕνας, θέμα ἱκανοτήτων ὁ ἄλ... Διαφωνεῖτε;

—Γιά τόν Χερρέρα ἤ τόν Μορέτι;

ΚΟΜΗΤ.: Νά μή σᾶς κουράζουμε ἄλλο γιατί ἔχει σειρά καί ὁ κ. Λάκης Πετρόπουλος. Ἐμεῖς ἕνα θέλουμε νά ξέρουν ὅλος ὁ κόσμος, ὅλοι οἱ φίλαθλοι. Ξεκινήσαμε κάποτε μέ ὄνειρα. Τά ἔχουμε βέβαια ἀκόμη. Ὄνειρα, νά δημιουργήσουμε ἀθλητάς πρωταθλητάς. Λίγες δυνατότητες, εὐκαιρίες μᾶς ἔχουν δοθῆ μέχρι τώρα. Αὐτό εἶναι λοιπόν, πού ζητᾶμε, ἀπό τούς συλλόγους καί τίς ὁμοσπονδίες: τήν εὐκαιρία νά δείξουμε πόσο ἄξια μποροῦν οἱ Ἕλληνες προπονηταί νά τά καταφέρουν σ' ὅλα τά σπόρ καί ν' ἀναδείξουν ταλέντα πού θά δημιουργήσουν νέα ρεκόρ, πιό ὑψηλό ἀγωνιστικό ἐπίπεδο γιά νά πλησιάσουμε τούς ξένους ἀθλητάς. Ζητᾶμε πολλά;

—Δέν νομίζω... Καί τώρα ἡ σειρά σας κ. Πετρόπουλε.

ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ: Πρέπει νά φθάσουμε κάποτε στό σημεῖο νά μή ἔχουμε ἀνάγκη ἀπό μεγάλο ἀριθμό ξένων προπονητῶν. Τό ἑλληνικό ποδόσφαιρο μπορεῖ νά στηριχθῆ στίς δικές του δυνάμεις πολύ σύντομα. Ἤδη ἔχουμε μπῆ σέ καλό δρόμο καί πολλοί Ἕλληνες συνάδελφοι εἶναι σέ θέσι νά ἀναλάβουν τήν εὐθύνη τεχνικῆς προετοιμασίας τῶν ὁμάδων μας.

—Δηλαδή δέν μᾶς χρειάζονται πλέον οἱ ξένοι;

ΠΕΤΡΟΠ.: Προσωπικά δέν εἶμαι κατά τῶν ξένων προπονητῶν. Εἶμαι κατά τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν ξένων. Διότι πολλοί ἀπό αὐτούς ἔρχονται ἐδῶ γιά νά πάρουν τόν μισθό τους καί φεύγοντας δέν ἀφήνουν τίποτα στό ἑλληνικό ποδόσφαιρο. Ὡρισμένοι, ὅμως, μᾶς προσφέρουν ἀνεκτίμητες ὑπηρεσίες καί δέν πρέπει νά τούς ἀγνοοῦμε. Νομίζω δέ ὅτι ἐκεῖνος πού ὠφέλησε περισσότερο ἀπό ὅλους τό ποδόσφαιρό μας εἶναι ὁ Στέφαν Μπόμπεκ. Τό πέρασμα τοῦ κ. Μπάμπεκ ἀπό τήν Ἑλλάδα ἀπετέλεσε σταθμό γιά τό ποδόσφαιρο τῆς χώρας μας. Ἔχω προσωπική ἐμπειρία τῆς ἀξίας τοῦ Μπόμπεκ, καί τῆς μεγάλης προσφορᾶς του. Μπορῶ δέ νά πῶ ὅτι κυριαλεκτικά τό ἀνεμόρφωσε καί φεύγοντας ἄφησε πίσω του ἕνα σπουδαῖο ἔργο. Ἀπό τέτοιους τεχνικούς θά ἔχουμε πάντα ἀνάγκη. Ἡ τουλάχιστον θά ἔχουμε πάντα ἀνάγκη ἐπαφῆς μέ ξένους τεχνικούς μεγάλης ἀξίας.

Πιστεύω, ὅπως σᾶς εἶπα, ὅτι ἔχουμε ἀρκετούς καλούς προπονητάς, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἐκτός τῶν ἱκανοτήτων καί διάθεσι νά ἐργασθοῦν. Ἀλλά γιά νά ἐπιτύχη ἕνας προπονητής δέν πρέπει νά ἐπαναπαύεται στίς γνώσεις πού ἔχει. Ὀφείλει κάθε τόσο νά τίς ἀνανεώνη καί νά τίς προσαρμόζη στίς σύγχρονες ἀπαιτήσεις. Δέν πρέπει νά ξεχνᾶμε ὅτι τό ποδόσφαιρο ἐξελίσσεται συνεχῶς, ἀλλάζει τακτική. Ἕνας προπονητής ὀφείλει νά παρακολουθῆ αὐτές τίς ἐξελίξεις. Καί γιά νά γίνη αὐτό πρέπει νά παρακολουθῆ σεμινάρια, σχολές καί προπονήσεις ξένων ὁμάδων ἀπό ἐγνωσμένης ἀξίας τεχνικούς. Καί στό ξεκίνημά του ὁ Ἕλλην προπονητής πρέπει νά περάση ἀπό κάποια ξένη σχολή ἤ νά συνεργασθῆ μέ ἕναν καλό ξένο τεχνικό. Διότι τό ἑλληνικό ποδόσφαιρο ἔχει πολλές ἐλλείψεις ἀκόμη».

Γενικό συμπέρασμα, λοιπόν, ἀπό τήν τριλογία τῶν ἐκλεκτῶν προπονητῶν: Χρειάζεται ἐμπιστοσύνη στούς Ἕλληνες προπονητάς καί... ξένη τεχνική βοήθεια. Σέ σεμινάρια ὅμως.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΑΝΔΩΡΟΣ

Ἀπό τά 3.000 μ., στήπλ τῶν τελευταίων διεθνῶν ἀγώνων στίβου τοῦ Σ.Ι.Σ.Μ., στό Νέο Φάληρο. Στό ἀγώνισμα αὐτό ὁ Ἕλλην Χαραμῆς, ἦλθε 12ος. «Θά μπορέσουμε νά κάνουμε κάτι καλύτερο — λένε οἱ Ἕλληνες προπονητές — ἄν μᾶς ἐμπιστευθοῦν πιό πολύ οἱ σύλλογοι».

ΤΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ "ΩΜΕΓΑ,,

Παραγωγή 1.600.000 ρολόγια κάθε χρόνο

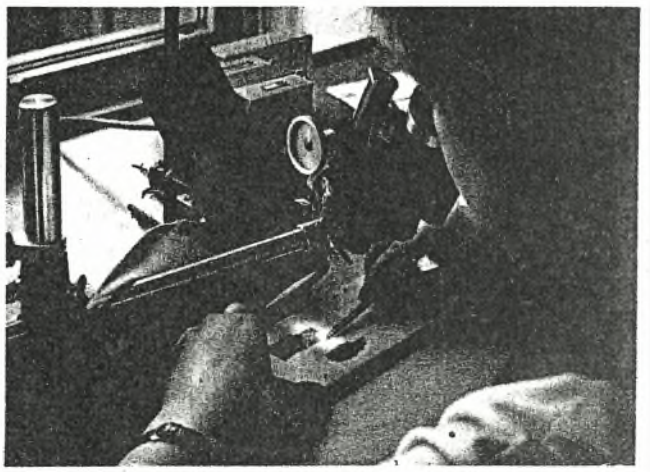

ΣΕ ΜΙΑ ΕΙΔΥΛΛΙΑΚΗ πόλι τῆς Ἑλβετίας, τῆς ὁποίας τά προάστια εἶναι ἀναρριχημένα στούς πρόποδες τῶν βουνῶν «JURA», ἔχει ἀνεγερθῆ τό πιό σημαντικό ὡρολογιακό κέντρο τῆς Ἑλβετίας.

Τό συγκρότημα τῶν κτιρίων του πού ἐπιβάλλονται σ' ὁλόκληρη τήν πόλι, σέ μιά ἔκταση 23.000 τετρ. μέτρων, μέ τίς γιγαντιαῖες ἀναλογίες τους ἔρχονται σέ ἀντίθεσι μέ τό πολύ μικρό μέγεθος τῶν προϊόντων πού παράγουν.

Ἐδῶ ἀφεῖλομε ὅμως νά λάδωμε ὑπ' ὄψι μας, πώς ἕνα ἐργοστάσιο ὡρολογίων ἀκριδείας, ἀπαιτεῖ, ἐκτός ἀπό εἰδικευμένο προσωπικό, ἀμέτρητη πραγματικά ὑπομονή καί πάρα πολύ λεπτόλογη δουλειά.

Τά ἐργοστάσια τῆς γνωστῆς φίρμας «OMEGA» γιατί γι' αὐτά πρόκειται, μέ τήν ἀκρίδεια στό ἐπίπεδο τοῦ «MICRON» (χιλιοστοῦ τοῦ χιλιοστομέτρου), τήν ὁποίαν ἐπέδαλλαν, εἶναι ὑποχρεωμένα νά ἔχουν πολύπλοκες ἐγκαταστάσεις γιά ν' ἀνταποκριδοῦν στίς πιό αὐστηρές ἀπαιτήσεις τῆς σύγχρονης τεχνικῆς. Γιατί ὅταν πρόκειται γιά τήν λεγόμενη ὑψηλή ἀκρίδεια» καί ἡ πιό ἐλάχιστη ἀπό τίς λεπτομέρειες, ἔχει ἀπό μόνη της μία ζωτική σπουδαιότητα.

ΤΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

Ἀπέραντα σχεδόν ἐργαστήρια μηχανικῆς διαθέτει ἡ «ΩΜΕΓΑ», τά ὁποῖα τῆς ἐπιτρέπουν νά κατασκευάζη τούς μηχανισμούς αὐψηλῆς ποιότητος» πού κατασκευάζει.

Παράλληλα, γίνεται συνεχής ἐξέτασις καί ἀνάλυσις ὅλων τῶν δειγμάτων μετάλλων, πού χρησιμοποιοῦνται στήν κατασκευή ρολογιῶν, ἐνῶ ἄλλα τμήματα ἐπιδλέπουν προσεκτικά κάδε στοιχεῖο, ἀπό τήν θήκη μέχρι τά ρουμπίνια, ἤ τά SPIRAUX κ. ἄ. Σ' ἕνα μάλιστα ἀπό τά πιό σύγχρονα ἐργαστήρια τῆς ἐπιχειρήσεως, 130 μηχανικές φρέζες, πού τίς χειρίζονται μόνον 20 τεχνίτες, παράγουν τόσα λεπτά ἐξαρτήματα τῶν ρολογιῶν πού μόλις καί διακρίνονται μέ γυμνό ἀφθαλμό.

Ἡ ὑψηλή ἀκρίδεια τοῦ «MICRON», ἀπό τή στιγμή πού κατακτήθηκε, ἐπέδαλε καί τούς δικούς της δρους. Ἀπαιτεῖ ἀπέραντες ἐκτάσεις χώρων, ἀλλά καί τή δοήθεια ἄλλων μέσων μηχανικῶν, ἠλεκτρικῶν, ἀκόμη καί ἠλεκτρονικῶν γιά νά κατασταθῆ δυνατό νά δοδοῦν οἱ διάφορες λύσεις.

Ἀλλά καί ὁ περισσότερο τελειοποιημένος μηχανικός ἐξοπλισμός δέν μπορεῖ νά ἀντικατασταθῆ πάντοτε τήν δεξιοτεχνία τοῦ ἀνδρώπου, τῆς ἀπασάμιλλης τεχνικῆς τοῦ ἀνδρώπου. Ἔτσι ἐξηγεῖται καί ὁ ἀριθμός τοῦ προσωπικοῦ πού ἀπασχολεῖ στά ἐργοστάσιά της ἡ «ΩΜΕΓΑ», ὁ ὁποῖος ἀνέρχεται σέ 4.000 ἄτομα, πού συμμετέχουν στήν παραγωγή 1,6 ἑκατομμυρίου ρολογιῶν τό χρόνο.

ΛΕΠΤΗ ΚΑΙ ΣΥΝΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΑΠΑΙΤΕΙ Η ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΝΟΣ ΡΟΛΟΓΙΟΥ

Εἶναι πραγματικά δύσκολο νά φαντασθῆ κανείς τό μέγεθος τῶν λεπτολόγων ἐργασιῶν, πού ἀπαιτοῦνται γιά νά κατασκευασθῆ ἕνα ρολόϊ. Μόνο ὁ ἀριθμός τῶν ἐλέγχων ἀπό τούς ὁποίους περνᾶ ἕνα ρολόϊ εἶναι 1.497! Μπορεῖ λοιπόν κανείς νά σχηματίση μία ὑποτυπώδη εἰκόνα τοῦ ὄγκου τῆς ἐργασίας αὐτῆς, πού εἶναι πραγματικά τεράστιος, ἄν λάδη ὑπ' ὄψι του, ὅτι ἕνα ρολόϊ ἀποτελεῖται ἀπό 150 περίπου χωριστά τεμάχια!

Οἱ ἐργασίες τῆς συναρμολογήσεως γίνονται «ἐν σειρᾷ» ἀπό τούς τεχνίτες, πού κάδονται μπροστά σέ μεγάλα μακρόστενα τραπέζια μέ κινητές «κορδέλλες», πάνω στίς ὁποῖες μεταφέρεται ἡ μηχανή πού συναρμολογεῖται, μ' ἕνα ἀκριδῆ καταμερισμό τῶν ἐργασιῶν συναρμολογήσεως.

Ἡ σκόνη, πού ἀποτελεῖ τόν ὑπ' ἀριθ. 1 ἐχθρό τοῦ ὡρολογοποιοῦ, καταπολεμᾶται μέ μία σχολαστική καδαριότητα, πού ἐπιδάλλεται στούς ἐργάτες - τεχνίτες καί μ' ἕνα σύστημα ἐξαερισμοῦ καί κλιματισμοῦ, πού διϋλίζει τήν ἀτμόσφαιρα.

Ἡ ἠλεκτρονική ἔκαμε τήν ἐμφάνισί της στήν συναρμολόγησι τοῦ ρολογιοῦ, δεδομένου ὅτι χρησιμοποιεῖται γιά τόν ἔλεγχο τοῦ συμπληρωμένου μηχανισμοῦ. Τά ἀδιάδροχα ρολόγια εἰδικά, ὑποδάλλονται ἀρχικά σ' ἕνα εἰδικό ὑδραυλικό ἔλεγχο, ἐνῶ δοκιμάζονται ταυτοχρόνως, σύμφωνα μ' ἕνα αὐτόματο σύστημα, μέ ἐναλλαγή πιέσεως ἀέρος ἀνωτάτου ὁρίου μέ μερικό κενό. Στό ἐσωτερικό μιᾶς κλεισμένης ἑρμητικά θήκης, παρόμοια μέ ὑποδρύχιο, ἡ θήκη τοῦ ρολογιοῦ ὑποδάλλεται ἔτσι σέ δοκιμασίες τόσο αὐστηρές, πού εὐτυχῶς δέν πρόκειται νά συναντήση κατά τή διάρκεια τῆς μελλοντικῆς του ὑπάρξεως.

Μία ἀπό τίς πιό λεπτές ἐργασίες εἶναι ἡ τοποδέτησις τῶν τριχῶν (SPIRAL) πάνω στόν ἄξονα, ἡ ὁποία ἀπαιτεῖ πάντοτε ἰδιαίτερη ἐπιδεξιότητα. Εἶναι μία ἄμεση συνέπεια τῶν ἐργασιῶν «ἐρεύνης ἐφηρμοσμένης ἠλεκτρονικῆς», ἀπό τήν ὁποία δημιουργήθηκε μία σπουδαία ἐπίτευξι. Τό «OMEGA - METRIC. Τό σύστημα αὐτό ἐπιτρέπει τόν διαχωρισμό τῶν ἀξόνων κατ' ἀξίαν (ἀπό 0 μέχρι 20), καθώς καί τριχῶν καί τῆ συναρμολόγησι μεταξύ των κατά ὅμοιο ἀριθμό ἀξίας.

Ἰδιαίτερα ὅμως πρέπει νά ἀναφερδῆ κανείς στό τμῆμα χρονομετρήσεως τῆς «ΩΜΕΓΑ», τό ὁποῖον ἔχει θέσει καί θέτει σέ λειτουργία, συσκευές ἀπίστευτης ἀκριδείας. Τρεῖς τέτοιοι ἠλεκρονικοί μετρητές εἶναι ὁ «OMEGA TIMERECORDER» ὁ «OMEGA - SCOPE» καί τό «PHOTOSPRINT». Οἱ τρεῖς αὐτές συσκευές μετροῦν τά χρόνο χάρις σ' ἕνα ταλαντευτή μέ QUARTZ καί δίδουν μία ἀκρίδεια ὕψους ἑκατοστοῦ τοῦ χιλιοστοῦ τοῦ δευτερολέπτου.

Ἡ ἀθλητική χρονομέτρησις «OMEGA» χρονολογεῖται ἀπό τό ἔτος 1906, ἀλλά γιά πρώτη φορά, κατά τούς Ὀλυμπιακούς Ἀγῶνες τοῦ Λός Ἄντζελες, ἡ «OMEGA» ἐξασφάλισε τήν χρονομέτρησι ἑνός τέτοιου ἀθλητικοῦ γεγονότος. Ἀπό τότε ἡ «OMEGA» ἐχρονομέτρησε τούς περισσοτέρους Ὀλυμπιακούς Ἀγῶνες Χειμερινῶν Σπόρ καί, ἐκτός μιᾶς μόνο ἐξαιρέσεως, ὅλους τούς Ὀλυμπιακούς Ἀγῶνες τοῦ θέρους. Διαθέτει ἐξ ἄλλου ἕνα δίκτυο κέντρων χρονομετρήσεως, σ' ὁλόκληρο τόν κόσμο, τά ὁποῖα ἐξυπηρετοῦν τόσον τίς ἀθλητικές συναντήσεις ἐθνικῆς σπουδαιότητος, ὅσον καί τοπικῆς.

Τό δίκτυο πωλήσεως καί ἡ ἐξυπηρέτησις «OMEGA» μετά τήν πώλησι, ἔχουν ἐπίσης διακλαδώσεις σ' ὁλόκληρο τόν κόσμο ἀφοῦ ἐπεκτείνονται σέ 156 χώρες καί ἀπέκτησαν μία φήμη ἀσύγκριτης ποιότητος καί ὑψηλῆς ἀκριδείας.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Η ΕΛΛΑΣ ΤΟΥ 1833 - 35

τοῦ G. d' Eichthal

Μετάφρασις βασικοῦ κειμένου Δ. ΒΙΚΕΛΑ

Εἰσαγωγή, σχόλια, μετάφρασις Γ. ΜΙΡΚΟΥ

Σχῆμα 24ον, σελίδες 130, χάρτ. 100 γραμ.
Τιμή δρχ. 120. Πλέον ταχ)κῶν δι' ἐπαρχίαν δρχ. 5.

ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΤΑ ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ ΩΣ ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΗΣ «ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ». ΟΙ ΑΓΟΡΑΣΤΑΙ ΤΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΔΥΝΑΝΤΑΙ ΝΑ ΕΜΒΑΣΟΥΝ ΤΟ ΑΝΤΙΤΙΜΟΝ ΕΙΣ ΤΗΝ «ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΝ» — ΔΙΑ κ. ΚΩΝ. ΠΑΠΑΔΙΩΤΗΝ — ΟΜΗΡΟΥ 44 -ΑΘΗΝΑΙ 135 (ΣΗΜΕΙΟΥΝΤΕΣ ΤΗΝ ΕΝΔΕΙΞΙΝ «ΕΚΔΟΣΙΣ ΑΡΧΕΙΟΥ»)

ΕΦΕΤΟΣ ΕΛΑΤΕ στὴν ΡΟΔΟ
(τὸ σμαραγδένιο νησί)

Προγραμματίστε **τώρα** τὶς διακοπές σας καὶ κλείστε **ἐγκαίρως** τὸ δωμάτιόν σας, μέσω τοῦ ταξειδιωτικοῦ σας γραφείου, εἴτε γράφοντες:

Ξενοδοχεῖον «ΠΑΡΚ» Α' Τάξεως

Ὁδὸς Ρήγα Φεραίου 24. Τηλ. 8611 - 12 - 13

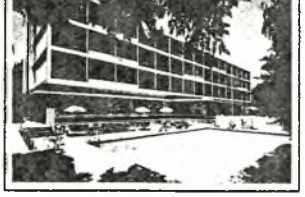

Ὅλα τὰ δωμάτια εὐρύχωρα, μὲ ἰδιαίτερο λουτρὸ ἢ ντοὺς καὶ W.C., εὐχάριστο ντέκορ, μπαλκόνι, τηλέφωνο, μουσικὸ πρόγραμμα κτλ.

ΜΠΑΡ - ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΝ - Μεγάλη ΚΟΛΥΜΒΗΤΙΚΗ ΔΕΞΑΜΕΝΗ (SWIMMING POOL)

●●

Η ΡΟΔΟΣ ΕΙΝΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΛΙΜΗΝ ΚΑΝΟΝΤΕΣ ΜΕΡΙΚΑ ΦΩΝΙΑ ΚΑΛΥΠΤΕΤΕ ΤΑ ΕΞΟΔΑ ΣΑΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΤΑΞΕΙΔΙΟΥ...
... ΣΑΣ ΣΥΜΦΕΡΕΙ ΝΑ ΡΘΗΤΕ ΣΤΗΝ ΡΟΔΟ!!!

ΤΙΜΑΙ ΜΑΣ, κατ' ἄτομον ἡμερησίως

	Μὲ πρωϊνὸ	Μὲ πρωϊνὸ καὶ ἕνα γεῦμα ἢ δεῖπνο
ΔΙΚΛΙΝΟ	105	165
ΜΟΝΟΚΛΙΝΟ	145	208

Ἀστυνομικὸ πρόβλημα

ΕΝΑ ΠΟΛΥΤΙΜΟ ΚΟΛΛΙΕ

Ὁ ἐπιθεωρητὴς Μάρσαλ ἦταν προσκεκλημένος στὴ δεξίωσι τοῦ ζεύγους Μόρισον. Τὸ ζεῦγος μόλις εἶχε ἐπιστρέψει ἀπὸ ἕνα μεγάλο ταξίδι στὴν Ἄπω Ἀνατολὴ καὶ ἡ δεξίωσις αὐτὴ ἦταν μιὰ εὐκαιρία γιὰ νὰ ἔλθη πάλι σὲ ἐπαφὴ μὲ τοὺς πολυπληθεῖς φίλους του. Ὅλα ἦταν πραγματικὰ ὡραῖα τὸ βράδυ ἐκεῖνο, μὰ τὸ ὡραιότερο ἀπ' ὅλα ἦταν ἡ οἰκοδέσποινα. Ἡ ὁμορφιά της, παρὰ τὰ σαράντα της χρόνια, ξεπερνοῦσε κάθε προηγούμενο. Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ τῆς προσέδιδε μεγαλύτερη γοητεία ἦταν ἕνα κολλιέ, ἕνα κολλιὲ ἀπὸ ἀληθινὰ μαργαριτάρια. Ἡ συζήτησι δὲν ἄργησε νὰ στραφῆ γύρω ἀπὸ τὸ κόσμημα αὐτό.

—Μοῦ τὸ ἀγόρασε ὁ Χάρρυ ἀπὸ τὸ κοσμηματοπωλεῖο τῶν «Ἄντριους Μπράδερς», εἶναι τὸ καλύτερο κατάστημα τοῦ Χόγκ-Κόγκ. Πάντα ἤθελα νὰ φορέσω ἕνα ἀληθινὸ μαργαριτα-ρένιο κολλιέ.

—Μὰ καὶ τὰ καλλιεργημένα μαργαριτάρια ἀληθινὰ εἶναι, εἶπε ἡ φίλη της ἡ Μπέτυ.

—Ναί, Μπέτυ, ἀληθινὰ εἶναι, μά ὁ Ἄντριους ἔδωσε ἕνα πιστοποιητικὸ στὸν Χάρρυ, στὸ ὁποῖο ἀναφέρεται πὼς ὅλα τὰ μαργαριτάρια τοῦ κολλιὲ εἶναι γνήσια καὶ ὄχι καλλιεργημένα.

—Τὸ ἔχετε ἀσφαλισμένο κυρία Μόρισον; ρώτησε ὁ Ἐνσπέκτορ Μάρσαλ.

—Ὄχι, εἶπε μὲ ἀμηχανία ἡ οἰκοδέσποινα.

Καὶ ὅταν ὅλοι συμφώνησαν πὼς ἦταν λάθος νὰ μὴ ἀσφαλισθῆ τὸ περιδέραιο, ὁ Μάρσαλ πρότεινε στὴν κυρία Μόρισον νὰ τὸ ἀσφάλιζε στὴν ἑταιρία ποὺ ἐργαζόταν ὁ Μπέρναρντ, ὁ κοινὸς φίλος τους. Ἡ κυρία Μόρισον δὲν ἤθελε ν' ἀκούσῃ περισσότερα.

—Μπορεῖς, Μπέρναρντ, νὰ τὸ ἀσφαλίσῃς ἐσύ;

—Θὰ πρέπει νὰ μοῦ τὸ δώσῃς γιὰ νὰ τὸ ἐξετάσῃ ὁ ἐμπειρογνώμων τῆς ἑταιρίας μας.

Καὶ πραγματικά, ἡ κυρία Μόρισον ἔβγαλε τὸ κόσμημά της καὶ τὸ παρέδωσε στὸ φίλο της Μπέρναρντ. Ἔτσι ἡ συζήτησι αὐτὴ πῆρε τέλος.

Ὁ ἐπιθεωρητὴς Μάρσαλ ἦταν τὴν ἑπομένη τὸ πρωῒ στὸ γραφεῖο του, ὅταν τηλεφώνησε ἡ κυρία Μόρισον καὶ ζητοῦσε νὰ τὴν δεχθῆ ἀμέσως. Σὲ λίγο εἶχε φθάσει.

—Ἐνσπέκτορ, συνέβη κάτι τρομερό. Ὁ Μπέρναρντ ἦρθε πρὶν λίγη ὥρα σπίτι μου καὶ μοῦ ἐπέστρεψε τὸ κολλιέ. Μοῦ εἶπε ὅτι τὸ παρέδωσε στὸν ἐμπειρογνώμονα τῆς ἑταιρίας νὰ τὸ ἐξετάσῃ. Ἐκεῖνος τοῦ τὸ γύρισε σὲ μισὴ ὥρα, λέγοντάς του πὼς τὰ μαργαριτάρια εἶναι καλλιεργημένα. Εἶμαι πολὺ ταραγμένη, γιατί ὁπωσδήποτε ἔχω πέσει θῦμα ἀπάτης. Δὲν ξέρω ὅμως ποιός εἶναι ὁ ἔνοχος. Ὑπάρχουν τρεῖς πιθανότητες. Ἡ πρώτη εἶναι νὰ μοῦ ἔδωσαν καλλιεργημένα μαργαριτάρια οἱ Ἄντριους. Ἡ δεύτερη εἶναι νὰ τὰ ἀντικατέστησε ὁ Μπέρναρντ καὶ ἡ τρίτη νὰ τὰ ἀντικατέστησε ὁ ἐμπειρογνώμων.

—Τὶς δύο ἀπὸ τὶς τρεῖς πιθανότητες τὶς ἀποκλείω, εἶπε ὁ ἐπιθεωρητὴς Μάρσαλ.

Γιατί ἀπέκλεισε τὶς δύο πιθανότητες; καὶ ποιὸς εἶναι ὁ πραγματικὸς ἔνοχος;

5 ΛΕΠΤΑ ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

Σταυρόλεξο γιά ὅλους

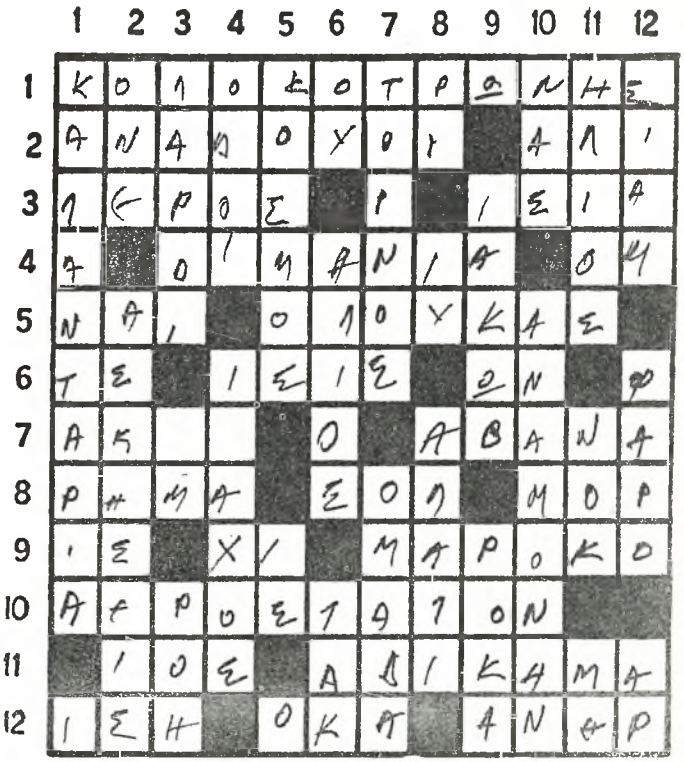

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ

1. Μορφὴ τοῦ 1821.
2. Ἀπέκτησαν τὴν ἰδιότητά τους μέσα στὴν ἐκκλησία.—Ἔκφρασις δεινολογίας.
3. Νησί μας. — Τέτοια γραμμὴ εἶναι ἡ ἀκτίς.
4. Χρονικὸ διάστημα μερικῶν δεκάδων ἡμερῶν.—Διάσημος Γερμανὸς φυσικός.
5. Προτασσόμενο ἐρωτηματικὸ ἐκφράζει ἀμφιβολία. — Ἕνας ἀπὸ τοὺς τέσσερις Εὐαγγελιστάς (μέ ἄρθρο).
6. Ὑπονοοῦν τὴν σφραγῖδα σὲ ἀντίγραφα. — Θεά τῶν ἀρχαίων Αἰγυπτίων. — Κατάληξις τριτοκλίτων λέξεων.
7. Χωρὶς τὴν θέλησί του. — Ἡ πρωτεύουσα νησιώτικου κράτους.
8. Διακρίνεται ἀναλόγως τῆς... διαθέσεώς του. — Μουσικὴ νότα. — Νεκρός... χαρτοπαικτικῶς.
9. Ἐκεῖνος, στὰ λατινικά. — Βλαθερὲς ἀκτίνες. — Ἔγινε ἀνεξάρτητο κράτος τὸ 1956 ἡ χώρα αὐτὴ τῆς Ἀφρικῆς.
10. Ἐχρησιμοποιήθη σὰν μεταφορικὸ μέσον.
11. Τὸ αἴτιον γρίπης. — Εἶναι καὶ ἡ ἐξύβρισις.
12. Δὲν εἶναι, κατὰ κανόνα, ἡ διάρκεια ἡμέρας καὶ νύκτας. — Τουρκικὴ ἡ προέλευσί της. — Εἶναι πλέον... ὥριμος.

ΚΑΘΕΤΩΣ:

1. Χάνουν σιγά-σιγὰ τὰ φύλλα τους.
2. Ἔργο του ὁ «Ἀρχιοδηρουργός». — Ἐκτελοῦνται συχνὰ ἀπὸ μαθητάς.
3. Λόγω τῶν θερμίδων του τρώγεται, κυρίως, τὸν χειμῶνα.—Συμβολίζεται διεθνῶς μ' ἕνα κεφαλαῖο ὠμέγα.—Στὸν μαγνητισμὸ ὑπάρχει ἡ «δυναμική».
4. Ἐξυπηρετοῦν τὴν συγκοινωνία. — Πατέρας τοῦ Πελασγοῦ (μυθολ.).
5. Ὁ «γυάλινος» εἶναι ἔργο τοῦ Τέννεσση Οὐίλλιαμς. — Τὸ ἴδιο μὲ τὸ 9α ὁριζ.
6. Ἀνάποδη γραφὴ τοῦ ἀριθμοῦ 670. — Εἶναι ζωογόνος. — Συνοδεύει τό... τίκ.
7. Μηχανουργικὰ ἐργαλεῖο. —Ἀθηναϊκὴ ἀθλητικὴ ἐκδοσις.
8. Ἀπὸ τὰ τρία τά... μισά. — Τὰ ἀρχικὰ τάξεως ἐργαζομένων. — Βλάπτει τοὺς ὑπερτασικούς.
9. Γενάρχης τῶν Ἑβραίων. — Πικάντικο σαλατικό.
10. Μάρκα παλιῶν αὐτοκινήτων.—Ὑπονοεῖ καὶ τὴν ἐλπίδα (αἰτ.).
11. Γνωστό τὸ λεξικό του. — Συνθετικὰ πυγμαχικοῦ ὅρου.—Ἀρνητικὸ μόριο.
12. Κράτος τῆς Ἀσίας. — Χάρις σ' αὐτὸν ἀποφεύγονται θαλάσσια ἀτυχήματα (αἰτ., δημ.).—Πολλαπλάσιό του τὸ ἑκτάριο.

Οἱ λύσεις δημοσιεύονται στὴν σελίδα 91

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Σταυρόλεξο γιά λίγους

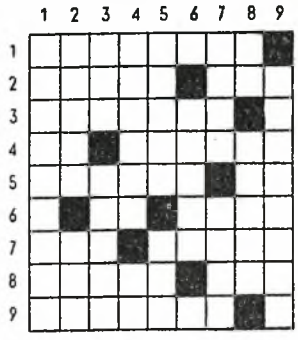

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ

1. Ἀρχαία «Συμπολιτεία» πού ἱδρύθηκε τό 314 καί διαλύθηκε τό 146 π.Χ.
2. Ἐπιτήδειο. — Ἀγγλικός τίτλος εὐγενείας.
3. Ἔχουν τούς στειλεούς τους (δημοτ.).
4. Χαρακτηριστικό αὐτοκινήτου. — Γίνονται πάντα συμπαθεῖς.
5. Πρόσωπο ἀρχαίας τραγῳδίας, ἐλάχιστα ἡρωϊκό. — Ἠχητική πρωτεύουσα.
6. Κατάληξις μετοχῆς. — Ρῆμα πού ἐκφράζει κίνησι, ταλάντευσι.
7. Λουλούδι. — Ἕνα ἀπό τά ἔργα τοῦ Μασσενέ.
8. Εἶναι καί ἡ... Ρόδος. — Ἔγραψε τό «Ἡμερολόγιο ἑνός ἀπόρου νέου».
9. Ἔργο του ἡ «Φαίδρα».

ΚΑΘΕΤΩΣ

1. Ἀπροσδόκητα συνέβη.
2. Πολύτιμο γουναρικό τό δέρμα της. — Τό ἴδιο μέ τό 8 β' ὁριζοντίως.
3. Χρησιμοποιεῖται στόν καθορισμό τῆς «κατηγορίας» στούς λογαριασμούς τῆς ΔΕΗ. — Ὅ,τι καί τό 7 β' ὁριζοντίως.
4. Σύγχρονος... Ἀριστοτέλης. — Πρόθεσι τῆς δημοτικῆς.
5. Γόησσα τῆς ὀθόνης. — Αὐστριακός στρατηγός πού κατέλαβε τή Ρώμη, μετά τή συνθήκη τοῦ Καμποφάρμιο.
6. Πρώτη ὕλη μοντέρνων κοσμημάτων (ἀντιστρ.).
7. Ἡ αἰτιατική νησιοῦ μας. — Μάρκα ἀγγλικοῦ ὑπακτικοῦ καί χωνευτικοῦ.
8. Τοῦ ἀτμοίππου σύμβολο. — Καί γιά τήν ἡλικία ἀναφέρεται.
9. Κατάλληλοι γιά βοσκή.

Σταυρόλεξο γιά πολύ λίγους

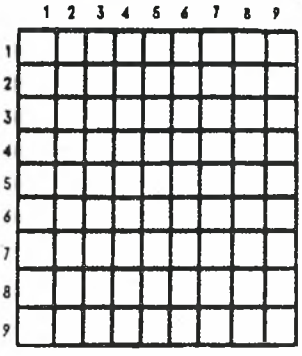

Μαυρίστε μόνοι σας τά ἕνδεκα (11) μαυράδια τοῦ σταυρολέξου αὐτοῦ.

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ

1. Χρησιμοποιεῖται καί γιά τήν παρασκευή ἐκρητικῶν ὑλῶν (ἐννέα γράμματα).
2. Ἕνα ἀπό τά θαλασσινά.
3. Πολύ συχνά... πολιορκεῖται. — Μόριο παρακελευστικό.
4. Ἡ γῆ τῶν... Δωριέων, στή γενική. — Σουλιώτης ἀγωνιστής, πού πῆρε μέρος στήν Κρητική ἐπανάστασι τοῦ 1866, ἐπικεφαλῆς 300 ἐθελοντῶν.
5. Βοηθητικό ρῆμα.
6. Καθιστᾶ ἐντονώτερο (ρῆμα).
7. Ἄλλη ὀνομασία τῆς Μεσσήνης τῆς Μεσσηνίας. — Ἡρωΐδα τῆς Καβαλλερία Ρουστικάνα.
8. Διαρκεῖ 93 ἡμέρες περίπου (ἀντιστρ.). — Παιδικό παιχνίδι στή... γλῶσσα του.
9. Ἔγινε καί ὁ «Ὀθέλλος».

ΚΑΘΕΤΩΣ

1. Ἐπιχείρησε νά δολοφονήση τόν Βάν Γκόγκ.
2. Προκαλεῖ... χασμουρητό. — Τήν κρεμᾶνε ἀπό τόν ὦμο (καθ.).
3. Ὡραιότατος νέος τῆς μυθολογίας μας. — Εἶναι τοῦ ρόμβου αἱ πλευραί.
4. Σύνδεσμος κοινοτάτης χρήσεως. — Στέφανος... γαλλοπρεπής.
5. Ἐπιχρισμένος μέ σμάλτο (ξενικά).
6. Μισή... λίρα. — Γιά τήν ὑπερτέρησι γίνεται.
7. Εἶναι καί αὐτοί Ἀσιάτες.
8. Πόλις τῆς Ν. Γαλλίας. — Κόρη τοῦ Ἀδάμαντος καί τῆς Νεφέλης.
9. Σημαίνουν καί τάς πηγάς.

ΣΚΑΚΙ

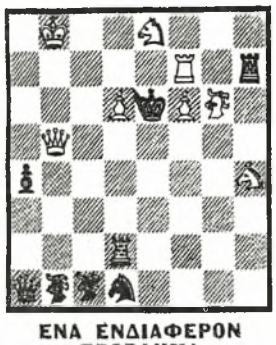

ΕΝΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

ΛΕΥΚΑ: Ρβ8, Ββ5, Πζ7, Αζ6, 1ε8 καί θ4, Σδ6 καί ζ6 (κομμάτια 8).

ΜΑΥΡΑ: Ρε6, Βα1, Πδ2 καί θ7, Αδ1 καί γ1, 1δ1, Σα4 (κομμάτια 8).

Παίζουν τά Λευκά καί κάνουν μάτ σέ δύο (2) κινήσεις.

Ἡ λύσις ἀκολουθεί.

ΛΥΣΙΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ

1. 1ζε1
Ἀπειλεῖ 2. 1η5 μάτ
Ἐάν: 1... Πδ3 2. Βζ5 μάτ
» 1... Πδ4 2. Βε5 μάτ
» 1... Πδ5 2. Βδ7 μάτ
» 1... Πε1 2. Βγ4 μάτ
» 1... Πγ2 2. Βζ5 μάτ
» 1... Πδ2 2. 1δ4 μάτ
» 1... Πα2 (Πζ2 κλπ.) 2. Βγ4 μάτ
» 1... ΒΧζ6 2. ΠΧΒ μάτ
» 1... Βε5 2. ΒΧΑ μάτ
» 1... ΑΧΑ 2. 1η5 μάτ

Περίοδος στασιμότητος ἀρχίζει γιά τήν Ἀθήνα

Συνέχεια ἀπό τή σελίδα 12

πού θά φύγουν διά νά ἐγκατασταθοῦν εἰς τήν πρωτεύουσαν.

Δέν ὑπάρχει λοιπόν ἀμφιβολία ὅτι ἔχει ἀρχίσει νά παρατηρεῖται ἄν ὄχι μια ἀνάστροφος κίνησις, πάντως μία στασιμότης εἰς τήν τρομερόν τάσιν τῆς ἀστυφιλίας. Αὐτό σημαίνει ὅτι ἡ πρωτεύουσα ἀρχίζει νά χάνη τίς ἄλλοτε ἄφθονες πηγές τῆς οἰκονομικῆς της ἀρδεύσεως καί συνεπῶς καί τάς ἐπενδύσεις μεγάλων κεφαλαίων τῆς ἐπαρχίας εἰς διαμερίσματα, τά ὁποία γίνονται σύν τῷ χρόνῳ ἀκριβώτερα καί πολυτελέστερα.

Ἐν τῷ μεταξύ, οἱ ἔχοντες διαμέρισμα κάτοικοι τῆς πρωτευούσης ἔχουν ὡς ἀντικειμενικόν στόχον τήν ἀπόκτησιν θερινῆς κατοικίας ἐκτός πόλεως εἰς τά παράλια ἤ τά βόρεια προάστια πού τούς ἐξασφαλίζουν ὑγιεινοτέρας συνθήκας ζωῆς.

Ὅλα αὐτά ὁδηγοῦν εἰς τό συμπέρασμα ὅτι ἡ Ἀθήνα διέρχεται σαφῶς πλέον μίαν περίοδον παρακμῆς, ἡ ὁποία καλόν θά εἶναι νά συνεχισθῆ διά νά ζήση καί ἡ ὑπόλοιπος Ἑλλάς. Τότε θά δοῦμε μέ ἐπικεφαλῆς τήν Θεσσαλονίκην — τόν δεύτερον αὐτόν οἰκονομικόν πνεύμονα τῆς χώρας — νά δημιουργοῦνται εὔρωστα ἀστικά κέντρα πού θά γίνουν πραγματικοί πόλοι ἔλξεως πληθυσμοῦ.

Σ. ΠΑΝΟΣ

ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΟΙ ΠΑΡΑΝΟΜΕΣ ΓΚΑΡΣΟΝΙΕΡΕΣ

Συνέχεια ἀπό τή σελίδα 13

Παράλληλα πρόσφεραν μιά δυνατότητα ἐπενδύσεως στούς μικρῆς δυναμικότητας ἀποταμιευτάς τούς ἔδιναν δηλαδή τήν εὐκαιρία ν' ἀποκτήσουν ἕνα διαμέρισμα μέ λίγα λεπτά καί νά ἐξασφαλίσουν ἕνα μικρό εἰσόδημα. Ὡστόσο συχνά οἱ ὑπόγειες αὐτές γκαρσονιέρες τό μόνο πού πετύχαιναν ἦταν νά ἀποτελοῦν τήν αἰτία ἑνός γεροῦ καί μόνιμου πονοκέφαλου γιά τόν ἰδιοκτήτη τους. Κι' αὐτό οἱ νοικάρηδες, πού κατά κανόνα σάν μοναδικό ἔπιπλο διέθεταν μόνο ἕνα ντιβάνι (ἤ ἀναδιπλούμενο λί ντέ κάν), μιά πλιάν πολυθρόνα καί μιά βαλίτσα μέ τά ροῦχα τους, τόσκαγαν εὔκολα, νύχτα, ἀφήνοντας ἀπλήρωτο τό νοίκι, τά κοινόχοηστα καί τόν λογαριασμό τῆς Οὖλεν ἤ καί τοῦ ΟΤΕ. Γιατί πρέπει νά σημειωθῆ ὅτι μερικοί ἰδιοκτῆτες γιά νά νοικιάζουν πιό εὔκολα τίς ὑπόγειες γκαρσονιέρες τους φρόντιζαν νά τίς ἐξοπλίζουν καί μέ τηλεφωνική σύνδεσι. Μερικοί μάλιστα πιό προνοητικοί, τίς ἐφοδίαζαν καί μ' ἕνα ντιβάνι, μιά - δυό καρέκλες κι' ἕνα τραπεζάκι, ὁπότε τίς πρόσφεραν σάν ἐπιπλωμένες καί πετύχαιναν ἕνα μίσθωμα ψηλότερο κατά 100 — 150 δρχ. Ἔτσι ὅμως διευκόλυναν τούς «φεσαδόρους» νοικάρηδές τους στό νά τό σκάνε πιό εὔκολα, ἀφοῦ δέν τούς ἔμενε νά πάρουν φεύγοντας παρά μόνο τήν βαλίτσα τους.

Σ. ΔΡΟΣΟΣ

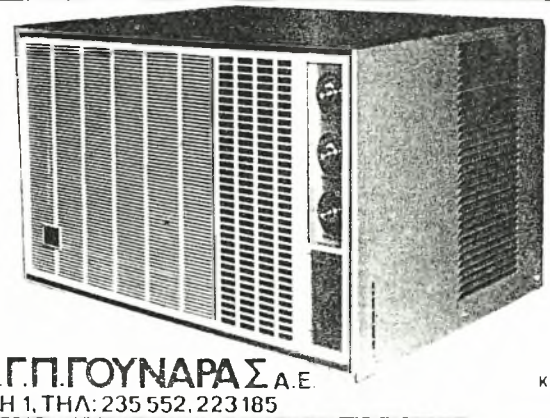

για ενα ανετο δροσερο καλοκαιρι

AIR CONDITIONERS ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Curtiss-Cool-Air

ἐξασφαλίζουν συνθῆκας ἀπολύτως ὑγιεινάς

ΕΙΔΙΚΟΙ ΤΥΠΟΙ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΧΩΡΟ ΜΕ ΑΥΤΟΜΑΤΟΝ ΘΕΡΜΟΣΤΑΤΗΝ, ΑΝΕΜΙΣΤΗΡΑ 2 ΤΑΧΥΤΗΤΩΝ, ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΝΑΝΕΩΣΕΩΣ ΑΕΡΟΣ ΚΑΙ ΡΥΘΜΙΖΟΜΕΝΕΣ ΓΡΙΛΛΙΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΣ ΑΕΡΟΣ

ΜΕΛΕΤΗ

ΓΕΝ. ΑΝΤ. Γ.Π. ΓΟΥΝΑΡΑΣ Α.Ε.
ΚΑΡΥΤΣΗ 1, ΤΗΛ: 235 552, 223 185
ΑΓΟΡΑΖΟΝΤΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΤΕ ΤΟ ΣΥΜΦΕΡΟΝ ΣΑΣ

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Ξέναι Δημοσιεύσεις

ΤΟ ΚΗΡΥΓΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

ΤΟ ΜΟΓΓΟΛΟΕΙΔΕΣ ΒΡΕΦΟΣ

ΥΠΟ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΟΥ ΙΕΡΟΚΗΡΥΚΟΣ **ΣΠΥΡΟΥ ΖΩΔΙΑΤΗ**

Πρίν άπό άρκετό καιρό έλαβα ένα μακροσκελές γράμμα άπό μιά παράλυτη γυναίκα πού ζή σ' ένα χωριό τής Εύβοίας. Μοῦ έκαμε μεγάλη έντύπωσι. Δοξάζει τόν θεό γιατί βρέθηκε παράλυτη. 'Οποιοσδήποτε βρεθῆ σέ τέτοια κατάστασι έχει καιρό νά σκεφθῆ. Ένα άπό δυό πράγματα θά κάμη. Ή θά δοξάζη τόν Θεό ἤ θά Τόν κατακρίνη.

Νά τί μοῦ λέγει ἡ κα Βάσω : «Ἄργησα νά σᾶς γράψω γιά νά σᾶς εὐχαριστήσω γιά τά ἔντυπα πού μοῦστείλατε γιά τόν Χριστό. Θέλησα νά τά διαβάσω μέσα στή δυστυχία μου γιατί σκεφτόμουν τήν αὐτοκτονία. Ἀλλά διαβάζοντας τήν Καινή Διαθήκη πού μοῦ στείλατε πῆρα τόσο θάρρος γιά τή ζωή κι' ἔκανα ὑπομονή. Δόξα τῷ θεῷ ἀνταμείφθηκα. Ἦλθε μιά φίλη μου. Κι' αὐτή πολύ δυστυχισμένη. Τῆς μίλησα καί τῆς ἔδειξα τήν Καινή Διαθήκη. Καί μοῦ λέγει: «Δέν μοῦ τήν δίδεις;» — «Πῶς νά σοῦ τήν δώσω πού αὐτή εἶναι ἡ σωτηρία μου! Μέ δάκρυα στά μάτια μέ παρεκάλεσε νά σᾶς γράψω νά μοῦ στείλετε μιά νά τῆς δώσω. Θά κάμετε τήν μεγαλύτερη καλωσύνη γιατί δέν μπορῶ νά δώσω τήν δική μου». Ἴσως μερικοί ἀπό σᾶς τούς ἀναγνώστας μας θά θέλατε νά μᾶς βοηθήσετε οἰκονομικῶς στήν προσπάθειά μας νά στείλωμε μιά Καινή Διαθήκη σ' δσους μᾶς τήν ζητοῦν — κι' αὐτοί εἶναι χιλιάδες σ' ὅλο τόν κόσμο. Ἔχομε δέ τώρα μιά καινούργια θαυμασία ἔκδοσι μέ μεγάλα γράμματα καί μαλακό πλαστικό κάλυμμα πού εἶναι ἀπειράκις πιό εὐανάγνωστη ἀπό οἱαδήποτε μέχρι τώρα ἔκδοσι. Εἶναι στήν Νεοελληνική μετάφρασι τοῦ ἀειμνήστου Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου 'Αρχιμανδρίτου Νεοφύτου Βάμβα. Τιμᾶται μέ πολυτελές κάλυμμα πρός 42 δρχ. Προμηθευθῆτε τήν ἀπό τάς ἐκδόσεις ὁ Λόγος, 28 Ἐμμανουήλ Μπενάκη, Ἀθῆναι (Θεσσαλονίκη, Ἁγίας Σοφίας 21).

Κι' ἐξακολουθεῖ ἡ ἀναγνώστριά μας ἀπό τήν Εὔβοια:

«Κάθε πρωΐ μετά τήν προσευχή μου θά διαβάσω Καινή Διαθήκη κι' ἔτσι δέν μπορῶ νά ἀποχωρισθῶ τήν δική μου. Θά περιμένω μέ τήν καλωσύνη σας νά μοῦ στείλετε μιά γι' αὐτήν τήν δυστυχισμένη. Ἐγώ δέν βγαίνω ἔξω γιατί τά πόδια μου εἶναι παράλυτα. Ἄς ἔχη δόξα ὁ Θεός. Σεύρει τί κάμνει." Ἴσως ὄν ἤμουν καλά θά ἤμουν καμμιά ἁμαρτωλή κι' ὁ Θεός δέν θέλει νά χάση μιά ψυχή. Αὐτό λέγω κάθε μέρα. Γι' αὐτό ὅ,τι δώση ὁ θεός καλό... Σώθηκα. Σᾶς εὐχαριστῶ γιά τή βοήθειά σας».

Τί λές; Ξέρει τί κάνει ὁ θεός ἤ ὄχι;

Ἕνα παραλυτικό μερικοί φίλοι του πῆγαν καί τόν βρῆκαν στό σπίτι του. Τόν ἔφεραν στόν Χριστό. Δέν ἀρνήθηκε ὁ παραλυτικός. Ἄν βρισκόταν ὅμως ἐν πλήρει ὑγεία καί χαρά μέσα σ' ἕνα καμπαρέ χορεύοντας καί διασκεδάζοντας νομίζετε πώς τόσο εὐκολα θά δεχόταν μιά πρόσκλησι νά πάη σέ συνάντησι τοῦ Χριστοῦ; Τό ἀμφιβάλλω. Ἄς κρίνουμε ἀπ' τόν ἑαυτό μας.

'Ο θεός ἐπιτρέπει στή ζωή σου ὑγεία ἤ ἀρρώστεια, ἀφθονία ἤ ἔνδεια, μάτια πού βλέπουν ἤ μάτια πού δέν βλέπουν, γιατί θέλει μέ τόν τρόπο αὐτό νά σοῦ μιλήση. Θάπρεπε ἴσως ὅλους νά μᾶς ζυλοκοπήση γιά καλά γιά νά μᾶς συνεφέρη στά καλά μας, γιά νά στρέψουμε τά βλέμματά μας πρός τ' ἄνω, ἀλλά δέν τό κάμνει. Αὐτό θά μᾶς ἤρμοζε ὅμως... Ἐκείνους πού παιδεύει δέν ἔχω ἀμφιβολία ὅτι ἀγαπᾶ περισσότερο. Τό ἀποδεικνύει ὅταν χρησιμοποιῆ τήν θλῖψι τους, τήν φυσική παράλυσί τους γιά νά μή ἀρνηθοῦν νά δεχθοῦν καί τούς προσκαμίσουν ἄλλοι στόν Χριστό.

Ἕνας ἱεροκήρυξ πιστός μέ ἀφοσίωσι κι' αὐταπάρνησι ὑπηρετοῦσε τόν Χριστό. 'Επί χρόνια μέ τή γυναίκα του προσευχόταν νά τούς χαρίση ὁ θεός παιδί. 'Επί τέλους εἰσηκούσθησαν οἱ προσευχαί των. Ἀλλά τό παιδί τους αὐτό γεννήθηκε μογγολοειδές. 'Ο ἱεροκήρυξ ἀνοιγε τήν θλιμμένη καρδιά του σ' ἕνα φίλο του ἱεροκήρυκα: «Δέν τό ξέρει ἡ γυναίκα μου ἀκόμη. Δέν ξέρω τί νά τῆς πῶ».

«Νά τῆς διαβάσης τό Ἔξοδος δ' 11: «Καί εἶπε πρός αὐτόν ὁ Κύριος, Τίς ἔδωκε στόμα εἰς τόν ἄνθρωπον; ἤ τίς ἔκαμε τόν ἄλαλον ἤ τόν κωφόν ἤ τόν βλέποντα ἤ τόν τυφλόν; οὐχί ἐγώ ὁ Κύριος;» Νά τῆς διαβάση ἐπίσης τό Ρωμαίους η' 28: ("Ἐξεύρομεν ὅτι πάντα συνεργοῦσι πρός τό ἀγαθόν εἰς τούς ἀγαπῶντας τόν θεόν, εἰς τούς κεκλημένους κατά τόν προορισμόν αὐτοῦ».

Σηκώθηκε καί πῆγε στό νοσοκομεῖο. Μέ κλάμματα ἡ γυναίκα του λέγει: «Δέν μπορῶ νά τό καταλάβω. Ζητῶ νά δῶ τό μωρό μου, ἀλλά δέν μοῦ τό φέρνουν. Ἄρχισα νά διερωτῶμαι».

'Ο σύζυγος ἐπανέλαβε τό Ἔξοδος δ'. 11 καί προσέθεσε: "'Ο θεός μᾶς πλήγησε μ' ἕνα μογγολοειδές βρέφος».

'Η τηλεφωνήτρια τοῦ νοσοκομείου ἦταν μιά ἄπιστη, μιά ἄθεη. Ὅλο ἔλεγε: «Οἱ Χριστιανοί εἶναι σάν ὅλους μας. Τούς κτυπᾶ μιά θλῖψις καί σπάζουν.

'Η μάνα τοῦ μογγολοειδοῦς σηκώνει τό ἀκουστικό νά τηλεφωνήση στή μητέρα της. 'Ακούει ἡ τηλεφωνήτρια. «Μαμά, ὁ θεός μᾶς ἔδωσε ἕνα μογγολοειδές βρέφος. Δέν ξέρουμε πῶς καί γιατί». Οὔτε ὑστερισμός οὔτε παράπονο.

Τ' ἄκουσε ὅλα ἡ τηλεφωνήτρια. Τά διέδωσε σ' ὅλους μέσα στό νοσοκομεῖο.

Τήν Κυριακή ὁ πατέρας ἱεροκήρυξ στόν ἀμβωνά του. 'Η τηλεφωνήτρια καί πενήντα γιατροί καί νοσοκόμες βρισκόνταν στό ἀκροατήριο. Ὅλοι ἀντεπεκρίθησαν στήν πρόσκλησι νά δεχθοῦν τόν Χριστόν. Μπορεῖτε νά φαντασθῆτε ἕνα μογγολοειδές βρέφος κερδίζοντας πενήντα γιατρούς καί νοσοκόμες καί μιά ἄθεη τηλεφωνήτρια στόν Χριστό; Αὐτό ἴσως εἶναι μεγαλύτερο κατόρθωμα γιά τήν βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἀπ' ὅ,τι θά πετύχανες σύ κι' ἐγώ μέ τήν εὔρωστη ὑπηρεσία μας.

Βλέποντας ἕνα παράλυτο δέν μπορεῖς παρά νά ὁμολογήσης ὅτι ἡ ζωή εἶναι κάτι περισσότερο ἀπό τό φαινόμενο, ὅτι αἱ ἀξίαι μας εἶναι σχετικαί.

'Η μεγαλυτέρα τραγωδία τοῦ κόσμου δέν εἶναι ὁ βουβός πού δέν μπορεῖ νά μιλήση, ἀλλ' ἐκεῖνος πού μπορεῖ νά μιλήση καί δέν ὁμιλεῖ γιά τίποτε τό πνευματικό — σάν νάταν ἄλογο ζῶο.

ΣΠΥΡΟΣ ΖΩΔΙΑΤΗΣ

'Ο ἐπιθυμῶν νά λάβη ἕνα τεῦχος μέ τήν σειρά τῶν ἄρθρων «Τό Κήρυγμα τῆς Κυριακῆς» ὁλοκλήρου τοῦ προηγουμένου μηνός ἤ δωρεάν ὁλόκληρον τήν Καινήν Διαθήκην σέ ἁπλῆ νεοελληνική μετάφρασι, ἄς μᾶς γράψη στή διεύθυνσι: Δημοσιεύσεις «Ο ΣΠΟΡΕΥΣ» Γραμματοθυρίς 487 - ΑΘΗΝΑΣ.

ΤΑ ΑΣΤΡΑ

ΚΡΙΟΣ

21 Μαρτίου — 20 Ἀπριλίου

Αἰσθηματικά

Μικρές - μικρές δυσκολίες πού ἄν δέν τίς ξεκαθαρίσετε ἀπό τήν ἀρχή θά σᾶς δημιουργήσουν σοβαρά προβλήματα. Μήν παραμελῆτε τίς οἰκογενειακές σας εὐθύνες

ΤΑΥΡΟΣ

21 Ἀπριλίου — 21 Μαΐου

Αἰσθηματικά

Δημιουργεῖται μιά τόσο περίπλοκη κατάστασι, πού εἶναι μᾶλλον ἀδύνατο νά βρῆτε ἄκρη. Ἔχετε ὑπομονή. Μήν δίνετε ὑποσχέσεις κανενός εἴδους. Εὐχάριστη ἀτμόσφαιρα στό σπίτι.

ΔΙΔΥΜΟΙ

22 Μαΐου — 21 Ἰουνίου

Αἰσθηματικά

Μιά ἑβδομάδα μέ μικρά καί μεγάλα μυστήρια πού ὅμως ξεκαθαρίζουν τήν Τετάρτη. Ἄν εἶστε ἀνύπαντροι μιά παλιά φιλία ἀνανεώνεται κι' αὐτή τή φορά οἱ προσπτικές εἶναι καλές.

ΚΑΡΚΙΝΟΣ

22 Ἰουνίου — 23 Ἰουλίου

Αἰσθηματικά

Κάτι πού εἶχε φτάσει στό σημεῖο νά διαλυθῆ, θά πάρη καινούργια τροπή, ὁπωσδήποτε πρός τό καλύτερο. Ἄν καταφέρετε νά περιορίσετε τό πεῖσμα σας τά πράγματα θά πᾶνε καλύτερα.

ΛΕΩΝ

24 Ἰουλίου — 23 Αὐγούστου

Αἰσθηματικά

Οἱ στενοχώριες πού θά ἐμφανισθοῦν δέν θά ἀφοροῦν ἐσᾶς προσωπικά, ἀλλά θά λάβετε μέρος κατά ἄμεσο τρόπο. Μιά συνάντησι μπορεῖ νά ξεκαθαρίση πολλά πράγματα.

ΠΑΡΘΕΝΟΣ

24 Αὐγούστ. — 23 Σεπτεμ.

Αἰσθηματικά

Ἐνδιαφέρουσα ἑβδομάδα γιά σχέδια πού ἀφοροῦν γάμο ἤ κάποια ἄλλη οἰκογενειακή ὑπόθεσι. Ὅλα θά γίνουν ὅπως ἐπιθυμεῖτε ἄν ξεκαθαρίσετε ἕνα χρηματικό ζήτημα.

ΖΥΓΟΣ

24 Σεπτεμ. — 23 Ὀκτωβρ.

Αἰσθηματικά

Θά συναντήσετε πολλές ἀντιδράσεις, ἀλλά ἔχετε ἕναν ἰσχυρό σύμμαχο πού καταλαβαίνει πολύ περισσότερα ἀπ' δσα νομίζετε. Στήν οἰκογένεια ἀποφύγετε μιά φασαρία.

ΣΚΟΡΠΙΟΣ

24 Ὀκτωβρ. — 22 Νοεμβρ.

Αἰσθηματικά

Ἐνδιαφέρουσα καί ρομαντική ἑβδομάδα. Καλά ἀποτελέσματα ἀπό μιά συνάντησι. Στήν οἰκογένεια, θά ἔχετε καλά νέα, σχετικά μέ κάτι πού ἀφορᾶ τό μέλλον ἑνός συγγενικοῦ σας προσώπου.

ΤΟΞΟΤΗΣ

23 Νοεμβρ. — 21 Δεκεμβρ.

Αἰσθηματικά

Κάποιο ἀπρόοπτο γεγονός θά σᾶς κάνη νά καταλάβετε, ὅτι στήν πραγματικότητα εἴστε μόνοι σας καί δέν μπορεῖτε νά περιμένετε βοήθεια ἀπό κανέναν. Εὐχάριστα σχέδια στήν οἰκογένεια.

ΑΙΓΟΚΕΡΩΣ

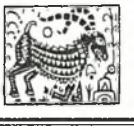

22 Δεκεμβρ. — 20 Ἰανουαρ.

Αἰσθηματικά

Κάτι καινούργιο ὑπάρχει γύρω σας. Μήν ἀφήσετε νά περάση χωρίς νά τό προσέξετε. Βγῆτε λίγο ἀπό τόν ἑαυτό σας καί ἀλλάξτε συνήθειες. Στήν συζυγική ζωή περίπλοκη κατάστασι.

ΥΔΡΟΧΟΟΣ

21 Ἰανουαρίου — 19 Φεβρ.

Αἰσθηματικά

Δῶστε περισσότερη ἐλευθερία στό περιβάλλον σας. Μήν δραματοποιεῖτε τίς καταστάσεις καί μήν εἶσθε ἀπόλυτοι στίς σχέσεις σας. Καλές ἐξελίξεις σ' ἕνα οἰκογενειακό θέμα πού σᾶς ἀφορᾶ.

ΙΧΘΥΕΣ

20 Φεβρουαρ.— 20 Μαρτίου

Αἰσθηματικά

Ἡ τάσι πού ἔχετε νά κριτικάρετε ὅλο τόν κόσμο, καί ἡ ζήλεια σας πᾶνε νά καταστρέψουν μιά σχέσι πού εἶχε τίς καλύτερες προσπτικές. Κάνετε μιά προσπάθεια νά κυριαρχήσετε.

& Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

ΟΙ ΜΙΚΡΟ-ΒΕΝΤΕΤΤΙΣΜΟΙ

Συνέχεια ἀπό τή σελίδα 37

τρώνη ἤ τόν θιασάρχη ὑφίσταται τήν σχετική πίεσι... Παράδειγμα: μιά νόστιμη νεαρή πήγε σέ ἠθοποιό θιασαρχη γιά νά πιαση δουλεια. Αὐτός τῆς τό ὑπεσχέθη ἀλλά ἀφοῦ προηγουμένως βγῆ μαζί του ἔξω... Αὐτή δέν δεχθηκε καί δεν προσελήφθη... Ἄλλες ὅμως δεχονται καί ἡ πρόσληψι στό θεατρο γίνεται μέ γνώμονα ὄχι τό ταλέντο ἀλλά τά σωματικά προσόντα τῆς προσληφθείσης...

Καί ἡ ἄλλη πλευρά τώρα: μιά νεαρή ζήτησε ἀπό τόν ἐπιχειρηματία της νά τήν ἀπαλλάξη ἀπό τό συμβόλαιο γιατί δέν τῆς ἄρεσε τό μέρος πού εἶχε μπή ἡ φωτογραφία της ἔξω ἀπό τό θεατρο. Τότε ὁ ἐπιχειρηματίας φώναξε τον μπογιατζῆ τοῦ θεατρου καί τοῦ εἶπε γύρω - γύρω ἀπό τήν φωτογραφία νά βάλη μιά... κορνίζα μέ μπογιά.

— Τώρα εἶσαι εὐχαριστημένη; τήν ρώτησε.

— Ναί, ἀπάντησε αὐτή καί γύρισε στήν δουλειά της...

Ἐκεῖνο ὅμως πού εἶναι ἐντελῶς ἀπογοητευτικό γιά τό θέατρό μας εἶναι οἱ καυγαδες πού γίνονται σ' αὐτό καί πού ἔχουν σάν βάσι τους πάλι τόν μικροβεντεττισμό. Παράδειγμα: πρό ἡμερῶν θιασαρχης ἄργησε νά πάη στήν πρόβα του... Καί ξαφνικά, μόλις ἔφθασε στό θέατρο, δέχθηκε τήν ἐπίθεσι τοῦ συγγραφέα... Τόν βούτηξε ἀπό τόν λαιμό καί ἄρχισε νά τοῦ δίνη γροθιές... Ὁ θιασάρχης τά ἔχασε καί ἔπεσε κάτω. Καί ὁ συγγραφέας ἔλεγε:

—Νά μάθης ὅταν μιλάω ἐγώ νά εἶσαι συνεπής... Νά μάθης... Καί τοῦ κοπάναγε γροθιές...

Πρωτοφανές, τό συμβάν ὅμως ἔγινε καί ἄφησε κατάπληκτους τούς παρόντες καί μή.

Ἄλλο παράδειγμα: Δύο πρωταγωνίστριες πιάστηκαν στά χέρια γιατί ἡ μία εἶχε ἕνα νούμερο πάρα πάνω στό ἔργο. Μετά τό ξύλο τράβηξαν κατ' εὐθείαν στόν ἐπιχειρηματία καί παραπονέθηκαν... Ὅμως ὁ κακομοίρης δέν ἤξερε τί νά κάνη γιατί καί οἱ δυό ἤτανε φιλενάδες του...

Τρίτο παράδειγμα: Νεαρή κοπέλλα, πού εἶχε τό ὄνομα τῆς σεμνῆς, ἔχοντας τήν ἐντύπωσι ὅτι ὡρισμένοι ἄνδρες τοῦ θιάσου τήν κυνηγᾶνε καί δέν τίς δίνουν νούμερο τούς φώναξε δυνατά, παρουσία τοῦ θιάσου: «Λυσσάξατε μ' ἐμένα καί δέν μ' ἀφήνετε νά πάω μπροστά... Ὅμως δέν θά πετύχετε αὐτό πού θέλετε...!». Καί πρόσθεσε μερικές ἀκόμα φράσεις τόσο ξετσίπωτες ὥστε «καί τά καθίσματα τοῦ θεάτρου κοκκίνισαν ἀπό τήν ντροπή τους!», κατά τόν χαρακτηρισμό ἑνός παρισταμένου.

Παράδειγμα τέταρτο: Θεατρικός ἐπιχειρηματίας ἀναγκάστηκε νά πληρώση δεκατέσσερις χιλιάδες δραχμές γιά νά φτιάξη μιά μεγάλη φωτογραφία μέ τά μέλη τοῦ θιάσου του ἐπειδή ὁ καθένας ἀπό τούς ἠθοποιούς διεκδικοῦσε μέ τό ὄνομά του τήν πρώτη θέσι στήν μετόπη τοῦ θεάτρου. Καί τελικά δέν ἔμειναν ὡρισμένοι ἱκανοποιημένοι γιατί ἤθελαν νά βρίσκωνται στή μέση τῆς φωτογραφίας...

Εὐνοούμενοι — ἐρήμην τοῦ ταλέντου

Σήμερα ἡ πρόσληψι σέ ἕνα θίασο δέν γίνεται μέ γνώμονα τήν ἀνάγκη τοῦ θιάσου ὅσον ἀφορᾶ τήν διανομή τοῦ ἔργου... Ὅποιος διαθέτει ἕνα μέσον τά καταφέρνει. Καί μάλιστα ἀνώδυνα γιατί ὅποιος βάζει μέσον γιά νά προσληφθῆ δέν προβάλλει καί οἰκονομικές ἀπαιτήσεις. Καί νά, ἕνα περίγραμμα προσλήψεως ἠθοποιῶν σέ θίασο: Ὁ θιασάρχης προσλαμβάνει ἕνα - δυό δικούς του ἀνθρώπους. Ὁ συγγραφέας παρακαλεῖ νά προσληφθῆ καί ἕνα «δικό του πρόσωπο», ὁ σκηνοθέτης ἐπίσης φροντίζει γιά «δικό του πρόσωπο». Μετά οἱ ἐλάχιστες θέσεις πού μένουν ἄδειες καλύπτονται ἀνάλογα μέ τίς ὑποχρεώσεις τοῦ θεατρώνη ἤ τοῦ θιασάρχη. Ἄν πῆρε δάνειο ἀπό κάπου προσλαμβάνει τήν μικρή πού τοῦ στέλνει ὁ ἐνεργήσας γιά τό δάνειο... Μετά ἔρχονται οἱ νέες πού ἐνδίδουν σέ πιέσεις καί μετά οἱ γνωστές καί γνωστοί τῶν φίλων. Καμμιά δοκιμή δέν γίνεται προηγουμένως καί κανείς δέν ἐνδιαφέρεται πῶς θά ἑρμηνεύση τόν ρόλο ὁ νεοπροσληφθείς ἤ ἡ νεοπροσληφθεῖσα... ὁ γνώμονας εἶναι: ἡ ἐξυπηρέτησι τοῦ ἑαυτοῦ μας καί τῶν ἄλλων μέ τούς ὁποίους ἔχουμε ἄμεση σχέσι.

Παράδειγμα: δέν προσελήφθη ἱκανώτατη καλλιτέχνις τό καλοκαίρι γιατί ἄλλη διέθετε τρανταχτό μπιλλιέτο ἀπό ἄνθρωπο πού βοήθησε οἰκονομικά τόν θιασάρχη... Αὐτός εἶναι καί ὁ λόγος πού σήμερα μένουν χωρίς δουλειά ἱκανώτατοι καλλιτέχνες ἐνῶ ἐργάζονται ἀσημαντότητες ἐπειδή ἀκριβῶς διαθέτουν μέσον...

Ὁ μικροβεντεττισμός βρίσκεται στά κεφάλια πρωταγωνιστῶν καί νεαρῶν...

Παράδειγμα μικροβεντεττισμοῦ πρωταγωνίστριας: «Δέν τήν θέλω αὐτή τήν μικρή νά κάνη τήν ὑπηρέτρια στόν θιασό μου γιατί λένε ὅτι μοῦ μοιάζει...».

Καταπληκτικό. Ὁλόκληρη πρωταγωνίστρια κάθησε νά ἀσχοληθῆ μέ τήν πρόσληψι τῆς ὑπηρέτριας του ἔργου. Παράδειγμα μικροβεντεττισμοῦ νεαρῆς: «Θέλω τό ὄνομά μου νά γραφῆ μέ πέντε πόντους φάρδος...».

Ἡ ἀθεόφοβη, φαίνεται ὅτι εἶχε πάρει τήν μεζούρα καί μέτρησε τούς πέντε πόντους ἀπό τούς ὁποίους ἔμεινε εὐχαριστημένη...

Ἡ παρέμβασι τοῦ μικροβεντεττισμοῦ γίνεται καί στά κατά παραγγελίαν ἔργα.

Παράδειγμα: δύο γνωστοί συγγραφεῖς διαβάζανε τό ἔργο τους σέ δύο θιασάρχες... Ὅταν τό τελείωσαν ἡ πρωταγωνίστρια εἶπε: «Θέλω νά κοπῆ λίγο τό κείμενο τῆς ἠθοποιοῦ πού ὑποτίθεται ὅτι στό ἔργο θά τήν ἔχη φιλενάδα ὁ ἄνδρας μου...».

— Μά τότε τῆς εἶπαν οἱ συγγραφεῖς, θά πρέπει νά κόψωμε σκηνές:

— Νά κόψετε, ἀπάντησε αὐτή, ἀλλιῶς τό ἔργο δέν ἀνεβάζεται...

Καί κοπήκανε οἱ σκηνές...

Κι' ἄλλο παράδειγμα: πάλι σέ ἀνάγνωσι ἔργου. Ἀφοῦ ὁ συγγραφέας διάβασε τό ἔργο του ἔφυγε. Μόλις ἔφθασε σπίτι του βρῆκε ἐκεῖ τήν πρωταγωνίστρια πού τοῦ εἶπε: «Ὡραῖο τό ἔργο... μόνο ὁ τίτλος δέν μ' ἀρέσει ἐπειδή ὑπονοεῖ τόν πρωταγωνιστή. Νά βρῆς κάτι πού νά ἀναφέρεται στήν πρωταγωνίστρια...».

Κάκαλο ὁ συγγραφεύς.

Τελειώνοντας θά πρέπει νά ἀναφέρουμε τίς ρίζες αὐτές τῆς κακοδαιμονίας πού λέγεται «μικροβεντεττισμός».

1. Δέν γίνεται μέ αὐστηρά κριτήρια ἡ ἐπιλογή τῶν ταλαντούχων καλλιτεχνῶν. Οἱ ἐξετάσεις ταλέντων εἶναι μία πληγή γιατί εἰσχωροῦν στόν θεατρικό χῶρο ἀμόρφωτες καλλιτεχνικές μετριότητες.

2. Νεαροῦλες καί νεαροί θαμπωμένοι ἀπό τήν ἐπιτυχία ἄλλων καλλιτεχνῶν θέλουν ἀπό τήν μιά μέρα στήν ἄλλη νά κατορθώσουν τά ἀκατόρθωτα χρησιμοποιώντας θεμιτά καί ἀθέμιτα μέσα.

3. Δέν ἀντιδρᾶ κανείς στήν ἀπόπειρα καταλήψεως τῆς θεατρικῆς σκηνῆς ἀπό μή ταλαντούχους καλλιτέχνες.

4. Οἱ ἐπιχειρηματίες κάνουν ἀβαρίες γιά λόγους ἐξωκαλλιτεχνικούς.

5. Οἱ οἰκογενειακοί θίασοι δέν ἀφήνουν περιθώρια γιά τήν δημιουργία καλῶν θιάσων.

6. Ἡ μάστιγα τῶν λεγομένων ἐμπορικῶν ἔργων ἐπιτρέπει στόν κάθε ἀνίδεο νά ἀνέβη στήν σκηνή γιατί τά ἔργα αὐτά δέν χρειάζονται ἀληθινά ὑποκριτικά προσόντα.

7. Ἀδίστακτοι ἄνθρωποι ἀναρριχῶνται στό θέατρο καί τό διευθύνουν ἐπειδή τούς εὐνόησε ἡ τύχη...

Ὅλα αὐτά συνθέτουν ὄχι τόν καλῶς ἐννοούμενο βεντεττισμό, ἀλλά τόν ἀρνητικό, τόν στεῖρο, τόν ἀνόητο, αὐτόν τόν μικροβεντεττισμό πού καταντάει μικροπρέπεια. Καί αὐτή ἡ μικροπρέπεια εἶναι ὁ μεγάλος κίνδυνος τοῦ θεάτρου μας.

Κ. Δ. ΛΙΝΑΡΔΑΤΟΣ

φράσι, π.χ.:

Ἡ σόμπα εἶναι ζεστή.
Εἶναι ἡ σόμπα ζεστή;
Ναί, ἡ σόμπα εἶναι ζεστή.

Νά μερικές ἀπό τίς βασικές ἔννοιες πού πρέπει νά μάθη τό παιδί ἀπό τό τρίτο ὥς τό τέταρτο ἔτος τῆς ἡλικίας του.

Πρίν καί μετά. Πρῶτος καί δεύτερος. Νέος καί μεγάλος. Ὁ ἴδιος καί διαφορετικός. Γιατί, ἐπειδή. Δεξιά καί ἀριστερά.

Ὅλες αὐτές τίς ἔννοιες πρέπει νά τίς διδάξετε μέ νοητά παραδείγματα, ὅπως π.χ. «χθές εἶναι πρίν ἀπό σήμερα, αὔριο εἶναι μετά ἀπό σήμερα» κλπ.

ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΤΕΥΧΟΣ: Τό παιδί στήν ἡλικία τῶν τεσσάρων ἕως πέντε χρόνων.

Α·Υ·ΠΝΙΑ

Συνέχεια ἀπό τή σελίδα 35

σότερο κακό παρά καλό. Εὐτυχῶς, ὑπάρχουν ἄλλα μέσα, λιγώτερο βλαβερά, πού φέρνουν τόν εὐεργετικό ὕπνο.

Στό Παρίσι λειτουργεῖ ἀπό καιρό ἕνα «Κατάστημα τοῦ ὕπνου», ὅπου μπορεῖ κανείς νά βρῆ τά πιό τελειοποιημένα ὅπλα κατά τῆς ἀϋπνίας. Ἄλλα ἀπ' αὐτά εἶναι σοβαρά, παραδοσιακά καί ἄλλα παράξενα καί διασκεδαστικά.

Ὑπάρχουν π.χ. ἀνάμεσά τους:

—Μαξιλλάρια διαφόρων σχημάτων, πού τοποθετοῦνται κάτω ἀπό τά μπράτσα, τό σβέρκο ἤ τίς γάμπες.

—Ἕνα μαξιλλαράκι πού φουσκώνει καί παίρνει τό σχῆμα τοῦ σβέρκου, γιά νά ἀναπαύουν ἐπάνω του τό κεφάλι τους ἐκεῖνες πού φοβοῦνται μή χαλάσουν τή χτενισιά τους στό ὕπνο τους.

Ἐκτός ὅμως ἀπό ὅλα αὐτά τά σύνεργα, ὑπάρχουν καί τά διάφορα «γιατροσόφια», οἱ ἐμπειρικές συνταγές κατά τῆς ἀϋπνίας. Ἡ Μισέλ Μοργκάν, ἄς πούμε, πιπιλίζει μιά καραμέλα ζάχαρι, ποτισμένη μέ πέντε σταγόνες ἀνθόνερο. Ἄλλες πάλι τρῶνε ἕνα μῆλο ἤ ἕνα μπισκότο. Τό τίλιο, τό χαμομήλι, τό μελισσόχορτο, ἡ παπαρούνα, ἡ μαντζουράνα, ἡ πασιφλόρα εἶναι γνωστά βότανα κατά τῆς ἀϋπνίας.

ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ: Τό μυστήριο τοῦ ὕπνου.— Καινούργιοι τρόποι καταπολεμήσεως τῆς ἀϋπνίας.

ΛΥΣΕΙΣ

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΛΙΓΟΥΣ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Γ	Λ	Υ	Κ	Ε	Ρ	Ι	Ν	Η
2	Κ	Α	Λ	Α	Μ	Α	Ρ	Ι	■
3	Ο	Ρ	Α	Ι	Α	■	Α	Μ	Ε
4	Γ	Α	Σ	■	Γ	Α	Κ	Η	Σ
5	Κ	■	■	Ε	Ι	Μ	Ι	■	Τ
6	Ε	Π	Ι	Τ	Ε	Ι	Ν	Ε	Ι
7	Ν	Η	Σ	Ι	■	Λ	Ο	Λ	Α
8	■	Ρ	Α	Ε	■	Λ	Ι	Λ	Ι
9	Τ	Α	Ι	Ν	Ι	Α	■	Η	■

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΓΙΑ ΛΙΓΟΥΣ

Ὁρ ι ζ.: 1. ΑΙΤΩΛΙΚΗ. 2. ΙΚΑΝΟ — ΕΡΛ. 3. ΦΤΥΑΡΙΑ. 4. ΝΙ — ΣΕΜΝΟΙ. 5. ΙΣΜΗΝΗ — ΡΜ (Ρώμη). 6. ΑΣ — ΣΕΙΩ. 7. ΙΟΝ — ΜΑΝΟΝ. 8. ΟΝΟΜΑ — ΟΝΕ. 9. ΣΕΝΕΚΑΣ.

Κ α θ.: 1. ΑΙΦΝΙΔΙΟΣ. 2. ΙΚΤΙΣ — ΟΝΕ. 3. ΤΑΥ — ΜΑΝΟΝ. 4. ΩΝΑΣΗΣ — ΜΕ. 5. ΛΟΡΕΝ — ΜΑΚ. 6. ΑΣΗΜΙ. 7. ΚΕΑΝ — ΕΝΟΣ. 8. ΗΡ — ΟΡΙΟΝ. 9. ΛΕΙΜΩΝΕΣ.

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

Ὁ ρ ι ζ.: 1) ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ. 2) ΑΝΑΔΟΧΟΙ — ΑΛΙ. 3) ΛΕΡΟΣ — ΙΣΙΑ. 4) ΔΙΜΗΝΙΑ — ΟΜ. 5) ΝΑ — Ο ΛΟΥΚΑΣ. 6) ΤΣ — ΙΣΙΣ — ΩΝ. 7) ΑΚΩΝ — ΑΒΑΝΑ. 8) ΡΗΜΑ — ΣΟΛ — ΜΟΡ. 9) ΙΣ — ΧΙ — ΜΑΡΟΚΟ. 10) ΑΕΡΟΣΤΑΤΟΝ. 11) ΙΟΣ — ΑΔΙΚΗΜΑ. 12) ΙΣΗ — ΟΚΑ — ΑΝΗΡ.

Κ α θ.: 1) ΚΑΛΑΝΤΑΡΙΑ. 2) ΟΝΕ — ΑΣΚΗΣΕΙΣ. 3) ΛΑΡΔΙ — ΩΜ — ΡΟΗ. 4) ΟΔΟΙ — ΙΝΑΧΟΣ. 5) ΚΟΣΜΟΣ — ΙΣ. 6) ΧΟ — ΗΛΙΟΣ — ΤΑΚ. 7) ΤΟΡΝΟΣ — ΟΜΑΔΑ. 8) ΡΙ — Ι.Υ. — ΑΛΑΤΙ. 9) ΙΑΚΩΒ — ΡΟΚΑ. 10) ΝΑΣ — ΑΝΑΜΟΝΗΝ. 11) ΗΛΙΟΣ — ΝΟΚ — ΜΗ. 12) ΣΙΑΜ — ΦΑΡΟ — ΑΡ.

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ
(ΕΝΑ ΠΟΛΥΤΙΜΟ ΚΟΛΛΙΕ)

Ὁ ἐπιθεωρητής Μάρσαλ ἐξήγησε στήν κυρία Μόρισον πώς εἶχε πέσει θῦμα ἀπάτης τοῦ καταστήματος. Διότι ἐαν ὁ ἐμπειρογνώμων ἦταν ὁ ἀπατεών μποροῦσε νά τό ἀντικαταστήση καί νά δηλώση, μετά, πώς τό κολλιέ ἦταν ἀληθινό. Ἀλλά καί ὁ Μπέρναρντ μποροῦσε νά ἀλλάξη τό κολλιέ, μετά τήν ἐμπειρογνωμοσύνη.

Ο ΦΑΝΤΟΜΑΣ ΘΑ ΠΕΘΑΝΗ

Συνέχεια ἀπό τή σελίδα 65

δουλειά. Εἶχε κατακαλύψει τούς τοίχους τοῦ Παρισιοῦ μέ ἀφίσσες, πού παρίσταναν ἕναν τεράστιο Φαντομᾶ μέ φράκο νά δρασκελίζη τήν πόλη κρατώντας ἕνα ματωμένο μαχαίρι.

Κατά τούς 32 μῆνες πού ἀκολούθησαν, ὁ Σουβέστρ καί ὁ Ἀλλαίν δημοσίευσαν 32 τόμους τοῦ Φαντομᾶ.

— Ἐκπληκτικός ρυθμός! λέω στόν Ἀλλαίν. Δέν σᾶς ἔπισνε κράμπα στά δάχτυλα;

— Ὄχι ἀκριβῶς, ἀπαντᾶ. Ξέρετε, τόν «Φαντομᾶ» δέν τόν γράφαμε. Τόν ὑπαγορεύαμε στό ντικτοφόν, τό ὁποῖο τότε ἐνέγραφε τή φωνή σέ κυλίνδρους ἀπό κερί. Τό λεπτομερές σχέδιο, ἡ ὑπαγόρευσι, τό ξαναδιάβασμα καί οἱ διορθώσεις ἑνός ἐπεισοδίου μᾶς ἐπαίρναν ἕξη μέρες. Τήν ἴδια ἐποχή ὁ Πιέρ δούλευε σέ μιά ἐφημερίδα καί ἐγώ σέ μιά ἄλλη, ὡς θεατρικός κριτικός. Ἐπίσης ἐξακολουθούσαμε νά ἐκδίδουμε καί τήν τεχνική ἐπιθεώρησι.

Ὅταν ρώτησα τόν Ἀλλαίν ποιό θεωρεῖ ὅτι εἶναι τό κλειδί τῆς ἐπιτυχίας του, μοῦ ἀπάντησε:

— Ἡ ἐργασία.

Περί «ταλέντου» δέν εἶπε λέξι.

Στό τελευταῖο ἐπεισόδιο τοῦ «Φαντομᾶ», πού γράφτηκε τό 1964 ἀλλά δέν ἔχει δημοσιευθῆ ἀκόμη, ὁ Μαρσέλ Ἀλλαίν ἔβαλε τούς ἥρωές του νά πραγματοποιήσουν ἕνα ἀποφασιστικό βῆμα: ἐξακόντισε τόν Ζύβ καί τόν ἐχθρό του, μέσα σ' ἕνα πύραυλο, πρός τή Σελήνη! Ὅσο γιά τόν Φαντόρ, αὐτός ἔμεινε στή Γῆ...

— Καί ὕστερα; ρωτῶ τόν Ἀλλαίν.

— Αὐτό θά εἶναι τό τελευταῖο ἐπεισόδιο. Ἀλλά θά δημοσιευθῆ μόνο μετά τό θάνατό μου.

— Θά τιμωρηθῆ ὁ Φαντομᾶς;

— Δέν μπορῶ νά σᾶς πῶ τίποτε, παρά μόνο ὅτι τήν ἔκβασι τή δίνει ὁ Φαντόρ.

Σηκώνομαι. Ὁ Μαρσέλ Ἀλλαίν φωνάζει:

— Φαντομᾶ!

Πλησιάζει ὁ σκύλος του, ἕνα ὑπέροχο ζῶο. Οἱ δυό τους κυττάζονται τρυφερά. Στά μάτια τοῦ σκύλου διαβάζω ὅτι ξέρει τό τέλος τοῦ συνωνύμου του: βέβαιος γιά τήν [illegible] του τοῦ τό ἐμπιστεύ[illegible]

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Ἀπό 19 μέχρι 25 Ἰουλίου 1968

Παρασκευή

ΕΘΝΙΚΟΝ:

7.15 Πρωϊνό ξεκίνημα. 8.30 Ταξιδεύοντας. 12.15 Ἐνημέρωσις. 12.30 «Ἡ γυναίκα καί τά προβλήματά της». 13.30 Ξένες ὀρχῆστρες. 13.45 Οὐρανός τοῦ Παρισιοῦ. 14 «Ἡ πολεμική μας ἱστορία». 14.30 Εἰδήσεις — Ἐπίκαιρα. 15.30 Μάθημα Γαλλικῆς. 17.15 Τά ἑλληνικά νιάτα. 17.30 Δημοτικά. 18.15 Διδάσκαλοι τοῦ Γένους: «Μελέτιος Β'». 18.30 Ἡ ἐγκυκλοπαίδεια τοῦ τραγουδιοῦ. 20 Δημοτικά τραγούδια. 20.40 Μελωδίες ἀπό τόν ξενο κινηματογράφο. 21 Μουσική καί τραγούδια. 22 Δημοτικά. 22.30 Φεστιβάλ τοῦ Ε.Ο.Τ. 23 Τά χρόνια πού πέρασαν. 23.30 Τζάζ. 00.15 Νυκτερινή μουσική.

Β' ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ:

7 Μουσική καί τραγούδια. 10 Ξένες ὀρχῆστρες. 10.15 «Λάουρα». 10.30 Ἕλληνες τραγουδισταί. 10.45 «Χριστίνα». 11 Τραγουδοῦν ἡ Σίλα Μπλάκ καί ὁ Κλίφ Ρίτσαρντ. 11.15 Ρυθμοί τοῦ τόπου μας. 11.30 Ραδιοφωνικό Ταχυδρομεῖο. 11.45 «Ἀριστοκράτης». 12 Παλιές καί ξένες ἐπιτυχίες. 12.15 Ἕλληνες σολίστ. 12.30 Λαϊκές νότες. 13 Συντροφιά μέ τή μουσική. 17 Παραμύθια τῆς θείας Λένας. 17.15 Κάθε δίσκος καί δυό λόγια. 17.30 Ἐλαφρά ὀρχήστρα Ε.Ι.Ρ. 18. «Ρόδα εἶναι καί γυρίζει». 18.15 Γνωστά ρεφραίν. 18.30 Τραγούδια ἀπό τόν Νέο Κόσμο. 19 Μελωδίες καί τραγούδια. 19.30 «Ματιές ἐδῶ κι' ἐκεῖ». 19.45 Χορευτικά τραγούδια. 20 Μουσικά θέματα. 20.30 Συντροφιά μέ τή μουσική. 22 «Σέ 30 δευτερόλεπτα». 22.30 Διαλέξαμε γιά σᾶς. 23 «Ἡ τρίμορφη γυναίκα» τοῦ Γρ. Ξενόπουλου.

Γ' ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ:

19 Ἡ συναυλία τῆς ὀρχήστρας τῆς Βοστώνης. 20.30 Ἡ ὥρα τῆς ἑλληνικῆς μουσικῆς. 21.15 Ἐκλεκτοί καλλιτέχναι. 22.05 Μουσικό πορτραῖτο: Ντόχνανυϊ.

Σάββατο

ΕΘΝΙΚΟΝ:

7.15 Πρωινό ξεκίνημα. 8.30 Ταξιδεύοντας. 12.15 Ἐνημέρωσις. 12.30 Ποικίλη μουσική. 13.30 Δημοτικά. 13.45 Στιγμιότυπα. 14 Μουσική ἀπό τήν Γερμανία. 14.30 Εἰδήσεις — Ἐπίκαιρα. 15.30 Δημοτικά. 17.15 Ἡ ὥρα τοῦ παιδιοῦ. 17.30 Μουσικές σελίδες. 18.05 «Ἄς ἐξετάσουμε μαζί». 18.30 Βυζαντινοί ὕμνοι. 18.45 Τό δημοτικό τραγούδι στίς πηγές του. 20 Δημοτικά. 21 Τό συγκρότημα τοῦ Γ. Κατσαροῦ. 22 Ἑλληνικό ποικίλο πρόγραμμα. 22.30 Ἡ ἑλληνική ὀπερέττα. 23.30 Ὁ ΕΟΤ παρουσιάζει. 00.15 Νυχτερινή μουσική.

Β' ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ:

7 Μουσική καί τραγούδια. 12.30 Λαϊκά τραγούδια. 13 Συντροφιά μέ τή μουσική. 17 Ἐλαφρά ὀρχήστρα ΕΙΡ. 17.30 Ξένη ἐλαφρά μουσική. 18 Ἕλληνες τραγουδισταί. 18.30 Ἡ Ἑλλαδίσκ παρουσιάζει. 19 Ἕνας δίσκος γιά σᾶς. 19.30 Ἑλληνικά συγκροτήματα. 20 Ἑλληνικά τραγούδια. 20.30 Συντροφιά μέ τή μουσική. 22 Μουσική χοροῦ. 23 «Ἡ τρίμορφη γυναίκα» τοῦ Γρ. Ξενόπουλου.

Γ' ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ:

19 Μουσική δωματίου. 19.45 Τραγούδια μέ τόν βαρύτονο Ζεράρ Σουζάν. 20.15 Μουσική μπαλλέτου. 21 Συμφωνίες τοῦ Σοῦμπερτ. 21.30 «Προφήτης Ἠλίας», ὁρατόριο τοῦ Μέντελσον.

Κυριακή

ΕΘΝΙΚΟΝ:

7 Ἑλληνικοί σκοποί. 7.15 Εἰδήσεις. 7.25 Ἡ ἐνημέρωσις τῶν ξένων. 7.30 Ἡ Θεία Λειτουργία. 10 Εἰδήσεις. 10.05 Ἑλληνικές ἐπιτυχίες. 10.30 Ἑλληνικοί ἀντίλαλοι. 11 «Γῆ τῆς Ἑλλάδος». 11.30 Ἑλληνικό ποικίλο πρόγραμμα. 12.30 Τραγούδια τῆς ἐποχῆς μας. 13.05 Ἡ ἐνημέρωσις τῶν ξένων. 13.10 Τουριστικό περισκόπιο. 13.30 Ὅ,τι ἀκοῦτε εὐχάριστα. 14.15 Εἰδήσεις — Σχόλιο. 14.35 Δημοτικά τραγούδια. 15 Ὁ κόσμος καί τά τραγούδια τους. 17.15 Δημοτικά. 17.30 Θεαπρικοί διάλογοι. 18 Ἑλληνική μουσική. 18.15 «Κ. Καρυωτάκης». 18.45 Δημοτικά. 20.15 Ἑλληνικά τραγούδια. 20.30 Θέαπρο. 22.30 Δημοτικά. 23 Παλιά τραγούδια. 23.30 Χορός. 00.15 Νυχτερινή μουσική.

Β' ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ:

7 Μουσική καί τραγούδια. 10 Συναυλία. 11.30 Μουσικές ἀναμνήσεις. 12 Τραγούδια γιά τήν Κυριακή σας. 12.30 Χαρούμενα ἐπίκαιρα. 13 Τραγουδῆστε μαζί μας. 15 «Τραγουδώντας τήν Κυριακή». 15.30 Παλιά καί καινούργια τραγούδια. 16 Δημοτικά τραγούδια. 16.30 Οἱ δίσκοι μου δικοί σας. 17 Ποδόσφαιρο. 19 Ἑλληνικά τραγούδια. 19.30 Τό τραγούδι τῆς ἑβδομάδος. 20 Ἡ Ἑλλαδίσκ παρουσιάζει. 20.30 Συντροφιά. 22 Μουσική χοροῦ. 23 «Ἡ τρίμορφη γυναίκα» τοῦ Γρ. Ξενόπουλου.

Γ' ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ:

19 Συναυλία. 20.30 Ὅπερα: «Ντόν Τζιοβάννι» τοῦ Μότσαρτ. 23.30 Ἔργα γιά βιολί καί ὀρχήστρα.

Δευτέρα

ΕΘΝΙΚΟΝ:

7.15 Πρωϊνό ξεκίνημα. 12.15 Ἐνημέρωσις. 12.30 Εὐχάριστη μουσική. 13.30 Δημοτικά. 13.45 Τάμεσις. 14 Ἕλληνες τραγουδισταί. 15 Μάθημα ἀγγλικῆς. 17.15 Ἑλληνίδες Ὁδηγοί καί Πρόσκοποι. 17.45 Δημοτικά. 18.05 «Ὁ κόσμος κι' ἐμεῖς. 18.30 Ρεσιτάλ πιάνου τῆς Συλβί Μερσιέ. 20 Δημοτική μουσική. 21 Ἡ Ἑπτανησιακή χορωδία. 22 Ποικίλο πρόγραμμα. 22.30 Ὅπερα: «Δύναμις τοῦ πεπρωμένου» τοῦ Βέρντι (γ' πράξη). 23.30 Ὁ ΕΟΤ παρουσιάζει. 00.15 Νυχτερινή μουσική.

Β' ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ:

7 Μουσική καί τραγούδια. 10 Βάλς. 10.05 «Λάουρα». 10.30 Ἐλαφρά μουσική. 10.45 «Χριστίνα». 11 Χαρούμενα τραγούδια. 11.15 Ξένη ἐλαφρά μουσική. 11.45 «Ἀριστοκράτης». 12 Ἰταλικά τραγούδια. 12.15 Ἕλληνες σολίστ. 12.30 Λαϊκά τραγούδια. 13 Συντροφιά μέ τή μουσική. 17 Παραμύθια τῆς θείας Λένας. 17.15 Κάθε δίσκος καί δυό λόγια. 17.30 Μελωδίες Λατινικῆς Ἀμερικῆς. 17.45 Ραδιοφωνικό τηλέτυπο. 18 Ποίησις καί τραγούδια. 18.30 Ξένες ἐπιτυχίες. 19 Δημοτική μουσική. 19.15 Ἑλληνικές ὀπερέττες. 19.45 Γνωστές μελωδίες. 20.30 Συντροφιά μέ τήν μουσική. 22 Μουσικό ταχυδρομεῖο. 22.30 Ματιές στοὺς δίσκους. 23 Μελωδίες χωρίς ἡλικία.

Γ' ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ:

19 Ἔργα γιά κλαρινέττο. 19.30 Συμφωνικά ἔργα. 20.45 Μουσική δωματίου. 22.05 Συναυλία τῆς Φιλαρμονικῆς τοῦ Βερολίνου. 23.40 Ἐκκλησιαστική μουσική.

Τρίτη

ΕΘΝΙΚΟΝ:

7.15 Πρωϊνό ξεκίνημα. 08.30 Ταξιδεύοντας. 12.25 Ἐνημέρωσις. 12.30 Σοβαρά μουσική. 13.30 Δημοτικά. 13.45 Σᾶς μιλᾶ ὁ φίλος σας. 14 Ἀστέρια στό Παρίσι. 14.30 Εἰδήσεις — Ἐπίκαιρα. 15.30 Μάθημα γαλλικῆς. 17.15 Ἡ ὥρα τοῦ παιδιοῦ. 17.30 Δημοτικά. 18.05 Ραδιοφωνικό συμπόσιο. 20 Δημοτικά τραγούδια. 21 Μουσικά θέματα. 22 Χορευτικοί ρυθμοί. 22.30 Συναυλία ἀπό τό Φεστιβάλ Μπερκσάϊρ. 00.15 Νυχτερινή μουσική.

Β' ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ:

7 Μουσική καί τραγούδια. 10 Βιεννέζικη μουσική. 10.15 «Λάουρα». 10.30 Ἐλαφρά μουσική. 10.45 «Χριστίνα». 11 Παλιά τραγούδια. 11.15 Ξένα τραγούδια. 12.15 Τραγούδια μέ τήν Κ. Ἐπισκόπου. 12.30 Λαϊκά τραγούδια. 13 Συντροφιά μέ τή μουσική. 17 Ἐλαφρά ὀρχήστρα ΕΙΡ. 17.30 Ξένοι τραγουδισταί. 18 Ἑλληνικά τραγούδια. 18.30 Ξένη ἐλαφρά μουσική. 19 Τραγούδια, μελωδίες, ρυθμοί. 19.30 Ματιές ἐδῶ κι' ἐκεῖ. 19.45 Τραγουδᾶ ἡ Ν. Μούσχουρη.

Γ' ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ:

19 Συναυλία. 20.15 Ἀποσπάσματα ἀπό ὅπερες. 21.30 Ἔργα Ἑλλήνων συνθετῶν. 22.05 Μουσικές σελίδες. 23.30 Παλιά μουσική.

Τετάρτη

ΕΘΝΙΚΟΝ:

7.15 Πρωϊνό ξεκίνημα. 8.30 Ταξιδεύοντας. 12.25 Ἐνημέρωσις. 12.30 Ἐλαφρά ὀρχήστρα ΕΙΡ. 13.30 Ξένες ὀρχῆστρες. 13.45 «Ἁλιευτικοί ἀγῶνες» τοῦ Θ. Ποταμιάνου. 14 Δημοτικά. 15.30 Τό σκάκι. 17.15 Προσωπικότητες τῆς ἐποχῆς. 17.30 Ἱστορία τοῦ ἐλαφροῦ τραγουδιοῦ. 18.15 «Βησσαρίων ὁ καρδινάλιος». 18.30 Ἔργα Ἑλλήνων συνθετῶν.

Β' ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ:

7 Μουσική καί τραγούδια. 10 Μελωδίες τῆς Λατινικῆς Ἀμερικῆς. 10.15 «Λάουρα». 10.30 Ξένες ἐλαφρές ὀρχῆστρες. 10.45 «Χριστίνα». 11 Ἕλληνες τραγουδισταί. 11.15 Γνωστές μελωδίες. 11.30 «Ταχυδρομεῖο. 11.45 «Ἀριστοκράτης». 12 Ξένη ἐλαφρά μουσική. 12.15 Ἕληνες σολίστ. 12.30 Ἡ Ἑλλαδίσκ. 13 Συντροφιά μέ τή μουσική. 17 Παραμύθια τῆς θείας Λένας. 17.15 Κάθε δίσκος καί δυό λόγια. 17.30 Γαλικά τραγούδια. 18 Ἐλαφρά ὀρχήστρα ΕΙΡ. 18.30 «Καζινό λ' Ὀρεάλ».

Γ' ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ:

19 Μουσική τοῦ 20οῦ αἰῶνος. 20 Ρεσιτάλ τῆς ὑψιφώνου Νέλλης Ρουσσοπούλου. 20.30 Συναυλία τῆς ὀρχήστρας τοῦ ΕΙΡ. 21.30 Γάλλοι συνθέτες. 22.05 Ἡ ὅπερα σέ συνέχειες: «Ἁλιεῖς μαργαριταριῶν» τοῦ Μπιζέ (γ' πράξη). 22.35 Μουσική δωματίου.

Πέμπτη

ΕΘΝΙΚΟΝ:

7.15 Πρωϊνό ξεκίνημα. 12.25 Ἐνημέρωσις. 12.30 Δημοτικά τραγούδια. 13.30 Τραγουδᾶ ἡ Ἄντζελα Ζήλεια. 13.45 Γράμμα ἀπό τήν Γερμανία. 14 Μουσική ἀπό τήν Ἰταλία. 15.30 Μάθημα ἀγγλικῆς. 17.15 Ἡ ὥρα τοῦ παιδιοῦ. 17.35 Ὁμιλία τοῦ κ. Π. Τσιμπιδάρου. 17.45 Δημοτικά. 18.05 «Θαλασσινά ταξίδια». 18.30 Δημοτικά. 19.15

Β' ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ:

7 Μουσική καί τραγούδια. 10 Ἑλληνικά τραγούδια. 10.15 «Λάουρα». 10.30 Ξένες ἐλαφρές ὀρχῆστρες. 10.45 «Χριστίνα». 11 Ἐλαφρά μουσική. 11.30 Συντροφιά μέ τούς ἀσθενεῖς. 12 Παλιές ἐπιτυχίες. 12.30 Ξένη ἐλαφρά μουσική. 13 Συντροφιά μέ τή μουσική. 17 Ἐλαφρά ὀρχήστρα ΕΙΡ. 17.30 Δημοτική μουσική. 17.45 Ραδιοφωνικό τηλέτυπο. 18 Ἕλληνες τραγουδισταί. 18.30 Κερδίζετε μαθαίνοντας. 18.45 Παλιά τραγούδια. 19 Ἡ Ἑλλαδίσκ παρουσιάζει. 19.30 Δυό ἐρωτήσεις — Τρεῖς ἀπαντήσεις. 19.45 Κάθε συνθέτης καί ἕνα τραγούδι. 20 Λαϊκά τραγούδια.

Γ' ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ:

19 Παλιά μουσική. 19.45 Μουσικές σελίδες. 20.15 Ἔργα Μότσαρτ γιά πιάνο. 21 Μέντελσον. 21.30 Ποικίλη μουσική. 22.05 Σπάνια ἔργα ἰταλικῆς φωνητικῆς τέχνης. 22.40 Συμφωνική μουσική. 23.40 Ραψωδία γιά κοντράλτο τοῦ Μπράμς.

ΩΝΑΣΗΣ

Συνέχεια ἀπό τή σελίδα 29

δρας τῆς Χέντυ Κῆσλερ, πού ἔγινε πασίγνωστη ἀπό τήν ταινία «Ἔκστασι», ὅπου εἶχε ἐμφανισθῆ γυμνή. Ἡ Χέντυ ὅμως παράτησε τόν Μάντλ καί ἀναζήτησε τή φήμη στό Χόλλυγουντ, ὅπου καί τήν βρῆκε, ἀφοῦ ἄλλαξε τό ὄνομά της σέ Χέντυ Λαμάρ). Ὁ Μάντλ, πού ἦταν Αὐστριακός, εἶχε καταφύγει μετά τό «Ἄνσλους» (1938), στήν Ἀργεντινή, ὅπου καί βοήθησε τόν Περόν νά ἱδρύση βιομηχανία ἀεροπλάνων.

Γιά νά συζητήση τό μέλλον τῆς ναυτιλιακῆς ἐπιχειρήσεώς του, ὁ Ντοντέρο κάλεσε τόν Ὠνάση καί τόν Μάντλ σέ κρουαζιέρα μέ μιά ἀπό τίς πολυτελεῖς θαλαμηγούς του. Κι' οἱ δύο ἄνδρες ἤθελαν ν' ἀποκτήσουν οὐσιαστικό ποσοστό ἀπό τίς μετοχές τῆς ἐπιχειρήσεως καί ἀντί νά ἀνταγωνισθοῦν μεταξύ τους, ἀντιμετώπισαν τή δυνατότητα νά συνεργασθοῦν. Οἱ διαπραγματεύσεις κράτησαν δύο χρόνια καί εἶχαν καταλήξει σχεδόν σέ συμφωνία, ὅταν ὁ Ὠνάσης διαισθάνθηκε ὅτι θά φορτωνόταν μιά ἐπιχείρησι τόσο μεγάλη, ὥστε ἡ ἀργεντινή κυβέρνησι νά μή ἀδιαφορήση γιά τό μέλλον της καί γιά τήν τύχη τῶν χιλιάδων τοῦ προσωπικοῦ της. Θά ἦταν σχεδόν βέβαιη ἡ κυβερνητική ἐπέμβασι στήν ἐπιχείρησι. Καί ἄν ὁ Περόν ἀποφάσιζε νά τήν ἐθνικοποιήση; Ἔπειτα ἀπό σκληρό δίλημμα, ὁ Ὠνάσης κατέληξε στό συμπέρασμα ὅτι τό ρίσκο ἦταν πάρα πολύ μεγάλο. Καί τραβήχθηκε. Ἡ ἐπιχείρησι πέρασε στόν Μάντλ. Καί τό 1947 ὁ Περόν τήν ἐθνικοποίησε.

Στόν κόσμο τοῦ κινηματογράφου

Ὅταν τά πετρελαιοφόρα του πού ξεκινοῦσαν ἀπό τά δυτικά λιμάνια τῶν Ἡν. Πολιτειῶν ἄρχισαν νά ἀπαιτοῦν περισσότερο χρόνο ἀπό τίς ἀσχολίες του, ὁ Ὠνάσης ἐγκαταστάθηκε στό ξενοδοχεῖο τοῦ Μπέβερλυ Χί[illegible]ντ καί ἦταν ἀναπόφευκτο νά μπλέξη στήν κοι[illegible]ικῆς παροικίας. Ἡ ἀφρόκρεμα τοῦ [illegible] ὅσοι εἶχαν ἑλληνική καταγωγή, ὅπως αὐτός. Ὁ Ὠνάσης γνώριζε ἤδη τόν Σπῦρο Σκούρα, πρόεδρο τῆς Φόξ καί πρύτανι τῶν Ἑλληνοαμερικανῶν. (Λίγα χρόνια ἀργότερο ὁ Ὠνάσης ἔκανε διαπραγματεύσεις ν' ἀγοράση τήν Φόξ, ἀλλά χωρίς ἀποτέλεσμα). Μολονότι τοῦ ἄρεσε ὁ κινηματογράφος, δέν ἔνοιωθε ἐνθουσιασμό γιά τήν κινηματογραφική βιομηχανία καί ἐμπιστευόταν σέ φίλους του ὅτι ὁ στενός σύνδεσμός του μέ τό Χόλλυγουντ εἶχε διαλύσει τίς αὐταπάτες του. Ἔλεγε, μέ τή γραφική φρασεολογία του: «Ὅταν εἶδα πῶς γινόταν τό μαγείρεμα, δέν εἶχα πλέον ὄρεξι νά φάω».

Ὁ Σπῦρος Σκούρας παρωμοίαζε τόν Ὠνάση, γιά τό ἡλιοκαμένο ἀθλητικό σῶμα του, μέ τόν Ντί Μάτζιο, τόν θρυλικό Ἀμερικανό παίκτη μπέϊζ - μπώλλ καί εἴδωλο τῶν φιλάθλων. Στόν Ὠνάση δέν ἄρεσε ἡ παρομοίωσις — ὥς ὅτου, χρόνια ἀργότερα, τό 1954, ὁ Ντί Μάτζιο παντρεύθηκε τήν Μαίριλυν Μονρόε. Τότε ὁ Ὠνάσης τηλεφώνησε στόν Σκούρα: «Δέν ἔχω ἀντίρρησι τώρα νά μοιάζω τοῦ Ντί Μάτζιο». Ὁ Σκούρας γέλασε καί εἶπε γιά τό τηλεφώνημα στήν Μαίριλυν Μονρόε. «Κι' ἐκείνη δέν εἶχε ἀντίρρησι», ἔλεγε ἔπειτα.

Τό 1943 ὁ Ὠνάσης ἔμαθε ὅτι τό φαλαινόλαδο, πού ὑπῆρχε ἐπείγουσα ἀνάγκη του γιά τά κανόνια στόν πόλεμο, ἦταν ὑπερτιμημένο καί ὅτι οἱ τιμές πού προσφέρονταν ἦταν πολύ ὑψηλές. Μαζί μέ τόν Κώστα Γκράτσο ἀνακάλυψε στήν Καλιφόρνια ἕνα παλιό φαλαινοθηρικό σταθμό πού ὀνομαζόταν «Εὕρηκα». Εὕρηκα; Ἀποφάσισαν νά ἀρχίσουν μιά ἀμερικανική φαλαινοθηρική ἐπιχείρησι, ἔστω μικρή. Τό κεφάλαιο πού χρειαζόταν ἦταν ἐλάχιστο: 15.000 δολλάρια. Ναύλωσαν δύο παλιά ρυμουλκά, προσέλαβαν ἕνα Σουηδό πυροβολητή καί ἕνα βοηθό πού, κατά τόν Γκράτσο, ἦταν διαρκῶς μεθυσμένος. Τό πλήρωμα τό ἀποτελοῦσε ἕνας Ἕλληνας ναύτης.

Ἡ πρώτη ἀνάμιξι τοῦ Ὠνάση στή φαλαινοθηρική ἐπιχείρησι — δέκα χρόνια ἀργότερα ὁ Ὠνάσης θά τήν ἐπαναλάμβανε μέ ἕνα τεράστιο στόλο — δέν ὑπῆρξε θεαματική. Ὁ στόλος του — ἕνα πλοῖο μόνο — κατώρθωσε νά σκοτώση 30 ὡς 40 φάλαινες καί ὁ Ὠνάσης ἄρχισε νά ὀργανώνη τήν παραγωγή τοῦ φαλαινόλαδου. Λίγο ἀργότερα ἡ Ἑταιρία Μπόρντεν, πού παρασκευάαζε «βιταμίνη Α» ἀπό τά συκώτια τῶν καρχαριῶν ἔκανε μιά πιό ἑλκυστική πρότασι στή μικρή φαλαινοθηρική ἐπιχείρησι. Πρόσφερε πολύ ὑψηλή τιμή γιά τά συκώτια τῶν φαλαινῶν καί συμφώνησε ν' ἀγοράζη ὅλα ὅσα θά μποροῦσαν νά προμηθευθοῦν οἱ δύο Ἕλληνες. Ἡ δουλειά ἀπεδείχθη ἐπικερδής.

ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ: Ἡ συνέχεια

Digitized by Hellenic Library & Information Centre, University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Ο ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ τῶν παιδιῶν

ΤΕΥΧΟΣ 59

Οἱ περιπέτειες τοῦ Τέν - Τέν (ὑπό Hergé) ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟΤΗΣ

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΩΝ ΠΕΙΡΑΤΩΝ

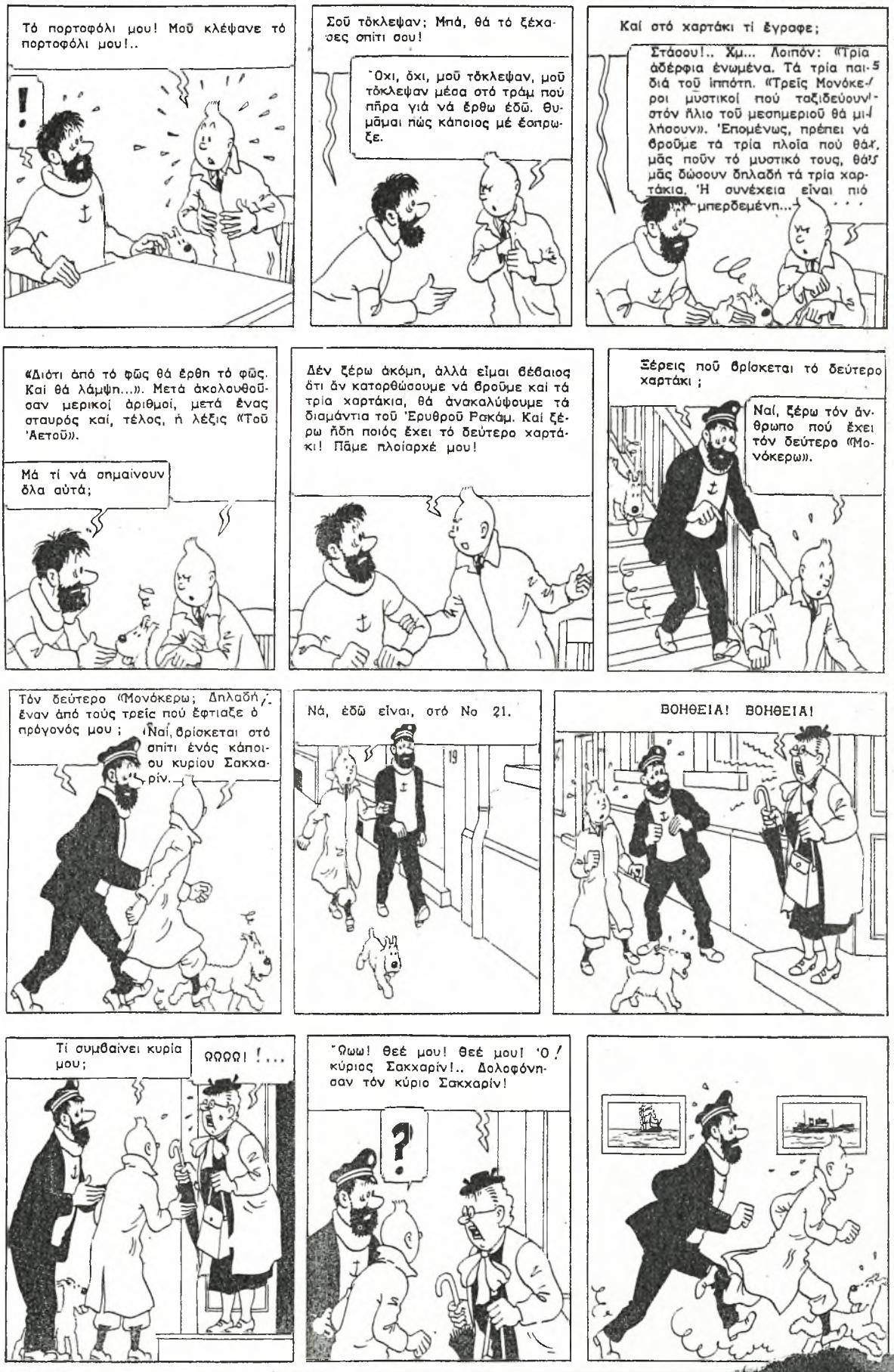

Αποκλειστικότης Editions Casterman, Paris-Tournai — ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

«Ὁ ἀσπροδόντης»

ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΩΔΕΣ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΤΖΑΚ ΛΟΝΤΟΝ

ΚΑΘΙΣΜΕΝΟΣ στό ἔλκηθρο, ὁ Χένρυ εἶδε τόν σύντροφό του νά ἐξαφανίζεται. Ὁ σκύλος εἶχε βγῆ ἀπό τό μονοπάτι καί προσπαθοῦσε νά φτάση στό ἔλκηθρο κάνοντας ἕνα μεγάλο κύκλο. Στό μεταξύ καί ἄλλοι λύκοι, πού ἔβγαιναν ἀπό παντοῦ, ἐνώνονταν μέ τούς ἄλλους.

Ξαφνικά ὁ Χένρυ ἄκουσε ἕνα πυροβολισμό, ἔπειτα ἄλλους δύο καί ἤξερε ὅτι τά φυσίγγια τοῦ Μπίλ εἶχαν ἐξαντληθῆ. Ἀκούστηκαν μεγάλος θόρυβος καί φωνές. Ὁ Χένρυ ἀναγνώρισε τή φωνή τοῦ σκύλου πού στέναζε καί οὐρλιαζε. Μιά κραυγή λύκου τοῦ ἀνήγγειλε ὅτι ἕνα ἀπό τά ζῶα εἶχε κτυπηθῆ. Κι' αὐτό ἦταν ὅλο. Γογγυσμοί καί φωνές ἔσβησαν καί ἡ σιγή ξανασκέπασε τό ἔρημο τοπίο.

Ὁ Χένρυ ἔμεινε πολλήν ὥρα καθισμένος στό ἔλκηθρο. Δέν ἦταν ἀνάγκη νά πάη νά ἰδῆ τί εἶχε γίνει. Τό ἤξερε σάν νά ἦταν θεατής. Ὡστόσο, μιά στιγμή σηκώθηκε καί, τρέμοντας καί μέ πυρετώδη βιασύνη ἀναζήτησε τόν μπαλτά πού ἦταν στίς ἀποσκευές. Ἔπειτα, σκεπτικός, ξανακάθησε, μαζί μέ τά δυό σκυλιά πού τοῦ ἀπέμεναν καί πού, ξαπλωμένα καί τρέμοντα, ἦσαν στά πόδια του.

Ἔρμαιο μιᾶς ἀπέραντης ἀδυναμίας, σά νά εἶχε ἐκμηδενισθῆ μέσα του κάθε δύναμι γιά ἀντίστασι, σηκώθηκε τελικά καί ὅρχισε νά ζεύγνη τά σκυλιά στό ἔλκηθρο πού τό ἔσυρε ὁ ἴδιος μαζί μέ τά ζῶα. Ἡ διαδρομή ὑπῆρξε σύντομη. Μόλις ἄρχισε νά σουρουπώνη, ὁ Χένρυ διάσθηκε νά κατασκηνώση. Τάϊσε τά σκυλιά, ἔφησε κι' ἔφαγε τό φαγητό του κι' ἔπειτα ἔστησε τό κρεβάτι του κοντά στή φωτιά.

Δέν εἶχε, ὅμως, ἀκόμα κλείσει τά μάτια καί εἶδε τούς λύκους νά φτάνουν, καί, αὐτήν τή φορά, νά προχωροῦν τόσο κοντά, ὥστε νά μήν μπορῆ κάν νά σκεφθῆ νά κοιμηθῆ. Οἱ λύκοι ἦσαν ὁλόγυρά του, τόσο κοντά, ὥστε μποροῦσε νά τούς βλέπη, ὅπως ἄν ἦταν ἡμέρα, νά πλαγιάζουν ἤ νά κάθωνται γύρω ἀπό τή φωτιά, ἔρποντας μέ τήν κοιλιά. Ὁ Χένρυ ζωντάνευε ἀδιάκοπα τή φωτιά, γιατί ἤξερε ὅτι ἦταν τό μόνο ἐμπόδιο ἀνάμεσα στή σάρκα του καί στά δόντια τῶν λύκων. Τά δυό σκυλιά ἦσαν στριμωγμένα ἐπάνω του, ἱκετεύοντας τήν προστασία του.

Μέ τό νά προχωροῦν σπιθαμή σπιθαμή, οἱ λύκοι μιά στιγμή ἄγγιζαν σχεδόν πλέον τόν Χένρυ. Τότε αὐτός πῆρε πυρακτωμένα δαυλιά καί ἄρχισε νά τά πετᾶ στό σωρό τῶν ἐχθρῶν του. Μέ διαστικά πηδήματα, συνοδευόμενα ἀπό θυμωμένες κραυγές καί φοβισμένους γογγυσμούς, οἱ λύκοι ὑποχωροῦσαν ὅταν ἕνα εὔστοχο δαυλί χτυποῦσε ἕναν ἀπ' αὐτούς.

Τό πρωΐ βρῆκε τόν Χένρυ θλοσυρό καί τσακισμένο, μέ τά μάτια πρησμένα ἀπό τήν ἀϋπνία. Μαγείρεψε καί ἔφαγε. Ἔπειτα, ὅταν τό φῶς διέλυσε τό κοπάδι τῶν λύκων, ἀσχολήθηκε νά ἐκτελέση ἕνα σχέδιο πού εἶχε μελετήσει τίς ἀτέλειωτες ὧρες τῆς νύχτας. Ἀφοῦ ἔκοψε μέ τόν μπαλτά νεαρά ἔλατα καί τά ἔδεσε σταυρωτά [illegible] ἕνός [illegible]

πειτα χρησιμοποιώντας τά χαλινάρια τοῦ ἐλκήθρου σάν σκοινιά, ἀνέβασε στόν ἐξώστη τό φέρετρο πού ἔσερνε μαζί του.

—Ἔφαγαν τόν Μπίλ, εἶπε στό σορό τοῦ νεκροῦ, ὅταν τόν τοποθέτησε στόν ἐναέριο τάφο, ἔτσι θά μέ φᾶνε ἴσως καί μένα. Ἐσένα, ὅμως, νέε μου, δέν θά σέ φᾶνε.

Τό ἔλκηθρο ἔτρεχε τώρα πίσω ἀπό τά σκυλιά πού λαχάνιαζαν ἀπό ἐνθουσιασμό, γιατί ἤξεραν ὅτι ὡς σωτηρία γι' αὐτά ἦταν τό καταφύγιο τοῦ φρουρίου Μάκ Γκάρρυ. Ἀλλά οἱ λύκοι δέν ἦσαν μακρυά καί εἶχαν ἐπαναλάβει τώρα φανερά τήν καταδίωξή τους . Ἀκολουθοῦσαν ἥσυχα τό ἔλκηθρο.

Τό μεσημέρι, κατά τό Νότο, φάνηκε ὁ ἥλιος. Χλωμό καί χρυσαφί τό ἐπάνω μέρος του πρόβαλε ἀπό τόν ὁρίζοντα. Ὁ Χένρυ εἶδε σ' αὐτό ἕναν καλό οἰωνό. Ὁ ἥλιος εἶχε ξαναγυρίσει κι' οἱ μέρες θά μεγάλωναν. Ἀλλά ἡ χαρά του ὑπῆρξε σύντομη. Σχεδόν ἀμέσως τό φῶς ἄρχισε νά χαμηλώνη κι' ὁ Χένρυ ἀσχολήθηκε χωρίς χρονοτριβή νά ὀργανώνεται γιά τή νύχτα. Ἔκοψε ἀρκετά ξύλα γιά τή φωτιά.

Ὁ τρόμος κορυφώθηκε μέ τή νύχτα. Ἡ ἀνάγκη τοῦ ὕπνου βασάνιζε τόν Χένρυ περισσότερο κι' ἀπό τό φόβο τῶν λύκων. Κοιμήθηκε χωρίς νά τό θέλη, κουρνιασμένος κοντά στή φωτιά, σκεπασμένος μέ τίς κουβέρτες, μέ τόν μπαλτά ἀνάμεσα στά γόνατά του κι' ἔχοντας δεξιά κι' ἀριστερά τούς δύο σκύλους. Στήν κατάστασι αὐτή τοῦ μισοῦπνου πού βρισκόταν διέκρινε ὁλόκληρο τό κοπάδι, πού τόν κύτταζε σάν ἀργοπορημένο, ἀλλά βέβαιο γεῦμα. Τοῦ φαινόταν πώς ἔβλεπε μιά παρέα ἀπό παιδιά μαζωμένα γύρω ἀπό ἕνα σερβιρισμένο τραπέζι καί πού περίμεναν νά τούς δοθῆ ἡ ἄδεια ν' ἀρχίσουν νά τρῶνε.

Λίγα βήματα πιό πέρα, μπροστά του, ἡ λύκαινα καθόταν στό χιόνι καί τόν κύτταζε. Τό ρύγχος της ἄνοιγε μέ λαιμαργία κι' ἄφηνε νά φαίνωνται τά ἄσπρα δόντια ὡς τίς ρίζες τους. Τό σάλιο ἔτρεχε στά χείλη της καί τό ἔγλειφε μέ τή γλῶσσα της. Ἕνας σπασμός τρόμου τράνταξε τόν Χένρυ. Ἔκανε μιάν ἀπότομη κίνησι, πῆρε ἕνα ἀναμμένο δαυλί καί τό πέταξε στή λύκαινα, πού ἐξαφανίσθηκε ἀμέσως.

Ἡ νύχτα πέρασε ὡστόσο χωρίς ἐπεισόδιο καί ξημέρωσε. Γιά πρώτη φορά τό φῶς τῆς ἡμέρας δέν σκόρπισε τούς λύκους. Μάταια ὁ Χένρυ περίμενε νά φύγουν. Ἔμεναν σχηματίζοντας κύκλο γύρω σ' αὐτόν καί στή φωτιά μέ ἀναίδεια πού τσάκισε τό θάρρος του. Ἀποπειράθηκε ὡστόσο μιάν ἀπάνθρωπη προσπάθεια γιά νά ξεκινήση.

Μόλις ὅμως ξανάβαλε τό ἔλκηθρο στό μονοπάτι καί εἶχε ἀπομακρυνθῆ λίγα βήματα ἀπό τήν προστασία τῆς φωτιᾶς, ἕνας λύκος, πιό τολμηρός ἀπό τούς ἄλλους, ὥρμησε ἐπάνω του. Τό ζῶο εἶχε ὑπολογίσει κακά τήν ὁρμή του: τό πήδημά του ἦταν πολύ μικρό. Τά δόντια του δάγκωσαν τό κενό, ἐνῶ ὁ Χένρυ, γιά νά φυλαχθῆ, ἔκανε ἕνα πλάγιο πήδημα. Ἔπειτα, ὀπισθοχωρώντας πρός τή φωτιά, πέταξε ἀναμμένα δαυλιά στούς ἄλλους λύκους πού, ἐρεθισμένοι ἀπό τό παράδειγμα τοῦ συντρόφου τους, εἶχαν σηκωθῆ κι' ἑτοιμάζονταν νά ἐπιτεθοῦν.

Ὁ Χένρυ ἔμεινε πολιορκημένος ὅλην τήν ἡμέρα. Ἐπειδή ἡ φωτιά κινδύνευε νά σβήση τήν ἅπλωσε σιγά - σιγά πρός ἕνα πελώριο ξερό ἔλατο πού ἦταν κοντά καί πού τό ἔκοψε μέ τόν μπαλτά του. Πέρασε ὅλη τήν ἡμέρα κόβοντας τά κλαδιά καί τροφοδοτώντας τήν φωτιά.

Ἡ νύχτα ξανάρθε τόσο ἀγωνιώδης, ὅσο κι' ἡ προηγουμένη, ἀλλά χειρότερη γιατί ἡ ἀνάγκη τοῦ ὕπνου γινόταν ὁλοένα πιό ἀκατανίκητη. Ὁ Χένρυ, πού νύσταζε καί σχεδόν μισοκοιμόταν, εἶδε τήν λύκαινα νά τόν πλησιάζη τόσο κοντά, πού ἅρπαξε μέ μηχανική κίνησι ἕνα δαυλί καί τήν χτύπησε στό ρύγχος. Ἡ λύκαινα ἔκανε ἕνα ἀπότομο πήδημα καί οὐρλιαξε ἀπό τόν πόνο. Ὁ Χένρυ ἔνοιωσε τήν μυρωδιά τῆς καμένης σάρκας καί κύτταξε τό ζῶο νά κουνᾶ ἔξαλλο τό κεφάλι του.

Ἔπειτα, ἀπό φόβο μήπως ἀποκοιμηθῆ, ὁ Χένρυ ἔδεσε στό δεξί χέρι του ἕνα κλαδί τοῦ ἔλατου, ὥστε νά τόν ξυπνήση τό κάψιμο ὅταν θά καιγόταν τό κλαδί. Αὐτό τό ἐπανέλαβε ἀρκετές φορές: Κάθε φορά πού ἡ φλόγα ἔφθανε στό χέρι του καί τόν ξυπνοῦσε ἀπότομα, ἀνάδευε καί τροφοδοτοῦσε τήν φωτιά καί πετοῦσε στούς λύκους ἀναμμένα δαυλιά πού τούς κρατοῦσαν γιά λίγο σέ ἀπόστασι. Μιά στιγμή, ὡστόσο, τό κλαδί, πού ἦταν κακά δεμένο, λύθηκε ἀπό τό χέρι του χωρίς νά τό ἀντιληφθῆ κι' ὁ Χένρυ, πού ἀποκοιμήθηκε εἶδε ὄνειρο.

Τοῦ φάνηκε, ὅτι βρισκόταν στό Φρούριο Μάκ Γκάρρυ, πού ἦταν ζεστό καί ἄνετο καί ὅ,τι ἔπαιζε μ' ἕναν συνάδελφο. Τό Φρούριο, ἦταν πολιορκημένο ἀπό λύκους πού οὐρλιαζαν μπροστά στά κάγκελλα τῆς εἰσόδου. Ὁ Χένρυ καί ὁ συνάδελφός του, σταματοῦσαν, κάθε τόσο, τό παιχνίδι τους, ἄκουγαν τούς λύκους καί γελοῦσαν μέ τίς μάταιες προσπάθειές τους. Ἀλλά ξαφνικά, ἀκούσθηκε ἕνα δυνατό τρίξιμο. Ἡ πόρτα εἶχε ὑποχωρήσει καί οἱ λύκοι ὁρμοῦσαν μέσα, ὁλόισια ἐναντίον τοῦ Χένρυ καί τοῦ συναδέλφου του, οὐρλιάζοντας ἀκόμα πιό δυνατά. Ἐκείνη τήν στιγμή ὁ Χένρυ, ξύπνησε κι' ἡ πραγματικότητα συνέχισε τό ὄνειρο. Οἱ λύκοι πού οὐρλιαζαν ἦσαν ἐπάνω του. Ἕνας εἶχε κι' ὅλας δαγκώσει τό μπράτσο του. Μέ μιά παρόρμητη κίνησι, ὁ Χένρυ πῆδησε στή φωτιά κι' ὁ λύκος τόν ἄφησε, ἀφοῦ ὅμως ἄφησε ἕνα πλατύ σχίσιμο στήν σάρκα του.

Ἄρχισε τότε μιά μάχη φλογῶν. Καθώς τά χοντρά γάντια τοῦ προστάτευαν τά χέρια του, ὁ Χένρυ μάζευε τά ἀναμμένα κάρβουνα μέ τή φούχτα καί τά πετοῦσε σ' ὅλες τίς διευθύνσεις. Ἡ κατασκήνωσι ἦταν ἕνα ἡφαίστειο σέ δράσι. Ὁ Χένρυ, ἔνοιωθε τό πρόσωπό του νά πρήζεται, τά βλέφαρα καί τά ματοτσίνουρά του καψαλίζονταν καί ἡ ζέστη πού αἰσθανόταν στά πόδια του, γινόταν ἀνυπόφορη. Κρατώντας ἕνα δαυλί σέ κάθε χέρι, τόλμησε νά κάνη μερικά βήματα ἐμπρός. Οἱ λύκοι εἶχαν ὑποχωρήσει.

Τούς πέταξε τά δύο δαυλιά, πάτησε στό χιόνι γιά νά δροσίση τά πόδια του. Δέν ἀπέμεναν πλέον ἴχνη ἀπό τά δύο σκυλιά. Εἶχαν ὑποστῆ τήν τύχη τῶν ἄλλων. Πιθανώτατα κι' ὁ ἴδιος θά εἶχε σέ λίγο τήν ἴδια τύχη.

— Δέν μέ φάγατε ἀκόμα! φώναξε μέ ἄγρια φωνή στά πεινασμένα ζῶα, πού ἀπάντησαν μέ γενική ἀναταραχή καί οὐρλιάσματα.

(Συνεχίζεται)

Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

✻ ΠΑΙΔΙΚΑ ✻ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ✻

Ὁ καταζητούμενος

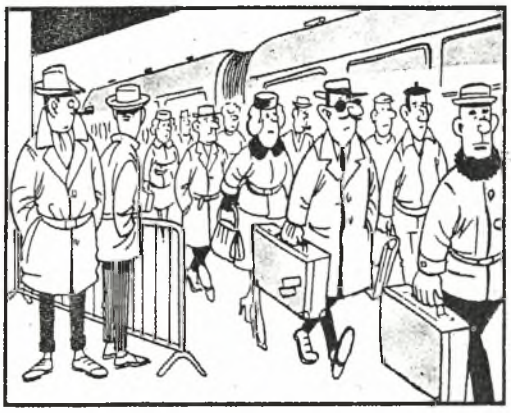

Ὁ ἀστυνόμος Μάρσαλ κύτταξε προσεκτικά τίς ὀκτώ φωτογραφίες. Ἕνας ἀπό αὐτούς εἶχε κάνει ἕνα ἔγκλημα καί τόν καταζητοῦσαν. Ἐπειδή ὑπῆρχε ἡ πληροφορία πώς θά ἔφθανε στό Σικάγο μέ τήν ταχεῖα τῶν 11 καί 30', πῆγε στό σταθμό νά τόν συλλάβη. Ποιόν συνέλαβε;

Οἱ τρεῖς κύκλοι

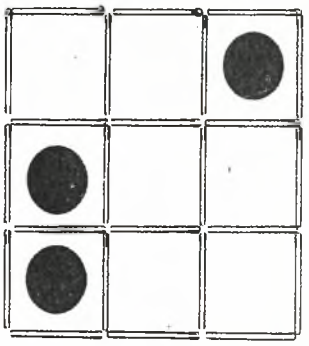

Οἱ τρεῖς αὐτοί κύκλοι βρίσκονται μέσα σέ ἴδια τετράγωνα. Μπορεῖτε, ἄν ἀφαιρέσετε ἕξη (6) ἀπό τά σπίρτα πού σχηματίζουν τά τετράγωνα αὐτά, οἱ τρεῖς κύκλοι νά βρεθοῦν σέ διαφορετικῶν (ὁ καθένας) διαστάσεων τετράγωνα;

Ἀπό τό βαρέλι

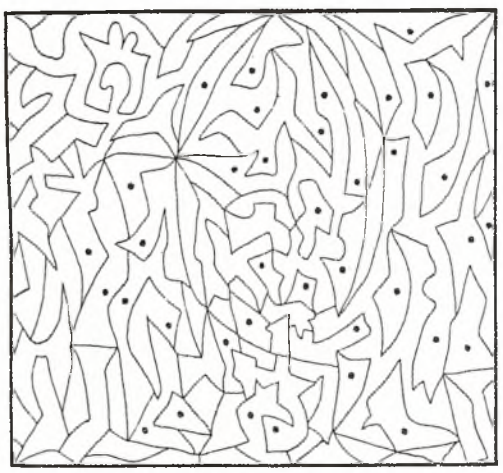

Μαυρίστε τά τμήματα τοῦ σχεδίου αὐτοῦ πού περιέχουν μιά τελεία. Θά σχηματισθῆ τότε ἡ εἰκόνα ἑνός ταβερνιάρη πού «πιάνει» κρασί ἀπό ἕνα βαρέλι.

Τό ἀτελείωτο πλακόστρωμα

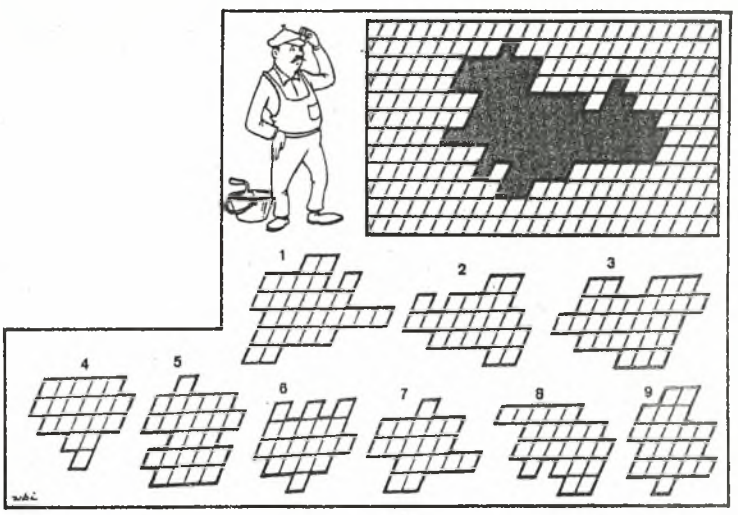

Ὁ τεχνίτης αὐτός θέλει νά συμπληρώση τό κενό ἀπό τά πλακάκια πού βλέπετε στό πάνω μέρος τῆς εἰκόνας. Μετά ἀπό σκέψι βρῆκε πώς τρία ἀπό τά ἀριθμημένα συγκροτήματα ἀπό πλακάκια ταιριάζουν ἀκριβῶς. Ποιά διάλεξε;

Ἀναλογία καί συμμετρία

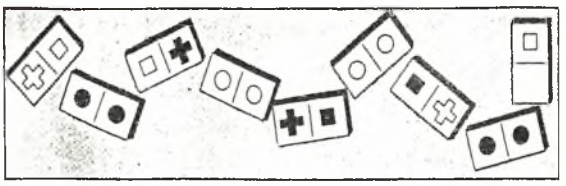

Τί σχέδιο πρέπει νά τοποθετηθῆ στήν ἄσπρη θέσι τοῦ ντόμινου, ὥστε νά ὑπάρχη ἀναλογία καί συμμετρία μέ τά ὑπόλοιπα;

Τά τρίγωνα

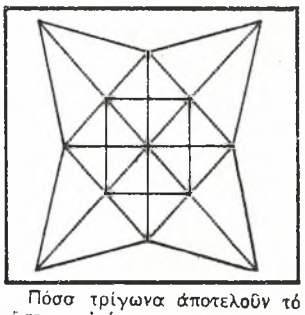

Πόσα τρίγωνα ἀποτελοῦν τό ἄστρο αὐτό;

ΑΠΟ ΤΟ ΒΑ...

...Ο ΑΤΕΛΕΙΩΤΟ ΠΛΑΚΟΣΤΡΩΜΑ

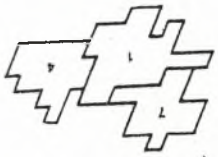

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΚΥΚΛΟΙ

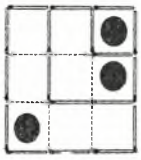

ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΡΙΑ

Ἕνα ἄσπρο σταυρό.

Ο ΚΑΤΑΖΗΤΟΥΜΕΝΟΣ

Συνέλαβε τόν ὑπ' ἀριθ. 7. Εἶναι ὁ ἄνθρωπος πού πεσπατάει πίσω ἀπό τήν πρώτη κυρία.

ΤΑ ΤΡΙΓΩΝΑ

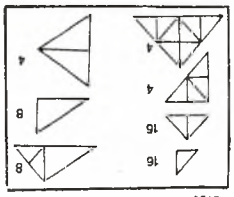

Τό ἄστρο αὐτό ἀποτελεῖ τά ἀπό 60 τρίγωνα, ὅπως δείχνει τό ἐπόμενο σχέδιο.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Οἱ ἀπίστευτες περιπέτειες τοῦ ΤΙΜ, τοῦ ΚΙΜ καί τοῦ ΝΙΚ

Οἱ μικροί ἀστροναῦτες

ΟΝΤΕ·Ι·ΒΥ τούς περίμενε κοντά στό τζίπ, πού ἦταν φορτωμένο κι' ἕτοιμο νά ξεκινήση. Ὁ Τίμ ἔκατσε στό τιμόνι, ἐνῶ ὁ Νίκ κι' ὁ Κίμ στριμώχθηκαν στό κάθισμα, πλάϊ του.

— Νά προσέχετε τόν Τόμ, Ντέϊβυ, παράγγειλε ξανά ὁ Νίκ. Σέ σένα βασίζομαι.

— Ἔννοια σας, ὑποσχέθηκε ὁ νέος.

Τό μικρό πυραυλοκίνητο ἁμάξι, ξεκίνησε μέ ἰλιγγιώδη ταχύτητα.

— Ποῦ πᾶμε; φώναξε ὁ Τίμ.

— Θά κάνουμε πρῶτα ὅλο τόν γῦρο ἀπό τήν κοιλάδα, μίλησε ὁ Νίκ. Ὕστερα, θά πᾶμε νά ἐπισκεφθοῦμε καί τά βουνά. Θά ξεκινήσουμε ἀπό τόν λόφο τοῦ Λάντ.

Μόλις φθάσανε στό μικρό αὐτό ὕψωμα, εἶδαν μιά μικρή σιλουέττα, χωμένη μέσα στό σκάφανδρο, πού τούς κύτταζε μέ ἀνασηκωμένο τό κεφάλι.

— Νά ὁ Τόμ, φώναξε ὁ Νίκ καί γύρισε τόν διακόπτη τῆς τηλεπικοινωνίας. Ἔ, γειά σου Τόμ. Ἐδῶ Νίκ, μ' ἀκοῦς καλά;

— Πολύ καλά, ἀποκρίθηκε τό ἀγόρι.

— Τί κάνεις ἐκεῖ;

— Σπέρνω καί μετράω τούς σπόρους, νά δῶ μετά πόσοι θά φυτρώσουν!

— Ἐμεῖς πᾶμε νά δουλέψουμε στήν κοιλάδα καί θά γυρίσουμε μόλις αὔριο. Νά προσέχης καί νά μήν ἀπομακρύνεσαι πολύ ἀπό τόν ἀρχηγό.

— Ἔννοια σας! Καλή ἀντάμωση, λοιπόν, αὔριο!

Ὁ Τόμ σήκωσε τό χέρι νά τούς χαιρετήση καί τό αὐτοκίνητο ξεμάκρυνε ξανά. Ἀφοῦ κάνανε κάμποσα χιλιόμετρα, ἔδωσε πιά ὁ Νίκ τήν διαταγή νά σταματήσουν.

— Λοιπόν; ρώτησε χαμογελώντας ὁ Τίμ. Τί θά κάνουμε τώρα; Νά στρώσουμε γιά κανένα πίκ - νίκ;

— Δέν ἤρθαμε γιά διασκέδασι ἐδῶ, ἀποκρίθηκε ὁ Νίκ. Πᾶρε μερικά ἀπό τά σακκούλια καί μάζευε τά δείγματα ἀπό τήν ἄμμο.

— Καλά, καλά, γκρίνιαξε ὁ Τίμ. Χαρά κι' ἐργασία!

— Ἐγώ θά πάω στούς βράχους, δήλωσε ὁ Κίμ, παίρνοντας μαζί του ἕνα μικρό σκαλιστῆρι καί μερικά πλαστικά σακκουλάκια.

Σέ λίγο οἱ φίλοι του τόν εἶδαν νά σκαλίζη προσεκτικά τό ἔδαφος ἀνάμεσα ἀπό τίς πελώριες πέτρες, νά μαζεύη τό χῶμα μέσα στίς σακκοῦλες καί νά τούς κολάη ἀμέσως μετά ἀπέξω καί τίς ἐτικέττες. Ὁ Νίκ πάλι ἄρχισε νά φωτογραφίζη ἕνα - ἕνα τά βουνά.

Οἱ τρεῖς νέοι δούλευαν γρήγορα καί συστηματικά, χωρίς περιττά λόγια. Ὅταν τελείωσαν τήν ἔρευνα στή μία ζώνη, ἀνέβαιναν ξανά στό ἁμάξι τους καί συνέχιζαν μερικά χιλιόμετρα παρακάτω. Ὁ ἥλιος εἶχε χαθῆ πιά πίσω ἀπό τά βουνά καί ἡ κοιλάδα σκεπαζόταν ἀργά - ἀργά μ' ἕνα μυστηριῶδες σκοτεινο πέπλο.

Ὁ Κίμ ἑτοιμάστηκε νά στήση τήν φορητή τους τέντα πού εἶχε τό σχῆμα τῆς γῆϊνης σφαίρας, ὅταν μέ μιᾶς ἔβγαλε μιά φωνή :

— Ἄ, γιά δέστε ἐκεῖ ἀπέναντι!

Οἱ δύο σύντροφοί του, κύτταξαν ὅπου τούς ἔδειχνε ὁ φίλος τους. Πάνω στόν σκοτεινό λόφο, ξεπρόβαλε μέ μιᾶς ἕνα μικρό βοτάνι, πού φωσφόριζε δυνατά σάν ἕνα σμάρι ἀπό πυγολαμπίδες.

— Ὦ! ψιθύρισε ὁ Νίκ μέ θαυμασμό. Λέτε νά εἶναι ἡ ἀγλαόφωτη; Τό μυθικό «βοτάνι τῆς σελήνης»;

— Γιά δέστε, φωτίζει σάμπως νάναι ἕνα ἀληθινό ἀστέρι, πρόσθεσε ὁ Τίμ.

Ὡστόσο, μόλις πῆγαν νά ζυγώσουν πιό κοντά στό ὕψωμα γιά νά περιεργασθοῦνε καλύτερα τό φυτό, εἶδαν γεμᾶτοι κατάπληξι πώς ἔχασε μέ μιᾶς τό φεγγοβόλημά του, ἐνῶ ὁ λόφος τυλίχτηκε ξανά στό σκοτάδι.

— Γιατί ἔγινε αὐτό; ἔκανε μέ ἀπορία ὁ Κίμ.

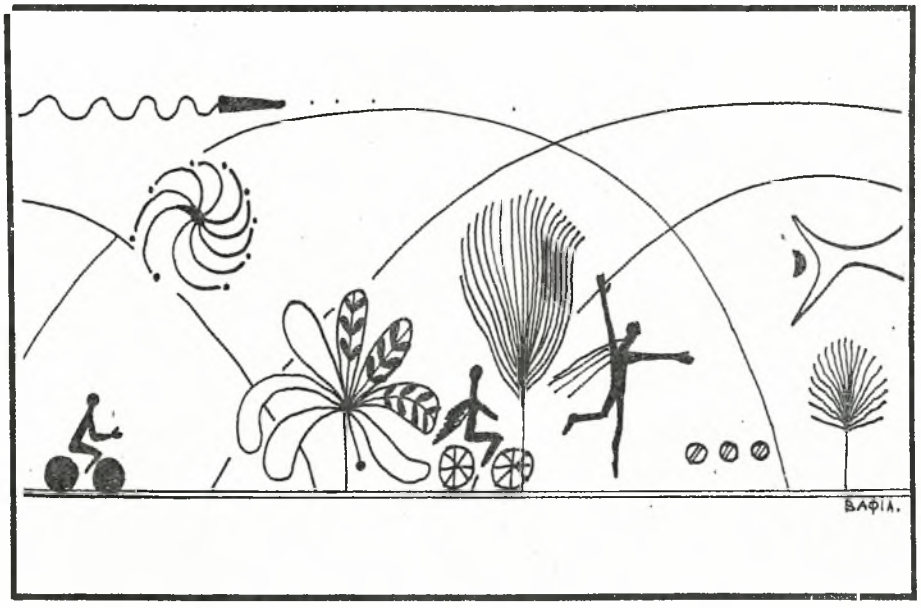

— Τότε, λοιπόν, δέν ὑπάρχει καμμιά ἀμφιβολία πιά! φώναξε ὁ Νίκ χαρούμενα. Αὐτή εἶναι ἡ ἀγλαόφωτη! Ἡ λαμπηδόνα πού φωσφορίζει στό σκοτάδι, μά ἀπό μακρυά μονάχα! Μόλις τήν πλησιάση κανένας, χάνεται ἡ φωσφορική δύναμί της.

— Λές νάναι αὐτός ὁ λόγος ἤ ἐπειδή φοράμε τίς μαγνητικές στολές μας; Θάμουνα πολύ περίεργος νά δοκιμάσω νά τήν σιμώσω χωρίς τό σκάφανδρο.

— Μόνο μέσα στό ἐργαστήριο μπορεῖ νά γίνη τό πείραμα. Καί γι' αὐτό, ἄς περιμένουμε τό φῶς τῆς ἡμέρας. Νά βγάλουμε πρῶτα τίς φωτογραφίες τοῦ φυτοῦ μέ τόν λόφο πού βρέθηκε κι' ὕστερα νά πάρουμε κι' ἕνα δεῖγμα μαζί μας, γιά νά τά δώσουμε νά τό μελετήσουν οἱ ἐπιστήμονες. Ξέρετε τί μεγάλη ἀνακάλυψι εἶναι αὐτή γιά τόν πλανήτη μας; Ἕνα βοτάνι πού εἶναι μισό φυτό καί μισό οὐράνιο σῶμα! Αὔριο λοιπόν, πρωΐ - πρωΐ, μᾶς περιμένει πολλή δουλειά!

Ὡστόσο, τό ἄλλο πρωΐ, μόλις φώτισε ξανά ὁ Δίας τόν οὐρανό καί οἱ νέοι ἑτοιμάστηκαν ν' ἀρχίσουν τήν ἐργασία τους, εἶδαν μέ μιᾶς μιά μικρή γνώριμη σιλουέττα νἄρχεται κατάπάνω τους, κάνοντας μεγάλες χειρονομίες.

— Ὁ Τόμ, εἶπε ὁ Κίμ. Κάτι θά συμβαίνη.

— Θέλω νά σᾶς μιλήσω, ἔγνεψε ὁ Τόμ καί ὁ Νίκ ἄνοιξε ἀμέσως τό ραδιοτηλέφωνο.

— Ἤρθαν... κι' ἄλλαξα γνώμη, ἀκούστηκε ἡ λαχανιασμένη φωνή τοῦ παιδιοῦ.

— Ποιοί ἦρθαν καί ποιά γνώμη ἄλλαξες;

— Οἱ ἄνθρωποι ἀπό τόν Ἀπόλλωνα. Κι' ἄν εἶναι κι' ἐ κ ε ῖ ν ο ς μαζί τους, θά σᾶς τόν δείξω...

— Δέν φοβᾶσαι πιά; ψιθύρισε ὁ Νίκ.

— Πολύ! Ἀλλά... μολοντοῦτο, θά σᾶς τόν δείξω.

Οἱ νέοι δέν τόν ρώτησαν γιατί ἄλλαξε γνώμη. Πήδηξαν γρήγορα στό τζίπ, παίρνοντας τό παιδί μαζί τους καί ξεκίνησαν τρέχοντας πίσω γιά τήν βάσι τους.

— Ἐμεῖς θά κάτσουμε στό γραφεῖο τοῦ κυρίου Φοίβου, ὅπου θά περάσουν οἱ καινούργιοι ἐπιβάτες γιά τόν ἔλεγχο, εἶπε ὁ Νίκ. Ἂν λοιπόν δέν μπορέσης ν' ἀναγνωρίσης τό πρόσωπο τοῦ ἄντρα, προσπάθησε τότε νά θυμηθῆς τή φωνή του.

Ὁ Τόμ ἔκατσε ἀνάμεσα ἀπό τόν Νίκ καί τόν Κίμ, πλάϊ στόν ἀρχηγό. Ὁ Τίμ ἔμεινε ὄρθιος ξωπίσω τους. Οἱ πρῶτοι ἄντρες ἀπό τό συνεργεῖο γιά τήν ἐπιστημονική ἔρευνα, ἄρχισαν νά παρελαύνουν ἀργά, ἀπαντώντας στίς σύντομες ἐρωτήσεις τοῦ ἀρχηγοῦ.

— Ὄνομα;

— Τζών Λάμπυ. Ἡ γυναίκα μου, Μαρία, καί τά δυό παιδιά μου.

— Εἰδικότης;

— Γεωπάνος.

— Ἐν τάξει. Περάστε. Ὁ ἑπόμενος.

— Ἀντρέας Κάρικαμ, εἶπε ἕνας νέος στρογγυλοπρόσωπος ἄντρας μ' ἕνα ἀνοιχτόκαρδο γέλιο. Ἄγαμος. Εἶμαι γεωλόγος καί ζήτησα νά συμπεριληφθῆ τό ὄνομά μου στήν ὁμάδα τῶν ἐξερευνητῶν τῆς κοιλάδας.

— Ἐν τάξει! Γιά τήν δουλειά σας θά μιλήσουμε ἀργότερα. Ὁ ἄλλος τώρα.

Συνεχίζεται

Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ

Από τούς ΦΟΛΚ καί ΜΠΑΡΥ

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

Ἡ ἔξυπνη χωριατοπούλα

ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΤΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ ΓΚΡΙΜ

ΜΙΑ ΦΟΡΑ κι' ἕναν καιρό ἦταν ἕνας φτωχός χωρικός πού ζοῦσε μέ τήν μοναχοκόρη του σ' ἕνα μικρό σπιτάκι. Ἐπειδή δέν εἶχαν καθόλου γῆ νά καλλιεργήσουν καί νά μποροῦν νά ζοῦν καλύτερα, εἶπε μιά μέρα ἡ κόρη.

— Νά ζητήσουμε ἀπό τόν βασιλιά μας ἕνα κομμάτι γῆ.

Ὁ βασιλιάς τούς λυπήθηκε πράγματι καί τούς χάρισε μιά γωνίτσα μέ γρασίδι, γιά νά τήν σκάψουν καί νά φυτέψουν σπόρους καί μερικά φροῦτα.

Μιά μέρα, ἐκεῖ πού ἔσκαβαν, βρῆκαν ἕνα γουδί γεμᾶτο χρυσάφι.

— Ἄκουσε, εἶπε ὁ πατέρας στήν κόρη, μιά καί ὁ βασιλιάς μας εἶναι τόσο καλός καί μᾶς χάρισε αὐτό τό χωράφι, πρέπει κι' ἐμεῖς νά τοῦ δώσουμε τό γουδί.

Ἡ κόρη ὅμως δέν συμφωνοῦσε καί εἶπε:

— Πατέρα μου, πρέπει πρῶτα νά βροῦμε καί τό γουδοχέρι καί νά τά δώσουμε καί τά δύο μαζί. Γι' αὐτό μεῖνε ἐκεῖ πού εἶσαι.

Ὁ χωρικός ὅμως δέν τήν ἄκουσε. Πῆρε τό γουδί καί πῆγε νά τό προσφέρη στόν βασιλιά γιά νά τόν εὐχαριστήση. Ὁ βασιλιάς τόν ρώτησε μήπως βρῆκε καί τό γουδοχέρι. Καί ὅταν ὁ χωρικός εἶπε ὅτι δέν τό εἶχαν βρῆ ἀκόμα, διέταξε νά τόν ρίξουν στήν φυλακή, μέχρι νά βρεθῆ καί τό ἄλλο κομμάτι. Μάταια παραπονιόταν ὁ χωρικός. Κάθε μέρα τοῦ ἔφερναν οἱ φύλακες νερό καί ψωμί, ἀλλά ὁ φτωχός χωρικός δέν τό ἄγγιζε. Τόν ἄκουγαν μόνο νά ἀναστενάζη:

— Ἄχ! Ἂν ἄκουγα τήν κόρη μου! Ἄχ!

Οἱ φύλακες πῆγαν τότε καί τό εἶπαν στόν βασιλιά κι' ἐκεῖνος διέταξε νά τόν φέρουν μπροστά του, γιά νά μάθη γιατί τό ἔλεγε αὐτό.

— Τί σοῦ εἶπε ἡ κόρη σου; τόν ρώτησε.

— Μέ συμβούλευσε νά μήν φέρω τό γουδί πρίν βροῦμε τό γουδοχέρι.

— Ἀφοῦ ἔχεις μιά τόσο ἔξυπνη κόρη, πές της νά ἔλθη ἀμέσως ἐδῶ.

Ὅταν ἡ χωριατοπούλα παρουσιάστηκε στόν βασιλιά, ἐκεῖνος τῆς πρότεινε νά τοῦ λύση ἕνα αἴνιγμα, γιά νά δῆ πόσο ἔξυπνη ἦταν. Ἂν τά κατάφερνε, θά γινόταν γυναίκα μου. Ἡ κοπέλλα δέχτηκε καί τότε εἶπε ὁ βασιλιάς:

— Ἂν ἔλθης σέ μένα ἄντυτη ἀλλά ὄχι γυμνή, χωρίς νά ἱππεύης ἀλλά οὔτε καί μέσα σέ ἁμάξι, χωρίς νά περπατᾶς οὔτε ἀπ' τόν δρόμο οὔτε ἐκτός δρόμου, τότε θά σέ παντρευτῶ.

Ἡ κόρη τοῦ χωρικοῦ πῆγε ἀμέσως σπίτι της, ἔβγαλε ὅλα της τά ροῦχα γιά νά εἶναι ἄντυτη καί τυλίχτηκε μ' ἕνα ψαράδικο δίχτυ γιά νά μήν εἶναι γυμνή. Ἔπειτα νοίκιασε ἕνα γαϊδουράκι καί ἔδεσε τήν μία ἄκρη τοῦ δικτυοῦ στήν οὐρά του, γιά νά τήν τραβᾶη. Τό γαϊδουράκι χρειάστηκε νά βαδίση ἐπάνω σέ μιά σιδηροτροχιά, ὅπου ἡ κοπέλλα ἀκουμποῦσε μόνο ἕνα δάχτυλο τοῦ ποδιοῦ της κι' ἔτσι χωρίς νά περπατᾶ, δέν βρισκόταν οὔτε ἐπί τοῦ δρόμου, οὔτε ἐκτός δρόμου.

Ξεκίνησε, λοιπόν, καί σέ λίγο παρουσιάστηκε στόν βασιλιά. Ἐκεῖνος εὐχαριστήθηκε μέ τήν ἐξυπνάδα της, ἐλευθέρωσε τόν πατέρα της καί τήν πῆρε γυναίκα του, προσφέροντάς της ὅλα του τά ἀγαθά.

Πέρασαν ἔτσι πολλά χρόνια καί μιά μέρα ὁ βασιλιάς πηγαίνοντας στό παλάτι, πρόσεξε ὅτι μπροστά στό παλάτι του εἶχαν σταματήσει διάφοροι χωρικοί μέ τά ἁμάξια τους. Ἄλλοι εἶχαν μαζί τους βόδια καί ἄλλοι ἄλογα. Ἐκεῖ ἦταν κι' ἕνας χωρικός μέ τρία ἄλογα καί ἕνα πουλάρι. Σέ μιά στιγμή τό πουλάρι ξέφυγε ἀπ' τό ἁμάξι του καί πῆγε καί στάθηκε ἀνάμεσα σέ δυό βόδια ἑνός ἄλλου. Οἱ χωρικοί ἄρχισαν τότε νά τσακώνωνται καί νά φωνάζουν καί ἐκεῖνος πού εἶχε τά βόδια ἤθελε νά κρατήση τό πουλάρι, ἐνῶ ὁ ἄλλος ἐπέμενε ὅτι ἦταν δικό του. Ὁ καυγᾶς ἔφθασε στόν βασιλιά, ὁ ὁποῖος διέταξε νά μείνη τό πουλάρι ὅπου ἔχει σταθῆ. Κι' ἔτσι, ὁ χωρικός μέ τά βόδια τό κράτησε γιά τόν ἑαυτό του. Ὁ ἄλλος ὅμως ἄρχισε νά κλαίη καί νά διαμαρτύρεται. Κι' ἐπειδή εἶχε ἀκούσει ὅτι ἡ βασίλισσα ἦταν πολύ δίκαιος ἄνθρωπος, παρουσιάστηκε μπροστά της καί τῆς εἶπε τό παράπονό του. Μετά τῆς ζήτησε νά τόν βοηθήση νά ξαναπάρη τό πουλάρι του, μιά κι' ἐκείνη θά τόν καταλάβαινε, γιατί ἡ καταγωγή της ἦταν ἀπ' τόν δικό του κόσμο.

— Θά σέ βοηθήσω, εἶπε ἡ βασίλισσα, ἂν μοῦ ὑποσχεθῆς ὅτι δέν θά μέ προδώσης στόν βασιλιά. Αὔριο τό πρωΐ, μόλις δῆς τόν βασιλιά νά βγαίνη, στάσου στόν δρόμο ἀπ' ὅπου θά περάση, πάρε ἕνα δίχτυ καί κάνε σάν νά ψαρεύης μέ δύναμι, τραβώντας το κάθε τόσο σάν νά ἦταν γεμᾶτο ψάρια. Ὅταν σέ ρωτήση ὁ βασιλιάς τί κάνεις, θά τοῦ πῆς αὐτό πού θά σοῦ πῶ.

Ἔτσι κι' ἔγινε. Τήν ἐπομένη, περνώντας ὁ βασιλιάς, εἶδε τόν χωρικό νά ψαρεύη. Ἔστειλε, λοιπόν, τόν ὑπηρέτη του νά μάθη τί ἔκανε ἐκεῖ αὐτός ὁ παλαβός.

— Ψαρεύω, ἀπάντησε ὁ χωρικός.

— Μά πῶς, ἀφοῦ δέν ὑπάρχει νερό;

— Ὅπως δυό βόδια μποροῦν ν' ἀποκτήσουν ἕνα πουλάρι, ἔτσι κι' ἐγώ μπορῶ νά πιάσω ψάρια στήν ξηρά.

Ὅταν τό ἄκουσε ὁ βασιλιάς, διέταξε νά φέρουν μπροστά του τόν χωρικό καί τόν ρώτησε ποιός τοῦ εἶχε πῆ νά δώση αὐτήν τήν ἀπάντησι. Ὁ χωρικός δέν μιλοῦσε, ἀλλά τόση ἦταν ἡ ἐπιμονή καί οἱ φοβέρες τοῦ βασιλιᾶ, πού στό τέλος ἀναγκάστηκε νά ὁμολογήση ὅτι ἡ βασίλισσα τόν εἶχε συμβουλεύσει νά κάνη ἔτσι. Ὁ βασιλιάς ἄφησε τότε ἀμέσως τόν χωρικό ἐλεύθερο, φρόντισε νά τοῦ δώση πίσω τό πουλάρι του, ἀλλά ὅταν γύρισε στό παλάτι, εἶπε στήν γυναίκα του:

— Ἐπειδή δέν εἶσαι ἐν τάξει ἀπέναντί μου, δέν σέ θέλω πιά γιά γυναίκα μου. Φῦγε γρήγορα ἀπό κοντά μου καί πήγαινε ἐκεῖ ἀπ' ὅπου ξεκίνησες, μαζί μέ τούς χωρικούς. Σοῦ ἐπιτρέπω μόνο φεύγοντας νά πάρης μαζί σου ἕνα πρᾶγμα πολύ ἀγαπητό σου, σάν δῶρο ἀποχαιρετισμοῦ.

Ἡ νεαρή βασίλισσα δέχτηκε, ἀγκάλιασε καί φίλησε τόν ἄνδρα της καί ζήτησε μόνο νά πιοῦν κάτι γιά ἀποχαιρετισμό. Μέσα στό κρασί ὅμως τοῦ βασιλιᾶ ἔβαλε ἕνα δυνατό ὑπνωτικό καί σέ λίγο ἐκεῖνος κοιμόταν βαθειά. Ἔπειτα ἡ βασίλισσα τόν ἔβαλε μαλακά σ' ἕνα ὡραῖο ἁμάξι καί τόν μετέφερε στό φτωχό σπιτάκι τοῦ πατέρα της, ὅπου κοιμόταν δυό μέρες.

Ὅταν ξύπνησε καί κύτταξε γύρω του, φώναξε:

— Ποῦ βρίσκομαι; Καί ἄρχισε νά φωνάζη τούς ὑπηρέτες του, ἀλλά δέν ἄκουγε κανείς.

Ἡ γυναίκα του τόν πλησίασε τότε καί τοῦ εἶπε:

— Ἀγαπημένε μου βασιλιά, μοῦ εἶπατε ὅτι μπορῶ φεύγοντας νά πάρω μαζί μου ὅ,τι πιό ἀγαπητό ἔχω στόν κόσμο. Γι' αὐτό κι' ἐγώ πῆρα ἐσᾶς.

Ὁ βασιλιάς συγκινήθηκε ἀπό τήν ἀφοσίωσι τῆς γυναίκας του καί δάκρυσε. Τήν πῆρε, λοιπόν, καί γύρισαν στό βασιλικό παλάτι, ὅπου ἔζησαν εὐτυχισμένοι ὡς τόν θάνατο.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
004000109079
Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 13.59.53.151

οι ανδρες λενε καλημερα με

MENNEN

ο ξυρισμα τελειωσε. Γρηγορα **MENNEN** after shave. Μμ... τι δροσια.. Τι πρωτογνωρη πνοη φρεσκαδας. Ειναι το αγγιγμα της δροσιας **MENNEN**. Της μοναδικης εκεινης δροσιας μενθολης, που δροσιζει το προσωπο χωρις να καιη, αναζωογονει το δερμα, επουλωνει τις αμυχες και απομακρυνει την αφυδατωση. **MENNEN** after shave. Μια λοσιον για μετα το ξυρισμα που χρησιμοποιουν καθημερινα 100 εκατομμυρια ανδρες σε καθε γωνια της γης.

THE MENNEN COMPANY New York - London - Paris.

ΓΕΝ. ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ Χ. Α. ΠΑΠΑΕΛΛΗΝΑΣ & ΣΙΑ - ΕΛΛΑΣ Ε.Π.Ε ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ 75 — ΤΗΛ. 520.882

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:06 EEST - 18.59.53.151

Χαρῆτε καὶ σεῖς κάθε ὄμορφη στιγμὴ μὲ τὴν δυναμικὴ γοητεία 8×4

Ὅπως ἑκατομμύρια Εὐρωπαῖοι, ἄνθρωποι μοντέρνοι
ποὺ ξέρουν νὰ χαροῦν τὴν ζωή·
γυναῖκες μὲ πολλὴ θηλυκότητα, ἄνδρες μὲ πολὺ ἀνδρισμό.

Σᾶς τὴν προσφέρει τὸ ΝΕΟ DEODORANT 8 X 4, τὸ εἰδικὸ ἀποσμητικὸ γιὰ τὴν περιποίησι τοῦ σώματος. Τὸ ΟΚΤΩ ΕΠΙ ΤΕΣΣΕΡΑ, προλαμβάνει τὴν δημιουργία τῆς κακοσμίας τοῦ ἱδρῶτα, φρεσκάρει τὴν ἐπιδερμίδα καὶ τυλίγει τὸ κορμὶ μὲ τὴν δροσερὴ καὶ διακριτικὰ ἀρωματισμένη πνοή του, ποὺ κρατάει ὧρες καὶ ὧρες.....

Ἡ πολλαπλῆ δρᾶσις τοῦ 8 X 4 ἐξασφαλίζει τὸ ὑπέροχο συναίσθημα τῆς σιγουριᾶς, χαρίζει καινούργια ἔλξι καὶ προσθέτει στὴν προσωπική σας γοητεία, τὴν δυναμικὴ γοητεία 8 X 4. Τώρα μπορεῖτε νὰ χαίρεσθε, ἀκόμη περισσότερο, κάθε ὄμορφη στιγμὴ τῆς ζωῆς σας. Τρία ἀληθινὰ ξεχωριστὰ ἀρώματα, charme, sport, tabac, σᾶς βοηθοῦν νὰ διαλέξετε τὸ δικό σας.

8×4. Σύμβολο δυναμικῆς γοητείας.

8×4

DEODORANT

ΝΕΟ 5γ/68

8×4 Ἀκόμα ἕνα προϊόν Elizabeth Arden

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
18/05/2024 14:37:00 EEST - 13.59.53.151